

130-7

R.
5075

I. G. 550

fons erat hebreus siccus nec clarus abundes
Presulis Alfonsi tempore ad vsqz grauis:
 Cum fonsca suo venit cum sydere quino:
Iste sacrum fulgens pingueqz fecit opus:

פְּרֶסְלִי אֲלֹפֶנְסִי
 כְּעֵתָא דְּאֲלֹפֶנְסִי
 כְּעֵתָא דְּאֲלֹפֶנְסִי
 כְּעֵתָא דְּאֲלֹפֶנְסִי

כְּעֵתָא דְּאֲלֹפֶנְסִי
 כְּעֵתָא דְּאֲלֹפֶנְסִי
 כְּעֵתָא דְּאֲלֹפֶנְסִי
 כְּעֵתָא דְּאֲלֹפֶנְסִי

Introducciones Ar=
 tis grammaticae hebraice nunc recen=
 ter edite.

Impresse in Academia complutensi in
 Edibus Michaelis de Eguia.

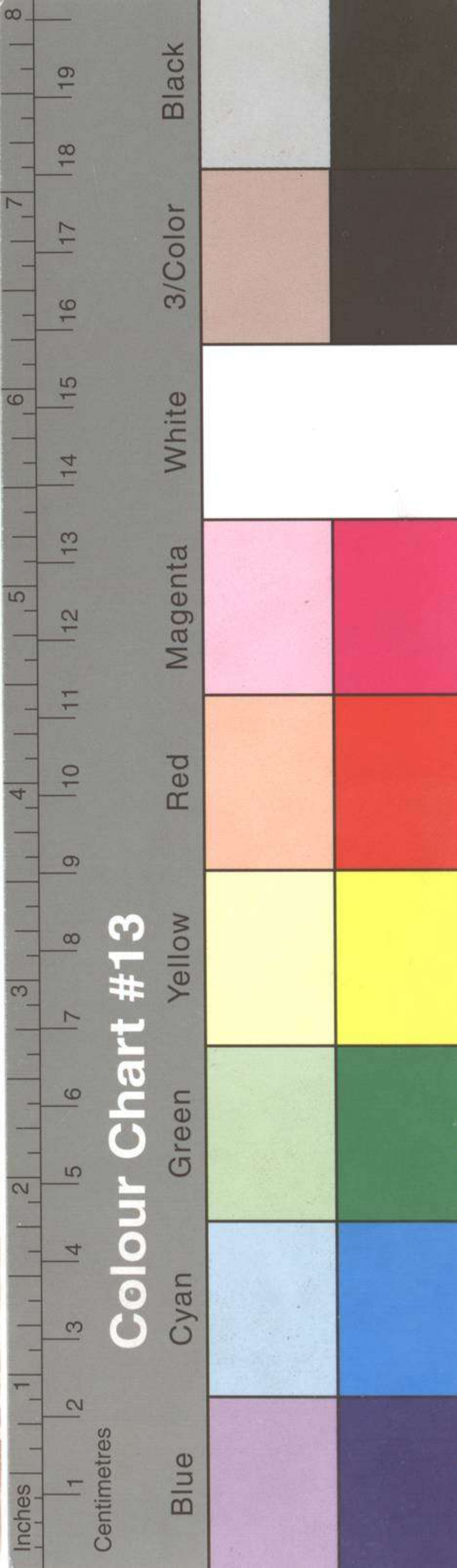
AD REVERENDISSIMUM AC IL
lustrem dominum. D. Alfonsum de Fonseca
Archiepiscopū Toletanū, & Hispania
rum primatem &c. Alfonsi Za
morensis: introductionum
Hebraicarū secunda
editio : post
eam,
quam primū ediderat in
academia
COMPLU
TENSI.

QVIDEM NVL
lum est Reuerendissime ac
perinde illustrissime domi
ne humanum opus maxi
me litterarium adeo perfe
ctum, quod vigilantia ac
temporis discursu recogni
tum nequeat meli⁹ disponi,
ac perfectionis augmētum
recipere : testante hoc Ari
stotele Philosophorū prin
cipe : qui vocem experientiae proferens . Scientiarum
(inquit) velut fluminum per temporis longitudinem fa
cta

Haec sunt incrementa . etenim quod vnusquisque autor secundum se apposuit suae scientiae , paruum quid fuit , ex multis tamen coarticulatis facta est scientiae cuiusque magnitudo . Haec ille in secundo suae metaphysices . Quod si in omni aetate & doctrina, id esse verum nullus permittitur ambigere : hoc maxime experti sumus in hac nostra tempestate circa artem & Grammaticam linguae hebraicae nuper latinis traditam diligentia , ac beneficio cuiusdam Ioannis Reuclim germani : qui cum ab hebraeis in ea fuisset diutius eruditus: vidissetque hebraeos ipsos in Synagogis Germaniae magis vsu , quam arte linguae suae peritiam tradere : decreuit vsum illum in artem redigere , & more latinorum praecipua tradere : quibus sermo Hebraeus contineatur . At cum apud Hispanos maxime Zamorenses eiusdem linguae studium valde artificiosum viguerit haecenus: satis diminuta visa est editio illa Ioannis Reuclim , & quae multorum praceptorum additione perfici desideraret . Quare Reuerendissimus dominus meus Cardinalis bonae memoriae praedeceffor D.V. considerans, quam necessaria esset latinis Theologis Hebraicae linguae peritia , ad habendam vel maxime synceram & veridicam veteris testamenti contexturam: ascitis hebraeorum peritissimis ex diuersis Hispaniae vrbibus aliam edidit pleniorum artem Hebraicae grammaticae : simul cum vocabulario copiosissimo omnium fere dictionum hebraicarum. Inter quos illum laborem praecipue mihi commendauit . Verum quia praedicto domino tunc ad alia maiora properante : editio illa in tem-

A 2 poris

portis angustia facta est, remansit adhuc locus posteris
eiusdem linguae peritissimis, ut artem illam additione,
remotione, aut permutatione praeceptorum breuiorem,
faciliorem, ac proinde lucidiorem efficerent. Qua reco-
gnitione eiusdem domini Cardinalis intentio non frau-
daretur, sed potius augeretur, & confirmaretur. Ego
igitur qui per annos plures illius liberalitate alitus sum:
iudicavi me hoc ipsi debere obsequii: si tamen hoc prae-
stare commode possem: ut ex Zamorensium doctissima
officina acciperem multa, quae ad huius artis elimatio-
nem, cōplēnētum, & pulchritudinē essent idonea? Acci-
piet igitur. R. D. tua hanc qualemcunque grammaticae
hebraeae recognitionem: vel potius secundam editionem
tuo benignissimo favore tuendam, ac ad multorum uti-
litatem excudendam: quam sermone plano & humili ede-
re volui, quatenus tam adulescentibus adhuc rudibus
quam viris litteratis prodesset. Per hoc enim me accerri-
me incitabis ad alia opera forte utiliora aggrediēda: quae
ex hebraeorum archiuis adytis cum magno reipublicae
Christianae adiumento in publicum essent proditura. Nā
hoc opus decet paternitatem tuam dignissimam, cum sis
ipse successor eius a quo haec bona cœpta sunt in Hispa-
nia.

Vale.

ALFONSI

ZAMORENSIS PROFESSORIS

linguæ hebraicæ in academia complutensi. Intro-
ductiones Artis Grammaticæ Hebraicæ in tres
præcipue libros diuisæ, Quorum primus est de
modo legendi, & pronunciandi litteras & sylla-
bas. Secundus est de modo declinandi & coniu-
gandi dictiones regulares. Tertius de dictioni-
bus irregularibus.

N PRIMIS, ITA-
que ponamus nomina fi-
guras & potestates litterarum
hebraicarum recto or-
dine descendendo à sum-
ma vsque ad infimam ear-
rum. Itaque figura sit
character litteræ scriptus,
nomē sit eius vocabulum,
potestas vero sit correspon-

dentia eius ad aliquam litteram latinam, vel græcam, vt
melius appareat eius prolatio. Litteræ ergo hebraicæ quā-
tum ad nomina sunt duæ & viginti. Sed quātum ad fi-
guras sunt viginti & septem, quia quinque species litterarū
duplices habent figuras vt patet in hoc exemplo.

A 3

ALPHABETVM HEBRAEVVM.

Nomen	Figura	Nomen	Potestas.
אֵלֶף	א	Aleph	A
בֵּית	ב	Beth	B
גִּימֶל	ג	Guimal	G
דָּלֶת	ד	Daleth	D
הָא	ה	He	H
וָו	ו	Vau	V
זַיִן	ז	Zain	Z
חֵת	ח	Cheth	Ch
טֵת	ט	Teth	T
יֹד	י	Iod	I
כָּף כַּף	כ	Caph chaph	C ch
לָמֶד	ל	Lamed	L
מֶם מֵם	מ	Mem mem	M M
נוּן נוּן	נ	Nun nun	N N
סָמֶךְ	ס	çamach	ç
עֵיִן	ע	Hain	Ha
פֶּא פֵּא	פ	Pe phe	P ph
צָדִיק צָדִיק	צ	çadic çadic	ç ç
קוֹף	ק	Qnoph	Q
רֵשׁ	ר	Res	R
שֵׁן שֵׁן	ש	Sin çin	S ç
תּוֹ	ת	Tau	Th

¶ Et notandum quod scriptura hebraica est legenda a dextera manu ad sinistram eundo. Vnde ad hoc magis declarandum iterum scribitur Alphabetum hebraicum per binas litteras sine nominibus.

Alphabetum Galicum aliquando ab hoc differt non solum in notis sed etiam in nominibus. Et ab Hispanis Iudeisque elegantiores in hac lingua habentur apud omnes. Et tanquam Barbari censentur non solum in scriptum sed in printum. Et ut in Latina lingua Romani elegantiores sunt ad ceteros ultra modum. Quare scriptura sacra non constat fuisse caractere illo scripta sed isto quadrato et magisculo. Et est aliud Alphabetum minutius notu latinum quod si cursum qua dicitur provinciale quod videtur expositorum qua suum modum circiter habet.

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

CAP. PRIMVM

א.ב.ג.ד.הו.זח.טי.כך.למם.נן.סע.פף.צץ.קר.שת.

Nomen litteræ bissyllabum habet accentum in prima.

S Equuntur figurę nomina & potestates punctorum quibus hebræi vtuntur pro nostris litteris vocalibus, & sunt nouem simplices.

Nomen	Figura	Nomen	Potestas.
קָמֶץ	ֿ	cameç	a
פְּתַח	ֿ	pathach	a
צִירֵי	ֿ	çere	e
סְגוֹל	ֿ	çegol	e
שׁוּבָא	ֿ	seua	e
חִירִיק	ֿ	chiriq	i
חֹלֶם	ֿ	cholem	o
שׁוּרֵק	ֿ	fureq	u
שׁוּרֵק	ֿ	fureq	v

¶ Præter hæc puncta simplicia sunt ad huc alia tria composita, scilicet hæc.

קָמֶץ חֵטֵף	ֿ	cameç chateph	o
פְּתַח חֵטֵף	ֿ	pathach chateph	a
סְגוֹל חֵטֵף	ֿ	çegol chateph	e

¶ In his duodecim punctis nomina eorum proferuntur semper accentu in vltima. Vnde patet quod potestas cuiuslibet puncti vocalis est secundum vocalem latinam, quæ ponitur in prima syllaba sui nominis, excepto puncto cameç chateph quod pro. o. latino ponitur, vt patet hic supra. Potestas vero cuiuslibet litteræ hebraicæ accipitur secundum sonum, a quo incipit nomen eius, vt Beth potestas est. b. Daleth potestas eius est, d. & sic de aliis.

A 4 Ex

LIBRI PRIMI

¶ Ex prædictis autem litteris & punctis adiunctis combinatis fiunt syllabæ hebraicæ, sicut in aliis linguis omnibus. ut patet in hoc exemplo, ubi omnia puncta vocalia adiunguntur primæ litteræ alphabeti, quæ est Aleph.

u	o	i	e	a
אָ	אֹ	אִ	אֵ	אַ

¶ Item aliud exemplum de secunda littera, scilicet beth cum eisdem punctis vocalibus.

bu	bo	bi	be	ba
בּוּ	בּוֹ	בּוֹ	בּוֹ	בּוֹ

¶ Et per hunc modum debet fieri in aliis omnibus litteris adiungendo eis puncta vocalia & faciēdo syllabas, deinde ex syllabis dictiones. & tandē ex dictionibus orationes. ut patet in hoc versu, qui est principium libri Genesim, & totius sacrae scripturae.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ :

Hoc est. In principio creavit deus coelum, & terram.

¶ Et in legendo aduerte, qđ quælibet littera in medio dictionis posita habens sub se punctum seu a, quælibet etiã littera in fine dictionis posita sine puncto vocali, colligenda est cum vocali & syllaba eam præcedente hoc modo אֶפְקֹד ephquod, idest visitabo. ¶ Hæc de modo legēdi, & combinandi litteras syllabas, & dictiones.

¶ Cap. secundum de proprietatibus litterarum.

Sed adhuc circa prædictas litteras, & puncta vocalia aliqua sunt notanda. ¶ Primo quod illæ quinque litteræ quas prius diximus duplices habere figuras, sunt istæ כּ caph מּ mem נּ nun פּ pe צּ cadiq. In quibus

CAP. SECVNDVM.

bus priores litteræ semp ponuntur in principio & in medio dictionis nunquam infine, posteriores vero semper infine, nunquam in principio aut medio dictionis, quare peculiari vocabulo litteræ duplices, & finales vocantur, & memoriæ gratia significatur hac dictione כִּינָפֶחֶץ chimnapheç. Harum quinque littererarum finalium tres nunquam scribuntur cum aliquo puncto vocali, sed colliguntur à syllaba præcedente. & sunt istæ מֵפֶחֶץ mephaç. aliæ vero duæ, scilicet נּוּן nun & כַּף chaph recipiunt puncta vocalia. differenter tamen, quia nun finalis solum נּוּן cameç recipit. & tunc non colligitur à syllaba præcedente, sed facit per se syllabam נּוּן na, quando vero scribitur sine puncto vocali, tunc colligitur à syllaba præcedente. Chaph vero finalis nunquam scribitur sine puncto seu כַּף cameç. & nunquam venit cum alio puncto. sed quando scribitur cum seu, colligitur à syllaba præcedente, vt לֶכֶח lech. quando autem cum כַּף cameç facit per se syllabam כַּח cha, vt עֲלֵךְ elecha.

¶ Secundo sciendum, quod dimissis quinque litteris finalibus prædictis, aliæ viginti duæ litteræ principales diuiduntur in duas partes æquales. nam vndecim earum sunt litteræ substantiales, & aliæ vndecim dicuntur accidentales. Substantiales, quæ his quattuor dictionibus מֵתוּם מֵתוּם מֵתוּם מֵתוּם comprehenduntur, ideo dicuntur, quia ad nihil aliud deseruiunt, quam ad constituendas syllabas, & dictiones, earumque significationes principales, suntque de substantia dictionum in quibus ponuntur siue cum punctis vocalibus siue sine illis, & dicuntur ab hebræis. אֲוֹתִיּוֹת הַשָּׂרָשׁ idest litteræ radicis, Econtrario aliæ vndecim

sed ambæ manent ociosæ. vt אֵי hi מְבוּ mabo.

¶ Quinto scire debemus, quod præter supradicta pūcta vocalia hebræi habent alium pūctum dictum dagues. qui nunquam scribitur sub vel supra litteram, sed intra eam, vel in ventre litteræ, nec seruit pro vocali, sed ad reddendam acriorem vel densiorem litteræ pronunciationē, ac si esset geminata. vt מִמֵּנִי mimennu. et quando non ponitur dagues littera blāde, & simpliciter profertur. Vnde & dagues hebraice est densans, vel cōstringens latine. cui contrarius est apud hebræos alius pūctus, vel virgula, quæ dicitur raphe hebraice, idest laxans latine. quia littera cui talis virgula superponitur, laxa & exilis sonat.

¶ Et scias, qđ sunt sex litteræ hebraicæ istę כַּדָּרָהּ כֶּפֶת quæ solæ recipere possunt raphe, possunt etiam recipere dagues. Vnde beth littera cum raphe vel sine dagues sonat, sicut apud latinos. u. consonans, sed cum dagues sonat sicut. bb. duplicatum. Guimal etiam cum raphe sonat blande cum dagues dense, Daleth similiter vt guimal. Caph cum raphe vel sine dagues sonat sicut chi græcū, cum dagues sicut. k. latinum. Pe littera cum raphe est sicut phi græcum, cum dagues sicut. p. latinum. Tau cum raphe vel sine dagues sonat sicut thi græcū, cum dagues sicut. t. latinum. Sunt præterea aliæ quinque litteræ istæ אההער quæ nunquam aut rarissime recipiunt dagues. verum est tamen, quod littera he aliquādo in fine dictionis inuenitur cum vno pūcto in ventre eius, sed ille pūctus non est dagues, sed vocatur mapiq chaldaice, idest extractor latine, quia extrahit illam litteram à sua natura,

ne sit ociosa, sed facit eam sonare. & ponitur solum ille pūctus in hac littera ad denotandum genus fœmininum tertiæ personæ numeri singularis . vt patet in hoc exemplo דְּבַרָּה debara , idest verbum eius, scilicet fœminæ.

¶ De littera, ך. res.

¶ De prolatione litteræ . ך . est notandum quod in principio dictionis sonat sicut duplex . rr. vt וְרִשְׁתִּי rros רִשְׁתִּי rresith. sed in medio vel in fine dictionis sonat sicut simplex . r. vt בְּרִשְׁתִּי beresith וְרִשְׁתִּי rros.

¶ Sexto sciendum, quod est alius punctus non vocalis apud hebræos, qui dicitur siboleth, vel çiboleth, & seruit solum vni litteræ alphabeti, quæ dicitur וּ sin. & superscribitur ei variatq; sonum eius hoc modo. quia quando ponitur supra litteram ad manum dexteram dicitur ille punctus siboleth, & tunc sonat littera illa vt. s. latinum. quando vero ponitur idem punctus ad sinistram, dicitur çibolet, & tunc sonat illa littera vt. ç. latinum, & nunquam ista littera scribitur sine aliquo puncto ex suprascriptis, posito supra eam . Et quando hæc littera sonat vt. ç. cum apice çiboleth assimilatur aliis duabus litteris çarnach & çadic in sono earū, quia omnes istæ sonant apud hebræos vt. c. apud latinos, licet illum sonum communes latini nō proferant nisi quando. c. iungitur. e. vel. i. nam cum aliis vocalibus. c. apud eos sonat vt. q. vel. k. sed prædictæ tres litteræ hebraicæ cum omnibus pūctis vocalibus habent illum sonum. sicut etiam Hispani sonant litteram. c. cum omnibus vocalibus eodem modo. licet discretionis gratia ponant quoddam signum subscriptum litteræ . c. ad

CAP. TERTIVM.

ad faciendum illum sonum quod vocant cērilla. hoc modo. ça. çe. çî. ço. çu. Et quia iste sonus litteræ.c. non erat in vsu apud latinos tempore sancti Hieronymi, ideo semper ipse in trāslatione sacre scripture in vocabulis hebraicis pro illis tribus litteris posuit.s.latinum.vt pro çinaî, sinai. pro çebaoth, sebaoth. pro eçau, esau. primi vocabuli littera est çamach. secundi çadic. tertii littera sin cum çîbolet. Verum subtiles hebræi faciunt quandam parvam differentiam inter sonos harum trium litterarum. quia çadic sonat fortius, çamac mediocriter. çin magis exiliter.

¶ Septimo videndum est de pronūciatione litterarum hebraicarum. & præter doctrinam positam supra de potestate litterarum, & punctorum, addimus hic quod etiam viua voce præceptoris opus est ad bene pronunciantias singulas litteras hebraicas, eo quod sunt quædam litteræ hebraicæ quarum soni non bene explicari possunt litteris latinis, scilicet istæ quattuor חֵץ. Sed artificiosi grammatici hebræorum distinguunt alphabetum in quinque partes quantum ad prolationem litterarum. nam. ex. quattuor litteræ בּוּבּוּ proferuntur labiis. Istæ quinque שׁוּשׁוּ dentibus. Item istæ quinque טלנת lingua. Sed quattuor ille קִקִקִק palato. tandem vero istæ quattuor אֵהֵהֵהֵהֵ proferuntur in gutture. atque ideo dictæ sunt litteræ gutturales. Aliqui hebræi dicunt, quod illæ duæ litteræ מּ & נּ mem & nun vocantur litteræ nasi, quia non bene proferuntur nisi aperto naso. Sunt tamen in alphabeto quattuor istæ litteræ כּכּכּכּ quæ valde assimilatur in figura illis quattuor כּכּכּכּ & tamē earum prolationes, & soni sunt valde differentes, ideo

LIBRI PRIMI

Ideo ad evitandum errorem in legendo, datur inter eas hæc notabilis differentia, quia primæ quattuor sunt angulares & quasi semi quadranguli, aliæ quattuor sunt rotundæ & quasi semicirculi.

¶ Cap. tertium de punctis vocalibus, & aliis.

Circa puncta, vel apices notandum est primo, quod inter puncta vocalia quinque dicuntur principalia vel reges aliorum, quæ in hoc versu פִּתְּוּחֵי הַתֵּם conti-
nētur, & post nullum istorū immediate sequitur dagues, excepto si accentus dictionis poneretur in eodem pūcto principali vt לֶפֶה alia vero puncta omnia dicuntur minus principalia & serui aliorum. Et quia quinque dicta puncta principalia correspōdent nostris quinque vocalibus latinis. & similiter puncta minus principalia etiam seruiunt pro eisdem vocalibus latinis, ad videndum horum punctorum differentiam, dicamus hic proprietates singulorum per ordinem, ita quod post quemlibet punctū principalem sequatur punctus minus principalis seruiens ei.

Incipiamus igitur a pūcto cameç. ¶ De cameç.

Iam dictum est supra, quod iste punctus habet vicem vocalis. a. tamen hoc sæpius mutant hebræi in sua pronuntiatione: dicentes, quod quandocunq; in aliqua dictione polysyllaba punctus seua immediate præcedit aut sequitur punctum cameç, tunc cameç sonat, vt cholem, idest pro vocali. o. vt חֲכָמָה idest sapientia. hebræi legunt chocma אֲשַׁמֵּר idest seruiabo. hebræi legunt esmor. Sed hæc regula hebræorum non est multum necessaria latinis, quia sine errore posset legi chacma, & esmar. Est ta-

men

CAP. TERTIVM.

men vna dictio monosyllaba, scilicet לְ idest omnis. vtri-
 usque generis & numeri, quæ scribitur per cameç, & cum
 accentu dicto machaph, & tunc profertur quasi per cho-
 lem, scilicet col. Verum in duobus locis factæ scripturæ
 ista dictio scribitur sine illo accentu, & tunc legitur cal.
 Primus locus est in psal. 34. vbi dicit, omnia ossa mea &c.
 Secundus est Prouerb. 19. vbi dicit: oēs fratres pauperis &c.

¶ De pathach.

E Tiam dictū est, qđ pathach ponitur pro vocali . a. si-
 cut cameç, sed in hoc differt ab eo, qđ pathach distin-
 guit nomen à verbo, quia in verbis primæ cōiugationis
 quorum primæ duæ syllabæ habēt vocalem . a. prima scri-
 bitur per cameç, secunda per pathach vt פָּקַד pacad,
 idest visitauit. in nominibus autem tales duas syllabas ha-
 bentibus vtracq; scribitur per cameç vt דָּבָר dabar, idest
 verbum. ¶ Item quando in fine dictionis pathach sub-
 scribitur his duab; litteris gutturalib; ח ה cheth & hain,
 tunc vocalis . a. designata per pathach prius debet sonare,
 quàm littera. hoc modo ah, quod est contra communem
 modum aliarum litterarum & punctorum, quia semper
 prius sonat littera, quàm punctus. Exempla huius regulę
 sunt hæc יֵשׁוּעַ מַסְיָהוּ iesuah massiah, idest iesus chri-
 stus. & huiusmodi nomina habent accentum in penulti-
 ma syllaba. & huius prolationis ratio est, ad distinguen-
 dum nomen masculinum à foeminino, & etiam à prono-
 mine foeminino, quæ semper habent he litteram in fine,
 & pfertur illa syllaba vltima hoc modo יֵשׁוּהָ iesuha,
 idest saluatio רוּחַ rucha, idest spiritus eius, scilicet rei
 foemini

LIBRI PRIMI

foeminae. ¶ Itē pathac chateph punctus minus principalis, qui ponitur pro a. vocali, cōsuevit poni ab hebreis in litteris quattuor gutturalibus praedictis, scilicet אָהָהָהָ. Et ponitur saepius in eis loco puncti seua, sed nihilominus profertur tunc vt vocalis a. ¶ De çere & çegol.

Dicamus secundo de punctis vocalibus, quæ correspondent vocali e. quorum primus çere est principalis, sed çegol, & seua minus principales. Differt autē çere à çegol tum in prolatione, quia sonus çegol est morosior sono çere in aliquibus dictionibus. tum quia aliquæ dictiones easdem litteras substantiales habentes mutant significationem propter horum punctorum varietatem. nam hæc dictio אֱל el cum çere significat deum. & eadē cū çegol אֵל est articulus datiu casus, vt אֵל הָאִישׁ idest datiuo viro. Differt etiā çere à seua in hoc, quod mutant aliquarum dictionū significationem, vt hæc dictio מֵתִים methim cum çere in principio significat mortuos, cum seua מֵתִים viros. Item çegol chateph ponitur communiter pro e. in litteris gutturalibus sicut pathac chateph. vt supra dicebatur. ¶ De seua.

Hebraei dicunt, quod seua non est punctus vocalis, sed ponitur ad seruiendum aliis punctis, quod verum non est quando seua ponitur in principio dictionis. tunc enim valet pro e. vt supra diximus. Quando autem ponitur in medio dictionis, tunc non est vocalis, sed denotat, quod illa littera, cui subscribitur, colligēda est à syllaba eam præcedente, & non facit per se syllabā more aliorum punctorum, vt etiam superius dictum est. vt אֶפְקֹד ephquod,

CAP. TERTIVM.

ephqod, idest visitabo מִרְיָם miriam, idest Maria. ¶ Hæc tamen regula patitur tres exceptiones. Prima, si littera, cui subscribitur seua, habeat punctum dagues, tunc enim seua est vocalis. e. & facit perse syllabā, vt אֶתְכֶם ithechem, idest vobiscum. Secunda, si duo seua sibiipsis immediate succedant, nam tunc secūdus eorum profertur vt. e. & prius recolligitur, vt יִפְקְדוּ iphqedu, idest visitabūt. Tertia si eadem littera geminatur in vna dictione, tunc si prima earum habeat seua, profertur vt הַלְלוּהוּ aleluia, idest laudate dñm. & huius ratio est, vt vtraque illarū litterarū sonet in prolatione, quod alias non fieret, & quia talis dictione haberet aliam significationem. Si tamen secunda geminarum litterarum haberet seua, colligitur, & non profertur. vt רִומַמְתֶּם romamtem, idest exaltastis. ¶ Dicunt etiam hebræi, quod seua profertur aliquando pro vocali i. vel. a. nam si post seua immediate sequatur iod cum quocunque alio puncto vocali, tunc seua profertur pro vocali. i. vt בְּיַד biad, idest in manu, & בְּיוֹם biion, idest in die. Si autem littera, cui subscribitur seua, habeat accētum dictionis, tunc seua legitur pro vocali. a. vt אֲשֶׁרִי הָאִישׁ affare hais, idest beat⁹ vir. in principio primi psalmi, quia accentus est in littera sin, cui subscribitur seua. Huius regulæ ratio est, quia vt diximus seua non est punctus vocalis ex sua natura, ideo est multipliciter variabilis, & ponitur pro diuersis punctis.

¶ De sureq.

Duo sunt genera puncti vocalis de . u. qui vocatur sureq alterum habet tria puncta velut per scalas descendencia hoc modo . . . appellaturque קְבוּץ שְׁפָתַיִם
B qibus

LIBRI PRIMI

qibus çephathaim, idest cõiunctio labiorum, alterũ cum litteræ vau apponitur pũctum ad latus, sicut dagues hoc modo ׀. Hec autem differũt inter se per hoc, quod prior sureq nũquam ponitur in fine dictionis, idest nisi alia littera sequatur, posterior vero sureq venire potest in quocunq loco indifferenter, idest in principio, medio, & fine dictionis.

¶ De dagues.

Iste punctus licet non sit vocalis, tamen multa habet officia in lectura hebraica. Primum est, de quo diximus supra in capitulo secũdo parrafo quinto. Secundum de quo dictũ est supra in capitulo tertio parrafo de seua, scilicet ad hoc quod proferatur seua & non supprimatur. vt Exodi. 15. יהוה מקדש miqedas iehoua, idest templũ domini, quod alias proferretur miqdas. Et hoc dicitũ fieri euphonie causa, quoniã lectura hebraica est suauior & melior vehemẽtioribus litteris per dagues. Tertiũ est ad supplementũ alicuius præcedẽtis litteræ, quæ deficit, & suppletur p dagues. vt נגשׁ nagas. i. accessit. qd̄ verbũ in futuro habet נגשׁ thigas, & deberet legi thingas, sed suppletur littera nun per dagues. Quartũ est ad mutandũ dictionis significationem. vt אמה ama. si littera mem nõ habet dagues, significat ancillã, si habeat dagues, significat cubitũ. Itẽ ימים iamim sine dagues est dies, cũ dagues est maria pluraliter. Quintũ est ad ostẽdẽdã vehemẽtiã locutionis, & operationis, qd̄ maxime apparet in verbis secũdæ cõiugationis. vt ביקרׁ piqqed. i. visitauit. de hoc tamẽ alias plenius dicetur. ¶ Estque notandũ quinq; litteras finales nõ recipere dagues excepta littera ׀ chaph, q̄ aliquãdo recipi

recipi

CAP. QVARTVM.

recipit dagues, & tūc sonat ad modū qoph exilis. Exēplū hui⁹ habet Psal. 117. אֱלֹהֵי אֲתָהּ וְאֹדֶךָ אֱלֹהֵי אֲרוּמֵךָ idest deus meus es tu, & cōfitebor tibi, deus me⁹ es tu, & exaltabo te. Sciendū etiā, quod littera nun finalis quādo scribit̄ cum cameç, potest dupliciter scribi. Aliquādo em̄ cameç sequitur litterā, & hoc clarū est, & magis propriū. Quādoq; vero ex imperitia scriptorū pūctus ille præcedit litterā nun, & ponitur sub alia littera præcedēte, & tūc dubium est quādo ille pūctus ptineat ad litterā nun, & quādo ad aliā præcedentē. sed hoc sic declaratur. Quādo em̄ pūctus cameç ponit̄ indirecto aliorū pūctorū, tūc ptinet ad litterā, quę præcedit nun, sed quādo idē pūctus scribit̄ paulo inferior, pertinet ad litterā nun. vt Gen. 19. וַתְּהַרְיֶן וַתַּהַרְנָה. i. cōceperūt מִדְיָן midian. i. madian puincia.

¶ Cap. quartum de accentu, & punctis.

VLtīmo dicam⁹ de accētib⁹ hebraicis, & pūctuatione. Licet accētus, qui est syllabæ pnūciatio eleuata vel depressa, sit cōmunis pprietas omnīū linguarū, & gręci, atq; latini tres distinguant accētus, acutū, grauē, & circūflexū, tamē solus accētus acutus dicit̄ accētus dictionis & quasi forma eius, alii vero dicūtur potius accētus syllabarum. In hebræo autem idiomate licet nusquam reperiat̄ accentus circūflexus, tamen præter acutum & grauē multi alii accentus reperiuntur differentium figurarum & nomīnum, quos hebræi vocant טַעֲמִים tehamim, idest sapes. Et horum quidam scribuntur super dictionem, alii infra eam, item alii in principio dictionis, alii in medio, alii in fine, vt inferius patebit.

LIBRI PRIMI

¶ Hi accentus seruiunt ad tria . Primum officium est sicut apud Latinos, & Græcos ad eleuandum, vel deprimendum syllabas dictionum: vt conuenienter proferatur vna queque dictio. Et specialiter loquendo de accentu acuto, qui est accentus dictionis: sciendum, quod ille tam in hebræo, quàm in quocunque alio idiomate sepius mutat significationem dictionis, ex eo quod ipse accentus mutatur ab vna syllaba in aliam, vt נִלְוִי salach, si accentus ponatur in vltima syllaba, significat mittere: si autem in prima, significat genus armorum quod dicitur telum. Mutat etiam idem accentus mutatus nomen in verbum, & econtra, vt patet in exemplo premissio, & hic בַּהַל bahal si acuatur vltima, est verbum nubere, vel dominari: si autem eleuetur prima syllaba, est nomen, scilicet maritus &c.

¶ Secūdum officium accentus hebraici est ad cantum sacrae scripturae, quàm hebræi in suis synagogis cantare solent, eo modo quò Christiani in ecclesiis vtuntur notis illis, vt re mi fa sol la, ita hebræi istis accentibus figuratis. sed in hoc cātu habebant multas varietates iuxta varias materias librorum bibliae. Nam Pentateuchus & libri historici cantabātur modo plano, & leni. Libri prophetales modo severo, & satyrico, & adhuc fortius lamentationes Hieremiæ, & Iob. Psalterium autem modo contemplatiuo, & graui. Prouerbia modo plano, & consiliatiuo, Cātica modo alacri, & iocūdo. Ecclesiastes autem modo severo. sed ad hoc bene intelligendum opus esset experientia viuæ vocis eorum. **¶** Tertium officium accentus hebraici est ad ordinandum pausas, & clausulas medias, & nitegras.

CAP. QVARTVM.

integras. Nam pro medijs clausulis vtebantur communi-
 ter huiusmodi figuris accentuū סְנוּלָהּ רַבִּיעַ זְקָף קָטוֹן
 שְׁלֵשִׁית פְּסוּק אֶתְנַחְתָּהּ pro clausula vero integra, idest pro
 fine clausulæ ponebant hanc figuram accentus; quam vo-
 cant סוּף פְּסוּקָה צֹפֶה פָּאָחֶה. Est tamen quidam ac-
 centus hebraicus nomine מַקָּף maqaph, qui ad nullum
 trium prædictorum officiorū deseruit, sed tantū ad con-
 iungēdas dictiones orationis inter se, maxime quādo alte-
 ra earū est monosyllaba, vt Gen. i. יְהִי - אֹר וְיְהִי - אֹר
 idest sit lux, & fuit lux. Et ita in multis alijs locis.

¶ Ad maiorem autem noticiam horum accentuum
 notandum est, quod omnes illi habent differentes figu-
 ras a punctis vocalibus & alijs prædictis, exceptis tri-
 bus iam dictis, scilicet çegulla, rabiach, & zaqeph qaton.
 nam çegulla assimilatur çegol, sed zaqeph qaton appa-
 ret seua. Sed eorum differentia hæc est, quia çegol & se-
 ua semper scribuntur sub litteris, sed isti duo dicti accētus
 semper supra litteras ponuntur. Rabiach item assimilatur
 puncto cholem, sed differt ab eo in hoc, quia semper cho-
 lem scribitur in extremitate sinistra litteræ. sed iste accētus
 semp scribitur superius in medio litteræ. Sequuntur exēpla.
 סְנוּלָהּ רַבִּיעַ זְקָף קָטוֹן zaqeph qaton רַבִּיחַ סְנוּלָהּ çegulla.

¶ Ad habendum autem perfectam noticiam omnium
 accentuum hebraicorum, ponuntur hic eorum nomina
 & figuræ secundum vsum Hispanorum hebræorū, apud
 quos vigeat rectissima pronuntiatio, lectura, & tota grā-
 matica hebraica, maxime Toleti, Cesaraugustæ, & Zamo-
 ræ. Et sunt quæ sequuntur.

B 5

זְקָף

זְרָקָא / בְּקַף - שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ / סְנַיִלָּהּ / פְּזִיר
 גְּזֵלָה / יִרְתֵּךְ בְּזֶן יוֹכוֹ בְּרֵגְלֵךְ פְּלִיָּה דְ
 בְּמִשְׁפָּחָא הַרְצֵה אֲזִילָא / גְּרִיטָא / שְׁנֵי גְרִיטָא
 פִּסְקָא / רְבִיעַ / שׁוֹפֵר בְּהוֹפֵךְ / בְּקִדְמָא
 תְּרִין בְּקִדְמִין זֵמֵיב / זְקַף בְּטָזוֹן דְ
 זְקַף גְּזֵלָה / מִצְרֵךְ טִרְחָא / אֲתֵמֵךְ
 שְׁלֵשָׁלֵת / תְּרִי טֵעֵמֵי בְּרֵגְלֵךְ תְּבִיר
 סוֹף פִּסְקָא

¶ Verum in tribus libris, qui sunt Iob/Psalterium, & Prouerbia cum eorū cantus esset valde differens ab aliis, aliqui istorum accentuum mutantur, maxime duo, quia pro çegulla sæpius ponitur maqel מַקֵּל & pro thirça vel thalsa ponitur çinoreth צִנּוֹרֵת. ¶ Et sic est finis primi libri harum introductionum grammaticę Hebræicę, quę de modo legendi, & pronunciandi inscribatur.

Sed

CAP. QVARTVM.

Sed ad faciliorem vsum omnium regularum predictarum, subnectemus hic duas orationes communes Christianorum hebraice scriptas, scilicet Pater noster, & Ave maria.

☩ Pater noster.

regnum tuum adueniat nomen tuum sanctificetur quod es in celis pater noster

אֲבִינוּ שֶׁבַשְׁמַיִם יִתְקַדֵּשׁ שִׁמְךָ יְבֹא מַלְכוּתְךָ

panem nostrum in terra, et in caelo sicut voluntas tua fiat

יַעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כְּמוֹ בְּשָׁמַיִם גַּם בְּאָרֶץ לַחֲמֵנוּ

debita nostra nobis & dimitte hodie nobis da cotidianum

תְּמִידֵי תָן לָנוּ הַיּוֹם וְסַלַח לָנוּ אֲשֶׁמוֹתֵינוּ

nos inducas & ne debitoribus nostris dimittimur & nos sicut

כְּמוֹ שְׂאֵנוּ סוֹלְחִים לְאֲשֶׁמֵינוּ וְאַל תְּבִיאֵנוּ

Amen a malo libera nos sed in temptatione

בְּנִסְיוֹן אַךְ הַצִּילָנוּ מִרָעָה אָמֵן :

☩ Ave maria.

benedicta tecum dominus gratia plena maria Ave

שְׁלוֹם לְךָ מְרִים מְלֵאת הַחַן יְהוָה עִמָּךְ בְּרוּכָה

sancta iesus ventris tui fructus & benedictus in mulieribus tu

אַתְּ בְּנָשִׁים וְבְרוּךְ פְּרִי בִטְנְךָ יֵשׁוּעַ קְדוֹשָׁה

Amen precoribus pro nobis ora dei mater maria

מְרִים אֵם הָאֱלֹהִים הַתְּפִלָּלוּ בְעֵדָנוּ חֲטָאִים אָמֵן :

pleni sunt sabaoth deus dominus sanctus sanctus sanctus

קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מְלֵאוּ

B 4 bndi

LIBRI PRIMI

benedictus in excelsis osanna gloria tua & terra coeli

שְׁמַיִם וְאֶרֶץ כְּבוֹדָךְ : הוֹשֵׁעַ נָא בְּמָרוֹם וּ בְּרוּךְ

Aleluia. dñi in noie q venit

הַבָּא בְּשֵׁם יְהוָה : הַלְלוּהָ :

Iudæorum Rex Nazarenus Iesus

יֵשׁוּעַ נוֹצְרִי מֶלֶךְ יְהוּדִים

ascēdet de radice ei & flos iesse de radice virga & egredietur

וְיֵצֵא הָטָר מִגֹּזַע יֵשׁוּעַ וְיֵצֵר מִשְׁרָשׁוֹ יִפְרֶה :

Ⓔ Significationes nominum litterarum hebraicarum.

א	Doctrina vel mansuetudo.
ב	Domus.
ג	Retributio vel plenitudo.
ד	Paupertas vel tabula.
ה	Esse vel ex vel ecce.
ו	Principium vel charitas.
ז	Nutritio vel arma.
ח	Vita vel contritio vel descensio.
ט	Lutum vel scopa.
י	Laus vel manus vel confessio.
כ	Humiliatio vel palma manus vel nubes.
ל	Doctrina vel disciplina.
מ	Aliquid vel ex his.
נ	Filiatio vel eternum vel progenies.
ס	Coniunctio vel appositio vel sustentatio.
ע	Oculus vel fons.

א	פ	Os oris vel hic loci.
ב	צ	Iusticia vel iustus.
ג	ק	Circundatio vel fortificatio.
ד	ר	Paupertas vel principium.
ה	ש	Mutatio vel secundatio.
ו	ת	Signum vel stupor syriacæ.

¶ Sunt adhuc præter has nominum istorum interpretationes, quædam aliæ minus tamen vsitatae, quas oportet ex vocabulario Hebraico excerpere.

¶ INCIPITUR SECUNDVS LIBER harum introductionū grāmaticæ Hebraicæ, de nominū, pronominū, & verborū declinatione, atq; coniugatione.

¶ Cap. primum de genere nominum.

Quia iam dictum est, quemadmodum ex litteris fiant syllabæ, & ex syllabis dictiones, iam opus est, vt declaremus qualiter ex dictionibus construatur orationes, qua de causa ipse dictiones vocantur partes orationis. Et licet græci, atque latini plures ponant partes orationis, idest modos dictionum, hebræi tamen solis tribus orationis partibus contenti sunt, quas vocant שם מלה sem pohal & milla, idest nomen verbum, & dictionem. nam ad nomen reducunt pronomen, sed participium ad nomen simul & verbum. per milla omnem dictionem indeclinabilem intelligunt, idest Præpositionē, Aduerbiū, Interiectionem, & Coniunctionem. Et hūc modum quasi magis naturalem sequutus est Aristoteles in sua logica, qui solum posuit nomen, & verbum, atque

sincha

SECUNDI LIBRI

siue categoricū, id est conſignificationē, id est dictionem.

¶ Incipiamus igitur dicere de nomine. & dimiſſis omnibus hiſ, in quibus hebræi cum græcis, & latinis concordant, quia illa nobis ſunt notiffima, ſcilicet diffinitio nominis, diuiſio eius per ſubſtantiuū & adiectiuū, atq; ſex nominis proprietates, ſcilicet qualitas, genus, ſpecies, numerus, figura, caſus, ſeu declinatio, ſolū declarabim⁹ ea, quæ propria ſunt hebræo idiomati, & quæ ex græcis & latinis ſciri nō poſſunt. Hæc ſunt maxime quattuor, genus, declinatio, numerus, & caſus.

¶ Genera nominū apud hebræos licet poſſent quinque diſtingui, ſcilicet masculinū, foemininum, cōmune duorum, dubium, & promiſcuum, quia neutro genere carent, tamē omnia ad duo genera reducūtur videlicet masculinū & foemininū. de quibus ſolis dabūtur regulæ artis. Masculinum genus vocant hebræi זָכָר zachar, foemininum נְקֵבָה neqeba. Ad horum generum cognitionem dantur tres regulæ principales.

¶ Prima eſt naturalis per ſexum in animalibus, ſcilicet quod nomina masculinū ſiue propria, ſiue cōmunia ſunt generis masculini. vt אֲבְרָהָם abraham איש is. id est vir. Et nomina foeminarū ſiue propria, ſiue cōmunia ſunt generis foeminini. vt שָׂרָה fara אִשָּׁה iſſa, id est mulier. Et nomina rerum vel proprietatū, quæ conueniunt tam masculis quā foeminis, ſunt communia duorum generum. vt אָדָם adam, id est homo חַיִל chail, id est fortis, ſed hæc notiffima regula eſt apud omnes, quia vero ſunt quedam alia nomina aliarum rerum in quibus nullus eſt ſexus, ideo dantur aliæ regulæ de genere.

Secūda

CAP. PRIMVM.

¶ Secūda regula est per terminationem, scilicet quod omnia nomina hebraica terminata in aliqua istarum triū litterarū אֵתֶה aleph, he, thau, cōmuniter sunt generis foemini. vt צָבָא çaba, idest militia צָמָא çama, idest sitis בְּרַכָּה berachā, idest benedictio תּוֹרָה thora. i. lex אֹתֹת oth, idest signū vel littera שִׁבּוֹלֶת siboleth, idest spica. Nomina vero desinētia in quācunq; aliam litterā hebraicam cōmuniter sunt generis masculini. vt בְּכוֹר bechor, idest primogenitus. Sed ista regula multas patitur exceptiones, maxime pro secunda eius parte de masculinis, quia plæraque talium nominum inueniuntur sæpius adiuncta nominibus adiectiuis aut verbis, vel participiis foemininis, idest quæ terminantur in aliqua illarum trium litterarum generis foemini. nam tunc illa nomina sunt foemina. & eadem erunt masculina sine illis litteris finalibus in se vel in suis adiunctis. vt Ecclesiastes primo זָרַח הַשֶּׁמֶשׁ idest oritur sol. ibi asseres est generis masculini, quia verbum eius zarach est masculinū, vt patet ex littera finali. sed נָאֻ.ז. זָרַחַה שֶׁמֶשׁ. i. sol ortus est. ibi semes est foemininū, quia verbū ei⁹ zarcha est foemininū quia terminat in he. Itē tertii Regū. 19. רִיחַ גְּדוֹלָה וְחֵזֶק מְפָרֵק הַרִים. idest spiritus grandis & fortis subuertens montes. vbi illud nomē ruach, idest ventus habet tria adiectiua. primū foemininū, scilicet gedola, idest grādis quia terminatur in littera he, alia duo sunt masculina. i. vechazaq. i. & fortis mephareq. i. subuertēs quia terminātur in aliis litteris &c.

¶ Tertia regula de cognitione generis nominum est, per terminationem numeri pluralis, quia nomina masculina

lina

SECUNDI LIBRI

lina communiter in plurali terminantur in. in. foemina vero in. oth. vt אִישׁ אִישִׁים idest vir viri. אִשָּׁה אִשּׁוֹת idest mulier mulieres. דְּבַר דְּבָרִים idest verbum verba. תּוֹרָה תּוֹרוֹת idest lex leges. Sed hæc regula non est vsquequaque vera, nam patitur plærunque exceptionem, vt in declinatione nominis dicemus. Aduerte hic quod in nominibus animalium, quæ habent sexum, de quibus in prima regula supra, omne nomē masculinū potest formare de se foemininum terminatum in littera, he. vt נֶעֱרָה נֶעֱרָה idest puer puella פָּרָד פָּרָדָה mulus mula. זָקֵן זָקֵנָה idest vetulus vetula פָּר פָּרָה taurus vaca.

¶ Notandum etiam, quod in nominibus animalium brutorum, idest quadrupedum, & volatiliū sunt quædam nomina generis promiscui hoc est, quæ sub vno genere significant masculinum, & foeminam, vnde & talia nomina quandoque inueniuntur adiuncta adiectiuis vel verbis masculinis, quandoque foemininis. vt יוֹנָה בֶּקֶר bos columba לְשָׁר aquila נֶמֶל camellus עוֹרֵב צִפּוֹר passer coruus, Et ita de multis aliis sine numero.

¶ Cap. secundū de declinatione nominum.

D Eclinationes nominum apud Hebræos, sicut & apud Hispanos, & quosdam alios non variantur per casus, sed solum per numeros. quia nominis terminatio in omnibus casibus numeri singularis est eadem, sed variatur in numero plurali. quæ variatio duplex est, vt iam diximus in tertia regula generis, ideo duæ tantū sunt nominum hebræorum declinationes. ¶ Prima est nominum masculinorum, quorum numerus pluralis terminatur

natur

tur in. im. a quacunque numeri singularis terminatione. Quæ formatio duobus modis fieri potest. Primo addita syllaba. im. super numerum singularem. Secundo mutata vltima littera singulari in. im. vt חֵץ חַצִּים idest sagitta sagittæ שבִּלַּת שְׁבִלִים idest spica spicæ. ¶ Secunda declinatio est nominum foemininorum mittentium pluralem numerum in. oth. a quacunque singularis numeri terminatione. Quæ etiam formatio duobus modis fieri solet, aut addita syllaba. oth. aut vltima littera mutata in. oth. vt צַבָּא צְבָאוֹת militia militiæ מִלָּה מִלּוֹת dictio dictiones. vnde ex hoc exemplo de milla. habes quod quando vltima nominis littera fuerit he illa excluditur in formatione prædicta numeri pluralis in im. vel in oth. vt שְׁנָה שְׁנִים שְׁנוֹת idest annus anni. Sed ab hac regula declinationum, atque etiam à tertia regula generis superius posita, excipiuntur quedã nomina. nam sunt quedam masculina mittentia pluralem numerum in. oth. & quedam foeminina in. im. alia denique tum masculina, tum foeminina, quæ implurali vtranque habent terminationem hoc est in. im. & in. oth.

¶ Masculina in. oth. sunt hæc fere.

אָב אָבוֹת	Pater patres.
בְּכוֹר בְּכוֹרוֹת	Primogenitus primogeniti.
חֵלֶם חֵלֻמוֹת	Somnium somnia.
מְאוֹר מְאוֹרוֹת	Luminare luminaria.
מִזְבֵּחַ מִזְבְּחוֹת	Altare altaria.
מֵטֶר מֵטְרוֹת	Pluuia pluuia.
מְקוֹם מְקוֹמוֹת	Locus loca.

Taber.

SECUNDI LIBRI

מִשְׁכַּן מִשְׁכָּנוֹת	Tabernaculum tabernacula.
סִיר סִירוֹת	Olla ollæ.
קֹהֵל קֹהֲלוֹת	Ecclesia ecclesiæ.
קוֹל קוֹלוֹת	Vox voces.
קִיר קִירוֹת	Paries parietes.
שָׂדֵה שָׂדוֹת	Campus campi.
שֵׁם שֵׁמוֹת:	Nomen nomina.
Ⓒ Fœminina in.in.sunt hæc fere.	
אֶבֶן אֲבָנוֹת	Lapis lapides.
אָזֶן אֲזָנוֹת	Auris aures.
אֵלֶּה אֱלֹוֹת	Quercus quercus.
אֶלְמָה אֱלָמוֹת	Manipulus manipuli.
אִימָה אִימוֹת	Timor timores.
אִשָּׁה נְשִׁיִּים	Mulier mulieres.
בִּיצָה בִּיצוֹת	Ouum oua.
דְּבִלָה דְּבִילוֹת	Carica carica.
דְּבוּרָה דְּבוּרוֹת	Apis apes.
דֶּרֶךְ דְּרָכוֹת	Via viæ.
חֶטֶה חֶטִיִּים	Triticum tritica.
זַעֲנָה זַעֲנוֹת	Strutio strutiones.
כּוֹסֶמֶת כּוֹסָמוֹת	Far farra.
לְבָנָה לְבָנוֹת	Later lateres.
מוֹפֶת מוֹפְתוֹת	Miraculum miracula.
נְמִלָה נְמִלוֹת	Formica formicæ.
סָאָה סָאוֹת	Mensura mensuræ.
עֵיִן עֵינִים	Oculus oculi.
עִיר עִירוֹת	Ciuitas ciuitates.
פִּילָגֶשׁ פִּילָגֶשֶׁת	Concubina concubinæ.

Mani

צַבַּת צַבַּתִּים	Manipulus manipuli.
רָחַל רָחַלִּים	Ouis oues.
שֵׁבֶלֶת שֵׁבֶלֶתִים	Spica spicæ.
שׁוֹשְׁנָה שׁוֹשְׁנִים	Rosa rosæ.
שָׁנָה שָׁנִים	Annus anni.
שְׁעוּרָה שְׁעוּרִים	Ordeum ordea.
תְּאֵנָה תְּאֵנִים	Ficus fici.

Ⓔ Masculina & fœminina in. im. & in.oth.

אֵימָה אֵימִים	Timor timores.
אֵמַר אֵמָרִים	Verbum verba.
דוֹר דוֹרִים	Generatio generationes.
דֶּלֶת דֶּלֶתִים	Ianua ianuæ.
חֵצֵר חֵצֵרִים	Villa villæ.
מֶלֶךְ מֶלֶכִים	Dictio dictiones.
מַעַיִן מַעַיִנִים	Fons fontes.
עוֹן עוֹנִים	Peccatum peccata.
פֶּנֶה פֶּנִים	Angulus anguli.
צֶלַע צֶלַעִים	Latus latera.
קַרְנֵן קַרְנִים	Cornu cornua.
שָׁנָה שָׁנִים	Annus anni.

Possibile est autem, quod sacram scripturam legentes quædam alia nomina irregularia inueniant præter hæc, sed ista sufficiant exempli gratia.

Ⓔ Sed circa formationem supradictam nominum regularium à singulari numero in pluralem notandum, quod plærunque præcedentium syllabarum vocales mutantur, sed non semper vno modo. pro qua varietate dantur istæ tres regulæ.

Prima

SECUNDI LIBRI

¶ Prima regula est, quod nomina monosyllaba quæ habent çere in principio mutāt vocalē. e. in. i. vt חֵץ חָצִים idest sagitta sagittæ נֵם נָסִים idest vexillum עֵז עֲזִים idest hircus siue capra עֵת עֲתִים idest tempus siue hora יֵן יָנִים idest dens. i. קֵן קָנִים idest nidus. i. קֵן קָנִים. Sed ab hoc genere nominum excipitur hoc nomen. בֵּן. idest filius quod mutat. e. in. a. vt בֵּן בָּנִים. **¶** Alia isto rum mutant alias vocales in alias. vt יוֹם יוֹמִים idest dies עִיר עִירִים idest ciuitas צֶד צְדָדִים idest latus. Sed tria sunt monosyllaba quæ nō mutant. vt עֵד עֲדִים idest testis עֵץ עֲצִים idest lignū siue arbor וֵשֶׁם וְשָׁמוֹת idest nomē. Et præter hæc pauca alia reperies monosyllaba hebraica, si qua tamē forte apparuerint, ex analogia præcedētiū formabunt, exceptis his, q̄ inter irregularia posita sūt.

¶ Secunda regula est, de nominibus duarum syllabarum, quod illa cuiuscunque sunt generis, plærunque mutant vocalem in vocalem. vt דְּבַר דְּבָרִים idest verbum חֵלֶק חֲלָקִים idest pars. Sed excipiuntur nomina hebraica, quæ habent similitudinem cum his dictionibus nihil significantibus פֶּעוּל פְּעִיל פֶּעוּל פִּיעוּל פִּיעוּל פִּיעוּל quoniam nomina, quæ sequuntur proportionem harum dictionum, non mutant vocalem à singulari numero in pluralem. vt זֶאֵב זְאֵבִים idest lups lupi. quod sequitur proportionem dictionis פֶּעוּל & ad hanc rationem reducuntur alia plura nomina bissyllaba. Verumtamen nomina habentia similitudinem cum illa dictione פֶּעוּל si in littera media non habuerint dages, mutant primā vocalem in aliam. vt בָּר וּבָרִים idest

CAP. TERTIVM.

idest benedictus benedicti, sed si habuerint dagues, nihil mutant. vt **אַלּוּף אֶלּוּפִים** .i. dux duces **טַבַּר טַבַּרִים** idest vmbilicus vmbilici **תַּנּוּר תַּנּוּרִים** idest furnus furni **תַּפּוּחַ תַּפּוּחִים** idest malus mali. vel malum mala. Etiã quando prima dictionis littera est aliqua ex quattuor gutturalibus subscripta cū apice cameç, vel pathach, nihil mutant, siue habeant dagues in media littera, siue non, vt **חֲרוּץ חֲרוּצִים** idest sollicitus solliciti **עַמּוּד עַמּוּדִים** idest colūna colūnæ. Nomina quoq; huius ordinis desinētia in he plærūq; nihil mutant. vt **שָׂדֶה שָׂדוֹת** .i. cāpus campi.

¶ Tertia regula est de nominibus polysyllabis, idest trium aut plurium syllabarum. quod talia nomina plærunque nihil mutant. vt **תַּאֲנָה תַּאֲנִים** idest ficus fici. Dixi plærūq; quia poterit inueniri exceptio contra hanc regulā. vt **יַעֲנָה יַעֲנִים** .i. strutio strutiones, & sic de aliis.

¶ Cap. tertium de numeris nominum.

Numerus cōmunis proprietas est quattuor partium orationis declinabilium, quæ sunt Nomen, Pronomen, Verbum, & Participiū. Et licet apud latinos sit tantum duplex numerus singularis, & pluralis, tamē Hebræi sicut & Græci tertium habent numerum, scilicet dualem. Verum hoc nō nisi in solo nomine, nam verbum, & participium, atque pronomen solos duos habent numeros singularem, & pluralem. nomen autem habet tres numeros. Singularis numerus hebraicæ dicitur **לְשׁוֹן יְחִיד** hoc est lingua vnius. vt **אִישׁ אִשָּׁה** idest vir mulier. De cuius numeri terminatione nulla est certa regula, eo quod sit principium. Exceptis nominibus fœmininis termina

C tis

SECUNDI LIBRI

tis in aliqua illarum trium litterarum אֵתֶה de quibus in
 præcedenti capitul. de genere dictū est. A nomine mascu-
 lino singulari formantur & plurale masculinū & singula-
 re, atq; plurale foemininū, de qua formatione etiā dixim⁹
 in.2.cap. ¶ Dualis vero numer⁹ hebraice dicitur לשון שְׁנַיִם
 idest lingua duorū. Et terminatur semper in. im. siue no-
 men sit masculinū, siue foemininū. & formatur a singulari
 numero addita syllaba. im. vel vltima littera mutata in. im.
 Et talia nomina dualia semper habent accentū in penulti-
ma syllaba, quæ subscribitur cū vocali pūcto de. a. cameç,
 vel pathach. Et oīa fere huiusmodi nomina significāt res
 binas, idest quæ semp̄ duæ iūctæ reperiūtur. vt יָד יָדַיִם
 idest manus man⁹ אָזְנוֹת אָזְנוֹת. i. auris aures עֵינַיִם
 idest oculus oculi רַגְלַיִם רַגְלַיִם. i. pes pedes אַפְּסַיִם
 idest naris nares. ¶ Pluralis deniq; numer⁹ hebraice dici-
 tur לשון רַבִּיּוֹת. i. lingua multorū, de cui⁹ terminatione
 pariter & formatione tam in nominib⁹ masculinis, q̄ in
 foemininis iā dixim⁹ in cap. de genere. vt אִישׁוֹת אִישׁוֹת
 idest viri mulieres. Sed aduertendū, quod sunt quædā no-
 mina, q̄ in numero singulari habēt similit̄ terminationē si-
 cut noīa dualia, vel pluralia masculina, quia terminant̄ in.
 im. vt מִצְרַיִם. i. subsolan⁹ vētus קָדְדִים. i. innocēs תְּמִים
 ægyptus לְוִדִים nomē ppriū viri. Aduertēdū tamē, qđ
 aliquādo ab huiusmodi noīb⁹ desinētib⁹ in. im. auferit̄ p
 apocopē mem finalis, & tūc accipit tale nomē terminatio-
 nem pnoīs primæ psonæ vel singularis, vel pluralis. Exē-
 plū primi. 2. Reg. 22. וְתַבֵּלְטָנִי מִיַּדְיָ עַמִּי. i. & liberabis
 me a cōtradictionib⁹ populorū. pro quo tamē beat⁹ Hie-
 ronym⁹

CAP. TERTIVM.

conym⁹trāstulit populū mei, denotās, qđ dictio hammi sit
 nomē cōpositū cū pronoiē primæ p̄sonæ in numero sin
 gulari. Sed clari⁹ exemplū est illud. 2. Regū. 23. vbi dicitur
 ראש הַשָּׁלִישִׁי .i. princeps ducū exercitus. Exēplū secūdi
 Hiere. 22. וּפָרַע לוֹ חַלּוֹנָי hoc est, q̄ aperuit sibi fenestras,
 vbi dixit challonai pro challonim. Itē est alia exceptio, q̄a
 aliquādo hæc noīa mutāt mem finalē in nun. vt Eze. 4.
 לֶקַח הַיַּמִּין .i. accipe tibi tritica. & Danie. 12. קַח לְךָ חֲטִיב
 .i. in fine dierū. Illud quoq; notādū, esse quædā noīa dua
 liter, aut pluraliter declinata in. in. desinentia, q̄ carēt nume
 ro singulari, cuiusmodi sunt, quæ sequuntur חַיִּים .i. vitæ
 מִקְנָסִים aque מַיִם .i. stathera מֵאָזַיִם .i. mixta
 מְלַקְחִים forcipes פְּנִים .i. facies צְהַרִים .i. meri
 dies רְחִים .i. molç שְׁמַיִם .i. cœli &c. Et i huiusmodi noīb⁹
 pluraliter declinatis etiā intelligitur numerus singularis,
 nisi eis adiūgatur adiectiuū, verbū aut participiū determi
 nans certū numerū. vt Psał. 93. מַיִם רַבִּים .i. aquæ multæ.
 vt Genesis. 18. מַעַט מַיִם .i. parū aque. Sunt ediuerso alia
 noīa, quæ carēt numero plurali cuiusmodi sunt, q̄ sequū
 tur & fortasse alia plura חוֹם .i. mēsurā הַיֵּן .i. granū
 יָרֵחַ .i. luna לֶיֶן .i. siccitas חֶמֶץ .i. calor
 שֶׁמֶשׁ .i. ver פְּרִיץ .i. frigus קוֹר .i. ouis צֶאֱן .i. faba
 תְּבִילָה .i. mūdus. Et licet in sacra scriptura nō reperiatur plu
 ralis numerus istorū nominū, possēt tamē in eis formari
 pluralis ex singulari secundū regulas superi⁹ datas obser
 uato genere nominis. Nomina etiā propria hominū, & lo
 corum carent numero plurali. vt אַבְרָהָם abraham
 בָּבֶלֶן babilon. Nomina etiam desinentia in. uth. non habent

SECUNDI LIBRI

in usu numerū pluralē, quamq̄ possem⁹ illud formare, si opus fuerit. vt גְּבוּהוֹת .i. supbia iuuentus כְּלִמּוֹת
verecundia שְׁפִלּוֹת humilitas, & in his quia foeminae sunt, pluralis numerus terminatur in.oth. praecedente littera iod. vt גְּבוּהוֹיּוֹת .i. superbiae יְלִדְהוֹיּוֹת .i. iuuentutes.

¶ Cap. quartum de casibus nominum.

Sermo hebraicus praeter communem usum latinorum, & Graecorum non variat casus nominum per terminationes, quandoquidē omne nomen hebraicum est indeclinabile per omnes casus, excepta differentia numeri singularis, & pluralis, de qua superius dictum est. Ad cognoscendum ergo in quo casu ponitur quodlibet nomen in serie orationis hebraicae ponuntur tres regulae principales.

¶ Prima regula est per constructionem nominis cum verbo, vel nominis cum nomine. Nam si nomen adiungatur verbo in ratione suppositi, est nominatiui casus, si vero in ratione appositi vel personae patientis, est accusatiui, vel alterius obliqui casus. exemplum אִישׁ אָכַל לֶחֶם idest vir comedit panem. clarum est quia אִישׁ est nominatiuus, & לֶחֶם est accusatiuus. Sed si nomen substantiuū adiungatur nomini substantiuo, primum eorum est nominatiui casus, & regit post se alterum in casu obliquo, scilicet genitiuo, vel aliquo alio. exemplū שְׁלֹמֹה בֶן דָּוִד idest salomon filius dauid. clarum est, quod שְׁלֹמֹה est nominatiuus, & דָּוִד est genitiuus, Et sic de aliis.

¶ Secunda regula, & tertia sunt per articulos, vel praepositiones, nam quaedam sunt praepositiones inseparabiles, quae scilicet adduntur nomini per compositionem. alie separa-

separa-

CAP. QVARTVM.

separabiles, idest additæ nomini per appositionem, & vtrisque illarum vtitur sermo hebraicus ad designandos casus. ¶ Sit ergo secūda regula de præpositionib⁹ inseparabilibus, quæ sunt istæ quattuor litteræ. הֵלֶמֶב Prima istarum, scilicet he est articulus nominatiui in quocunque numero, & genere nominis, & subscribitur per vocalem. a. vt הָאִישׁ idest vir הָאִשָּׁה idest mulier הָאִישִׁים idest viri הָאִשׁוֹת idest mulieres. Verumtamen in nominibus polysyllabis incipientibus a littera. he. vel haim prædictus articulus subscribitur per vocalem. e. çegol. vt הַהָרִים .i. montes הָעָרִים idest ciuitates. Istæ etiam articulus he denotat genitiuum, sed ad cognoscendum cuius casus est nomen habens talem articulū. i. quādo est nominatiui, & quando genitiui casus, recurrendū est ad primā regulā de cōstructione. Aduertendū vero, qđ nomē regens post se genitiuū non scribitur cū isto articulo he. vt Genesis. 2. תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ .i. generationes coeli, & terræ. Nomina quoq; propria hominū, & locorū nō recipiunt prædictū articulū he. neq; possunt immediate post se regere genitiuū nisi interueniat aliud nomē appellatiuum. vt Deute. 35. מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים .i. moyses vir dei. Ex hoc sequitur, quod quādo cūq; duo vel plura nomina propria in serie textus immediate iūcta sunt, omnia in eodem casu nominatiuo ponunt. vt Exodi. 1. רֹאשֵׁי בְנֵי שִׁמְעוֹן לְוִי וְיְהוּדָה .i. idest ruben, simeon, leui, & iudas &c. Secunda littera, scilicet lamed est articul⁹ datiu⁹, Tertia, scilicet mem est articulus ablatiu⁹, Quarta littera, scilicet beth est articul⁹ effectiu⁹, idest casus septimi. Accusatiuus non habet arti-

SECUNDI LIBRI

culum inseparabile, sed separabile, de quo infra dicemus.
 Vocatiu⁹ est similis noiatiuo excepto, qđ fere semp ponitur sine articulo. Cognoscit etiā vocatiu⁹ in scriptura hebraica per dictionis geminationē, vel triplationē. Exēplū primi. vt Gen. 22. Abrahā abrahā. Exēplū secundi Hiere. 22. Terra terra terra audi verbū dñi. Aliquādo tamē vocatiuus nō geminat dictionē, vt patet in eodē cap. Genes. 22. Aduerte tandē pro hac secūda regula, qđ ille articulus. he. potest poni cū omīb⁹ casib⁹, sed post litterā ppriā, q̄ est articulus illius casus. Nūc exēplar ponam⁹ in quo omnia prædicta in hac secunda regula plane intelligantur.

⌘ Singulari numero.

אִישׁ	וְאִישׁ	אִישׁ	Nominatiuo vir.
אִישׁ	וְאִישׁ	אִישׁ	Genitiuo viri.
אִישׁ	וְאִישׁ	אִישׁ	Datiuo viro.
אִישׁ	וְאִישׁ	אִישׁ	Accusatiuo virum
אִישׁ	וְאִישׁ	אִישׁ	Vocatiuo o vir.
אִישׁ	וְאִישׁ	אִישׁ	Ablatiuo a viro.
אִישׁ	וְאִישׁ	אִישׁ	Effectiuo viro.

⌘ Plurali numero.

אִישִׁים	וְאִישִׁים	אִישִׁים	Nominatiuo viri.
אִישִׁים	וְאִישִׁים	אִישִׁים	Genitiuo virorū.
אִישִׁים	וְאִישִׁים	אִישִׁים	Datiuo viris.
אִישִׁים	וְאִישִׁים	אִישִׁים	Accusatiuo viros.
אִישִׁים	וְאִישִׁים	אִישִׁים	Vocatiuo o viri.
אִישִׁים	וְאִישִׁים	אִישִׁים	Ablatiuo a viris.
אִישִׁים	וְאִישִׁים	אִישִׁים	Effectiuo viris.

Et se

CAP. QVARTVM.

Et secūdū hūc modū explicari debēt casus oīum aliorū nominū tā masculinorū, q̄m̄ fœmininorū, & in singulari numero, & in plurali. ¶ Tertia regula cognoscendi casus nominū est p̄ articulos, q̄ sūt p̄positiones separabiles. Et sunt iste q̄nq̄ **שׁל מן עַם אֶת מִן עַם אֶל אֶל** Prim⁹ articul⁹. sel. est genitiui. Secūdus. el. est datiui. Terti⁹. eth. est accusatiui. Quartus. min. est ablatiui. Quint⁹. him. est effectiui casus. Nomiatiu⁹ autē, & vocatiu⁹ nō habēt articulos separabiles, sed solū inseparabiles, de quib⁹ supra. Et cū his etiā articulis separabilib⁹ pōt poni he articulus inseparabilis p̄ oēs casus, potest etiā prættermitti & nō poni. sed quādo ponitur cū eis, semper postponitur eis. vt patet in hoc exemplo.

אִישׁ הָאִישׁ vel אִישׁ	Nominatiuo vir.
שׁל אִישׁ vel שׁל הָאִישׁ	Genitiuo viri.
אֶל אִישׁ vel אֶל הָאִישׁ	Datiuo viro.
אֶת אִישׁ vel אֶת הָאִישׁ	Accusatiuo virum.
אִישׁ אִישׁ	Vocatiuo o vir.
מִן אִישׁ vel מִן הָאִישׁ	Ablatiuo a viro.
עִם אִישׁ vel עִם הָאִישׁ	Effectiuo viro.

Eodem modo in numero plurali tam in masculinis, q̄m̄ in fœmininis nominib⁹. Aduertendū, quod ille articulus sel, qui est genitiui raro ponitur in sacra scriptura. Excepto in nominib⁹ cōpositis cum pronomine. vt Canticorū primo **בְּרֵמִי שְׁלִי**. i. vinea mea vel mei. vbi nō sine mysterio addit ille genitiu⁹ selli, qui alias videretur superfluus. ¶ Sed redeūdo ad secūdā regulā de articulis, seu p̄positionibus inseparabilib⁹ notandū est primo, quod licet illæ quattuor litteræ, aliquando sint de substātia nominis, ta-

SECUNDI LIBRI

men quando sunt litterę accidentales, & denotāt casus nominum, cōmuniter littera prima nominis, quæ immēdiatē sequitur articulum, scribitur cum dagues, maxime quādo he, lamed, & beth, scribūtur cum vocali. a. & mem per vocalem. i. vt הַמָּקוֹם לַמָּקוֹם מִמָּקוֹם בְּמָקוֹם idest locus loco a loco in loco. ¶ Item quādo nomen aliquod regit post se genitiuum, articulis datiui lamed, & beth effectiui scribūtur cum pūcto seua. vt Gene. 16. לְקוֹל שָׂרִי idest voci fare. & Genesis. 21. בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים idest in terra philistinorum. Et idem punctus subscribitur eisdem articulis, quando tale nomen habet post se adiectiuū. vt Genesis. 18. לְגוֹר גְּדוֹל idest gentem magnam. & Exodi. 12. בְּבַיִת אֶחָד idest in domo vna. Hoc tamen non obseruetur quādo tale adiectiuum habet articulum he, quia tunc prædictæ litteræ habent vocalem. a. vt Deutero octauo. בְּמִדְבַּר הַגְּדוֹל idest in deserto grādi. Articulus quoq; accusatiui, scilicet. eth. aliquando deseruit ablatiuo vt Genesis. 39. אֶת יוֹסֵף idest cum ioseph. Aliquando etiam he ponitur in fine dictionis pro articulo accusatiui. vt Genesis. 48. מֵצֵר יִמָּה idest ad ægyptum. Si præterea prima littera nominis tam proprii, quān communis habet seua, articuli datiui ablatiuui, & effectiui debent subscribi cum vocali. i. híriq. vt לְצִדְקָה idest iusticię מִצִּדְקָה idest de iusticia בְּצִדְקָה idest in iusticia. Hoc maxime fit, quando tale nomen regit genitiuum. vt Psal. 32. בְּדְבַר יְהוָה idest in verbo domini. Illud quoq; sciendum, quod lamed articulus datiui, & beth effectiui in nominibus propriis hominum, & locorum subscribitur cum seua. vt Genesis. 6.

וַיֵּאמֶר

CAP. QVARTVM.

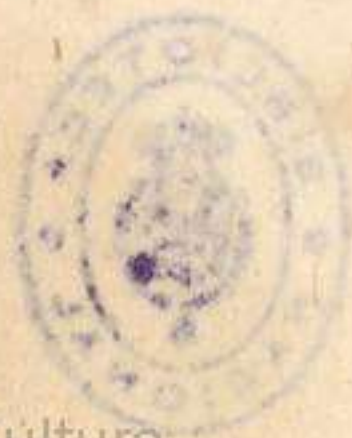
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ idest dixit deus noe. & Numeri . 12.
 בְּעַבְדִּי בְּמֹשֶׁה idest in seruo meo moyse. Et quando no-
 men incipit a littera iod cum seua. vt יהודה tunc si præ-
 dicti tres articuli venerint cum chiriq prædicta littera iod
 remanet ociosa. vt ליהודה מיהודה ביהודה idest iu-
 de, de iuda, cum iuda. ¶ Notandum secundo circa secun-
 dam regulam, quod omne nomen pollyfillabū incipiens
 a puncto vocali. a. si construatur post se cum genitiuo mu-
 tat vocalē. a. in seua, q̄ est vocalis. e. vt מקום דבר שדה
 si regat genitiuum, dicimus המקום המזבח idest locus
 altaris יהוה דבר יהוה idest verbū domini עפרון שדה idest
 campus ephron. Excipiuntur tamen ab hac regula nomi-
 na, quorum prima littera est gutturalis, quia talia nō mu-
 tant vocalem. a. etiam si regant genitiuum, neque etiam in
 formatione pluralis. vt ארון הברית idest arca foederis.
 Indictionibus præterea dissyllabis, quorum littera media
 est iod. vt בית & alia huius pportionis, littera iod manet
 ociosa, quādo tale nomē regit genitiuū. vt בית ישראל .i.
 dom⁹ israhel, eodē modo בית זית .i. oliuetū, dicim⁹
 idest oliuetū olei. similiter חיל .i. exercitus. dicim⁹ cū ge-
 nitiuo חיל פרעה .i. exercit⁹ pharaonis. Idē accidit in præ-
 dictis nominib⁹, quādo cōponūtur cū pronoiē. vt ביתי
 idest domus mea. Et quādo declinātur in plurali numero
 זיתים idest oliuæ. rerum aliquādo in talibus profertur lit-
 tera iod. vt חילים idest exercitus pluraliter. Nomina
 quoque in plurali desinentia in. im. tam masculina, quā
 foeminina, quando post se regunt genitiuū, perdunt mem-
 ultimam, & punctus chiriq mutatur in çere cum aliquali
etiā

SECUNDI LIBRI

etiam mutatione aliorum punctorum vocalium iuxta regulas supradictas, vbi supra in declinatione nominum. vt **בְּנֵי** idest filii, adde genitiuū dicemus **בְּנֵי אַבְרָהָם** .i. idest filii abrahā. similiter **דְּבָרִים** idest verba. cum genitiuo dicemus **דְּבָרֵי הַיָּמִים** idest verba dierū &c. Sed hæc mutatio aliquando etiam reperitur sine regimine genitiui. vt **הֹלְכֵי עַל דֶּרֶךְ שִׁירָהוּ** idest ambulantes per viam loquimini. Numero duali penultima vocalis quę est. a. vertitur iucere vocalē. e. vt **יְדֵי נְשִׂים** .i. coeli dñi **שְׁמֵי יְהוָה** idest manus mulierū &c. ¶ Nomina præterea trium syllabarum, quarum duæ priores litteræ subscribuntur cum puncto vocali. a. si sequatur genitiuus, posterior punctus prædictorū mutatur in seua, & illa littera colligitur a syllaba præcedēte. vt **אֲנָשִׁים** idest homines, cum genitiuo dicim⁹ **אֲנָשֵׁי הָעִיר** .i. homines ciuitatis. similiter **חֲכָמִים** idest sapiētes, cum genitiuo dicimus **חֲכָמֵי לֵב** .i. sapiētes cordis. Est etiā aduertendū, quod nomina foeminina definitiua in litterā he in numero singulari, quādo regūt post se genitiuū, mutant illud he in thau, cū mutatione aliorū punctorū, de qua dictū est. vt **צְדָקָה** .i. iusticia, cū genitiuo dicim⁹ **צְדָקַת הַצְּדִיק** idest iusticia iusti. similiter **שָׁנָה** idest annus, cū genitiuo dicimus **שָׁנַת רִצּוֹן** .i. annus propitiationis. sed hæc regula intelligit solū in nominib⁹, q̄ habent vocalē. a. ante he. nā vbi nō occurrit vocalis punctus de. a. nō mutatur he in thau. vt **שֵׁדָה** .i. cāpus. & ratio huius est, quia talia nomina nō sunt foeminina. Excipitur etiā hoc nomē **לַיְלָה** .i. nox, in quo littera he tollitur, & nō mutatur in thau, quādo regit genitiuum. vt Exodi. 12.

לַיְלָה

לַיְל שְׁמוֹרֵת idest nox obseruationū. Nomina quoq; foemina, quæ nec desinūt in he nec in thau, quādo regunt genitiuum, aliquando accipiunt thau in fine. vt דְּבַר idest verbum, cum genitiuo dicimus שְׁבוּעַת דְּבַר idest verbum iuramenti. similiter אָמַר idest dictum, cum genitiuo dicimus אִמְרַת אֱלֹהִים idest dictum dei.

¶ Cap. v. de noīb⁹ deriuatiuis, de relatiuis, & de numeralibus, atque de numeris litterarum.

Sunt aut apud Hebræos sicut & apud Græcos, & Latinos quædā deriuatiuorū noīm species hic notādę. ¶ Patronymica noīa dicunt^r q̄ deriuātur a noīb⁹ patrū. vt יִשְׂרָאֵלִי .i. fili⁹ vel nepos aut aliquis descēdens ab israhel, qui & iacob. similiter יְמִינִי .i. filius vel nepos vel descēdens aiamin. ¶ Gentilia nomina sunt, q̄ deriuātur a nominib⁹ alicui⁹ gētis vel nationis. vt ab אַרְם .i. syria אַרְמִי idest syrus. ¶ Possessiu nomina in hebræo nō differūt a patronymicis & gētilibus. Terminātur autē huiusmodi noīa omīa hoc modo, masculina in .i. iod, foemina vero in .ith. Et formātur a suis primitiuis addito pūcto chiriq; vltimę litteræ, & vltra hoc in masculinis ponit^r in fine iod littera ociosa. In foemininis vltra iod additur thau. vt ab יִשְׂרָאֵל formatur יִשְׂרָאֵלִי masculinū, idest vir israelita, & יִשְׂרָאֵלִית foemininum. .i. foemina israelitis. similiter ab אַרְם formatur אַרְמִי masculinum. .i. syrus vir, & אַרְמִית idest mulier syra. Si tamen nomē primitiuū terminaretur in he litteram, tunc gētile vel patronymicū ab eo format^r aliquando he mutata in nun cum chiriq; & iod ociosa in fine. vt Numeri. 26. לְיִשְׁלָה מִשְׁפַּחַת הַיִּשְׁלָנִי .i. de sela selaneus

SECUNDI LIBRI

neus genere, aliquñ vero nihil mutatur a primitiuo sed ipm
 ponit pro deriuatiuo. vt in eodē לִימָנָה מִשְׁפָּחַת בְּיָמֶינָה
 idest a iemna familia iemna itarum. Præterea quando no
 men primitiuum terminatur in iod ociosa deriuatiuum
 eius nil mutat, sed primitiuum ponitur pro deriuatiuo, vt
 ibidem leui, nepthali, isui, sumi &c. In plurali vero hæc
 nomina terminantur masculina in. im. & foeminina in. oth.
 iuxta regulam declinationum superius positam. verum lit
 tera iod numeri singularis in foemininis semper legitur
 in plurali, vt terminetur in. ioth. In masculinis autem ali
 quando iod manet ociosa in plurali, aliquando profertur
 superadito altero iod. vt a מְצָרִי formatur plurale מְצָרִים
 vel מצריות מְצָרִים מְצָרִים similiter a פְּלִשְׁתִּי formatur plura
 le פְּלִשְׁתִּים פְּלִשְׁתִּים פְּלִשְׁתִּים . ¶ De nomina
 tiua nomina sunt quæ ab aliis nominibus deriuantur. vt a
 צְדָקָה idest iusticia, deriuatur צַדִּיק idest iustus. Et a רָשָׁע
 idest malitia, deriuatur רָשָׁע idest malus. Et in his nomi
 nibus non est certa regula terminationis danda. ¶ Di
 minutiuua nomina non reperiuntur apud hebræos, sed sup
 plentur per duas dictiones קָטָן לִפְרָא idest liber paruus
 seu libellus. similiter קָטָן אָדָם idest homo paruus vel ho
 muntio. ¶ Verbalia quoque nomina sunt quæ a verbis
 deriuantur. vt ab hoc verbo אָרַב idest amo, deriuatur
 אֲרָבָה idest amor. Et ab hoc verbo שָׁפַט idest iudico,
 deriuatur מִשְׁפָּט idest iudicium. Aduertendum tamen,
 quod huiusmodi nominibus prope semper additur ali
 qua istarum sex litterarum הֵאֱמַנְתִּי quæ dicuntur litte
 ræ ornamentis. Et talis littera aliquando additur nomini
verbalis

CAP. QUINTVM.

verbalis in principio aliquando in fine nominis, vt patet in exemplis prædictis. Sed illa nomina quæ a latinis dicuntur verbalia, vt amator lector, vel participialia, vt lectio oratio, apud hebræos non habentur, sed supplentur per participia vt inferius dicemus. vt אֹהֵב idest amans vel amator &c. ¶ Comparatiua quoque nomina, & superlatiua non sunt apud hebræos, sed supplentur per plures dictiones. Nam comparatiuum nomen suppletur per suum primitiuū & litteram mem, quæ est articulus ablatiui adiunctam nomini qui sequitur ex vi comparationis, idest cui fit comparatio. vt Ecclesiastes. 7. טוֹב יָשָׁם מִיֶּשֶׁן טוב idest melius est nomē quā oleum bonum, & dies mortis quā dies suæ natiuitatis. Posset tamen ad maiorem explicationem poni aduerbiū magis quod hebræi vocāt לְיֹתֵר ante litteram mem prædictam, quæ tunc quasi nihil seruit. vt si diceremus יוֹתֵרן יוֹתֵר מֵאֲבִיהָ idest iohannes iustus magis abia.

¶ Superlatiuum quoque nomen suppletur per hoc aduerbium מְאֹד quod significat nimis siue valde. vt Genesis. 1. וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד idest & ecce bona valde, Sed quādo sequitur aliud nomē ad quod fit cōparatio ponit̄ cū prepositione mem. vt Numeri. 12. עֲנֹו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם idest mitissimus omnium hominum &c. ¶ Relatiuum apud hebræos est duplex, alterum est dicitio per se & separabilis, alterum est littera & articulus inseparabilis. Et vtrunque est relatiuum substantiæ, refertque antecedens nomen substantiuum. Relatiuum separabile est ista dicitio אֲשֶׁר idest quis vel qui, quæ tamen est invariabilis tam
in sin

SECUNDI LIBRI

in singulari numero, quàm in plurali. Et potest adiungi
 nominibus cuiuscūq; generis & numeri, ita quod equiva
 leat omnib; vocibus hui; nominis latini quis vel qui in
 omnib; casibus vtriusq; numeri. vt Psal. I. אֲשֶׁרִי רָאִישׁ
 אֲשֶׁר לֹא הִלֵּךְ .i. Beatus vir qui nō abiit. similiter posset
 dici beati viri אֲשֶׁר idest qui non abierunt. Et beata mu
 lier אֲשֶׁר idest quæ nō abiit, & beate mulieres אֲשֶׁר .i.
 quæ nō abierunt, & sic de aliis. ¶ Relatiuū substātię inse
 parabile est ista littera ׀ sin posita in principio dictionis
 declinabilis, & equiualeat alteri relatiuo prædicto. vt Canti
 corum. 4. vbi dicitur capilli tui, sicut greges caprarum
 אֲשֶׁר אֲשַׁלְּשׁוּ מִהַר הַגְּבֻלָּעַד idest quæ ascēderunt de mōte ga
 laad. Eodē modo possemus dicere in oratione dominica
 אֲבִינוּ שֶׁבַשׁ מִיָּם .i. Pater noster qui es in cœlis. Et quan
 do littera sin posita in principio dictionis est relatiuū &
 nō de substātia dictionis, cognoscitur per punctū dagues
 positū in littera immediate sequēte, vt etiā superius dictū
 est in articulis inseparabilib; casuū nominis. ¶ Ad ppo
 situm etiā hui; relatiui memorāda est regula superius dicta,
 scilicet qđ in hebræo nulla est dictio vni; litterę, nisi adiū
 gatur alteri p cōpositionē vel saltim p appositionē. ¶ Re
 latiua accidētis nō reperiūtur apud hebræos, sed supplē
 tur per hoc aduerbiū כִּמוֹ qđ potest interpretari sicut. Et
 idē significat littera chaph posita in principio dictionis,
 quādo nō est de substātia eius. Exēplum si dicam; reddo
 tibi librū pulchrū qualem dedisti mihi, hebraice dicitur
 כִּמוֹ idest sicut dedisti mihi &c. ¶ Occasione relatiuorū
 aduertendū hic, qđ tria sunt vocabula, quæ frequēter nō
 expri

CAP. QVINTVM.

exprimuntur sed subiciētur in textu sacrae scripturae, scilicet relatiuū, verbum substātiuū, & articulus denotans casum nominis. Exēplum primi, vt in Psal. 7. **וְעֹרָה אֵלַי** idest cōsurge ad me iudiciū quod mādaſti. vbi nō exprimitur relatiuū quod sed intelligitur. Exēplū secundi positum est iam in oratione dominica, vbi nō exprimitur verbū es. & Psal. 2. **יְהוָה אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה** idest dñs dixit ad me filius meus es tu. Et frequenter hoc verbum suppletur in sacra scriptura per pronomē tertiae personae obseruato numero eius & genere quemadmodū fuerit expediens. vt Genes. 34. **הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה שְׁלָמִים** idest viri isti pacifici sunt nobiscū. vbi loco huius verbi sunt ponitur hoc pronomē hem. Exēplum tertiū Psal. 3. **כִּי הִכִּיתָ אֶת כָּל אֹיְבֵי לִחִי** idest quoniā percussisti inimicorū meorum maxillā. vbi non explicatur articulus illius dictionis maxillam. Et sic de aliis multis. Et valet hoc notabile multum ad intelligentiam prophetarum in hebraeo, vbi isti defectus sunt frequentissimi.

¶ Nomina numeralia apud hebraeos nō omnia sunt deriuatiua, sed quaedam eorum sunt primitiua. Ea tamē omnia sunt adiectiua, & sunt nomina irregularia quātum ad genus, quia nō obseruant regulam generis nominū superius positā maxime a trib⁹ vsq; ad decē inclusiue. Nam in his masculina desinūt in he vel thau. foeminina vero nunquā in he licet aliquādo in thau, sed hoc raro. In his nominibus distincte procedemus per limites numerorum qui sunt vnitas dena centena millena &c. Vnitates sunt ab vno vsque ad decem quarum nomina hęc sunt.

Foemi

SECUNDI LIBRI

¶ Fœminina. Masculina.

אחת	אחד	אחד	Vnus vna.
שתי	שני	שנים	Duo duæ.
שלש	שלוש	שלושה	Tres masculina & fœminina
ארבע	ארבעת	ארבעה	Quattuor masculina & fœ.
חמש	חמשת	חמשה	Quinq; masculina & fœmi.
שש	ששת	ששה	Sex masculina & fœminina.
שבע	שבעת	שבעה	Septem masculina & fœmi.
שמונה	שמונת	שמונה	Octo masculina & fœminia.
תשע	תשעת	תשעה	Nouē masculina & fœminia.
עשר	עשרת	עשרה	Decē masculina & fœminia.

Aduertendum autem, quod in primo istorum nominum in genere masculino aliquādo sacra scriptura aufert primā eius litteram aliquādo vltimam. Exemplum primi Ezechiel. 33. וְדַבֵּר הַד אֶת אֶחָד idest dixit vnus ad vnū seu alterum. Exemplum secūdi in eodem. 18. וַעֲשֵׂה אֶחָד idest si fecerit vnū de vno de istis. Licet posset dici, quod hæc dictio אֶחָד non sit nomen numerale sed accipitur pro fratre, vt sit sensus si fecerit fratri &c. Idem etiam nomen vnus in genere masculino solet reperiri in numero plurali. vt Ezechiel. 37. וְהָיוּ לְאֶחָדִים idest erunt vni in manu tua. Et hoc idem nomen in genere fœminino quando ponitur in fine clausule, tūc aleph subscribitur cum çegol, & cheth cum carneç loco patha. vt Exodi. 36. אֶחָת אֶל אֶחָת idest alteram, scilicet cortinā, ad alterā. In septimo quoq; nomine in genere masculino aliquando interponitur littera nun addita inter hain & he. vt Iob. 42. שִׁבְעֶנָּה בְּנָיִם idest septem filii.

Notā

CAP. QVINTVM.

¶ Notandū præterea, quod prædicta nomina numeralia, ab vno vsque ad quinque solent in sacra scriptura accipi aliquando improprie ad significandum diminutionem, sed a quinque vsque ad decem econtra solent nomina significare augmentationem vel multiplicationem. Exemplum primi ponitur. 3. Regū. 17. מִקְנֵשֶׁת שְׁנַיִם עֵצִים. idest en colligo duo ligna, idest pauca. & Esaie. 17. שְׁנַיִם עֵצִים שֶׁלֹּשָׁה נְרָרִים נְרָרִים אֲמִיר אַרְבָּעָה חֲמִשָּׁה idest duorum vel trium granorum in summate rami quattuor vel quinque. Exemplum secundi Prouerb. 24. כִּי שֶׁבַע יִפֹּל. idest septies in die cadit iustus, vbi ponitur septies pro frequenter. ¶ Aduertendum præterea, quod ab his nominibus numeralibus in sacra scriptura formantur verba quædam, scilicet Vnire, Diuidere, Tertiare, Quartare, Quintare, Sefmare, & Decimare. ab illis vero septē, octo, nouem, talia verba nō reperiuntur. Exempla horum plurima sunt in sacra scriptura. ¶ Post istos numeros simplices dicamus de aliis compositis ex dena & vnitatibus, qui sunt inter decē & viginti. In quibus nominibus semper vnitas præcedit, & dena sequitur. sed denarius in genere foeminino terminatur in he, in masculino vero perdit eam opposito modo ad nomina supradicta.

¶ Foeminina.

Masculina.

אַחַת עֶשְׂרֵה

אַחַד עָשָׂר

Vndecim.

עֶשְׂתֵּי עֶשְׂרֵה

עֶשְׂתֵּי עָשָׂר

Vndecim.

שְׁתֵּי עֶשְׂרֵה

שְׁנַיִם עָשָׂר

Duodecim.

שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה

שְׁנַיִם עָשָׂר

Duodecim.

שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר

Tredecim.

D

Quat

SECUNDI LIBRI

אַרְבַּע עֶשְׂרֵה	אַרְבַּעַת עֶשְׂרִים	Quattuordecim.
חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה	חֲמִישֵׁת עֶשְׂרִים	Quindecim.
שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה	שֵׁשִׁת עֶשְׂרִים	Sedecim.
שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה	שִׁבְעִית עֶשְׂרִים	Septemdecim.
שְׁמֹנֶת עֶשְׂרֵה	שְׁמֹנֶת עֶשְׂרִים	Octo & decem.
תִּשְׁעַת עֶשְׂרֵה	תִּשְׁעִית עֶשְׂרִים	Nouem & decem.

Nomina numeralia, quæ significant denas supra primam, omnia sunt indifferenter masculina & femina, & in numero plurali semper terminata in. im. vt

עֶשְׂרִים	Viginti.
שְׁלֹשִׁים	Triginta.
אַרְבָּעִים	Quadraginta.
חֲמִשִּׁים	Quinquaginta.
שִׁשִּׁים	Sexaginta.
שִׁבְעִים	Septuaginta.
שְׁמֹנִים	Octoginta.
תִּשְׁעִים :	Nonaginta.

Compositi etiam numeri inter has denas etiam habent duas dictiones, quarum prior est minoris numeri nomē, secunda vero est dena, & hoc frequenter. vt

אֶחָד וְעֶשְׂרִים	Vnus & viginti.
שְׁנַיִם וְשִׁלְשִׁים	Duo & triginta.
שְׁלֹשָׁה וְאַרְבָּעִים :	Tria & quadraginta &c.

Verum in libro Esdras aliquando ponitur maior numerus prius minore . vt in capitulo secundo. septuaginta duo , quinquaginta quattuor . Nomina centenariorum indifferenter sunt masculina & femina, & componuntur ex duobus nominibus, exceptis primo & secundo, quæ

quæ sunt simplicia nomina. Nomen primi centenarii in numero singulari terminatur in he vel thau, & inde formatur eius plurale in oth. Alia omnia carent numero singulari, sed secundum eorum terminatur in. im. ad modum dualium. Reliqua septem componuntur ex nomine unitatis in genere foeminino, & ex plurali primi centenarii qui sequitur nomen unitatis. Exēplum horū erit hæc colūna.

מֵאָה vel מֵאוֹת	Centum singulariter.
מֵאוֹת	Centum pluraliter.
מֵאוֹתַיִם	Ducentum.
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת	Trecentum.
אַרְבַּע מֵאוֹת	Quater centum.
חֲמִשׁ מֵאוֹת	Quinques centum.
שֵׁשׁ מֵאוֹת	Sexies centum.
שִׁבְעַת מֵאוֹת	Septies centum.
שְׁמֹנֶה מֵאוֹת	Octies centum.
תְּשַׁע מֵאוֹת	Novies centum.

Numeri cōpositi ex cētenariis sunt triplices, scilicet ex centena & unitate solum, ex centena & dena, ex centena dena simul & unitate, quorum nominum aggregatio ex prædictis nota esse potest. Et in sacra scriptura aliquando minores numeri præcedunt aliquando maiores, vt videre licet in quinto capitul. Genesis, & alibi sæpius.

¶ Nomina millenariorū etiam sunt indifferēter masculina & foeminina, & cōposita ex duobus nominibus, exceptis primo & secūdo, quæ sunt simplicia nomina. Primū horū habet numerū singularē eleph, & pluralē elaphim vel alphe, alia omnia octo carēt numero singulari, Sed secū

SECUNDI LIBRI

ditum eorum terminatur in. in. ad modum dualium, Cætera omnia componuntur ex nominibus unitatum terminatis in. thau. & plurali primi millenarii. Exempla patent in hac columna.

אלף	Mille singulariter.
אלפים אלפי	Milia pluraliter.
אלפים	Duo milia.
שלושת אלפים	Tria milia.
ארבעת אלפים	Quattuor milia.
חמשת אלפים	Quinque milia.
ששת אלפים	Sex milia.
שבעת אלפים	Septem milia.
שמנת אלפים	Octo milia.
תשעת אלפים	Nouem milia.
עשרת אלפים	Decem milia.

Verum in sacra scriptura aliquando in cōpositione prædictorum nominum ponitur nomen primi millenarii in numero singulari. vt Numeri primo **וְאַרְבָּעִים אֶלֶף** idest quadraginta mille, & alibi sæpius &c. ¶ Denæ millene, centene millene, & inde vsque ad mille milia, habent nomina composita ex nominibus præcedentibus denariorum vel centenariorum & miliariorum in numero plurali, & nonnunquam in singulari, Exemplum.

עשרים אלף	Viginti mille.
מאה אלף	Centum mille.
אלף אלפים	Mille milia.

Ab his nominibus numeralibus deriuantur, quædam alia nomina quæ dicuntur multiplicia. vt

quadru

CAP. QVARTVM.

אַרְבַּעַתַּיִם Quadruplum.

שִׁבְעַתַּיִם Septuplum.

רִבְּבָה vel רִבּוֹא Decem mille.

רִבּוֹתַיִם Viginti mille.

רִבְּבוֹתַיִם vel רִבּוֹאוֹתֵי; Multa milia.

Aduertēdum præterea, quod nomina substantiua iun-
cta nominibus numeralibus prædictis, præter vnitatem,
ponuntur in numero plurali vsque ad decem inclusiue.

Ab vndecim vero & vltra ascendendo in infinitum sacra
scriptura ponit talia nomina substantiua aliquando in nu-
mero singulari, licet debeāt intelligi pluraliter. vt Gen. 5.

וַיְבַרְכֵם אֱלֹהִים וַיִּשְׁמְרֵם מֵאֹת שָׁנָה
וַיִּשְׁמְרֵם מֵאֹת שָׁנָה וַיִּשְׁמְרֵם מֵאֹת שָׁנָה
ideſt ſeptē anni, & octin-
genti annis. pro anni. Et cap. 32.

וַיִּשְׁמְרֵם מֵאֹת שָׁנָה וַיִּשְׁמְרֵם מֵאֹת שָׁנָה
ideſt & quadringenti vir cum eo. ¶ Deriuantur etiam a

nomnibus numeralibus alia adiectiua quæ dicuntur or-
dinalia, quia ordinem rerum ſignificāt poſt aliquod prin-
cipiū, vt primus/ſecundus/tertius &c. Et formantur a no-

minibus vnitatum, ita quod a primo nomine numerali
nō formatur tale deriuatiuum, ſed loco eius deriuatur ab
hoc nomine ראש ideſt principiū, & inde formatur

ראשון ideſt primus. ab aliis vero ſequentibus numeris,
hoc eſt a duobus vsq; ad decem, hæc deriuatiua formantur
ad modū patronymicorū nom de qb; ſupra hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

ראשון ראשונה ראשונה Primus, prima.

שני שנית שנית Secundus, ſecunda.

שלישי שלישית שלישית Tertius, tertia.

רביעי רביעית רביעית Quartus, quarta.

D 3 Quintus

CAP. QUINTVM.

חַמִּישִׁית	חַמִּישִׁי	Quintus, quinta.
שֵׁשִׁית	שֵׁשִׁי	Sextus, sexta.
שִׁבְעִית :	שִׁבְעִי	Septimus, septima.
שְׁמִינִית	שְׁמִינִי	Octauus, octaua.
תְּשִׁיעִית	תְּשִׁיעִי	Nonus, nona.
עֲשָׂרִית vel עֲשִׂירִית	עֲשָׂרִי	Decimus, decima.

In his nominibus pluralis numerus pro masculinis terminatur in. im. pro foemininis in. ioth. excepto primo qui terminatur in. oth. hoc modo ראשונים ראשונות primi, primæ שניים שניות secundi, secundæ &c. Ab undecim vero & deinceps ascendendo pro nominibus ordinalibus ponuntur nomina numeralia nulla penitus facta mutatione. & hoc in vtroque genere & numero. Hebræi, etiā per hæc nomina ordinalia menses anni pronunciant, hoc est primum secundum &c. Et licet latini hæc nomina ordinalia adaptent ad significandas partes aliquotas alicuius totius, scilicet tertiam quartam quintam sextam &c. Tamen hebræi illas partes significant per duo nomina, vt pro eo quod nos dicimus decimus quisq;, illi dicunt אחד מעשרה idest vnus ex decem. & pro eo quod nos duæ centesime: illi dicunt שנים ממאה .i. duo de centum &c. Nominibus quoque distributiuis vel diuiduis carent hebræi, sed supplent illa per nomina numeralia duplicata, vt pro eo quod nos dicimus bini & bini, ipsi dicunt שנים שנים idest duo duo. Genesis. 7. & sic de aliis. Aduerbia quoque numeralia non sunt apud eos, sed supplent illa per nomina numeralia & hoc nomē כַּעֲשָׂרִים idest vicē

CAP. QUINTVM.

vicem, vt אַרְבַּעָה פְּעָמִים idest quattuor vicibus, et sic de aliis. ¶ Occasione autem nominum numeralium, dicamus tandem in hoc capitulo de numeris seu figuris numerorum, quibus hebræi solent numerare. Et licet latini & Arabes habeant proprios characteres ad significandos numeros, tamen Hebræi & Græci litteris alphabeti, pro numeris vtuntur hoc ordine. Nam primæ nouem litteræ alphabeti significant unitates, aliæ nouem quarum prima est iod significant denas, aliæ denique quattuor, quæ incipiunt a littera quoph pro centenis accipiuntur. Sed ad complementum nouem centenarum moderniores hebræi applicāt quinque litteras duplices, licet antiquiores hebræi huiusmodi cētenas per duas aut tres litteras explicarent. Pro millenis autem redeunt ad principium alphabeti per litteras magnas, vt Aleph magnum pro mille, Beth magnum significat duo milia, & hoc maxime in expositione sacrae scripturæ. Sequitur exemplum. *vl sic & cū duob. punct*

¶ Unitates.	Denę.	Centenę.	Millenę.
א vnum.	י decem.	ק centum.	ס mille.
ב duo.	כ viginti.	ר ducenti.	ש duo milia.
ג tria.	ל triginta.	שׁ trecenti.	ז tria milia.
ד quattuor.	מ q̄draginta.	ת quadrigēti.	ח q̄ttuor milia.
ה quinque.	נ quiquagita.	י quingenti.	ט quiq̄ milia.
ו sex.	ס sexaginta.	ק sexcenti.	י sex milia.
ז septem.	ע septuagita.	ר septingēti.	יא septem milia.
ח octo.	פ octoginta.	ש octingēti.	יב octo milia.
ט nouem.	צ nonaginta.	ת noningēti.	יג nouem milia.

D 4 Nume

SECUNDI LIBRI

Numeri compositi ex dena & vnitate, vel ex centena & dena, vel etiam ex centena dena & vnitate, aggregatio-
ne litterarum, quæ significant tales numeros explicari so-
lent. vt vndecim per iod & aleph &c. Illud tamen nõ est
dissimulandum hebræos vsque a deo reformidasse prode-
re nomen domini tetragrāmaton, vt quoties in numeris
designandis aliquot ex illis litteris inciderent, eas in alias
cōmutarent quæ eosdē numeros exhibent. vt quindecim
non p iod & he, sed p tet & vau scribebāt. Et ita de aliis.

¶ Cap. vi. de pronomine & speciebus eius atque
pronominiū declinationibus, ac cōpositionibus.

PRONOMEN apud Hebræos dicitur כְּנוּיִם
id est apositio nominis, quia ei superadditur. Præ-
supposita ergo pronominis diffinitione, quæ eadem est
apud Latinos / Græcos / & Hebræos. Prosequamur
eius duas species vulgatissimas, scilicet Pronomen pri-
mitiuum, & deriuatiuum. Quarum hæc est differentia,
quia pronomina primitiua sunt dictiones per se, & sunt
tantum quattuor apud Hebræos, scilicet ego, tu, illæ, iste.
Sed pronomina deriuatiua tantum in compositione repe-
riuntur, & illa sunt tantum sex, scilicet meus, tuus, suus, no-
ster, vester, & illorū. ¶ Primitiuorū declinationes tot sunt
quot sunt ipsa pronomina, hoc est quattuor. Et casus ista-
rum declinationum non variantur per terminationes, sed
per articulos, & per numeros, sicut diximus in nomine.
Articuli pronomium sunt illi quos separabiles vocauimus in
nomine. sunt & tantum quattuor isti הַ וְ אֶת מִן
sel, el, eth, min. ¶ Pronomen primæ personæ tam in sin-
gulari

CAP. SEXTVM.

gulari numero, quàm plurali est indifferenter generis masculini & foemini sub eadem voce . Et casus obliqui eius sequuntur terminationem sui nominatiui , scilicet in singulari omnes casus terminantur in.i. in plurali vero omnes in.nu. hoc modo.

אֲנִי vel אֲנִי	Nominatiuo ego.
שָׁלִי	Genitiuo mei.
לִי vel אֵלַי	Datiuo mihi.
אֶתִּי	Accusatiuo me, Vocatiuo caret
מִמֶּנִּי vel מֵמֶנִּי vel מִמֵּנִי	Ablatiuo a me.
⌘ Plurali numero.	
אֲנַחְנוּ vel נַחְנוּ vel אֲנֵנוּ	Nominatiuo nos.
שָׁלֵנוּ	Genitiuo nostrum.
לָנוּ vel אֵלֵינוּ	Datiuo nobis.
אֶתֵנוּ	Accusatiuo nos, vocatiuo caret
מִמֵּנוּ	Ablatiuo a nobis.

⌘ Promen secundæ personę distinctas voces habet pro genere masculino, & pro foeminino. nam in nominatiuo singulari vox masculina terminatur in littera he ociosa, foeminina in thau subscripto seua cum dagues. Alii casus obliqui omnes terminantur in littera chaph, quæ in voce masculina subscribitur per cameç , in voce foeminina per seua. Sed in numero plurali oēs casus terminantur in voce masculina in.em. in voce foeminina in.en. hoc modo.

⌘ Foeminina. Masculina.

את	אתה	Nominatiuo tu.
שלך	שלך	Genitiuo tui.
לך	אֵלֶיךָ לְךָ אֵלַיךָ	Datiuo tibi.

אסו

SECUNDI LIBRI

25
 אַתָּה אַתָּה אַתָּה. Accusatiuo te, Vtūs est filis nrō.

מִמֶּךָ Ablatiuo , a te

Ⓒ Plurali numero.

אַתֶּם vel אַתְּנָה Nominatiuo vos.

שֵׁלְכֶם Genitiuo vestrum.

לְכֶם. אֵלֵיכֶם. אֵלֵיכֶם לְכֶם לְכֶה. Datiuo vobis.

אַתְּכֶם Actō vos, Vtūs fil's est

מִמֶּכֶם. מִמֶּכֶם vel מִכֶּן Abltō a vobis. (nrō.

Ⓒ Est autē aduertendū, quod tribus in locis sacrae scri-
 pturae vox foeminina huius nominatiui, scilicet. *ath.* accipi-
 tur masculine. Primo Numeri. ii. וְאַם כָּכָה אַתָּה עֹשֶׂה לִי idest & si sic tu facis mihi. tu. scilicet deus. sed latinus textus
 noster dicit, sin aliter tibi videtur. Secūdo Deutero cap. 5.
 וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ idest & tu loqueris nobis. vel ad nos.
 tu. s. moyses. Tertio Ezechie. 28. אַתָּה כֶּרֶב מִמַּשַׁח דְּסוּבָךְ idest tu cherub, ex tentus & protegens. Aliquando etiam
 in casibus obliquis numeri singularis huius pronominis
 accipitur vox foeminina in genere masculino, sed id ra-
 ro accidit, scilicet in fine clausulae. vt Deutero. 7. לֵיתָ לְךָ idest ad dandum tibi. & Prouerb. 7. תִּנְחָה אֶתְךָ idest re-
 get te. &c. Datiuus etiam pluralis huius pronominis in
 voce foeminina, scilicet *lachen*, debet scribi littera *caph* cū
çegol. nam si cum *çere* scriberetur illa dictio esset coniu-
 ctio illatiua, scilicet propterea. Et hoc est bene notādum.

Ⓒ Pronomen primitiuum tertiae personae etiam distin-
 ctas habet voces pro genere masculino & foeminino. Eius
 nominatiuus singularis in genere masculino desinit in *vau*
 cum *sureq* & sequente *aleph* ociosa. In genere foeminino
 desinit

desinit in vocali . i. sequentibus iod & aleph ociosis. vel
 vau & aleph ociosis. Obliqui vero casus eius in genere
 masculino desinunt in vocali . o. sequente vau ociosa, præ-
 ter ablatiuū quod desinit in . u. In genere foeminino obli-
 qui casus desinunt in vocalem . a. per cameç sequente he
 cum puncto mapiq in plurali numero omnes casus in ge-
 nere masculino desinūt in . em. in genere foeminino in . en.
 hoc modo.

☞ Foeminina.

Masculina.

הוא היא	הוא	Nominatiuo illæ illa.
שלה	שלו	Genitiuo illius vel sui.
לה אליה	לו אליו	Datiuo illi vel sibi.
אתה	אתו	Actō illū illā v' se, Vtō caret
מפנהו	מפניו . i. מפנהו . i.	Ablatiuo ab illo illa vel a se.

☞ Plurali numero.

הן vel הנה	הם vel המה	Nomiatiuo illi. æ.
של הן	של הם	Genō illoꝝ . aꝝ . i. sui
להן אליו	להם אליהם	Datiuo illis v' sibi
אתן אתהן	אתם אתהם	Actō illos . as . v' se.
		Vocatiuo caret.
מהן מהנה	מהם מהמה	Abtō ab illis v' a se.

☞ Notanda est hic amphibologia super ablatiuo sin-
 gulari masculino huius pronominis , qui est omnino
 similis in litteris & punctis ablatiuo plurali primi pro-
 nominis , nec potest eorum differentia cognosci aliter
 quàm ex sententia & contextura orationis . In hoc
 etiam pronomine aliquando vox masculina accipitur pro
 foeminina , vt Ruth primo וְהָמָּה בָּאוּ idest illæ vene-
 rūt,

SECUNDI LIBRI

runt. Et aliquando econtra vox foemina pro masculina. vt secundi Regum. 5. וְהִנֵּה בָּאוּ idest & illi venerunt, licet in quibusdam libris illa dictio veenna aliter scribatur, scilicet וְהִנֵּה idest ecce. cui consonat etiam trāslatio chaldaica, quæ sic habet וְהִנֵּה אָתוּ idest & ecce venerunt.

¶ Quartum pronomen, quod etiam est tertiæ personæ in hoc differt a præcedente, quia tertium est demonstratiuum rei distantioris, sed hoc quartum est demonstratiuum rei propinquioris. Vnde illud correspondet pronomini latino ille illa illud, sed hoc correspondet pronomini latino hic hæc hoc, vel iste. a. istud. Huius pronominis numerus singularis habet distinctas voces, pro genere masculino, & pro foeminino, in plurali vero eadem vox est utriusque generis. Casus obliqui huius pronominis habent vocem sui nominatiui cū articulis supradictis, hoc modo.

¶ Foemina. Masculina.

זאת זו	זה זו	Nominatiuo hic hæc.
של זאת	של זה	Genitiuo huius.
לזאת	לזה	Datiuo huic.
את זאת	את זה	Accusatiuo hūc hāc, Vocatiuo caret
מזאת	מזה	Ablatiuo ab hoc ab hac.

¶ Plurali numero.

אלה	אלה	Nominatiuo hi hæ.
של אלה	של אלה	Genitiuo horum harum.
לאלה	לאלה	Datiuo his.
את אלה	את אלה	Accusatiuo hos has, Vocatiuo caret
מאלה	מאלה	Ablatiuo ab his.

Notā

¶ Notandum quod hoc pronomen sæpius in scriptura ponitur sine nomine substantiuo, & adiūgitur verbo per modū suppositi vel appositi. vt Numeri. 26. לַאֲלֵהֶם תַּחֲלֶק הָאָרֶץ idest his diuidetur terra. Aduertēdū etiam, quod ista duo pronomina tertiæ personæ, scilicet hu & ze, quādo adiunguntur nominibus substantiuis, licet in nominatiuo possint præponi & postponi nominibus, tamē in casibus obliquis fere semper postponūtur nominib⁹, & tunc additur eis articulus he. ratio huius regulæ est, quia consuetudo linguæ hebraicæ est proferre prius substantiuum nomen quā in eius adiectiuum nomen vel pronomen vel participium, ad hunc modum.

הָאִישׁ הַזֶּה vel הַלְזֶה Vir iste.

הָאִשָּׁה הַזֹּאת vel הַלְזוּהַּ vel הַלְזַי Mulier ista.

הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה vel הָאֵל הָאֵלֶּה Viri isti.

הַנְּשִׂיִם הָאֵלֶּה vel הָאֵלּוּ Mulieres iste.

Eodem modo diceretur in alio pronomine, scilicet hu.

הָאִישׁ הַהוּא Vir ille.

הָאִשָּׁה הַהוּא Mulier illa.

Exemplum in casibus obliquis.

לְאִישׁ הַזֶּה Viro isti.

לְאִשָּׁה הַזֹּאת Mulieri isti.

Item aduerte, quod hæc eadem duo pronomina demonstratiua non solum postponuntur nominibus substantiuis, sed etiam adiectiuis & genitiuo. Exemplū primi Deuteri. tertio, mōtem bonum istum. Exemplū secundi Genesis. 37. vbi nos habemus, ecce somniator venit, hebraice dicitur dominus somniorum iste. ¶ Dicamus iam de

pron

SECUNDI LIBRI

pronomiſibus deriuatiuis, quæ tantū in cōpoſitione repēriūtur. Cōponūtur autē hæc pronomina cū om̄ibus aliis fere partib⁹ orationis, & in tali cōpoſitione ſemp̄ pronomen ponitur in fine. Et mutant primas vocales quemadmodū ſuperi⁹ in noīe dictū eſt in numero plurali. In hiſ etiā pronomiſib⁹ primæ p̄ſonę ſunt indifferētes in genere maſculino & fœminino tam in ſingulari numero, quā plurali in p̄nomiſib⁹ vero ſecūndæ & tertię p̄ſonę voces illę variātur pro genere maſculino & fœminino. Sequunt̄ etiam hæc pronomina deriuatiua in omnibus ſuis caſibus terminationes caſuum obliquorum aliorum pronominum primitiuorum. Exemplum de cōpoſitione nominis cum pronomine in hoc nomine דְבַר idēſt verbū.

⌘ Fœminina.

⌘ Maſculina.

	דְבַרִי		Verbū meū. m. ſ. f.
	דְבַרְךָ		Verbū tuum.
דְבַרְךָ vel דְבַרְכִי		דְבַרְוֹ vel דְבַרְהוּ	Verbū ſuū vel illi⁹
	דְבַרְנוּ		Verbū n̄r. m. ſ. f.
דְבַרְכֶם vel דְבַרְכֵנּוּ		דְבַרְסֵם	Verbū veſtrū.
	דְבַרְהֶם	דְבַרְמוּ vel דְבַרְמוּ	Verbū ſuū. ſ. illorū

⌘ Plurali numero.

	דְבָרִים		Idēſt verba.
	דְבָרַי		Verba mea. m. vel fœ.
דְבָרַיךָ vel דְבָרַיִךְ		דְבָרָיו	Verba tua.
	דְבָרֵינוּ	דְבָרָיו	Verba ſua vel illi⁹.
	דְבָרֵינֶם	דְבָרֵינוּ	Verba n̄r. maſ. vel fœ.
דְבָרֵיהֶם vel דְבָרֵיהֶן		דְבָרֵיכֶם	Verba veſtra.
	דְבָרֵיהֶם	דְבָרֵיהֶם	Verba ſua vel illorum.

Et

Et hoc modo fit cōpositio ista in omnibus aliis nomi-
nibus non desinentibus in littera he. Verū in fine clausu-
læ pronomen secundæ personæ in genere masculino nu-
meri singularis, mutat seua vltimæ litteræ substantialis
nominis in çegol, & in eadem littera ponitur accentus
dictionis. vt Numeri. 14. סִלְהֵתִי כְּדַבְרֶךָ. idest peperci iu-
xta verbum tuum. In nominibus vero desinentibus in
littera he maxime si præcedat vocalis . a . tunc littera he
mutatur in thau & fit compositio, hoc modo תּוֹרָה. i. lex.

☩ Fœminina. Masculina.

	תּוֹרָתִי	Lex mea masculina vel fœminia
תּוֹרַתְךָ	תּוֹרַתְךָ	Lex tua.
תּוֹרַתָּהּ	תּוֹרָתוֹ	Lex sua vel illius.
	תּוֹרַתֵּנוּ	Lex nostra masculina vel fœmi.
תּוֹרַתְכֶם	תּוֹרַתְכֶם	Lex vestra.
תּוֹרַתָּן	תּוֹרַתָּם	Lex sua vel illorum aut illarum.

☩ Plurali numero.

	תּוֹרוֹת	Leges.
	תּוֹרוֹתַי	Leges meæ masculina vel fœ.
תּוֹרוֹתֶיךָ	תּוֹרוֹתֶיךָ	Leges tuæ.
תּוֹרוֹתֶיהָ	תּוֹרוֹתָיו	Leges suæ vel illius.
	תּוֹרוֹתֵינוּ	Leges nostræ masculina & fœ.
תּוֹרוֹתֵיכֶם	תּוֹרוֹתֵיכֶם	Leges vestræ.
תּוֹרוֹתֵיהֶן	תּוֹרוֹתֵיהֶם	Leges suæ vel illorū aut illarū.

Et hæc exempla omnia sunt in casu nominatiuo, pro
aliis vero casibus obliquis oportet ponere articulos inse-
parabiles aut separabiles, vt dictum est in nomine exce-
pto,

SECUNDI LIBRI

pto, quod articulus he rarissime ponitur in eis. Exempla etiam de compositione horum pronominum cum verbis, participiis, & aliis dictionibus inferius ponenda sunt in suis locis. ¶ Notādū etiam, quod nomina propria hominum & locorum non recipiunt compositionem cum pronomibus in sermone hebraico, sed vbi talis sententia occurrerit interponendum est nomen commune, scilicet filius vel seruus. Vnde pro eo, quod latini dicunt meū iob, sermo hebræus habet עֲבָדִי אִיּוֹב idest seruū meū iob. vt patet Iob primo. Et secundi Regum. 18. dixit dauid אֲבִישָׁלוֹם בְּנִי idest absalom filium meū. ¶ Ex his ergo quæ in hoc capitul. & præcedentibus notata sunt de nominibus propriis, clarent quattuor proprietates notabiles nominis proprii, quas hebræi memorant hoc vocabulo סָרְכִי çarchi, quod per notaricum, idest litteram pro dictione accipiēdo, equiualeat huic orationi סְמִיכּוֹת רַבּוּי כְּנֹוֹי יְדִיעָה idest iunctamentum vel constructio genitiui, pluralitas, pronomen, noticia siue articulus he, quia talia non admittit nomen proprium. ¶ Ab hac regula compositionis excipiuntur quædam nomina desinētia in he, quæ non mutant he in tau. vt סוּכָה idest tabernaculū in Psal. 26. כִּי יִצְפְּנֵנִי בְּסֹכָה. 1. quia abscondit me in tabernaculo suo. vbi pro סוּכָתוֹ ponitur סֹכָה. Item פִּשְׁתָּהּ idest linum, Osee. 2. צִמְרִי וּפִשְׁתִּי idest lanā meā, & linum meum. vbi pro eo quod esse debuit פִּשְׁתִּי legitur פִּשְׁתִּי & alia complura ad hunc modum. Et notandum, quod etiam pronomen deriuatiuum tertiæ personę numeri singularis in genere fœminino desinit in he cum pūcto

CAP. SEXTVM.

פִּי וְדַבְרָהּ תּוֹרָתָהּ *idest* verbum eius, lex eius, scilicet foeminae. Aduertendum praeterea, quod aliquando reperitur aliqua nomina simplicia, *idest* non composita cum pronomine, quae tamen terminantur ad modum compositorum pronominum primae personae. & non aliter discernuntur a nominibus compositis cum pronomine quam per textum & sententiam litterae. vt Genesis. 49. **אֶתְנוּ בְנֵי אִשֵּׁי** *idest* filius asine suae. non enim bene dicitur filius meus asine suae. Hierem. quoque. 22. **וַיִּקְרַע לִי חַלּוֹנַי** *idest* aperuit sibi fenestras, & non debet intelligi fenestras meas. Est praeterea aduertenda hic alia amphibologia. Sunt enim quaedam nomina terminata in vocalem. i. quae possunt esse nomina composita cum pronomine primae personae. sed haec ambiguitas ex constructione determinatur. vt **אָבִי יֵשׁוּעַ** *idest* pater isai, est nomen simplex, sed sine illo genitiuo, est nomen compositum cum pronomine, *idest* pater meus. similiter **אָחִי אַבְרָם** *idest* frater abraam, est nomen simplex. sine genitiuo significat idem quod frater meus. Item **פִּי יְהוָה** *idest* os domini, est nomen simplex, sine genitiuo est os meum. Verum quando huiusmodi nomina componuntur pronomibus deriuatiuis tertiae personae habent difficultatem in sua compositione, quia non sequuntur modum aliorum nominum de quibus dedimus superius exempla. componuntur ergo hoc modo.

Ⓒ Foemina. Masculina.

אִבִּיהָ	אָבִיו vel אִבִּיהוּ	Idest pater eius vel illius.
אִחֶיהָ	אָחָיו vel אִחֵיהוּ	Frater eius vel illius.
פִּיהָ	פִּיו vel פִּיהוּ	Os eius vel illius.

E Denique

SECUNDI LIBRI

Denique hoc nomen כל quando componitur cum pronomine cuiuscunque personæ mutat punctum vocalem cameç in sureç, hoc modo כללנו omnes nos כללם omnes illi כללכם omnes vos. Hacten? de pronomine.

¶ Cap. vii. de prima verborum coniugatione tam in voce actiua quàm in passiuâ.

ANtequàm de singulis verborum coniugationibus specialiter dicamus, quædam generalia documenta præmittemus. Supposita ergo ex autoribus latinis verbi diffinitione quæ eadē est etiam apud Hebræos, septem verbi accidentia seu proprietates declarandę sunt, quæ his nominibus explicantur/Vox/Modus/Tempus/Numerus/Persona/Genus/& Cōiugatio. ¶ Voces verborū hebraicorū tantū duæ sunt actiua, vt ביקר idest visitauit. passiuâ, vt נִבְקַר .i. visitatus est. ¶ Modi eorū sunt tantū tres. Indicatiu?, qui est aliorū prim?, innominatus est apud hebræos, & quādo nominatur, per primū eius tēpus, quod est præteritū explicatur. Imperatiu? dicitur ab eis צוּר .i. imperiū. Infinitiuū vocant מְקוֹר .i. originē aut fontē propter suā indifferentiā. Alii modi supplentur per indicatiuū & infinitiuū cum quibusdā aduerbiis, vt inferi? dicet. ¶ Tēpora verborū hebraicorū sunt tantū tria. Præteritū, quod vocant עָבַר idest trāsitū. Præsens, quod vocant הוּהוּ .i. quod est. Et futurū quod ipsi vocāt יָעִיד .i. paratū. Alia tēpora p̄ ista tria supplent. ¶ Numeri verborū sunt duo. singularis dicitur לְשׁוֹן יְחִיד idest lingua vni?. pluralis לְשׁוֹן רַבִּים .i. lingua pluriū. ¶ Personæ verborū tres sunt. Prima dicit בְּעַדוֹ מְדַבֵּר idest quæ de se

CAP. SEPTIMUM.

de se loquitur, Secūda נִמְצָא idest quę inuenitur p̄sens.
 Tertia dicitur נִסְתָּר idest absens. ¶ Genera verborū,
 quemadmodū & nominū & pronominū, apud hebreos
 duo sunt. Masculinū quod vocant לְשׁוֹן זָכָר idest lingua
 masculi. & foemininum quod לְשׁוֹן נְקֵבָה .i. lingua foē
 mina . nam licet in primis p̄sonis vtriusq; numeri verba
 indifferētes habeāt voces pro genere masculino & foemi
 nino, tamen in aliis personis genera ista distinctas habent
 voces, sicut etiam & in p̄nominib; declarauim;. ¶ Cō
 iugationes verborum apud hebræos quattuor sunt, sed
 quia quaelibet earum duas habet voces actiuā & passiuā,
 ideo hebræi has cōiugationes vocāt שְׁמֹנֶה טוּרִים idest
 octo ordines. Prima cōiugatio dicitur בְּנִין הֶקֶל .i. ædi
 ficiū leue, scilicet tam in scriptura quā in prolotione. Secū
 da dicitur פִּיעַל הַדְּנוֹשׁ idest verbū densatū, scilicet in
 prolotione & significatione. Tertia dicitur הַפְּעִיל .i. fecit
 facere, quia trāsitiuā habet significationē. Quarta deniq;
 vocatur מַרְוִיעַל מַרְוִיעַל idest verbū quadratū, scilicet quia
 quattuor litteris scriptum. Et differunt hę cōiugationes
 inter se, tum ratione scripturæ, tum & ratione significatio
 nis. Prima enim coniugatio scribitur tribus tantum litte
 ris substātib; & sine dagues in media earum. & signi
 ficat actionem remissam, vt פָּקַד idest visitauit. Secunda
 vero coniugatio etiam scribitur tribus litteris, sed habet
 dagues in media littera, & significat actionem vehemen
 tem, vt דִּבֶּר idest loquutus est, scilicet reprehensorie.
 Tertia coniugatio est verborum habentium quinque lit
 teras, licet earum tres tantum sint substantiales. Qui

SECUNDI LIBRI

bus in principio additur littera he subiecto puncto chiriq, & in medio ponitur iod littera ociosa, & significat actionem transitiuam, vt **הִכִּירָהּ** idest fecit diuidere. ¶ Quarta coniugatio est verborum habentium quattuor litteras substantiales. Sed in prima syllaba ponitur vau ociosum, & tertia littera plærunque geminatur, ita quod tertia & quarta littera sint similes, & significant communiter hæc verba actionem imperfectam, vel vt alii dicunt actionem transeuntem, sicut tertia coniugatio, vt **רוּמָם** idest exaltauit. ¶ Aduertendū tamē, quod sunt quædam verba quæ per omnes vel plures cōiugationes declinari possunt, sed eorum quædam licet mutant coniugationem nō mutant significationem, vt **בִּקַּד בִּקַּד הִבְקִיד בּוֹקַד** in omnibus quattuor coniugationibus significat visitare, alia vero mutata coniugatione mutant significationem, vt **דִּבֵּר** secundæ coniugationis significat loqui, sed **יִדְבֵּר** tertiæ coniugationis significat confringere, vt Psalmio .17. **וַיִּדְבֵּר עַמִּים** idest & cōfregit populos. similiter **חָרַשׁ** primæ coniugationis significat arare, sed **וְהָחֵרֵשׁ** tertiæ cōiugationis significat tacere, vt Numeri.30. **וְהָחֵרֵשׁ לָהּ** idest & tacuerit ei, & adhūc modum alia cōplura. Et hæc quattuor coniugationes sunt verborum regularium, quæ hebræi vocant **פְּעֻלִים שְׁלֵמִים** idest verba perfecta. sed præter illa sunt quædam alia verba irregularia, quæ hebræi vocant **אֲבָנֵי גִזִּית** idest lapides incisionis, scz verba imperfecta, de quibus infra in libro tertio huius.

¶ Item notandum, quod apud Hebræos prima verbi positio est tertia persona singularis præteriti perfecti
indica

CAP. SEPTIMUM.

indicatiui modi, & ab illa deriuantur omnes aliæ personæ eiusdem temporis & aliorum temporum, vnde omnis hebraica coniugatio a præterito perfecto principium sumit, & personarū eius ordinem conuertit, scilicet quia a tertia per secundam venit ab primam personam, tam in singulari, quā in plurali numero. His præmissis in generali, ad singulas coniugationes specialiter veniamus. Sed quia nō omnia verba regularia per omnes quattuor coniugationes variari possunt, sed solum per aliquas earum, pro exemplo omnium cōiugationum ponemus hoc verbū בָּקַד idest visitauit, quia est regularissimum, & in sacra scriptura inuenitur per omnes coniugationes variatum, licet aliquando variet significationem.

Prima itaq; verborū perfectorū cōiugatio definita est prius. Sed aduertendū, quod prima verbi positio huius cōiugationis habere potest tres terminationes variata vocali mediæ litteræ per. a. e. o. vt בָּקַד .i. visitauit בָּקַדָה voluit בָּקַדְתָּ .i. potuit. Iste tres differentię verborū primæ cōiugationis notātur expresse in fine libri Exodi, scilicet cap. 40. vbi hæc tria verba בָּקַדְתָּ בָּקַדְתָּה בָּקַדְתָּם in eodem versu ponuntur. pro quo noster textus habet, & non poterat Moyses ingredi tabernaculum fœderis domini, quia nubes obumbravit super illud, & gloria domini repleuit illud. Sed in procursu coniugationis eandem regulam terminationum habent huiusmodi verba in omnibus modis temporibus & personis.

Ⓒ Actiua voce primæ coniugationis
indicatiuo modo tempore præterito.

E 3

Fœ

SECUNDI LIBRI

Ⓒ **Fœminina. Masculina.**

פָּקְדָה

פָּקַד

Visitauit.

פָּקַדְתְּ

פָּקַדְתָּ

Visitasti.

פָּקַדְתִּי

Visitauim? masculi. vel fœmi.

Ⓒ **Plurali numero.**

פָּקְדוּ

Visitauerunt masculi. vel fœ.

פָּקַדְתֶּם

פָּקַדְתֶּם

Visitastis.

פָּקַדְנוּ

Visitauim? masculi. vel fœ.

Ad proportionem huius præteriti variantur omnia præterita omnium coniugationum, & etiam verborum irregularium tam in voce actiua, quàm in passiuua, quia omnia similes habent terminationes in personis huius præteriti, licet habeant varia principia in diuersis verbis & coniugationibus, quæ principia semper sunt retinenda in toto præterito. Aduertendum autem, quod semper in hac cōiugatione prima verbi positio habet accentum in vltima syllaba, excepto quando post ipsam immediate sequitur dictio monosyllaba vel dictio, quæ habet accentum in principio, quia tunc etiam hæc prima positio habet accētum in prima syllaba. Exemplum primi ponitur Numeri.27. וַיִּשְׁאַל לֵוִי idest & interrogabit eum. Exemplum secundi Genesis primo קָרָא לַלַּיְלָה idest vocauit noctem. Illud quoque est notandum, quod quando prima littera huius verbi vel media est aliqua istarum quatuor אהחע gutturaliū, quæ debeat scribi cum seua, tūc ille punctus vertitur in vocalem. a. scilicet cameç vel patha, vt אָרַבְתֶּם idest dilexistis. similiter בָּחַרָה idest elegit fœmi. Et hæc regula est generalis & obseruanda

in omnibus modis temporibus & personis, in quibus istæ casus occurrerit. Præter hunc est alius casus, ubi seua vertitur in vocalē. a. scilicet cameç cum accētū hoc est, quando tale verbum ponitur in fine clausulæ, etiam si ibi non fuerit aliqua littera gutturalis. vt Numeri nono את שמרו יהוה משמרת יהוה שמרו & Iudicum nono נתנה חלב lact dedit. Tertia præterea persona pluralis huius præteriti aliquando accipit nun in fine. vt Deutero. 8. אשר לא ידעון אבתיה. idest quæ non cognouerunt patres tui. Præteritum autem imperfectum & etiam plusquam perfectum indicatiui modi apud Hebræos non habentur, sed loco eorum ponitur hoc præteritum perfectum, vnde ad cognoscendū tale verbū cuius horū triū temporū sit, sensus orationis est requirendus, & ex cōstructione tolletur ambiguitas. vt, Gen. 37. אהב את יוסף. i. amabat ioseph. vbi ponit̄ amaui pro amabat. Et similiter potest poni p̄ amaauerat.

Præsens indicatiui hebræi non habet proprium, sed circūloquuntur ipsum per participium a prima verbi positione formatum mutata prima vocali in. o. estque simile nomini adiectiuo tam in genere, quàm in declinatione, & huic participio adiunguntur pronomina primitiua superius dicta ad distinguēdas personas huius temporis.

⌘ Participium est hoc.

פוקד Quæ visitat. פוקד Qui visitat.

פוקדות Quæ visitāt. פוקדים Qui visitāt.

Præsens indicatiui modi hoc modo conficitur ex prædictis, in quo iam modo latinorum p̄sonas ordinamus.

SECUNDI LIBRI

☞ Fœminina.	Masculina.	
אני פוקדת	אני פוקד	Ego visito.
את פוקדת	אתה פוקד	Tu visitas.
היא פוקדת	הוא פוקד	Ille visitat.

☞ Plurali numero.

אנחנו פוקדות	אנחנו פוקדים	Nos visitamus.
אתן פוקדות	אתם פוקדים	Vos visitatis.
הן פוקדות	הם פוקדים	Illi visitant.

Aliquando tamen in hac compositione præponitur participium pronomini. vt Hieremiæ primo **אני פוקד** idest *vigilo ego*, & hoc etiam in aliis coniugationibus reperitur. Rememoranda est hic etiam, exceptio de quatuor litteris gutturalibus, propter quas seua mediæ litteræ gutturalis vertit̄ in *cameç* vel *patha*, vt **צועקים** idest *qui clamant* **צועקות** idest *quæ clamant*. Cum vero primæ positionis verbi littera finalis fuerit *chet* siue *hain*, tunc in participio generis masculini numeri singularis illa littera subscribitur cum *patha* vocali. a. vt **בורח** qui fugit **שומע** qui audit. Genus vero fœmininum eiusdem numeri hoc modo scribitur **שומעת בורחת**. Et hoc idē fit in aliis coniugationibus in simili casu, sed hoc est verū dum modo littera substantialis mediæ non subscribatur cum puncto vocali. a. quia tunc *chet* vel *hain* finalis non subscribitur cum *patha*, sed colligitur ad syllabam præcedentem, & generaliter quando præcedit quicumque alius punctus alterius vocalis ab . a . tunc punctus vocalis . a . subscriptus prædictis duabus litteris debet prius proferri quàm littera . vt **פסל' 93. הנוטע און** idest *qui plantat*

tat

CAP. SEPTIMUM.

tat aurem . Et quando participium generis foemini numeri singularis ponitur in fine clausulae, tunc littera substantialis media debet subscribi cum cameç loco çegol. ut Iosue . 2. וַיְהוּמָה הִיא יוֹשֵׁבֶת . idest in muro illa habitabat. Nonnunquam etiam participium masculini generis numeri singularis desinit in vocali. i. ut Genesis . 49. אֲסַרִי לַיֵּץ idest qui alligat ad vitem . & Deutero . 33. שֹׁכֵן סֵנָה idest qui habitat in rubo , vbi ponitur oçri pro oçer, & focni pro sochen. Et hoc modo in aliis multis. ¶ Notandū denique, quod in verbis primæ coniugationis, quæ in prima verbi positione desinunt in vocalem. e. vel. o. ipsamet prima verbi positio est participium. Ideo in talibus nulla est differentia præteriti & præsentis. Exempla superius posita sunt, ut אֲנִי חָפֵץ idest ego volo אֲנִי יָכוֹל idest ego possum. Per hoc etiam participiū præsentis suppleri cōsuevit præteritum imperfectum indicatiui modi adiecto sibi præterito perfecto verbi substantiui, ut אֲנִי הָיִיתִי פּוֹקֵד idest ego fui vel eram visitans provisitabam, aliquando etiam subicitur in hoc casu verbum substantiuum, ut etiam superius diximus.

Futurū indicatiui modi in omnib⁹ cōiugationib⁹, & etiā in verbis irregularib⁹ designat⁹ p̄ has quattuor litteras אֵיתָן in principio personarum positas super tres litteras substantiales verbi præteriti, & subscribuntur istæ quattuor litteræ additæ in prima coniugatione cum puncto vocali chiriq̄ , excepto aleph quod subscribitur cum çegol ad faciendam differentiam primæ & tertię personarū huius futuri in numero singulari, nam aleph est nota

ta

SECUNDI LIBRI

ta primæ personæ singularis . Nun primæ pluralis. Thau est signum secundæ personæ in utroque numero. Iod tertiæ similiter in utroque numero . Et in hoc etiam futuro terminationes primæ personæ tam in numero singulari, quàm in plurali sunt indifferentes in genere masculino & foeminino, in aliis personis genera variantur, quod in aliis quoque coniugationibus & in verbis irregularibus obseruatur. Primæ insuper personæ utriusq; numeri in hoc futuro plerunque recipiunt he in fine, licet aliquando sine ea littera scribantur . Et ordinamus hic personas modo latinorum.

⌘ Tempore futuro.

⌘ Foeminina.

Masculina.

	אֶפְקֹד .י.	אֶפְקֹדָה		Visitabo mas. vel foemi.
תִּפְקֹדִי	תִּפְקֹד	תִּפְקֹדָה	.	Visitabis.
תִּפְקֹד	יִפְקֹד	יִפְקֹדָה	.	Visitabit.

⌘ Plurali numero.

	נִפְקֹד .י.	נִפְקֹדָה		Visitabim? mas. vel foem.
תִּפְקֹדְנָה	תִּפְקֹדוּ	תִּפְקֹדְנָה	.	Visitabitis.
תִּפְקֹדְנָה	יִפְקֹדוּ	יִפְקֹדְנָה	.	Visitabunt.

Et in hoc futuro secunda persona singularis generis masculini, & tertia singularis foeminina in voce non differunt, sed in sensu, quæ differentia ex contextura cognoscitur . Secunda quoq; & tertia plurales in genere foeminino sunt similes in voce, & dissimiles in sensu ex contextura cognoscendo . Aduertendum tamen, quod in omnibus personis masculinis numeri singularis huius futuri, & etiam in prima plurali masculina contingit sæpius punctum vocalem mediæ litteræ, scilicet cholem mutari

in

CAP. SEPTIMUM.

in cameç , scilicet quando post talem personam immédia
 te , sequitur dictio monosyllaba vel dictio habens accen-
 tum in principio, sed tunc ille punctus cameç proferri de-
 bet, vt cholem. vt Psał. 88. אֲשַׁמֵּר לוֹ חַסְדֵי יְיָ idest serua-
 bo illi misericordiam meam, vbi licet scribatur esinar de-
 bet legi esmor. Idem quoque pūctus mediæ litteræ sub-
 stantialis, scilicet cholem mutatur sepius in vocalem. a. ma-
 xime quando littera media vel finalis verbi est gutturalis.
 Exemplum primi יִחַפֵּץ idest volet. Exemplum secundi
 אֶצְעַק idest clamabo. Exemplum tertii אֶשְׁמַע idest au-
 diam . Et in fine clausulæ seu litteræ mediæ vertitur in
 cameç vel in cholem , dato quod ibi nulla sit littera guttu-
 ralis , & in eadem syllaba collocatur accentus , hoc idem
 sæpe contingere solet etiam, quando non est finis clausu-
 læ, Hoc patet in his exēplis אֶפְקֹדָה אֶפְקֹדָה : תִּפְקֹדֵי
 תִּפְקֹדֵי : תִּפְקֹדוּ תִּפְקֹדוּ et eodem modo diceretur in
 tertia psona plurali. Et quādo prima littera substāialis ver-
 bi est hain vel chet , tūc aleph primæ psonæ & illa littera
 prædicta scribūtur cū çegol, vt אֶעְבֹּר .i. trāsibo, in aliis
 vero personis eadē duæ litteræ scribūtur cum vocali. a. vt
 תֵּעֲבֹר .i. trāsibis. Et in verbis quorū prima littera substā-
 tialis est aleph , litteræ accidētales hui⁹ futuri scribūtur p
 punctū cholem, vt אֶכַּל .i. comedā אֶמַּר .i. dicā. Verū in
 hoc casu prima psona nō debet scribi nisi cū vnico aleph
 ppter coincidētīā & euphoniā, in aliis vero psonis aleph
 substāialis verbi ponitur ociosa, licet scribatur, vt תֹּאכַל
 .i. comedes תֹּאמַר .i. dices. Sūt tamē quædā huiuscemodi
 verba in quib⁹ prima psona pmittitur habere duo aleph
iūcta,

SECUNDI LIBRI

iuncta, & vtraque scribitur cum segol, vt אֲאַסֹף .i. cōgregabo.
 In hoc tamen verbo יִכֹּל idest potuit omnes litteræ ac-
 cidentales futuri subscribuntur cum pūcto sureq, & hoc
 fit discretionis gratia ad futurum huius verbi אֲכַל idest
 comedit, vt אֲכַל idest potero תִּכַּל poteris. Nōnunquā
 etiam secunda & tertia personæ plurales generis masculi-
 ni, atque secunda singularis generis foeminini accipiunt
 in fine litterā nun, hoc modo תִּכְדֹּן תִּכְדֹּן תִּכְדֹּן
 quæ regula etiam seruit in aliis coniugationibus tam in
 voce actiua, quā in passiuā. ¶ Aduertendum autem,
 quod in omnibus coniugationibus ac etiam in verbis ir-
 regularibus, quando personis huius futuri præponitur lit-
 tera vau coniunctiua, idest/ quæ est coniunctio, et tunc fu-
 turum vertitur in præteritum, vt וַיִּכְדֹּן idest & visita-
 uit, excepto quando littera vau subscribitur cum seua vel
 chiriq, quia tunc non mutat futurum, vt וַיִּכְדֹּן idest &
 visitabit. Et vice versa quando eadem littera vau præponi-
 tur personis præteriti cum quolibet puncto vocali præ-
 teritum vertitur in futurum, vt וַיִּשְׁמֵר idest & custodiet
 præterquā in prima psona singulari in cuius littera sub-
 stantiali mediā collocatur accentus, quia tunc non muta-
 tur præteritum. vt Osee. 12. וְדַבַּרְתִּי עַל הַנְּבִיאִים idest
 & locutus sum ad prophetas, sed si eadem prima persona
 haberet accentū in vltima syllaba, tunc littera vau ei adie-
 cta prædicto modo mutat præteritum in futurū. vt Exo-
 di. 12. וְעָבַרְתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם idest transibo per terram
 ægypti, per hoc etiam futurum potest suppleri præte-
 ritum imperfectum indicatiui, vt Genesis secundo וַיֵּאָדָּם
idest

CAP. SEPTIMUM.

יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ idest & nubes ascendebat de terra. pro quo nostra translatio habet, & fons ascendebat de terra.

¶ Imperatiuomodo tempore præsentis.

Imperatiuus modus hebraice dicitur צווי idest mandatum: & non habet nisi tempus præsens, in quo solas secundas personas vtriusque numeri habet. nam aliæ personæ huius tēporis supplent per futurū indicatiui supra dictū. Præsens ergo imperatiui formatur ad hunc modū.

¶ Fœminina. Masculina.

פְּקֹדִי פְּקֹד vel פְּקֹד vel פְּקֹד Visita.
פְּקֹדְנָה פְּקֹדוּ Visitate.

Et possent variari tres vltimæ personæ huius imperatiui, idest fœminina singularis, & masculina ac fœminina pluralis tribus modis, secundum varietatem secundæ personæ singularis masculinæ eiusdem præsentis, hoc modo.

פְּקֹדִי vel פְּקֹדִי vel פְּקֹדִי Fœminina singularis.
פְּקֹדוּ vel פְּקֹדוּ vel פְּקֹדוּ Masculina pluralis.
פְּקֹדְנָה vel פְּקֹדְנָה Fœminina pluralis.

Et hoc plærunque contingit in fine clausularum. Eadem quoque secunda persona singularis masculina potest recipere he in fine, & hoc tribus modis. Primo si littera substantialis prima subscribatur cum puncto chiriq, & vltima cum cameç siue patha. vt Genesis. 39. שָׁכַבְתִּי עִמָּו idest dormi mecum. Secundo quando littera substantialis prima scribitur cum cameç proferendo vt cholem. vt Neemiæ. 13. זָכַרְתָּ לִּי אֱלֹהֵי idest recordare mei deus meus. Tertio cum eadem littera prima subscribitur cum seua. vt Danielis. 9. יְהוָה שְׁמַעָה יְהוָה סְלַחָה idest do-
mine

SECUNDI LIBRI

mine audi domine parce. Secundæ quoque personæ singularis foemininæ littera substantialis prima aliquando habet cameç proferendum quasi cholem. vt Iudicum. 9. מַלְכֵי עַלְיֵנוּ idest regna super nos. Et quando primæ positionis verbi littera substantialis prima vel media fuerit gutturalis, tunc persona foeminina singularis, & masculina pluralis possunt habere primas duas litteras cum patha, vt פַּעַלִי idest fac foemi. פַּעַלֵי idest facite masculi. nonnunquam etiam in masculino plurali vtraque dictarum litterarum subscribitur cum çegol, hoc modo אַהֲבֵנוּ idest amate אַחֲזֵנוּ idest comprehendite. Et in secunda persona singulari foeminina aliquando prima littera substantialis scribitur cum cameç chateph proferendo vt cholem. vt Hieremiæ. 22. וַצַּעֲקֵי idest clama, aliquando etiam he finalis in secunda plurali foeminina deficit. vt Ruth primo קְרְאֵנִי לִי מְרָאָה idest vocate me amaram. In eodem quoque verbo qara littera substantialis prima aliquando venit cum puncto chiriq & nun finalis colligitur ad vocalem præcedentem. vt Exodi secundo קְרְאֵן לוֹ idest vocate eum. In verbis deniq; primæ coniugationis quorum prima positio desinit in e. vel o. sequente consonante, eadem vox est præteriti & imperatiui. vt Genesis. 29. מְלֵא שַׁבְּעַת זֹאת idest imple septimanam huius. Futurū vero imperatiui in omnibus coniugationibus supplendum est per futurum indicatiui modi superius expressum. ¶ De infinitiuo & gerūdiis.

In infinitiuus modus apud Hebræos dicitur מְקוֹר idest origo vel fons, quoniam ab illa eius significatione cōfusa

CAP. SEPTIMUM.

confusa sumitur significatio determinata aliorū temporū & personarū . vnde & caret determinato numero genere & persona. & in voce assimilatur secūdæ personæ singulari masculinæ imperatiui modi, vt **פֶּקֶד פֶּקֶד פֶּקֶד** idest visitare. Et hic infinitiuus aliquando ponitur seorsum solus, aliquādo adiūgitur verbo præterito aut futuro, & tūc equiualeat participio. vt Genesis. 50. **יִפְקֹד פֶּקֶד** idest visitans visitabit. Itē Exodi. 5. **פֶּקֶד פֶּקֶדְתִּי** idest visitans visitauit. Aliquādo etiam cōponitur cum articulis vel præpositionibus, & tunc equiualeat nostris gerundiis . Præpositiones sunt istæ **בְּכֹלֵם** quibus subscribitur punctus chiriq. Vnde supplemus gerundia in hunc modum.

בְּפֶקֶד In visitando.

כִּפְקֹד Cum visitando.

לְפֶקֶד Ad visitandum.

מִפְקֹד De visitando.

Et quando littera substantialis, prima est gutturalis, litteræ istæ scribuntur per çere vel çegol, vt **לֵאמֹר** idest dicendo **לִאסֹר** idest ligando. In quarto gerundio ponitur dagues in littera prima substantiali propter defectum litteræ nun , quæ ibi deficit . Hebræi tamen hæc gerundia per infinitiuum proferunt , vt in visitare , de visitare , ad visitare &c . Nonnunquàm etiam hæc gerundia recipiunt he in fine , & tunc littera substantialis prima subscribitur per cameç proferendum vt cholem, & chiriq litteræ accidentalis sæpius vertitur in seua , excepta littera mem . vt Exodi. 36. **לְקַרְבָּה אֶל הַמִּלְאָכָה** idest ad accedendum ad opus, vel vt accederet operi .

Aliqñ

SECUNDI LIBRI

Aliquando etiam veniunt cum chiriq in vltima syllaba vt Psa. iii. להושיב עם נדיבים idest ad habitandum cum principibus, vbi debuerat scribi solum להושיב Per hunc etiam infinitiuum cum his duabus litteris accidentalibus ב כ suppleri solet subiunctiuus modus: mutato seua primæ litteræ substantialis in cholem, & subscriptis litteris accidentalibus per seua, & addita terminatione pronominis deriuatiui singulis personis, hoc modo.

¶ Fœminina Masculina.

	בְּפִקְדֵי	Invisitādo me. i. cū visitē mas. v'l fœ.
בְּפִקְדֵיךָ	בְּפִקְדֵיךָ	Cum visites.
בְּפִקְדֵיהָ	בְּפִקְדֵיהָ	Cum visitet.

¶ Plurali numero.

	בְּפִקְדֵינוּ	Cū visitēm ⁹ mas. vel fœ.
בְּפִקְדֵיכֶם	בְּפִקְדֵיכֶם	Cum visitetis.
בְּפִקְדֵיהֶם	בְּפִקְדֵיהֶם	Cum visitent.

Est alius modus supplendi subiunctiuum modum, scilicet anteponendo has duas coniunctiones temporales כִּי בְּאִשֶׁר כִּי verbo præterito vel futuro. Exemplum primæ, vt Genesis. 12. כִּי בְּאִשֶׁר הִקְרִיב לְבוֹא מִצְרַיִם idest cum accederet, vt ingrederetur ægyptum. Exemplum secundæ ibidem paulo post כִּי יִרְאוּ אֶתְךָ הַמִּצְרִיִּים idest cum viderint te ægyptii, sed istæ coniunctiones alias habent significationes, de quibus infra in suo loco dicem⁹.

¶ De optatiuo.

¶ Carent etiam hebræi optatiuo modo, circūloquuntur tamen ipsum per præteritum & futurū indicatiui antepositis his duobus aduerbiis optandi לִּי אֶחָלִי hoc est vtinam. Exemplum primi, vt Esaiæ cap.

CAP. SEPTIMUM.

cap. 48. **הִקְשִׁיבָה לִי** idest vtinam audiuisses. Exemplum secundi. vt Psal. 118. **יִזְכְּרוּ דְרָכֵי אֶחָדִי** idest vtinam dirigantur viæ meæ. ¶ Nota regulam generalem, quod in omnibus coniugationibus & vocibus verborum tam regularium, quàm irregularium, imperatiuus sequitur terminationes futuri indicatiui. & infinitiuus semper est eadem vox, quæ fuit secunda persona singularis masculina imperatiui. ¶ De voce passiuâ.

VOcis passiuę præteritum indicatiui modi formatur ab alio præterito vocis actiuę addita littera nun in principio cuiuslibet personæ subscripta cum puncto chiriq, & mutato cameç primæ litteræ substantialis in seua, & personæ habent easdem terminationes quas & in voce actiuâ, hoc modo.

¶ **Fœminina. Masculina.**

נִפְקְדָה

נִפְקֵד

Visitatus est vel fuit.

נִפְקְדֶת

נִפְקֶדְתְּ

Visitatus es vel fuisti.

נִפְקְדֵתִי

Visitatus vel. ta. sum vel fui.

¶ **Plurali numero.**

נִפְקְדוּ

Visitati vel. tē. sunt vel fuerunt.

נִפְקְדֶתֶם

Visitati estis vel fuistis.

נִפְקְדֵנוּ

Visitati vel. tē. sumus vel fuim⁹.

Tamen in fine clausulæ seua litterę substantialis medię vertitur in cameç cum accentu, hoc modo **נִפְקְדוּ נִפְקְדָה**. Item si littera verbī substāialis primā fuerit gutturalis, tunc in omnibus personis eadem littera substāialis & nun accidentalis subscribuntur per çegol. vt Genesis. 22. **נִאָחַז בְּסַבְרֵי** idest apprehensum in vepribus. Et ali

E quādo

SECUNDI LIBRI

quando littera nun scribitur cum patha . vt Genesis . 31.
 לִמָּה נִחַיֶּאתָ idest quare absconditus es.

¶ Præsens tempus huius vocis & modi suppletur per participium vocis passiuæ, quod est simile tertiæ personæ singulari, præteriti vocis passiuæ, eorum tamen differentia cognoscitur vel per cōstructionem & sententiam litteræ, vel per scripturam, quia littera substantialis media in præterito scribitur cum pathach, quando non est finis clausulæ, in participio vero cum cameç nisi cōstruatur cum genitiuo. Participium vero est huiusmodi.

נִפְקְדָה .ו. נִפְקְדָה .ו. נִפְקְדָה .ו. q̄ visitata est נִפְקֵד q̄ visitat⁹ est.

נִפְקְדוֹת q̄ visitate sūt נִפְקְדוֹת q̄ visitate sūt.

¶ Ex hoc autem participio adiunctis pronomibus primitiuis conficitur præsens indicatiui modi vocis passiuæ, quemadmodum in voce actiua dictum est . vnde non opus est exemplo. Memoranda est hic etiam exceptio præcedens de litteris gutturalibus. & ratio eius est quia litteram guttulem non potest præcedere chiriq̄ cōmuniter. vt Numeri. 12. נֶאֱמַן הוּא idest fidelis ille . Et aliquando littera substantialis media participii masculini pluralis scribitur cum seua loco cameç . vt Hester primo הַנִּמְצְאִים בְּשׁוּשַׁן idest qui inuenti sunt in susis. Aduertendum hic, quod tertia persona singularis foemina præteriti quando est finis clausulæ, & foemina præsentis participii non differunt nisi in accentu, quoniam quando est vox præteriti habet accentum in penultima syllaba, vt נִפְקְדָה sed quando est participium siue præsens tempus habet accentum in vltima, vt נִפְקְדָה vnde
Psal.

CAP. SEPTIMUM.

Psal. 50. dicitur רוּחַ נְשַׁבְּרָה .i. spiritus cōtribulatus &c.

¶ Tempus futurum indicatiui modi vocis passiuae, etiam recipit illas quattuor litteras אֵיתָן scriptas cum eisdem punctis vocalibus sicut in voce actiua, sed quia non ponitur littera nun accidentalis sicut in præterito huius vocis passiuae, ideo littera substantialis prima habet da-gues ad supplendum nun, hoc modo.

¶ Fœminina.

Masculina.

	אֶפְקֹד .i.	אֶפְקֹד	Visitabor mascul. vel fœ.
תִּפְקְדִי	תִּפְקְדִי	תִּפְקְדִי	Visitaberis.
תִּפְקְדִי	יִפְקְדִי	יִפְקְדִי	Visitabitur.

¶ Plurali numero.

	נִפְקְדוּ .i.	נִפְקְדוּ	Visitabimur mas. vel fœ.
תִּפְקְדְנָה	תִּפְקְדְנָה	תִּפְקְדְנָה	Visitabimini.
תִּפְקְדְנָה	יִפְקְדְנָה	יִפְקְדְנָה	Visitabuntur.

Et infine clausulæ seu litteræ substantialis mediæ vertitur in çere cum accētū in eadē littera, hoc modo תִּפְקְדִי Et aleph primæ personæ aliquando recipit chiriq. vt Exodi. 14. וְאֶלְבְּרָה בְּפָרְעָה idest honorabor in pharaone. Et quando prima littera substantialis fuerit gutturalis siue res, tunc litterę accidentales futuri subscribuntur cum çere, quia vt dictū est: pūctus chiriq nō potest præcedere litterā gutturalem. Exemplū primi. vt Gen. 42. יִאָסֵר בְּבֵית מִשְׁמָרְכֶם idest ligabitur in domo custodie vestræ. Exemplū secūdi. vt Prouerbiorū. 22. בְּתוֹךְ רְחוֹבוֹת אֲרָצְחָ idest in medio platearū occidar. Nōnunquā etiam çere litteræ substantialis mediæ vertitur in cameç vel patha, maxime quādo priā littera fuerit gutturalis vel res.

SECUNDI LIBRI

Exemplum primi. vt Numeri. 16. וַתֵּעָצֵר הַמִּגַּפָּה idest
 cessauit pestilentia. Exemplum secundi vt Ionæ primo
 וַיִּשְׁכַּב וַיִּרְדָּם idest & accubuit & dormiuit. Et quādo
 vltima verbi littera fuerit hain aut chet, ipsa scribitur sub
 iecto patha, hoc modo וַיִּשְׁמַע idest audietur וַיִּפְתַּח idest
 aperietur. Et in hoc casu etiam çere litteræ mediæ verti-
 tur in patha, dum modo non sit finis clausulæ. vt quarto
 Regum secūdo בְּטָרַם אֶלְבָּח מֵעַמְּךָ idest antequān tol-
 lar a te. Et in voce foemina plurali plærunque littera
 substantialis media scribitur cum vocali. a. vt Psalmo. 36.
 וַקְּשַׁתוּתֵם תִּשְׁבְּרָנָה idest & arcus eorum confringātur.

⌘ Imperatiuo modo.

⌘ In hac voce passiuā sicut in actiua imperatiuus non
 habet, nisi secundas personas vtriusque numeri præsen-
 tis temporis. & formatur a secundis personis masculinis
 præcedentis futuri mutata thau in he cum puncto chiriq,
 & littera substantialis prima habet dagues ratione iam di-
 cta, hoc modo.

⌘ Fœminina. Masculina.

הַפְּקִדְהוּ הַפְּקִד Visitare aut visitatus sis.

הַפְּקִדְנָה הַפְּקִדְוּ Visitamini aut visitati sitis.

Et si prima littera verbi fuerit gutturalis he scribitur
 cum puncto çere ratione prius dicta. vt Deuterono. 32.
 וְהִאֲסַף אֶל עַמִּיךָ idest & apponere populis tuis. Et nō
 nunquam genus masculinum plurale accipit nun in prin-
 cipio. vt Hieremiæ. 50. וְהָיָה אֵל וְנָלְוּ אֵלָּהּ idest
 venite & iungimini domino.

⌘ Infinitiuo modo.

Infi-

CAP. SEPTIMUM.

¶ Infinitivus vocis passivæ eandem vocem habet, quæ fuit secunda singularis masculina imperativi eiusdem vocis passivæ, vt **הִפְקֵד** idest visitari. Et aliquando accipit nun præteriti. vt Hester tertio **וְנִשְׁלַח סְפָרִים** idest & mitti epistolas. Ex hoc etiam infinitivo appositis illis quattuor litteris **בְּכֹל** fiunt gerundia vocis passivæ. primæ litteræ substantialis puncto non mutato, quæ litteræ debent subscribi per seua & mem per çere. Exempla satis patent. & in eis aliquando amittitur he infinitivi. vt Exodi decimo **מֵאַנְתָּ לְעֵנֹת מִפְּנֵי** idest nō vis subici mihi. vbi si nō de fuisset he debuerat dici **לְהֵעֲנֹת**. Et p hoc infinitivum etiam suppletur subiunctivus vocis passivæ eisdem modis quibus in voce actiua superius dicebatur.

¶ Optativus etiam suppletur in voce passiva, eodem modo per præteritum aut futurum indicatiui, sicut dictum est in voce actiua. Istæ autem regulæ cum plærisque ex superioribus sunt generales ad omnes coniugationes, & etiam ad verba irregularia.

¶ Est & aliud participiū vocis passivæ huiusmodi **פְּקוּדִים** visitatus **פְּקוּדָה** visitata **פְּקוּדָה** visitate. Hoc vero participium vocis passivæ in eo differt a participio vocis passivæ superius declarato, quia illud significat per modum actus, hoc autem per modum habitus, vt **נִפְחָד** idest visitatus, **פִּקְדָד** idest visitari solitus.

¶ Hactenus igitur de verbis actiuis & passivis primæ cōiugationis, quæ etiam duo sola genera verborum reperiuntur in aliis cōiugationibus, & in verbis irregularibus. Aliqui tamen Hebræorum volunt ad modum latinorum distinguere

SECUNDI LIBRI

quinque verborum genera in qualibet coniugatione. Er-
 go secundum eos verba neutra dicuntur illa, quæ solam
 actionem significant, & reperiuntur aliquando in voce
 actiua, & aliquando in voce passiuâ, & non habent par-
 ticipium vocis passiuæ, sed solum vocis actiuæ signifi-
 cans quoque actionem. cuiusmodi sunt hæc הִלַּךְ vel נִהַלַּךְ
 idest ambulauit יָשַׁב idest habitauit נָפַל idest cecidit
 עָמַד idest stetit רָכַב idest equitauit. vnde in eis non di-
 cimus participia / haluch / iasub/naphul / aamud. Sūt etiā
 quædam verba communia quorum participia vocis acti-
 uæ aliquando significat passionem, & econtra participia
 vocis passiuæ significant actionem, vt בָּטַח idest confis-
 dit בּוֹטֵחַ בְּטוֹחַ idest confisus & confidens. Similiter
 שָׁכַן idest habitauit שׂוֹכֵן שׂוֹכֵנָה idest habitatus & habi-
 tans. Sunt alia verba hebraica, quæ latinorum moræ
 possunt appellari deponentia, quia habent vocem passi-
 uam & carent actiua. & significant actionem, vt נִשְׁבַּע
 idest iuratus vel qui iurauit נִתְּרָה idest remansit siue re-
 lictum est. Sunt alia verba quæ carent participiis tam
 actiuæ quàm passiuæ vocis. quorum loco ponuntur no-
 mina adiectiua, vt קָרַב idest accessit רָחַק idest recessit,
 a quibus verbis deriuantur hæc nomina adiectiua קָרוֹב
 idest propinquus רָחוֹק idest lōginquus. Similiter & quæ
 sequuntur nomina adiectiua vsitata in sacra scriptura ponū-
 tur pro participiis suorum verborum, quia carent eis, vt
 גִּבּוֹר idest robustus חֲזָק idest fortis חָכָם idest sapiens
 סָכָל idest stultus צַדִּיק idest iustus קָטָן idest paruus
 רָשָׁע idest malus. Denique hoc verbū יָכַל idest potuit ne-
que

CAP. OCTAVVM.

que habet participium actiuæ neque passiuę vocis neque nomen adiectiuum quo possit suppleri, ideo in eo ponitur tempus præteritum pro præsentî. ¶ Sed hæc vltima notabilia magis faciunt ad bonitatem & perfectionem linguæ hebraicæ, quàm ad necessitatem artis.

¶ Capitulum octauum de secunda verborum coniugatione tam in voce actiua quàm in passiuâ.

Secunda verborum hebraicorū coniugatio est etiam trium litterarum vt prima coniugatio, harum tamen prima subscribitur cum puncto chiriq, secunda cum çere vel patha, & nonnunquã cum çegol, vt פקד פקד & littera media habet dagues, excepto quando fuerit aliqua gutturalium vel res, quæ non recipiunt dagues, & tunc prima verbi positio vtroque modo prædictorum scribi potest. Littera quoque prima & secunda scribi possunt cum puncto çere. vt Deutero primo בָּאֵר אֶת הַתּוֹרָה idest declarauit legem. Et in eodem casu potest scribi littera prima cum çere, & media cum patha. vt Genesis. 24. בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם idest benedixit abraham. Sunt autem qui dicant, quod ideo littera media huius coniugationis habet punctum dagues, vt per illud suppleatur defectus litteræ iod ociosæ, quæ ibi deberet poni post punctum chiriq secundū rationem bonæ orthographiæ, sed alii dicunt quod nunquã dagues supplet litterā ociosam, & quod iste punctus est naturalis huic cōiugationi ad denotandum vehementiam actionis de qua superius dictū est. Sensus huius coniugationis in omnibus modis temporibus

SECUNDI LIBRI

bus & personis tam in voce actiua, quàm in passiuâ est penitus similis sensui primæ coniugationis, excepta vocis differentia & significationis vehementia.

¶ Secunda coniugatione actiua
voce tempore præterito.

¶ Fœminina Masculina.

פָּקְדָה	פָּקַד	Visitauit,
פָּקְדָתְךָ	פָּקְדָתְךָ	Visitasti.
	פָּקְדָתִי	Visitauit mascul. vel fœmi.

¶ Plurali numero.

	פָּקְדוּ	Visitauerunt mascul. vel fœmi.
פָּקְדְתֶם	פָּקְדְתֶם	Visitastis.
פָּקְדָנוּ	פָּקְדָנוּ	Visitauimus mascul. vel fœmi.

Et notandum, quod in fine clausulæ seu litteræ substantialis mediæ vertitur in çere, & in eadem collocatur accentus, vt Deutero. 5. אֲשֶׁר דִּבְּרוּ idest quod locuti sunt. Aliquando etiam in prima verbi positione veniunt duæ litteræ gutturales iunctæ in principio & vtraque subscripta cum çegol. vt Iudicum. 5. מִדּוֹעַ אַחֲרָיו פַּעֲמֵי מַרְכָּבוֹתָיו idest quare tardauerunt pedes quadrigarum illius. Item aliquando hæc coniugatio reperitur scripta sine dagues litteræ mediæ. vt Ezechiel. 9. וּמְלֵאוּ אֶת הַחֲצֵרוֹת idest implete a tria.

¶ Tempore præsentis.

PRæsens indicatiui modi, quod in omnibus coniugationibus hebraicis per participia vocis actiuæ aut passiuæ suppleri solet, plærūq; in hac secūda cōiugatione, & in aliis sequētibus venit cū littera mem addita in principio, & in hac secūda cōiugatione subscribit̃ cū seua. vt

Fœ

CAP. OCTAVVM.

☞ **Fœminina.**

Masculina.

מִפְקֹדֶת. 2. מִפְקֹדֶה.

מִפְקֹד

Qui vel quę visitat.

מִפְקֹדוֹת

מִפְקֹדִים

Qui vel quę visitant.

☞ Ex hoc autē participio formantur omnes personæ temporis præsentis sicut in prima coniugatione dictum est. Et in fine clausulæ littera media in genere fœminino numeri singularis plærunque venit cum çere, & in ea nõn nunquam accentus collocatur, vt מִפְקֹדֶה idest quę visitat, & participium desinens in littera thau scribitur, hoc modo מִפְקֹדֶת. Item quando participium masculinum numeri singularis iungitur pronomini aliquando littera substantialis media scribitur cum puncto chiriq. vt Leuitici. 21. מִקְדָּשְׁכֶם idest qui sanctificat vos &c.

☞ **Tempore futuro.**

In omnibus coniugationibus personæ futuri indicati ui modi veniunt cum illis quattuor litteris אֵיתָן vt alias dictum est, sed earum puncta variantur. In hac ergo secunda coniugatione prædictę litteræ subscribuntur cū seua, præter aleph primæ personæ singularis, quæ causa differentię ad vocem similem in prima coniugatione in voce passiuā scribitur cum patha, hoc modo.

☞ **Fœminina.**

Masculina.

אֶפְקֹד vel אֶפְקֹדֶה

Visitabo mas. vel fœ.

תֶּפְקֹדִי

תֶּפְקֹד

Visitabis.

תֶּפְקֹד

יִפְקֹד

Visitabit.

☞ **Plurali numero.**

נִפְקֹדֶה vel נִפְקֹד

Visitabimus mascul. vel fœm.

Visit

SECUNDI LIBRI

תִּפְקְדוּהָ תִּפְקְדוּהָ Visitabitis.

יִפְקְדוּהָ יִפְקְדוּהָ Visitabunt.

Et in fine clausulæ seu litteræ mediæ vertitur in çere & in ea ponitur accentus, vt אֶפְקְדָה quæ regula etiam obseruatur in omnibus coniugationibus. Alia tempora indicatiui modi in hac secunda coniugatione supplenda sunt, eo modo quo in prima dictum est.

Ⓒ Imperatiuo modo tempore præsentis.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

פִּקְדִי פִּקְדִי. 1. פִּקְדִי Visita.

פִּקְדִינָה פִּקְדוּ Visitate.

Aliæ personæ huius præsentis supplentur per futurū indicatiui modi in om̄ib⁹ cōiugationibus, & semper imperatiuus caret futuro, sed suppletur etiam per futurum indicatiui. Aliquando vero in secunda persona singularis numeri generis masculini venit littera media cum patha. vt Psalmo. 54. בִּלַע יְהוָה פֶּלֶן לְשׁוֹנָם idest præcipita domine. diuide linguam eorum. &c.

Ⓒ Infinitiuo modo פִּקֵּד idest visitare. Aliquando tamen in hoc modo littera media venit cum cholem. vt Psalmo. 117. יִסֵּר יְהוָה יִסֵּר יִסֵּר idest castigare castigauit me dominus. Aliquando etiam littera prima scribitur cum chiriq. vt Leuitici. 14. אַחַר חֵלֶעַ אֶת הָאֲבָנִים. idest posteaquàm eruti fuerunt lapides. Ex hoc etiam infinitiuo supplentur gerundia, & subiunctiuus modus vt in prima coniugatione dictum est, subscriptis litteris accidentalibus in principio per seua, excepta mem quæ scri

CAP. OCTAVVM.

scribitur cum chiriq. Et aliquando hæc gerundia recipiunt litteram he infine. vt Leuitici. 26. לִיְסָרְהָ אֶתְכֶם idest ad castigandum vos.

⌘ Passiua voce. Indicatiuo modo. tempore præterito.

In hac voce passiua secundæ coniugationis fere semper littera substantialis prima in omnibus modis & temporibus subscribitur per sureq, hoc modo.

⌘ Fœminina.

Masculina.

פְּקֻדָּה

פְּקֻדַּ

Visitatus vel visitata fuit.

פְּקֻדָּתְךָ

פְּקֻדָּתְךָ

Visitatus vel visitata fuisti.

פְּקֻדָּתִי

Visitatus vel visitata sum vel fui.

⌘ Plurali numero.

פְּקֻדְוֹ

Visitati vel visitatæ sũt v' fuerũt

פְּקֻדְתֵּי

פְּקֻדְתֵּי

Visitati vel visitatæ fuistis.

פְּקֻדְנוּ

Visitati vel visitatæ fuimus.

Et quando littera media est aliqua istarum quattuor אהער tunc sureq litteræ primæ inutatur in cholem. vt Exodi. 12. כִּי בָרַשׁוּ מִמִּצְרַיִם idest quia electi fuerunt ex ægypto, & alibi pluries. nam quando littera media fuerit cheth, tunc illa littera potest subscribi cum sureq. vt Ezechielis. 16. וְבַמַּיִם לֹא רַחֲצָתְךָ idest in aqua non es lota. Et item quando littera media est aliqua quattuor gutturalium seua eiusdem litteræ vertitur in cameç. Et idem est iudicium quando fuerit finis clausulæ, sed vltra hoc in eadem littera collocatur accentus. vt פְּקֻדָּה

⌘ Tempore præsentis.

Præ

SECUNDI LIBRI

PRæfens vocis passivæ in secunda coniugatione assimilatur præterito eiusdē, excepto pūcto litteræ mediæ, quia in p̄terito est patha, in p̄senti est cameç, hoc modo.

⌘ Fœminina. Masculina.

פְּקֻדָּה vel פְּקֻדָּת פְּקֻד Qui vel quæ visitatur.

פְּקֻדוֹת פְּקֻדִים Qui vel quæ visitantur.

⌘ Tempore futuro.

⌘ Litteræ accidentales huius futuri scribuntur cū setia, excepto aleph primæ personæ singularis quod scribitur cum patha, hoc modo.

⌘ Fœminina. Masculina.

אֶפְקֹד vel אֶפְקֹדִי Visitabor mas. vel fœ.

תֶּפְקֹד תֶּפְקֹדֶיךָ Visitaberis.

תֶּפְקֹד יִפְקֹד Visitabitur.

⌘ Plurali numero.

נִפְקֹדוּ vel נִפְקֹדֵיכֶם Visitabimur mas. l. fœ.

תִּפְקֹדְנָה תִּפְקֹדְנָה Visitabimini.

תִּפְקֹדְנָה יִפְקֹדוּ Visitabuntur.

In fine vero clausulæ seu litteræ mediæ vertitur in cameç cum accentu in eadem, vt תִּפְקֹדִי תִּפְקֹדוּ

⌘ Imperatiuo modo caret.

⌘ Infinitiuo modo פְּקֹד vel פְּקֹדָה idest visitari. Cui si præponantur quattuor litteræ accidentales בְּכֹל fient gerundia vocis passivæ. Et subiunctiuus modus eodem modo est supplendus sicut in prima cōiugatione dictum est. ⌘ Est & aliud participiū passivæ vocis, hoc modo.

Fœ

Ⓒ Foeminina. Masculina.

מִפְקֹדֶה .י. מִפְקֹדֶה מִפְקֹד Qui vel quę visitatur.

מִפְקֹדוֹת מִפְקֹדִים Qui vel quę visitatur.

Et quando littera substantialis media fuerit aliqua istarum quinque אהחער tunc siueq litteræ primæ vertitur in cholem. vt Deuterono. 33. מְבַרְכֵת יְהוָה idest benedicta domini. & cætera.

Ⓒ Cap. nonum de tertia verborum coniugatione tam in voce actiua quàm in passiuâ.

Tertia verborum hebraicorum cōiugatio quemadmodum, & supradictum est, appellatur הִפְעִיל idest fecit facere, eo quod significet actum verbi trāsire in aliam personam. quod præcipue fit in verbis trāsitiuis, vt הִפְקִיד אֶת הַחֹלִיָּה idest fecit visitare infirmum. vnde cōcurrunt in actu illo tres personæ, scilicet Qui facit visitare/ Qui visitat/ & Qui visitatur. Verum in verbis absolutis solum concurrunt duæ personæ, quia actus non transit in tertiam personam, vt הִעֲמִיד idest fecit stare. In hac itaque coniugatione vno verbo significantur duæ actiones, scilicet ea quæ est illius verbi, & ultra significatio huius verbi facio facis. Et aliquando verbum huius tertiæ coniugationis habet solam significationem primæ coniugationis, quia non importat duos actus, sed vnum. vt Numeri. 30. הִחַרֵּשׁ idest tacuit &c. Et quando littera substantialis vltima fuerit hain siue chet, ipsa subscribitur per patha. Exemplum primi הִשְׁמִיעַ idest audire fecit. Exemplum secundi הִצְלִיחַ idest fecit proficere. Ⓒ Et notandum, quod in præterito vocis actiuæ huius coniugatio

gatio

SECUNDI LIBRI

gationis littera iod exteritur ex medio dictionis, præterquam in tertiis personis vtriusque numeri & generis, hoc modo.

Ⓒ Indicatiuo modo. Actiua voce. tēpore præterito.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

הִפְקִידָהּ	הִפְקִיד	Fecit visitare.
הִפְקִידְתְּ	הִפְקִידְתָּ	Fecisti visitare.
	הִפְקִידְתִּי	Feci visitare mascul. vel fœ.

Ⓒ Plurali numero.

	הִפְקִידוּ	Fecerūt visitare mascul. vel fœ.
הִפְקִידְתֶּם	הִפְקִידְתֶּם	Fecistis visitare.
	הִפְקִידְנוּ	Fecimus visitare mascul. vel fœ.

Sed quando littera substantialis prima fuerit aliqua quattuor gutturalium, tunc he in principio verbi posita, quæ est accidentalis, & prædicta prima substantialis debent scribi per çegol, vt הִעָבִיר .i. fecit transire. Aliquando tamen obseruatur regula præcedens, quia illa prima substantialis subscribitur per seua, vt הִעָלִים idest abscondit vel fecit abscondere. Est etiam in vno sacrae scripturae loco alia exceptio, scilicet quod littera he accidentalis in principio dictionis posita, vbi nulla est gutturalis littera substantialis, subscribitur per çegol. vt primi Regum. 25. לֹא הִבְלִימוּם idest non fecimus facere eis dedecus.

Ⓒ Tempore præsentis.

Presens indicatiui modi, vt sæpe dictum est circumloquimur per participium vocis actiua. quod habet in principio litteram mem subiecto puncto patha vel cas meç,

CAP. NONVM.

meç , & in eo abiicitur littera he accidentalis, quæ ponebatur in principio dictionis in præterito , hoc modo.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

מִפְקִידָה .י. מִפְקִידָה. Qui vel q̄ fecit visitare.

מִפְקִידִים מִפְקִידוֹת. Qui vel q̄ visitare faciūt.

Et quando littera substantialis prima est aliqua quatuor gutturaliū illa debet subscribi cū pūcto patha loco seua , vt מעביר idest qui fecit transire . Et aliquando littera substantialis media loco puncti chiriq̄ habet çere excluso iod . vt Psalmo . 134 . מוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו . idest qui educit ventos de thesauris suis &c.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Litteræ accidentales huius futuri debent subscribi cum puncto patha remoto a principio dictionis he præteriti , & littera substantialis media habeat punctum chiriq̄ , hoc modo.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

	אֶפְקִיד .י. אֶפְקִידָה	Visitare faciā mas. f. fœ.
תִּפְקִידִי	תִּפְקִיד	Visitare facies.
תִּפְקִיד	יִפְקִיד	Visitare faciet.

Ⓒ Plurali numero.

	נִפְקִיד .י. נִפְקִידָה	Visitare faciem? .m. f. f.
תִּפְקִידְנָה	תִּפְקִידוּ	Visitare facietis.
תִּפְקִידְנָה	יִפְקִידוּ	Visitare facient.

Et quando littera substantialis prima fuerit aliqua gutturaliū illa etiam subscribitur per patha, vt אַעֲמִיד idest stare

SECUNDI LIBRI

stare faciam. Item hoc futurum aliquando recipit in principio litteram he accidentalem præteriti supradicti. vt Psal. 114. **וְיִרְדֵּי וְיִשְׁעַ** idest & me saluum faciet. Aliquando etiam littera substantialis media scribitur per çere loco chiriq, & excluditur iod ex medio. vt Genesis primo **וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים** idest & diuisit deus, & alibi sæpius. Nonnunquam præterea in numero plurali littera media scribitur cum seua loco chiriq excluso iod ex medio. vt primi Regum. 31. **וַיִּדְבְּקוּ פְּלִשְׁתִּים** idest irrueruntque philistin. pro quo debuit esse **וַיִּדְבְּקוּ** quod etiam fit cum cõponitur pro nomini. vt primi Regum. 17. **וַיַּעֲשֶׂה לְהַמְלִיךְ** idest diuitem faciet illum rex. pro quo debuit esse **וַיַּעֲשֶׂה לְהַמְלִיךְ**

⌘ Imperatiuo modo.

⌘ Istæ modus habet he in principio sicut præteritū indicatiui, & scribitur cum patha, sed littera media in secunda psona singulari masculina & plurali fœminina plærunque scribitur cum çere, & excluditur iod ex medio. In aliis vero personis eadem littera media scribitur cum chiriq & non abiicitur iod, hoc modo.

⌘ Fœminina. Masculina.

הַפְּקִידֵי	הַפְּקִידָה	vel	הַפְּקִיד	Fac visitare.
הַפְּקִידָה	הַפְּקִידוּ			Facite visitare.

Et quando littera media fuerit aliqua quattuor gutturalium, scribenda est cum patha. vt secundi Regum. 11. **הַחַזֵּק מִלְחַמָּתְךָ** idest conferta bellum tuum. Et aliquãdo in secunda persona singulari masculina littera media scribitur cum çegol. vt primi Paralippo. 21. **הַעֲבֵר נָא** idest fac transire nunc. Et nonnunquam eadem persona scribitur

tur

CAP. NONVM.

tur cum chiriq loco çere. vt Hieremiae. 17. **הִיָּא עֲלֵיהֶם** idest induc super eos. Et quandoque scribitur cum patha loco çere. vt Psa. 5. **הַיָּשׁוּר לְפָנַי דְּרָכְךָ** idest dirige in conspectu meo viam tuam. Idem quoque modus aliquãdo scribitur cum he in fine. vt Hiere. 18. **הִשְׁמָע יְהוָה** idest audi domine.

¶ In finitiuo modo.

¶ Iste etiam modus recipit he in principio, & littera substantialis media scribitur cum çere siue chiriq & iod, hoc modo **הַפְּקִיד** vel **הִפְּקִיד** idest facere visitare. Aliquando etiam he addita scribitur cum chiriq. vt Esaia. 31. **וְהִצִּיל בְּסֶחַח וְהִמְלִיט** idest protegere & liberare transire & saluare, & alia ad hunc modum. ¶ Per hunc quoque infinitiuum supplentur gerundia & modus subiunctiuus præpositis illis quattuor litteris **בכלם** subscriptis cum seua, & non variatur primus pūctus vocalis infinitiui. Et in tali casu aliquãdo he addita in principio infinitiui excluditur, & prædictæ litteræ scribuntur cum patha vel cameç. vt Psalmo. 25. **לִשְׁמִיעַ בְּקוֹל תוֹדָה** idest ad audiendam vocem laudis. Et alia similiter.

¶ Passiua voce, indicatiuo modo, tempore præterito.

Vox passiua tertiae coniugationis non habet significationem transitiuam, sed ad modum vocis passiuæ primæ cōiugationis, habet tamē he in principio subscriptum cum sureq vel cum cameç proferendo vt **cholem**, hoc modo **הִפְּקִיד** vel **הַפְּקִיד** Exemplum primi.

G Fœ

SECUNDI LIBRI

☞ Fœminina.	Masculina.	
הַפְּקֹדָה	הַפְּקֹד	Visitatus vel.ta.fuit.
הַפְּקֹדֹת	הַפְּקֹדֹת	Visitatus vel.ta.fuisti.
	הַפְּקֹדֹתַי	Visitatus vel.ta.fui.

☞ Plurali numero.

	הַפְּקֹדִים	Visitati vel.te.fuerunt.
הַפְּקֹדֹתַי	הַפְּקֹדֹתֵיכֶם	Visitati vel.te.fuistis.
	הַפְּקֹדֵינוּ	Visitati vel.te.fuimus.

Sed quando littera substantialis prima est aliqua quatuor gutturalium, he accidentalis in principio posita aliquando scribitur cum cameç, & gutturalis prædicta scribenda est cum cameç chateph, vt הָעֵמֶד idest statutus est. Itē in fine clausulæ littera substantialis media scribitur cum cameç loco seua & cum accentu in eadē. vt הַפְּקֹדֵי

☞ Tempore præsentis.

☞ Hoc tempus circumloquimur per participium habens in principio he cum sureq vel cum cameç pro cholem, hoc modo.

☞ Fœminina.	Masculina.	
הַפְּקֹדָה.י.	הַפְּקֹד	Qui vel quę visitatur.
הַפְּקֹדֹת	הַפְּקֹדִים	Qui vel quę visitatur.

☞ Tempore futuro.

☞ Futurum indicatiui modi vocis passiuæ habet litteras accidentales in principio subscriptas cum sureq vel cum cameç chatheph pro cholem, hoc modo אֶפְקֹד vel אֶפְקֹדִי idest visitabor.

Fœ

CAP. NONVM.

Ⓒ **Fœminina.** **Masculina.**

תּוֹפְקֵדִי תּוֹפְקֵד Visitaberis.

תּוֹפְקֵד יוֹפְקֵד Visitabitur.

Ⓒ **Plurali numero.**

נוֹפְקֵד Visitabimur mas. f. fœ.

תּוֹפְקֵדְנָה תּוֹפְקֵדוּ Visitabimini.

תּוֹפְקֵדְנָה יוֹפְקֵדוּ Visitabuntur.

Et quando littera substantialis prima fuerit aliqua ex quattuor gutturalibus, litteræ accidentales huius futuri scribuntur cum cameç, & prædicta littera prima cum cameç chateph pro cholem. vt Leuitici. 16. יַעֲמַר חֵר idest statuatur viuus. & Esdre decimo. יַחֲרֵם כָּל רְכוּשׁוֹ idest destruaturs omnis substantia eius. & cætera.

Ⓒ Imperatiuo caret.

Ⓒ Infinitiuo modo.

Ⓒ Iste modus recipit he additam in principio subscriptam cum sureq vel cum cameç chateph pro cholem, & substantialis media venit cum çere, hoc modo הַפְקֵד vel הַפְקֵדִי idest visitari. Infinitiuus namque iste frequentius in sacra scriptura venit he subscripta cum cameç chateph pro cholem. vt Ezechielis. 16. וְהַמְלִיחַ לֹא הַמְלִיחַת idest saliri non es salita & inuolui non es inuoluta. pro quo noster interpres posuit, nec sale salita, nec inuoluta pannis. Habet etiam iste infinitiuus aliquando he additam infine. vt Ezechielis. 32. וְהֵשְׁבֵנָה אֶת עֵרְלוֹם idest descendere & dormire cum incircumcisis. & cætera.

G 2

Fœ

SECUNDI LIBRI

⌘ Participium vocis passiuæ.

⌘ Fœminina.

Masculina.

מוֹפְקֵדָה .י. מוֹפְקֵדָתָּי. מוֹפְקֵדָתָּי. Qui vel quę visitat.

מוֹפְקֵדִים מוֹפְקֵדוֹת. Qui vel quę visitant.

Sed aliquando hoc participiū habet he præteriti post mem. vt Ezechielis. 46. לְאַרְבַּעַתָּם מֵהוֹקֵצְעוֹת. idest ad quattuor illa angulata. pro quo nos habemus, mensuræ vnius quattuor. Et quando littera substantialis media fuerit aliqua ex quattuor gutturalibus, littera mem accidentalialis venit cum cameç, & substantialis prima cum cameç hateph. vt Ezechielis. 29. בְּתוֹךְ עָרִים מְחֻרְבוֹת. idest inter vrbes destructas &c.

⌘ Cap. decimū de quarta verborum hebraicorū coniugatione tam in voce actiua quàm in passiuā.

Quarta coniugatio ideo superius dicta est verbum quadratum, quia quattuor habet litteras substantiales in prima verbi positione. estque duarum syllabarū verbum, quarum prior scribitur cum puncto cholem & littera vau ociosa, secunda vero cum puncto patha, hoc modo רוּם idest exaltauit. Ad hanc vero coniugationem plærunque pertinent verba dicta imperfecta, quæ etiam in prima coniugatione sunt monosyllaba, vt רוּם idest leuaui קוּם idest surrexit. Et quando tale verbum venit ad quartam coniugationem, secunda eius syllaba frequenter scribitur cum çere, hoc modo קוּמָם idest eleuaui. Hæc quoque coniugatio est eorum verborum in quibus secunda littera geminatur, vt מִדָּד idest mensus est. Et tunc verbum quadratum scribitur cum patha vel çere in

CAP. DECIMUM.

ui, sed earum differentia ex sententia & contextura litterarum poterit cognosci, hoc modo.

⌘ Fœminina. Masculina.

פּוֹקְדִי	פּוֹקְדָה	פּוֹקֵד	vel	פּוֹקֵד	Visita.
פּוֹקְדָה		פּוֹקְדוּ			Visitate.

⌘ Infinitiuo modo.

⌘ Præfens infinitiuus est simile secundæ personæ singulari masculinæ præcedentis imperatiui, hoc modo פּוֹקֵד idest visitare. Et ex eo supplenda sunt gerundia & subiunctiuus modus per illas quattuor litteras accidentales, de quibus in prima coniugatione dictum est, & debent subscribi per seua &c.

⌘ De passiuua voce.

⌘ Passiuua vox quartæ coniugationis dicitur ab hebræis verbum graue, tum ratione scripturæ, quia habet quinque litteras. nam super tres substantiales additur littera he in principio subiecto puncto chiriq, & post eam immediatæ ponitur thau cū seua, vt colligatur ad præcedentē in eadē syllaba, & littera substantialis media habet dagues, hoc modo הִתְפַּקֵּד .i. visitauit se. Tum etiā ratione significationis, quia significat quasi passionē innatā, idest actum qui non transit communiter in aliam personam, sed potius manet in ipso agente, ita vt idem sit agens & patiens illius actus, vt הִתְחַזֵּק idest confortatus est vel confortauit se. Nonnunquam vero hæc verba reperiuntur transitiva sicut verba primæ coniugationis, vt הִתְפַּלֵּל idest orauit הִתְבוּן idest intellexit. Ali-

G 4 qñ

SECUNDI LIBRI

quando etiam sunt verba absoluta, vt **הִתְהַלֵּךְ** idest ambulauit . Item aliquando deficit littera thau superaddita & suppletur per dagues primæ litteræ substantialis. vt Io sue.22. **הִטְהַרְנוּ לֹא אֲשֶׁר לֹא** idest a quo non mundauim⁹ nos , vel non sumus mundati . Aliquando etiam littera substāialis media scribitur cum çere, excepto in fine clausulæ , & aliquando cum çegol . vt Genesis.6. **הִתְהַלֵּךְ נֹחַ** idest ambulauit noe . Quandoque vero ex littera substāiali media tollitur dagues &c. ¶ Notandū tamen, quod in huiusmodi verbis littera thau superaddita semp ponitur ante litteras substantiales, præterquàm cum prima littera substāialis fuerit aliqua istarum quattuor , **זִסְצַשׁ וִישׁתִּמַּר** quia tūc illa debet præcedere thau, vt Micheæ.6. **וְיִשְׁתַּמְרֵי חֻקֹת עֲמֵרֵי** idest & seruabūtur præcepta ambri. nam ex ratione huius cōiugationis debuerat scribi. **וְיִתְשַׁמַּר** Et cum venerit aliqua illarum quattuor litterarum, aliquando littera thau vertitur in teth. vt Gene.44. **מַה נִצְמַדֵּק** idest in quo iustificabimus nos vel iustificabimur , quod verbum venit a **צִדֵּק** idest iustifico . Procedit ergo hæc coniugatio , hoc modo,

¶ Indicatiuo modo tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

הִתְפַּקְדָה

הִתְפַּקֵּד

Visitauit se.

הִתְפַּקְדֵת

הִתְפַּקְדֵת

Visitasti te.

הִתְפַּקְדֵתִי

Visitauit me mas. vel fœ.

¶ Plurali numero.

הִתְפַּקְדוּ

Visitauerūt se ma. f. fœ.

Visi

CAP. DECIMVM.

הִתְפַּקְדְתֶּם הִתְפַּקְדְתֶּם Visitastis vos.

הִתְפַּקְדְנוּ הִתְפַּקְדְנוּ Visitauim⁹ nos mas. l. fœ.

Et in fine clausulæ seuæ litteræ mediæ vertitur in cameç cum accentu in eadem sic. הִתְפַּקְדוּ

⌘ Tempore præsentis.

⌘ Littera mem addita participio subscribitur cum chiriq & tollitur he præteriti, hoc modo.

⌘ Fœminina. Masculina.

מִתְפַּקֵּד מִתְפַּקֵּדָה .י. מִתְפַּקֵּד Qui vel q̄ visitat se.

מִתְפַּקְדִים מִתְפַּקְדוֹת Qui vel q̄ visitat se

⌘ Tempore futuro.

⌘ Hoc etiam tempus amittit he præteriti, & hoc ne simul proferantur tres litteræ in eadem syllaba, quod esset valde graue. Et litteræ accidentales huius futuri scribende sunt cum chiriq, præterq̄ aleph primæ personæ q̄ venit cū çegol, & littera dictionis mediæ cū çere, hoc modo.

⌘ Fœminina. Masculina.

אֶתְפַּקֵּד אֶתְפַּקֵּדָה .י. אֶתְפַּקֵּד Visitabo me. m. l. fœ

תִּתְפַּקֵּד תִּתְפַּקֵּדָה תִּתְפַּקֵּד Visitabis te.

יִתְפַּקֵּד יִתְפַּקֵּד יִתְפַּקֵּד Visitabit se ipsum.

⌘ Plurali numero.

נִתְפַּקֵּד נִתְפַּקֵּדָה .י. נִתְפַּקֵּד Visitabim⁹ nos. m. l. f.

תִּתְפַּקֵּדוּ תִּתְפַּקֵּדוּ תִּתְפַּקֵּדוּ Visitabitis vos.

יִתְפַּקֵּדוּ יִתְפַּקֵּדוּ יִתְפַּקֵּדוּ Visitabunt seipsos.

Aliquando tamen littera substantialis mediæ venit cum patha, vt Prouerbiorum. 25. אֵל תִּתְהַדֵּר לְפָנַי מֵלֶךְ. idest medic

SECUNDI LIBRI

non glorieris coram rege . Et in fine clausulæ seira litteræ mediæ vertitur in cameç cum accentu in eadem. vt Exo di. 19. יהוה יתקדש וי. idest qui accedunt ad dominum sanctificetur . Et alia ad hunc modum.

⌘ Imperatiuo modo.

⌘ Iste modus recipit he præteriti in principio cum chiriq , hoc modo.

⌘ Fœminina. Masculina.

הַתְּפַקְדִּי	הַתְּפַקְדֵהּ .י.	הַתְּפַקְדֵהוּ	Visita te.
הַתְּפַקְדֵנָה	הַתְּפַקְדוּ	הַתְּפַקְדוּ	Visitate vos.

⌘ Infinitiuo modo, vt .י. הַתְּפַקְדוּ .י. הַתְּפַקְדוּ .י. visitare se.

⌘ Aliud vero participium passiuæ vocis , hoc modo profertur.

⌘ Fœminina. Masculina.

מְפֻקְדֵת .י.	מְפֻקְדֵהּ .י.	מְפֻקְדֵהוּ	Visitatus vel visitata.
מְפֻקְדוֹת	מְפֻקְדוֹת	מְפֻקְדֵימ	Visitati vel visitate.

⌘ Quattuor itaque coniugationis hebrææ verborum regularium seu perfectorum ad hunc modum explicatæ sunt. ⌘ Circa eas tamen adhuc notandum , esse quædam verba ex duabus coniugationibus cōposita. vt Psalmo. 7. יִרְדֹּף אֹיֵב נַפְשִׁי idest persequatur inimicus animam meam. nam verbum יִרְדֹּף est tertia persona singularis futuri posita pro imperatiuo . et componitur ex futuro primæ coniugationis vocis actiuæ , hoc est יִרְדֹּף & ex futuro secundæ coniugationis eiusdem vocis , hoc est יִרְדֹּף nam punctus chiriq qui subiicitur iod, & cholem qui imponitur daled , sunt primæ coniugationis . sed pa
thach

CAP. DECIMUM.

thach qui subiicit litteræ res, & dagues litteræ daled sunt secundæ coniugationis . Eadem quoque compositio reperitur in voce passiva . vt Numeri primo **לֹא הִתְפַּקְדוּ** **בְּתוֹכֵם** idest non fuerunt numerati inter illos . quod verbum **הִתְפַּקְדוּ** componitur ex voce passiva tertix coniugationis quæ est **הִפְקֵד** & ex eadem voce quartæ coniugationis , quæ est **הִתְפַּקֵּד** cameç ergo qui subiicitur he est tertix coniugationis , & thau est quartæ coniugationis . ¶ Sunt etiam quædam verba composita ex duobus temporibus . vt Ezechiel. octauo **וְהִפְּחוּ מִשִּׁתְּחַוְּיָתָם** idest & illi humiliabant se siue adorabant . componitur nanque hoc verbum **מִשִּׁתְּחַוְּיָתָם** ex præterito & præsentis vocis passivæ quartæ coniugationis, quia mem prima est participii præsentis , & thau secunda est præteriti.

¶ Et quia superius diximus has quattuor verborum coniugationes habere octo voces quas hebræi vocant **שִׁמְנָה טוֹרִים** Est notandum , quod in sacra scriptura tres istarum vocum non sunt multum vsitatæ sed rarissimæ, scilicet vox passiva secundæ coniugationis, vox passiva tertix , & vox actiua quartæ . aliæ vero quinque voces sunt frequentissimæ in vsu sacre scripturæ hebraicæ, scilicet actiua & passiva primæ coniugationis , actiua secundæ , actiua tertix , & passiva quartæ.

¶ Capitulum vndecimum , de compositione verborum cum pronomibus procedendo per singulas personas vocis actiue.

Licet

SECUNDI LIBRI

Licet ex verbis hebraicis adiunctis sibi nominibus vel pronomibus possit fieri oratio more latinorum & Græcorum sine compositione, tamen consuevit sacra scriptura ob breuitatem pariter & elegantiam pronomen verbo adiungere per compositionem, vt vna tantum dictione proferat orationem. Verbi gratia. hanc orationem deus visitauit me, possemus sine compositione ita dicere hebraice **הָאֱלֹהִים בְּקִדְ אֲתִי** vbi accusatiuus pronominis adiungitur verbo per appositionem. sed eandem sententiã verbo cõposito cum pronomine ita proferim? **הָאֱלֹהִים בְּקִדְנִי**. Ergo ad bene intelligendam sacram scripturam opus erit hanc verborũ & pronominum cõpositionem declarare, sicut etiam superius egimus de cõpositione nominis cum pronomine, quia vtraque compositio est frequentissima in sacra scriptura. ¶ In primis itaque notandæ sunt aliquæ regulæ generales de hac compositione verborum cum pronomibus, deinde veniemus ad speciales compositiones singularum personarum. ¶ Prima regula sit hec, quod ista compositio non habet locum nisi in vocibus actiuis omnium verborum tam regularium quàm irregularium. ¶ Secunda regula, quod pronomina quæ istam compositionem verborum intrant omnia sunt deriuatiua, sicut & in nominibus dictum est. Non enim alia potest apud hebræos dari differentia inter pronomen primitiuum & deriuatiuum, nisi per compositionem & appositionem, quia deriuatiuum semper, primitiuum nunquàm in compositione reperitur, opposito modo in appositione. ¶ Tertia regula, quod non est tanta neces-

neces

CAP. VNDECIMVM.

necessitas compositionis verborum cum pronomibus quanta erat in nominibus, nam sententia nominis cōpositi cum pronome non potest aliter hebraice dici quàm per compositionem, vt תּוֹרַתִי idest lex mea, sed sententia verbi cōpositi cum pronome potest dici & per cōpositionem & per appositionem, vt paulo superius explicatum est. ¶ Quarta regula, quod quando alicui verbo adiungitur nomen vel pronomen per appositionem semper est ponendum in accusatiuo, quia omne verbum hebraicum transitiuum actionem significans regit post se accusatiuum, quandoque quidem articulo designatum, quandoque vero sine articulo sed sola constructione cognoscendum, vt alias dictum est. ¶ Prima regula specialis sit ista, quod tertia persona vtriusque numeri & generis in præterito indicatiui modi habet in sua compositione decem varietates. & hoc verum est non connumerata eius duplici terminatione nisi pro vna, sed facta variatione vocis masculinæ & foeminæ in secundis & tertiis personis pronominū tam in singulari numero quàm in plurali. ¶ Secunda regula specialis, quod secunda persona eiusdem præteriti in vtroque numero & genere habet sex varietates in sua compositione cum pronome. Et intelligitur cū cōditionibus regulæ præcedentis. ¶ Tertia regula, quod prima persona eiusdem præteriti in vtroque numero & genere habet octo variationes, cum prædictis conditionibus. Has tres regulas hebræi commemorant in illo versu Leuiti.18. וְחַי בָּהֶם idest & viuet in eis, cuius litteræ hos numeros denotāt, nā littera vau valet sex/cheth valet

SECUNDI LIBRI

valet octo, iod denique valet decem. ergo per litteram iod prima regula, per vau secunda, per cheth vero tertia designatur regula, vt sit dictio vachai idem quod sex octo decem. ¶ Ratio vero harum regularum, scilicet quod nō totidem modis varientur compositiones vnius personæ verbi sicut alterius, hæc est. Quia raro aut nunquam est iussu loquentium reciprocatio eiusdem personæ supra seipsam. hoc est primæ super primam & secundæ super secundam, maxime in verbis compositis cum pronomini- bus. Non enim dicimus verbo sic composito, visitauit me, visitasti te. Neque in numero plurali, visitauimus nos, visitastis vos. sed huiusmodi locutiones explicantur hebraice per verba passiuæ quartæ coniugationis, cuius significatio est reciproca. vt capitulo præcedente dictum est. Exemplum vt הִתְנַדְּלִיתִי magnificatus sum vel magnificauit me הִתְחַזְּקִיתָ idest confortatus es vel confortasti te. & cætera. ¶ Quarta regula, quod in his compositionibus ordo personarum verbi procedit modo hebraico, scilicet incipiendo a tertia persona præteriti, & per secundam veniendo ad primam, sed ordo personarum pronominis procedit modo latino, scilicet incipiendo a prima & per secundam veniendo ad tertiam personam. horum omnium exempla sequuntur in verbo superius visitato, scilicet בִּדְרַשׁ idest visitauit. Hæc itaque tertia persona singularis masculina præteriti in suis decem varietatibus cameq; primæ litteræ mutat in seua, quæ mutatio in aliis coniugationibus locum non habet. imò neque in aliis tēporibus & modis huius primæ coniugationis, sed

in

CAP. VNDECIMVM.

in eis semp̄ manēt prima pūcta vocalia etiā in cōpositiōe.

☞ **Fœmi.** **Mascul.** ☞ **Format̄ ergo p̄teritū, hoc mō.**

פְּקַדְנִי Visitauit me. s. ipse. mas. l. f.

פְּקַדְךָ Visitauit te.

פְּקַדְהוּ פְּקַדְהוּ. l. פְּקַדְהָ Visitauit illum aut illam.

☞ **Plurali numero.**

פְּקַדְנוּ Visitauit nos.

פְּקַדְכֶם Visitauit vos.

פְּקַדְדוּ פְּקַדְדֵם Visitauit illos aut illas.

Eodem modo tertia persona singularis fœminina, scilicet פְּקַדְהָ habet decem varietates compositionis. vt

☞ **Fœminina.**

Masculina.

פְּקַדְתִּנִּי Visitauit me. s. ip̄a

פְּקַדְתְּךָ Visitauit te.

פְּקַדְתֶּהוּ. l. פְּקַדְתֶּהָ. l. פְּקַדְתֶּהוּ. l. פְּקַדְתֶּהָ. l. Visitauit illū. l. illā.

☞ **Plurali numero.**

פְּקַדְתֵּנוּ Visitauit nos. m. l. f.

פְּקַדְתֶּם Visitauit vos.

פְּקַדְתֶּמוּ פְּקַדְתֶּם. l. פְּקַדְתֶּמוּ Visitauit illos aut. as.

☞ **Secūda vero p̄sona singularis masculina eiusdē præteriti. s. פְּקַדְתָּ sex tātū habet in sua cōpositione diuersitates mutato etiā cameç primæ litterę i seua ad hūc modū.**

☞ **Fœminina.**

Masculina.

פְּקַדְתִּנִּי Visitasti me. s. ip̄e. m. l. f.

פְּקַדְתֶּהוּ. l. פְּקַדְתֶּהָ. l. פְּקַדְתֶּהוּ. l. פְּקַדְתֶּהָ. l. Visitasti eum vel eam.

☞ **Plurali numero.**

פְּקַדְתֵּנוּ Visitasti nos. ma. l. fœ.

פְּקַדְתֶּמוּ פְּקַדְתֶּם. l. פְּקַדְתֶּמוּ Visitasti eos vel eas.

Pari

SECUNDI LIBRI

Pari modo variatur secundæ personæ singularis fœmininæ compositio per sex modos, vt פְּקַדְתָּתְּ

⌘ Fœminina. Masculina.

	פְּקַדְתָּיִנִי	Visitasti me scilicet ipsa.
פְּקַדְתָּיהָ	פְּקַדְתָּיהוּ	Visitasti eum vel eam.

⌘ Plurali numero.

	פְּקַדְתָּינוּ	Visitasti nos mas. f. fœ.
פְּקַדְתָּיוּ	פְּקַדְתָּיִם	Visitasti eos vel eas.

⌘ Prima item persona singularis, scilicet פְּקַדְתָּי quæ est simul masculina & fœminina, habet octo varietates mutato vt prius cameç primæ litteræ in seua, hoc modo.

⌘ Fœminina. Masculina.

	פְּקַדְתָּיָהּ	Visitavi te.
פְּקַדְתָּיהָ	פְּקַדְתָּיוּ .i.	Visitavi eum vel eam.

⌘ Plurali numero.

	פְּקַדְתָּיְכֶם	Visitavi vos.
פְּקַדְתָּיוּ	פְּקַדְתָּיִם	Visitavi eos vel eas.

Aliqui sunt qui huic primæ personæ addunt nouam hanc differentiam compositionis פְּקַדְתָּיִנִי idest visitavi me, sed hoc non approbant omnes. Item in tertiâ huius personæ compositione, scilicet פְּקַדְתָּיהוּ aliquando littera media subscribitur per chiriq, vt Iudicum. 13. וְלֹא שָׁאַלְתִּיהוּ .i. & non interrogaui eum. Et alibi frequenter.

⌘ Tertiâ persona pluralis eiusdem præteriti, scilicet פְּקַדְוּ quæ simul est masculina & fœminina, in suis decem varietatibus etiam mutat cameç primæ litteræ in seua, hoc modo.

Visi

CAP. VNDECIMVM.

Ⓒ Foeminina.

Masculina.

	פְּקַדוֹנִי	Visitauerunt me. m. l. fœ.
פְּקַדוֹךְ	פְּקַדוֹךְ	Visitauerunt te.
פְּקַדוֹהָ	פְּקַדוֹהוּ	Visitauerūt illū aut illam

Ⓒ Plurali numero.

	פְּקַדוֹנֵנוּ	Visitauerunt nos. mas. l. fœ.
פְּקַדוֹכֶם	פְּקַדוֹכֶם	Visitauerunt vos.
פְּקַדוֹנָם	פְּקַדוֹנָם	Visitauerunt illos aut illas.

Ⓒ Secunda persona pluralis masculina, scilicet פְּקַדְתֶּם in suis sex varietatibus, præter hoc quod mutat cameç primæ litteræ in seua, mutat etiam mem finalem in vau, hoc modo.

Ⓒ Foeminina.

Masculina.

	פְּקַדְתֶּנוּ	Visitastis me. scilicet ipsi.
פְּקַדְתֶּהָ	פְּקַדְתֶּהוּ	Visitastis illum aut illam.

Ⓒ Plurali numero.

	פְּקַדְתֶּנוּ	Visitastis nos. mas. l. fœ.
פְּקַדְתֶּן	פְּקַדְתֶּן	Visitastis illos aut illas.

Eodem modo secunda pluralis foeminina, scz פְּקַדְתֶּן habet sex varietates similes prædictis.

Ⓒ Prima denique persona pluralis præteriti, scilicet פְּקַדְנוּ quæ simul est masculina & foeminina, in sua compositione octuplici mutat cameç primæ litteræ in seua, hoc modo.

Ⓒ Foeminina.

Masculina.

	פְּקַדְנוּךְ	פְּקַדְנוּךְ	Visitauimus te.
	פְּקַדְנוּהָ	פְּקַדְנוּהוּ	Visitauimus eum vel eam.

H

Plu

SECUNDI LIBRI

¶ Plurali numero.

פְּקַדְנוּכֶם	פְּקַדְנוֹכֶם	Visitauimus vos.
פְּקַדְנוּן	פְּקַדְנוֹם	Visitauimus eos vel eas.

Hactenus de compositionibus præteriti indicatiui modi vocis actiuae . nunc dicamus de tempore præsentis.

¶ De participii compositionibus.

¶ Participium actiuae vocis per quod supplemus tempus præsens indicatiui modi , in omni voce sua tam masculina quam femina, siue in numero singulari siue in plurali habet decem differentias compositionis suæ cum pronominibus , vt hoc participium פֹּקֵד quod est masculini generis & numeri singularis , hoc modo variatur.

¶ Fœminina.

¶ Masculina.

	פֹּקֵדִי .י.	פֹּקֵדְנִי	Qui visitat me mas. l.f.
	פֹּקֵדְךָ	פֹּקֵדְךָ	Te.
	פֹּקֵדְהוּ .י.	פֹּקֵדְהוּ	Illum aut illam.

¶ Plurali numero.

	פֹּקֵדְנוּ	פֹּקֵדְנוּ	q̄ visitat nos. m. l.f.
	פֹּקֵדְכֶם	פֹּקֵדְכֶם	Vos.
	פֹּקֵדְהֶם .י.	פֹּקֵדְהֶם	Illos aut illas.

Sed in fine clausulæ secunda differentia, scilicet פֹּקֵדְךָ littera substantialis vltima venit cum çegol & accentu in eadem. vt Psal. 119. יהוה שמרך idest dñs custodit te. Et si eadem substantialis vltima fuerit aliqua ex quattuor gutturalibus , tunc littera media scribitur cum çere , hoc modo שולחך idest qui te mittit. nonnunquam etiam

cum

CAP. VNDECIMVM.

cum pathach . Esaiaë . 43 . יהוה בוראך . idest hæc dixit dominus creans te. Similiter vox participii foemina singularis habet decem varietates hoc modo , scilicet בּוֹקֶדֶת

<p>☞ Fœminina.</p>	<p>Masculina.</p>	
	בּוֹקֶדֶתִי	Quæ visitat me. mas. f. f.
בּוֹקֶדֶתְךָ	בּוֹקֶדֶתְךָ	Te.
בּוֹקֶדֶתָּהּ	בּוֹקֶדֶתָּהּ	Illum aut illam.

☞ Plurali numero.

	בּוֹקֶדֶתֵנוּ	Nos mascul. vel foemi.
בּוֹקֶדֶתְכֶן	בּוֹקֶדֶתְכֶם	Vos.
בּוֹקֶדֶתֵיהֶן	בּוֹקֶדֶתֵיהֶם	Illos aut illas.

Et fiunt istæ varietates in voce foemina participii quæ desinit in thau , & non in illa quæ desinit in he , & hoc propter faciliorem prolationem.

☞ Item vox participii masculina pluralis . f. בּוֹקְדִים habet decem variationes , hoc modo.

<p>☞ Fœminina.</p>	<p>Masculina.</p>	
	בּוֹקְדִי	Qui visitant me. m. f. fœ.
בּוֹקְדֵיךָ	בּוֹקְדֵיךָ	Te.
בּוֹקְדֵיהֶן	בּוֹקְדֵיהֶן	Illum aut illam.

☞ Plurali numero.

	בּוֹקְדֵינוּ	Nos mascul. vel foemi.
בּוֹקְדֵיכֶן	בּוֹקְדֵיכֶם	Vos.
בּוֹקְדֵיהֶן	בּוֹקְדֵיהֶם	Illos aut illas.

Insuper vox participii foemina pluralis . f. בּוֹקְדוֹת habet decem differentias ad hunc modum.

SECUNDI LIBRI

<p>Ⓒ Fœminina.</p> <p>פּוֹקְדוֹתַי פּוֹקְדוֹתֶיךָ פּוֹקְדוֹתֶיהָ</p>	<p style="text-align: center;">Masculina.</p> <p>פּוֹקְדוֹתַי פּוֹקְדוֹתֶיךָ פּוֹקְדוֹתֵינוּ</p>	<p>Quæ visitât me. mas. f. fœ.</p> <p>Te.</p> <p>Illum aut illam.</p>
---	---	---

Ⓒ **Plurali numero.**

<p>פּוֹקְדוֹתֵינוּ פּוֹקְדוֹתֵיכֶם פּוֹקְדוֹתֵיהֶן</p>	<p>פּוֹקְדוֹתֵינוּ פּוֹקְדוֹתֵיכֶם פּוֹקְדוֹתֵיהֶם</p>	<p>Nos mascul. vel fœm.</p> <p>Vos.</p> <p>Illos aut illas.</p>
--	--	---

Ⓒ **De futuri indicatiui compositionibus.**

Ⓒ Futurum indicatiui easdem habet differentias in sua compositione cum pronomine, quas in præterito diximus. Hoc est, quod prima persona vtriusque numeri & generis habet octo differentias. Secunda sex, & Tertia decem. & quando in eodem versu aliqua persona habuerit duas aut plures terminationes, omnes illæ pro vna computantur in proposito, vt etiam in præterito diximus. quare non erit hic necessarium tam diffuse agere sicut in præterito egimus explicando singulas personas, sed sufficiet primæ personæ futuri explicatio, scilicet per suas octo differentias, hoc modo.

<p>Ⓒ Fœminina.</p> <p>אֶפְקֹדְךָ אֶפְקֹדְנָה אֶפְקֹדְנָהּ אֶפְקֹדְהָ</p>	<p style="text-align: center;">Masculina.</p> <p>אֶפְקֹדְךָ אֶפְקֹדְנוּ אֶפְקֹדְנוּ אֶפְקֹדְהוּ אֶפְקֹדְהוּ אֶפְקֹדְהוּ אֶפְקֹדְהוּ</p>	<p>Visitabo te.</p> <p>Visitabo illum aut illam.</p>
---	--	--

Ⓒ **Plurali numero.**

<p>אֶפְקֹדְכֶם אֶפְקֹדְכֶם אֶפְקֹדְכֶם אֶפְקֹדְכֶם</p>	<p>אֶפְקֹדְכֶם אֶפְקֹדְכֶם אֶפְקֹדְכֶם אֶפְקֹדְכֶם</p>	<p>Visitabo vos.</p> <p>visitabo illos aut. as.</p> <p style="text-align: right;">Et in</p>
--	--	---

CAP. VNDECIMVM.

Et in fine clausulæ prima variatio secundæ personæ singularis masculinæ habet vltimam litteram substantialem scriptam cum çegol & accentu in eadem, hoc modo **אֶפְקֹדֶה** Etiam littera nun pronominis in tertiis personis singularib⁹ vtriusq; generis venit cum pūcto dagues, nō autem in primis personis pronominis, vt **תִּפְקֹדֵנוּ** idest visitabis nos **תִּפְקֹדֵנוּ** idest visitabis eum.

¶ De imperatiui compositionibus.

¶ Imperatiuus, vt patet ex prædictis, non habet nisi secundas personas vtriusque numeri temporis præsentis, quare per secundam regulam specialem quælibet earum in sua compositione habet sex variationes. Vnde secunda psona singularis mascul. s. **פְּקֹד** variatur hoc modo.

¶ Fœminina.

Masculina.

פְּקֹדֵנִי Visita ipse me. m. l. f.
פְּקֹדֵהוּ .י. **פְּקֹדֵהָ** .י. **פְּקֹדֵהוּ** .י. **פְּקֹדֵהָ** .י. Visita illū vel illam.

¶ Plurali numero.

פְּקֹדֵנוּ Visita nos mas. l. fœ.
פְּקֹדֵם .י. **פְּקֹדֵמוּ** .י. **פְּקֹדֵם** .י. **פְּקֹדֵמוּ** .י. Visita illos vel illas.

Et nota, quod si prædicta secunda persona venerit ad similitudinem huius vocis **פָּעַל** prima eius littera substantialis debet subscribi in compositione cum puncto cameç chateph proferendo vt cholem, vt patuit in exemplo dato. Et si venerit ad similitudinem huius vocis **פָּעַל** prima littera substāialis scribēda est in cōpositione cum pūcto seua. vt. i. Regū. 16. **קוּם מִשְׁחָהוּ** i. surge vnge eum.

¶ Secunda quoque persona singularis fœminina eius dē imperatiui, scilicet **פְּקֹדִי** ad hunc modū est variāda.

H 3

Fœ

SECUNDI LIBRI

Ⓒ **Fœminina. Masculina.**

	פְּקַדְנִי	Visita me mascu. vel fœ.
פְּקַדְיָהּ	פְּקַדְיָהּ	Visita illum aut illam.

Ⓒ **Plurali numero.**

	פְּקַדְנֵנוּ	Visita nos mascu. vel fœ.
פְּקַדְיָן	פְּקַדְיִים	Visita illos aut illas.

Item secūda persona pluralis masculina, scilicet פְּקַדְנֵנוּ easdem habet variationes, hoc modo.

Ⓒ **Fœminina. Masculina.**

	פְּקַדְנִי	Visitate ipsi me mas. & fœ.
פְּקַדְיָהּ	פְּקַדְיָהּ	Visitate illum aut illam.

Ⓒ **Plurali numero.**

	פְּקַדְנֵנוּ	Visitate nos mascul. vel fœ.
פְּקַדְוֵן	פְּקַדְוִים	Visitate illos aut illas.

Denique secunda pluralis fœminina, scilicet פְּקַדְנֵנָּה similiter est varianda, per hunc modum.

Ⓒ **Fœminina. Masculina.**

	פְּקַדְנִי	Visitate ipse me mas. vel fœ.
פְּקַדְוָהּ	פְּקַדְוָהּ	Visitate illum aut illam.

Ⓒ **Plurali numero.**

	פְּקַדְנֵנוּ	Visitate nos mascu. vel fœ.
פְּקַדְוֵן	פְּקַדְוִים	Visitate illos aut illas.

Ⓒ **De compositione infinitiui modi.**

Ⓒ Infinitiuus modus actiuæ vocis, scilicet פְּקַדְנֵנָּה vel פְּקַדְנֵנָּה decem habet varietates. sed earum sex eadem sunt cum illis, quæ positæ fuere in secunda persona singulari masculina imperatiui, in quibus etiam cameç vel seua primæ litteræ substantialis vertitur in cameç chateph.

Disse

CAP. VNDECIMVM.

Differentiæ vero quæ adduntur nunc huic infinitiuo sunt secundæ personæ tam singularis quàm pluralis, & vna item personæ singularis differens ab ea quæ posita est in imperatiuo, hoc modo.

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

	פְּקֹדִי	Visitare meū. m. l. f.
פְּקֹדֶיךָ	פְּקֹדֶיךָ. l.	Visitare tuum.
פְּקֹדֶיהָ. l.	פְּקֹדוֹ	Visitare suū vel illi?

☞ **Plurali numero.**

	פְּקֹדֵנוּ	Visitare nostrum mas. l. fœ.
פְּקֹדֵכֶם	פְּקֹדֵכֶם	Visitare vestrum.
פְּקֹדֵיהֶם	פְּקֹדֵיהֶם	Visitare suū. l. illorū. l. illarū

Et nōnunquān cameç chateph litteræ primæ mutatur in sureq. vt Leuitici. 23. וּבְקֶצֶרְכֶם idest in metere vestro, hoc est quādo messueritis

☞ **De participio passiuo.**

☞ Licet autem in prima regula generali huius cap. dictum fuerit, quod voces passiuæ verborū non cōponuntur cum pronomīnibus, tamen participia vocis passiuæ bene recipiunt hanc compositionem, sed ad modum quo nomina componebātur cum eisdem pronomīnibus, ideo habent litteras accidentales denotātes, genus, numerum, & personam, & variantur decem modis. Ergo participiū vocis passiuæ singulare masculinum, scilicet פְּקוּדָא decem habet varietates, hoc modo.

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

	פְּקוּדֵי	Visitatus me? vel a me. m. l. f.
פְּקוּדֵיךָ	פְּקוּדֵיךָ	Visitatus tuus vel a te.
פְּקוּדֵיהָ	פְּקוּדוֹ	Visitatus suus vel a se.

SECUNDI LIBRI

¶ Plurali numero.

פְּקוּדֵינוּ	פְּקוּדֵיכֶם	פְּקוּדֵיהֶן	Visitatus noster vel a nobis. m. f.
פְּקוּדֵיכֶם	פְּקוּדֵיהֶם		Visitatus vester vel a vobis.
פְּקוּדֵיהֶן	פְּקוּדֵיהֶם		Visitatus suus vel ab eis.

¶ Vox foemina singularis eiusdem participii, scilicet פְּקוּדָה vertit he finalem in thau, sicut superius dictum est in compositione nominum ad modum sequentem.

¶ Fœ. Masculina.

פְּקוּדָתִי	פְּקוּדָתְךָ	פְּקוּדָתָהּ	Visitata mea vel a me. ma. f. fœ.
פְּקוּדָתְךָ	פְּקוּדָתְךָ	פְּקוּדָתָהּ	Visitata tua vel a te.
פְּקוּדָתָהּ	פְּקוּדָתָהּ		Visitata sua vel a se.

¶ Plurali numero.

פְּקוּדֵינוּ	פְּקוּדֵיכֶם	פְּקוּדֵיהֶן	Visitata nra vel a nobis. m. f. f.
פְּקוּדֵיכֶם	פְּקוּדֵיהֶם		Visitata vestra vel a vobis.
פְּקוּדֵיהֶן	פְּקוּדֵיהֶם		Visitata sua vel ab eis.

Vox pluralis masculina participii passivi, scilicet פְּקוּדִים etiam decem modis sic.

¶ Fœ. Masculina.

פְּקוּדֵי	פְּקוּדֵיךָ	פְּקוּדֵיהֶם	Visitati mei vel a me mas. f. fœ.
פְּקוּדֵיךָ	פְּקוּדֵיךָ	פְּקוּדֵיהֶם	Visitati tui vel a te.
פְּקוּדֵיהֶם	פְּקוּדֵיהֶם		Visitati sui vel a se.

¶ Plurali numero.

פְּקוּדֵינוּ	פְּקוּדֵיכֶם	פְּקוּדֵיהֶם	Visitati nostri mascul. vel fœ.
פְּקוּדֵיכֶם	פְּקוּדֵיהֶם		Visitati vestri.
פְּקוּדֵיהֶם	פְּקוּדֵיהֶם		Visitati eorum vel earum.

Vox pluralis foemina eiusdem participii, scilicet פְּקוּדוֹת similiter decem his modis componitur.

Fœ.

CAP. VNDECIMVM.

☞ Fœminina.	Masculina.	
	פְּקוּדוֹתַי	Visitatae meae mas. f. fœ.
	פְּקוּדוֹתֶיךָ	Visitatae tuæ.
	פְּקוּדוֹתֶיהָ	Visitatae eius.

☞ Plurali numero.

	פְּקוּדוֹתֵינוּ	Visitatae nostræ mas. f. f.
	פְּקוּדוֹתֵיכֶם	Visitatæ vestræ.
	פְּקוּדוֹתֵיהֶן	Visitatæ eorum, vel earū.

Secundū hūc igitur modum dictum in voce actiua primæ coniugationis, componuntur cum pronomibus verba aliarum coniugationum tam regularia quàm irregularia, hac sola differentia seruata, quod punctus primæ litteræ substantialis in præteritis aliarum coniugationum non mutatur in compositione, quemadmodum mutabatur in præterito primæ cameç in seua. nam in secunda coniugatione chiriq primæ litteræ, scilicet פִּקֵּד remanet in compositione dicendo פִּקֵּדוּ idest visitauit illum. In tertia quoque coniugatione non variatur chiriq primæ litteræ he additæ, scilicet הִפְקִיד nam componentes dicimus הִפְקִידֵנִי idest fecit visitare me, licet aliquando ille punctus vertatur in çegol. vt primi Regum. 25. הִכְלִמְנוּם לֹא idest nunçq̄ eos confundere fecim⁹ &c.

☞ Capitulum duodecimum de partibus orationis indeclinabilibus, quæ apud Hebræos dicuntur מְלֵה idest dictio.

T Andem post partes orationis variabiles regulariter declaratas, restat vt paucula dicamus de dictionibus inuariabilibus/ quas vocant præpositiones, aduerbia

bia interiectiones & conjunctiones. ¶ Et suppositis harum partium definitionibus ex doctrinis Græcorum & Latinorum, quæ eadem essent apud Hebræos, tatum curabimus circa has dictiones, ea quæ huic nostræ doctrine sunt propria. ¶ In primis ergo supponamus etiam distinctionem litterarum hebraicarum per substantiales & accidentales superius positam & declaratam in capitulo secundo primi libri huius artis. nam ex illa oritur alia distinctio ad hoc nostrum propositum satisfaciens. Sunt enim quædam partium orationis indeclinabiliū separabiles, alia vero inseparabiles. vocamus separabiles eas quæ per seipsas sunt dictiones significatiuæ, aut potius consignificatiuæ, vt לֵךְ idest ad וְ idest de. Inseparabiles vero dicimus eas quæ non reperiuntur nisi in compositione cum aliis dictionibus, & istæ semper sunt litteræ accidentales additæ nominibus aut verbis ad designandum accidentales eorum proprietates, idest numerum, casum, genus, personam, tempus. & cætera. vt superius in hoc secundo libro dictum est. ¶ Duas itaque faciemus huius capituli partes. primam de inseparabilibus dictionibus, alteram de separabilibus. Inseparabilium dictionum quattuor scimus esse differentias ex supradictis in hoc secundo libro. ¶ Prima est illarum quattuor litterarū quas ad designandos casus nominum fecimus articulos declinationum in hac dictione הַלְמֵ vel בְּהֵלִים contentas, vt patuit in capitulo quarto. ¶ Secunda differentia est litterarum quattuor, quæ denotant diuersas personas futuri indicatiui modi in hac dictione אֵיתָן positas vt patuit

CAP. DVODECIMVM.

in capitulo septimo. ¶ Tertia differentia est illarum litterarum quattuor, quæ adduntur infinitiuo ad faciendum gerundia ex eo, quas denotat hæc dictio, בְּלִים vt patuit supra in eodem capitulo septimo. ¶ Quarta est aliarum septem litterarum in hac dictione וְהָאֵתְנִתִּי cōtentarū, quæ adduntur nominibus verbalibus ornatus causa, & ideo dicuntur litteræ ornamenti, de quibus supra in capitulo quinto huius libri. ¶ Quia vero tres ultimæ differentie litterarum satis bene declarate sunt in suis locis iam citatis, circa primam differentiam est hic aliquid addendum. nam ille articulus beth qui pro præpositione. in. additur nomini denotans casum ablatiuum, potest componi cum pronomiibus & variari ad modum nominis cōpositi, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

בִּי In me mascul. vel fœmi.

בְּךָ In te

בָּהּ In illo vel illa.

¶ Plurali numero.

בָּנוּ In nobis mascul. vel fœ.

בְּכֶם In vobis.

בָּהֶם In illis.

Alia vero officia huius litteræ beth superius dicta sunt in capitulo quarto. Sed illa dictio בִּי aliquando pro rogo ponitur in scriptura, vt infra in aduerbiis optandi.

¶ Articulus. he. præter hoc quod denotat nominatiuū aut genitiuum casum, vt alias dictum est, habet quædam

alia

alia officia . nam quando præponitur nomini subscripta
 cū pathach, vel pathach hateph tres potest habere vsus,
 Primum interrogandi, vt Exodus . 2. **הֵאֵלָּךְ וְקִרְאתִי לְךָ**
 idest si ibo & vocabo ad te . & tunc hebraice dicitur
הֵא הַשְׂאֵלָּה idest he interrogationis . Secundus vsus est
 admirandi, vt Genesis . 18. **הֲשׂוֹפֵט כָּל הָאָרֶץ** idest nun
 quid iudex omnis terræ non faciet iudicium . & vocatur
 hebraice **הֵא הַתְּמִיָּה** . 1. idest he admirationis .
 Tertiū vsum habet relationis, vt Genesis . 46. **כָּל הַנְּפֹשׁ**
לְבַיִת יַעֲקֹב הַבָּאָה idest omnis anima de domo iacob
 quæ venit . Sed quando hæc littera in huiusmodi officiis
 vel aliquo alio venit in principio dictionis subscripta cū
 çegol , tunc dictione illa incipitur a cameç vel pathach . vt
 Numeri . 11. **הֲאֶנְכִי הָרִיתִי** idest si ego concepi . ¶ In
 super littera **כ** caph quando in principio nominis verbi
 aut participii ponitur accidentaliter, significat hanc præ/
 positionem cum, vel hanc cōiunctionē sicut, vel quemad/
 modum, & ponitur hoc modo **כֵּן** vel **כֵּן** vel **כֵּן** ¶ Item
 littera **שׁ** sin in principio dictionis posita accidentaliter
 relatum quis vel qui denotat, vt etiam superius dictum
 est . ¶ Præterea istę sex **יִתְרֵמוֹן** litteræ in fine verbi aut
 participii positæ, sunt accidentales denotantes genus, vel
 personam, vel aliquid aliud. Istę vero quattuor **שׁ אֵלָּבֶשׂ** in
 fine dictionis semper sunt substantiales , sed in principio
 possunt esse substantiales vel accidentales. ¶ Deniq; istæ
 septem **הֵן הַיּוֹם** vbicunque ponantur in dictione pos/
 sunt esse accidentales siue in principio siue in fine &c.

¶ In secunda huius capituli parte dicamus iam de di/
 ctio/
 ctio/

CAP. DVODECIMVM.

tionibus separabilibus sigillatim. & primo de præposi-
tionibus, Sed earum aliquę sunt inuariabiles, alię vero cõ
ponuntur cum pronominiibus & variantur. Sunt vero
præpositiones hebraicę hęc fere.

אחרי .i.	אחר .i.	postea.post.	מלמעלה	desuper.
למו .i.	אל .i.	ad.in.	נגד .i. מול	cõtra. icõspe-
	אצל	ppe.iuxta.sec.	נכה	corã.contra.
	את	ad.cum.	סביב	circũ.icircuitu
	במו	in.	עבר	trans.
בגלל .i.	בעבור .i.	propter.ob.	עד .i. עדי	vsq;.donec.
	לבעבור	propterea.	בעד	pro.
	חוץ	extra.pretter.	על .i. עלי	sup.ppter.iu-
	לבד	solum.tantũ.	עם	cum. (xta.
	מלבד	p̄terq̄.excepto.	קרוב	prope.
למען .i. יען .i. עקב	לפי	propter.eo q̄.	רחוק	longe.
	לפני	secundum.	תוך	inter.
	לפני	coram.ante.	בתוך	itra. i medio.
למטה .i.	מטה .i.	infra.	תחת	sub.subter.
למעלה .i.	מעלה .i.	super.		

¶ Iste inquam omnes

præpositiones variantur per compositionem cum prono-
minibus deriuatiuis, exceptis lemo.lephi. & bemo, quæ
non variantur vnquam. ¶ Et sex istarum præpositionũ,
quę sunt על תחת אחר לפני עד על תחת אלא אלא solum variantur
per terminationes pronominum plurales & non singula-
res, & hoc in omnibus personis hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

	אחרי	Post me.mascu. vel fœ.
אחריה	אחריה	Post te.

Post

SECUNDI LIBRI

אַחֲרַיָּהּ	אַחֲרָיו	Post illum.
	אַחֲרֵינוּ	Post nos mascul. vel foem.
אַחֲרֵיכֶם	אַחֲרֵיכֶם	Post vos.
אַחֲרֵיהֶם	אַחֲרֵיהֶם	Post illos.

Et similiter diceretur de aliis quinque. ¶ Sunt vero aliae quinque prepositiones. f. חוץ לַמַּטָּה לַמַּעְלָה בְּרוּב רְחוֹק quae non componuntur cum pronomibus neque variantur, sed tamen additur eis ablativus pronominis primitivi in omnibus personis & numeris, hoc modo.

¶ Foemina. Masculina.

	חוץ מִפְּנֵי	Præter me mascul. vel foem.
חוץ מִפְּנֵי	חוץ מִפְּנֵי	Præter te.
חוץ מִפְּנֵיהּ	חוץ מִפְּנֵיהּ	Præter illum.
	חוץ מִפְּנֵינוּ	Præter nos mascul. vel foem.
חוץ מִפְּנֵיכֶם	חוץ מִפְּנֵיכֶם	Præter vos.
חוץ מִפְּנֵיהֶם	חוץ מִפְּנֵיהֶם	Præter illos.

Et similiter in aliis diceretur. ¶ Et eae duae prepositiones נִכְח אֶת qñ cõponuntur cū pronome mutāt primas vocales in chiriq, hoc modo אֶתִּי .i. mecum .i. corā me.

¶ Omnes deniq; ptes orationis indeclinabiles, q̄ neq; cõponuntur neq; variātur sunt aduerbia, vel cõiunctiones, vel interiectiones, de quibus per ordinem dicamus.

¶ Aduerbia per significationes distinguenda sunt,

Qualia sunt.

¶ Aduerbia temporis.

אז .i. אז	tunc	שְׁלֹשִׁים	triduo
עַתָּה	nunc	תָּמַל שְׁלֹשִׁים	nudi⁹ tertius
מָחָר	cras	הֵלָא	deide. deiceps
אֶתְמַל .i. תָּמַל	heri	הֵלֵם	huc. illic
			intra

SECUNDI LIBRI

לוּ o si vtinam

הָאֵם si iam

מִי יִתֵּן quis dabit

נָא .י. אֲנִי obsecro

נָא בִּי אֲדֹנָי obsecro dñe mi

⌘ Aduerbia qualitatis.

טוֹב bene

יָשָׁר recte

רָע male

רָע רָע pessime

אֱמֶת vere

נְכוֹן certe

⌘ Aduerbia q̄titatis.

כַּמֶּה quantum

רַב multum

מְעַט parum

זָעִיר .י. מִזְעָר minus

⌘ Aduerbia dubitādi.

כִּן ne forte

אֲוִלִּי forsitan

⌘ Congregandi.

יַחַד .י. יַחַד pariter. si=

כֶּאֱחָד vel mul

כֹּל om̄is. vtri

usq; numeri & generis

⌘ De coniunctionibus.

⌘ Inter significationes coniunctionum præcipua est copulatiua, quæ sola est littera vau in principio dictionis

posi-

⌘ Diuidendi.

בֵּין iter. & cōponit̄

⌘ Iungendi.

גַּם etiam

אַף quoque

⌘ Iurandi.

חֵי נַפְשִׁי p vitā aiæ meæ

חֵי נַפְשֶׁךָ p vitā aiæ tuæ

חֵי נַפְשׁוֹ p vitā aiæ eius

⌘ Diminuendi.

מְעַט paulatim

לְאֵט paulisp̄. & cō,

⌘ Augendi. (ponit̄

מְאֵד multum, valde

לְוֹתֵר .י. עוֹד magis

מְאֵד מְאֵד nimis

⌘ De interiectionibus.

הֵאָה euge. vah.

וֵי אֲבוֹי .י. אִוִּי ve

וֵי הִוִּי .י. הֵה

וֵי אֲלִלִי .י. הוֹהוּ ve

אִי vel

אָהָה heu. a. a. a.

נָא vel אֲנִי obsecro

CAP. DVODECIMVM.

posita per compositionem, & subscribitur cum quolibet puncto vocali, excepto cholem. Quod si præponatur dictioni incipienti a puncto seu a, tunc scribitur cum fureq, vt וְצִדְקָה .i. & iusticia. Sed aliquando hæc littera vai ponitur in scriptura pro vel. vt Exodi. 21. וְיַמֶּכֶה אָבִיו וְאִמּוֹ idest & qui percusserit patrem aut matrē. Et aliquando ponitur pro cum, siue quando, nonnunquam etiam ponitur comparatiue . sed istæ diuersitates eius ex serie litteræ sunt cognoscendę.

¶ Sunt & aliæ coniuunctiones separatę quæ sequuntur.

כִּי	quia, quod	אֲךָ	sed. tamen
אֲשֶׁר	quod	אֲבָל	sed
כַּאֲשֶׁר	sicut	וְכִּי .וְאִלֵּים	veruntamen
כִּן	quidem. utiq;	וְאִלֵּי	& si
וְכִן	& quidem	הֲלֹא	nōne. nunqd
לְכִן .וְעַל כֵּן	propterea	אֲףִי כִּי	quamuis
עַל זֶה vel		אֲכִן	siquidem. ergo. itaque
או	aut. vel. seu		

¶ SECUNDI LIBRI INTRO

ductionum hebraicarum de dictionibus regularibus.

¶ FINIS.

I

In

INTRODVCTIONVM HE

braicarum Liber tertius incipitur,
de irregularitate nominum,
& verborum. habet
capita septē.

Caput primum de nominibus irregula-
ribus, quæ Græci anomala vocant.

IN superiore libro cū plene dictū sit de noībus, & ver-
bis, atq; aliis partib⁹ orationis, q̄ regulariter variant, iam de irregulariter declinatis breuiuscule agendū est. Et primo de noīb⁹ irregularib⁹, hoc est, q̄ in sua declinatio-
ne aliquid mutāt. nā qđ de noīum formatione a singulari numero in pluralē dictū est. s. qđ masculina pluraliter ter-
minātur in. im. addita syllaba. im. sup numerū singularē, vel vltima ei⁹ littera mutata in. im. & foeminina exeūt in. oth. addita syllaba. oth. vel finali littera mutata in. oth. nō in oīb⁹ obseruat, quoniā sunt aliqua noīa, in quib⁹ aliter fit ista formatio, nam aliquñ addit vel detrahīt, vel mutat littera, vel pūctus vocalis, vt אָזְן .i. auris recta formatione debuit facere numerū pluralē אָזְנִים idest aures & facit אָזְנַיִם addita vocali. a. Et ne in singulis immoremur, dis-
ponemus formulam plurium nominum, in quibus vna, aut plures huiusmodi irregularitates reperiuntur.

אָדוּם אָדוּמִים	ruber rubri.	בֵּית בְּתִים	dom⁹.us.
אָזְן אָזְנִים	auris.res.	גֵּרָךְ גְּרָכִים	genu.ua.
אָחוֹת אַחֵיות	foror.ores.	בַּת בְּנוֹת	filia.æ.
אָנוּשׁ אַנְשִׁים	homo hoīes.	גֶּדִי גְדִים	hæd⁹.i.
אָף אַפִּים	naris.res.	דֶּלֶת דְּלָתִים	ianua.æ.
אִשָּׁה נְשִׁים	mulier.eres.	דֶּרֶךְ דְּרָכִים	via.æ. lū

CAP. PRIMVM.

חֵלֶן חֲלָצִים	lumb⁹.bi.	עֵיִן עֵינַיִם	oculus.li.
יָד יָדַיִם	man⁹.nus.	עִירוֹם עִרוֹמַיִם	nudus.di.
יוֹם יָמַיִם	dies dies.	פֶּה פִּיִם פִּפְיֹת	os ora.
יָרֵךְ יָרְכָיִם	foemur.ora.	צִבְיָאִים	hinnul⁹.li.
כַּנָּף כַּנְפָיִם	ala alæ.	צֵד צִדָּדִים	latus latera.
כַּף כַּפָּיִם	vola volæ.	צַל צִלָּלוֹם	vmbra.æ.
כַּפָּל כַּפְלָיִם	duplicatio.es.	קָרֵן קָרְנָיִם	cornu. nua.
כַּכַּר כַּכְרָיִם	talentū.ta.	רֵגֶל רֵגְלָיִם	pes pedes.
כַּרְע כַּרְעָיִם	crus crura.	שֵׁד שֵׁדָיִם	māma.mę.
לֵאֵם לֵאֲמָיִם	populus.li.	שֵׁן שֵׁנָיִם	dens dētes.
לַחִי לַחְיָיִם	maxilla.lę.	שִׁפְהַ שִׁפְתָיִם	labrū. bra.
מַלְכוּת מַלְכוּת	regnū.a.	תָּם תָּמַיִם תָּמַיִם	cōplet⁹.ti.

Sunt præterea quædā nomina, quæ per figurā, quam Græci vocant metathesim. i. transpositionē litteræ, mutāt ordinē a principio in medium, aut in finem, vel a fine aut medio in principium, cuiusmodi sunt hæc.

נִמְא אָנָם	iūc⁹.l.pelag⁹.	רֹנֵעַ רֹנְעַר	reprehēsor.
כֶּבֶשׂ כֶּשֶׁב	aries.	שָׁחִים שָׁחִישׁ	pomum.
כָּסִיל סָכַל	stultus.	שִׁלְמָה שִׁמְלָה	lintheum.

Atque ad hunc modum alia complura, Quæ tamen permutatio non solum reperitur in litteris, sed etiam in syllabis, & in partibus orationis, quoniam sæpius particulæ, quæ deberent præponi, postponuntur, & contra, quæ deberent postponi, præponuntur. sed hoc intellectui sacrae scripturæ non nocet, non enim fit nisi ubi sententia clara est, vt Genesis. 41. וְכָל הָאָרֶץ בָּאוּ .i. & oīs terraveniebāt egyptū, vt emerent ad ioseph, proveniebāt ad ioseph, vt emerent.

TERTII LIBRI

Et quarti Regum.9. וְהִשָּׂם בְּפִתְיָהּ יְרֵיחָהּ idest & posuit in stibium oculos suos, pro & posuit stibium in oculos suos. Et ad hunc modum alia plura.

¶ Caput secundum de verbis irregularibus in genere, & specialiter de his, quæ perdunt primam litteram substantialem in processu coniugationis.

Consequenter agamus de verbis irregularibus, seu defectiuis, quæ hebræi אֲבָנֵי גְזִית idest lapides incisionis vel incisos vocant, propter defectum scilicet aliquarum litterarum. Pro quorum introductione est aduertendum, quod sicut in superiore libro dictum est, cuiuslibet verbi hebraici tres sunt litteræ substantiales, quas ipsi שִׁרְשׁוֹ idest radicem verbi vocant, eo quod ab illis formantur omnes voces, modi, tempora, & personæ eiusdem verbi. & cetera, vt פָּקַד. Quando ergo in processu coniugationis verbi nulla illarum trium litterarum perditur, aut mutatur in aliam litteram, tale verbum dicitur perfectum, seu regulare, & de huiusmodi verbis satis abunde dictum est, in secundo libro per quattuor coniugationes eorum. Sed quando aliqua prædictarum trium litterarum substantialium verbi perditur indiscursu coniugationis, aut mutatur, aut non profertur, tunc tale verbum dicitur imperfectum defectiuum, & irregulare. Et de his impræsentiarum dicere intēdimus, Verba in quibus littera non profertur, sunt ea, quæ habent in medio, aut in fine ociosam aliquam ex quattuor his litteris vocalibus אָהוּ עוּ אִיִּי cuiusmodi sunt hæc קָרָא idest vocavit, יָעַל .i. ascendit, שׁוּב idest reuerti, יָדַע idest intelligere. & hæc
vera

CAP. SECVNDVM.

verba hebræi vocant נְחִיָּים idest ociosa. Et in his verbis
 etiam aliquādo littera ociosa, quæ nō profertur, perditur,
 aut mutatur improcessu coniugationis, vt inferius in suo
 loco videbitur. ¶ Verba autē in quib⁹ aliqua ex tribus lit-
 teris substantialibus, quæ proferuntur, perditur in proces-
 su coniugationis hebraicæ, dicuntur חֲסֵרִים idest defecti-
 ua, & variantur quattuor modis. Primo quando perditur
 littera prima. Secundo quando perditur secunda. Tertio
 quando tertia. Quarto quando simul perduntur prima,
 & tertia litteræ substantiales verbi. Et verba prius dicta
 ociosa coincidunt cum aliquibus istorum quattuor mo-
 dorum, ideo de eis dicemus cum istis. Sūt præterea quæ-
 dam verba, quæ appellantur duplicia, quibus indiscursu
 coniugationis deficiunt aliquæ litteræ, de quibus in
 fine dicemus. ¶ His præmissis in genere, dicamus iam
 in specie de singulis istarum irregularitatum. In pri-
 mis de verbis, in quibus perditur prima littera sub-
 stantialis verbi in discursu coniugationis. ea sunt tantum,
 in quibus prima littera fuerit aliqua istarum trium. לְנִי
 Exemplum primi לָקַח idest accepit. Exemplum secūdi
 וַיָּבֹא idest accessit. Exemplum tertii יָדַע idest cognouit.
 Sed quia de incipientibus a lamed solum verbum prædi-
 ctum reperitur, incipientia vero a nun/ & iod sunt valde
 plura, ideo exempla huius irregularitatis ponemus in ver-
 bis a prædictis duabus litteris incipientibus. ¶ De incipiē-
 tibus ergo a littera nun, est exemplum hoc verbum וַיָּבֹא
 idest accessit. in quo, & aliis a littera nun incipientibus
 nulla irregularitas accidit in tempore præterito, neq; in

TERTII LIBRI

præsenti primæ coniugationis, ideo coniugatur ad proportionem huius verbi פָּקַד de quo supra . sed in tempore futuro, & in modo imperatiuo perditur littera nun, & suppletur per dagues litteræ mediæ , hoc modo.

⌘ Tempore futuro.

⌘ Fœminina. Masculina.

	אָנֶשׁ .י. אָנְשָׁה	Accedam mascul. f. fœ.
תְּנִישׁ	תְּנִישׁ	Accedes.
תְּנִישׁ	יָנֵשׁ	Accedet.

⌘ Plurali numero.

	נָנֵשׁ .י. נָנְשָׁה	Accedemus mas. f. fœ.
תְּנִישָׁנָה	תְּנִישׁוּ	Accedetis.
תְּנִישָׁנָה	יָנֵשׁוּ	Accedent.

Et in fine clausulæ seu litteræ mediæ vertitur in camēc cum accentu in eadem littera . vt Genesis. 45. וְנִשְׂאוּ אֵלַי וְיָנֵשׁוּ אִמְרֵי יְהוָה . idest accedite ad me , & accesserunt . Hæc etiam littera nun perditur in nomine a tali verbo deriuato, & suppletur per dagues litteræ mediæ, vt נָנֵעַ idest manauit , a quo deriuatur nomen מַנְוֵי idest manatorium siue fons. ⌘ Et nota in his verbis , quod quando littera substantialis media est aliqua harū quattuor אהחע gutturalium, tunc nullam habent irregularitatem, nec perdunt primam litteram nun in aliquo tempore , cuius ratio est , quia talis littera media non recipit dagues ad supplendum alicuius litteræ defectum. Excipitur tamen hoc verbum נָחַת idest descendit , vel confregit , quia perditur littera nun in futuro , hoc modo אָחַת . In quibusdam vero verbis irregularibus a littera nun incipientibus

bus

CAP. SECVNDVM.

bus littera media scribitur in futuro per vocalem. o. vt
 נָנַף idest percussit נָפַל idest cecidit, quorum futurum
 hoc modo fit נָנֹף idest percutiam נָפֹל idest cadam.

Ⓒ Imperatiuo de nagas.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

נָשִׁי

נָשׂ.פ. נָשׂ.פ. נָשׂ Accede.

נָשִׁי.פ. נָשִׁי.פ.

נָשׂוּ.פ. נָשׂוּ Accedite.

Ⓒ Et hæc secunda persona singularis aliquando scribitur per cholē, vt Ruth.2. הָשִׁי הַלּוֹם idest accede huc. Et aliquando hæc secunda persona in genere masculino retinet litteram nun, vt נָשׂוּ

Ⓒ Infinitiuo de nagas.

נָשׂוּ.פ. נָשׂוּ idest accedere.

Ⓒ Et si huic infinitiuo addantur litteræ. נָשׂוּ forma bitur ex eo modus subiunctiuus, & gerundia modo supradicto in verbis regularibus. Et hoc etiam notabile est memorandum in omnibus verbis irregularibus inferius declarandis. Et quando huius infinitiui vltima littera substantialis est aliqua ex quattuor gutturalibus, tunc media & vltima debent scribi cum puncto patha, vt Eccles.3. לְטַעַת יַעַת idest tēps plantandi, cuius primitiuū est. נָטַעַת

Ⓒ De voce passiuua huius verbi nagas.

Ⓒ In præterito indicatiui primæ coniugationis in voce passiuua huiusmodi verba perdunt litteram nun, & suppletur per dagues litteræ mediæ. Et licet hoc præteritum habeat in principio litteram nun, illa tamen non est substantialis verbo, sed accidentalis, scilicet ad denotandum vocem passiuam, vt superiore libro dictum est.

TERTII LIBRI

Perditur autem littera nun substantialis euphoniae causa, quia duplicato nun prolatio esset ponderosa.

¶ Formatur ergo hoc praeteritum sic.

¶ **Fœminina. Masculina.**

נְנִישָׁה נָנֵשׁ Oblatus vel.ta.fuit.

נְנִישָׁת נָנִישְׁתָּ Oblatus vel.ta.fuisti.

נְנִישָׁתִּי נָנִישְׁתִּי Oblatus vel.ta.fui.

¶ Plurali numero.

נְנִישִׁי Oblati vel.tæ.fuerunt.

נְנִישָׁתֶּיךָ נָנִישְׁתֶּיכֶם Oblati vel.tæ.fuistis.

נְנִישָׁנוּ Oblati vel.tæ.fuimus.

¶ Tempore praesenti.

¶ **Fœminina. Masculina.**

נְנִישָׁהּ.נְנִישָׁתָּ נָנֵשׁ Qui vel quæ obla.est.

נְנִישָׁוֹת נָנִישִׁים Qui vel quæ obla.sunt.

¶ Hic commemoranda est differentia inter tertiam personam singularem masculinam praeteriti, & participium singulare masculinum praesentis, quæ in voce coincidunt nō in significatione, & orthographia, de qua supra in voce passiva primæ coniugationis verborum regularium.

Repetēda est etiam hic, exceptio de quattuor litteris gutturalibus in eadem forma verborum, sicut paulo superius posita est in infinitiuo vocis actiuae.vt Ezechiel. 34.

וְאֵת הַנְּדָחָת לֹא הִשְׁבוֹתֶם idest quod abiectum est nō reduxistis.

¶ Tempore futuro.

¶ In hoc futuro littera nun quæ ponitur est substantialis, & habet dagues ad supplendum litteram nun acci-

dētæ

CAP. SECVNDVM.

dentalem vocis passiuæ , vt patuit supra in libro secundo in hoc tempore.

¶ Fœminina. Masculina.

	אָנָּשׁ .י.	אָנָּשׁה		
הַנָּשִׁי	הַנָּשִׁי	הַנָּשִׁי	Oblatus vel.ta.ero.	
הַנָּשִׁי	הַנָּשִׁי	הַנָּשִׁי	Oblatus vel.ta.eris.	
הַנָּשִׁי	הַנָּשִׁי	הַנָּשִׁי	Oblatus vel.ta.erit.	

¶ Plurali numero.

	נָּשִׁים .י.	נָּשִׁיםה		
הַנָּשִׁים	הַנָּשִׁים	הַנָּשִׁים	Obati vel.tę.erim?	
הַנָּשִׁים	הַנָּשִׁים	הַנָּשִׁים	Oblati vel.tæ.eritis.	
הַנָּשִׁים	הַנָּשִׁים	הַנָּשִׁים	Oblati vel.tæ.erunt.	

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina. Masculina.

	הַנָּשִׁי	הַנָּשִׁי		
הַנָּשִׁי	הַנָּשִׁי	הַנָּשִׁי	Oblatus vel.ta.estoté.	
הַנָּשִׁי	הַנָּשִׁי	הַנָּשִׁי	Oblatus vel.tæ.estoté.	

¶ Infinitiuus modus est in voce similis secundæ personæ singulari masculinæ præcedentis imperatiui , vt הַנָּשִׁי idest applicari.

¶ Subiunctiuus modus , & gerundia suppleuntur hic, ex hoc infinitiuo per quattuor litteras, כָּלֵם vt alias sæpe dictum est . Et notandum, quod huius verbi nagas si tertia littera sin scribatur cum puncto sibolet significat accedere, vt diximus, & quia tunc est verbum neutrum caret participio vocis passiuæ , sed suppleri potest per tempus præsens eius . Si vero prædicta littera sin scribatur cum puncto çibolet significat constringere, & tunc non est verbum neutrum, sed habet partipium vocis passiuæ, sicut alia verba actiua , hoc modo.

Fœ

TERTII LIBRI

Ⓒ **Fœminina. Masculina.**

נְגִישָׁה	נְגִישׁ	Qui vel quæ cōstrictus est.
נְגִישׁוֹת	נְגִישִׁים	Qui vel quæ cōstricti sunt.

Huiusmodi verba non reperuntur in secūda cōiugatione, quia coinciderent cū voce passiva eorū modo dicta in sua prima cōiugatione, maxime in præterito. Alii hebræi dant aliam rationē, quia secūda cōiugatio habet dagues in littera media, qui pūctus non posset denotare simul cōiugationem secūdā, & defectum litteræ nun, nec eadem littera potest habere duo dagues. Si ergo huiusmodi verba habent secūdā coniugationē, erit sine defectu alicuius litteræ, & procedent in ea tam in voce actiua, q̄ in voce passiva secūdum formam verborū perfectōrū supra dictam, quare non est necessariū hic eam explicare.

Ⓒ **De tertia coniugatione primæ irregularitatis verborū.**

Ⓒ In tertia coniugatione huius verbi נָגַשׁ & aliorum similium etiam perditur littera nun tam in voce actiua, quā in passiva, & suppletur per dagues litteræ mediæ, & assumitur in principio littera he cum puncto chiriq, hoc modo.

Ⓒ **Tempore præterito.**

Ⓒ **Fœminina. Masculina.**

הִגִּישָׁה	הִגִּישׁ	Fecit accedere.
הִגִּישְׁתְּ	הִגִּישְׁתָּ	Fecisti accedere.
	הִגִּישְׁתִּי	Feci accedere mascul. & fœ.

Ⓒ **Plurali numero.**

	הִגִּישׁוּ	Fecerunt accedere mascul. & f.
הִגִּישְׁתֶּן	הִגִּישְׁתֶּם	Fecistis accedere.
	הִגִּישְׁנוּ	Fecimus accedere mascul. & fœ.

Tēpo

CAP. SECVNDVM.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

מְבַשֶּׁת מְבַשֵּׂה מְבַשֵּׂה Qui, vel quæ facit accedere.

מְבַשֵּׂוֹת מְבַשֵּׂים Qui, vel q̄ faciunt accedere.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina. Masculina.

אֶבְיֶשׂה אֶבְיֶשׂ Faciam accedere mas. f. fœ.

תִּבְיֶשׂ תִּבְיֶשׂ Facies accedere.

תִּבְיֶשׂ יִבְיֶשׂ Faciet accedere.

¶ Plurali numero.

נִבְיֶשׂה נִבְיֶשׂ Faciemus accedere mas. f. f.

תִּבְיֶשְׁנָה תִּבְיֶשׂוּ Facietis accedere.

תִּבְיֶשְׁנָה יִבְיֶשׂוּ Facient accedere.

Et in personis huius futuri littera media potest scribi cum çere, & excludi littera iod, vt etiam in verbis perfectis dictum est, vt אֶבְיֶשׂ & cætera.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina. Masculina.

הִבְיֶשׂי הִבְיֶשׂה Fac accedere.

הִבְיֶשְׁנָה הִבְיֶשׂוּ Facite accedere.

¶ Infinitiuo modo.

הִבְיֶשׂ הִבְיֶשׂ facere accederẽ.

¶ In voce passiuua huius coniugationis venit littera he præteriti cum puncto sureq quibuz non cum vau, quia post punctum principalem non potest poni dagues, qui est necessarius hic ad denotandum defectum litteræ nun. Idem intellige in tẽpore præsentis, & in futuro, vt patebit.

Tẽpo

TERTII LIBRI

Ⓒ Tempore præterito.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

הַגִּישָׁה	הַגִּישׁ	Oblatus vel.ta.fuit.
הַגִּישָׁת	הַגִּישָׁת	Oblatus vel.ta.fuisti.
	הַגִּישָׁתִי	Oblatus vel.ta.fui.

Ⓒ Plurali numero.

	הַגִּישׁוּ	Oblati vel.tæ.fuerunt.
הַגִּישָׁתֶיךָ	הַגִּישָׁתֶיךָ	Oblati vel.tæ.fuistis.
	הַגִּישָׁנוּ	Oblati vel.tæ.fuimus.

Ⓒ Tempore præsentis.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

הַגִּישָׁת. הַגִּישָׁה.	הַגִּישׁ	Qui vel quæ obla.est.
הַגִּישָׁת	הַגִּישִׁים	Qui vel quę obla.sunt.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

	אֲגִישׁ	Oblatus vel.ta.ero.
תִּגִּישִׁי	תִּגִּישׁ	Oblatus vel.ta.eris.
תִּגִּישׁ	יִגִּישׁ	Oblatus vel.ta.erit.

Ⓒ Plurali numero.

	נִגִּישׁ	Oblati vel.tæ.erimus.
תִּגִּישָׁנָה	תִּגִּישָׁוּ	Oblati vel.tæ.eritis.
תִּגִּישָׁנָה	יִגִּישָׁוּ	Oblati vel.tæ.erunt.

Ⓒ Imperatiuo caret. Infinitiuo modo.

הַגִּישׁ vel הַגִּישׁ applicari.

Ⓒ Participium vocis passiuę.

Fœ

TERTII LIBRI

Ⓒ **Fœminina.**

Masculina.

מְנַשֶּׂה .י. מְנַשֶּׂה

מְנַשֵּׂה

Qui vel quę obla. est.

מְנַשֹּׂת

מְנַשִּׂים

Qui vel quę obla. sunt.

Quartæ coniugationis huiusmodi verborum irregularium vox actiua non reperitur . sed eorum vox passiuā, sequitur formam verborum regularium, de quib⁹ supra.

Ⓒ Sunt præterea quædam verba incipientia a littera nun, & desinentia in aleph, vt נָשָׂא idest portauit, quæ declinantur ad proportionem dicti verbi נָשָׂא hoc excepto, quod aleph in eis manet ociosum, & non profertur hoc modo נָשָׂאת נָשָׂאתִי נָשָׂאתִי idest portauit, portauisti, portaui. Et similiter in aliis modis, temporibus, numeris, personis, & generibus . vnde non variantur nisi per primam, & tertiam coniugationes tam in voce actiua, quàm in passiuā, & per vocē passiuā quartæ cōiugationis.

Ⓒ Expediti de verbis primæ irregularitatis, quæ incipiūt a littera nun, dicam⁹ iam de hoc verbo, לָקַח quod solum incipitur a littera lamed inter verba defectiua . sed non perdit suam primam litteram in præterito, neque in præsentī vocis actiuae, ideo in istis duobus temporibus variatur ad normam verborum perfectorum primæ coniugationis, nec erit opus ea explicare. reperitur tamen in Ezechiele capitul. 17. hoc præteritum sine lamed, & littera quoph venit cum puncto cameç, hoc modo קָח עַל מַיִם רַבִּים idest accepit super aquas multas. pro quo nos habemus, vt firmaret radicem super aquas multas. In futuro hoc verbum perdit lamed litteram primam, & suppletur per dagues litteræ quoph, & variatur ad proportionē

tionē

TERTII LIBRI

tionem futuri huius verbi, נָשׂוּ verum in personis huius futuri, in quibus littera media habet punctum seu a, nō ponit̄ in ea dagues, & hoc euphoniæ gr̄a, hoc modo.

⌘ Tempore futuro.

⌘ Fœminina.

Masculina.

	אָבַח .י. אָבַח	Accipiam masculi. f. fœ.
	תִּבַּח	Accipies.
תִּבַּחְתִּי	יִבַּח	Accipiet.
תִּבַּחְתִּי		

⌘ Plurali numero.

	נָבַח .י. נָבַח	Accipiem⁹ masculi. f. fœ.
	תִּבַּחְתִּי	Accipietis.
תִּבַּחְתִּי	יִבַּחְתִּי	Accipient.
תִּבַּחְתִּי		

⌘ Imperatiuus duobus modis scribi potest, primo cum lamed littera prima, & tunc variatur ad proportionem verborum regularium, quare hic non explicatur. Secundo modo sine littera lamed, & tunc variatur ad proportionem verbi nagas, hoc modo.

⌘ Fœminina. Masculina.

	בַּח .י. בַּח	Accipe.
בַּחְתִּי	בַּחְתִּי	Accipite.
בַּחְתִּי		

Et differt hæc secunda persona singularis masculina a prima huius verbi positione, quādo scribitur sine lamed, vt patuit supra in Ezechiel. quia ibi cū cameç, hic autē cū patha scribitur littera quoph, excepto si fuerit finis clausulæ, quia tunc habet etiam cameç, vt primi Regum . 21.

בַּח אִם אֹתָהּ תִּבַּח לָךְ בַּח idest si istum vis tollere, tolle.

⌘ Infinitiuo modo.

לִבְחַח .י. לִבְחַח idest accipere.

In

CAP. SECVNDVM.

¶ In voce passiuā huius verbi lachach.
Indicatiuo modo tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

נִקְחָה

נִקַּח

Acceptus vel.ta.fuit.

נִקְחִית

נִקְחִיתָ

Acceptus vel.ta.fuisti.

נִקְחִיתִי

Acceptus vel.ta.fui.

¶ Plurali numero.

נִקְחוּ

Accepti vel.tæ.fuerunt.

נִקְחִיתֶם

נִקְחִיתֶם

Accepti vel.tæ.fuistis.

נִקְחִינוּ

Accepti vel.tæ.fuimus.

Reperitur tamen sæpius hoc præteritum cum sua littera lamed primaria, & tunc procedit ad normam verborum perfectorum superius positam. vt Ezechielis.33. הוא נִלְקַח idest ipse propter peccatū suū captus est. Et primi Regum quarto וְאַרְוֹן הָאֱלֹהִים נִלְקְחָה idest arca dei capta est, & cætera.

¶ Tempus præsens, tempus futurum indicatiui, & modus imperatiuus, atque infinitiuus, in hoc verbo regulariter variantur per vocem passiuam primæ coniugationis verborum perfectorum, ideo hic non explicantur.

¶ Notandū etiā, quod hoc verbū לִקַּח non reperitur in sacra scriptura in voce actiua secūndæ coniugationis. neq; in voce actiua vel passiuā tertix, neq; in voce actiua quartæ cōiugationis. sed reperitur in vocibus passiuis secūndæ & quartæ, & fere semp procedit in eis ad modū verborū perfectorū. nam Esaiæ.52. כִּי לִקַּח עַמִּי idest quia captus est populus meus, ibi lachach est verbū præteritū vocis passiuæ

TERTII LIBRI

passiuę. Secūde cōiugatiōis. & Gen. 18. יָקַח נָא מֵעַתָּה מִיָּדַי. idest accipiatur nunc paululum aquę, ibi iuchah est futurum vocis passiuę etiam tertię cōiugationis. & Exodi. 9. וְאֵשׁ מִתְּלַבְּחַת idest & ignis apprehendens. vbi nos habemus, ignis & grando pariter ferebantur, ibi ponitur participium fœmininum singulare vocis passiuę quartę coniugationis. Dicunt tamen communiter doctores hebræi, quod omne verbum vocis actiuę potest habere vocem passiuam & contra, in glossis, & opusculis autorum, licet hoc non reperiatur in sacra scriptura biblię. Et ita diceretur de hoc verbo lacach.

¶ Tertio dicamus in hoc capitulo secundo, de verbis defectiuis incipientibus a littera iod, quę plæruncq; illam perdunt in processu cōiugationis, vel mutant in litteram vai. Ponimusque exempli causa, hoc verbum יָדָע idest sciuit, vel cognouit. Sed iste defectus non accidit his verbis in præterito, & præsentis indicatiui modi vocis actiuę primę coniugationis, in quibus temporibus variantur secundum formam verborum perfectorum, ideo hic ea non explicamus. In futuro autem indicatiui, & in imperatiuo modo plæruncque deficit littera iod, & litterę accidentales futuri veniunt cum puncto çere, ideo littera iod deficiens ibi nō suppletur per dagues litterę medię, tum quia post punctum principalem cuiusmodi est çere, non ponitur dagues, tum etiam quia omnis punctus principalis ex sua natura supplet vnā vocalem ociosam, quę ibi intelligitur, ideo littera iod ibi suppletur per çere.

¶ Tempore futuro.

Fœr

CAP. SECVNDVM.

Ⓒ **Fœminina.**

Masculina.

	אֶדְעָה .פ. אֶדְעָה	Sciam mascul. p. fœ.
תִּדְעִי	תִּדְעַ	Scies.
תִּדְעִי	יִדְעַ	Sciet.

Ⓒ **Plurali numero.**

	נִדְעָה .פ. נִדְעָה	Sciemus mascul. p. fœ.
תִּדְעֶנָּה	תִּדְעוּ	Scietis.
תִּדְעֶנָּה	יִדְעוּ	Scient.

Et licet in hoc futuro communiter littera media scribatur cum çere, in hoc tamen verbo iadah propterea quod eius littera vltima est gutturalis, media scribitur cum patha per regulam superius frequenter datam. Exemplū in aliis verbis, vt יִרַד idest descendit יִלֵּךְ idest ambulauit יִשֵּׁב idest habitauit, quorum futurum scribitur, hoc modo אִרַד idest descendentiam אִלֵּךְ idest ambulabo אִשֵּׁב idest sedebo, vel habitabo. Quæ verba si veniunt cum littera vau addita in principio, litteræ additæ in futuro veniunt cum çere, & cum accentu, & littera substantialis media venit cum çegol, & hoc communiter fit in tertia persona singulari, hoc modo וִיִרַד וִיִלֵּךְ וִיִשֵּׁב Et aliquando in vtrisque verbis litteræ futuri additæ veniunt cū chiriq, vt in his verbis יִקַּע idest vigilauit יִנַּע idest laborauit, quorum futurum est ad hunc modum אִיקַּע אִינַע Et aliquando in huiusmodi verbis litteræ substantiales mediæ veniunt cum patha, siue cum cholem, vt אִיסַר idest castigabo תִּיסַר idest castiga/bis, huius primitiuū est. יִסַר Sunt etiam quædam verba incipientia a littera iod, quæ illam non perdunt in proces-

K su cō

TERTII LIBRI

su conjugationis nec mutant in vau cuiusmodi est **יָטַב**
 idest benefecit. vnde Exodi primo dicitur **וַיִּטַּב אֱלֹהִים**
 idest & benefecit deus.

Ⓒ Imperatiuus explicatur, hoc modo.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

דַּע דַּע. א. דַּעַה Scito.

דַּעְנָה דַּעוּ Scitote.

At in verbis, quorum littera substantialis media est
 gutturalis, secunda persona singularis masculina impera-
 tiui scribitur per çere in littera substantiali media, hoc
 modo **רִד** idest descēde **לֵךְ** idest ambula **יֵשֶׁב** idest sede.

Ⓒ Infinitiuus explicatur, hoc modo.

דַּעַה vel דַּעַת vel דַּעַי idest scire.

Ⓒ In voce passiuua primæ conjugationis prædictum
 verbum iod initiale permutat in vau ociosum, & hoc in
 tempore præterito, & in præsentī. nam çæ אַרְוִי quatuor
 litteræ sunt affines inter se, & adinuicem permutan-
 tur. Vnde in hac voce passiuua tempus præteritum, &
 præsens scribuntur per nun cum cholem, hoc modo.

Ⓒ Indicatiuo modo tempore præterito.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

נֹדַעַה נֹדַע Scitus vel.ta.fuit.

נֹדַעַת נֹדַעַת Scitus vel.ta.fuisti.

נֹדַעַתִּי Scitus vel.ta.fui.

Ⓒ Plurali numero.

נֹדַעוּ Sciti vel.tæ.fuerunt.

נֹדַעְתֶּם נֹדַעְתֶּם Sciti vel.tæ.fuistis.

נֹדַעְנוּ Sciti vel.tæ.fuimus.

Tēpo

CAP. SECVNDVM.

Ⓒ Tempore præsentis.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

נוֹדַעַה
נוֹדַעוֹת

נוֹדַע
נוֹדַעִים

Qui, vel quæ scitur.

Qui, vel quæ sciuntur.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ In hoc tempore littera iod substantialis prima vertitur in vai cum dagues ad supplendum defectum litteræ nun præteriti, hoc modo.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

תִּוֹדַעִי
תִּוֹדַעַה

אֶוֹדַעַה .פ. אֶוֹדַעַה
תִּוֹדַע
וִוֹדַע

Sciar mascul. p. fœm.

Scieris.

Scietur.

Ⓒ Plurali numero.

תִּוֹדַעְנָה
תִּוֹדַעְנָה

נִוֹדַע .פ. נִוֹדַעַה
תִּוֹדַעוּ
וִוֹדַעוּ

Sciemur mascul. p. fœ.

Sciemini.

Scientur.

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

הִוֹדַעִי
הִוֹדַעְנָה

הִוֹדַע
הִוֹדַעוּ

Scire, vel scitus sis.

Scimini, vel sciti sitis.

Ⓒ Infinitiuo modo.

הוֹדַע vel הוֹדַעֵה sciri, vel cognosci.

Ⓒ Participium vocis passiuæ tale est.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

יִדוּעַה
יִדוּעוֹת

יִדוּעַ
יִדוּעִים

Scitus, vel scita.

Sciti, vel scite.

Prædicta insuper verba a iod incipientia carent secunda coniugatione.

TERTII LIBRI

¶ De tertia coniugatione huius verbi יָדַע יָדָע *ladah.*

¶ In hac siquidem coniugatione iod littera substantialis prima vertitur in vau ociosum, & he addita in principio scribitur cum cholem, hoc modo.

¶ Indicatio modo tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

הוֹדִיעָה הוֹדִיעַ Fecit scire.

הוֹדִיעָתְּ הוֹדִיעַתְּ Fecisti scire.

הוֹדִיעַתִּי הוֹדִיעַתִּי Feci scire mascul. p. fœ.

¶ Plurali numero.

הוֹדִיעוּ Fecerunt scire. mas. p. f.

הוֹדִיעְתֶּם הוֹדִיעְתֶּם Fecistis scire.

הוֹדִיעֵנוּ הוֹדִיעֵנוּ Fecimus scire mas. p. fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

מוֹדִיעָה מוֹדִיעַ Qui vel q̄ facit scire.

מוֹדִיעוֹת מוֹדִיעִים Qui vel quę faciunt scire.

¶ Tempore futuro.

¶ In hoc tempore litteræ additæ scribuntur cum cholem, & iod littera substantialis prima vertitur in vau ociosum, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

אוֹדִיעָה אוֹדִיעַ p. Faciam scire mas. p. fœ.

תוֹדִיעִי תוֹדִיעַ Facies scire.

תוֹדִיעַ יוֹדִיעַ Faciet scire.

¶ Plurali numero.

Fa

CAP. SECVNDVM.

	נודיע .פ. נודיעה	Faciemus scire mas.f.f.
תודענה	תודיעו	Facietis scire.
תודענה	יודיעו	Facient scire.

In quibusdam tamen istorum verborum iod littera substantialis prima non excluditur, sed remanet, vt Oseeq̄ 10. אִיסִירָם idest castigabo eos.

⌘ Imperatiuo modo.

⌘ Fœminina.

Masculina.

הודיעי	הודע	Fac scire.
הודענה	הודיעו	Facite scire.

In secunda tamen persona singulari masculina huius Imperatiui aliquando littera substantialis media scribitur cum çere in huiusmodi verbis, hoc modo הוֹשֵׁב idest fac sedere הוֹרֵד fac descendere. Aliquando etiam remanet iod prima verbi littera, vt Psal. 5. הַיֵּשֶׁר לְפָנַי דִּרְכָךְ idest dirige in conspectu meo viam tuam.

⌘ Infinitiuo. הודיע idest facere scire.

⌘ In voce quoque passiuua huius coniugationis vau ponitur pro iod, & procedit ad modum verborum regularium. ⌘ Indicatiuo modo tempore præterito.

⌘ Fœminina.

Masculina.

הודעה	הודע	Scitus vel scita fuit.
הודעת	הודעת	Scitus vel.ta.fuisti.
	הודעתו	Scitus vel.ta.fui.

⌘ Plurali numero.

	הודעו	Sciti vel scitæ fuerunt.
הודעתו	הודעתם	Sciti vel.tæ.fuistis.
	הודענו	Sciti vel.tæ.fuimus.

K 3

Et

TERTII LIBRI

Et potest aliquando hic poni littera he cum cholem pro fureq, vt

Ⓒ Tempore præsentis.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

הוֹדְעָה

הוֹדַע

Qui, vel quæ scitur.

הוֹדְעוֹת

הוֹדְעִים

Qui, vel quæ sciuntur.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

אוֹדְעָה .פ. אוֹדַע

Sciar mascu. f. fœmf.

הוֹדְעִי

תוֹדַע

Scieris.

תוֹדַע

יוֹדַע

Scietur.

Ⓒ Plurali numero.

נוֹדְעָה .פ. נוֹדַע

Sciemur mascu. f. fœ.

תוֹדְעֵנָה

תוֹדְעוּ

Sciemini.

תוֹדְעֵנָה

יוֹדְעוּ

Scientur.

Ⓒ Imperatiuo caret. Infinitiuo modo הוֹדַע sciri.

Ⓒ Participium vocis passiuæ tale est.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

מוֹדְעָה .פ. מוֹדַעַת

מוֹדַע

Scitus vel scita.

מוֹדְעוֹת

מוֹדְעִים

Sciti vel scitæ.

Inuenitur etiam hoc verbum iadah in quarta conjugatione, tam in voce actiua, quàm in passiuâ. De voce actiua primi Regū. ו. יוֹדְעֵתִי וְאֵת הַנְּעָרִים יִדְעָה .פ. idest & pueris meis condixi, & cætera. In voce autem passiuâ iod littera vertitur in vai, quæ profertur. Et variatur ad modum verborum perfectorum hoc est, הִתְפַּקַּד hoc modo.

Ⓒ Tempore præterito indicatiui.

Fœ

CAP. SECVNDVM.

<p>Ⓒ Fœminina.</p> <p>הַתּוֹדְעָה</p> <p>הַתּוֹדְעֵת</p>	<p>Masculina.</p> <p>הַתּוֹדֵעַ</p> <p>הַתּוֹדֵעַת</p> <p>הַתּוֹדֵעֵתִי</p>	<p>Sciuit se.</p> <p>Sciuiti te.</p> <p>Sciui me mas. p. foemi.</p>
--	---	---

Ⓒ Plurali numero.

<p>הַתּוֹדְעֵינוּ</p>	<p>הַתּוֹדְעוּ</p> <p>הַתּוֹדְעֵתֶם</p> <p>הַתּוֹדְעֵנוּ</p>	<p>Sciuerunt se mas. p. fœ.</p> <p>Sciuitis vos.</p> <p>Sciuiimus nos mas. p. fœ.</p>
-----------------------	--	---

Ⓒ Tempore præsentis.

<p>Ⓒ Fœminina.</p> <p>מֵתוֹדְעָה. p.</p> <p>מֵתוֹדְעוֹת</p>	<p>Masculina.</p> <p>מֵתוֹדֵעַ</p> <p>מֵתוֹדְעִים</p>	<p>Qui, vel quæ scit se.</p> <p>Qui, vel quæ sciunt se.</p>
---	---	---

Ⓒ Tempore futuro.

<p>Ⓒ Fœminina.</p> <p>תּוֹדְעֵי</p> <p>תּוֹדְעֵי</p>	<p>Masculina.</p> <p>אֶתוֹדֵעַ. p.</p> <p>תּוֹדֵעַ</p> <p>תּוֹדֵעַ</p>	<p>Sciam me mascu. p. fœ.</p> <p>Scies te.</p> <p>Sciet se.</p>
--	--	---

Ⓒ Plurali numero.

<p>תּוֹדְעֵנָה</p> <p>תּוֹדְעֵנָה</p>	<p>נֵתוֹדֵעַ. p.</p> <p>תּוֹדְעוּ</p> <p>תּוֹדְעוּ</p>	<p>Sciemus nos mas. p. fœ.</p> <p>Scietis vos.</p> <p>Scient se.</p>
---------------------------------------	--	--

In quibusdam tamen istorum verborum iod non vertitur in vau. vt Numerorum. i. וַיִּתְּלֵדוּ עַל מִשְׁפְּחוֹתָם. idest & numerati sunt per generationes suas.

Ⓒ Imperatiuo modo.

<p>Ⓒ Fœminina.</p> <p>הַתּוֹדְעֵי</p> <p>הַתּוֹדְעֵנָה</p>	<p>Masculina.</p> <p>הַתּוֹדֵעַ</p> <p>הַתּוֹדְעוּ</p>	<p>Scito te.</p> <p>Scitote vos.</p>
--	--	--------------------------------------

TERTII LIBRI

⌘ Infinitivus talis est הִתְוַדַּע vel הִתְוַדַּע co-
gnoscere se.

⌘ Est præterea aliud verbum a iod incipiens, scilicet יָצָא, quod potest declinari ad proportionem præ-
dictorum verborum, nisi quod aleph finale eius non pro-
fertur. Et variatur hoc modo.

⌘ Activa voce indicativo modo tempore præterito.

⌘ Fœminina.

Masculina.

יָצְאָה
יָצְאֹת

יָצָא

Exiit.

יָצָאתְ

Exiisti.

יָצָאתִי

Exiui mascul. vel fœmi.

⌘ Plurali numero.

יָצְאוּ

Exierunt mascul. vel fœ.

יָצְאתֶן

יָצְאתֶם

Exiistis.

יָצְאָנוּ

Exiimus mascul. & fœ.

⌘ Tempore futuro.

⌘ Fœminina.

Masculina.

יֹוצְאָה. & יֹוצְאֹת

יֹוצָא

Qui vel quæ exit.

יֹוצְאוֹת

יֹוצְאִים

Qui vel quæ exeunt.

⌘ Tempore futuro.

⌘ Fœminina.

Masculina.

אֶצְאָה. & אֶצְאוּ

Exibo mascul. vel fœ.

תֶּצְאִי

תֶּצְא

Exibis.

תֶּצְאִי

יֶצְא

Exibit.

⌘ Plurali numero.

נִצְאָה. & נִצְאוּ

Exibimus mascul. & fœ.

תִּצְאֶנָּה

תִּצְאוּ

Exibitis.

תִּצְאֶנָּה

יִצְאוּ

Exibunt.

Imo

CAP. SECUNDVM.

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
צֵאִי	צֵא .l.	Exi.
צֵאֵנָה	צֵאוּ	Exite.

Sed in hoc modo aliquando reseruatur iod prima verbi, vt Genesis.8. הֲרִצָא אִתְּךָ idest educ tecum.

Ⓒ Infinitiuo modo יֵצֵא .l. exire.

Ⓒ Hoc in super verbum non reperitur in secunda coniugatione variatum . sed tertia eius coniugatio procedit ad hunc modum.

Ⓒ Actiua voce indicatiuo modo tempore præterito.

Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
הוֹצִיאָה	הוֹצִיאַ	Eduxit idest fecit exire.
הוֹצִיאֶת	הוֹצִיאֶת	Eduxisti.
	הוֹצִיאֶתִי	Eduxi mascul. vel fœm.

Ⓒ Plurali numero.

	הוֹצִיאוּ	Eduxerunt mascul. l. fœ.
הוֹצִיאֶתֶן	הוֹצִיאֶתֶם	Eduxistis.
	הוֹצִיאֶנּוּ	Eduximus mascul. l. fœ.

Ⓒ Tempore præsentis.

Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
מוֹצִיאֶת .l.	מוֹצִיא .l.	Qui vel q̄ educit.
מוֹצִיאֹת	מוֹצִיאִים	Qui v'l q̄ educūt.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
	אוֹצִיא .l.	Educā mas. l. fœ. l.
אוֹצִיאֵי	אוֹצִיא	Educes.
אוֹצִיאַ	יוֹצִיא	Euducet.
		Plu

TERTII LIBRI

¶ Plurali numero.

	נוצִיאָה	נוצִיאָה	Educem ⁹ .m.p.f. י. נוצִיאָה
תוצִיאנה	תוצִיאון	תוצִיאון	Educetis.
תוצִיאנה	יוצִיאוּ	יוצִיאוּ	Educent.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.	Masculina.		
הוצִיאי	הוצִיאוּ.י. הוצִיאוּ	הוצִיאוּ	Educ.
הוצִיאנה	הוצִיאוּ	הוצִיאוּ	Educite.

¶ Infinitiuo modo. הוצִיא Educere.

¶ Passiua voce indicatiuo modo tempore præterito.

¶ Fœminina.	Masculina.		
הוצִיאה	הוצִא	הוצִא	Eductus est vel fuit.
הוצִיאת	הוצִאת	הוצִאת	Eductus fuisti.
	הוצִאתי	הוצִאתי	Eductus sum.י. fui.m.p.f.

¶ Plurali numero.

	הוצִאוּ	הוצִאוּ	Educti sunt masculi.י. fœ.
הוצִאתוּ	הוצִאתם	הוצִאתם	Educti fuistis.
	הוצִאנוּ	הוצִאנוּ	Educti sum ⁹ masculi.י. fœ.

¶ Tempore præsentii.

¶ Fœminina.	Masculina.		
הוצִיאה	הוצִא	הוצִא	Qui, vel quæ educitur.
הוצִיאות	הוצִאים	הוצִאים	Qui, vel quæ educuntur.

¶ Tempore futuro.

	אוצִיאָה.י. אוצִיאָה	אוצִיאָה	Educar masculi.י. fœ.
תוצִיאוּ	תוצִיא	תוצִיא	Educeris.
תוצִיא	יוצִיא	יוצִיא	Educetur.

¶ Plurali numero.

Edu

CAP. TERTIVM.

	נוצא .י. נוצאה	Educemur.m.l'foe.
תוצאנה	תוצאו	Educemini.
תוצאנה	יוצאו	Educentur.

⌘ Imperatio caret. Infinitiuo modo הוצא .י. הוצאו educi

⌘ Participium vocis passivæ tale est.

מוצאה .י. מוצאת מוצא Eductus vel educta.

מוצאים מוצאות Educti vel eductæ.

⌘ Aduertendum hic, quod verba incipientia a littera iod sunt duplicia, quædam non terminata, & alia terminata in litteram aleph. De primis iam diximus hic, qualiter variantur. De secundis postea dicemus. Sed ab eis excipitur præmissum verbum יאצא, idest exire, quod ad proportionem præcedentium variatur, & ideo in hoc capitulo pertractatum est. licet terminetur in littera aleph, quia non sequitur proportionem יארע, & aliorum, de quibus postea futurus est sermo.

⌘ Caput tertium, de verbis defectiuis secundo modo, idest in quibus littera media perditur in procurfu coniugationis.

Verba defectiua secundi modi principalis, omnia sunt monosyllaba, & in eis littera media est vel iod, vel vau, quæ non profertur, sed manet ociosa, cuiusmodi sunt hæc יין intelligere, ויב redire. In quorum verborum præterito, & præsentis indicatiui modi prædictæ duæ litteræ mediæ excluduntur, quia non scribuntur. et punctus vocalis primæ litteræ vertitur in eamque ad hunc modum.

Præ

TERTII LIBRI

¶ Primæ coniugationis actiua voce indicatiuo modo tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

בְּנָה	בָּן	Intellexit.
בְּנִית	בְּנִית	Intellexisti.
	בְּנֵי	Intellexi mascul. vel fœmi.

¶ Plurali numero.

	בָּנוּ	Intellexerunt mascul. vel fœ.
בְּנֵינוּ	בְּנֵיכֶם	Intellexistis.
	בָּנוּ בְּנֵינוּ	Intelleximus mascul. f. fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

בְּנָה	בָּן	Qui vel quæ intelligit.
בְּנוֹת	בְּנִים	Qui vel quæ intelligunt.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina. Masculina.

	אֶבֶן .פ.	Intelligam mascul. vel fœ.
תְּבִינִי	תְּבִין	Intelliges.
תְּבִין	יְבִין	Intelliget.

¶ Plurali numero.

	נְבִין .פ.	Intelligemus mascul. f. fœ.
תְּבִינֵינוּ .פ.	תְּבִינוּ	Intelligetis.
תְּבִינֵינוּ .פ.	יְבִינוּ	Intelligent.

In hoc tamen futuro huiusmodi verba aliquando habent cameq litteræ substantialis primæ proferendum, vt cholem. Qualia sunt וַיִּקָּם idest surrexit וַיַּעַף idest volauit. Aliquando etiam littera eadem prima venit cum sureq, hoc modo.

Fœ

CAP. TERTIVM.

Ⓒ **Fœminina. Masculina.**

	אָשׁוּב. פ. אֶשׁוּבָה	Redibo mas. f. f.
תֵּשׁוּבִי	תֵּשׁוּב	Redibis.
תֵּשׁוּב	יֵשׁוּב	Redibit.

Ⓒ **Plurali numero.**

	נֵשׁוּבִי. פ. נֵשׁוּבָה	Redibim⁹. m. f. f.
תֵּשׁוּבִינָה. פ. תֵּשׁוּבְנָה. פ. תֵּשׁוּבְנָה. פ.	תֵּשׁוּבוּ	Redibitis.
תֵּשׁוּבְנָה. פ. תֵּשׁוּבְנָה. פ. תֵּשׁוּבְנָה. פ.	יֵשׁוּבוּ	Redibunt.

Eodem modo procedunt quædam alia huiusmodi verba.

Ⓒ **Imperatiuo modo.**

Ⓒ **Fœminina. Masculina.**

	בִּין. פ. בִּינָה. פ.	Intellige.
בִּינִי. פ. בִּינָה. פ.	בִּינִי. פ.	Intelligite.

Ⓒ **Infinitiuo modo.** בִּין. פ. בִּין. Intelligere.

Ⓒ Quædam tamen horum verborum in processu conjugationis non perdunt litteram medianam iod & vau, sed illa scribitur & profertur. vt Numero. 20. כִּי נָוַע אֶהְרֵן. idest quod defuntus esset aaron. & Psal. 39. שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ. idest clamaui ad te. Sed talia verba variantur ad proportionem verborum perfectorum, & hoc solum in prima & secunda coniugatione. quare de eis hic non est amplius dicendum.

Ⓒ In passiva voce primæ coniugationis prædictum verbū bin, hoc modo variatur, quia iod vertitur in vau.

Ⓒ **Indicatiuo modo tempore præterito.**

Fœr

TERTII LIBRI

☞ Fœminina.

Masculina.

נְבוֹנָה
נְבוֹנוֹת

נְבוֹן
נְבוֹנוֹת
נְבוֹנוֹתִי

Intellectus fuit.
Fuisti.
Fui mascul. vel fœmi.

☞ Plurali numero.

נְבוֹנוֹתֵינוּ

נְבוֹנוֹתֵיכֶם
נְבוֹנוֹנוּ .פ.

Intellecti fuerunt mas. & f.
Fuistis.
Fuimus.

☞ Tempore præsentis.

נְבוֹנָה
נְבוֹנוֹת

נְבוֹן
נְבוֹנִים

Qui, vel quæ intelligitur.
Qui, vel quæ intelliguntur.

☞ Tempore futuro.

☞ Fœminina.

Masculina.

תְּבוֹנָה
תְּבוֹנָה
תְּבוֹנָה

אֶבֶן .פ.
תְּבוֹן
יְבוֹן

Intelligar mascul. vel fœ.
Intelligeris.
Intelligetur.

☞ Plurali numero.

תְּבוֹנוֹתֵינוּ .פ.
תְּבוֹנוֹתֵיכֶם
תְּבוֹנוֹנוּ .פ.

נְבוֹנוֹתֵינוּ .פ.
תְּבוֹנוֹתֵינוּ
יְבוֹנוֹתֵינוּ

Intelligemur. m. & f.
Intelligemini.
Intelligentur.

Et quando littera substantialis media est aliqua harum quinque, אַחֲרַיִךְ tunc litteræ accidentales huius futuri scribuntur cum çere loco chiriq, hoc modo יַעֲרֹךְ idest expergefiet, & cætera.

☞ Imperatiuo modo.

☞ Fœminina.

Masculina.

הַבּוֹנִי
הַבּוֹנָה .פ.

הַבּוֹן
הַבּוֹנוּ

Intelligere.
Intelligimini.

Infir

CAP. TERTIVM.

Ⓒ Infinitiuo modo **הִבִּין** intelligi.

Ⓒ Participium vocis passiuae tale est.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

בִּוּנָה **בִּוּן** Qui, vel quæ intelligitur.

בִּוּנוֹת **בִּוּנִים** Qui, vel quæ intelliguntur.

Ⓒ In secūda coniugatione non reperiūtur, hæc verba.

Ⓒ Tertia vero coniugatio huius verbi **בִּין** bin & aliorum similium habet litteram accidentalem subscriptam cum çere, & procedit hoc modo.

Ⓒ Indicatiuo modo tempore præterito.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

הִבִּינָה **הִבִּין** Fecit intelligere.

הִבִּינוֹת **הִבִּינוֹת** Fecisti intelligere.

הִבִּינוֹתִי Feci intelligere. m. l. fœ.

Ⓒ Plurali numero.

הִבִּינוּ Fecerunt intelligere mas. l. f.

הִבִּינוֹתֶם Fecistis intelligere.

הִבִּינוּנוּ Fecimus intelligere. mas. l. f.

Verumtamen aliquando in hoc præterito he subscribitur cum patha, hoc modo **הִבִּינוֹתְהֶן** Sæpius etiam excluditur littera iod in omnibus personis huius temporis, vt **הִבִּין הִבִּינָה**

Ⓒ Tempore præsentis.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

מִבִּינָה **מִבִּין** Qui, vel quæ facit intelligere.

מִבִּינוֹת **מִבִּינִים** Qui, vel q̄ faciunt intelligere.

In tempore futuro litteræ accidentales scribuntur cum cameç, hoc modo.

Ⓒ Tempore futuro.

Fœ

TERTII LIBRI

☩ Fœ.

Masculina.

אֲבִינָה .פ. אֲבִין .פ.	Faciã intelligere. m. p. f. פ. אֲבִין
תְּבִינִי תְּבִין	Facies intelligere. פ. תְּבִין
תְּבִין תְּבִין	Faciet intelligere. פ. תְּבִין

☩ Plurali numero.

נְבִינָה .פ. נְבִין .פ.	Faciem⁹ itellige. m. p. f.
תְּבִינֵנוּ .פ. תְּבִינָה .פ. תְּבִינֵי .פ.	Facietis itellige. פ. תְּבִין
תְּבִינֵי .פ. תְּבִינָה .פ. תְּבִינֵנוּ .פ.	Faciet intelligere.

☩ Imperatiuo modo.

הַבִּין .פ. הַבִּין הַבִּינִי	Fac intelligere.
הַבִּינֵנוּ .פ. הַבִּינֵנוּ הַבִּינֵנוּ	Facite intelligere.

Et in secunda persona singulari masculina huius imperatiui, aliquando scribitur littera substantialis prima cum cameç vel patha loco çere. vt Esaiã. 42. וְאִין אֹמֵר הַשֵּׁב .
idest & non est qui dicat reuertere.

☩ Infinitiuo modo הַבִּין .פ. הַבִּין facere intelligere.

☩ Passiua voce indicatiuo modo tempore præterito.

☩ Fœminina.

Masculina.

הוֹבְנָה	הוֹבֵן	Intellectus vel. ta. fuit.
הוֹבְנֵת	הוֹבְנֵת	Intellectus vel. ta. fuisti.
	הוֹבְנֵתִי	Intellect⁹ .p. ta. fui. m. p. fœ.

☩ Plurali numero.

	הוֹבְנֵנוּ	Intellecti .p. tç. fuerunt. m. p. f.
הוֹבְנֵתֵינוּ	הוֹבְנֵתֵינוּ	Intellecti .p. tç. fuistis.
	הוֹבְנֵנוּ .פ. הוֹבְנֵנוּ	Intellecti .p. tç. fuim⁹. m. p. f.

☩ Tempore præsentis.

Fœ

CAP. TERTIVM.

<p>Ⓒ Fœminina.</p> <p>הוֹבְנָה</p> <p>הוֹבְנוֹת</p>	<p>Masculina.</p> <p>הוֹבֵן</p> <p>הוֹבְנִים</p>	<p>Qui, vel quæ intelligitur.</p> <p>Qui, vel quæ intelliguntur.</p>
---	--	--

Ⓒ Tempore futuro.

<p>Ⓒ Fœminina.</p> <p>תוֹבְנִי</p> <p>תוֹבְנֵי</p>	<p>Masculina.</p> <p>אוֹבֵן. י.</p> <p>אוֹבְנֵי</p>	<p>Intelligar mas. f. fœ.</p> <p>Intelligeris.</p> <p>Intelligetur.</p>
--	---	---

Ⓒ Plurali numero.

<p>תוֹבְנָה. י.</p> <p>תוֹבְנָה. י.</p>	<p>נוֹבֵן. י.</p> <p>נוֹבְנֵי</p>	<p>Intelligemur ma. f. f.</p> <p>Intelligemini.</p> <p>Intelligentur.</p>
---	-----------------------------------	---

Ⓒ Imperatiuum hæc coniugatio non habet.

Ⓒ Modus autem infinitivus is est הוֹבֵן Intelligi.

Ⓒ Participium vocis passivæ, hoc modo explicatur.

<p>Ⓒ Fœminina.</p> <p>מוֹבְנָה</p> <p>מוֹבְנוֹת</p>	<p>Masculina.</p> <p>מוֹבֵן</p> <p>מוֹבְנִים</p>	<p>Qui, vel quæ intelligitur.</p> <p>Qui, vel quæ intelliguntur.</p>
---	--	--

Ⓒ Quarta coniugatio huius secundæ irregularitatis est illorum verborum, in quibus tertia littera substantialis duplicatur, nec excluditur littera vau ex medio. explicaturque hoc modo.

Ⓒ Indicatio modo tempore præterito.

<p>Ⓒ Fœminina.</p> <p>בוֹנְנָה</p> <p>בוֹנְנָת</p>	<p>Masculina.</p> <p>בוֹנֵן</p> <p>בוֹנְנָת</p> <p>בוֹנְנָתִי</p>	<p>Intellexit.</p> <p>Intellexisti.</p> <p>Intellexi mascul. vel fœ.</p>
--	---	--

L Plu

TERTII LIBRI

¶ Plurali numero.

בוֹנְנוּ	Intellexerūt maf. P. fce.
בוֹנְנֵתֶם	Intellexistis.
בוֹנְנָנוּ. P.	Intellexim⁹ mascul. P. f.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.

¶ Masculina.

מְבוֹנְנָה. P.	מְבוֹנֵן	Qui, vel quæ intelligit
מְבוֹנְנוֹת	מְבוֹנְנִים	Qui, vel q̄ intelligunt.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina.

¶ Masculina.

אֲבוֹנְנָה. P.	אֲבוֹנֵן	Intelligent mascul. P. fce.
תְּבוֹנְנִי	תְּבוֹנֶה	Intelliges.
תְּבוֹנֵיךְ	יְבוֹנֵן	Intelliget.

¶ Plurali numero.

תְּבוֹנְנָה. P.	תְּבוֹנֵיךְ. P.	Intelligem⁹. m. P. f.
תְּבוֹנְנֵיךְ. P.	תְּבוֹנְנָנוּ	Intelligetis.
תְּבוֹנְנָה. P.	יְבוֹנְנָנוּ	Intelligent.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.

¶ Masculina.

בוֹנֵן. P.	בוֹנְנָה	Intellige.
בוֹנְנָה. P.	בוֹנְנוּ	Intelligite.
בוֹנֵן	בוֹנְנָנוּ	Intelligere.

¶ In voce passiva huius coniugationis etiam geminata littera tertia verbi nec excluditur vau media, hoc modo הִתְבוֹנֵן idest intellectus est, vel intellexit se, vel intellexit. quia vt superius libro secundo huius dictum est in verbis perfectis, actio huius coniugationis aliquando transit in secundam personam. Et procedit hoc modo.

Indi

CAP. TERTIVM.

¶ Indicatio modo, tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

הַתְּבוּנָה	הַתְּבוּנָן	Intellexit se.
הַתְּבוּנָתְךָ	הַתְּבוּנָתְךָ	Intellexisti te.
	הַתְּבוּנָתְךָ	Intellexi me. maf. l. fce.

¶ Plurali numero.

	הַתְּבוּנָנוּ	Intellexerūt se. m. l. f.
הַתְּבוּנָתְכֶם	הַתְּבוּנָתְכֶם	Intellexistis vos.
הַתְּבוּנָנוּ	הַתְּבוּנָנוּ. l.	Intellexim⁹ nos. m. l. f.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

	מִתְּבוּנָן	Qui, vel q̄ itellegit se
מִתְּבוּנָתְךָ. l.	מִתְּבוּנָתְךָ	Qui, vel q̄ itelligūt se

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina. Masculina.

	אֶתְּבוּנָן. l.	Intelligam me. m. l. f.
תְּתְבוּנָי	תְּתְבוּנָן	Intelliges te.
תְּתְבוּנָן	תְּתְבוּנָן	Intelliget se.

¶ Plurali numero.

	נִתְּבוּנָנוּ. l.	Intelligem⁹ nos. m. l. f.
נִתְּבוּנָתְכֶם. l.	נִתְּבוּנָתְכֶם	Intelligetis vos.
נִתְּבוּנָתְכֶם. l.	נִתְּבוּנָתְכֶם	Intelligent se.

¶ In fine vero clausulæ, tam præteritum, quàm futurum huius coniugationis subscribit tertiam litteram substantialem cum cameç loco çere. Exemplum primi Esaiæ primo עַמִּי לֹא הִתְּבוּנָן idest populus meus non intellexit. Exemplum secundi Psalmo. 118. עֲדוּתֶיךָ אֶתְּבוּנָן idest testimonia tua intelligam.

TERTII LIBRI

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.

Masculina.

הַתְּבוּנָה הַתְּבוּנִי Intellige te.

הַתְּבוּנָה הַתְּבוּנִי Intelligite vos

¶ Infinitiuo modo הַתְּבוּנִי intelligi.

¶ Participium vocis passiuæ huiusmodi est.

¶ Fœminina.

Masculina.

מְבוּנָה הַתְּבוּנִי Qui, vel q̄ intelligit se.

מְבוּנִים הַתְּבוּנִי Qui, vel q̄ intelligūt se.

¶ Tandem hic notari conuenit, quod per primam & tertiam coniugationem istorum verborū vnius syllabæ, possunt declinari etiã alia verba monosyllaba desinētia in aleph cuiusmodi est בּוֹא idest venit vel intrauit, excepto quod aleph littera finalis non profertur licet scribatur. & procedit hoc modo.

¶ Tēpore præterito.

¶ Fœminina.

Masculina.

בָּאָה

בָּא

Venit.

בָּאת

בָּאת

Venisti.

בָּאתִי

Veni mascul. vel fœmi.

¶ Plurali numero.

בָּאוּ

Venerunt mascul. & fœ.

בָּאתֶן

בָּאתֶם

Venistis.

בָּאוּ

Venimus mascul. vel fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.

Masculina.

בָּאָה

בָּא

Qui, vel quæ venit.

בָּאוֹת

בָּאִים

Qui, vel quæ veniunt.

¶ Tempore futuro.

Fœ

CAP. QVARTVM.

¶ Fœminina. Masculina.

	אָבא .פּ. אָבאָה	Veniam mascul. vel fœ.
תְּבֵאֵר	תְּבֵא	Venies.
תְּבֵא	יָבֵא	Veniet.

¶ Plurali numero.

	נִבֵּא .פּ. נִבְּאָה	Veniem⁹ mascul. p. fœ.
תְּבֵאנָה .פּ. תְּבֵאֵינָה	תְּבֵאוּ	Venietis.
תְּבֵאנָה .פּ. תְּבֵאֵינָה	יָבֵאוּ	Venient.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina. Masculina.

בֵּאֵר	בּוֹא .פּ. בְּאָה	Veni.
בֵּאֵינָה	בְּאוּ	Venite.

¶ Infinitiuo modo בּוֹא venire. Et ita de aliis.

¶ Caput quartum, de tertia verborum irregularitate, in quibus tertia littera substantialis amittitur aut vertitur in iod in processu coniugationis.

Tertius verborum imperfectorum modus est eorum, quæ in processu coniugationis perdunt tertiam litteram substantialem, & illa est he, quæ etiam aliquando mutatur in iod, cuiusmodi est hoc verbum גָּלָה gala, idest reuelavit. quod scribitur cum cameç in duabus primis litteris. Et ad eius proportionem declinantur plurima verba sacrae scripturae. quare iste modus verborum est tam principaliter notandus, sicut supra in secundo libro notatę sunt quattuor coniugationes verborum regularium. Et procedit ad hunc modum.

TERTII LIBRI

¶ Primæ coniugationis, actiua voce, Indicatiuo modo, tempore præterito.

¶ Fœminina.

Masculina.

גִּלְתָּה
גִּלְתִּית

גִּלָּה
גִּלְתִּית
גִּלְתִּיתִי

Reuelauit.

Reuelasti.

Reuelauim mascul. ꝑ. fœ.

¶ Plurali numero.

גִּלְתִּיתֶן

גִּלּוּ
גִּלְתִּיתֶם
גִּלְתִּינוּ

Reuelarunt mascul. ꝑ. fœ.

Reuelastis.

Reuelauimꝑ mascul. vel fœ.

¶ Ad hac regula excipiuntur quattuor verba terminata in he, quæ nõ perdunt tertiam illam litteram in præterito, sed variantur ad modum verborum perfectorum de pacad, & ad hoc denotandum littera he in istis scribitur cum puncto mapic. & non habent cameç in secunda littera sed pathac. & sunt ista גָּבַהּ idest exaltauit קָמָה .i. desiderauit נָגַהּ idest illuminauit תָּמָה idest admiratus est. Variantur enim hoc modo גִּבְהִיתִּי & sic consequenter, vt supra libro.2. in prima coniugatione dictũ est.

¶ In tẽpore præsentis scribitur littera media cũ çegol.

¶ Fœminina.

Masculina.

גּוֹלָה
גּוֹלֹת

גּוֹלָה
גּוֹלִים

Qui, vel quæ reuelat.

Qui, vel quæ reuelant.

In futuro litteræ additæ scribuntur cum chiriq præter aleph primæ personæ singularis quæ scribitur per çegol. & similiter littera media scribitur per çegol.

¶ Tempore futuro.

Fœ

CAP. QVARTVM.

Œ Feminina. Masculina.

	אָגְלָה	Reuelabo mascul. Œ. femi.
תְּגַלִּי	תְּגַלְהָה	Reuelabis.
תְּגַלְהָה	יְגַלְהָה	Reuelabit.

Œ Plurali numero.

	נְגַלְהָה	Reuelabimus mascul. Œ. foe.
תְּגַלְיֹנָה	תְּגַלְוּ	Reuelabitis.
תְּגַלְיֹנָה	יְגַלְוּ	Reuelabunt.

Œ In quibusdā tamen istorū verborū incipiētibus a lit-
 tera aleph, litteræ hui⁹ futuri scribūtur cū cholē, vt אָבָה
 voluit אָבָה תְּאָבָה יֵאָבָה quorū futurū est אָבָה .i. coxit. אָבָה .i. coxit.
Œ Nōnunq̄ etiā hoc futurū venit si-
 ne littera he vltima, & tūc prima verbi littera substāialis
 venit cū çegol, vt אָגַל תְּגַל יְגַל Aliquādo littere ad-
 ditæ hui⁹ futuri veniūt cū çere, vt Nume. 16. אֵל תִּפְּנֹאֵל
 מִנְחָתָם .i. nō aspicias mun⁹ illorū. Et cum prima vel secu-
 da littera substāialis verbi fuerit aliqua istarū quattuor
 gutturalium, tunc prima earum subscribitur cum
 patha pro çegol, & litteræ additæ possunt habere chiriq
 vel çere, vt Exo. 19. וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל idest & castrameta-
 tus est illic israel. & Genes. 47. וַתִּלָּה אֶרֶץ מִצְרַיִם idest
 & defecit terra ægypti. quorū duorū verborū primitiua
 sunt hæc, חָנָה לָהָה Et quādo verbi littera substāialis
 est aliqua istarū triū חָהּ litteræ additæ possunt venire
 cum patha, hoc modo אַעֲלֶה .i. ascēdā תַעֲלֶה .i. ascendes
 mascul. תַעֲלִי ascendes foemīn. יַעֲלֶה ascendet mascul.
 תַעֲלִי ascendet foemīn. Et quando perdunt litteram he
 finalem proferuntur, hoc modo אַעֲלַ תַעֲלַ יַעֲלַ Et in

Imo e
 imbiat
 et. pnt
 hie du
 plex ..

TERTII LIBRI

verbis quorum littera substantialis media est iod quale est היה *haya* idest fuit, excluditur he vltima, & manet iod ociosa, vt אהי *ahy* idest ero תהי *thay* eris mascul. תהי *thay* eris foemi. יהי *yay* erit mascul. תהי *thay* erit foemi. Et in hoc verbo ראה *raya* idest vidit iod tertiae personae masculinae singularis scribitur cum patha, quando venit cum vau in principio, vt וירא *vayra* idest & vidit. et hoc fit vt facilius sit prolatio eius, quia frequentissimum est in sacra scriptura. Atque etiam ex hac causa, quia si iod cum chiriq scriberetur, sonus eius esset similis huic verbo וירא *vayra* idest & timuit, quod aliquando venit cum simplici iod. cuius prima positio est ירא *yay* de quo postea dicemus.

Ⓒ Imperatiuus modus habet seua in prima littera, in secunda autem si fuerit punctus vocalis .e. habet çere.

Ⓒ Fœminina, Masculina,

גלה *gala* Reuela.

גלנה *galna* Reuelate.

Ⓒ Infinitiuo modo גלות .ו. גלה Reuelare.

Ⓒ Passiua voce primae coniugationis huius verbi gala indicatiuo modo tempore praeterito.

Ⓒ Fœminina, Masculina,

נגלתה *ngaltha* Reuelatus vel.ta fuit.

נגלית *ngalith* Reuelatus vel.ta fuisti.

נגלית *ngalith* Reuelatus vel.ta fui.

Ⓒ Plurali numero,

נגלו *ngalu* Reuelati vel.tę fuerunt.

נגליתם *ngalithem* Reuelati vel.tę fuistis.

נגלינו *ngalino* Reuelati vel.tę fuimus.

Tē

CAP. QVARTVM.

Ⓒ Tempore præfenti.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

נְגַלָה

נְגַלָה

Qui, vel quæ reuelatur.

נְגַלֹּת

נְגַלִּים

Qui, vel quæ reuelâtur.

Ⓒ In futuro indicatiui excluditur littera nun præteriti. vnde suppletur per dagues primæ litteræ substantialis, hoc modo.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

אֶגְלֶה

Reuelabor mascul. vel fœ.

תִּגְלִי

תִּגְלֶה

Reuelaberis.

תִּגְלֶה

יִגְלֶה

Reuelabitur.

Ⓒ Plurali numero.

נְגַלֶּה

Reuelabimur mascul. & fœ.

תִּגְלִינָה

תִּגְלֹוּ

Reuelabimini.

תִּגְלֶינָה

יִגְלֹוּ

Reuelabuntur.

Ⓒ In hoc futuro aliquando perditur vltima littera he quemadmodum, & in voce actiua hoc modo

אֶגְלֶה תִּגְלֶה

יִגְלֶה נְגַלֶּה

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

הִגְלִי

הִגְלֶה

Reuelare.

vel הִגְלֶה

הִגְלִינָה

הִגְלֹוּ

Reuelamini.

Ⓒ Infinitiuo modo הִגְלֹוֹת. הִגְלֶה. הִגְלֶה. נְגַלֹּת. נְגַלָה. reuelari.

Ⓒ Participium passiuum explicatur ad hunc modum.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

גְּלוּיָה

גְּלוּי

Reuelatus vel. ta.

גְּלוּיֹת

גְּלוּים

Reuelati vel. tæ.

Secū

TERTII LIBRI

¶ Secunda coniugatio huius verbi gala declinatur ex proportione illius verbi פָּקַד pacad & aliorum perfectorum, idest regularium hoc modo.

¶ Actiua voce, Indicatiuo modo, tempore præterito.

Fœminina.	Masculina.	
גַּלְתָּה	גַּלָּה	Reuelauit.
גַּלְתִּי	גַּלְתָּ	Reuelasti.
	גַּלְתִּי	Reuelauim mascul. f. fœ.

¶ Plurali numero.

	גַּלּוּ	Reuelauerunt.
גַּלְתֶּם	גַּלְתֶּם	Reuelastis.
גַּלְתִּימָא	גַּלְתִּימָא	Reuelauimus mascul. f. fœ.

¶ Tempore præsentis.

Fœminina.	Masculina.	
מַגַּלְתָּ	מַגַּלָּה	Qui, vel quæ reuelat.
מַגַּלְתִּי	מַגַּלִּים	Qui, vel quæ reuelant.

¶ Tempore futuro.

Fœminina.	Masculina.	
	אֶגַּלָּה	Reuelabo mascul. f. fœ.
תִּגַּלִּי	תִּגַּלָּה	Reuelabis.
תִּגַּלִּי	יִגַּלָּה	Reuelabit.

¶ Plurali numero.

	נִגַּלָּה	Reuelabimus mascul. f. fœ.
תִּגַּלִּימָא	תִּגַּלִּימָא	Reuelabitis.
תִּגַּלִּימָא	יִגַּלִּימָא	Reuelabunt.

Et in hoc futuro quemadmodum in prima coniugatione dictum est, etiam he vltima littera excluditur ad hunc modum

אֶגַּל תִּגַּל יִגַּל נִגַּל ¶ Imperatiuo modo.

Fœ

CAP. QVARTVM.

☞ Fœminina.

Masculina.

גלה

גלה

Reuela.

גלינה

גלו

Reuelate.

☞ Infinitiuo modo גלה. גלה. גלות Reuelare.

☞ Passiua voce huius secundæ coniugationis, Indicatiuo modo, tempore præterito.

☞ Fœminina.

Masculina.

גלתה

גלה

Reuelatus vel.ta.fuit.

גלותה

גלות

Reuelatus vel.ta.fuisti.

גלותי

Reuelatus vel.ta.fui.

☞ Plurali numero.

גלו

Reuelati vel.tæ.fuerunt.

גלותי

גלותם

Reuelati vel.tæ.fuistis.

גלינו

Reuelati vel.tæ.fuimus.

☞ Tempore præsentis.

☞ Fœminina.

Masculina.

גלה

גלה

Qui, vel quæ reuelatur.

גלות

גלום

Qui, vel quæ reuelantur.

☞ Fœminina.

Masculina.

☞ Tempore futuro.

תגלה

אגלה

Reuelabor mascul. p. fœ.

תגלה

תגלה

Reuelaberis.

יגלה

Reuelabitur.

☞ Plurali numero.

נגלה

Reuelabimur mascul. p. fœ.

תגלינה

תגלו

Reuelabimini.

תגלינה

רגלו

Reuelabuntur.

☞ Imperatiuo modo caret, hæc vox passiuæ huius secundæ coniugationis.

Infl.

TERTII LIBRI

¶ Infinitiuo modo גלות reuelari.

¶ Participium huius vocis passiuæ tale est.

¶ Fœminina.

Masculina.

מְגִלָּה

מְגִלָּה

Reuelatus vel. ta.

מְגִלּוֹת

מְגִלִּים

Reuelati vel. tæ.

¶ Tertia cōiugatio huius verbi gala, cuius significatio transit in tertiam personam, declinatur fere ad proportionem verborum perfectorum, hoc modo.

¶ Actiua voce indicatiuo modo tempore præterito.

¶ Fœminina.

Masculina.

הִגְלִיתָ

הִגְלָה

Fecit reuelare. 1. הִגְלָה

הִגְלִיתְּ

הִגְלִיתָ

Fecisti reuelare.

הִגְלִיתִּי

Feci reuelare mas. 1. f.

¶ Plurali numero.

הִגְלוּ

Fecerūt reuelare. m. 1. f.

הִגְלִיתֶם

הִגְלִיתֶם

Fecistis reuelare.

הִגְלִינוּ

Fecim⁹ reuelare. m. 1. f.

Et quando prima littera substantialis verbi fuerit aliqua istarū חע tūc he addita & illa prima substantialis sub scribuntur per çere vel çegol. vt Threnorum secundo הִעָלוּ עָפָר עַל רֵאשִׁים idest fecerunt ascendere puluerem super caput suum.

¶ Tempore præsentī.

¶ Fœminina.

Masculina.

מְגִלָּה

מְגִלָּה

Qui, vel quæ facit reuelare.

מְגִלּוֹת

מְגִלִּים

Qui, vel quæ faciūt reuelare.

¶ Tempore futuro.

Fœ

CAP. QVARTVM.

☞ **Fœminina.**

Masculina.

	אָנָה	Faciã reuelare. m. f. 1.	אָנָה
תְּגַלֵּי	תְּגַלֵּה	Facies reuelare.	תְּגַלֵּי
תְּגַלֵּה	יְגַלֵּה	Faciet reuelare.	יְגַלֵּי

☞ **Plurali numero.**

	נְגַלֵּה	Faciem? reuelare. m. f. 1.	נְגַלֵּי
תְּגַלֵּינָה	תְּגַלֵּי	Facietis reuelare.	
תְּגַלֵּינָה	יְגַלֵּי	Facient reuelare.	

☞ **Imperatiuo modo.**

☞ **Fœminina.**

Masculina.

הַגַּלִּי	הַגַּלֵּה	Fac reuelare.	הַגַּלֵּי
הַגַּלֵּינָה	הַגַּלֵּי	Facite reuelare.	

☞ **Infinitiuo modo** הַגַּלֹּת **Facere reuelare.**

☞ **Passiua voce huius tertiæ coniugationis indicatiuo modo tempore præterito.**

☞ **Fœminina.**

Masculina.

הַגַּלְתָּה	הַגַּלָּה	Reuelatus vel. ta. fuit.
הַגַּלְתִּי	הַגַּלְתִּי	Reuelatus vel. ta. fuisti.
	הַגַּלְתִּי	Reuelatus vel. ta. fui.

☞ **Plurali numero.**

	הַגַּלְוּ	Reuelati vel. tæ. fuerunt.
הַגַּלְתֶּם	הַגַּלְתֶּם	Reuelati vel. tæ. fuistis.
הַגַּלְתִּינוּ	הַגַּלְתִּינוּ	Reuelati vel. tæ. fuimus.

☞ **Tempore præsentis.**

☞ **Fœminina.**

Masculina.

הַגַּלָּה	הַגַּלָּה	Qui, vel quæ reuelatur.
הַגַּלְוֹת	הַגַּלְוִים	Qui, vel quæ reuelantur.

☞ **Tempore futuro.**

Reue

TERTII LIBRI

Ⓕ Fœminina.

Masculina.

אֲנִי אֲנִי .א.

Reuelabor mas. 1. fœ.

תִּגְלוּ

תִּגְלוּ

Reuelaberis.

תִּגְלוּ

יִגְלוּ

Reuelabitur.

Ⓕ Plurali numero.

נִגְלוּ .א. נִגְלוּ

Reuelabimur mas. 1. f.

תִּגְלוּנָה

תִּגְלוּ

Reuelabimini.

תִּגְלוּנָה

יִגְלוּ

Reuelabuntur.

Ⓕ Imperatiuo caret. Infinitiuo modo הִגְלוּ .א. הִגְלוּ

reuelari.

Ⓕ Participium passiuum.

Ⓕ Fœminina.

Masculina.

מְגֻלוּתָהּ

מְגֻלוּתָהּ

Qui, vel quæ reuelatur.

מְגֻלוּתָהּ

מְגֻלוּתָהּ

Qui, vel quæ reuelâtur.

Ⓕ Quartæ cōiugationis vox actiua, in his verbis nō reperit̄. Vox autē eorū passiua p̄cedit ad p̄portionē verbo rū p̄fectorū quartę cōiugationis in voce passiua, hoc mō.

Ⓕ Indicatiuo modo, tempore præterito.

Ⓕ Fœminina.

Masculina.

הִתְגַּלְתָּהּ

הִתְגַּלְתָּהּ

Reuelauit se.

הִתְגַּלְתָּהּ

הִתְגַּלְתָּהּ

Reuelasti te.

הִתְגַּלְתִּי

Reuelauit me mascu. 1. fœ.

Ⓕ Plurali numero.

הִתְגַּלְתֶּם

Reuelauerunt se mas. 1. fœ.

הִתְגַּלְתֶּם

הִתְגַּלְתֶּם

Reuelastis vos.

הִתְגַּלְתֶּם

Reuelauim⁹ nos mas. 1. fœ.

Ⓕ Fœminina.

Masculina.

מִתְגַּלֶּה

מִתְגַּלֶּה

Ⓕ Tēpore præsentī. Qui, vel quæ reuelat se.

מִתְגַּלֶּה

מִתְגַּלֶּה

Qui, vel quæ reuelant se.

Fœ

CAP. QVARTVM.

<p>Ⓕ Fœminina. Masculina.</p>	<p>אֶתְנַלְּהָ .פ. אֶתְנַלְּהָ תִּתְנַלְּלִי תִּתְנַלְּלֵהָ .פ. תִּתְנַלְּלֵהָ תִּתְנַלְּלֵהָ יִתְנַלְּלֵהָ .פ. יִתְנַלְּלֵהָ</p>	<p>Ⓕ Tēpore futuro.</p> <p>Reuelabo me mascu. p.f. Reuelabis te. Reuelabit se.</p>
------------------------------------	---	--

Ⓕ Plurali numero.

<p>תִּתְנַלְּלֵנָּה תִּתְנַלְּלֵנָּה</p>	<p>נִתְנַלְּלֵנָּה .פ. נִתְנַלְּלֵנָּה תִּתְנַלְּלֵנָּה יִתְנַלְּלֵנָּה</p>	<p>Reuelabim⁹ nos mas. p.f. Reuelabitis vos. Reuelabunt se.</p>
--	---	---

Ⓕ Imperatiuo modo.

<p>Ⓕ Fœminina. Masculina.</p> <p>הִתְנַלְּלִי הִתְנַלְּלֵהָ .פ. הִתְנַלְּלֵהָ הִתְנַלְּלֵנָּה הִתְנַלְּלֵנָּה</p>	<p>Reuelare. Reuelamini.</p>
--	----------------------------------

Ⓕ Infinitiuo modo הִתְנַלְּלֵהָ .פ. הִתְנַלְּלֵהָ Reuelari.

Ⓕ Occasione horū verborū quæ terminantur in litte-
ra he ponimus hic extense totā cōiugationem verbi sub-
stantiui, quod apud omnes linguas est maxime notādū.

Ⓕ Indicatiuo modo, tempore præterito.

<p>Ⓕ Fœminina. Masculina.</p> <p>הָיְתָה הָיְתָה</p>	<p>הָיָה הָיִיתָ הָיִיתָ</p>	<p>Fuit. Fuisti. Fui mascu. vel fœ.</p>
---	--------------------------------------	---

Ⓕ Plurali numero.

<p>הָיִיתֶן</p>	<p>הָיוּ הָיִיתֶם הָיוּ</p>	<p>Fuerunt mascul'. vel fœ. Fuistis. Fuimus mascul'. vel fœ.</p>
-----------------	-------------------------------------	--

Ⓕ Tempore præsentis.

<p>הִיא הֵיאָה</p>	<p>הִוא הֵוָה</p>	<p>Qui, vel quæ est. Qui, vel quæ sunt.</p>
------------------------	-----------------------	---

Hoc

TERTII LIBRI

Hoc tēpus præsens rarissimū est in sacra scriptura, sed positum est hic gratia formæ. ¶ Tēpore futuro.

¶ Fœminina. Masculina.

	אָהִיָּה	Ero mascul. f. fœ.
תְּהִיָּה	תְּהִיָּה	Eris.
תְּהִיָּה	יְהִיָּה	Erit.

¶ Plurali numero.

	נְהִיָּה	Erimus mascul. f. fœ.
תְּהִיְוֹנָה	תְּהִיְוֹנָה	Eritis.
תְּהִיְוֹנָה	יְהִיְוֹנָה	Erunt.

Hoc futurum aliquando venit sine he litteræ substantiali vltima, hoc modo אָהִיָּה. פ. יְהִיָּה. פ. תְּהִיָּה. פ. תְּהִיָּה. פ.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.

Masculina.

הִיְוֹנָה. פ.	הִיְוֹנָה. פ.	Sis vel esto.
הִיְוֹנָה	הִיְוֹנָה	Stote vel sitis.

¶ Infinitiuo modo.

הִיְוֹנָה. פ. הִיְוֹנָה. פ. Esse vel fore.

Lræ gerūdit debēt esse scripte p chiriq, hoc mō בְּכִלְיָם

¶ Passiua voce, Indicatiuo modo, tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

נְהִיְוֹנָה	נְהִיְוֹנָה	Factus vel. ta. fuit.
נְהִיְוֹנָה	נְהִיְוֹנָה	Factus vel. ta. fuisti.
	נְהִיְוֹנָה	Factus vel. ta. fui.

¶ Plurali numero.

	נְהִיְוֹנָה	Facti vel. tæ. fuerunt.
נְהִיְוֹנָה	נְהִיְוֹנָה	Facti vel. tæ. fuistis.
	נְהִיְוֹנָה	Facti vel. tæ. fuimus.

Tēpo

CAP. QUINTVM.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.

Masculina.

נְהִיָּה

נְהִיָּה

Qui, vel quæ factus est.

נְהִיֹּת

נְהִיִּים

Qui, vel quæ facti sunt.

¶ Tempus futurum & alia quæ sequuntur non sunt in usu in voce passiva huius verbi, sed ubi oporteat debent suppleri per vocem actiuam, vt supra.

¶ Caput quintum, de quarta verborum irregularium diuersitate, in quibus scilicet prima & tertia litteræ substantialis perduntur in processu coniugationis, aut deficit prima, & non profertur tertia littera.

Quartus verborum defectiuorum modus est, quando ex tribus verbi litteris substantialibus perduntur prima, & tertia in processu coniugationis, vel perduntur prima & non profertur tertia, Qualia sunt hæc fere, נָזַה idest aspersit נָטָה idest declinauit, vel extendit נִכָּה idest percussit נִצָּה idest litigauit נִשָּׁה idest feneratus, vel oblitus est. ¶ Quæ verba inflectuntur in prima coniugatione per vocem eius actiuam & passiuam. Sed in præterito, & præsentis tempore actiuæ vocis sequuntur omnino proportionem supradicti verbi gala, & aliorum deficientium in he. vnde in eis prima littera non perditur. In futuro autem excluditur prima littera substantialis, & suppletur per dagues impositum litteræ sequenti, ideo dimissis tempore præterito, & præsentis, futurum hoc modo explicatur.

M

Fœ

TERTII LIBRI

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

	אָטָה	Declinabo mascul. 1. fœ.
תָּטִיר	תָּטָה	Declinabis.
תָּטָה	יָטָה	Declinabit.

Ⓒ Plurali numero.

	נָטָה	Declinabimus mas. 1. fœ.
תָּטִינָה	תָּטוּ	Declinabitis.
תָּטִינָה	יָטוּ	Declinabunt.

Ⓒ In hoc futuro quando prima, & tertia litteræ substantiales deficiunt, litteræ additæ scribuntur cum çere, & aleph cum çegol, hoc modo נָט יָט תָּט אָט vt Proverbiorum quarto אַל תָּט יָמִין וְשִׂמְאֵל idest non declinabis ad dexteram neque ad sinistram. Et aliquando eæ litteræ additæ inveniuntur scriptæ cum chiriq. vt quarti Regū nono וַיִּזְ מַדְמָה idest & sparsit de sanguine suo. cuius verbi primitiuum est נָזַה Imperatiuus huius verbi & similiter infinitiuus veniunt cum sua littera prima.

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

	נָטָה	Declina.
נָטִינָה	נָטוּ	Declinate.

Ⓒ Infinitiuo modo נָטָה. 1. Declinare.

Ⓒ Vocis passiuæ primæ coniugationis, Indicatiuo modo tempore præterito.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

	נָטָה	Declinatus vel.ta.fuit.
נָטִית	נָטִית	Declinatus vel.ta.fuisti.
נָטִית	נָטִיתוּ	Declinatus vel.ta.fui.

Pla

CAP. QVINTVM.

¶ Plurali numero.

	נָטוּ	Declinati vel. tæ. fuerunt.
נְטוּתְךָ	נְטוּתֵם	Declinati vel. tæ. fuistis.
	נְטוּנוּ	Declinati vel. tæ. fuimus.

¶ In hoc præterito aliquando littera verbi media scribitur cum chiriq, hoc modo נְטוּתְךָ נְטוּתֵם Et in tertia persona plurali aliquando he vltima vertitur in iod. vt Numeri. 24. בְּנַחֲלִים נְטוּוּ idest vt torrentes inclinati sunt.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.

¶ Masculina.

נְטָה	נָטָה	Qui, vel quæ declinatur.
נְטוֹת	נְטוֹים	Qui, vel quæ declinantur.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina.

¶ Masculina.

	אֶנְטָה	Declinabor mascul. vel fœ.
תִּנְטִי	תִּנְטָה	Declinaberis.
תִּנְטָה	יִנְטָה	Declinabitur.

¶ Plurali numero.

	נִנְטָה	Declinabimur mascul. p. fœ.
תִּנְטְוֶנָה	תִּנְטוּ	Declinabimini.
תִּנְטְוֶנָה	יִנְטוּ	Declinabuntur.

¶ Huic futuro aliquando deficit he vltima quemadmodum in voce actiua, hoc modo אֶנְטָה תִּנְטָה יִנְטָה

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.

¶ Masculina.

הִנְטִי	הִנְטָה .p.	Declinare.
הִנְטְוֶנָה	הִנְטוּ	Declinamini.

¶ Infinitiuo modo הִנְטוֹת .p. Declinari.

TERTII LIBRI

¶ Participium passiuum.

¶ Fœminina.	Masculina.	
נְטוּיָה	נְטוּי	Declinatus vel.ta.
נְטוּיּוֹת	נְטוּיִם	Declinati vel.tæ.

¶ Hæc verba non reperiuntur in secunda coniugatione siue in voce actiua siue in passiuua.

¶ Tertia vero coniugatio supradicti verbi nata, caret prima littera substantiali, quæ tamen suppletur per dagues litteræ mediæ, & hoc verum est in omnibus modis & temporibus vtriusque vocis, hoc modo.

¶ Indicatiuo modo, tempore præterito.

¶ Fœminina.	Masculina.	
הִטָּתָה	הִטָּה	Fecit declinare.
הִטָּוּת	הִטָּיתָ	Fecisti declinare.
	הִטָּוּתִי	Feci declinare mascul. l. fœ.

¶ Plurali numero.

	הִטּוּ	Fecerunt declinare mas. l. f.
הִטָּוּתְךָ	הִטָּוּתְכֶם	Fecistis declinare.
	הִטָּוּתֵנוּ	Fecim⁹ declinare mas. l. fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.	Masculina.	
מַטָּה	מַטָּה	Qui, vel q̄ facit declinare.
מַטָּוּת	מַטָּוּתִים	Qui, vel q̄ faciunt declinare.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina.	Masculina.	
	אֶטָּה	Faciam declinare mas. l. fœ.
תִּטָּוּי	תִּטָּוּה	Facies declinare.
תִּטָּוּה	יִטָּה	Faciet declinare.

Plu

CAP. QVINTVM.

¶ Plurali numero.

	נָטָה	Faciem⁹ declinare mas. l. fo.
תִּטְּיֶנָּה	תִּטְּוּ	Facietis declinare.
תִּטְּיֶנָּה	יִטְּוּ	Facient declinare.

¶ In hoc futuro aliquando cum prima littera deficit & tertia, quemadmodum & in voce actiua primæ coniugationis, hoc modo. אַטְּ תִּטְּ יִטְּ נָטְּ

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.

¶ Masculina.

הִטְּי	הִטְּה	Fac declinare.
הִטְּיֶנָּה	הִטְּוּ	Facite declinare.

In hoc etiam imperatiuo nonnunquam excluditur he vltima maxime in voce masculina numeri singularis, vt Prouer. 22. הִטְּ אֶזְנֶךָ וְשִׁמְעַע .i. inclina aurē tuā & audi.

¶ Infinitiuo modo הִטְּוֹת .l. Facere declinare.

¶ Passiuæ vocis, Indicatiuo modo, tēpore præterito.

¶ Fœminina.

¶ Masculina.

	הִטְּה	Declinatus vel.ta.fuit.
הִטְּיִת	הִטְּיִת	Declinatus vel.ta.fuisti.
	הִטְּיִתִּי	Declinatus vel.ta.fui.

¶ Plurali numero.

	הִטְּוּ	Declinati vel.tæ.fuerunt.
הִטְּיִתּוּ	הִטְּיִתּוּ	Declinati vel.tæ.fuistis.
	הִטְּיִנּוּ	Declinati vel.tæ.fuimus.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.

¶ Masculina.

מִטְּה	מִטְּה	Qui, vel quæ declinatur.
מִטְּוֹת	מִטְּוִים	Qui, vel quæ declinantur.

M 3

Fu/

TERTII LIBRI

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Feminina.

Masculina.

	אָטָה	Declinabor mascul. 1. fce.
תָּטִי	תָּטָה	Declinaberis.
תָּטָה	תָּטָה	Declinabitur.

Ⓒ Plurali numero.

	נָטָה	Declinabimur mascul. 1. f.
תָּטִינָה	תָּטִינָה	Declinabimini.
תָּטִינָה	תָּטִינָה	Declinabuntur.

Ⓒ Imperatiuo caret. Infiniti
uo modo הַטּוֹת Declinari.

Ⓒ Quarta coniugatio in huiusmodi verbis non reperitur in voce actiua. Sunt tamen qui dicant hoc verbum nata posse inflecti per vocem passiuam quartæ coniugationis ad proportionem gala, & aliorum desinentium in he, de quibus iam dictum est, hoc modo הַתְּנַטָּה declinatus est הַתְּנַטָּתָה declinata est, &c. hætenus de nata.

Ⓒ Est præterea aliud verbum huius quartæ irregularitatis cuius prima littera substantialis est iod, & tertia aleph, vt יָרָא idest timuit. In quo tertia littera non profertur, & prima quandoque non profertur, & nonnunquam vertitur in van, & inflectitur per primam coniugationem ad proportionem huius verbi יָרָא idest voluit de quo supra libro secundo capitulo septimo. et erat secundus modus primæ coniugationis, & procedit ad hunc modum.

Actu

CAP. QUINTVM.

Ⓒ Actiua voce, Indicatiuo modo, tēpore præterito.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

יִרְאֶה

יִרְאֶה

Timuit.

יִרְאֶת

יִרְאֶת

Timuisti.

יִרְאֶתוּ

Timui mascul. vel fœ.

Ⓒ Plurali numero.

יִרְאוּ

Timuerunt mas. f. fœ.

יִרְאֶתוּ

יִרְאֶתֶם

Timuistis.

יִרְאֶנוּ

Timuimus mascul. f. fœ.

Ⓒ Verum in hoc præterito littera media res nonnunquam in secunda persona plurali, tam masculina, quam fœminina scribitur cū cameç, hoc modo יִרְאֶתֶם יִרְאֶתוּ. Et in fine clausulæ, seu litteræ medię vertitur in çere cum accentu in eadē. vt Genes. 18. כִּי יִרְאֶה idest quia timuit.

Ⓒ Tempore præsentis.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

יִרְאֶה

יִרְאֶה

Qui, vel quæ timet.

יִרְאֹת

יִרְאִים

Qui, vel quæ timent.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

אִירָא

Timebo mascul. f. fœ.

תִּירְאִי

תִּירְאֶה

Timebis.

תִּירְאִי

יִירָא

Timebit.

Ⓒ Plurali numero.

נִירָא

Timebimus mascul. f. fœ.

תִּירְאֶנָּה

תִּירְאוּ

Timebitis.

תִּירְאֶנָּה

יִירְאוּ

Timebunt.

TERTII LIBRI

¶ In hoc futuro licet iod littera substantialis prima scribatur, tamen non profertur, sed manet ociosa. In fine vero clausulæ seu litteræ substantialis mediæ vertitur in cameç cum accentu in eadem. vt Leuiti. 19. אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו וְאִמּוֹ *idest unusquisque matrem suam & patrem suum timeat.* In tertiis quoque personis masculinis vtriusque numeri, aliquando deficit littera iod substantialis prima, & illa iod quæ ibi scribitur, est littera accidentalis futuri. vt primi Regū. 17. וַיִּירָא שָׂאוּל מִלִּפְנֵי דָוִד *idest & timuit saul ante dauid.* sunt & alia ad hoc exēpla.

In voce fœminina plurali sæpius deficit he accidentalis vltima, & aleph substantialis non profertur. vt Exodi primo וַתִּירָאנָה הַמֵּלְדוֹת *idest & timebant obstetrices.* Ratio autem quare in futuro huius verbi, licet non proferatur iod, tamen scribitur, alias dicta est, scilicet ne coincidat cum futuro huius verbi רָאָה *idest videre.* Et sic mutaret significationem de timere ad videre.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.

Masculina.

וַיִּירָאֵי

וַיִּירָא

Time.

וַיִּירָאנָה

וַיִּירָאוּ. וְ.

Timete.

¶ Et in secunda personâ plurali masculina, aliquando non profertur aleph. vt Iosua. 24. יִירָאוּ אֶת יְהוָה *idest timete dominum.* Sed in fœminina plurali huius verbi nunquam profertur aleph, scilicet propter causam, ne coincidat cum simili persona illius verbi רָאָה & mutet significationem. si enim proferatur ibi aleph significat videre.

¶ Infinitiuo modo יִירֹא Timere.

Ad

CAP. QUINTVM.

Ⓐ Aduertendum hic, quod quando ex hoc infinitiuo cum litteris istis בכלט fiunt gerundia vel modus subiunctiuus, illæ litteræ subscribuntur cum chiriq, hoc modo ירוא idest in timendo. Verum lamed aliquando reperitur subscripta per çere, & excluditur iod littera substantialis prima. vt primi Regum. 18. ירא מפני דוד idest vt timeret coram dauid.

Ⓐ In voce passiuâ primæ coniugationis huius verbi iare iod præteriti vertitur in vau, hoc modo.

Ⓐ Indicatiuo modo, tempore præterito.

Ⓐ Fœminina.	Masculina.	
נוראה	נורא	Formidatus vel.ta.fuit.
נוראת	נוראת	Formidatus vel.ta.fuisti.
	נוראתי	Formidatus vel.ta.fui.
	Ⓐ Plurali numero.	
	נוראו	Formidati vel.tæ.fuerunt.
נוראתו	נוראתם	Formidati vel.tæ. fuistis.
	נוראנו	Formidati vel.tæ.fuimus.

Ⓐ Tempore præsentis.

Ⓐ Fœminina.	Masculina.	
נוראה	נורא	Qui, vel quæ formidatur.
נוראות	נוראים	Qui, vel quæ formidantur.

Ⓐ In futuro indicatiui & in imperatiuo littera iod substantialis prima vertitur in vau quæ profertur.

Ⓐ Fœminina.	Masculina.	Ⓐ Tempore futuro.
	אורא .פ.	Formidabor mascul.f. fœ.
תוראי	תורא	Formidaberis.
תורא	יורא	Formidabitur.

Plu

TERTII LIBRI

¶ Plurali numero.

	נִרְאָה	נִרְאָה	Formidabimur mas. P.f.
תִּירְאֵנָה	תִּירְאוּ	תִּירְאוּ	Formidabimini.
תִּירְאֵנָה	יִירְאוּ	יִירְאוּ	Formidabuntur.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.

¶ Masculina.

הִירְאִי	הִירְאָה	Formidare.
הִירְאֵנָה	הִירְאוּ	Formidamini.

¶ Indicatiuo modo הִירְאָה Formidari.

¶ Participio vocis passiuæ caret hoc verbum, quia est neutrum apud Hebræos, sicut timeo apud Latinos. Quare in voce passiuâ huius verbi oportuit timere mutari in formidare, quia timeo caret voce passiuâ.

¶ Caput sextum, de quibusdam verbis defectiuus habentibus mixtum modum irregularitatis ex prædictis quattuor, & ad quorum proportionem paucissima verba procedunt.

Sunt quædam alia verba defectiua aliis modis irregularitatum, præter supradictos quattuor modos principales, per quorum quemlibet multa verba defectiua procedebant. In istis autem hic declarandis per vnum modum irregularitatis paucissima verba procedunt, & inter ea incipiemus ab hoc verbo יָרָה idest docuit, cuius prima littera est iod, & vltima he. nam hoc verbum in præterito, & præsentis tempore vocis actiuæ primæ coniugationis inflectitur ad proportionem verborum desinentium in he, quæ declarata est in illo verbo

bo

CAP. SEXTVM.

bo gala , ideo hic non repetitur . Sed in futuro tempo-
re illum modum non habet. Ideo explicatur hoc modo.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

	אֵרָה	Docebo mascul. vel fœ.
תִּירִי	תִּירָה	Docebis.
תִּירָה	יָרָה	Docebit.

Ⓒ Plurali numero.

	נִירָה	Docebimus mascul. & fœ.
תִּירְנָה	תִּירְוּ	Docebitis.
תִּירְנָה	יִירְוּ	Docebunt.

Ⓒ Et in hoc futuro aliquando excluditur he vltima,
hoc modo , בִּירָה אֵרָה vt Ezechielis . 31 . בִּירָה בְּגִדְלוֹ .
idest & erat pulcherrimum in magnitudine sua.

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

	יָרָה	Doce.
יִרְנָה	יִרְוּ	Docete.

Ⓒ Infinitiuo modo יָרָה . ל. יָרוּת Docere.

Ⓒ Vox passiuua huius coniugationis primæ proce-
dit penitus eodem modo sicut verbum præcedens ia-
re . nam loco aleph finalis posita littera he nulla erit in
modo differentia.

Ⓒ Participium passiuum.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

	יָרוּת	Doctus vel docta.
יָרוּת	יָרוּת	Docti vel doctæ.

In ser

TERTII LIBRI

¶ In secunda coniugatione hebraica non reperitur hoc verbum, siue in voce actiua, siue in passiuā.

¶ Tertia vero huius verbi coniugatio habet significationem, quæ aliquando transit in tertiam personam, & aliquando ipsa actio manet in secunda, hoc modo.

¶ Actiua voce, indicatiuo modo, tēpore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

הוֹרְתָה הוֹרָה Fecit docere vel docuit.

הוֹרִית הוֹרִית Fecisti docere.

הוֹרִיתִי הוֹרִיתִי Feci docere mascul. vel fœ.

¶ Plurali numero.

הוֹרּוּ הוֹרּוּ Fecerunt docere mascul. f. fœ.

הוֹרִיתֶם הוֹרִיתֶם Fecistis docere.

הוֹרִינוּ הוֹרִינוּ Fecimus docere mascul. f. fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

מוֹרָה מוֹרָה Qui, vel q̄ facit doceré. f. docet.

מוֹרֹת מוֹרִים Qui. f. q̄ faciūt docere. f. docēt.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina. Masculina.

אוֹרָה אוֹרָה Docebo mascul. vel fœmi.

תּוֹרִי תּוֹרָה Docebis.

תּוֹרָה יוֹרָה Docebit.

¶ Plurali numero.

נּוֹרָה נּוֹרָה Docebimus mascul. vel fœ.

תּוֹרִינָה תּוֹרּוּ Docebitis.

תּוֹרִינָה יוֹרּוּ Docebunt.

Hoc

CAP. SEXTVM.

Ⓒ Hoc futurum aliquando excludit litteram he vltimam, hoc modo תור יור נור vt quarti Regū idest dixit heliseus iace & eiecit. nam iara in alia significatione iacere significat.

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

הורי

הורה Doce.

הורינה

הורו Docete.

Ⓒ Infinitiuo modo הורות idest facere docere.

Ⓒ Vox passiuua huius tertix conjugationis formari potest ex actiua mutato vau cum cholem primæ syllabæ in vau cum sureq, hoc modo.

Ⓒ Tempore præterito.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

הורתה

הורה Doctus fuit.

הורית

הורית Doctus fuisti.

הוריתי Doctus fui mascul. f. fœ.

Ⓒ Plurali numero.

הורו Docti fuerunt mascul. f. fœ.

הוריתן

הוריתם Docti fuistis.

הורינו Docti fuimus mascul. f. fœ.

Ⓒ Tempore præsentis.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

מורה

מורה Qui, vel quæ docetur.

מורות

מורים Qui, vel quæ docentur.

Ⓒ Tempore futuro.

Fœ

TERTII LIBRI

⌘ **Fœminina.**

Masculina.

	אֹרְרָה	Docebor mascul. 1. fœ.
תֹּרִי	תֹּרְרָה	Doceberis.
תֹּרְרָה	יֹרְרָה	Docebitur.

⌘ **Plurali numero.**

	נֹרְרָה	Docebimur mascul. 1. fœ.
תֹּרְרֵנָה	תֹּרְרֵינִי	Docebinini.
תֹּרְרֵינָה	יֹרְרֵינִי	Docebuntur.

⌘ Imperatiuo caret. Infinitiuo modo הוֹרִית Doceri.

⌘ In quarta coniugatione non reperitur hoc verbum.

⌘ Est alia forma verborum, in quibus vltima littera substantialis est aleph, quæ nõ profertur. Qualia sunt, מִצָּא idest inuenit, קָרָא idest vocauit. In quibus ambæ litteræ primæ habent punctum cameç, & tamen indiscursu coniugationis nulla littera substantialis deficit, nisi quãdo incipiunt a iod, de quibus iam superius dictum est. Nunc autem dicemus hic de aliis quæ non incipiunt a littera iod, eo quod inflectantur admodum verborum in he desinentium, hoc modo.

⌘ **Tempore præterito.**

⌘ **Fœminina.**

Masculina.

קָרְאַה	קָרָא	Vocauit.
קָרְאַת	קָרְאַתְּ	Vocasti.
	קָרְאַתִּי	Vocauit mascul. vel fœ.

⌘ **Plurali numero.**

	קָרְאוּ	Vocauerunt. mascul. 1. fœ.
	קָרְאַתֶּם	Vocauistis.
קָרְאַתֶּן	קָרְאַנוּ	Vocauimus mascul. 1. f.

Tēpo

CAP. SEXTVM.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.

Masculina.

קוראת .י. קוראה קורא Qui, vel quæ vocat.

קוראות קוראים Qui, vel quæ vocant.

Et in hoc præsentis vox masculina singularis habet secundam litteram subscriptam per çere.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina.

Masculina.

אקראה .י. אקרא Vocabo mascul. f. fœ.

תקראי תקרא Vocabis.

תקרא יקרא Vocabit.

¶ Plurali numero.

נקראה .י. נקרא Vocabimus mascul. f. f.

תקראנה תקראו Vocabitis.

תקראנה יקראו Vocabunt.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.

Masculina.

קראי קרא Voca.

קראנה קראו Vocate.

¶ In voce fœminina plurali huius imperatiui, aliquando deficit littera he, & aleph non profertur. vt Ruth primo קראני לי מרא idest vocate me amaram. Nonnunquam etiam littera substantialis prima scribitur cum chiriq, & aleph profertur. vt Exodi secundo קראני לו ויאכל לחם idest vocate eum & comedat panem.

¶ Infinitiuo modo קרא .י. קרא .י. קרא Vocare.

¶ Vocis passiuæ, Indicatiuo modo, tempore præterito

Fœ

TERTII LIBRI

¶ Fœminina.

Masculina.

נְקִירָא

נְקִירָא

Vocatus vel.ta. fuit.

נְקִירָאת

נְקִירָאת

Vocatus vel.ta. fuisti.

נְקִירָאתי

Vocatus vel.ta. fui.

¶ Plurali numero.

נְקִירָאו

Vocati vel.tæ. fuerunt.

נְקִירָאתו

נְקִירָאתם

Vocati vel.tæ. fuistis.

נְקִירָאנוּ. וְנְקִירָאנוּ.

Vocati vel.tæ. fuimus.

¶ Tempore præsentii.

¶ Fœminina.

Masculina.

נְקִירָאת. וְנְקִירָאה. וְנְקִירָאת.

נְקִירָא

Qui, vel quæ vocatur.

נְקִירָאות

נְקִירָאים

Qui, vel quæ vocatur.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina.

Masculina.

אֶקְרָא. וְאֶקְרָאה.

Vocabor mascu. f. fœ.

תְּקִירָאי

תְּקִירָא

Vocaberis.

תְּקִירָא

יְקִירָא

Vocabitur.

¶ Plurali numero.

נְקִירָאוּ. וְנְקִירָאהוּ.

Vocabimur mas. f. f.

תְּקִירָאנָה

תְּקִירָאוּ

Vocabimini.

תְּקִירָאנָה

יְקִירָאוּ

Vocabuntur.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.

Masculina.

הִקְרָאי

הִקְרָא

Vocare.

הִקְרָאנָה

הִקְרָאוּ

Vocamini.

¶ Infinitiuo modo הִקְרָא Vocari.

¶ Participium passiuum.

Fœ

CAP. SEXTVM.

<p>Ⓒ Fœminina.</p> <p style="text-align: center;">קְרוּאָה</p> <p style="text-align: center;">קְרוּאוֹת</p>	<p style="text-align: center;">Masculina.</p> <p style="text-align: center;">קְרוּאָה</p> <p style="text-align: center;">קְרוּאוֹים</p>	<p style="text-align: center;">Vocatus vel.ta.</p> <p style="text-align: center;">Vocati vel.tæ.</p>
---	---	--

Ⓒ Est aliud verbum cuius prima littera, & vltima est nun, hoc modo נָתַן idest dedit. quod verbum inuenitur solum in prima coniugatione. & in eius discursu aliquando perditur nun prima, aliquando vltima, & aliquando vtraque. sed tunc geminatur littera media. in præteriti enim primis & secundis personis vtiusque numeri excluditur nun vltima, quæ tamen suppletur per dagues litteræ sequentis, hoc modo.

Ⓒ Indicatiuo modo, tempore præterito.

<p>Ⓒ Fœminina.</p> <p style="text-align: center;">נָתַנָּה</p> <p style="text-align: center;">נָתַתְּ</p>	<p style="text-align: center;">Masculina.</p> <p style="text-align: center;">נָתַן</p> <p style="text-align: center;">נָתַתְּ</p> <p style="text-align: center;">נָתַתְּרִי</p>	<p style="text-align: center;">Dedit.</p> <p style="text-align: center;">Dedisti.</p> <p style="text-align: center;">Dedi mascu. l. fœ.</p>
---	---	---

Ⓒ Plurali numero.

<p style="text-align: center;">נָתַתְּוּ</p>	<p style="text-align: center;">נָתַנּוּ</p> <p style="text-align: center;">נָתַתְּם</p> <p style="text-align: center;">נָתַתְּנוּ. l.</p>	<p style="text-align: center;">Dederūt mascu. l. f.</p> <p style="text-align: center;">Dedistis.</p> <p style="text-align: center;">Dedimus mas. l. fœ.</p>
--	---	---

Ⓒ Aliquando etiam in secunda persona singulari masculina excluditur vtracq; nun, & duplicatur littera media. vt secūdi Regum. 22. וְאוֹרְתֵי תַתָּה לִי עֲרַף idest & inimicos meos dedisti mihi dorsum. quo in verbo ponitur dagues in vtracq; duplicatarum ad supplendum duas nuni exclusas.

Ⓒ Tempore præsentis.

<p>Ⓒ Fœminina.</p> <p style="text-align: center;">נֹתְנָה. l.</p>	<p style="text-align: center;">Masculina.</p> <p style="text-align: center;">נֹתֵן</p>	<p style="text-align: center;">Qui, vel quæ dat.</p> <p style="text-align: center;">N Qui</p>
---	--	--

TERTII LIBRI

נותנים נותנות Qui, vel quæ dant.

⌘ Tempore futuro.

⌘ Fœminina.

Masculina.

אֶתֶּן .י. אֶתְּנָה Dabo mascul. f. fœmi.

תִּתְּנִי תִּתֵּן Dabis.

תִּתֵּן יִתֵּן Dabit.

⌘ Plurali numero.

נִתְּנָה .י. נִתְּנוּ Dabimus mascul. f. fœ.

תִּתְּנֶנּוּ .י. תִּתְּנֶנּוּ Dabitis.

תִּתְּנֶנּוּ .י. יִתְּנוּ Dabunt.

⌘ In hoc futuro & in imperatiuo ac infinitiuo deficit nun littera substantialis prima & suppletur per dagues litteræ secundæ.

⌘ Imperatiuo modo.

⌘ Fœminina.

Masculina.

תְּנִי תֵּן Da.

תִּלְיִנָּה תְּנֵן Date.

⌘ Aliquando tamen masculinum singulare & fœmininum plurale, exeunt in hunc modum תֵּן idest da mascul. תִּלְיִנָּה idest datae fœmini.

⌘ Infinitiuo modo נתון .י. תת Dare.

⌘ Sed quando iste infinitiuus venit sine nun, & per additionem litterarū בלב volum? facere gerundia, tunc thau prima veniet sine dagues, hoc modo בַּתּת idest in dando לַתּת idest addandum כַּתּת idest cum dando. In mem tamen hoc fallit, quia tunc thau venit cum dagues, vt מַתּת de dando. ⌘ Iste etiam infinitiuus inuenitur cum littera nun addita. vt tertii Regum sexto לַתְּתֵן יְשֵׁם idest vt darē illic arcā fœderis domini.

Vox

CAP. SEPTIMUM.

¶ Vox autem passiva huius primæ coniugationis in-
 flecti potest per similem vocem huius verbi **נָתַן** idest
 accessit . de qua superius dictum est , ideo non opus est
 hic eam explicare . ¶ Insuper sciendum , quod in serie
 sacræ scripturæ hoc verbum **נָתַן** non inuenitur in aliis
 tribus coniugationibus præterquam in voce passiva ter-
 tiæ . vt **Leuiti . ii . וְכִי יִתֵּן לָיִם** idest quando dabitur
 aqua . Dicunt tamen quidam doctores hebræi , quod ex
 proportione tertię coniugationis ex voce passiva posset
 bene formari sua actiua , ad hunc modum **הִנְתִּין** idest
 fecit dare .

¶ Caput septimum , & finale totius
 libri est de verbis duplicatis , hoc est
 in quibus aliquæ ex litteris substantia-
 libus duplicantur , quia eadem litte-
 ra bis scribitur .

Sunt denique verba quædam hebraica , quæ vocan-
 tur duplicata , quia aliquam ex suis litteris dupli-
 cant vel geminant , Sed hæc trifariam distinguuntur , quæ-
 dam enim habent tantum tres litteras substantiales , aliæ
 quattuor , & aliæ quinque . Et quia ista verba in suo pro-
 cessu non habent modum aliorum verborum perfectio-
 rum neque imperfectorum , ideo hic seorsum eorum po-
 nitur coniugatio . ¶ Prima ergo species duplicatorum
 verborum est eorum , quæ habent tres litteras substantia-
 les , & illarū duæ ultimæ sunt eadē littera duplicata , cuius-
 modi sunt hæc **נָתַן** diripuit **נָתַן** totōdit **נָתַן** attenuatus
 est **נָתַן** miserus est **נָתַן** circūiuit **נָתַן** spoliāuit **נָתַן** cō-
 sum-

TERTII LIBRI

sumpsit siue impleuit. ¶ Verum in istis verbis aliquando vltima littera, quæ est secunda duplicatarum, deficit, hoc modo סָבַח & tunc ponitur dagues in prima littera verbi. In processu autem coniugationis, hæc verba aliquando veniunt integra ad modum verborum perfectorum, aliquando vero excluditur in eis littera media substantialis, quæ tamen suppletur per dagues litteræ vltimæ. Et iste defectus fere semper reperitur in prima & *tertia* secūda coniugatione horum verborum, tam in voce actiua, quàm in passiuâ. in hoc ergo casu non in primo opus est hic horū verborū cōiugationes explicare. Esto exēpli gratia hoc verbū סָבַח cuius prima declinatio sic procedit.

¶ Indicatio modo, tempore præterito.

Fœminina.	Masculina.	
סָבַח	סָבַח	Circuivit.
סִבְּחָת	סִבְּחָת	Circuivisti.
	סִבְּחָתִי	Circuivi mascul. p. fœ.

¶ Plurali numero.

	סִבְּחוּ	Circuierunt mascul. p. fœ.
סִבְּחָתֶיךָ	סִבְּחָתֶם	Circuivistis.
	סִבְּחָנוּ	Circuimus mascul. p. fœ.

¶ Tempore præsentis.

Fœminina.	Masculina.	
סִבְּחָה	סָבַח	Qui, vel quæ circuit.
סִבְּחוּת	סִבְּחִים	Qui, vel quæ circueunt.

¶ Tempore futuro.

Circ

CAP. SEPTIMUM.

Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
	אָסוּב .פּ.	Circuibo mascul'.f. fœ.
תְּסוּבַר	תְּסוּב	Circuibis.
תְּסוּב	יָסוּב	Circuibit.

Ⓒ Plurali numero.

	נָסוּב .פּ.	נָסוּבָה	Circuibimus mas. f. f.
תְּסוּבַרְנָה .פּ.	תְּסוּבְנָה	תְּסוּבְנָה	Circuibitis.
תְּסוּבַרְנָה .פּ.	תְּסוּבְנָה	יָסוּבוּ	Circuibunt.

Ⓒ Et quādo hoc futurum scribitur pro præterito cum vau in principio, cholem litteræ substantialis primæ ver- titur in cameç proferendo tamen vt cholem. vt Deutero. secundo וְנָסַב אֶת הַר שֵׁעִיר idest & circuuiimus mon- tem seir.

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
סוּבַר	סוּב	Circui.
סוּבְרָה	סוּבַר	Circuite.

Ⓒ Infinitiuo modo סוּב Circuire.

Ⓒ Passiua voce, Indicatiuo modo, tempore præterito.

Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
נָסַבָה	נָסַב	Circundatus vel. ta. fuit.
נָסַבְתְּ	נָסַבְתָּ	Circundatus fuisti.
	נָסַבְתִּי	Circundatus fui mascul'.f. fœ.

Ⓒ Plurali numero.

	יָסַבוּ	Circundati fuerunt mas. f. f.
נָסַבְתֶּן	נָסַבְתֶּם	Circundati fuistis.
	נָסַבְנוּ	Circundati fuimus mas. f. fœ.

Ⓒ Potest etiam hæc vox passiua inflecti ad propor- tionem harum vocum , פָּעַל פָּעַל פָּעַל hoc modo

N 3 idest

TERTII LIBRI

נִסְבַּי. נִסְבַּי. נִסְבַּי idest circumdatus est . Et ex qualibet illarum positionum posset procedi per omnes verbi modos & tempora , sed in sacra scriptura primus modus est vsitatior.

⌘ Tempore præsentis.

⌘ **Fœminina.** **Masculina.**

נִסְבָּה נִסְבַּי. נִסְבַּי Qui, vel quæ circumdatur.

נִסְבֹּת נִסְבִּים Qui, vel quæ circumdantur.

⌘ Tempore futuro.

⌘ **Fœminina.** **Masculina.**

אֶסְוֶה אֶסְוֶי. אֶסְוֶי Circundabor mas. f. fœ.

תֶּסְוֶי תֶּסְוֶי Circundaberis.

תֶּסְוֶי יֶסְוֶי Circundabitur.

⌘ Plurali numero.

נִסְוֶה נִסְוֶי. נִסְוֶי Circundabimur. m. f. fœ.

תִּסְוֶה תִּסְוֶי Circundabimini.

תִּסְוֶה יִסְוֶי Circundabuntur.

⌘ Imperatiuo modo.

⌘ **Fœminina.** **Masculina.**

הִסְבִּי הִסְבִּי. הִסְבִּי Circundare.

הִסְבִּינָה הִסְבִּי Circundamini.

⌘ **Infinitiuo modo** הִסְבִּי. הִסְבִּי Circundari.

⌘ Participium passiuum.

⌘ **Fœminina.** **Masculina.**

סְוֶה סְוֶי Circundatus vel. ta.

סְוֶת סְוֶים Circundati vel. tæ.

⌘ Tertia horū verborū coniugatio, cuius significatio transit in tertiam personam , inflectitur ad hunc modū.

Actis

CAP. SEPTIMUM.

Ⓒ Activa voce, Indicatio modo tempore præterito.

Ⓒ Foemina. Masculina.

הַסְבָּה	הִסֵּב	Fecit circumdare.
הַסִּיבֹת	הִסִּיבֹת	Fecisti circumdare.
	הַסִּיבֹתִי	Feci circumdare mascu. f. fo.

Ⓒ Plurali numero.

	הִסְבּוּ	Fecerunt circumdare mascu. f. f.
הַסִּיבֹתֶיךָ	הִסִּיבֹתֶם	Fecistis circumdare.
	הַסִּיבֹנוּ	Fecim⁹ circumdare mas. f. fo.

Ⓒ Tempore præsentis.

Ⓒ Foemina. Masculina.

מְסִיבָה	מִסֵּב	Qui, vel quæ facit circumdare
מְסִיבֹת	מְסִיבִים	Qui, vel quæ factum circumdare.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Foemina. Masculina.

	אִסְבֵּה .י.	אִסֵּב	Faciã circumdare mascu. f. fo.
תִּסְבִּי	תִּסֵּב	תִּסֵּב	Facies circumdare.
תִּסֵּב	יִסֵּב	יִסֵּב	Faciet circumdare.

Ⓒ Plurali numero.

	נִסְבֵּה .י.	נִסֵּב	Faciem⁹ circumdare mas. f. f.
תִּסְבִּינָה .י.	תִּסְבִּינָה .י.	תִּסְבּוּ	Facietis circumdare.
תִּסְבִּינָה .י.	תִּסְבִּינָה .י.	יִסְבּוּ	Facient circumdare.

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Foemina. Masculina.

הִסְבִּי	הִסֵּב	Fac circumdare.
הִסְבִּינָה	הִסְבּוּ	Facite circumdare.

Ⓒ Infinitiuo modo הַסֵּב .י. הִסֵּב .י. הִסֵּב .י. Facere circumdare.

TERTII LIBRI

¶ Vox passiva huius tertiæ coniugationis habet su-
reg in prima syllaba & inflectitur, hoc modo.

¶ Indicatiuo tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

הוֹסְבָה	הוֹסֵב	Circundatus vel.ta.fuit.
הוֹסְבוֹת	הוֹסְבוֹת	Circundatus vel.ta.fuisti.
	הוֹסְבוֹתִי	Circundatus vel.ta.fui.

¶ Plurali numero.

	הוֹסְבוּ	Circundati vel.tæ.fuerūt.
הוֹסְבוֹתַי	הוֹסְבוֹתֵם	Circundati vel.tæ.fuistis.
	הוֹסְבוֹנוּ	Circundati vel.tæ.fuim⁹.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

מוֹסְבָה	מוֹסֵב	Qui, vel quæ circūdatur.
מוֹסְבוֹת	מוֹסְבִים	Qui, vel quæ circūdātur.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina. Masculina.

	אוֹסְבָה. א.	Circundabor mascu. f. fœ.
אוֹסְבִי	אוֹסֵב	Circundaberis.
אוֹסֵב	אוֹסֵב	Circundabitur.

¶ Plurali numero.

	אוֹסְבוּ. א.	Circundabimur maf. f. f.
אוֹסְבוֹתֵינוּ	אוֹסְבוֹתֵיכֶם	Circundabimini.
אוֹסְבוֹתֵינוּ	אוֹסְבוֹתֵיהֶם	Circundabuntur.

¶ Imperatiuo caret. Infinitiuo
modo הוֹסֵב Circundari.

Quar

CAP. SEPTIMUM.

¶ Quarta coniugatio horum verborum procedit ad modum verborum perfectorum sine alicuius litteræ perditione, tam in voce actiua, quàm in passiuâ, ideo non explicatur hic. Sed ponitur aliud exemplū, vt רוּמַם idest exaltauit וְתִרְוַמַם idest exaltatus est vel exaltauit se.

¶ Secunda species verborum duplicatorum est eorum, quæ habent quattuor litteras substantiales, & horum tres sunt differentiæ. Prima eorum quæ nullam ex illis duplicant, sed vocantur duplicata solum propter excessum litterarum substantialium, idest quia plures quàm tres habent, Qualia sunt כָּרַס idest inuoluit כָּרַס idest conculcauit פָּרַשׁ idest extendit. Secunda differentia est verborum in quibus tertia & quarta duplicantur, idest sunt eadem, vt אָמַל idest defecit aut egrotauit vel succisus est. Tertia differentia est eorum, in quibus prima & tertia littera sunt similes, & item secunda & quarta similes, cuiusmodi sunt hæc כָּלַל idest pauit vel sustentauit כָּרַךְ idest saltauit סָכַסַךְ idest inuoluit כָּרַךְ idest destruxit שִׁעֲשַׁע idest delectauit. ¶ Hæ tres verborum differentiæ non reperiuntur in sacra scriptura nisi in secunda coniugatione, tam in voce actiua, quàm in passiuâ, & habent dagues in tertia littera substantiali. Possent tamen qui vellet hæc verba per alias coniugationes inflectere ad modum verborum perfectorum, ex quo ipsa non sunt defectiua. nam in sua secunda coniugatione nullam ex quattuor litteris substantialibus perdunt. Explicabimus ergo eorum secundam coniugationem in verbis tertiæ differentiæ, hoc modo.

א.א.י.

TERTII LIBRI

Ⓒ Activa voce, Indicatio modo tempore præterito.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

כִּלְכְּלָה
כִּלְכְּלֹתַי

כִּלְכַּל

Sustentaui.

כִּלְכַּלְתָּ

Sustentasti.

כִּלְכַּלְתִּי

Sustentaui mascul. & fœ.

Ⓒ Plurali numero.

כִּלְכְּלוּ

Sustentauerunt mascul. & f.

כִּלְכַּלְתֶּם

כִּלְכַּלְתֶּם

Sustentastis.

כִּלְכַּלְנוּ

Sustentaui⁹ mascul. & f.

Ⓒ In hoc præterito littera tertia habet pathach.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

Ⓒ Tempore præsentis.

מְכַלְכֶּלַת. 1. מְכַלְכֵּל. Qui, vel quæ sustentat. littera tertia substantialis per çere.

מְכַלְכְּלוֹת. מְכַלְכְּלִים. Qui, vel quæ sustentant. littera tertia substantialis per seua.

Ⓒ Sed quando littera vltima substantialis fuerit aliqua istarum, אהחע tunc illa subscribitur cum patha in numero singulari ad hunc modum מְשַׁעְשַׁעֵי idest qui delectatur.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

תְּכַלְכְּלוּ
תְּכַלְכְּלֵי

אֶכְלַכְלֵי. 1. אֶכְלַכְלָה

Sustentabo mascul. & f.

תְּכַלְכַּל

Sustentabis.

יְכַלְכַּל

Sustentabit.

Ⓒ Plurali numero.

נְכַלְכְּלוּ. 1. נְכַלְכְּלָה

Sustētabim⁹. m. & f.

תְּכַלְכְּלוּ

תְּכַלְכְּלוּ

Sustentabitis.

תְּכַלְכְּלוּ

יְכַלְכְּלוּ

Sustentabunt.

Et

CAP. SEPTIMUM.

¶ Et quando vltima littera substantialis fuerit aliqua istarum, ע א tunc littera tertia verbi venit cum cameç vel pathach, hoc modo אַשְׁעֵשֶׁע idest delectabor.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.

Masculina.

כַּלְכַּלִי	כַּלְכַּל	Sustenta.
כַּלְכַּלְנָה	כַּלְכַּלוּ	Sustentate.

¶ Infinitiuo modo כַּלְכַּל Sustentare.

¶ In voce passiuua eiusdem secundæ coniugationis hæc verba duplicata procedunt littera prima substantiali prolata cum cameç, qui vertitur in cholem, siue cum fureq: nulla ex quattuor litteris substantialibus exclusa, hoc modo.

¶ Indicatiuo modo, tempore præterito.

¶ Fœminina.

Masculina.

שְׁעַשְׁעָה	שְׁעַשְׁעָה. ל.	שְׁעַשְׁעָה	Delectat? vel. ta. fuit.
שְׁעַשְׁעַתְּ		שְׁעַשְׁעַתְּ	Delectat? vel. ta. fuisti.
		שְׁעַשְׁעַתְּוּ	Delectat? vel. ta. fuit.

¶ Plurali numero.

	שְׁעַשְׁעוּ	Delectati vel. tẽ. fuerunt.
שְׁעַשְׁעַתְּוּ	שְׁעַשְׁעַתְּם	Delectati vel. tẽ. fuistis.
	שְׁעַשְׁעַנוּ	Delectati vel. tã. fuimus.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.

Masculina.

מְשַׁעֲשַׁעַתְּ	מְשַׁעֲשַׁעַתְּ. ל.	מְשַׁעֲשַׁעַתְּ	Qui, vel quæ delectat.
		מְשַׁעֲשַׁעִים	Qui, vel quę delectant.

¶ Tempore futuro.

Fœ

TERTII LIBRI

¶ **Fœminina.**

Masculina.

	אֲשַׁעֲשַׁע .i.	Delectabor. m. l. f.
תִּשְׁעֲשַׁע	תִּשְׁעֲשַׁע	Delectaberis.
תִּשְׁעֲשַׁע	יִשְׁעֲשַׁע	Delectabitur.

¶ **Plurali numero.**

	נִשְׁעֲשַׁעוּ .i.	Delectabimur. m. l. f.
תִּשְׁעֲשַׁעְנָה	תִּשְׁעֲשַׁעוּ	Delectabimini.
תִּשְׁעֲשַׁעְנָה	יִשְׁעֲשַׁעוּ	Delectabuntur.

¶ Imperatiuo caret. Infinitiuo modo שְׁעֲשַׁעַי Delectari.

¶ Tertia deniq; species verborū duplicatorū est eorū, quæ habēt quinq; litteras. quarū quattuor sunt duplicatae ad modū proximo dictorū verborū de tertia differentia duplicatorū secūde species, qualia sunt הִפְכֵּךְ .i. peruertit סַחֲרַח .i. circūiit. Et quia hæc verba procedūt p̄ primā cōiugationē verborū perfectorū absq; aliqua irregularitate, & nulla suarū quinq; litterarū dep̄dita, ideo nō est necessariū hic amplius eorū profecutionē declarare. ¶ Notandū etiā, quod hoc verbū חִמַּרְמַר .i. incaluit, incaluisisti, inuenitur declinatū p̄ vocē passiuā secūdæ cōiugationis nulla ex suis quinq; litteris exclusa, ideo per modū verborū p̄fectorū illi vocis est variādū indefectibiliter.

¶ Denique circa hoc capitulum est notandum, quod in sacra scriptura sicut eiusdem dictionis, idest nominis vel verbi geminatio fit ad maiorem expressionem, vel ad mysterii alicuius significationem, ita etiam in eadem dictione siue nomine siue verbo eiusdem litteræ geminatio semper fit ob alteram illarū causarum, vel forte propter

pter

CAP. SEPTIMUM.

pter utrâq; simul, ideo verba duplicata sunt bene notâda.

¶ Aduertendum finaliter circa hæc verba irregularia, quod verba defectiua hebraica, sicut dicuntur anomala vel irregularia propter defectum vel excessum a ternario numero litterarum substantialium, ita etiam sunt valde defectiua in vsu sacræ scripturæ, quia plurima eorum non reperiuntur variata per omnes quattuor coniugationes, sicut verba perfecta. Hæc itaque est ratio quare nos in prosecutione verborum defectiuorum non declarauerimus ea, nisi in illis coniugationibus quæ sunt in vsu sacræ scripturæ, licet potuissim⁹ ea magis dilatare.

¶ Item sunt ex supradictis verbis irregularibus, quædam ad quorum similitudinem vel analogiam nulla alia verba inflectuntur, sed ipsa sola per se manent. Hæc fere יָצָא exiuit יָרָא timuit לָקַח accepit נָתַן dedit.

¶ Sunt etiã sex dictiones hebraicæ quæ deseruiunt cuilibet numero & generi. s. istæ אֲשֶׁרִי beatus כֹּל omnis מִי quis וְ vel אֲשֶׁר qui יֵשׁ est לְשֹׁמֵר ad custodiendū. Et præter has etiam omnia verba infinitiua, & omnia gerundia.

¶ De modo inueniendi sores idest primitiuum.

¶ Quia vero multi ante nos laborauerunt, & magnis ambagibus tradiderunt modum inueniendi שֹׁרֵשׁ sores idest radicem vel primitiuū nominum & verborum deriuatiuorū, hoc facili documento idem ostēdemus. Vide ex his quæ supra in secūdo libro dicta sunt in quibus voci bus nominum vel verborū ponebantur in principio vel in fine aliquæ litteræ accidentales, nam illis ablatis tres residuæ litteræ sunt de substantia dictionis, idest primitiuū

TERTII LIBRI

nominis aut verbi. Et hoc maxime verū est in verbis p̄fectis. nam de verbis defectiuis siue irregularib⁹ sæpi⁹ dictū est in hoc tertio libro, qđ perdunt aliquas ex suis litteris substātib⁹. Exemplū in nominib⁹ est de illis quattuor litteris הֶלֶםב quæ denotant casus nominū, & de littera וֵו s̄in q̄ denotāt relatiuū per cōpositionē posita. Et de littera כֶּכaph q̄ denotat similitudinē. Et de littera וֵו est coniūctio. qualibet enim harū septem litterarū a principio nominis ablata residuæ litteræ sunt sores, hoc modo.

הַדְבַר לַדְבַר מִדְבַר בַּדְבַר שֶׁדְבַר כַּדְבַר וְדְבַר וְ

Et istas septē litteras hebræi cōmemorāt his duab⁹ dictionib⁹ וְהַשְּׂקָל בָּם & intellectus in eis. ¶ Idē apparet in noib⁹ q̄ cōponunt̄ cū p̄noie. nā remota vltima dictionis l̄ra q̄ p̄nomē denotat, alię p̄cedētes sunt radix substāialis nois, vt דְבַרִי דְבַרְךָ דְבַרוּ דְבַרְנוּ דְבַרְכֶם דְבַרְם

Exēplū in verbis est manifestissimū in quattuor l̄ris accidētib⁹ futuri tēporis. אֵיתָן Et in quattuor l̄ris gerūdiōrū. בְּכַלֵּם Et in p̄terito vocis passiue primę cōiugationis addit̄ l̄ra nun in p̄icipio, vt נִפְקַד Et in p̄icipio actiuo secūdæ, tertiæ, & q̄rtæ cōiugationis cui addit̄ l̄ra mem in p̄icipio, vt מִפְקִיד מִפְקִיד מִפְקִיד Et qñ l̄ra vau vertit p̄teritū in futurū, & ecōtra. Et qñ וֵו ba cōponunt̄ cū p̄noib⁹ nā in oib⁹ istis subtracta l̄ra accidētali a principio vel a fine, litterę q̄ remanēt sunt de substātia verbi & sores ei⁹. vt וְאֶשְׁמַר וְתִשְׁמַר וְיִשְׁמַר וְשִׁמְרִי וְשִׁמְרֶיךָ וְשִׁמְרֵינוּ וְשִׁמְרֵיכֶם וְשִׁמְרֵיכֶם וְשִׁמְרֵיכֶם וְשִׁמְרֵיכֶם

¶ Tertii libri & totius introdu
ctionis Grammaticæ Hebrææ
FINIS.

EIVSDEM ALFONSI ZAMO

rensis Vocabularium breue omnium
fere primitiuorum hebraicorū,
quorū notitia est summe
necessaria adiscenti
bus Hebraicā
linguā
per Artem pre-
missam.

VOCABVLORVM CLARA
distinctaque notitia est adeo necessaria in
qualibet lingua hominum, vt sine ea præce-
pta Artis Grammaticæ parum & fere nihil
prodesse credamus. Vt enim in naturalibus
forma rei eget sua materia velut basi, in qua sustentetur,
& qua ad suas actiones quasi instrumento vtatur, eodem
modo artificium linguæ forma quædam eius existens
prærequirit necessario Vocabulorum copiam, scilicet vt
basim & materiam cui insistat, & in qua regulæ Artis
exercitio quodam elucescant fiantque clariores. ¶ Cum
ergo adiutorio diuini fauoris regulas Artis Grammati-
cæ Hebraicæ breuiuscule & sub compendio tradideri-
mus, consequens est vt Vocabulorum materiam huic
formæ subiiciamus, ad praxim exercitiumque nouitio-
rum, quo melius ac facilius regulas nostras intelligant &
memoriæ cōmendent. ¶ Verum quia de dictionibus in-
declinabilibus in fine secūdi Libri satisfecisse credim⁹ di-
scipulis, nostra intentio hoc in loco circa partes orationis
declinabiles, quæ sunt nomē & verbū: maxime versabitur.

At

¶ At quia nominum duæ sunt species similiter & verborum, primitiua & deriuatiua, ad prolixitatem euitandam sola primitiua trademus vocabula, quæ etiam in nominibus paucissima habet sermo hebraicus, sed omnia fere nomina sua sunt verbalia a verbisque deriuata.

Quare tota substantia linguæ hebraicæ in verbis consistit & in nominibus & participiis a verbis deriuatis. Hinc etiam pendet tota diuersitas inter translationes latinas & græcas veteris testamenti quas habemus, nam in nominibus non verbalibus sed primitiuis aut aliter deriuatis, fere semper concordant interpretes. Intendentes itaque latinis theologis peritiam sermonis hebraici, eis per necessarium, tradere, verborum primitiua hic ordinabimus secundum alphabeti hebraici seriem, nam ex eis & verba deriuatiua, & nomina verbalia ac participia innotescunt.

¶ Nec tamen cuiuslibet primitiui verbi omnes significationes ponemus, quia hoc prolixum foret, sed solas eas quæ magis propriæ sunt, & magis in sacra scriptura usitæ, quia illæ robur autoritatis habent ad probandam translationis latinæ veritatem. non autem aliæ significationes eorum, quas ad placitum sibi finxerunt doctores bibliæ commentarii. Habet ergo nouitius hebraici sermonis auditor hic post artem breuem & portatilem, etiam vocabularium breuissimum ei adiunctum.

בָּאֵר Declaravit.
 בָּאֵש Fetuit.
 בָּגַד Falsificavit.
 בָּדַל Diuisit vel separauit.
 בָּדַק Reparauit. s. scisuram.
 בָּהַר Dispersit. s. irum est.
 בָּהַל Turbauit.
 בָּזַר Diuisit. s. dissipauit.
 בָּחַל Instabilis fuit.
 בָּחַן Probauit. s. tentauit.
 בָּחַר Elegit.
 בָּטַח Confidit.
 בָּטַל Cessauit ociose.
 בָּבַר Priogenitauit.
 בָּלַג Confortauit.
 בָּלַם Constrinxit.
 בָּלַם Vellicauit.
 בָּלַע Deuorauit.
 בָּלַק Lacerauit vel nudauit.
 בָּעַט Recalcitrauit.
 בָּעַל Dñat⁹ est vel nupsit.
 בָּעַר Arsit. s. succēdit.
 בָּעַת Conturbauit.
 בָּצַע Rapuit. s. cōpleuit.
 בָּצַק Attritus est.
 בָּצַר Vindemiauit.
 בָּקַע Rupit.
 בָּקַר Visitauit.

בָּקַש Quæsiuit.
 בָּרַח Fugit.
 בָּרַךְ Benedixit. (uit.
 בָּשַׁל Coxit. s. matura
 בָּשַׁר Annunciauit.
 בָּתַק Trucidauit.
 בָּתַר Diuisit.
 ¶ De littera. ג. Guimal.
 גָּאֵל Redemit.
 גָּבַל Terminauit.
 גָּבַר Præualuit.
 גָּדַל Magnificauit.
 גָּדַע Succidit, abscidit.
 גָּדַף Exprobrauit.
 גָּדַר Sepiuit.
 גָּהַר Prostrauit se.
 גָּוַע Consumptus est.
 גָּזַל Prædatus est.
 גָּזַר Sententiauit vel diuisit.
 גָּלַח Totondit.
 גָּלַם Inuoluit.
 גָּלַע Commiscuit.
 גָּלַש Ascendit, apparuit.
 גָּמַל Retribuit. s. ablaetauit.
 גָּמַר Defecit, finiuit.
 גָּנַב Furatus est.
 גָּנַד Thesaurizauit.
 גָּעַל Abiecit. s. abomiāt⁹ ē.

Incre

נִעַר Inerepauit.
 נִעַשׂ Cōmouit pcellauit.
 נִרַד Rasit.
 נִרַס Confregit.
 נִרַע Diminuit.
 נִרַף Traxit.
 נִרַשׂ Abiecit. נִשַׁם Pluit.

De littera ד. Daleth.

דִּאֵב Doluit.
 דִּאֵב Formidauit.
 דִּבַּח Immolauit. s. irum est.
 דִּבַּק Adhesit.
 דִּבֵּר. l. דִּבֵּר Locutus est.
 דִּנַּר Fouit vel incubuit.
 דִּהֵם Stupe fecit.
 דִּהַר Fremuit v'l himniuit.
 דִּחַל Timuit. s. irum est.
 דִּחַף Festinauit.
 דִּחַק Coartauit.
 דִּלַּג. l. דִּלַּג Saltauit.
 דִּלַּח Turbauit. s. aquam.
 דִּלַּף Stillauit.
 דִּלַּק Persecut⁹ evel icēdit.
 דִּמַּע Lacrimatus est.
 דִּעַף Extinxit.
 דִּפַּק Pulsauit. s. hostium.
 דִּקַּר Perfodit. s. gladio.
 דִּרַב Calcauit.

דִּרַשׂ Quæsiuit.
 דִּשַׁן. l. דִּשַׁן Impingauit.
 De littera ה. He.
 הִבַּל Euanuit.
 הִדַּךְ Conculcauit.
 הִדַּף Expulit.
 הִדַּר Decorauit.
 הִכַּר Oppressit.
 הִלַּךְ Ambulauit.
 הִלַּם Percussit, quassauit.
 הִמַּן Multiplicatus est.
 הִמַּס Contabuit.
 הִפַּךְ Reuersus est.
 הִצַּטִּיד Cibaria tullit. l. ciba
 הִרַב Occidit. (ria pparauit.
 הִרַס Destruxit.
 הִתַּל Mentitus est.

De littera Vau nullum reperitur verbum.

De littera ז. Zain.

זָבַד Dotauit.
 זָבַח Immolauit.
 זָבַל Cohabitauit.
 זָהַר Gavit, præostendit.
 זָחַל Serpiuit, reptauit.
 זָכַר Recordat⁹. l. memorat⁹
 זָמַר Cātavit, psalluit. (est.
 זָנַח Abiecit.

זָנַק Fluxit, saltavit.
 זָעַף Breuiavit.
 זָעַם Detestat⁹. P. indignat⁹ ē
 זָעַף Irat⁹ ē. P. tristat⁹.
 זָעַק Glamauit, vociferavit
 זָקַן Senuit.
 זָקַף Erexit.
 זָרַב Dissipauit.
 זָרַח Ort⁹ stes. sol. P. lux.
 זָרַע Seminauit.
 זָרַק Sparſit.
 ¶ De littera. ח. Cheth.
 חָבַט Excussit.
 חָבַל. P. חָבַל Pignorauit, cor/
 חָבַק Amplexat⁹ ē. (rūpit.
 חָבַר. P. חָבַר Iunxit.
 חָבַש. P. חָבַש Viciuit. P. ligauit
 חָנַר Cinxit.
 חָדַל Cessauit.
 חָדַש Innouauit.
 חָזַק Confortauit.
 חָטַב Secauit, scidit.
 חָטַם Obturauit.
 חָטַף Rapuit.
 חָיַב Condemnauit.
 חָכַם Sapuit.
 חָלַט Rapuit.
 חָלַם Somniauit.

חָלַף Mutauit.
 חָלַץ. P. חָלַץ Eruit, tulit.
 חָלַק. P. חָלַק Diuisit.
 חָלַש Debilitauit.
 חָמַד Concupiuit.
 חָמַל Misert⁹ ē, pepercit.
 חָמַס Iniuste egit.
 חָמַץ Fermētauit.
 חָמַק Diuertit, declinauit.
 חָמַר Turbauit, intumuit.
 חָנַט Cōdidit. s. aromatib⁹
 חָנַךְ Dedicauit.
 חָנַף Simulauit.
 חָנַק Suffocauit.
 חָסַל Deuorauit.
 חָסַם Clausit. s. os.
 חָסַר. P. חָסַר Defecit.
 חָפַד Eestinauit.
 חָפַץ Voluit.
 חָפַר Fodit.
 חָפַש Libertate donauit.
 חָפַש. P. חָפַש Scrutatus est.
 חָצַב. P. חָצַב Excidit.
 חָצַף Vrgēs fuit. s. firū ē.
 חָצַר. P. חָצַר Clanxit tuba.
 חָקַר. P. חָקַר Quæsiuit.
 חָרַב Siccavit, destruxit.
 חָרַב Contraxit.

For

חָרַד	Formidauit.
חָרַב	Inuasi, inuenit.
חָרַם	Destruxit.
חָרַף	Exprobrauit.
חָרַץ	Latrauit.
חָרַק	Fremuit.
חָרַשׁ	Siluit.
חָשַׁב	Cogitauit.
חָשַׁךְ	Obscurauit.
חָשַׁךְ	Vitauit, phibuit.
חָשַׁל	Debilitauit, lassauit.
חָשַׁף	Discooperuit.
חָשַׁק	Concupiuit.
חָשַׁר	Cribrauit, defauit.
חָתַךְ	Incidit, pscidit.
חָתַל	Inuoluit.
חָתַם	Sigillauit.
חָתַן	Nupsit.
חָתַף	Rapuit.
חָתַר	Fodit.

De littera. ט. Teth.

טָאב	Placuit firū est.
טָבַח	Iugulauit.
טָבַל	Tinxit, balneauit.
טָבַע	Submersit.
טָהַר	Mundauit.
טָחַן	Moluit.
טָמַן	Abscondit.

טָנַף	Inquinauit.
טָעַם	Gustauit.
טָעַן	Onerauit.
טָפַל	Applicauit.
טָפַשׁ	Ebetauit.
טָרַח	Laborauit.
טָרַף	Rapuit.

¶ Verba a iod incipientia, quia sunt imperfecta siue irregularia, hic nō ponuntur, sed inferi⁹ in loco suo.

De littera. כ. Caph.

כָּאב	Doluit.
כָּבַד	Grauauit, hono
כָּבַס	Lauit. (rauit.
כָּבַשׁ	Subiecit.
כָּדַב	Mētit⁹ ē. firū.
כָּהַל	Potuit.
כָּהַן	Ministrauit.
כָּזַב	Mentitus est.
כָּחַד	Negauit.
כָּחַל	Linuit.
כָּחַשׁ	Negauit.
כָּלַם	Erubuit.
כָּמַר	Incaluit.
כָּנַס	Congregauit.
כָּנַע	Humiliauit, cōtruit.
כָּנַשׁ	Cōgregauit. firū.

מִלַּק Scldit, rupit.
מִנַּע Priuauit, vetuit.
מִכַּר Miscuit. s. vinū, libauit.
מִכַּר Tradidit, delegauit.
מִעַד Lapsus est, vacillauit.
מִעַט Minuit.
מִעַר Contriuit.
מִעַל Præuaricatus est.
מִצַּד Obsedit.
מִרַד Rebellaui, recessit.
מִרַח Cataplasmauit.
מִרַט Pilauit, euulsit.
מִרַע Detraxit, puerit. s. אַבָּא.
מִרַק Absterfit, poliuit.
מִשַּׁח Vixit.
מִשַּׁךְ Attraxit.
מִשַּׁל Dñat⁹ ē, exēplificauit.
מִתַּח Extendit.
מִתַּק Dulcorauit.

סָנַד Adorauit, curuauit.
סָנַר Clausit.
סָחַב Lacerauit, detraxit.
סָחַף Abrasit, innundauit.
סָחַר Circuuit, negociat⁹ ē.
סָכַל Delirauit.
סָכַן Cōparauit, assimilauit.
סָכַר Clausit.
סָכַת Attendit, auscultauit.
סָלַד Affixit, exusit.
סָלַח Pepercit.
סָלַף Mutauit, torsit.
סָלַק Ascendit. sirum est.
סָכַר Adiunxit, substētauit.
סָמַר Orripilauit, horruit.
סָעַד Confortauit, firmauit.
סָעַר Conturbauit. s. mare.
סָפַד Planxit, lamētatus est.
סָפַח Iunxit, hæsit.
סָפַן Recondidit.
סָפַק Plausit, suffecit.
סָפַר Nūerauit, narra
סָפַל Lapidauit. (uit.
סָרַח Corrupit, fetuit.
סָרַף Combussit.
סָתַם Obturauit, abscōdit.
סָתַר Occultauit.

Ⓔ Verba a nun icipiētia
 hic nō ponunt⁹, q̄a sūt imp
 fecta siue irregularia, sed in
 feri⁹ ponent⁹ in suo ordine.
Ⓔ De littera. ס. çamach.

סָאן Pugnauit.
סָבַךְ Irretiuit.
סָבַל Sustinuit, portauit.
סָבַר Cogitauit. sirum est.

Ⓔ De littera. y. Hain.

עָבַד	Seruit.	עָלַץ	Exultauit.
עָבַט	Pignorauit.	עָמַד	Stetit.
עָבַר	Transiuit.	עָמַל	Laborauit.
עָבַשׁ	Computruit.	עָמַס	Onerauit.
עָנַב	Amauit.	עָמַק	Profundauit.
עָנַם	Cōtristat⁹ est.	עָמַר	Oppressit.
עָדַן	Delectatus est.	עָנַן	Obnubilauit.
עָדַף	Excessit.	עָנַג	Deliciatus est.
עָדַר	Defecit, abstulit.	עָנַד	Ligauit, circūdedit.
עָוַד	Testificatus est.	עָנַק	Onerauit, circūligauit
עָוַל	Inique egit.	עָנַשׁ	Cōdēnauit, puniuit.
עָוַר	Cecus fact⁹ est.	עָפַל	Cōtenebrauit.
עָוַת	Peccauit.	עָפַר	Aspersit.
עָזַב	Reliquit.	עָצַב	Cōtristat⁹ ē, doluit
עָזַק.ל. עָזַק	Sepiuit.	עָצַם.ל. עָצַם	Fortificauit, ex offauit. (tus ē.
עָזַר	Auxiliatus est.	עָצַר	Detinuit ꝓhibuit, dñā
עָטַף	Inuoluit, tardauit.	עָקַב	Supplātauit, iuestigauit
עָטַר	Coronauit, circūiuit.	עָקַד	Ligauit.
עָטַשׁ.ל. עָטַשׁ	Sternutauit.	עָקַל	Peruertit, detorsit.
עָיַב	Obnubilauit.	עָקַר	Euulsit, erradicauit
עָיַן	Intuit⁹ est, aspexit.	עָקַשׁ	עָקַשׁ depuauit, ꝓuertit
עָכַס	Titiabulauit. s. pedib⁹	עָרַב	Miscuit, fide iussit, pla
עָכַר	Turbauit.	עָרַג	Ingenuit, clama (cuit
עָלַז	Exultauit.	עָרַךְ	Ordinauit. (uit.
עָלַם	Occultauit.	עָרַל	ꝓꝓuciauit, hūit ꝓꝓuciū
עָלַס	Exultauit.	עָקַם	Astutiatuit, cōgregauit
עָלַע	Lābuit, deglutiuit.	עָרַף	Stillauit, exercitauit.
עָלַף	Defecit.		

Tinu

עָרַץ	Timuit, formidauit.	פָּלַשׁ	Extendit.
עָרַק	Rosit, comedit.	פָּנַק	Delicate, nutriuit.
עָשָׂן	Fumauit, irat⁹ ē.	פָּסַג	Exaltauit, muniuit.
עָשָׂק	Calūniatus est.	פָּסַח	Transiuit, saltauit.
עָשָׂק	Iurgauit.	פָּסַל	Dolauit.
עָשָׂר	Ditatus est.	פָּעַל	Opat⁹ ē, fecit.
עָשָׂר.י.	Decimauit.	פָּעַם	Terruit, pulsauit.
עָשֶׂת	Impiguauit, lucid⁹ fu	פָּעַר	Apperuit. s. os.
עָתָד	Parauit (it. p. cogitauit	פָּצַח	Cantauit.
עָתָם	Obscurauit.	פָּצַל.י.	Decorticauit.
עָתַק	Subleuauit, iueterauit	פָּצַם	Rupit, dirupit.
עָתָר	Orauit.	פָּצַע	Vulnerauit.
Ⓒ De littera. פ. Pe. (git		פָּצַר	Cōpulit, pfidiauit.
פָּאָר	Gl'iat⁹, decorat⁹ ē. p. colle	פָּקַד.י.	Visitauit, statuit
פָּנַע	Occurrit, deꝑcat⁹ ē.	פָּקַח	Apperuit.
פָּנָר	Corruit, occurrit.	פָּרַד	Diuisit.
פָּנַשׁ	Obuiauit.	פָּרַח	Floruit, germinauit.
פָּדַע	Redemit, liberauit.	פָּרַט	Cātauit. p. pticlarizauit
פָּזַר.י.	Dispersit.	פָּרַם	Scidit, rupit.
פָּחַד	Timuit, formidauit	פָּרַם	Diuisit, fregit.
פָּחַז	Festinauit, vagauit.	פָּרַע	Vacauit, ociosus fuit.
פָּטַר	Apperuit.	פָּרַץ	Diuisit, apperuit, scz parietē, egressus est. creuit.
פָּלַג	Diuisit, segregauit.	פָּרַק	Redemit, lacerauit.
פָּלַח	Scidit. p. seruiuit. sirū.	פָּרַשׁ	Declarauit, sepauit
פָּלַט	Euasit, liberauit.	פָּרַשׁ	Extēdit, expādīt
פָּלַס	Ponderauit.	פָּשַׁח	Cōfregit, scidit.
פָּלַץ	Tremuit, cōcussus ē.	פָּשַׁט	Spoliauit, nudauit.
פָּלַשׁ	Inuoluit.		

Præ

פָּשַׁע	p̄uaricat⁹ ē, rebellauit.	צָפַר	Manicauit.
פָּשַׁע	Incessit, deābulauit.	צָרַב	Combussit.
פָּשַׁק	Apperuit. s. labia.	צָרַח	Vociferauit.
פָּשַׁר	Interpretatus est.	צָרַךְ	Oportuit.
פָּתַח	Apperuit, euaginauit.	צָרַף	Conflauit, probauit.
פָּתַל	Comparauit. pueritit.	Ⓒ	De littera. ק. Quoph.
פָּתַר	Interp̄tat⁹ ē. s. somniū.	קָאָם	Stetit. firum est.
Ⓒ	De littera. צ. çadic.	קָבַל	Recepit.
צָנַט	Porrexit. s. panem.	קָבַע	Affixit.
צָבַע	Intinxit.	קָבַץ	Congregauit.
צָבַר	Collegit.	קָבַר. ו. קָבַר	Sepeliuit.
צָדַק	Iustificauit.	קָדַח	Succendit.
צָהַל	Exultauit, iubilauit.	קָדַם. ו. קָדַם	Anticipauit.
צָוַח	Clamauit, vociferauit.	קָדַר	Obscuratus est.
צָחַק	Risit.	קָדַשׁ. ו. קָדַשׁ	Sanctificauit.
צָלַח	Prosperauit, profecit.	קָהַל	Congregauit.
צָמַד	Iunxit, hesit.	קָטַל	Interfecit.
צָמַח	Germinauit, creuit.	קָטַן	Minoratus est.
צָמַק	Aruit.	קָטַף	Euulsit. (ligauit. firū ē
צָמַת	Dispersit, cōsumpsit.	קָטַר. ו. קָטַר	Suffumigauit. ו.
צָנַח	Fixit, suspirauit.	קָלַל	Maledixit.
צָנַף	Circumuoluit.	קָלַס. ו. קָלַס	Derisit.
צָעַד	Incessit, ambulauit.	קָלַע	Fundibulauit.
צָעַן	Mot⁹ est, trāstat⁹ est.	קָמַט	Rugauit. i. fecit rugam
צָעַק	Clamauit, vociferauit.	קָמַל	Succidit.
צָעַר	Diminutus est.	קָמַץ	Pugillum impleuit.
צָפַד	Adhesit.	קָסַם	Diuinauit, ariolauit.
צָפַן	Reseruauit, celauit.	קָפַד	Scidit.

Saltar

קפץ	Saltavit, clausit.	רהט	Cucurrit, solum est.
קצב	Præscidit.	רוח	Respiravit, refocillat ⁹ ē.
קצע	Abrasit, decorticavit.	רזם	Innuvit.
קצף	Irat ⁹ , indignat ⁹ ē. (suis.)	רחב	Dilatatus est.
קצר	Abreuiavit, me	רחם	Misertus est, dilexit.
קרב	Appropiavit, accessit.	רחף. רחף.	Volavit, ferebat ⁹
קרח	Decalavit, depilavit.	רחץ	Lavit, confidit.
קרים	Extendit. s. cutem.	רחק. רחק.	Elongavit.
קרן	Cornut ⁹ fuit, splēduit.	רחש	Eruclavit, cogitavit.
קרים	Ruit, contritus est.	רטב	Humectavit, viruit.
קרע	Scidit, rupit.	רטש	Allisit, dimisit.
קרץ	Annuvit. s. oculis.	רבב	Equitavit.
קשב	Ascultavit.	רבים	Strinxit.
קשח	Induratus est.	רבש	Possedit, acquisiuit.
קשר	Ligavit, iunxit.	רמס	Conculcavit.
Ⓒ De littera. ר. Res.		רמש	Reptavit.
רבף	Frixit, torruit.	רעב	Esurit.
רבץ	Cubavit, quieuit.	רעד	Tremuit.
רבק	Impinguavit. (est.)	רעם	Tonavit, mutavit.
רנד	Cōmot ⁹ ē, tremuit, nat ⁹	רעף	Irroravit, stillavit.
רגל	Exploravit, diffamavit	רעץ	Percussit, contriuit.
רגם	Lapidavit. (uit.)	רעש	Commouit.
רגן	Sussurravit, murmura	רפד	Strauit, stipavit.
רגע	Scidit, q̄euit, turbat ⁹ ē.	רפס	Conculcavit.
רגש	Fremuit, tumultuavit.	רפק	Innixus est.
רדם	Sopore iacuit, dormi	רפש	Cōculcavit, pturbavit
רדף	Persecutus est. (uit.)	רצד	Contendit, saltavit.
רהב	Excessit, sup̄biuit, sulci	רצח	Interfecit.

(continua)

Per/

רָצַע Perforavit.

רָהַב Putruit.

רָקַד.פ.רָקַד Saltavit.

רָקַח Confecit.

רָקַם Polimitavit.

רָקַע Extēdit, formatit.

רָשַׁם Signavit, cōstituit.

רָשַׁע Inique egit.

רָתַח Ferbuit, bulliuit.

רָתַם Ligavit, stravit.

De littera. ש. Sin.

שָׁאָב Hausit. f. aquā.

שָׁאָג Rugiit.

שָׁאָט Cōtēsit, despexit.

שָׁאָל Interrogavit, q̄siuit.

שָׁאָן Quieuit.

שָׁאָף Bibit, glutivit, sorbuit

שָׁאָר Remāsit, reliqt.

שָׁבַח.פ.שָׁבַח Laudavit, glori

שָׁבַע Iuravit. (ficavit.

שָׁבַע Saturavit, repleuit.

שָׁבַץ Coartavit, strixit. f. seri

שָׁבַק Reliq̄t, firū est. (co.

שָׁבַר.פ.שָׁבַר Fregit.

שָׁבַר Spectavit, cōsideravit

שָׁבַש.פ.שָׁבַש Infaniuit, erra

שָׁבַת Quieuit. (uit firū ē.

שָׁנַב Exaltavit, magnificavit

שָׁנַח Aspexit.

שָׁנַל Coiuit, cōiūxit.

שָׁנַע Infaniuit.

שָׁדַם Exaruit.

שָׁדַף Aruit.

שָׁזַב Liberavit. firū ē.

שָׁזַף Aspexit.

שָׁזַר Retorsit. f. filiū.

שָׁחַט Iugulavit, imolavit.

שָׁחַט Expressit.

שָׁחַק Cōminuit, cōtudit.

שָׁחַק.פ.שָׁחַק Risit.

שָׁחַר Nigravit, manicauit.

שָׁחַת.פ.שָׁחַת Corrupit.

שָׁמַח Expādīt, extēdit.

שָׁמַם Odiuit, cōminat⁹ ē.

שָׁמַן Aduersat⁹ est.

שָׁמַף Lauit, obruit. f. diluuiō

שָׁכַב Accubuit, iacuit.

שָׁכַח.פ.שָׁכַח Oblitus est.

שָׁכַל Orbat⁹ ē. f. filiis.

שָׁכַל.פ.שָׁכַל Intellexit.

שָׁכַם Manicauit.

שָׁכַן.פ.שָׁכַן Habitavit.

שָׁכַר Inebriatus est.

שָׁכַר Conduxit.

שָׁלַב Coniunxit.

שָׁלַח.פ.שָׁלַח Misit, elecit.

Dña

שָׁלַט Dominat⁹ est.
 שָׁלַךְ Proiecit.
 שָׁלַם.י. Restituit, soluit
 שָׁלַף Euaginavit.
 שָׁמַד Destruxit.
 שָׁמַח.י. Letatus est.
 שָׁמַט Dimisit.
 שָׁמוּ Impinguavit.
 שָׁמַע Audiuit, exaudiuit.
 שָׁמַר Custodiuit.
 שָׁנַם.י. Accinxit.
 שָׁסַע.י. Diuisit, scidit.
 שָׁסַף.י. Laceravit.
 שָׁעַן Recubuit.
 שָׁעַר Coniecit.
 שָׁעַר Metuit.
 שָׁפַח.י. Decaluauit.
 שָׁפַט Iudicauit.
 שָׁפַךְ Effudit.
 שָׁפַל Humiliauit.
 שָׁפַק Suffecit, plausit.
 שָׁפַר Ornauit.
 שָׁפַת Ordinauit.
 שָׁקַד Vigilauit.
 שָׁקַד Vigilauit.
 שָׁקַט Quienit, siluit.
 שָׁקַל Pōderauit, appēdit.
 שָׁקַע Absorbuit, demersit.

שָׁקַף Aspexit. (miat⁹ ē.
 שָׁקַץ.י. Eeuitauit, abo
 שָׁקַר Mētīt⁹ ē, falsificauit.
 שָׁקַר Innuit. f. oculis.
 שָׁרַד Remansit.
 שָׁרַט Scalpsit, scidit carnes
 שָׁרַע Suppsit. (ungulis.
 שָׁרַף Combustit.
 שָׁרַץ Reptauit, serpuit.
 שָׁרַק Sibillauit.
 שָׁרַשׁ Radicauit. (uitit.
 שָׁרַת.י. Ministrauit, ser
 שָׁתַל Plātauit, fundauit.
 שָׁתַן Minxit.
 שָׁתַק Siluit, quieuit.
 שָׁתַר Computruit.

De littera. ת. Tau.

תָּאַב Desiderauit, cōcupiuit
 תָּאַר Descripsit, figurauit.
 תָּאַר Confregit. firū est.
 תָּחַר Zelauit, emulat⁹ est.
 תָּכַן Parauit.
 תָּמַךְ Sustentaui.
 תָּעַב Abominat⁹ est.
 תָּפַר Consueuit.
 תָּפַשׁ Apprehēdit. (sui.
 תָּקַן.י. Correxuit, cōpo
 תָּקַע Clāxit, cōcrepauit.

Robo

נָתַק	Roboravit, preualuit.	נָהַג. 1.	Minauit, duxit.
נָתַק	Sequuntur verba im-	נָהַל. 1.	Minauit. s. gregē
	perfecta siue irregularia, se-	נָהַם	Fremuit. נָהַק
	cū dū ordinē capitulorū ter-	נָהַר	Fluxit. נָזַד
	tii libri huius artis. Et primo	נָזַל	Fluxit, stillauit.
	de incipiētib9 a littera nun,	נָזַק	Dānificauit. firum est.
	de qb9 in. 2. cap. tertii libri.	נָזַר	Separauit, abstinuit.
נָאָם	Dixit, loquutus est.	נָחַל	Possedit, hereditauit.
נָאָף	Mechat9 ē, adulterauit	נָחַם	Cōsolat9 ē, penitu
נָאָץ	Detraxit, blaffema	נָחַץ	Festinauit, vrsit. (it.
נָאָק	Genuit, clamauit. (uit	נָחַשׁ	Expt9 ē, auguria
נָאָר. 1.	Attenuat9 ē, ma	נָחַת	Descēdit, cōfregit. (19 ē
נָבַח	Latrauit. (ledixit.	נָטַל	Portauit, leuauit.
נָבַט	Aspexit, attendit.	נָטַף	Distillauit, loquut9 est.
נָבַל	Defluxit, cecidit.	נָטַר	Custodiuit.
נָבַע	Effluxit, manauit.	נָטַשׁ	Dereliquit.
נָבַד	Nunciauit.	נָכַל	Machinatus est.
נָנַח	Cornu petiuit.	נָכַר	Cognouit, alienauit.
נָנַן	Pfalliuit, cantauit.	נָמַל	Scidit.
נָנַע	Tetigit, plagauit.	נָסַג	Comprehendit.
נָנַף	Percussit.	נָסַח	Euulsit. נָסַךְ
נָנַר	Defluxit. s. aqua.	נָסַע	Perrexit.
נָנַשׁ	Accessit, appropiāuit	נָסַק	Ascendit.
נָנַשׁ	Exegit, affixit.	נָעַל	Clausit.
נָנַב	Promisit, sponte.	נָעַם	Placuit, delectauit.
נָנַח	Abiecit, aberrauit.	נָעַץ	Fixit.
נָנַף	Impulit, repulit.	נָעַר	Scussit, excitauit.
נָנַד	Vouit, pollicitus est.	נָפַח	Insufflauit, inspirauit.

Ceclo

נָפַל	Cecidit, ruit. (frēgit.	נָתַר	Saltavit, soluit.
נִפְּץ. נִפְּץ. נִפְּץ.	Dispſit, diuifit,	נָתַשׁ	Euulſit, diſſipauit.
נָפַק	Egreſſus eſt. ſirū eſt.	¶ Verba impfēcta ſiue irregu-	
נָפַשׁ	Refrigerauit, aiāuit.	laria a iod incipiētia, de qui-	
נָצַב	Conſtituit, ſtetit.	bus in eodē. 2. cap. tertii libri.	
נָצַח	Vicit, triumphauit.	יָאֵב	Deſiderauit.
נָצַל	Eripuit, liberauit.	יָאֵל	Voluit, acquieuit.
נָצַר	Cuſtodiuit.	יָאֵשׁ	Deſperauit.
נָקַב	Perforauit.	יָאֵת	Cōuenit. יָבַל Deduxit
נָקַם	Vindicauit.	יָבַשׁ	Siccavit, exaruit.
נָקַף	Scidit, ſcuſſit.	יָנַע	Laborauit, defecit.
נָקַר	Euulſit, effodit,	יָנַר	Timuit.
נָקַשׁ	Offendit, colliſit.	יָדַע	Sciuit, cognouit.
נָשַׁב	Sufflauit.	יָהַב	Dedit, tradidit.
נָשַׁב	Apprehendit.	יָהַר	Ambulauit. ſirum eſt.
נָשַׁךְ	Momordit, foenerat. עָזַם	יָזַם	Cogitauit. יָזַן Armauit
נָשַׁל	Expulit, eiecit.	יָזַע	Sudauit. יָחַד Adunauit
נָשַׁף	Flauit. נָשַׁק Osculat. עָ	יָחַל	Expectauit.
נָשַׁק	Incendit.	יָחַם	Calefecit.
נָשַׁר	Serrauit, ſecuit.	יָחַם	Genealogizauit.
נָשַׁת	Aruit, marcuit.	יָחַר	Moram fecit.
נָתַח	Dimembrauit.	יָטַב	Benefecit, placuit.
נָתַךְ	Stillauit, fluxit, fudit.	יָכַח	Increpauit, arguit.
נָתַן	Dedit, donauit.	יָכַל	Potuit, valuit.
נָתַם	Diſſipauit, euertit.	יָכַת	Concidit, comminuit.
נָתַע	Confregit, contriuit.	יָלַד	Peperit, natus eſt.
נָתַן	Deſtruxit.	יָלַךְ	Ambulauit, abiit.
נָתַק	Euulſit, abſtraxit.	יָמַר	Supbiuit, exaltat. eſt.

Repo

יָנַח	Reposuit, dimisit.	יָרַד	Descēdit, fluxit.
יָנַק	Suxit, lactatus est.	יָרַט	Peruertit, declinavit.
יָסַד	Fundauit, statuit.	יָרַע	Displicuit, malignat⁹ ē
יָסַר	Vnixit, liniuit.	יָרַק	Expuit.
יָסַף	Addidit, adiecit.	יָרַשׁ	Possedit, hereditauit.
יָסַר	Erudiuit, castigauit	יָרַשׁב	Habitauit, sedit.
יָעַד	Cōuenit, admonuit.	יָרַשׁח	Humiliauit.
יָעַז	Supbiuit. s. ipudēter.	יָרַשׁט	Extēdit, tetēdit.
יָעַט	Inuoluit, operuit.	יָרַשׁם	Dessolauit, demolit⁹ ē
יָעַל	Profuit.	יָרַשׁן	Dormiuit, soporat⁹ ē.
יָעַף	Defecit, lassat⁹ est.	יָרַשׁע	Saluauit.
יָעַץ	Consilium dedit.	יָרַשׁר	Placuit, rect⁹ fuit.
יָפַח	Locut⁹ ē, apparuit	יָרַתַר	Remāsit, relict⁹ est.
יָפַע	Apparuit, illustrauit.	Ⓐ	Verba imperfecta siue irregularia, quæ sunt monosyllaba, secundum ordinem alphabeti, de quibus in cap. 3. tertii libri.
יָצָא	Egressus ē, exiuit.	Ⓐ	De littera א Aleph.
יָצַב	Stetit, erexit.	אָוּן	Festinare, cogere.
יָצַג	Posuit, reposuit.	אָוּר	Illuminare, lucere.
יָצַע	Strauit. (uit.	Ⓐ	ב Beth.
יָצַק	Fudit, effudit, cōfla	בּוֹא	Venire, intrare.
יָצַר	Formauit, creauit.	בּוֹז	Contemnere.
יָצַת	Succendit, cōbusit.	בּוֹךְ	Oberrare, deuiare.
יָקַד	Arsit, incendit. (ce.	בּוֹן. 1. בִּין	Intelligere, docere.
יָקַע	Affixit, suspēdit. s. icru.	בּוֹס	Cōculcare, calcare.
יָקַף	Circūdedit, circūiuit.	בּוֹק	Dissipare, euacuare.
יָקַץ	Euigilauit.		
יָקַר	Honoratus est.		
יָקַשׁ	Offēdit, scādalizat⁹ ē.		
יָרָא	Timuit.		

Eru

בוש	Erubescere, cōfūdere.	חוד	Parabolizare, enigmati
Ⓒ ג	Guigal.	חול	Dolere, pturire. (ce loq.)
גוד	Accingere se. s. ad p̄litū.	חוס	Parcere, misereri.
גוד	Volare, tondere.	חוש	Festinare, affluere.
גוח	Educere, extrahere.	Ⓒ ט	Teth.
גול. גול. גול.	Exultare, letari.	טוב	Benefacere.
גור	Habitare, peregrinari.	טוח	Linire.
גירף	Claudere, oppilare.	טוש	Volare, festinare.
Ⓒ ד	Dalet.	טיל	Mittere, proicere.
לוח	Impellere, expellere.	Ⓒ ק	Caph.
דוך	Terere.	כול	Capere, cōtinere, posse.
דום	Tacere, silere.	כון	Parare, dirigere.
דון	Iudicare.	Ⓒ ל	Lamed.
דוין	Præcedere, letari.	לוד	Recedere. (gare.)
דור	Habitare, durare.	לוט	Inuoluere, colli
דוש	Triturare, terere.	לון. לון. לון.	Manere, morari.
Ⓒ ה	He.	לוע	Absorbere, deglutire.
הים	Turbare.	לויק	Illudere, interpretari.
Ⓒ ז	Zain.	לוש	Commiscere, pastare.
זוב	Fluere, manare. s. sangui	Ⓒ מ	Mem.
זוד	Superbire. (ne. p̄. semie.)	מוג	Fluere, tabescere, liq̄fieri
זול	Vilipendere.	מוט	Moueri.
זון	Vesci, nutrirī. sirū est.	מוך	De paupari. i. pauperē eē
זוע	Mouere, cōmouere.	מול	Circuncidere, scindere.
זור	Exprimere, circūligare	מוש	Recedere.
Ⓒ ח	Cheth.	מות	Mori.
חוג	Circundare, girare.	מיק	Præmere, exprimere.
		מיק	Dissolui.

מיר	Commutare.	פונג	Vacillare.
	⌘ נ Num.	פוח	Aspirare, sufflare.
נוא	Irritare, subvertere.	פון	Conturbari, dubitare.
נוב	Germinare, crescere.	פויג	Dispergere.
נוד	Cōmoueri, iſtabilē eſſe	פוק	Haurire, educere.
נוח	Quiescere.	פור	Irritare.
נוט	Mouere, concutere.	פוש	Crescere.
נום	Dormire.		⌘ צ çadic.
נוס	Fugere.	צוד	Venari.
נוע	Mouere.	צום	Ieiunare.
נוף	Eletiare.	צוף	Natare.
נויג	Fluere.	צוק	Anguſtiare.
נוש	Desperare.	צור	Obſidere, anguſtare.
ניק	Lactare, nutrire.	ציג	Florere.
	⌘ ס çamach.	צית	Succendere.
סוג	Auerti. ſ. retrorſum.		⌘ ק Quoph.
סוך	Vngere, purgare.	קוא	Vomere.
סוף	Finire.	קוב	Coagulare, maledicere.
סור	Recedere, declinare.	קוט	Diſplicere, tabeſcere.
סית	Suadere, incitare.	קום	Surgere, erigere.
	⌘ ע Hain.	קון	Lamentari, plangere.
עול	Ingredi. ſ. irum eſt.	קוף	Circuitre.
עונג	Augurari.	קויג	Tedere, ſuſcitare.
עוף	Volare, caligare.	קור	Fodere.
עור	Excitare.	קוש	Supplātare, ſcādalizare.
עוש	Cōgregare, erūpere.		⌘ ר Res.
עות	Tps cōſtituere. ſ. ſuſtē	רוב	Litigare, rixari.
	⌘ פ Pe. (tare. ſ. b. Hie.	רוד	Domnari.

רום	Exaltare, eleuare.	תוב	Respondere, reuerti. firū ē
רוס	Irrorare, miscere.	תור	Explorare, cōsiderare.
רוע	Malignare, iubilare.	¶ Verba imperfecta siue irregularia in he desinētia, de quibus in libro.3. cap.4. Et pcedūt p ordinē alphabeti.	
רוף	Tremere, confringere.	¶ De littera א Aleph.	
רוק	Currere, festinare.	אבה	Voluit, desiderauit.
רוש. פ. רוש	Indigere, paupa	אוה	Concupiuit.
רוח	Odorare, olfacere. (re.	אלה	Iurauit, maledixit.
רוק	Euacuare, effundere.	אנה. פ. אפה	Luxit. Coxit.
רור	Fluere. f. humore.	ארה	Collegit, maledixit.
¶ ש Sin.		אתה	Venit, accessit.
שוב	Reuerti.	¶ ב Beth.	
שוב	Canescere.	בזה	Contempsit, despexit.
שוד	Lintre. f. calce.	בטה	Protulit.
שוח	Incuruari, inclinari.	בכה	Plorauit, planxit.
שוח	Meditari, loq. (migare	בלה	Senuit, inueterauit.
שוט	Circuire, discurrere, re	בנה	Aedificauit.
שוט	Errare, declinare.	בעה	Quæsiuit, iuestigauit.
שור	Vallare, sepire.	ברה	Cibauit.
שום	Ponere, imponere.	¶ ג Guimial.	
שוע	Clamare, claudere. sci licet oculos.	גאה	Magnificat⁹, eleuat⁹ ē.
שוף	Conterere, cōquassare.	גבה	Exaltatus est.
שוק	Desiderare.	גדה	Soluit, cessauit.
שור	Cantare, aspicere.	גלה. פ. גלה	Reuelauit, captiua
שור	Dominari.	געה	Mugit. (uit.
שוש	Lētari, gaudere.	גרה	Iucitauit, irritauit.
שות	Ponere, statuere.	¶ ד Tau.	

⌘ ד Daleth.

דָּאַה Volauit.
 דָּגָה Creuit, piscatus est.
 דָּדָה Tacuit, cogitauit.
 דָּחָה Impulit, expulit.
 דָּבָה Contriuit, humiliavit.
 דָּלָה Hausit, sustulit.
 דָּפָה. I. דָּמָה Similauit, tacuit.

⌘ ה He.

הָגָה Meditat⁹ est, locut⁹ ē.
 הָדָה Extendit, misit.
 הָוָה Fuit, אַבּוּ substātiuū.
 הָזָה Dormitauit, vidit. f. pph̄a.
 הָיָה Fuit, אַבּוּ substātiuū.
 הָלָה Malefecit..
 הָמָה Tumultuatus est.
 הָרָה Concepit.

⌘ ז Zain.

זָכָה Mūdauit, imaculat⁹ ē.
 זָנָה Fornicatus est.
 זָרָה Dispersit.

⌘ ח Chet.

חָבָה Abscondit, celauit.
 חָדָה Letatus gauisus est.
 חָוָה Annūciauit, indicauit.
 חָזָה Vidit aspexit.
 חָיָה Vixit, suscitauit.
 חָפָה Spectauit, præstolat⁹ ē.

חָלָה Egrotauit, doluit.

חָנָה Castrametatus est.

חָסָה Confidit.

חָפָה Operuit.

חָצָה Diuisit.

חָקָה Depinxit, sculpsit.

חָרָה Iratus, indignat⁹ est.

חָשָׁה Tacuit, siluit.

חָתָה Fouit. f. ignem.

⌘ ט Teth.

טָוָה Filauit, neuit.

טָחָה Iacuit. f. arcu.

טָמָה Sordidauit.

טָעָה Errauit.

טָרָה Contabuit, putruit.

⌘ י Iod.

יָנָה Afflixit, humiliavit.

יָדָה Laudauit, cōfessus est.

יָנָה Cōstristauit, decepit.

יָעָה Attulit, amouit.

יָפָה Decorauit.

יָרָה Docuit, fecit.

⌘ כ Caph.

כָּאַה Contriuit, castigauit.

כָּבָה. I. כָּבָה Extinxit.

כָּהָה Calligauit.

כָּוָה. I. כָּוָה Combussit.

כָּלָה. I. כָּלָה Perfecit, cōpleuit

Desi

כָּמָה	Desiderauit.	נָכָה	Percussit.
כָּנָה	Aequauit, similauit.	נָלָה	Consumpsit.
כָּסָה	Operuit, abscondit.	נָסָה	Tentaui, probauit.
כָּפָה	Cōpressit, strinxit.	נָצָה	Iurgatus est, rixauit.
כָּרָה	Fodit.	נָקָה	Mundauit, pepercit.
כָּשָׂה	Dilatauit, cooperuit.	נָשָׂה	Oblit⁹ est, foenerat⁹ ē.

Ⓐ ל Lamed.

לָאָה Laborauit, fatigat⁹ ē.
 לָהָה Defecit. (est.
 לָוָה Cōmodauit, foenerat⁹
 לָזָה Detraxit, discessit.

Ⓐ מ Mem.

מָזָה Succendit, firum est.
 מָהָמה Tardauit, turbauit.
 מָחָה Deleuit, rasit.
 מָנָה.פ. Cōstituit, nume
 מָסָה Dissoluit. (rauit.
 מָצָה Præssit, expræssit.
 מָרָה Rebellaui, p̄uaricat⁹ ē.
 מָשָׂה Extraxit. f. de aquis.

Ⓐ נ Nun.

נָנָה Splenduit, luxit.
 נָדָה Abiecit, separauit.
 נָהָה Lamentat⁹ est, plāxit.
 נָוָה Glorificauit.
 נָזָה Aspersit.
 נָחָה Minauit, duxit.
 נָטָה Declinaui, tetendit.

Ⓐ ס camach.

סָחָה Rasit, abrasit. (calcauit.
 סָלָה.פ. Deiecit, spreuit,
 סָפָה Cōsūpsit, pdidit, addi

Ⓐ ע Hain. (dit.

עָבָה Incrassat⁹ ē, ipiguat⁹ ē.
 עָנָה Detinuit, retinuit.
 עָדָה Ornauit, trāsiuit, abstulit.
 עָוָה.פ. Iniuste egit, pec
 עָטָה Inuoluit, oppuit. (cauit
 עָלָה Ascendit, eleuauit.
 עָנָה.פ. Rñdit, testificat⁹ ē
 עָצָה Clausit. f. oculos. (affixit
 עָרָה Fudit, discooperuit.
 עָשָׂה Fecit, egit, opatus est.

Ⓐ פ Pe.

פָּדָה Redemit, eruit, liberauit
 פָּכָה Redundauit.
 פָּלָה Separauit, mirificauit.
 פָּנָה.פ. Respexit, ituit⁹ ē.
 פָּעָה Clamauit, genuit.
 פָּצָה Apperuit, liberauit.

צ

ק

ר

ש

ת

פָּרַח	Creuit, auxit.	רָעָה	Pauit, aluit, rexit.
פָּשַׁח	Creuit, expandit.	רָפָה	Laxauit.
פָּתָה	Seduxit, suasil.	רָצָה	Placuit, voluit.
Ⲙ צ	çadic.	רָשָׁה	Licuit, dispensauit.
צָנַח	Tumuit, intumuit.	Ⲙ ש	Sin.
צָדַח	Insidiat⁹ est, desolauit.	שָׂאָה	Desolatus est, sonuit.
צָוָה	Præcepit.	שָׁבַח	Captiuauit.
צָלַח	Affauit.	שָׁנָה	Ignorauit, errauit.
צָעָה	Gressus ē, discurret, strata	שָׁנָה	Multiplicauit, creuit.
צָפָה	Intuitus est, respexit.	שָׂוָה	Aequauit, posuit.
Ⲙ ק	Quoph.	שָׁחָה	Humiliauit, curuauit.
קָאָה	Vomit, euomit.	שָׁחַח	Natauit.
קָהָה	Ebetauit.	שָׁטָה	Præuaricatus est.
קָוָה	Expectauit, cōgregauit.	שָׂכָה	Pinxit, sculpsit.
קָלַח	Torruit, frixit.	שָׁלַח	Pacificauit, quietauit.
קָנָה	Emit, possedit.	שָׁנָה. פ.	Mutauit, alterauit.
קָצָה	Abscidit, concidit.	שָׁסָה	Diripuit, deuastauit.
קָרָה	Accidit, contigit.	שָׁעָה	Respexit, meditat⁹ est.
קָשָׁה	Indurauit, agrauauit.	שָׁפָה	Nudauit, festinauit, elev
Ⲙ ר	Res.	שָׂקָה	Potauit, adaquit, (uauit
רָאָה	Vidit, aspexit.	שָׂרָה	Cōsiderauit, (rigauit
רָבָה	Multiplicauit, creuit.	שָׂרָה	Præualuit. (incept,
רָדָה	Dñatus est, imperauit.	שָׂתָה	Bibit.
רָהָה	Formidauit.	Ⲙ ת	Tau.
רָוָה	Inebriauit, faciauit.	תָּאָה	Signauit, descripsit.
רָזָה	Marcuit. (ē, decepit	תָּוָה	Depinxit, irritauit.
רָמָה. פ.	Proiecit, iaculat⁹	תָּכָה	Adhesit, appropiuit
רָנָה	Sonauit, clamauit.	תָּלָה	Suspendit, appendit.

Mira

חמה	Miratus est, obstupuit	יצא	Exiit, egressus est.
תנה	Donavit, narrauit, la- mentatus est.	ירא	Timuit.
		⌘ כ	Caph.
תעה	Errauit, decepit.	כלא	Prohibuit, cessauit.
⌘	Verba irregularia i aleph desinētia, de quib⁹ in. 5. cap. tertiū libri. Et procedunt se- cundū ordinem alphabeti.	⌘ מ	Mem.
⌘	De littera א Aleph.	מחא	Plausit. s. manibus.
אזרא	Ambulauit, recessit.	מטא	Pertinxit. firum est.
		מלא	Impleuit.
		מצא	Inuenit, reperit.
		⌘ נ	Nun.
⌘ ב	Beth. (firū ē.	נבא	Prophetauit.
בדא	Finxit, mentitus est.	נשא	Leuauit, tulit.
בזא	Diripuit, dissipauit.	נשא	Decepit, seduxit.
בטא	Protulit, pronūciauit.	⌘ ס	çamach.
ברא	Creauit, elegit, succidit.	סנא	Inebriauit.
⌘ ג	Guimal.	סלא	Estimauit, æquiperauit
גמא	Bibit, sorbuit.	⌘ פ	Pe.
⌘ ד	Daleth.	פלא	Separauit, mirificauit.
דכא	Consumpsit, cōtriuit.	פרא	Diuisit.
דשא	Germiauit, pullulauit.	⌘ צ	çadic.
⌘ ה	Cheth.	צנא	Militauit.
תבא	Abscondit, celauit.	צלא	Orauit. firum est.
הטא	Peccauit, errauit.	צמא	Sitiuit.
חכא	Cooperuit, irritauit.	⌘ ק	Quoph.
⌘ ט	Teth.	קנא	Impleuit, zelatus est.
טאמא	Scopauit, versit.	קרא	Vocauit, appellauit.
טמא	Polluit.	⌘ ר	Res.
⌘ י	Iod.	רפא	Sanauit, medicauit.

Ⓒ ש Sin.
שׁוּא Persuasit. P. eduxit.
שׁנָא Multiplicauit.
שׁנָא Odiuit.
שׁצָא Consumpsit. firū est.
שׁרָא Māsūt, habitauit. firū ē.

**Ⓒ Verba duplicata triū
 literarū, de quib⁹ in cap. 7.
 tertii libri . Et procedūt se
 cūdum ordinē alphabeti.**

Ⓒ De littera. א . Aleph.
אֵלֵל Lamētat⁹ ē, eiulauit. si
אֶפֶף Circundedit. (rū ē.
אָרַר P. Maledixit, exe/

Ⓒ ב Beth. (erubescere.
בָּזַז Depredat⁹ ē, diripuit.
בָּלַל Confudit, miscuit.
בָּסַס Conculcauit.
בָּקַק Vastauit, dissipauit.
בָּרַר Elegit, mundauit.
בָּשַׁשׁ Moratus est, erubuuit.

Ⓒ ג Guimal.
גָּדַד Accinxit se. s. ad p̄liū.
גָּזַז Totondit.
גָּלַל Deuoluit, inuoluit.
גָּנַן Protexit.
גָּרַר Serrauit secuit.

נִשְׁשׁ Palpauit, attrectauit.
Ⓒ ד Daleth.
דָּבַב Enūciauit, diffamauit.
דָּלַל Attenuauit, pauperauit.
דָּמַם Siluit, tacuit.
דָּקַק Cōminuit, contriuit.

Ⓒ ה He.
הָלַל Laudauit, glorificauit.
הָמַם Cōtriuit, cōsumpsit, cō
הָרַר Mōtan⁹ fuit. (turbauit
הָתַת Insidiatus est, irruit.

Ⓒ ז Zain.
זָחַח Separauit, leuauit.
זָכַךְ Purificauit, mundauit.
זָמַם Cogitauit.

Ⓒ ח Cheth.
זָקַק Colauit, purgauit.
זָרַר Ocitauit. P. sternutauit.

Ⓒ ט Tet.
טָבַב Dilexit.
טָנַן Festa coluit.
טָדַד P. Acuit, velocitauit
טָלַל Vulnerauit, occidit.
טָמַם Calefecit.
טָנַן Misert⁹ ē, magnificauit
טָפַף Occultauit, velauit.
טָצַץ Diuisit, dimidiauit.
טָקַק Decreuit, statuit.
טָרַר Aruit, siccauit.

חַתַּת	Pauore habuit, timuit	נָדַד	Mouit, commouit.
Ⓐ ט	Teth.	נָסַס	Leuauit, exaltauit.
טָלַל	Texit, operuit.	נָשַׁשׁ	Oblitus est.
טַפַּף	Garruiuit, plausit.	Ⓐ ס	çamach.
Ⓐ י	Iod.	סָבַב	Circuiuit.
יָבַב	Eiulauit, ululauit.	סָכַךְ	Cooperuit, velauit.
יָדַד	Proiecit, misit.	סָלַל	Viam fecit.
יָלַל	Ululauit, exclamauit.	סָפַף	In limine fuit.
Ⓐ כ	Caph.	סָרַר	Subuertit, peruertit.
כָּלַל	Cōpleuit, cōsumauit.	Ⓐ ע	Hain.
כָּסַס	Numerauit.	עָדַד	Erexit, subleuauit.
כָּפַף	Curuauit.	עָזַז	Fortificauit, cōfortauit
כָּתַת. פ. כַּתַּת	Cōtudit, cōtri	עָלַל	Fecit, operatus est.
Ⓐ ל	Lamed. (uit.	עָמַם	Obscurauit, occultauit.
לָבַב	Sorbiciūculas fecit vel	עָנַן	Obnubilauit.
cordificauit vel animauit.		עָסַס	Ca'cauit.
לָקַק	Linxit, lambuit.	עָשַׁשׁ	Demolit⁹ est. f. atinea.
Ⓐ מ	Mem.	Ⓐ פ	Pe.
מָדַד	Mensus est.	פָּזַז	Saltuit, saltauit.
מָמַט	Motus est.	פָּלַל. פ. פָּלַל	Iudicauit, orauit
מָכַךְ	Humiliauit, depressit.	פָּסַס	Defecit, finiuit.
מָלַל. פ. מָלַל	Loquut⁹ē, dixit	פָּתַת	Fregit, diuisit. f. panem.
מָסַס	Dissoluit, liquefecit,	Ⓐ צ	çadic,
מָצַץ	Suxit, mulsit.	צָדַד	Laterauit. i. ad lat⁹ mo
מָקַק	Tabuit.		uit, venatione cœpit.
מָרַר	Amaricauit,	צָחַח	Clarificatus est.
מָשַׁשׁ	Palpauit.	צָלַל vel לָלַץ	Submersus est
Ⓐ נ	Nun.		vel obumbrauit.

Siti/

כ ט ח ה א ת ש ר ק

צָמַם Sitiuit, capillat⁹ est.
צָרַר Angustiavit, tribulavit.

⌘ ק Quoph.

קָבַב Maledixit.
קָבַד Humiliatus est.
קָטַט Displicuit, molestavit.
קָלַל. א. קָלַל Maledixit.
קָנַן. א. קָנַן Nidificavit.
קָסַס. א. קָסַס Distrinxit.

קָעַע Amouit, dissoluit.
קָצַץ. א. קָצַץ Scidit.
קָרַר Friguit.
קָשַׁשׁ Collegit, cōgregavit

⌘ ר Res.

רָבַב Multiplicavit.
רָדַד Extendit.
רָבַךְ Mollificavit.
רָמַם Exaltavit.
רָנַן Exultavit, cantavit.
רָעַע Confregit. firū est.
רָצַץ. א. רָצַץ Cōtrivit, cōfre/
רָקַק Spuit, expuit. (git.
רָשַׁשׁ Depauperavit.

⌘ ש Sin.

שָׁבַב Vertit, conuertit.
שָׁנַנ Ignoravit, erravit.
שָׁדַד Dep̄cat⁹ ē, vastavit.
שָׁחַח Curuavit, humiliavit

שָׁבַךְ Cessavit, quieuit.

שָׁלַל Spoliavit.

שָׁמַם Desolavit.

שָׁנַן Acuit, cōfabulat⁹ est

שָׁסַס Diripuit, deuastavit.

שָׁקַק Rugiit, discurreit.

שָׁרַר Dominatus est.

שָׁתַת Posuit.

⌘ ת Tau.

תָּזַז Abscidit.

תָּמַם Cōsumavit, cōpleuit.

תָּפַף Timpanizavit.

⌘ Verba duplicata quatuor litterarum, de quibus in cap. 7. tertii libri. Et procedūt fm ordinē alphabeti.

⌘ De littera א Aleph.

אָמַל Defecit, infirmat⁹ ē.

⌘ ה He.

הִבֵּהב Obtulit.

⌘ ח Cheth.

חִלַחל Doluit, cōtristat⁹ ē.

⌘ ט Teth.

טִלַטל Asportavit, p̄icit.

⌘ כ Caph.

כִלַכל Sustentavit.

כִרַכל Inuoluit, induit.

כִרַכַר Saltavit.

E xter

קָרַח Exterāuit, cōculca/ תַּעַתַּע Errauit, vel illuſit.

מֵמ Mem. (uit. תַּרְגָּם Interpretatus eſt.

מְדַמָּה Tardauit, morā fecit חֵו Verba quinq; litterarū,

מְדַמָּה Efferat. i. irat. eſt. de quib; in fine tertii libri.

סָמָח camach. חֵה He.

סָבַב Miscuit, vel fecit cō חֵפֵפֵר Peruertit, vel vertit.

סָלַל Arripuit. i. exaltauit. חֵמָרָר Incaluit.

עַיַן Hain. סָמָח camach.

עֲרַעַר Discooperuit. i. ſuffo סָחָרָח Circuiuit.

פֵּה Pe. (dit.

פָּרַפַּר Cōtriuuit. i. fregit.

פָּרַשַׁד Extēdit. i. expādit.

צָדִיק cadic.

צָבַצַּף Garruiuit. i. gāniuit.

קָוֹפֶה Quoph.

קָלַקַּל Diſſipauit, vel con/ turbauit.

קָרַקַּר Vaſtauit. i. deſtruxit.

רֵסֵס Res.

רֵטַפַּשׁ Computruit, vel conſumptus eſt.

שֵׁן Sin. (uit.

שֵׁנֶשֶׁן Creuit. i. multiplicā

שֵׁבַלֵל Conſtruxit, vel in/ ſtaurauit. ſirum eſt,

שֵׁשֶׁשׁ Delectauit.

תָּוֹ Tau.

QVIA VERO NO
mina verbalia ſiue a verbis
deriuata ſepi9 addūt in prin
cipio aliquas litteras, q̄ dicū
tur ornāmētī. et ſunt hæ ſex
הַאֲמַנְתִּי Expti ſumus lati
nos ī taliū noīm īnuētione,
p̄ verba a quib; deſcēdunt,
ſepi9 heſitaſſe, libuit hic etiā
adiungere nominū hebræo
rum, & chaldeorū ſeriem ſe
cūdum ordinem alphabeti
hebraici. Vnde in nomi
bus a prædictis ſex litteris
incipientibus maior voca
bulorum numerus appare
bit quā in aliis.

De

אֲדִירָא	Diligēter. firū est.	אות	Littera.
אֲדִרְכָן	solidus, moneta.	אֲתִיּוֹת	Līx. l. ea. q̄ vētura
אֲדִרְת	Pallium. (ritas.	אֲזַי. ל. אֲזַי	Tunc. (sunt.
אֲהֶבָה	Dilectio, amor, cha	אֲזַב	Hyssopus, origanū.
אֲהֶה	Interiectio. ē. f. a. a. a.	אֲזַכְרָה	Cōmemoratio. l. sub
אֲהֶל	Tentorium.	אֲזֵן	Auris. (fumigatio.
אֲהֵי	Vbi.	אֲזֵן	Arma, baltheus.
אֲהֵלוֹת	Alocs.	אֲזַק	Catena, compes.
או	Vel. aut. siue.	אֲזַקִּים	Catene, compedes.
אֲוֹב	Phiton, demon.	אֲזַרַח	Indigena. l. natural.
אֲוֹד	Torris, titio.	אֲזַר	Cingulum.
אֲוֹדוֹת	Causæ.	אֲזַרְוֵעַ	Brachium.
אֲוֵה	Desiderium.	אֲח	Frater, germanus.
אֲוֹחַ אֲוֹחִים	Dracho. ones.	אֲחוֹת	Soror.
אֲוֵי	Ve. heu.	אֲחַד אֲחַת	Vnus, vna.
אֲוִיל	Stultus.	אֲחוֹ	Pratum.
אֲוִילִי	Si forte. forte. forsitan	אֲחוֹה	Fraternitas.
אֲוִלַם	Vere. utiq̄. (stibulū.	אֲחִידָן	Secreta, enigmata.
אֲוִלַם אֲלַמִּים	Portic? l. ve	אֲחִזָּה	Possessio.
אֲוִלַת	Stulta. stultitia.	אֲחִלִּי. ל. אֲחִלִּי	Vtinā. (ciosus
אֲוִן	Fortitudo, אֲלֵ, dolor.	אֲחִלְמָה	Amethyst, lapis, p̄
אֲוִף	Etiam, quoq̄. firū ē.	אֲחַר	Post, postea, postq̄
אֲוִפָּז	Aurum, obrizū.	אֲחַרִּי	Idem est.
אֲוִרָה	Lux. אֲוִר. ל. אֲוִרָה	אֲחַרְנִית	Posteriora, retro,
אֲוִר	Ignis.	אֲחַרֹן	Posterior. (retrosū
אֲוִרִים	Doctrinæ. l. rōnale	אֲחַר	Alius, alter.
אֲרֹת	Præsepia.	אֲחַרִּית	Finis, postremum.
אֲרֹת אֲתַת	Signum, signa.	אֲחַרֹן	Aliq̄, alter. firū est.

Prin

אַחַשְׁדָּרְפָּנִים	Principes,	אַשָּׁה	Mulier.
fatrape.		אֵת.ל.אֵתִי	Esse. firum est.
אַחַשְׁתָּרְנִים	Veredarii. l. multi.	אֵיתָן	Fortis.
אַט	Leniter, paulatim.	אַכְזָב	Mendacium.
אַטָד	Tribulus, spina.	אַכְזִיב	Nomen propriū loci, vel mendacium.
אַטִּים	Malefici, diuini.	אַכְזָרִי.ל.	Crudelis.
אַטָן	Tapetes, funes.	אַכְזָרוֹת	Crudelitas.
אַטָר	Sinister.	אַךְ	Solūmō, tātūmō.
אַי.ל.אֵיה	Vbi.	אַכֵן	Certe, vere.
אַי	Væ, interiectio.	אַכָר	Agricola.
אַוִיב	Inimicus.	אַל	Non, neq; ne.
אַיד	Afflictio, calamitas, vel vapor, nubes.	אַל.ל.אֵלֵי	Ad, apud, cum.
אַי.ל.אֵינָה	Quomodo.	אַל.ל.אֵלֶּה	Isti, hi, hæ.
אַיכָּה	Idem est.	אַל.ל.אֵלוֹהַ	Deus.
אַיִל	Fortitudo, robur.	אַלְהֵים	Deus.
אַי.ל.אֵיִל	Aries.	אַלֵי	Ad me.
אַיִל	Fortis, robustus, vel vallis.	אַלְלֵי	Ve.
אַיִל	Cervus.	אַלִּיל	Idolū, nihil. vanū
אַי.ל.אֵיִלָת	Cerna.	אַלְגַבִּישׁ	Grando.
אַיִם	Horribilis, terris	אַלְגַם	Genus ligni pre
אַימָה	Timor. (bilis.	אַלְהֵא.ל.	Deus. firū est.
אַמְתָנִי	Horribile. firū ē.	אַלֵין.ל.	Hi, hæ. firū est.
אַי.ל.אֵיִן	Non vel nihil.	אַלְהֵיִן.ל.	Di. firū ē.
אַיפָה	Mensura. seph.	אַלֵן	Si, quamuis.
אַיפָה	Vbi, quando.	אַלֵן	Ecce. firum est.
אַיִשׁ	Vir.	אַלְפָה	Manipulus.

אֵלִים. ל. אֵלִים. ל. אֵלִים	Mutus.	אֵמְנָה. ל. אֵמְנָם	Vere, certe.
אֵלֵיךְ	Gen ⁹ ligni p̄ciosi.	אֵמְנָם	Idem est.
אֵלֵינוּ	Illis, sibi.	אֵמֶן	Artifex, opifex.
אֵלֶיךָ	Viduus.	אֵמֶן	Nutrici ⁹ , nutrix.
אֵלְמָנָה	Vidua.	אֵמֶון	Multitudo. (stus.
אֵלְמָן	Viduitas, viduus.	אֵמֶי. ל. אֵמֶיךָ	Fortis, robur
אֵלְמָנִי	Coopt ⁹ . l. occultus.	אֵמֶיר	Ram ⁹ . (mo.
אֵלְמָנוֹת	Viduitas.	אֵמֶר. ל. אֵמֶרַת	Verbū, eloquiū, ser
אֵלְמִים	Vestibula. l. portic ⁹	אֵמֶר	Aries. firum est.
אֵלְמוֹת	Idem est.	אֵמֶשׁ	Heri, nocte.
אֵלֹן. ל. אֵלֹן	Quercus.	אֵמֶת	Veritas, verus.
אֵלֶיךָ	Mille.	אֵמֶתָה	Saccus.
אֵלְפַיִם	Duo millia.	אֵן	Quo.
אֵלְפַיִם	Millia.	אֵנָא	Obsecro.
אֵלֹף	Dux. l. māfuetum.	אֵנָא	Ego. firum est.
אֵלְקוֹם	Non, consurgens.	אֵנְבָא	Fructus. firum est.
אֵם	Si, nun, nunquid.	אֵנָה	Quo, huc, illuc.
אֵם אֵמוֹת	Mater, matres.	אֵנוֹן	Illi, ipsi. firum est.
אֵמָה אֵמָה	Famla. ācilla. ē.	אֵנְחָה	Gemitus, suspiriū.
אֵמָה	Cubitus.	אֵנְחָנוּ	Nos.
אֵמָה	Populus. firum est.	אֵנִי	Ego.
אֵמִיא	Populi. firum est.	אֵנִיָּה	Luctus, inceror.
אֵמִיתִים	Duo cubiti. (tas.	אֵנִיָּה. ל. אֵנִי	Navis.
אֵמוֹנָה. ל. אֵמוֹנָה	Fides, creduli	אֵנֶךָ	Litū. i. linitū, trulla.
אֵמוֹנִים	Veraces, fideles.	אֵנְכִי	Ego.
אֵמֶן	Credulitas.	אֵנְפָה	Nomē auis. f. chara
אֵמֶן	Ita, sit, fiat, vere.	אֵנְקָה	Gemitus. (drion
אֵמֶין	Cubiti. firum est.	אֵנְקָה	Mygale animal.

Ho/

אָנוּשׁ Homo.	אַפְסִים Tali, calcanei.
אַנְשִׁים Homines.	אַפֵּעַ Nihil.
אָנוּשׁ.י. אָנוּשׁ Hō. firū est.	אַפְעָה Vipera.
אַנְתָּ Tu, firū est.	אַפִּיק Torrens, riuus.
אַסֶּם Celarium.	אַפֵּר Cinis, fauilla.
אַסֶּן Periculum.	אַפְרוּחִים Pulli. f. autum.
אַסֶּף.י. אָסֶּף Collectio.	אַפְרִיּוֹן Tabernaculū. f. ecklʹ
אַסִּיפָה Idem est.	אַפִּיר Nomē ppriū. f. idia.
אַסְפָּסוּף Vulgus p̄miscuū.	אַפְתּוֹס Præceptū. firū est.
אַסְפָּרְנָא Diligēter. firū est.	אַיַּן Festinus.
אַסוּר.י. אָסוּר Vincit, ligat.	אַצְבָּע Digitus.
אַסֶּר Vinculum, edictū.	אַצִּילָה Distantia.
אַעָא.י. אָעָא Lignū. firū est.	אַצִּל Momē ppriū loct.
אַף Etiā, q̄z, furor, ira, naris	אַצִּל Prope, iuxta, apud.
אַפִּים Nares, facies, furores.	אַצְעָדָה.י. צְעָדָה Ornamen-
אַפּוֹד Super humerale.	אַצְעָדָה tum cruris vel brachii.
אַפְדָּה Ornamentum.	אַצֶּר Thesaurus, celariū.
אַפְדָּנוּ Ornamentū suū.	אַקְדָּה Lapis, preciosus.
אַפְאִירָם Dispergam eos,	אַקוֹ Genʹ aial. tragelaphʹ
scilicet per angulos terre	אַרְאֵלִם Vidētes. i. āgeli eorʹ.
vel vbi sunt. secundum.	אַרְבַּ Latibulum.
Beatum Hieronymum.	אַרְבָּה Fenestra.
Deuterono. 32. (bra.	אַרְבָּה Locusta.
אַפְלָה.י. אָפְלָה Caligo, tene-	אַרְבַּעַה Quattuor.
אַפְלוֹת Tarde, serotine.	אַרְבַּעַתִּים Quadruplum.
אַפֵּן Rota.	אַרְגָּמָן.י. אָרְגָּמָן Tela, textura.
אַפֶּס Sed, terminus.	אַרְגָּוֹן Purpura. firum est.
אַפְסִי Termini, fines.	אַרְגָּז Arca, parutia.

Pur

את Tu. firum est.	בְּהֵלָה Cōturbatio.
אתָּה Tu, masculinum.	בֵּהֶם In illis.
אתִּים Ligones.	בֵּהֶמָּה Iumentum.
אתְּמֵל Heri. אתָּן Asina.	בְּהֵן בֶּהֶן Pollex, pollices.
אתְּנָן Donū meretricis.	בְּהַק Macula cādida, īpeti
אתְּוֹנָא Furn ⁹ . firū ē.	בְּהַר Lucidus. (go.
אתִּיק Porticus.	בְּהַרְת Macula, cādida. mor
אתְּרוֹים Exploratores.	בִּיאָה Introitus. (phea.
Ⓒ De incipientibus a	בִּיאָה Ingressus.
littera. ב. Beth.	בִּו In illo. בִּוֹ Cōtēpt ⁹ .
בַּבְּת Pupilla. s. oculi.	בִּוֹל Germē. l. mēsis octa
בַּבַּר Puteus.	בִּוּיַן Linū. (u ⁹ . s. october.
בַּבַּש Fetor, putredo.	בִּוּיַן Lutum, cenum.
בַּבַּשָּׁה Vua fetida.	בִּוּבָה Dissipata.
בַּבַּנְּן Cibus, esca.	בִּוּר Cisterna, lac ⁹ . puteus
בַּבְּנָד Preuaricatio. בַּבְּשָׁה. l. בַּבְּשָׁת.	בִּוּשָׁה Cōfusio, verēcūdia
בַּבְּנָדִים Pannus, panni.	בַּבְּשָׁנָה Idem est.
בַּבְּנָלְל Propter, ob, gratia.	בַּבְּזָה Præda, deprædatio.
בַּבְּד Linū, line ⁹ . l. mēsurā.	בַּבְּזִיוֹן Despectio.
בַּבְּדַד Solus, solitaria.	בַּבְּחֵן Probatio.
בַּבְּדִים Diuinatores.	בַּבְּחֹן Fortis, probatus.
בַּבְּדִל Cartilago.	בַּבְּחֹן. l. בַּבְּחֹן Arx. l. turris fortissi
בַּבְּדִיל Stannum.	בַּבְּחִיר Electus. (ma.
בַּבְּדִיל Propter. firum est.	בַּבְּטָחָה Fiducia.
בַּבְּדִלָּח Bdelium.	בַּבְּטָחֹן Idem est.
בַּבְּדִק Rima, scissura.	בַּבְּטוּחֹת Securitates, audacter
בַּבְּהוֹ Vacuitas. (ragd ⁹ .	בַּבְּטֹן Vter ⁹ , vĕter. (cōfidētīc
בַּבְּהֵט Lapis, p̄ciosus. s. sma	בַּבְּטָנִים Nuces pineæ.

In

In me. בְּצִיִּים Oua. a.	בְּנִיָּן Aedificium.
בְּיָר Cisterna.	בְּנוֹ In nobis.
בְּיָת בְּתִים Domus, ædes.	בְּסָר Vua acerba, agresta.
בְּיָתוֹ Nemus, silua. בְּךָ In te.	בְּעַד Intrinsecus. בְּעַד Pro, p.
בְּכָא Fletus. בְּכָא plactus.	בְּעָבוֹר Propter, per, ob.
בְּכֶם In vobis.	בְּעַל Dominus, maritus.
בְּכֹת Fletus, planctus.	בְּעֵלִיל Separatus, probatus.
בְּכֹר Primogenitus.	בְּעִיר Iumentum.
בְּכֹרֵת Primogeniti.	בְּעֵרִים Insipiens. entes.
בְּכֹרִים Primitiæ.	בְּעֵתָהּ Terror, formido.
בְּכֹרָה Primogenitura.	בְּעֵלִים Coepe. idē plu.
בְּכֹרָה Primogenita.	בְּעֵצ Cupiditas, rapia, p̄cis
בְּכֹרָה Cursor, leuis.	בְּעֵק Massa, pasta. (sio:
בְּל Nō, ne. בְּלָא Absq̄. בְּלָא ē	בְּצֹרָה Munita, murata.
בְּלָהָה Turbatio.	בְּצִר Silex, aurū.
בְּבִלְיָא Absq̄. בְּבִלְיָא tributum. בְּבִלְיָא firū est.	בְּצִרוֹן Munitio.
בְּבִלְיָא Veteres, p̄ani. (iugo.	בְּצִיר Vindemia:
בְּבִלְיָא Preuaricatio. בְּבִלְיָא absq̄	בְּצִרְתָּ Siccitas.
בְּבִלְיָא Precipitatio. בְּבִלְיָא deuoratio	בְּבִקְבוֹק Laguncula.
בְּבִלְיָא Pabulū iumentorū	בְּבִקְעָ Dimidius ficlus:
בְּבִלְיָא Nihil. (mixtū.	בְּבִקְעָה Campus, vallis.
בְּבִלְיָא Excepto, absq̄, p̄ter	בְּבִקְרָ Vaca, bos.
בְּבִלְיָא Nisi, non, ne. (nisi.	בְּבִקְרָ Mane, matutinum:
בְּבִלְיָא In eis. בְּבִלְיָא in illis.	בְּבִקְרִים Idē plu. בְּבִקְרִים bubali.
בְּבִלְיָא Excelsum, altitudo.	בְּבִקְרָתָּ Vapulatio.
בְּבִלְיָא In, per.	בְּבִרָ Filius. בְּבִרָ frumētū, electus
בְּבִלְיָא Filius, filii.	בְּבִרְדָּ Grando. (lofi:
	בְּבִרוֹדִים Respsi pūctis. בְּבִרוֹדִים macu

בָּרוֹת	Esca, cibus.	בְּשׂוּרִי	Incarnatio mea. Osee. 9.
בָּרוֹת	Idem est.	בַּת בְּתוּם	Batus, bati.
בָּרִיא	Pinguis. l. crassus.	בַּת בְּנוֹת	Filia, filia.
בָּרִיאָה	Crassum.	בַּתָּה	Vastitas.
בָּרָה	Electa, candida.	בַּתֵּל	Virgo.
בָּרִיאָה	Res nouiter creata.	בְּתָר. l. בְּתָר	Diuisio.
בָּרִיָּה	Pec9 pigue. l. cib9.	בְּתָרִים	Diuisiones.
בְּרִבְרִים	Aues pingues.	בְּתָר	Post, postea. firu est
בְּרִית	Herba saponaria.	Ⓒ	De incipientibus a litte
בְּרִית	Pañum, foedus.	ra. ג.	Guimal.
בְּרִית אֶרֶץ	Certu, spaciū ter	גַּב	Tectum, solarium.
בְּרִזָּל	Ferrum. (rae.	גָּאָה	Superbia, elatio.
בְּרוּחַ	Vestis.	גָּאָה	Superbus, elatus.
בְּרִכָּה	Benedictio.	גָּאִים. l. גָּאִים	Superbi.
בְּרִיָּים	Genu, genua.	גָּאוֹה	Superbia, elatio.
בְּרִכָּה	Stagnum, piscina.	גָּאוֹלָה	Redemptio.
בְּרִים	Preciosa vestis.	גָּאוֹן. l. גָּאוֹת	Elatio, altitudo
בְּרִים	Sed, certe. firu est.	גַּב	Altitudo, dorsum.
בְּרִק	Fulgur, curuscatio	גְּבִים	Cisterne.
בְּרִקָּת	Lapis, preciosus. f.	גְּבִא	Cisterna.
בְּרִקוֹן	Tribul9. (smaragd9	גְּבִה. l. גְּבִהוֹת	Altitudo, exal
בְּרִשׁ	Gen9 arboris. f. abies	גְּבִה. l. גְּבִהָה	Excelsus. (tatio
בְּרִת	Cupressus.	גְּבִה	Elatus, superbus.
בְּרִשׁם. l. בְּרִשׁם	Aromatu odor.	גְּבִחַ	Recaluafter, depilat9
בְּרִשְׁמִים	Aromata.	גְּבִחַת	Recaluatio.
בְּרִשׁר	Caro.	גְּבִים	Fosse ante murales
בְּרִשְׂרָא	Caro. firum est.	גְּבוּל	Terminus.
בְּרִשׁוּר	Incaruatio.	גְּבִלוֹת	Determinatus.

Eleua

גִּבּוֹן Eleuat⁹, gibosus, giber	גִּדְשׁ Aceruus. f. fruges.
גִּבְנוֹן Eleuatio.	גֵּה Hic, iste.
גְּבִינָה Caseus.	גֵּהָה Sanitas.
גִּבְעָה Collis. f. גִּבְעָה	גֹּר Corpus.
גִּבְעֹל Folliculus lini.	גֹּר Intus, mediū. firū ē
גְּבוּרָה Robur, potentia.	גִּוְהָ Vagina, elatio.
גְּבוּר Robustus, fortis.	גֹּבֵי. גֹּבֵי. Locusta.
גְּבוּרָה Dominus, superior	גֹּב Fouea.
גְּבוּרִים Vir, viri.	גֹּבֵא Lacus. firum est.
גְּבוּרִין Vir, viri. firū ē.	גְּבוּיִם Foueæ.
גְּבוּרִיא Viri. firum est.	גְּבוּרָה Corpus, statura.
גְּבוּרָה־א Fortitudo. firū est.	גְּיַחוֹן Nomē fluiui, gion
גְּבוּרָה Gallus.	גְּוִי Gens, natio.
גְּבוּשׁ Eminens. f. grāde.	גְּוִף Corpus, cadauer.
גְּדֹר Felicitas. f. fortu	גְּוִשׁ Gleba, sordes.
na, vel stella iouis, vel co	גְּזֵה. גְּזֵה. Vellus.
riandrum.	גְּזִית Rasum, politum.
גְּדוּד Accinct⁹, expedit⁹. f.	גְּזִבְרָ Thesaurari⁹, custos.
exercitus. (firū est.	גְּזִלָּה. גְּזִלָּה Rapina, præda.
גְּדֻרִיא Tyrāni. f. magnates.	גְּזִלָּה Pullus columbæ.
גְּדוּדָה Ripa. f. litt⁹. f. ri	גְּזִם Eruca.
גְּדוּדָה Hed⁹, hedī. (pe.	גְּזֵע Truncus, radix.
גְּדוּלָּה Magnitudo.	גְּזֵרָה. גְּזֵרָה Diuisio, sepatio
גְּדוּל Magn⁹, magnific⁹.	גְּזֵרִין. גְּזֵרִיא Aruspices, ha
גְּדוּלָּה Fimbriæ vestium.	גְּזֵרָה Sētētia. (rioli. firū ē.
גְּדוּף Blasphemia.	גְּחֵלָּה. גְּחֵלָּה Carbo, pruna.
גְּדוּרָה Sepes, maceries.	גְּחֹן Pectus.
גְּדוּרָה Idem est. f. murus.	גְּיָא. גְּיָא Vallis.

Q 3 Hic

גַּאִיוֹת	Valles.	גַּמֶּל	Camelus.
גֵּיד	Neruus.	גַּמּוּל	Retributio.
גִּילְיָה	Exultatio.	גַּמּוּל	Ablactatus.
גֵּיר	Cinis, calx.	גַּמֵּץ	Fouea.
גֵּירָא	Idem. firum est.	גַּמִּיר	Perfectissimū. firx ē
גֵּל	Aceruus, cumulus.	גֶּן	Hortus, paradīsus.
גֵּלוֹת	Acerui, fontes.	גַּנֵּב	Fur.
גֵּלְגַל	Rota, volubilis.	גַּנְבָה	Furtum.
גֵּלְגַל	Nomē propriū loci.	גֶּנֶה	Hortus.
גֵּלְגַלִּית	Caput, caluaria.	גַּנֵּז	Thesaurus.
גֵּלְגַלִּים	Circuli, eo q̄ sūt ro	גַּנְזָר	Cellariū. repositoriū
גֵּלְלָל	Fim⁹, sterc⁹. (tūdi.	גִּוְעַל	Abiectio.
גֵּלְלָל	Marmor politū. firx ē	גַּעְרָה	Increpatio. (na.
גֵּלְוָל	Abominatio.	גַּף	Arx, pinaculū, ala, pē
גֵּלִי	Fluctus.	גַּפּוֹן	Vitis.
גֵּלְלָל	Galilea.	גַּפְנִים	Vineę, vel vites.
גֵּלְלוֹת	Idem plurale.	גַּפֵּר	Leuigatū. f. gen⁹ li
גֵּלֵב	Tonsor.	גַּפְרִית	Sulphur. (gni.
גֵּלְדָד	Cutis.	גַּר	Peregrinus.
גֵּלְיוֹן	Volumen, liber.	גַּרֵב	Scabies. f. lagena. firx ē
גֵּלוֹת	Trāsmigratio, capti	גַּרְנָר	Granum. f. olīua.
גֵּלוֹתָא	Idem. firū ē. (uitas.	גַּרְוֹן	Guttur, collū
גֵּלִם	Informe.	גַּרְה	Ruminatio, vel gen⁹
גֵּלְמָד	Solitari⁹, sol⁹, sterilis	גַּרְזֵן	Securis. (monetæ
גֵּם	Etiam, quoq̄, &, q̄.	גַּרְלָל	Sors. (tis.
גֵּמָד	Mēsura, palmę ma	גַּרְם	Cartilago. f. os. f. for
גַּמְדִּים	Pigmei. (nus.		vel grad⁹, aut tribunal
גַּמָּה	Aspectus, similitudo	גַּרְן	Area.

Cōs

נֶרֶשׁ Cōfract⁹. f. cōtusus.	דָּגָל Vexillū, signum.
גִּירוּשׁ Abiectio, exilium.	דָּגוּל Insigne. f. signatū, cle
חֲסִידָה Hospita.	דָּגָן Frumentū. (ctus.
גִּשְׁמֵם Pluuia, iher. (laria.	דָּהָב Aurū. s. rrum est.
גַּת Torcular. גַּתוֹת Torcu	דָּהָר Fremit⁹, impetus.
גַּתִּית Idē. f. nomē cuiusdā	דָּהָרוֹת Idē plurale.
musici instrumenti.	דּוּב דְּבִים Versus, vrsi.
De incipientibus a	דּוּגָה Instrumētū, piscato
littera. ד. Daleth.	דּוּד Dilect⁹, patru⁹. (riū.
דָּד Mamma, vber.	דּוּד Caldarium.
דָּא Hæc, hoc. s. rrum est.	דּוּדָאִים Mandragoræ.
דָּאֲבוֹן Dolor, iher. דָּאֲבָה. f. דָּאֲבוֹן	דּוּוֹה Merens.
דָּאָה Timor, soli (mitas.	דּוּוִי Dolor, mæror. f. dolēs.
citudo, cogitatio. f. suspitio.	דּוּוֹה Mēstruū. דָּךְ Paup.
דָּאָה Nomē auis. f. ixon.	דָּךְ דָּךְ Ille, illa. s. rrum est.
דָּיב Fimus, stercus.	דּוּמָה Silentium. f. infern⁹.
דָּיָה Fama, infamia.	דּוּמִיָּה Silentium.
דָּיָא Senectus. (stia. s. rrum ē.	דּוּק Nihil, vel tela.
דָּיָאִה Sacrificiū, ho	דּוּר Generatio, ætas.
דָּיָלָה Carica, palatha.	דּוּר Strues. f. lignorum.
דָּיָקִים Iūctura. ræ. דָּיָק דָּיָקִים	דָּיָא. f. דָּי Sufficētia, abūdātia
דָּיָרָה Verbū, sermo,	דָּי Qui, q̄. s. rrum ē. (satis.
דָּיָרָה Oraculū, (eloquiū	דָּי Articul⁹, gti casus. s. rrum ē
vel domus interior tēpli.	דָּיָג. f. דָּיָג Piseator.
דָּיָרָה Pestilētia, mors.	דָּיָה Miluus.
דָּיָרָה Apis. דָּיָרָה Mel.	דָּיָה Attramentum.
דָּיָרָה Gibbus camellorū.	דָּיָה Iudiciū, causa.
דָּיָרָה. f. דָּיָרָה Pifcis.	דָּיָה Iudex.

דִּיף	Hic, iste. firum est.	דְּמִי	Excissio, cōsūpt⁹, cōsu
דִּיבֵק	Propugnaculū, mu	דְּוִמָּה	Silētiū. (matio,
דִּישׁ	Tritura. (nitio.	דְּוִמָּה	Idem est.
דִּישׁן	Pigargus, animal.	דְּמֵן	Stercus. (chrymæ,
דִּחוּן	Cibus, coena vel	דְּמַעוֹת	Lachryma, la
דִּינְטֵר	instrumētū musicū. firū ē.	דְּמַשְׁק	Nomen proprium
דְּחִי	Lapsus.	דְּמַשְׁק	loci, scilicet damascus.
דְּחִיל	Terribilis. firū est.	דְּנָא	Hic, iste, hec. firū ē.
דְּחִין	Milium.	דְּנָב	Cera.
דְּכָא	Contritio, cōtritus.	דְּעָה	Scientia.
דְּדוּכִי	Fluctus, vnde.	דְּפִי	Opprobrium.
דְּדִכָּן	Ille, illa. firū est.	דְּפִק	Pulsus.
דְּדוּכְפַת	Nomē auis. f. vpupa	דְּדִקָּה	Minutū, tenue.
דְּדִכָּר	Mascul⁹, agn⁹. firū ē	דְּדִר	Lapis, p̄ciosus. f. pari⁹.
דְּדוּכְרָן	Memoria, firū est.	דְּדִר	Generatio. firū est.
דְּדוּכְרָנָא	Idem est.	דְּדִר	Libertas, remissio. f. irūdo.
דְּדִל	Paup, egen⁹, attenua	דְּדִרְאוֹן	Abominatio, oppro
דְּדִלָּה	Macies, paupertas. (t⁹	דְּדִרְבָּן	Stimul⁹. (briū, fetor
דְּדִלִּי	Situla, q̄ aq̄ exhau	דְּדִרְג	Maceria, sepes. f. gra
דְּדִלְיוֹת	Rami, ppagies. (rit	דְּדִרְדִּר	Tribulus. (d⁹. firū ē.
דְּדִלְף	Stilla pluuiæ.	דְּדִרְף	Via, iter.
דְּדִלְקַת	Ardor.	דְּדִרְכְּמֵן	Drachma, solidus.
דְּדִלְת	Ostium, ianua.	דְּדִרְם	Meridies, austrum.
דְּדִלְת	Goma.	דְּדִרְעָה	Brachiū. firū est.
דְּדִלְתִּים	Ianua.	דְּדִרְשָׂא	Herba, foenum.
דְּדִם	Sanguis, cruor.	דְּדִרְשׁוֹן	Pinguedo, crassitudo
דְּדִמָּה	Silentium.	דְּדִרְשׁוֹן	Cinis.
דְּדִמְיוֹן	Similitudo.	דְּדִרְת	Edictum, lex, ritus.

Her

Herba, fœnū. s̄irū ē.	הוד	Gloria, laus.
Optimates, magna- gnates. s̄irum est.	היה. ל. הית	Calamitas, insidie.
De incipientibus a littera. ה. He.	הוי	Ve, interiectio.
הה	הידות	Laus, confessio.
הה	הון	Diuitiæ, abūdātia.
הה	הזה	Videns. s̄. vanitatē.
הא	הזים	Idem, plurale.
הא	הי	Ve, interiectio.
הב	היא	Illa, ipsa.
הב	היך	Quomodo.
הב	היכל	Templum, palatium.
הב	הכרת	Impudētia. l̄. notitia.
הב	הכשר	Rectitudo, industria.
הג	הלזה	Iste.
הג	הללויה	Laudate, dñm.
הג	הולולים	Laudationes.
הג	הולל	Lucifer, insania.
הג	הלל	Stultus.
הד	הללות	Stultitia.
הד	הלא	Nōne, nūquid, nō.
הד	הלאה	Ultra, deinceps, illuc.
הד	הלך	Viator.
הד	הלך	Tributum. s̄irū est.
הד	הליכה	Deambulatio.
הד	הלם	Huc, illuc.
הד	הלמות	Malleus.
הו	הם. ל. הפה	Ipsi, isti, illi.
הו	המון. ל. המו	Idem. s̄irum est.
הו		Tu

זועה Vexatio.	זמרא Canticū. l. musica. firū ē
זחלת Nomen lapidis.	זמריא Cantores. firum est.
זיו Nomē mēsis aprilis.	זמיר Cantus. l. putatio.
vel aspectus, statura, splendor.	זמרה. l. זמרת Laus, canticū. l.
זיד Vniuersitas. l. nomē (si. ē. זמורה.)	זמורה Propago, ra (optimus)
זיע Sudor. (bestię feræ.	זמר Camelo p̄dalus. (m.)
זיעה. l. זיעה. l. זיעה Idem est.	זנה Cauda.
זיקות Flāma, flāma.	זן. l. זן Esca, nutrimentum.
זקים Compedes.	זן Arma, balthus.
זית Oliua, vel oliuetū.	זונה Habena, habene.
זתים Oliuæ.	זנים Vingueta meretricia
זך Purus, mundus.	זנונים Fornicationes.
זכה Munda.	זנות Fornicatio.
זכוכית Vitrum.	זעורה Dispersio, cōmotio.
זכות. l. זכות. l. זכות Iustitia, mūditiā.	זעם Ira, furor, indignatio
זכר Masculus. (firū ē.	זעף Ira, feruor.
זכרון. l. זכרון. l. זכרון Memoria.	זעף זעפים Furibūdus. furibūdi.
זכור Masculinus.	זעקה Clamor, vociferatio
זלב Fuscūla.	זער Paululum.
זלזל Propago, ramusculus	זפת Pix. l. זקן. l. זקן Senex.
זלעף Horror, tēpestat, p.	זקנים Senes.
זלעפות Procellæ. (cella.	זקן Barba. l. mentum.
זלת. l. זלת. l. זלת Excepto, p̄ter,	זקנה. l. זקן Senecta. l. senet
זלת Vilissim⁹. (absq̄, nisi	זקונים Senectutes.
זמה Cogitatio, nefas.	זר Extraneus, alienus.
זמן Tempus.	זר Circulus.
זמנא Tempus. firum est.	זרא Alienatio, nausea, fe
זמנין Tempora. firum est.	זרזיק Distilans, (tor. Suc

חור Foramen.	חֶטֶר Virga.
חור Optimus. & nobilis.	חי Viuus, viuens.
חורים Optimates. & nobiles	חַיִּיא Viuentes. firum est.
חיור Albus. firum est.	חִידָה Enigma.
חיות Vici, villę.	חיה Animal, bestia fera.
חחים Frenum, catena.	חוק Palatum, guttur.
חרי Farina.	חֵיל. & חֵילִּי Substantia, gaza,
חרון. & חרי. & חרון Ira, furor.	exercitus, fortitudo, robur,
חורין Libertas, nobilitas.	חיל Ante murale. (virtus.)
חוששים Festinantes, accinti.	חיל Dolor.
חיש Cito, vel festinatęter.	חירים Viuentes, vel vitę.
חזז Fulgur.	חון Depcatio. & firmitas.
חזה Videns.	חֵיץ. & חֵיץ Paries, murus.
חזיון Visio.	חיצון Exterior.
חזיון Idem est.	חוק Sinus. חֶה Hamus.
חזוא Visio. firum est.	חֶלֶל Pulchrę. & rubicędę
חזות חזה חזות Pectus, pectora.	חכם Sapiens.
חזות Insigne. & visio.	חכמה Sapientia.
חזק Fortis, robustus.	חֶמֶתֶא Idem est. firum est.
חזקה Fortitudo, vis, & חזקה.	חֶבִּים Sapięs. tes. firę
חזר Sus, porcus. (robur.	חֶלֶל Occisus, vulneratus. (ę
חטאה Peccatum.	חלא Rubigo. & spuma.
חטאת Idem est.	חלב Lac. חֶלֶב Adeps.
חוטא Peccator, peccans.	חלבון Pingue. & medula.
חטאים Peccatores.	חלבנה Galbanus.
חטבות Tapetes.	חלד Orbis, vel vita.
חטה חטה חטים Triticę, tritica.	חלד Mustela.
חטים Naris.	חלה Infirmus, egrotus.

חלה	Torta, placentā.	חמדה	Desideriū, cōcū
חללה	Cōtaminata, polluta.	חמה	Murus. (piscētia.
חלול	Instrumētū musicū.	חמה	Furor, ira.
חלילה	Absit. (s. tibia.	חמט	Gen ⁹ aialis. s. lacerta.
חלאים	Infirmitas, tates.	חמלה	Miseratio, mīa.
חלי	Monile, margarita.	חמן	Simulacrū, solarium.
חלחלה	Dolor, āgu	חמס	Iniquitas, iniustitia.
חלק	Pauper. (stia.	חמץ	Fermentum.
חלקים	Pauperes.	חמץ	Acetum.
חלום	Somnium.	חמוץ	Oppressus.
חלום	Somniū. sirū ē.	חמוק	Iuncturæ.
חלמון	Somnia. sirū est.	חמר	Bitumen.
חלמות	Vitellum oui.	חמר	Lutū, cemētū ex cal
חלמיש	Saxū, petra durissima	ce & arena. 1. cor ⁹ , gen ⁹ mē	
חלון	Fenestra. חלף	חמור	Asinus. (suræ.
חלופה	Immutatio, inouatio	חמר	Vinum, mcerū.
חלף	Pro. 1. loco huius.	חמרא	Vinum. situm est.
חלצים	Lumbus. bi.	חמש	Quinque.
חלצה	Armatura.	Et inde verbum חמש idest	
חלקה	Diuisio, pars.	quintam partem tulit Ge-	
חלוקה	Idem est.	nesis quadragesimo primo.	
חלקה	Lenis, bland ⁹ .	חמש	Quita. s. pars, iguen.
חלקלק	Lubricus.	חמשה	Quinta.
חלש	Debilis, infirmus.	חמשים	Quinquaginta.
חלושה	Infirmitas.	חמשים	Armati.
חם	Calidus.	חמת	Lagena, hidria, vter
חמה	Sol, calor.	חן	Gratia. (aque
חמה	Butirum.	חגינה	Requies, gratia, mīa.

Māsiō

חַנוּיּוֹת	Mansiones paruae.	חַסוֹת	Fiducia, protectio.
חַנִּית	Lancea, hasta.	חָף	Mūd ⁹ , immaculatus.
חַנִּיתִים	Lanceae.	חֹפֶה	Thalamus.
חַנְטִין	Tritica. firum est.	חַפְזוֹן	Festinatio.
חַנוּפָה	Dedicatio. (pediti.	חֶפֶן	Pugnus, pugillus.
חַנּוּקִים	Erudit ⁹ . ti. ex.	חַפְנִים	Pugilli.
חֵנֶם	Gratis. l. frustra.	חֶפֶץ	Volūtas. לְפָשׁ
חַנְמַל	Pruina.	חֶפְשִׁי	Libertas
חַנוּפָה	Cōtaiatio, pollutio.	חֶצִי. l. חֶצִי	Liber, liberatus.
חַנְף	Hipochryta, simulator, fallax.	חֶצִי. l. חֶצִי	Sagitta. תַּעֲרִים.
חַנְף	Simulatio, hipochrysis.	חֶצִי. l. חֶצִי	Calcul ⁹ , lapillus.
חֶסֶד	Mia, beneficiū, gr̄a.	חֶצִי. l. חֶצִי	Media pars.
חֶסֶד	Benignus, sanctus.	חֶצִי. l. חֶצִי	Diuidiū. l. media pars
חֶסֶד	Nomen auis. scilicet	חֶצִי. l. חֶצִי	Sinus, vlna. l. bra
	porphyriion, vel ciconia.	חֶצִי. l. חֶצִי	Tuba. (chiū.
חֶסֶל	Locusta. (thesaur ⁹ .	חֶצִי. l. חֶצִי	Villa, absq; muro,
חֶסֶן	Fortitudo, diuiti ⁹ . l.	חֶצִי. l. חֶצִי	Herba, fenū. (atriū.
חֶסֶן	Idem est. firum est.	חֶצִי. l. חֶצִי	Inuestigatio, scruta
חֶסֶן	Fortis, potens.	חֶצִי. l. חֶצִי	Siccitates. (tio.
חֶסֶן	Et inde verbū חֶסֶן. l. חֶסֶן.	חֶצִי. l. חֶצִי	Siccus, vel aridus.
חֶסֶן	thesaurizauit. l. cōfortauit.	חֶצִי. l. חֶצִי	Siccitas. l. calor
חֶסֶן	Esa. 23. & in lingua chaldaica	חֶצִי. l. חֶצִי	Gladi ⁹ . l. culter. (destructio
חֶסֶן	significat obtinuit. l. posse.	חֶצִי. l. חֶצִי	Desertū. l. solitudo.
חֶסֶן	dit. l. hæreditauit Daniel. 7.	חֶצִי. l. חֶצִי	Destructiōes. l.
חֶסֶן	Fictilis, testa. fir̄a ē.	חֶצִי. l. חֶצִי	Ophimac ⁹ auis. (defta
חֶסֶן	Defect ⁹ , egestas.	חֶצִי. l. חֶצִי	Timens.
חֶסֶן	Idē ē. l. penuria	חֶצִי. l. חֶצִי	Timor. l. tremor.
חֶסֶן	Idem est.	חֶצִי. l. חֶצִי	Ira, furor, fariina.
חֶסֶן		חֶצִי. l. חֶצִי	Ira, furor.

חרזים	Monilia. f. torques.	dibus, vel aratrum.
חרט	Stilus, vel opus, fu-	חרשה Silua, saltus, nemus.
	forium, vel marsupium.	חרש Testa, fictile.
חרטום	Maleficus. f. hariolus.	חרש Sol, cū sin loco çamach
חרקים	Cancelli foramina.	חרת Sculptus in tabulis.
חרל	Sētis. f. spina. f. vrtica.	חשב Polimitarius, vel
חרם	Cōsecratio. f. anathe	opus polimitarii.
חרמש	Fallx. (ma. f. occisio	חשב Cōtextura, igeniosa.
חרסה	Sol. f. oriētalis.	חשבון Cogitatio, numeratio,
חרסית	Idem est.	חשתן Opus. (tio, ratio.
חרס	Testa. f. prurigo.	חשתן ומה Et qd̄ necesse, vel
חרף	Hyems.	op ⁹ abuerint. firū ē. Esdrę. 6.
חרפה	Opprobrium.	חשכה. חשכה Obscuritas tenebra.
חרוץ	Abreuiatio, vel pre-	חשכים Obscuritates, tenebre
	cisio, vel diligens, vel folli-	חשוכא Obscuritas, firū est.
	citis, aut rubustus, vel for-	חשמל Electrum.
	tis, aurum, siue mcenia, vel	חשמן Legatus.
	mur ⁹ , aut cicatrix. f. ferra.	חשן Pectorale, rationale.
חרץ	Lūb ⁹ . f. rem. firū est.	חשרפרי Parui greges.
חריצו	Formelę casei, carpeta	חשק Desideriū. f. desideratū
חרצב	Nodus. f. colligatio.	חשור. חשור. f. חשור. Cardo, & tex
חרצון	Acin ⁹ . f. granulū vucę	חשור. חשורת. f. חשור. Cāth ⁹ , radi ⁹
חרש	Surd ⁹ . f. inabscondito.	חשורתמים. חשורתמים. Tenebra aquarę
חרש	Artifex, vel faber.	חשש Ardor. f. quisquilia.
חרשת	Artificium.	חתם Sigillū, signaculum.
חרוש	Aratio. f. tps aradi. (t ⁹	חתן Gener, sponsus.
חרושית	Vet ⁹ vrēs. f. valid ⁹ vē	חתן Socer, cognatus.
חרש	Virgultum cum frō,	חתנה Desponsatio.

רַפְּטוֹר Raptor, latro.	מַלְא Maculosum, idest di-
Ⓔ De incipientibus a	uersi, & varii coloris.
littera. ט. Teth.	טֵלְאִים טֵלְה Agn ⁹ , agni.
טַבַּח Lanio, imolator, coqu ⁹	טַמָּא Pollutus, cōtamiat ⁹ .
טַבְּחָה occisio, imolatio	טַמְאָה Immūditia, pollutio
טַבְּחֵיָא Milites. l. homicide.	טַנָּא Cartallus, canistrū.
טַבְּחוֹת Focarie.	טַעַם Gustus, sapor, doctri-
טַבֵּעַ Natura. טַבְּעַת Anul ⁹ .	na, eloquiū, ratio, discipli-
טַבּוּרִים Vmbilic ⁹ . icl.	na, sententia, statutum.
טַבַּת Mensis decimus.	טַעַמָּא. l. טַעַם Idē. sirum est.
טַהוּר מוֹדוּס. מוֹדוּס. di.	טַף Familia.
טַהַרְהָה. l. טַהַרְהָה Mūdatio, puri-	טַפְּחָה. l. טַפְּחָה Pugn ⁹ . l. palm ⁹
טַהַר Puritas. mūditiā. (ficatio	טַפְּחָה Idem est.
טוֹב Bonus, optimus.	טַפְּחוֹת. l. טַפְּחוֹת Palmi.
טוֹב Idem est. sirum est.	טַפְּסָר Dux, vel præses.
טוֹב Bonitas, optimus.	טַפְּרָא Vngula. sirum est.
טוֹחַת Occulta, viscera.	טַרְדָּה Abiectio. sirum est.
טוֹר Ordo, versus.	טַרְדָּה Putridum, tabefactū
טוֹרָה Ieiun ⁹ , icenat ⁹ . סִיָּא עֵ.	טַרְחָה Labor, fatigatio, ne-
טוֹחַנָה Mola טוֹחַנוֹת Mole.	טַרְסָה Anteq̄, p̄usq̄. (gocitū
טוֹהַר Ficus, ifirmitas ani.	טַרְפָּה Captum. l. occisum,
scilicet emorrois.	vel laniatum. f. abestia.
טוֹהַרִים Emorroides.	טַרְרָה. l. טַרְרָה Idē ē. l. cib ⁹ , esca
טוֹטְפוֹת Ornamentū frōtis.	Ⓔ De incipientibus
טוֹיַח Littura. טוֹיַח Lutū, coe-	a littera. י. Iod.
טוֹיָא Idē est. sirum est. (nū.	יָא Riuus, fluuius. (nit ⁹ .
טוֹר Habitatio, palatiū.	יֹבֵל Iubile ⁹ , buccina, so-
טוֹל Ros. טוֹל Vmbra, סִיָּא עֵ.	יֹבֵל Riu ⁹ . l. deductio aq̄rū.

ריול	Riul.	גֶרְמֵינ	Germen	יוֹמִים	Dies duo, bīduum.
זַבְּלָת	Macula aiālis. f. papu	זִמּוֹת	Dies plurale.		
רִבֵּם	Affinis. f. vir.	(la יוֹמָא יוֹמִין)	Dies. idē plu. sy. ē.		
רִבְמָה. i.	A finis foemia	יוֹן	Colūba, colūbe.		
רִבֵּשׁ	Aridus, siccus.	יוֹנָה	Colūba. f. fallax. (cia		
רִבְשִׁים	Sicci, aridi.	יוֹן. i.	Coenū, lim. f. gre.		
רִבְשֵׁת. i.	Arida.	רִחִיד	Vnicus, vnigenitus.		
רִבְשֵׁתָא	Idem. syrū est.	רִחְדִירו	Pariter, simul.		
רִנָּב	Ager. יִנָּב	רִחְמוֹר	Bubalus.		
רִנּוֹן	Dolor, tristitia.	רִחַף	Discalciatus.		
רִנְעָה	Labore cōfect. labo	רִלְלָה	Vlulatus, clamor.		
רִנְעִים	Laboriosi. (riosus.	רִלְדִים	Puer, ifās. pueri		
רִנְרֵעָה. i.	Labor, fatiga	רִנְרֵעָה	Pariens, parturiens.		
רִנְרֵעָה	Cumul. aceru. (tio	רִנְרֵעָה	Natus, genit.		
רִנְרֵעָה	Manus, potestas.	רִנְרֵעָה	Puella.		
רִנְרֵעָה	Idem plurale.	רִנְרֵעָה	Adolescentia.		
רִנְרֵעָה	Idem est.	רִנְרֵעָה	Scabies, ipetigo		
רִנְרֵעָה	Man. in plu. syrū est.	רִנְרֵעָה	Bruch. gen. locustę		
רִנְרֵעָה	Dilect. etio.	רִנְרֵעָה	Pera pastoralis.		
רִנְרֵעָה	Iudæa. syrū est.	רִנְרֵעָה	Mare, maria.		
רִנְרֵעָה	Iudas.	רִנְרֵעָה	Muli. f. aquæ calidæ.		
רִנְרֵעָה	Iude. יהודים	רִנְרֵעָה	Iudęi ימנית. i.	Dextera, dex	
רִנְרֵעָה	Lingua, iudaica.	רִנְרֵעָה	Dexter. (ter.		
רִנְרֵעָה	Ariolus, diuinus.	רִנְרֵעָה	Lactans, infantulus.		
רִנְרֵעָה	Hyaspis.	רִנְרֵעָה	vel ramus, virgultum.		
רִנְרֵעָה	Superbus. (plu.	רִנְרֵעָה	Nomen auis. f. ibis.		
רִנְרֵעָה	Dies. idem	רִנְרֵעָה	Fundamentum.		
רִנְרֵעָה	Dies, singulariter.	רִנְרֵעָה	Forcipes.		

Hm

יַעֲלֵה. פ. יַעֲלֵה. Hi	nnulus.	יֶרְחִים	Lunæ, menses.
יַעֲנֵה. יַעֲנֵה. Quia, eo q̄, p̄pterea		יֶרְךָ. פ. יֶרְךָ. Fœmur,	hastile,
יַעֲזִיב. יַעֲזִיב. Strutio.	ones.	יֶרְכִים	Fœmora. (latus.
יַעֲפֵף. יַעֲפֵף. Lassus,	fatigatus.	יֶרְעֵה	Cortina, sagū, pellis
יַעֲצִים. יַעֲצִים. Cōsiliarior.	artil.	יֶרֶק. פ. יֶרֶק. Viridis,	ol̄ virēs
יַעֲרִים. יַעֲרִים. Silua, saltus. idē		יֶרְקָק	Virēs, pallor, viror.
יַעֲפֵף. יַעֲפֵף. Pulchritudo.	(plu.	יֶרְקוֹן	Rubigo, aurigo.
יַעֲפֵף. יַעֲפֵף. Pulcher,	decorus.	יֶשׁ	Est, abū substātiū
יַעֲפֵף. יַעֲפֵף. Pulchra,	decora.	יֶשִׁיבָה. פ. יֶשִׁיבָה. Hitatio,	sessio
יַעֲפֵף. יַעֲפֵף. Idē est. P̄.	elegans.	יֶשִׁישׁ. פ. יֶשִׁישׁ. Senex,	ātiquor.
יַעֲפֵף. יַעֲפֵף. Illustratio,	decor.	יֶשִׁימוֹן	Solitudo, desertum
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Certe,	aū. sy. ē	יֶשֶׁן	Vetus, vetustum.
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Oleum.	(tū.	יֶשֶׁן	Idē. P̄. dormiens.
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Stra	ula	יֶשֶׁעָה. פ. יֶשֶׁעָה. Sal,	saluatio
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Appetitior.	P̄. desideriu.	יֶשֶׁעָה. פ. יֶשֶׁעָה. Iesus.	
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Torcular.		יֶשֶׁפָה	Hyaspis. P̄. berillus,
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Incēdium.	cōbustio.	יֶשֶׁר	Rectus, rectitudo.
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Expectatio,	au	יֶשֶׁר	Rectitudo, æquitas.
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. scultatio. vel congregatio.		יֶשֶׁרוֹן	Rectus, vel israel.
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Substātia.	(gnitudo.	יֶת	Articulor acti casus. sy. ē
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Onor,	gl̄ia, ma	יֶתֵד	Paxillus, clauus.
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Idē. syrū est.	(lis. les.	יֶתֵם	Pupillus, orphanor.
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Honorabi		יֶתֵר	Plus, magis, resi
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Preciosę,	clare, frigi	יֶתֵר	duum, vel funiculor. P̄. nerus.
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Auceps.	(ditates.	יֶתֵר	Magis, plus, residuū
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Aucupes.	P̄. ruina.	יֶתֵרָה. פ. יֶתֵרָה. Idem est,	vel
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Ruina.		יֶתֵרָה. פ. יֶתֵרָה. Idem est,	vel
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Luna,	mensis.	יֶתֵרָה. פ. יֶתֵרָה. Idem est,	vel
יַעֲזִיבָה. יַעֲזִיבָה. Luna,	mensis.	יֶתֵרָה. פ. יֶתֵרָה. Idem est,	vel

יִתְרַת Adeps, reticulū, aruina	כֹּהֵל Potens. firum est.
De incipiētib⁹ a lra. כ. Caph.	כֹּהֵן Sacerdos.
כָּאֵב Dolor.	כֹּהֵנָה Sacerdotium.
כְּאַחַד Pariter, simul.	כְּוִיָּא Fenestra. x. firū ē.
כָּכָב Stella, sidus.	כְּוִיָּה Combustio, adustio.
כָּבֵד Grauis, ponderosus.	כְּוִין Torta, placenta.
כְּבֵד Grauitas, pōde/	כֹּסַל Calix. l. nomē auis. f.
כְּבֵדוֹת Idē ē. (rositas, pfūdū	כֹּרַח Fornax. camin⁹. (bubo
כְּבוֹד Gloria, honor.	כֹּרַח Corus, gen⁹ mēsurę
כְּבוֹדָה Glōsa, honorabilis.	כֹּשֵׁי Aethiopia. כֹּשֵׁי Aethi
כְּבֵד Iecur, epar.	כֹּזֵב Mendacium. (opes.
כְּכֵל Compes, vinculum.	כֹּזֵב Idē. l. nomē ppriū.
כְּבֹל Sterilis, arenosa, lutosa	כֹּחַ Fortitudo. אֲתִי. robur
כְּבֵעַ Galea. f. armatura capitis	כְּחֵשׁ Mēdaciū, negatio. l.
כְּבֵר Potēs, magn⁹. fortis.	כְּחֵשִׁים Mēdaces. (macredo
כְּבֵרָה Cribrum.	כִּי Quia, quoniam.
כְּבֵרַת Vernū tpus. l. certū	כִּיד Interitus, interfectio.
כְּבֵר Iam. (spaciū terræ.	כִּידוֹן Hasta, lancea.
כְּבֵשִׁים Agn⁹, agni.	כִּיוֹן Imago.
כְּבֵשָׁה Agna, ouis.	כִּוְלִי Fraudulēt⁹. l. auarus
כְּבֵשֶׁן Fornax.	כִּוְמָה Nomen stellæ.
כְּבֵדִים Hidria, lagena.	כִּוְמָה scilicet hyades.
כְּבֵדָא Fallax. l. mēda/	כִּוְסַל Marsupiū, sacculus.
כְּבֵדַד Hyaspis. (ciū. firū ē.	כִּוְסַל Petra, rupes, saxum.
כְּבֵדָה Sic, huiuscemodi. si. ē	כִּוְסַל Labrū, cōcha, luter.
כְּבֵדוֹד Scintilla, teda.	כְּכֵר Torta. l. talentum.
כְּבֵדוֹר Pila, sphaera lusoria.	כְּכֵל Ois, vtriusq⁹ nume
כְּבֵדוֹר Preliū. כְּכֵה. l. Sic.	כְּכֵל Idē. firū ē. (ri & gnīs
	Car,

כְּלִיאַ	Carcer.	כֵּן כְּנִים	Rectus, recti.
כְּלֵאִים	Res mixtæ.	כֵּן.כְּנֵה	Basis, sedes.
כְּלֵב	Canis.	כְּנִים	Cinifes. l. pediculi.
כְּלֵה	Sponsa, nurus.	כְּנִם	Pediculus. (rū ē.
כְּלֵיב	Canistrum. l. vincin	כְּנִוֹת	Cōsiliū, cōsiliator. si
כְּלֵיבִי	Vir de genere caleb.	כְּנִימָא	Huiuscemodi, taliter
כְּלֵי	Vas, vel instrumen	כְּנִיעָה	Negociatio. (cator.
כְּלֵי	tū, arma, ornamentū. vestis.	כְּנִיעֵן	Nomē p. viri. l. mer
כְּלֵי	Desponsatio.	כְּנִפִים	Ala, pēna, alē.
כְּלֵחַ.כְּלֵחַ	Senecta, abūdātia	כְּנִף	Angul⁹, ora vestimēti
כְּלֵי.כְּלֵי	Totū, cōsuma	כְּנִר	Cithara.
כְּלֵי	tum, pfectum, penitus, to	כְּסֵא.כְּסֵא	Soliū, sedes. (lūæ
כְּלֵי	taliter, totalis, combustio.	כְּסֵא	Dies īsignis. l. plenæ
כְּלֵי	Consumatio.	כְּסֵוִי.כְּסֵוִי	Opimētū, vel amē
כְּלֵי	Renes, reniculi.	כְּסֵל	Fiducia, spes, stulti
כְּלֵי	Nomen proprium,	כְּסֵל	tia, vecordia, latus, robur,
כְּלֵי	vel doctus, assuetus.	כְּסֵל	fortitudo, ilium.
כְּלֵי	Verecundia, confu	כְּסֵל	Stultitia, insipientia.
כְּלֵי	sio, opprobrium. (bra.	כְּסֵל	Stultus, insipiens.
כְּלֵי	Ascia dolatoria, dola	כְּסֵל	Stultitia, insipiētia.
כְּלֵי	Quātū, aduerbium.	כְּסֵל	Latera, ilia.
כְּלֵי	Sicut, tanquam.	כְּסֵל	Sid⁹ celeste. f. orion.
כְּלֵי	Ornamentum mu	כְּסֵמֵת	Far, gen⁹ frumenti.
כְּלֵי	Hebræ. scilicet murenulæ.	כְּסֵף	Argentum, pecunia.
כְּלֵי	Cuminum.	כְּסֵף.כְּסֵף	Idē. firum est.
כְּלֵי	Recōditū, abscođitū	כְּסֵת	Puluillus, ceruical.
כְּלֵי	Editui, aruspices.	כְּעֵן	Nunc, modo. firū est.
כְּלֵי	Ita, similiter.	כְּעֵת.כְּעֵת	Aduerbiū salutādi. fir⁹ ē.

<p>כַּעַס Furor, indignatio, cura, irritatio, mceror.</p>	<p>כַּרְמֶל Frumētum nouum vel pultes. l. carmelus. n. p.</p>
<p>כַּעְסִים Irritationes. (plu. כַּרְסָא. l. כַּרְשׁ)</p>	<p>Venter. (syrū ē</p>
<p>כַּף Palma, pugill. idē</p>	<p>כַּרְסָא. l. כַּרְסוֹן soliu, thron</p>
<p>כַּף Plāta pedis, nubes.</p>	<p>כַּרְע כַּרְעִים Crus. a. l. genua</p>
<p>כַּפָּה Incuruans, ramus.</p>	<p>כַּרְבָּס Color carbasinus.</p>
<p>כַּפּוֹת Phiale, mortariola.</p>	<p>כַּרְתִּי Interfectores, pditi.</p>
<p>כַּפְּלִים Duplicatio.</p>	<p>כַּרְיָתוֹת Abscisio, separatio.</p>
<p>כַּפֵּן Fames, sterilitas. (ones.</p>	<p>כַּשְׁבָּה. l. כַּשְׁבָּה Agn, agna.</p>
<p>כַּפֵּס Lignū quod est in ter iuncturas. s. assula.</p>	<p>כַּשְׁלֹן Ruina כַּשִּׁיל Securis</p>
<p>כַּפֵּר Precium, bitumen.</p>	<p>כַּשְׁוֹף Maleficium. (do.</p>
<p>כַּפְּרִים Villa. æ. cipri. כַּפְּרִים</p>	<p>כַּשְׁרוֹן Rectū כַּשְׁרוֹן Rectitu</p>
<p>כַּפְּרִי Pruiua, crater.</p>	<p>כַּשְׁרוֹת Catenæ, compe-</p>
<p>כַּפְּרוֹ Cyprius. (ones.</p>	<p>כַּשְׁרוֹת des, fortitudo.</p>
<p>כַּפְּרוֹרִים Propiciatio. כַּפְּרוֹרִים</p>	<p>כַּשְׁרוֹר Fortia. l. vertibulū.</p>
<p>כַּפְּרוֹרִי Catulus leonis, leo.</p>	<p>כַּתִּית Contusus.</p>
<p>כַּפְּרוֹת Coopertoriū arce.</p>	<p>כַּתָּב Scriptura.</p>
<p>כַּפְּתָר Pomum, spherula, cardo, linem.</p>	<p>כַּתְּבָת Descriptio, figuræ.</p>
<p>כַּר Agnus, aries, miles,</p>	<p>כַּתָּל Paries. (rū ē.</p>
<p>כַּרְבָּב Arula. (stramētū.</p>	<p>כַּתָּל. l. כַּתָּלִיא Paries. etes. sy</p>
<p>כַּרְבָּרוֹת Carrucæ.</p>	<p>כַּתָּם Corona, aurū, obris- zū, diadema, color, macula.</p>
<p>כַּרְבִּי Cherub.</p>	<p>כַּתְּנוֹת. l. כַּתְּנוֹת Tunica. e.</p>
<p>כַּרוֹזָא Præco. syrum est.</p>	<p>כַּתָּף. l. כַּתָּף Humerus, scapu- la, ora. s. vestimēti, lat, pars.</p>
<p>כַּרִּי Milites.</p>	<p>כַּתָּר Corona, diadema.</p>
<p>כַּרְכָּם Crocus כַּרְכָּם Vinea.</p>	<p>כַּתָּר Corona, diadema.</p>
<p>כַּרְמֶל Coccinus.</p>	<p>כַּתָּרֶת Coronula, capitellū.</p>

De

De icipiētibus a lfa ל lamed. gladii. f. ferrū lacee. f. gladii.
 לא. f. Non. nec, neq. ליהג Meditatio. להבת Idē ē.
 לא Non. syrū est. להט Flāmeum, incātatio.
 לאב Solitudo, siccitas. להם Eis, illis, ipsis.
 לאט Paulatim, leniter, paulif להן Ideo. syrū est.
 לאל Fortitudo, valitudo. (p להקת Cōgregatio, coet. cu
 לאם Populus, gens. לו Vtinā. si. forte. (ne
 לבב Cor. f. intellectus. לו Ei, illi, ipsi.
 לבבות. f. לבבות. לונ Gen. mēsurę. f. sextarij
 לבא Introitus. לוז Amigdalus arbor.
 לבא. f. לבא. לוח Tabula להות Tabule.
 לבאים Leones. לוית Copulatio, augmētū
 לבאות Leænæ. לויות Lora.
 לבויב Sorbiciuncula. לויתן Draco, leuiatan. (ca.
 לבויבות Sorbiciunculæ. לוט Staete, spēs aromatis
 לבד Tantū, seorsū, præter לוליא. f. לוליא. Cochlea. eæ.
 לבדד Solus, solitaria. לולאות Anfulæ. לוליא Nisi.
 לבן Albus, candidus. לועה Guttur.
 לבנה Later לבנים Lateres. לות Ad, vel. a. syrū est.
 לבנה Luna, alba. לזה. f. לזה. Ista. (illa.
 לבנה Lapis, saphyrus. לזה. f. לזה. Ista,
 לבנה Gen. arboris. f. ppl's לזות Detractio, murmura
 לבונה Thus לבנון Liban. לח Humidū, viride. (tio
 לבוש Indumentū, vestis. לחים. f. לחים. Maxilla. æ.
 לבת Flāma לדה Partus. לחם Panis, cibus, esca.
 לה Ei, ipsi, illi, foemi. לחנה Concubina. syrū est.
 לה Illi, sibi, mas. syræ est. לחן Afflictio.
 להבה. f. להבה. לחש Murmur, eloquium.

לחשים Gen⁹, ornamenti. f. ins
 לט Clā. f. absconditę. (aures.
 למאה Gen⁹, serpētis. f. repti
 lis. f. stellio. f. btm Hierony.
 לילה ליל. ליל. לילה Nox.
 לילות Noctes.
 לילית Nomē aialis. f. lamia.
 ליש Leo.
 ליות Nō, ne. firum est. ליות.
 לכם Vobis, mascul.
 לכון Vobis, foemi.
 לכון Vobis. m. fir e. לכון.
 לכן Propterea.
 למדי Sufficiētia, sufficiēter
 לימוד Doctus, assuetus.
 למה Quare. למה.
 למו Ipsis, illis.
 למעלה Supra, sursum.
 למען Propter, propterea,
 לענ Subsanatio. (ideo.
 לעז Barbarus.
 לעין Absinthium, amari
 לענה Idem est. (tudo.
 לפיד Lampas, fax.
 לפי secundum.
 לפני Coram, ante.
 לפנים Coram, ante hoc.
 לפנים לפני. לפנים.

לץ Illusor. f. derisor.
 לוצצים Derisores.
 לצד Contra. firum est.
 לקח Doctrina, assumptio
 לקט Collectio.
 לקוש Pluuia, iher, serotin⁹
 לשד Humiditas.
 לשכה לשך. לשכה Camera, trich
 לשכות Gazophilacia. (niū
 לשם Lapis p̄ciosus. f. ligu
 לשון Lingua, loq̄lla. (ri⁹.
 לשונות Ligue, & ide x̄bū
 לשון. לשון. לשון Accusauit. f. mur
 לישן Ligua. fir e. (murauit
 לישניא Linguae. firum est.
 לתך Dimidium cori.
 ¶ De incipientibus a
 littera. מ. Mem.
 מאד Valde, nimis.
 מאדם Ruffus, rubricatus.
 מאה. מאה. מאה Centum.
 מאות Idem plurale.
 מאתים Ducenta.
 מאורי Desideria.
 מאומה. מאומה. מאומה Aliquid.
 מאום Macula, aliquid.
 מאור Luminare.
 מאורה Idem est.

Despō

מאור־שה Despōfata. f. mulier Nifi, præter.
 מאורת Foramen, cauerna. מבצר Munitio, munita.
 מאין Vnde. מברה Profugus.
 מאכלות. f. מאכלות Cibus. מנבלות Deteriate. f. catenę.
 מאמר Verbum, præceptū. מנבעת Tiara, pileus.
 מאן Nolle. מנד Poma, fructus.
 מאן Quis. firum est. מנדול Turris. f. fortitudo.
 מאנין Vas, vasa. firū ē. מנדל Turris. מנדון Donū
 מאניא Vasa. firum est. מנדנות Dona, munera.
 מאפה Coctura, coctum. מנדג Nomē p. viri. f. ppli.
 מאפל Caligo, tenebrę. מנדורה. f. מנדורה Timor, pauor
 מאפליה Serotina, tenebrofa מנדורת Idem est.
 מארב Infidie, fraus. מנדורה ממנדורות Horreū. rea,
 מארה Maledictio, egestas. מנדל Falx.
 מאבוא Introitus, occasus. מנדלה Volumen, libellus.
 מבובה Fletus. מנדמת Facies, aspectus, con
 מבול Diluuium. (ta. tra aduersum. (pe. f. pelta.
 מבולקה Dissipata. f. dilacera מנדן Protector, scutū, cli
 מבוססה Cōculcatio, cōculcata מנדינים Clipei, peltę.
 מבוע Fons, emanatio, מנדנת Protector, clipeus.
 מבוקה Dissipata. מנדערת Increpatio. (stis.
 מבושיש. f. מבושיש Verenda. מנדפה Percussio, plaga, pe
 מבחר Electio. מנדעעות Serra, trabes.
 מבט Aspectus, intuitus, spes. מנדפוח Glebę, stercus.
 מבטא Prolatio, pnūciatio. מנדפש Suburbana.
 מבלי Non, sine, absque, eo מנד Tunica, vestis.
 quod, non. (geriū meū. מנדפוח Altare. firū ē. (quiti.
 מבלינות. f. מבלינות Dolor me. f. refri מנדפר Desertū, solitudo, elo
 Mēsu

מִדָּה	Mensura.	מֵהֵימָן	Fidelis. syrū est.
מִדְּהָבָה	Aurū, tributū. (tū	מֵהַמּוֹרֹת	Fouea, miseriae.
מִדּוֹן	Tunica, vestis. l. vestimē	מֵהַפֶּלֶקֶת	Neruus, carceris.
מִדּוּה	Infirmitas. l. vestes	מֵהֵיר	Festinus, velox.
מִדּוּחִים	Eiectio. ones. l. מדוחים	מֵהַר	Donum, dotatio.
מִדְּחָה	Ruina.	מֵהֵרָה	Velociter.
מִדּוּבָה	Mortarium.	מֵהַתֵּל	Mendacium, error.
מִדּוּן	Contentio, rixa. מהתלות	מֵהַתֵּלוֹת	Mendaces, errores.
מִדּוּעַ	Quare, cur.	מִוֶּבֶס	Cōculcatio, putridū
מִדּוּר	Habitatio.	מִוֶּחַ	Medula.
מִדּוּרָה	Pira, foc⁹. מדורה. l. מדורה	מִוֶּט	Baculus, vīrga.
מִדִּי	Sufficiēter, ex quo	מִוֶּטָה	Iugum, catena.
מִדִּינָה	Prouincia, regio.	מִמוֹת	Deprimētes, vectes.
מִדִּינִים	Rixę, discordię. l. no	מִיֹּר	Aqua. syrū est.
מִדִּינִים	me ppli. (plaustrū, silētiū.	מִיֹּל	Cōtra, sus. Macu
מִדִּמְנָה	Sterq̄liniū, מדמן. l. מדמנה	מִיֹּלְדָה	Natiuitas. (la.
מִדִּנִים	Rixę, discordię.	מִיֹּסֵד	Fundamentum.
מִדִּרְגָה	Maceria, sepes, grad⁹	מִיֹּסֵךְ	Tentorium.
מִדִּרְךְ	Vestigium. (nica.	מִיֹּעֵד	Festum, solemnitas.
מִדִּרְשׁ	Liber histo. l. chro	מִיֹּפֵז	Aurum.
מִהָאֵה	Quid, qđ, interro	מִיֹּפֵת	Miraculum.
מִהַלֵּךְ	Iter. (gatio	מִיֹּץ	Palea, stipula, puluis.
מִהַלְכִים	Itinera, velambu	מִיֹּצֵא	Exit⁹, egressus. l. ori
מִהַלְכִים	lantes, vel deambulatoria.	מִיֹּקֵד	Incendium. (ens.
מִהַלְמוֹת	Mallei.	מִיֹּקֵשׁ	Scādalu, offēdiculū.
מִהַמָּהם	Exeis, vel ex fonitu	מִיֹּר	Muscus. l. myrrha.
מִהַמָּהם	eorū. s. btm̄ Hie. Ezechí. 7.	מִיֹּרְדָר	Myrrha mūda.
מִהַוֶּבֶס	Perturbatio, pauor.	מִיֹּרָא	Timor, terror.

Plau

Plaustrū. f. tribulus. מִזְרֵג Arcturus.
 Decēsus. מוֹרָה Noua מִזְרֵק Phiala.
 Illustris, ostēdēs. (cula מַחְבֵּא Latibulū, abscōsio.
 Possessio. f. מוֹרֵשׁ. f. מוֹרֶשֶׁה Latibula.
 Amaritudo. (hereditas מַחְבֵּת Craticula, sartago.
 Hitatio, solū (rebellās מַחְבֵּרַת Ora. f. cortinæ.
 Dñator. (cathedra. מַחְוֶנָה Circuitus.
 Mors. מוֹת. f. מוֹתָה Port⁹, regio, puícia.
 Mortes. מוֹתֵי. f. מוֹתָה. f. מוֹתוֹי Chor⁹. f. psalētiū.
 Reliquiū מוֹתָר Cātātes. chori.
 Altare מִזְבֵּחַ Pilo cōtussū, decor
 Poculū. f. cōmixt⁹ pot⁹ מַחוּסְסָם Choris. (ticatū.
 Cōsūptio, aduſtio. f. מַזָּה Sculptum, regula.
 Postis, limen. (mis. מַחוּקָה Iudiciū. f. illud q̄ decernit
 Idem plurale. מַחוּקָה Nutritio, cibus. Doctor, legislator.
 מזון Anguli, prōptuaria. מַחְזָה Visio.
 Cōculcatio, cōfractio מַחֵי Arles ferre⁹. q̄ muri p
 Cingulū, zona. (sanitas מַחֵיהַ Viuificatio. (cutiūt
 Sidus, signū coeleste מַחֵלָה Infirmitas.
 Fuscīnula, trīdens. מַחֵלוֹת Cōcauitates. voragi
 Fuscīnulæ. מַחֵלְפוֹת Cultri, crines. (nes
 Cogitatio, cōsiliū. ne מַחֵלְצוֹת Mutatoria.
 Psalm⁹, cāticū. (phas מַחֵלְקָת Diuisio, pars.
 Cantica, psalteria. מַחְמַד Desiderabilis.
 De scorto nat⁹. f. expu מַחְמַל Miseratio.
 Modicū, paucū. (ri⁹. מַחְמַצָּת Fermentatum.
 Ventilabrum. מַחְמָה Castrametatio, tur/
 Hortus, oriens. מַחְמַק Suspendium. (ma.
 Spes

מַחְסָה	Spes, fiducia.	מִטֵּעַ	Plantatio, germen.
מַחְסוֹם	Coopertoriū oris animalis bruti.	מִטְעָמִים	Pulmētū, esca, cibi
מַחְסוֹר	Defectus, indigētia.	מִטְפָּחָה	Palliū. Pluuiā
מַחֵץ	Percussura. l. percussio	מִטְרָא	Signum sagittæ.
מַחְצֵב	Lapicidina.	מִטְרָה	Custodia.
מַחְצָה	Dimidium, dimidia	מִי	Quis, qui, quæ.
מַחְצוֹת	Idē est. Cras.	מֵיִם	Aquæ.
מַחְרָאוֹת	Latrinæ.	מֵיִטֵּב	Optimum.
מַחְרָבוֹת	Subuersæ, desertæ.	מֵיִכֵּל	Riuus, vadū, gustatū
מַחְרִיר	Preciū, cōmutatio.	מֵיִן	Genus. Puluis, p̄ssio
מַחְרִשֶׁת	Vomer, aratrum.	מֵישׁוֹר	Rectitudo, æquitas.
מַחְרַת	Alterā die.	מֵישׁוֹר	Opequadro, extēsi
מִמְחַרַת	De alterā die.	מֵישׁוּרִים	Recti, æqtates, recta.
מַחְשַׁבָּת	Cogitatio. l. מחשבה.	מֵן	Paup. Dolor.
מַחְשֶׁךְ	Tenebræ.	מִכְבֵּר	Stragulū. l. vestis dē
מַחְשָׁכִים	Obscuritates.	מִכְבֵּר	Craticula. (sa.
מַחְשׁוֹף	Nudatio. l. discoop	מִכְבִּיר	Multitudo, multi.
מַחְתָּה	Pauor, cōtritio. (tio	מִכָּה	Percussio, plaga, vul
מַחְתָּה	Thuribulum.	מִכּוֹה	Combustio. (n.
מַחְתָּרוֹת	Fossio, fossa.	מִכּוֹלֵת	Cibus. (sedes.
מַטְבֵּחַ	Occisio, victima.	מִכּוֹנָה	Firmitas, basis
מַטָּה	Lectus, lectulus.	מִכּוֹרָה	Radix, habitatio.
מַטֵּה	Virga, baculus.	מִכְלָא	Ouile, caula.
מַטְוָה	Filum, glomeratū.	מִכְלוֹל	Vestis varia.
מַטְחוֹר	Iactus, ictus.	מִכְלָל	Species.
מַטֵּל	Virga, baculus.	מִכְלוֹת	Vasa, vel omnia.
מַטְמוֹן	Absconsiō.	מִכְמֵן	Thesaurus absconditus
		מִכְמֵר	Rete, retiaculum.

Idē

מכמרת	Idem est.	(lia.	מלבוש	Indumentū, vestis.
מכנסים	Femoralia, foemia		מלוא	Nomē propriū loci
מכס	Pars, numeratio.		מלה	Sermo, dictio. (lū
מכסה	Opimētū, velamen		מלונה	Tuguriū, tabernacu
מכסת	Pars, numeratio.		מלון	Mansio, diuersoriū
מכפלה	Duplicatio.		מלח	Sal. (navis, nauta.
מכר	Cognitus.	(lia.	מלח.1.	Gubernator
ממכר	Vēditio, vena		מלחה	Bellū Salsugo
מכרה	Habitatio, vel arma		מלט	Cripta. Spica.
	bellantia, vel gladius.		מליץ	Interpres.
מכרה	Fossio, excisio.		מליצה	Interpretatio.
מכשלה	Offendiculū, ruina.		מלך	Rex. מלכים Reges
מכשול	Offendiculū, ruina.		מלך	Idolum moloch.
מכשף	Maleficus.		מלך	Consilium. firū est.
מכתב	Scriptura.		מלכה	Regina.
מכתם	Scriptio.		מלכוד	Laqueus, decipula.
מכתש	Pila.1. dēs molaris,		מלכותא	Regnū. si. ē
	vel nomen ppriū loci.		ממלכה.1.	Idem est.
מכות	Cibaria, vel tritica,		מלכות	Idem est.
	contussa.2. Paralippom.2.		ממלכות.1.	Regna.
מכתת	Cōtritio, fragmētū		מלכותא	Regna. firum est.
מלאים	Impletiones.		מלמד	Vomer.
מלאך	Nuncius, angelus.		מלפנים	A facie, e conspectu
מלאכה	Op⁹, res, substātia.		מלפני	Idem est.
מלאכות	Nunciatio.		מלפנים	Interi⁹.1. ab intus.
מלאכות	Nunciationes.		מלצר	Dispēsator.1. nomē
מלבד	Absq̄, excepto, p̄ter		מלקוח	Prēda. (ppriū.
מלבן	Typus laterum.		מלקחים	Forcipes.

Plu,

Pluua, iher ferotin? מִנְעוּל Vestis ostii.
 Accufator. מִנְעֵל Calciamentum.
 Sermo, dictio. syr e מִנְעָם Deliciae.
 Vestis, vel locus in מִנְעָנַעִים Instrumēta musi
 quo vestes reponuntur. מִנְקִיּוֹת Cyathi. (ca. f. sinistra.
 Mole dētium. מִלְתַּעוֹת Nutrix. מַס Tributū
 De, ex. e. a. ab. magis, pl? מִסְבָּה Per circuitum.
 Māna cib? מִנְאוֹת Partes מַסב Accubitus.
 Tributum. syrū est. מִסְבָּר Clausura. l. carcer.
 Scientia. syrum est. מִסְבָּרֶת Clausura, corona.
 Pars, munus. מִנָּה Clausuræ. l. anguli.
 Cōsuetudo, iCESSUS מִסְדֵּרוֹנָה Posticus.
 Antra. l. sub terra מִסָּה Oblatio. f. missa.
 nea spelunca. מִסָּה Velamē
 Motus, cōmotio. מִסָּה Deuastatio. l. nomē
 Requies. מִנוּחַ. l. מְנוּחָה Negotiatio. (ppriū.
 Contumax. מִנוּן Tentoriū, velum.
 Fuga, effugiū מִנוּס. l. מִמְסָךְ Mixtū, libamē.
 Liciatoriū. (refugiū. מִסָּכָה Cōfiatile, fusile.
 Candelabrum. מִנּוֹרָה Tela, licium,
 Coronatus, prin מִנְזִיר pallium.
 ceps, custodes. se. btm Hie. מִסּוּבָן Fortis. se. btm Hie.
 Munus, oblatio. מִנְחָה Pauper, egenus.
 Ablatiuo מִנְיָוֹת Paupertas, penuria.
 ame. mascul. vel foemini. מִנְיָוֹת Tabernacula, muni
 tiones, cellaria. l. apothecę.
 Partes. מִנְיָוֹת
 Torques. syrū est. מִסְלוּל Semita, via,
 Radix, cōsumatio. מִסְמָרִים Clauī. (trita.
 Pro

פסע Profectio. Parma. מעין מעין מעין מעין Fons
 מסעי Mansiones. מעל Preuaricatio. (fōtes
 מסעד Fulcimētū, fulcrū. מעל Eleuatio.
 מספוא Fœnum, pabulū. מעלה מעלה מעלה מעלה Supra. (d⁹.
 מספד Plāctus, lamētatio. מעלה מעלה מעלה מעלה Ascēsus. l. gra
 מספחת Pustula, plaga. מעלות מעלות מעלות מעלות Ascēsus. grad⁹. plu.
 מספר Narratio, numer⁹. מעלה מעלה מעלה מעלה De
 מסתור Abscōsio. מעיל Tunica, palliū. (sup
 מסתרתא Abscōdita. syr⁹ ē. מעולה מעולה מעולה מעולה Præuaricatio.
 מעבה Crassitudo, piguis, argi מעלי Occasus solis. syr⁹ ē
 מעברה Vadū. (lofa מעללים מעללים מעללים מעללים Opa, cogitatiōes.
 מעגלה Tentorium מעמד מעמד מעמד מעמד Stat⁹, substātia, substi
 rotundum, vel locus circū מעמסה מעמסה מעמסה מעמסה On⁹. onerosa. (stētia
 datus, vel iter, vel semita. מעמקים מעמקים מעמקים מעמקים Profunda.
 מעדנות Deliciæ. מעדנים מעדנים מעדנים מעדנים Iugerum agri, ful
 מעדר Sarculus, fossoriū. c⁹. l. respōsio. (dolor, labor.
 מעים Viscera, vēter, vter⁹ מעצבה מעצבה מעצבה מעצבה Afflictio, tristitia,
 מעונג Torta, panis. subsānatio מעצד מעצד מעצד מעצד Ascia. lima. (difficile
 מעוז Fortitudo, petra. מעצור מעצור מעצור מעצור Detētio, phibitio,
 מעור Cōtrit⁹. s. testiculis. מועקה מועקה מועקה מועקה Angustia, tribula
 מעון Habitaculū, tēplū. מועקה מועקה מועקה מועקה tio, stridor.
 מעונג Ariolus. (bræ. מועקה מועקה מועקה מועקה Mur⁹, tecti. l. scalæ.
 מעורף Nebula, tene מעקשים מעקשים מעקשים מעקשים Praua. (stratura.
 מעור Nuditas מעות מעות מעות מעות Sculptura, similitudo, ica
 מעט Parū, pauxillū, modicū מערב מערב מערב מערב Occidens,
 מעטים Pauci. (ola. occasus, vel negociatio.
 מעטה Palliū מעטפות מעטפות מעטפות מעטפות Spelūca. (collis.
 מעי Aceru⁹. s. lapidū. l. deua מערה מערה מערה מערה Decliuū mōtis, seu
 (statio.

מַעְרָכָה .פ. מַעְרָכָת	Ordinatio, dispositio, vel prelium, vel acies, vel agmen.	מַפְשְׁעָה	Membrum genitale, vel turpitudō.
מַעְרָכוֹת	Idē plu. פ. agmina.	מַפְתָּח	Apertio, apertura.
מַעְרָם	Nuditās.	מַפְתָּח	Clavis, q̄ ostia aper-
מַעְרָצָה	Terror, fortitudo.	מַפְתָּח	Limen. (riūtur.
מַעְשָׂוֹת	Op̄, opa.	מַצְבָּב .פ. מוֹצֵב	Statio, titul⁹, sta-
מַעְשָׂקוֹת	Calumniā.	מַצְבָּה	Idē est. (tua.
מַעְשָׂר	Decima, decimatio.	מַצְדָּ	Arx.
מַעְשָׂר	Idem est.	מַצְהָר	Azimū, azima
מַעְשָׂרוֹת .פ. מַעְשָׂרוֹת	Decimę.	מַצְהָב	Fulgens, vel flauus
מַפָּח	Dolor, aboiatio, af-	מַצְהָלוֹת	vel color auri.
מַפְּוֹחַ	Sufflatoriū. (fictio	מַצְהָרָה	Hinnit⁹ pluraliter.
מַפְּלָל	Quisq̄lię q̄ cadūt,	מַצְוָה	Arx. פ. munitio.
מַפְּלָה	Ruina. (de frumēto.	מַצְוֵה	Præceptū, mādatū.
מַפְּלֵת	Cadauer.	מַצְוֵלָה	Profundum.
מַפְּלֵאוֹת	Mirabilia.	מַצְוֶק	Tribulatio, āgustia.
מַפְּלֵגוֹת	Diuisiones.	מַצְוֹר	Obsidio.
מַפְּלֵצָת	Idolum priapi.	מַצְוֹרֵעַ	Leprosus.
מַפְּלֵשֵׁי	Extēsiōes. פ. semitę.	מַצָּח	Frons.
מַפְּנֵי	A facie, a cōspectu.	מַצָּל	Obumbrans.
מַפְּעָלוֹת	Op̄, opa.	מַצְלוֹת	Tintinabula, su-
מַפְּיָן	Interit⁹. פ. cōfractio.	מַצְלוֹתִים	per frenum, vel cimbala.
מַפְּיָן	Iaculum. (c⁹ sepat⁹	מַצְנָפֶת	Cimbala.
מַפְּקָד	Præceptū, iperiū. lo	מַצְנָפֶת	Cidarīs.
מַפְּרָצִים	Diuisiones, portus.	מַצָּע	Stratum.
מַפְּרָקָת	Ossa, ceruices.	מַצָּעָר	Modicū. פ. parū.
מַפְּרָשׁ	Expositū, declaratū	מַצָּפָה	Specula. פ. speculatio
		מַצָּפָה	Idem est.

Tris

מִצָּר	Tribulatio. l. angustia	ductile, scilicet metallum.
מִקְ	Fœtor. l. fauilla.	מִקְשָׁרוֹת Oves primi t̄p̄is.
מִקְבֵּית	Malleus.	מֵר Amaritudo, vel stilus
מִקְדָּשׁ	Sāctuariū, vel sancti	la, vel gutta. Esaiæ. 40.
	ficatio. l. electus. (t̄iōes.	מֵרָא Ovis. l. aries, p̄guis.
מִקְהֵלִים	Ecclesię. l. cōgrega	Et inde verbū, מֵמֵרִיא exal
מִקְוָה	Congregatio, scilicet	taberis. Iob. 39.
	aquę, lacus. l. expectatio.	מֵרָא. מֵרָא. מֵרָא Dominus. syrū est
מִקּוֹם	Locus.	מֵרָאָה V̄isus, visio.
מִקּוֹר	Eōs. l. vena. l. origo.	מֵרָאָה Speculū. l. visio. (t̄iō.
מִקַּח	Acceptio.	מֵרָאָה Fœda, turpis puoca
מִקְחֹת	Venalia.	מֵרֵבֵדִים Ornāmēta, funes. l.
מִקְטָר	Thuribulum.	מֵרֵיבָה Iurgium. (tapetes.
מִקְטָרֵת	Idem est.	מֵרֵבָה Multiplicatio.
מִקָּל	Virga, baculus.	מֵרֵבִית Incrementum, mul
מִקְלֵט	Refugium.	tiplicatio, vsura.
מִקְלֵעַת	Sculptura.	מֵרֵבֵעָה Quadratū, q̄drata.
מִקְנָה	Emptio. l. possessio.	מֵרֵבֵעַת Idem est.
מִקְסָם. מִקְסָם	Diuiniatio. l.	מֵרֵבֵץ Cubile, accubatio.
	hariolatio.	מֵרֵבֵק Locus ad saginanti
מִקְצָה	Claudus. l. truncatus.	dum animalia.
מִקְצוּעַ	Angulus. (catio.	מֵרֵבֵלוֹת Pedes. l. loc⁹ pedū.
מִקְרָא	Vocatio, lectio, p̄di	מֵרֵבֵמָה Aceruus lapidum,
מִקְרָה	Locus refrigerii.	vel aceruus mercurii. (geriū
מִקְרָה	Cōtignatio dom⁹.	מֵרֵבֵעָה. מֵרֵבֵעוּעַ Reges, refri
מִקְרָה	Accidens.	מֵרֵד Recessio, p̄uaricatio.
מִקְרִיז	Gornua producēs.	מֵרֵוּדִים Præuaricationes.
מִקְשָׁה	Cucumerarium, vel	מֵרֵדָף Persecutio. l. p̄secut⁹.

מֵרָא Amara, amaritudo. **מֵרָצֵעַ** Subula.
מֵרוֹחַ Herniosus, vel compressus in testiculis. **מֵרָצֶפֶת** Pavimentum.
מָרוֹם Altum, excelsum. **מֵרֶק** Tersū, mūdissimū.
מֵרוּעָה Cursus. **מֵרֶקַחַת** Confectū, conditū.
מֵרוּרָה Fel, amaritudo. **מֵרֵתִים** Dominātes, rebellātes.
מֵרוּרִים Amaritudines. **מֵרֵשֶׁעַת** Impiissima. (tes
מֵרוּרוֹת Idē ē. **מֵשָׂא** Eleuatio. on. l. pphā
מֵרִזָּח Factio. **מֵשָׂאוֹן** Fraus, deceptio.
מֵרְחֵב Latitudo, dilatatio. **מֵשָׂאת** Debitum.
מֵרְחֵץ Lauacrum. **מֵשָׂאֲבִים** Hauritiones, idest
מֵרְחֵק Procul, lōge, lōgiquē loca vbi aquæ hauriunt.
מֵרְחֶשֶׁת Craticula, sartago. **מֵשָׂאלָה** Petitio.
מֵרְמֹט Limat, polit. **מֵשָׂאלוֹת** Petiones. (cint.
מֵרִי Rebellio, contentio, prouocatio. **מֵשָׂבְצוֹת** Capselle auree. l. vn
מֵרִירָה Amar, ama. **מֵשָׂבֵרִים** Contritiones.
מֵרִירוֹת Amaritudo. (rissim. **מֵשָׂבֵב** Eleuatio, protectio,
מֵרֶךְ Pauor. Leuiti. 26. **מֵשָׂבֵר** Part, cōtritio, vulua
מֵרֶבֶב Equitatus, currus, ascensus. **מֵשָׂנָה** Error. l. ignorātia.
מֵרֶבֶת Idē ē. l. q̄dri. **מֵשָׂוָה** Defolatio, deuastatio, calamitas, miseria.
מֵרֶמָה Deceptio, fra. dol. **מֵשָׂוְבָה** Conuersio, auersio.
מֵרֶמַס Conculcatio. **מֵשָׂוְנָה** Error. l. ignorantia.
מֵרֶעַ Malus, malefaciēs. **מֵשָׂוֵט** Remus. (m.
מֵרֶעִים Pessimī, malignātes. **מֵשָׂוְכָה** Sepes. cooptoriū, ra
מֵרֶעָה Pastus. **מֵשָׂוְלִים** Consumatus, perfectus, pacificus.
מֵרֶפָּא Sanitas, medicina.

Tris

משולש Trimmus, triēnis.
 משומם Desolatio, stupefactus, tristis, merens.
 משורר Serra.
 משורה Mensura.
 משורר Cantor.
 משוש Gaudium, letitia.
 משור Retortum, s. filum.
 משח Oleum, syrui est.
 משחא Mensura, syrū est.
 מששה Extentus, vnctus.
 משחה Vnctio.
 משחק Ridiculum.
 משחר Mane, diluculum.
 משחת Corruptū, debile.
 משמח Extensio, siccatio.
 משטמה Cōminatio, odiū.
 משטר Ratio, descriptio.
 משרי Subtile. l. sericum.
 משריח Vnctus, vel christus.
 משריח Nomē viri. l. puicię.
 משכב Cubile, cubatio. l. lectu
 משכן Tabernaculum. (l.
 משכנות Tabernacula.
 משכורה Precium, vel merces, pictus, vel cogitatio.
 משכית Insignis. l. pictura.
 משכיות Picture picti, vel ti

tuli, vel cogitationes.
 משל Prouerbum, parabola, comparatio.
 ממשל Potestas, dñatio, dñitū
 ממשלה. l. ממשלת Idem est.
 משלוח Missio, immissio.
 משלחת. l. משלח Idem est.
 משלש Tres, vel trimestre.
 משמה Desolatio, stupor.
 משמן Pinguedo, crassitudo
 משמע Auditio, auditus, fama
 משמרה. l. משמרה Custodia.
 משמרות. l. משמרת Custodię.
 משנה Secūda. l. Deutero.
 משנים Vestes. l. arietes duorum annorum.
 משטה Direptio, deuastatio.
 משערי Linitio, salus, lenitas
 משעל Semita angusta.
 משען. l. משען Sustētatō, ro
 משענה Idem est. (bur.
 משפח Pustula, iniquitas.
 משפחה Cognatio, familia.
 משפט Iudicium.
 משפתים Termini. l. agmina
 משק Procuratio, gubernatio pcurator. l. siccitas.
 משק. l. ממשק Siccitas.

משקה	Potū dās, pincerna.	מתן.י.מתנה.י.מתת	Donū,
משקלות	Statera, li.	מתנות	Dona. (mun ⁹ .
	bra, pondus.	(staterę. מתנן	Dona. syrum est.
משקלות	Pōdera	מתערה	Virescens.
משקוף	Superliminare.	מתוק.י.מתק	Dulcis, dulcedo
משקע	Limpidissimū, vel	מתקים	Dulcedines.
	purissimū, vel profunditas.	De icipiētib ⁹ a lra נ nun.	
משרה	Qđ ab alio expmīt	נא	Obsecro, nunc.
משרה	Imperiū, dominiū.	נאד	Vter, lagena. (magn ⁹
משרכת	Explicās.י. circuiēs.	נאדר	Admirabilis, fortis,
משרפות	Incendia.	נאדרי	Magna, magnificata
משרוקיתא	Fistula. syrū ē.	נאוה	Pulchra, v ^l formosa
משרת	Vas, vel scutella, vel	נאלח	Inutilis, aboiabilis.
	craticula, vel fartago.	נאום	Eloquiū, v ^l b ^u , fmo.
מת	Mortuus.	נאמן	Fidelis.
מתים	Mortui. Littéra mē	נאופים	Adulteria.
	cum cere, & quando venīt	נאצה	Opprobriū, blasphemie
	cum feua significat viros.י.	נאקה	Gemitus. (mia.
	homines, vt Psalmus. 16.	נאור	Illuminās, illuminat ⁹ .
מתבן	Palea, vel palea.	נאות	Speciosa, pascua, arua
מתג	Frenum.	נבוב	Vanū.י. cōcauū ina
מתי	Quando. (deorę	נביא	Propheta. (ne
מתיהוד	Qui imitat ritū iu	נבוך	Confusus.
מתכנת	Numerus.י. mēsurā.	נבזבה	Donum. syrum est.
מתם	Sanitas.	נבכי	Profunda.
מלאה	Labor, fatigatio.	נבל	Lagena, vter.י. psalteriū
מלהלה	Noxi ⁹ .י. insaniēs.	נבל	Vilis, stultus, auarus.
מתגנים	Lūbus, lūbi.	נבלה	Cadaver.

נחלה	Torrēs, riu⁹. Au.	נחחין	Incensum, vel suavis
נחלה	Infirmitas. (vallis.	נח	tates, incensa. syrū est.
נחלה	Hæreditas.	נח	Filius, progenies, po
נחלות	Hæreditates.	נח	ster⁹. Et inde verbum
נחלות	Hæreditates, vel no	נח	idest filiabitur. f. pmanebit.
נחמד	men instrumeti musici.	נח	Lucerna, nouale. f. quactū
נחמד	Desiderabile.	נח	Iugum. syrū est.
נחמה	Consolatio.	נח	Honorabilis, incli
נחמו	Nos. נחמו	נח	tus, nobilis, gloriosus.
נחמה	Hinnitus. f. fremitus.	נח	Nepos, idest filius fi
נחמה	Cōcisa, decisa, cōsu	נח	lii. f. stirps. fm btm̄. Hier.
נחמה	matio. f. abreuiatio. se. b. hier.	נח	Claud⁹, debilis pedib⁹
נחש	Auguriū, serpēs, colu	נח	Idē est. f. nomē ppriū,
נחשת	Aes, creū, æneū. (ber.	נח	fm beatū Hiero. (paratū
נחשתים	Cōpes. des.	נח	Rectū, certū, firmū,
נחשתין	Auricalcū. f. æneū.	נח	Coram, in cōspectu,
נחת	Descētio. f. requies.	נח	contra, e regione.
נחל	Onus, onerosum.	נח	Directio eqtas. f. rectū
נחליל	Onerati.	נח	Recti, recta.
נחלע	Plantatio, germen.	נח	Diuitiæ, substantia.
נחלעים	Plantationes.	נח	Alien⁹. atio. gena.
נחף	Gutta, vel stilla.	נח	Alienus, extraneus.
נחף	Species aromatica. f.	נח	Aromata.
נחפות	Monilia. (stacte.	נח	Illusor, tumultus,
נחפשות	Propagines, rami	נח	infamis, fm btm̄ Hiero.
נחב	Fructus. (arboris.	נח	Vile. f. contemptū.
נחדה	Mot⁹. ta. instabilis	נח	Formica. cæ.
נחיה	Suaue, placēs. f. suauitas	נח	Pardus, pardi.

Siv

נסים	Signum, signa, vel exaltatio, vel eleuatio.	נפל	Abortiuus.
נס	Furor, tristitia, dolor. sy. ē	נפלאה	Admirabilis.
נסבה	Circuitio, vel causa, vel volūtas. fm. btm̄ Hie.	נפלאות	Mirabilia.
נסוכים	Principes.	נפילים	Gigātes
נסמן	Milium.	נפקתא	Sumptus. syrum est.
נסין	Primus mensis.	נפש	Aia. ē.
נעות	Iniqua, peruersa.	נפת	Fauus.
נעלים	Calciamētū. ta.	נפת	Prouincia, regio, vel nomen proprium loci.
נעלים	Idem est. in duali.	נץ	Accipiter.
נעלות	Calciamenta.	נציב	Statua, statio.
נעים	Iocundus, egregi⁹, decorus, suauis.	נצה	Flos, flores.
נעים	Decor, iocunditas.	נצה	Virtus, sanguis, for- titudō, sempiternū. (tiofa
נעימות	Decores.	נצחת	Fortis, ppetua, cōtē-
נעמן	Decorus, fidelis, fm beatum Hiero. Esaiæ. 17.	נצץ	Scintilla.
נעצוץ	Saliuncula.	נצר	Custos.
נעצוצים	Fruteta. (scēs.	נוצרים	Custodes. (cultę.
נער	Puer, iuuenis, adole	נצורות	Res obseruatę & oc
נעורים	Pueritię. l. iuuetutes.	נצורת	Obseruata, occulta.
נעורות	Idem est.	נצורים	Loca deserta, delu-
נער	Excussio, tēpestas.	נצור	Flos, virgultū. (bra
נערת	Stuppa. l. paula.	נקק	Cauerna, foramē. fi-
נעתרות	Fraudulēta. i. derro	נקבה	Fœmina. (sura.
נפך	Carbūculus. (gātia.	נקד	Pūctū, stigma, macu
		נוקד	Pastor. (la.
		נוקדים	Pastorales.

נקודים	Crustulæ panis	נקודות	Osculū. a.
	comminuti.	נקודים	Aquila, aqlæ.
נקי	Mūd, inocēs. (cētia	נקודות	Accusatio. syrū est.
נקיון	Mūditiā. f. ino	נקיב	Semita, via.
נקלה	Leue, leuitas,	נתח	Membrū, frustrum.
	ignominia.	נתנים	Nathinei, qui erant
נקמה	Vindicta, vltio		traditi in ministeriū tēpli.
נקמה	Excisio, fu-	נתק	Tinea, vel lepra capi-
	niculus.		tis, vel macula.
נקשה	Durus, vel indurat.	נתר	Nitrū, q' pāni mūdāt
נקרת	Foramen, scissura.	Ⓔ	De incipientibus a
נר	Lucerna. (tor.		a littera ס çamach.
נרנן	Susurro. f. murmura	סס	Tinea.
נרד	Nard, species aroma	סאה	Mēsura. f. modius.
נרדים	Nardi. (tica.	סאים	Mensuræ. (suræ.
נשיא	Princeps.	סאתים	Sata, modii. f. duę mē
נשיאים	Principes. f. nubes.	סאסאה	Duplex mēsura, vel
נשיה	Oblitio.		mēsura cōtra mēsura fm. b.
נשים	Mulieres. f. vxores.	סאון	Bellās, pugnās. (hie.
נשך	Vsura, foenus. (ra.	סביב	Incircuitu, in gyro.
נשכה	Gazophylatiū, came	סגא	Potator. ebritis, co-
נשכות	gazophylacia. camere		messator. f. vinū. f. cōuiuū
נשמה	Desolatio, stupor.	סגא	Senex. syrū est, vel
נשמת	Spiraculum.		nomen proprium viri.
	halitus, spiritus.	סגאים	Viri de faba.
נשף	Caligo, vesper, nox.	סגה	Causa. f. circuitio.
נשפה	Caliginosus, excelsus	סגך	Vepres, ramus, silua.
נשק	Arma, armamētariū	סגך	Cubile.

סגבוי Condensa.	סורה Captiua, contristata.
סבל Onus, tributū.	סורר Peruersus, cōtumax.
סבלות Onera.	סוררים Peruersi, vel recedētes. scilicet a via recta.
סגלה Thesaurus. ꝑ. peculiū	סורי Prauum, palmites.
סגן סגנים Princeps, magistratus, principes.	סור Nomen est cuiusdā portæ in tēplo salomonis.
סגניא Principes, duces. sy. ē	סות Palliū. ꝑ. cooptoriū.
סגר Carcer, cauea. ꝑ. catena	סחבות Panni veteres.
סגר Interius.	סחי Abrasio, erradicatio
סגור Aurū purissimū	סחר Mercator, negociator
סגריר Frigus, vel impetus imber.	סהורה ꝑ. סחר Negociatio, mercimonium.
סד Neruus, vel cīpus.	סהרה Clypeus rotundus.
סדינים סדן סדינים Sindon, linteū, sindones.	סחרת Parius lapis.
סדר סדרים Ordo. ordines.	סחיש Regeriatio. i. spōte pu
סהר Tornatile, rotundū.	סויג Scoria, rubigo. (lulās
סהר Carcer. ꝑ. lacꝑ rotundꝑ	סיר Lebes, olla, spina, tri
סויג Recedens, declinās.	סירים Spinae. (bulus
סונה Vallata. ꝑ. circūdata.	סר ꝑ. סובה Umbra culum, vel tabernaculū. ꝑ. tentoriū.
סוד Secretum, consiliū, concilium.	סוכר Protegens, vel protectio, vel umbraculum.
סוס Aequꝑ, hirūdo.	סכל Stultꝑ, fatuꝑ, insipiēs.
סוסה Aequitatus.	סכל Stulticia, fatuitas, vel intellectus.
סוף Finis, terminus.	סכלות Stulticia, insipiētia.
סוף Iuncus, pelagus.	סכנה Periculum.
ים סוף Mare rubrum.	
סובה Turbo, tempestas.	

Cella

סֵבֶן Cellarium, apotheca vel qui habitat in tabernacu- culo, vel thesaurarius.	סֵבֶן Penula. f. piscium.
סֵבֶן Cubicularia.	סֵעָה Cōmotio. f. tēpestas.
סֵבֶן Lacuna, stagnum.	סֵעִיף Ramus, cacumem, cauerna, cogitatio.
סֵבֶן Tabernaculum.	Et inde verbū סֵעִיף. f. סֵעִיף ideft fregit. f. scidit Esa. 10.
סֵלִים Canistrū cartallus, canistra. (stra, cartalli.	סֵעִפִּים cogitationes. f. male
סֵלִים Idē ē סֵלִים לֹת Cani-	סֵעֵר טֵרבו Turbo, tēpestas
סֵלֵה Semper.	סֵף Peluis, crater. hydria. limē
סֵלֵה Ager, munitio.	סֵפִים Hydriæ, liminaria.
סֵלִיחָה Propiciatio.	סֵפֹת Tapetia.
סֵלִים Scala. (culū.	סֵפֶחַת Pustula, plaga.
סֵלִין Spina, tribulatio, offēdi	סֵפִיחַ Regerminatio.
סֵלִינִים Spinae, subuersores.	סֵפֶל Phiala, concha. (t ⁹ .
סֵלֵעַ Petra, rupes.	סֵפֹן Laqueariū. f. abscondi
סֵלֵעַ Gen ⁹ locustę. f. attach ⁹	סֵפִינָה Nauis.
סֵלֵף Peruersio, mutatio.	סֵפֶק Cōcussio, oppressio.
סֵלֵת Simila סֵמִים Aromata.	סֵפִירָה. f. סֵפִירָה Narratio, nu- meratio. (numerans.
סֵמֶדֶר Vinea in flore.	סֵפִיר Scriba, doctor, l ⁹ at ⁹ . f.
סֵמִיכָה Pallium.	סֵפֶר Liber, volumē. f. ep ⁹ la.
סֵמֶל Imago, idolum.	סֵפִרוֹת Litteraturæ. (sus.
סֵמֶן Miliū סֵנָה Rubus.	סֵפִיר Saphyr ⁹ , lapis p ⁹ cio-
סֵינִי Mons rubi, in quo dominus apparuit.	סֵפֶרד Hispania. f. bospho- rus, fm btm Hierony.
סֵנִיר. f. סֵנִירִים Cęcitas. tes.	סֵרָה Recessio. f. p ⁹ uaricatio
סֵמֶפֶנִּיא Symphonia. syrū ē	סֵר Tristis, idignās. (syr ⁹ ē
סֵנֶסֶן. f. סֵנֶסֶן Ram ⁹ , fruct ⁹ .	סֵרְבֵל Gen ⁹ vestimēti. f. brachę

סָרִיָן Loricā.	עֵבֶת Dēsū, frōdosū, viculū.
סְרוּחִי Thiaræ.	עֵבֶתִים Cōdēsa. ensæ. frōdes.
סְרַכֵּיָא Principes. syrum est.	עֵנְבִים Cātica lenonum.
סְרַנִּים Principes, satrapæ.	עֹנֵב Organum.
סָרְס Eunuchus, vel priua tus testiculis.	עֵגֶל Rotundum, vitulus.
סְרַעַף Arbustum, ramus.	עֵגֶל Ornamentum, rotū dum. scilicet dextralia.
סְרַפֵּד Vrtica, spina.	עֵגֶל עֵגֶלָה. פ. עֵגֶלָת Vitul⁹. la.
סְתוֹ Hyems פְּתוּם Occultū	עֵגֶלָה Currus. פ. plaustrum.
סְתֵרָה Locus abscon ditus. פ. abscoſſio. פ. latibulū.	עֵגֶלֹת Plaustra.
De icipiētib⁹ a līa y hain.	עֵגֶר Hirundo.
עֵב Nubes, vel spissum, grossitudo.	עֵד Donec, eternū. פ. eter nitas.
עֵבֵד Seru⁹, minister, fa milias.	עֵד Testis. (nitas.)
עֵבֵדִים Serui. (mulus.)	עֵדֵן Adhuc. פ. vsq; adhuc.
עֵבֹדוֹת. פ. עֵבֹדָה Seruitus, opus, ministerium.	עֵדֵנָה Ad huc.
עֵבִידָהָא Opus. syrum est.	עֵד Præda, spoliū.
עֵבִידָהָא Familia opātū. פ. op⁹	עֵדָה Testimonium.
עֵבֵר Crassitudo, pinguis.	עֵדוֹת Idē ē. פ. testamētum.
עֵבֵט Pignus. (argilosa.)	עֵדֵר Ornamentū, ornat⁹.
עֵבֵטִיט Densum lutum.	עֵדֵנָה. פ. עֵדֵן Voluptas.
עֵבֵר Trās, exaduerso, āte	עֵדֵנִים Deliciæ.
עֵבֵרִים Idem plu. (pars.)	עֵדֵנָה Delicata, tenera.
עֵבֵרִים. פ. עֵבֵרִי. פ. Hebreus. æi.	עֵדֵינוֹ Tenerrimus.
עֵבֵרָה Ira, indignatio.	עֵדֵן Tempus. syrum est.
עֵבֵרָה Fructū, frumētū. ps fru (ges.)	עֵדֵף Reliquum.
	עֵדֵר Grex.
	עֵדֵשִׁים Lentesc. (pli⁹)
	עֵדֵד Adhuc, ultra, rurs⁹, am Tor

עוֹנָה	Torta, panis.	דִּיּוּטָא	dictio cōposita. f. nomē dešti.
עוֹן	Iniquitas, peccatū.	עֵז	Fortis. f. impudens.
עוֹנוֹת	Peccā, iniquitates.	עוֹז	Fortitudo.
עוֹעִים	Vertigines, iniquitates.	עוֹזָא	Fortis. udo. virtus.
עוֹלָה	Iniquitas.	עוֹזְרָה	Nomē auis. f. haliet.
עוֹלָל	Iniquus.	עוֹזְבוֹן	Mercatū, nundina.
עוֹלָה	Holocaustū, hostia.	עוֹזְקָא	Annul. f. sy. ē.
עוֹלוֹת	Holocausta.	עוֹזְרָה	Adiutoriū, auxiliū.
עוֹלָתָה	Iniquitas.	עוֹזְרָה	Atriū templi.
עוֹלָלוֹת	Racemi remanentes post vindemiā.	עֵט	Calamus, stilus.
עוֹלָלִים	Infās, puul. li.	עֵטָא	Consiliū, lex. syrū ē.
עוֹלָל	Infans, paruulus, vindemiator.	עֵטְלִיף	Vespertilio.
עוֹלָלִים	Paruuli, videmiato	עֵטְלִין	Viscera. f. vas in quo lac mulgent.
עוֹלָל	Iugum.	עֵטְרָה	Corona, diadema.
עוֹנָה	Tpus Ariol.	עֵר	Aceruus. f. lapidū.
עוֹף	Volucris, volatile auis	עֵרָא	Auis, volucris.
עוֹפָה	Nebula. osū. obscur.	עֵרִים	Fortitudo.
עוֹר	Excitās. magr. se. b. Hie.	עֵרְוָא	Oculi. (lor, fōs.
עוֹרִין	Vigil. les. syrū ē.	עֵרְוָת	Fontes.
עוֹר	Hostis, æmulus.	עֵרְוָת	Ciuitas. f. vrbs ci
עוֹרִים	Cecus, ceci.	עֵרְוָת	Hostes. (uitates.
עוֹרִין	Cecitas. f. cec.	עֵרְוָת	Ciuitates.
עוֹר	Pellis, cutis.	עֵרְוָת	Pull. i. f. asini.
עוֹר	Fauilla. syrū est.	עֵרְוָת	Sid. cōstellatio, vesper.
עוֹרִים	Capra, capræ.	עֵרְוָת	Mus
עוֹרִין	Caper emissari.	עֵרְוָת	Aranea
עוֹרִין	Monile, cōpes, calcia	עֵרְוָת	mētū.

עַכְשָׁוִב Aspis.	עַלְמָא Sæculum, vel
עַלְיָ Sup, supra, in, ad,	sempiternum. syrum est.
apud, prope, iuxta, pro, pro	עַלְמִין. פ. עַלְמִיא Sæcula. sy. ē.
pter, aduersus, contra.	עַלְמוֹת Dictio cōposita est. 1.
עַלְא Occasio. syrum est.	super mortem. פ. occulta.
עַלְבַּ Balbus.	עַלוֹם Adolescētia, iuuētus.
עַלְה Folium, ramus.	עַלוֹם Occultum.
עַלְיָ. פ. עַלְיָ Folia. פ. frōdes.	עַלְעָא Costa. פ. lat⁹. syrū est.
עַלוֹה Iniquitas.	עַלְעִין Costæ, latera. syrū ē.
עַלְוֹן Holocausta. syrū est.	עַלְוֹת Exultatio.
עַלְז Exultās, let⁹, gloriosus.	עַלְקָה Sanguisuga.
עַלְזָה Idē. fœ. עַלְיָ Pilū.	עַלְוֹת Fœtæ, vel lactantes.
עַלְיָ Excelsus. פ. si. syrū ē.	עַם Cū, iuxta, i, cōtra, aduers⁹
עַלְיָ Coenaculū. פ. victima	עַם עַמִּים עם Popul⁹. li.
vel holocaustū. 2. Para. פ.	עַם עַמִּין. פ. עַם עַמִּיא Populi. sy. ē
עַלְיָ Armus. פ. fœmur.	עַמְדָה Statio עַמְדֵי Mecū.
עַלְיָ Vas paruū fictile. פ. p	עַמֹּד Columna.
batum. fm btm Hierony.	עַמַּל Labor, fatigatio.
עַלְיָ Consilium, vel cogi	עַמַּל Laborans.
tatio, vel causa, vel studiū.	עַמְקָ Profūd⁹. dū. ditas.
עַלְיוֹן Excelsus, altissimus,	עַמְקָ Profūditas. dū, deorsū
superior, vel exēplū. עַמְקָ	עַמְקָ עַמְיָקָתָא pfūda. sy. ē
עַלְיָ Puer, iuuenis, adolescēs	עַמְקָ Vallis עַמְקִים Valles
עַלְמָה Virgo, abscondita,	עַמְרִים עַמְרָ Manipulus. li.
vel adolescētula. פ. puella.	פ. gen⁹ mēsurę. f. gomor.
עַלְמוֹת Adolescentulæ.	עַמְרָ Fœnum, manipul⁹.
עַלוֹם עַלוֹם עַלוֹם Mundus, fœcu	עַמְרָ Lana. syrum est.
lum æternum. פ. semper.	עַמְתָּ Socius, proximus.

Cōtra

עַמַּת	Contra, e regione.	labor, tristitia.	
עָנָן	Nubes	עֲצָבוֹן	עֲצָבָה. I. Idem est.
עֲנָנִים	Deliciae, delectatio, voluptas. (tas. humilitas.	עֲצָב	Vas fictile. I. substantia, pecunia. I. iniquitas, idolū.
עֲנֻוֹת	Afflictio, pauper.	עֲצָבִים	Idola, dolores, labores. I. sculptilia, simulachra.
עָנִי	Pauper, humilis, egenus.	עֲצָה	Spina dorsi.
עֲנוּה	Modestia, mansuetudo humilitas. (milis.	עֲצָה	Cōsiliū
עָנִי	Mitis, mansuetus, humilis.	עֲצָלוּת	Piger
עֲנֻוִים	Mites, mansueti.	עֲצָלוּת	Pigredo. itia.
עֲנֵיךְ	Labor, occupatio, negotiū, cura. I. afflictio. (busta	עֲצָלוּתִים	Pigritie. (triplicat?
עֲנָף	Ramus, ppago. frōdes, arbor.	עֲצוּם	Fortis, robustus, mul-
עֲנָק	Torq̄s. monile, gigas	עֲצָם	Fortitudo, robur.
עֲנָשׁ	Damnum, multa.	עֲצָם	Os, ossis. I. substantia. I. ebur. I. idē. ipsemet. articul?
עֲסִים	Mustū. I. succus dulcis	עֲצָר	Retētio, clausura, āgustia
עֲפָאִים	Ramus, frons, rami, nemora.	עֲצָרָה. I.	Coet? I. colle-
עֲפָלִים	Tenebrae, tenebro-	עֲצָרָה	ctio, cōcur? ppli i vnū locū
עֲפָפִיר	Palpebrae.	עֲצָר	Dñiū, regnū, opes.
עֲפָר	Puluis, terra, cinis.	עֲקָב	Calcaneus, plāta. f.
עֲפָר	Hinul? Plūbū.	עֲקָבוֹת	Vestigia. (pedis. vestigiū
עֲפָרוֹת	Glebae.	עֲקָב	Propter, eo qd̄, retribu-
עֵץ	Lignum, arbor.	עֲקָב	Prauus, iniquus. (tio.
עֲצָב. I.	Dolor, afflictio,	עֲקָבָה	Insidie, insidiosae.
		עֲקָד	Camera. I. loc? vbi pa-
		עֲקָד	stores solēt oues ligare vt tō-
		עֲקָד	Aial. maculosū. (deāt.
		עֲקָלוּתוֹן	Peruersus, tortuosus.
		עֲקָלוּלוֹת	Prauitates, puerfa
			Steris

עקר Sterilis. m. עקרה Idē ē. f. ערלים Incircūcisi. f. phibi
 עקר Radix, stirps, germē. ערום Callidus. (ti. f. imūdi
 עקרב Scorpio. (trūc. ערמה Astutia, calliditas.
 עקש Peruersus, prauus. ערום. f. עירום. f. Nudus. ditas.
 עקשות Peruersitas, pūitas. עירום. f. עירום. f. Nudi
 עריר. f. עריר. f. Solus, orbatus, ערמה Aceruus, cumulus.
 absque liberis. ערמות. f. ערמות. f. Acerui.
 ערב Cōmixtio muscar. ערמון Platanus, nomen ar/
 ערב Salix, arabia, fideiussor boris, scilicet castaneus.
 ערב Vespa, occidēs, nox. ערם Massa, pasta, pulmētū
 ערב. f. Vespe ערבים Salices ערער Nomen proprium
 ערב Coruus. (p. miscuū loci. f. mirica arbor.
 ערב Subtegmen. f. vulgus, ערער Hūilis, vac. f. mirica
 ערבה. f. Desūt. solitudo ערפי Caligines, coeli.
 ערבה Fideiussio. (cāpestris. ערף Ceruix.
 ערבי Arabs. f. lingua arabica ערפל Caligo, obscuritas,
 ערבים Arabes ערבון Pignus ערץ Fractura. (tenebrę.
 ערבות Cāpestria, deserta. f. ערץ Fortis, robustus.
 ערונה Areola. (coeli. ערש. f. ערש. f. Lectus. f. stratū. a.
 ער Excitās. f. magister. עש Tinea, m. f. nomē si
 ערד Onager. i. asinus siluestris deris celestis. f. arcturus. se. b.
 ערוה Turpitudine, ignomi עשב Herba. foenū. (hiero.
 ערות Herbe, gramia. (nia. עשבות Herbe, foena.
 ערוה Nudatio. f. nuda. f. su עשן Fumus.
 citans. f. confusione plena. עשק Calumnia.
 ערך Ordinatio. f. stimatio עשיר Diues עשיר Gaza.
 ערל Incircūcissus, p̄puciatus עשרון Decima pars.
 ערלות. f. ערלות. f. Preputiū. a. עשונים Decimæ.

Decē

עשרה Decem, masculinū.	עֲתָרִי Nomen proprium,
עֲשָׂרָה. פ. עֲשָׂרָה. Decē. fœ.	vel supplices mei.
עשרות Denæ.	De icipiētib? a lra פ Pe.
עשירי Decim? a.	פֶּאֶה Lat?, āgul?, finis, ter
עשור Decachordus, instru	פֵּאוֹת Anguli. (min?, coma
mentum musicum.	פֶּאֶר Decor, glia, corona.
עשור Decimus, decem.	פֶּאֶרִי. פ. פֶּאֶרִים Coronæ, vi
עשורה Decimatio.	tæ, vel discriminatia.
עשרים Viginti. f. bis decē.	פֶּאֶרָה Lagūcula, olla. f. ra
עשרות. פ. עֲשָׂוֹת Cādīd?, lucid?	פֶּאֶרֹר Olla. (mus.
עשתות Cogitatio.	פֶּאֶרֹת Rami, frondes.
עשתונות Cogitationes.	פֶּגֶר Grossus, fic?. פֶּגֶרִים Fici
עשתי עשירי Vndecim mas.	פֶּגֶל Immūd?, pphanus.
עשתי עשירה Vndecim. fœ.	פֶּגַע Occursus, contra
עשתר Grex. f. ovium.	(ci. rius, aduersarius.
עשתרות Greges. f. homē p. lo	פֶּגֶר Cadauer. morticinū
עשתרת. פ. עֲשִׂתָרָת Nomen	פֶּגֶרִים. פ. פֶּגֶרִים Cadauera.
עתיים Tps, hora. ε. (idoli	פֶּדוֹת. פ. פֶּדוֹת. פ. פֶּדוֹת. Redē
עתות Horæ.	פֶּדוֹן Mesopotamia regio. (ptio.
עתיד Futur?, præparat?.	פֶּדֶר Adeps. פֶּה Os. f. ab ore
עתידות Futura, tempora.	פֶּים Ora, vel acies.
עתודים Hirci, hēdi, p̄icipes	פֶּיֹת. פ. פֶּיֹת. פ. פֶּיֹת Ora. f. ancipi
עֲתָה Nunc.	פֶּה Hic, huc. (tes.
עתי Paratus. f. assuetus.	פֶּוט Libia, nomē regiōis
עתיק. פ. עֲתִיקָה Vet?. f. antiqu?	פֶּוֹר Stibiū nigri coloris.
עתיקים Antiqui, vetera.	פֶּוֹל Faua.
עתר Nebula. (tio.	פֶּוֹקָה Offēdiculū, singult?
עֲתָרָת Dep̄catio, multiplica	פֶּוֹר Sors. Ester. 3.

Torcu

פורה Torcular, lagena.	פְּלָגִים. פְּלָגוֹת Rivuli, diuisio-
פֹּת Cardo פְּתוֹת Cardines	fiones, vel riui.
פְּתָה Crinis. turpitude פְּתָה. פְּתָה	פְּלַג Diuisio. dimidiū. sy. ē.
פְּתָה Inspiciēs, puul, stult	פְּלֹגָת Diuisio.
פֹּז Aurum obrizum.	פְּלָגָש Concubina.
פַּח Laqueus.	פְּלֹגָשִׁים Concubinae.
פְּחַד Pauor, formido, terror	פְּלֹד Habena, lampas.
פְּחָה. פְּחָה. פְּחָה Princeps, dux.	פְּלֹדוֹת Idem plu.
פְּחָה Duces, principes.	פְּלַח Fragmen.
פְּחָה Duces, principes. sy. ē	פְּוֹלְחָן. פְּוֹלְחָנָא Seruitiū. P.
פְּחָה Festinatio, temeritas, vel miraculum.	פְּוֹלְחָן. פְּוֹלְחָנָא seruit. P. ministeriū. syrū ē.
פְּחָה Carbo, pruna.	פְּלוֹט Qui euasit. P. q. effugit
פְּחָה Figulus. syrū est.	פְּלוֹטִים Fugitiui, saluati.
פְּחָה Fouea, fossa. (lepre.	פְּלוֹטָה Euasio, liberatio.
פְּחָה Corrosio, cōfossio. f.	פְּלֹךְ Fusus, bacul. P. vic.
פְּטָדָה Lapis p̄ciosus. f. topa	פְּלֹלָה. פְּלֹלָה. Iudicatio
פְּטָדָה Apertura.	vel iudicium.
פְּטָדָה Præeminētes. P. scul	(zi) פְּלֹלָה Reus iudicio, vel iudicandus, vel iudicanda.
פְּטָדָה Malleus. (pture.	פְּלֹלָה Iudices arbitri.
פְּטָדָה Thiara. syrū est.	פְּלֹלָה. פְּלֹלָה. Ille talis, vel aliter ignotus.
פְּטָדָה Interitus, ruina.	פְּלָם Pōd, statera, libera.
פְּטָדָה Cinis.	פְּלָצוֹת Tremor, cōcussio.
פְּטָדָה Piguedo, aruia פְּטָדָה. פְּטָדָה	פְּסָם Os. f. ab ore. syrū est.
פְּטָדָה Lagūcula, lēticula.	פְּוֹ Ne forte. (ciosū
פְּטָדָה Miraculū, mirabile.	פְּוֹ Balsamū. P. vnguētū p̄
פְּטָדָה Mirabilis. lia. פְּטָדָה. פְּטָדָה	פְּוֹ Angul. li.
פְּטָדָה Riu, flumē, diuisio.	פְּוֹ Angul. li.
	T Gem

פֶּנִין Gēma. f. margarita. פְּעָמוֹת Anguli. Exodi. 25.
 פְּנִינִים Gēma, margarita. פְּעָמָן Tintinabulum.
 פְּנִינֹת. f. לְפָנֹת. Primo mane. פְּעֵלָה Mūd. orbis. f. צְבִנֵת
 vel diluculū. f. hora matuti. פְּעֵלָה saluator mūdi, vel ab
 na. f. vesptina. (it. f. iter. f. fconditorum repertor.
 פְּנִי. f. פְּנִים. f. Facies. f. vult. f. פֶּצַע Vulnus.
 פְּנִימָה Int. vel intrinsecus, פְּצִירָה Retusum, vel lima.
 ab intus. (vel interi. פְּקִיד Prefect. f. prepositus.
 פְּנִימִית vel פְּנִימִי Interior, פְּקִדוֹן Depositū. f. repositū.
 פְּנִימִיּוֹת. f. פְּנִימִים. Interio פְּקוֹד Nomē. p. gētis. f. puicię
 res, interius, vel interiora. פְּקִיחַ Vidēs. f. prudēs. (nobiles
 פְּסַם Fragmētū. f. pticu. פְּקַח קוֹחַ Aptio. f. aptio carceris
 la, vel articul. sy. ē. Dañ. 5. פְּקֵעַ Colocynthis herba.
 פְּסִים Polymita, vel talar. פְּקֵעוֹת Colocynthide. f. scul
 פְּסִיגָה Locus altus. פֶּר Taur. vitul. (pturę
 פְּסִתָּה. f. פְּסָה. Fragmētū. f. פְּרִים Vituli פְּרָה vitula. vacca
 pticula. f. placēta. f. placētula. פְּרֹת Vacę פְּרָר olla, cacab.
 פְּסַח Transitus. פְּרָא Onager, fer. siluestris
 פְּסָחִים Claud. claudi. פְּרָאִים Onagri.
 פְּסָל Idolū, sculptile. פְּרָדִים פְּרָדָה Mul. li. la.
 פְּסָלִים Idola, sculptilia. פְּרָדִים Paradisus, hort. salt.
 פְּסָלֵתִין Psalteriū. syrū est. פְּרִי Fructus.
 פְּעָלִים Op. opa. פְּרֹיִם Nomē ppriū loci. f.
 פְּעוֹלֹת פְּעוֹלָה. f. Op. opa. (pbatissimū.
 פְּעֵם Vicis, vna. q. malle. an פְּרֹרִים Suburbana. f. nomē
 gul. f. semel, nūc, vestigiū, plā proprium loci. (rus. f. vic.
 פְּעֵמִים Vices, vestigia, pedes פְּרָדָה Villa absq; muro. f.
 פְּעֵמִים Duab; vicib;. f. bis. פְּרָזוֹן Fortes, ville, rura.
 Ferrū

פּרזל .פּרזל .פּרזל Ferrū. sy. ē.	cundum beatū Hierony.
פּרחה .פּרחה .פּרחה Flos, liliū.	פּישון Phison nomē fluvii.
פּרט Particulare. (na vuax	פּשע Præuaricatio, iniquitas
פּרט Racem⁹ parū. l. gra	פּשעים Præuaricatiōes, ini-
פּרר .פּרר .פּרר Appressio, dura	פּשע Gressus, grad⁹. (qtates
feruitus, vel violentia.	פּשר .פּשר .פּשר Expositio, so-
פּרכר Cellula.	lutio, interpretatio.
פּרס Gryphus.	פּשתה .פּשתה .פּשתה Linū, lina.
פּרס Persia פּרטה Vngula.	פּת Bucella.
פּרע Coma. l. cęsaries capitis	פּת בג Cibis, esca, panis.
פּרעה Vindicta, vltio.	פּתים Fragmenta, bucellæ.
פּרעות Vltiones.	פּתאם Subito, statī, cōfestī.
פּרעש Pulex.	פּתונל Fascia pectoralis.
פּרפר Nomē ppriū. fluvii.	פּתגם Verbū. res. sentētia
פּרץ Diuisio, percussio,	פּתגמא Idem. syrum est.
vel interruptio.	פּתה Latitudo. syrum est.
פּריץ Prædo, latro.	פּתי Insipiēs, puul⁹. stult⁹
פּרק Diuisio, dilaceratio.	פּתאים Insipientes, paruuli.
פּרש Eques.	פּתיות Persuasio, deceptio, illecebra.
פּרשים Eqtes. l. vngulæ.	פּתחים Ostiū, porta, ia
פּרשה Declaratio, explana	פּתהון Aptura. (nua, fores.
פּרש Stercus, fim⁹. (tio.	פּתוחי Sculpturę, cælaturę.
פּרשון Exemplar. syrū est.	פּתיהות Gladii, lāceę. l. noua
פּרשדנה Stercus alui.	culæ acutæ. (plicatis
פּרת Euphrates.	פּתול Filū. l. vita ex filis du
פּרתם Inclyt⁹, p̄fect⁹, p̄ses.	פּתלתל Peruersus, puerfa.
פּרתמים Inclyti.	פּתן Aspīs. l. basiliscus.
פּש Multitudo. l. scel⁹. se	פּתע Subito, fortuito.

פתרון Interpretatio.	צואה.ל. צואים Sordes. didi.
פתשגון Exemplar.	צוחה Clamor, vociferatio
De incipientibus a littera צ cadic.	צולה Profundū. (vlulat).
צאה Sordes	צום צמות Ieiuniū, ieiunia.
צאל Vmbra	צנה Oues
צאן Ouis, pecus.	צפת Inundatio. (latio.
צאנן Exitus.	צוק.ל. צוקה Angustia, tribu
צב Tegmē. l. plaustrū tectū	צור Petra acutissima, cul
צבים Lecticæ.	ter. l. gladi, nouacula. l. no
צבא Exercitus, militia.	men prouinciæ. f. tyrus.
צבאות Exercitus, turmæ.	צור Petra, fortis. l. deus.
צבו Volūtas. syrum est.	צורים Fortes, petrę, rupes.
צבי Hinul, capol. l. iclyt	צואר Collum, ceruix.
צבע Tictura. f. diuersorę colorę	צוארים.ל. צורנים Colla.
צבור Cōgregatio, aceru.	צורה Forma, figura.
צבת Manipulus.	צח Candidus, clarus.
צד Lat ל צד Cōtra. syrę ē.	צחות Verba clara, & plana
צדים Latera, hostes.	צחצחות Idē ē. l. splēdores.
צדדים Latera.	צחיחה Siccitas. l. loc arid.
צדה Cibaria, viaticum.	צחוחים Loca arida, & sicca.
צדיה Insidiatio, insidię.	צחנה.ל. צחן Putredo. l. foetor
ציד ציד.ל. ציד צד Venatio. ator.	צחק Risus. l. ludus.
צידים Venatores. l. hostes.	צחר Candidū. l. nitidū.
צדקה צדק.ל. צדקה Iustitia.	צחרות Nitentes.
צדיק Iustus.	ציר Nauis. l. trieris.
צהב Flau. l. color auri. l.	ציה Siccitas, solitudo. de
צהר Fenestra. (fulgēs.	ציות Loca, sicca. (fertū
צהרים Meridies.	ציון Sitis. l. loc sicc. l. sicci
	(tas.

צִיִּים Naues, trieres.	צִמְאִים Sitientes.
æthiopes, dæmonia, vel bestia feræ.	צִמְאוֹן Sitis, vel dipsas.
צִיּוֹן Titulus, tumulus.	צִמְמִים Cincin ⁹ capillorum, vel coma capitis, vel id quod intrinsecus latet.
צִיּוֹנִים Speculę.	צִמְתִּי Idē est. l. turpitudō, secūdum beatū Hierony.
צִיִּין Flos, ala, pēna, lamia	צִמְדִּי Par. l. iuga vnū. l. alio
צִיּוֹרִים Picturæ. l. celaturę, flores. (l. cardo.	צִמְדִּים Iugalę. (rū aialtū.
צִיִּיר Legat ⁹ , nūci ⁹ , dolor	צִמְדִּים Armilla. llæ.
צִיּוֹרִים Dolores, errores, cō	צִמְחָה Germen.
צִיּוֹרִית Fimbria. (pages.	צִמְמִים Sitientes, vel illi q̄ habitāt in desertis, & habēt lō
צִיּוֹת Cincin ⁹ capitis. l. flos	צִמְרָה Lana. (gā comā.
צִלִּל Vmbra.	צִמְרִית Medula, vel cacumē, vel summitas arboris.
צִלְלוֹת Vmbrae.	צִנְנָה Spina, vepres, lācea.
צִלְלוֹל Subcinerici ⁹ panis.	צִנְיָנוֹת Lanceæ. l. fudes.
צִלְחָת Ascella. sin ⁹ . l. caldaria	צִנְיָה Scutum.
צִלְחוֹת Phiala, vel vas.	צִנְיָנוֹת Spinae, vel arma.
צִלְמוֹת Imago, similitudo, statua	צִנְיָנוֹת Aridum. siccū.
צִלְמוֹת Imágenes, similitudines	צִנְיָנוֹת Humilis, modestus.
צִלְמוֹן Loc ⁹ obscur ⁹ . (ligo.	צִנְיָנוֹת Humiles.
צִלְמוֹת Vmbra mortis. l. ca	צִנְיָנוֹת Circumuolutio.
צִלְעֵי Costa, tabla. l. nomē loci	צִנְיָנוֹת Cidarid.
צִלְעוֹת Latera, tabulę, costę	צִנְיָנוֹת Gen ⁹ vasis vt lagūcu
צִלְצֵל Cimbalum, obumbrans, vel gurgustium.	צִנְיָנוֹת Carcer. (la.
צִלְצֵל Cimbala.	צִנְיָנוֹת Fistula. l. canal. l. cataracta
צִלְצֵל Rubigo.	
צִמְאִי Sitis	צִמְיָנוֹת Sitiens.

צְנִיתָר Canalis. f. rostrum.	צְפֹרְנִים Vngues.
צְנִיתָרוֹת Rostra. (iceffus.	צְפֹרְדַּע Rana.
צְעָדָה Gressus, passus	צֶפֶת Caput. f. colūne. (tor
צְעָדִים Gressus. in plu.	צְפָה. f. צֶפֶת Inundatio. f. for
צָעַף Gen ⁹ , vestis. f. terristrū.	צָקוֹן Tribulatio. Esa. 26.
צְעָצָע Statuari ⁹ . rii.	צָקֶלֶן Pera pastoralis.
צְעָקָה Clamor.	צָר Angustia, tribulatio.
צְעִיר Minim ⁹ , mior. puul ⁹ .	צָרִי. f. tribulans. f. hostis
צֹפֵה Speculator. f. cōtēpla	צָרִי Hostis. f. tribulans.
צֹפִים Speculatores. (tor.	צָרִים. f. צָרִים Hostes. f. tri
צְפוּרִי Coopertorium.	צָרִים. f. tribulantes.
צְפֹחֶת Scyph ⁹ . f. phiala, lechi	צָרִי Lapillus. f. gleba par
צְפִיחִית Laganum. (th ⁹ .	צָרִי. f. fasciculus. f. sacculus.
צָפוֹן Aqlo. f. ps septētriona. f.	צָרִי Sacculi. f. fasciculi.
צָפוֹן Abscōditū, arcanū.	צָרִית Cicatrix quæ fit ex
צָפוֹנִי Aquilonaris.	צָרִית. f. combustione.
צָפֶנֶת פְּעֻנָּה Saluator mūdi	צָרִית Angustia. f. tribulatio.
vel absconditorū repertor.	צָרִי Resina. f. theriaca.
צָפֶעַ Regul ⁹ , aspis. f. basilisc ⁹ .	צָרִיחַ Turris.
צָפֶעֹנִי Idem est.	צָרִיחִים Antra.
צָפִיעַ Fimus, stercus.	צָרִיעַ Leprosus.
צָפִיפָה Supficies. f. gen ⁹ sali	צָרִיעַת Lepra, vel plaga.
צָפִירָא Mane. syrū est. (cis.	צָרִיעָה Nomen reptilis, scilicet
צָפִירָה Contritio, vel senten	צָרִיעָה. f. scabrones.
tia mane. f. corona. f. fertū.	צָרִיעָה Conflator, vel argen
צָפִיר Hircus.	צָרִיעָה. f. aurifex.
צָפִוֵר Avis, volucris, passer.	צָרִפֶת Nomen prouinciae.
צָפִוֵן Vnguis. f. vngula,	צָרִפֶת. f. scilicet sarepta, vel Frācia.

De

De incipientibus a littera ק Quoph.	קדם Coram ante. syrū est
קא Nomen auis. scilicet onocrotalus.	קדמא Prim ^o . a. sy Antiquitas. (rū ē
קב Cab ⁹ , gen ⁹ mēsurę.	קדמון. א. קדמוני Antiqu ⁹ . א. oriētalīs. קדמונה Idē foē.
קנה Vētricul ⁹ . א. stomach ⁹	קדרנות. א. קדרנית Nigredo. vel obscuritas, vel tristitia.
קפה Lupanar, p̄stibulū.	קדש Sāctitas. א. sctificatio.
קבל Corā. א. cōtra, ē regiōe	קדשים. א. קדשים Sāctificata
קבל Idem est. syrū est.	א. cōsecrata. א. sctuaria. tates.
קבל Propter, p̄pterea, ideo eo qđ, quomō, secun dum, sicut, ergo, quāmuīs, statim, post. syrū est.	קדוש Sāctus. א. sanctificat ⁹ .
קבל Aries, machina.	קדיש Sanctus. syrū est.
קבלה Receptio. (ra capitis.	קדש Scortator. א. efœmiat ⁹
קבע Galea. א. alia armatu	קהל Cōgregatio, ecclesia.
קבע Fex. א. fundus calicis.	קהלת Ecclesiastes.
קבוץ Congrega tio. א. collectio. א. cōgregat ⁹ .	קו Linea, regula. א. norma.
קבורה Sepulchrū. א.	קול Vox, sonitus.
קבורים Sepulchra. (sepultura	קומה Statura, altitudo.
קדקד Vertex.	קומה קימה Erectio.
קדחה Casia, species. aroma	קומיות Idē est. א. libertas.
קדחת Febris. (tica.	קוץ Spina, vel vepres.
קדמת Ante	קוצים Spinæ. (ma.
olim. א. initiū, antiquus. א. re	קווצת Cincini capitis. א. co
glo orientalis. א. antiquitas.	קור Tela קור Frigus.
קדים Ventus orientalis.	קורה Tignū, vel trabes.
	קרות Tigna. א. cōtingētia.
	קמב Morsus, succisio. con fringens.

קַטַל Interfectio, occisio.	minia, vilipēdiū. (nie. vt sup̄
קַטַלָא Idem. syrum est.	קִי קִלֹון Vomitus, ignomi
קַטַן. קַטַן. קַטַן Paruus, minor,	קַלֶס Derisus. l. illusio.
minimus.	קַלֶסֶה Irrisio.
קַטַנִים Pusilli, pui, minimi.	קַלֶע Fūda. l. fundibulari
קַטַרְתִּי Sufumigatio, incē-	קַלֶעִים Fundibularii.
sum, thimiama, sacrificiū.	קַלֶשׁוֹן Tridēs קַמַח Farina.
קַטַרְתִּי Idem est.	קַמַש קַמַשִׁנִים Vrtica. cæ.
קַטַרְתִּי Fumus, vapor.	קַנֶן. קַנֶן. קַנֶן Nidus.
קַטַרְתִּי Disposita. l. ligata.	קַנִים Mansiunculæ.
קַטַרְתִּי Compages,	קַנָא Zelator.
colligaturæ. syrum est.	קַנָאֶה Zelus, æmūlatio.
קִי Vomitus.	קַנָאוֹת Zelotypiæ.
קִי קִלֹון Vomitus ignominie	קַנָה Arundo. l. calamus.
קִי קַטַן. קִי קַטַן Estiuū tps. sy. ē	קַנִים Calami.
קִי קַטַן. קִי קַטַן Pactū, foed. sy.	קַיִנָה Lamētatio plāctus.
קִי קַטַן. קִי קַטַן Aestas. l. est. l. fruct. (ē.	קַנִין Emptio, possessio,
קִי קַטַן. קִי קַטַן Hædera.	substantia.
קִיר Paries, murus.	קַנְמִן Cīnamomum.
קִל Leuis, velox.	קַסֶס Hariolatio, diuīnatio
קִלִים Veloces קִל Vox. sy. ē	קַסֶמִים Diuīnationes.
קִלִל Lucidū, tersū, cādēs.	קַסֶת Atramentarium.
קִלִלָה Maledictio.	קַוֶע Princeps, vel nomen
קִלִלָת Caldaria.	propriū nationis. l. regiōis.
קִלִט Cōtractū. f. mēbrū.	קַעֲבֶקַע Stigma. l. tizatio.
קִלִי Polenta. l. grana tri-	קַעֲרָה Scutela. l. acceptabu
lici torrefacta igni.	קַפֶאֶון Nix. fm btm̄ hic. (lū
קִלֹון Inhonoratio, igno-	קַפֶד Hericius.

קַפְדָּה Scissio. l. p̄cisio. l. an gustia, fm btm Hierony.	קָרַב Bellum. l. prælium.
קַפֵּז Hericius.	קָרְבוֹת Bella.
קָץ Finis. l. extremum.	קָרְבָּה Appropinquatio, ad
קָצֵב Precisio. l. sculptura.	קָרְבַּת Idem est. (hesio
קָצֵי Extrema.	קָרוֹב Propinquus. l. pxim⁹
קָצוּבוֹת Tonfæ. f. oues.	קָרְבָּן. קָרְבָּן Oblatio. l. mu/ nus.
קָצֵה. קָצֵה. קָצֵה Finis, extremū, summittas. l. terminus.	קָרְדָּם Securis. (nus.
קָצוּוֹת Fines, nouissimi. l.	קָרְדָּמִים Secures.
fūmitates. margies, extreme.	קָרְדָּמוֹת Idem est.
קָצוֹת Idem est.	קָרִי Accidēs, casus, euēt⁹.
קָצִים Fines, nouissimi.	קָרִיָּה. קָרִיָּה Ciuitas.
קָנָצִים Idem est קָצֵה Git.	קָרִיָּא. קָרִיָּא Ciuitas. sy. ē.
קָצִין Princeps, vel dux.	קָרִיָּתָא Ciuitas. l. ciuitates.
קָצִינִים Principes, duces.	קָרִיָּתִים Ciuitates. l. nomen propriū loci.
קָצִיעָה Cassia. l. nomē. p. fce.	קָרִיָּוֹת Ciuitates.
קָצֵף Furor, ira, indignatio.	קָרִיָּח Caluus.
קָצֵר Breuis. l. angustus.	קָרִיָּח Gelu, vel glacies.
קָצֵר Abreuiatio.	קָרִיָּחָה Caluitium.
קָצִיר Messis.	קָרְנוֹת. קָרְנוֹת. קָרְנוֹת Cornu, cornua.
קָרָה. קָרָה. קָרָה Frigus.	קָרְנוֹת. קָרְנוֹת. קָרְנוֹת Cornua.
קָרִים Frigid⁹, frigid⁹.	קָרְסִי Circul⁹, vncin⁹. l. fibu
קָרְקָר Refrigerium, vel no men propriū loci. (tio.	קָרְסָל Talus pedis. (la.
קָרִיאָה Vocatio. l. lctō, p̄dica	קָרְע Scisura. l. ruptura.
קָרַב Accedēs. l. appropinquās	קָרַע Excisio, vel cōcisio, excisor, vel stimulator.
קָרַב Intra, vel medium.	קָרַקַע Pavimētū, fūd⁹, solū.

Tabu

קָרְשִׁים Tabula.læ.	רֵאָה Nomen auls. f. ixon.
קֶשׁ Stipula.	רֵאָסִים Rhinoceros, vel unicornis.
קֶשָׂא Cucumer.	רֵאָשׁ Caput, princeps, dux, principium, initium, fel, cacumen, vertex, summitas, paupertas, venenū. (ces. &c.
קֶשׂוּאִים Cucumeres.	רֵאָשִׁים Capita, principes, duces.
קֶשֶׁב Auscultatio. f. intuitus, vel attentio.	רֵאָשׁוֹת Loc⁹ i q⁹ caput re-
קֶשֶׁה Durus. f. induratus.	רֵאָשִׁית Principiū. (clinaf.
קֶשִׁי Durities.	רֵאָשׁוֹן Prim⁹ Paupertas
קֶשׁוֹת Thuribula. f. cratera.	רֵבֵב. f. Multus, multitudo
קֶשֶׁט Veritas, firmitas.	vel magnus, princeps.
קֶשֶׁמָא Idem. syrum est.	רֵבִי Multiplex. lices.
קֶשִׁימָה Agna, ouis.	רֵב Satis, fufficit.
קֶשֶׁקֶשֶׁת Squamma.	רֵבָה. f. Multa, vel magna.
קֶשֶׁקֶשִׁים Squammæ.	רֵבִים רַבִּים Multi, multæ.
קֶשֶׁר Colligatio, cōiuratio	רֵבָה Iaculator, sagittari⁹.
קֶשׁוּרִים Murenulæ, vel fascies pectoralis.	רֵבִיבֵן Magna, magni, principes. syrum est. (lia.
קֶשׁוּרִים Oves primi tēpis.	רֵבֵבָה Decē milia.
קֶשֶׁת Arcus.	רֵבֵבֹת. f. Multa millia.
קֶשֶׁתוֹת Arcus. in plu.	רֵבֵבֹת. f. Idem est,
קֶתָרִים Cithara. syrum est.	רֵבֵבֹת. f. Idem est, vel decem millia.
Ⓢ De incipientibus a littera ר Res.	רֵבֵבֹתִים Viginti mille.
רֵאוֹת Visio, vel visus.	רֵבֵבִים Guttae, vel stillæ.
רֵאִי Idem est. f. aspect⁹. f. foeditas. f. obscenū. f. turpe.	רֵבֵבִי Torques.
רֵאוּיָה Pertinēs. fo.	
רֵאוּיָה Speculum.	

Quae

רָזוֹן Princeps, tyrānus.	gumentarius, vel mercator.
רָזְנוּס Principes, tyranni.	רְכָלִים Negotiatores.
רָחַב Latitudo. f. dilatatio.	רְכֹּוּל Sufurro, criminator.
רָחַב Lat ⁹ , dilatat ⁹ , spacios ⁹ .	רְכָס מֹס asp aspera
רָחֶבֶת. f. רָחֶב Platea.	רְכוּשׁ Substantia.
רָחוֹבוֹת Plateæ.	רְכֻשׁ Veredarius, stupor,
רָחֵל Ovis, agnus.	dromedarius, vel genus
רָחִים. f. רָחַם Vulva, uterus.	animalis velocissimi.
רָחִים Misericordia.	רָם Excelsus. f. alt ⁹ . f. eleuat ⁹ .
רַחֲמִים Miæ. f. miseratiões.	רַמִּים Excelsi.
רַחֲמוֹם Misericors. maf.	רַמָּה Excelsa, exaltata, vel
רַחֲמַנִּית Misericors. fœ.	locus excelsus.
רַחֲמַנִּיּוֹת Misericordes. fœ.	רַמֹּת Excelsæ. f. lapides p̄cio
רַחֲמָה Miam consecuta.	רַמָּה Vermis, tinea. (si.
רַחֲמִין Miæ, miseratiões. sy. ē	רַמִּיהַ Fraus, dolus.
רַחֲם Nomē avis. f. porphyrio	רַמֶּת Santes, fm. b. Hiero.
רַחֲצָה. f. רַחֲץ. f. Lauacrum.	רַמָּה Itē posuit. sy. ē. Dañ. 7
רַחוֹק Procul. longe.	רַמַּח Lācea. f. hasta. f. pugio
רַטֵּט Tremor לֵיחַ Odor.	רַמַּחִים Lanceæ.
רַיחִים Molæ.	רַמַּחֲרִים Aeq. æ.
רַיִק. f. רַיִק. f. Inane, vanū, va	רַמַּחֲרִין Malum granatum,
רַיִר Saliva, albugo. (cuū.	vel malum punicum.
רַךְ Tener, delicat ⁹ , molis.	רַמַּשׁ Reptile, motabile.
רַכִּים Teneri.	רַנָּה. f. רַנָּה. f. Exultatio, laus,
רַכִּיב Equitatus, cur-	canticum, clamor.
rus, quadrigua.	רַנֵּן Struthio. f. pauo
רַכָּב Mola inferior, ascēsus.	רַסִּים Gutta, stilla, fissura,
רַקֵּל Aromatarius, pi-	rima, Ros.

Fre

רֶסֶן Frenum.	רֶפְאוֹת Idem est.
רַע Malus, pessimus.	רֶפְאִים Gigātes. P. robusti.
רַעִים Mali, pessimi.	רֶפִידָה Stratū. P. reclinatoriū
רָעֵב Fames.	רֶפֶה Laxus, dimissus, infirmus
רַעְבוֹן Idē. P. frumentum.	רֶפִיוֹן Dissolutio, relaxatio.
רַעַד Tremor.	רַפְסָדוֹת Ratis, rates.
רַעָה Mala. P. malitia, malū	רַפְשׁ Cōculcatio. P. coenū.
רַעוֹת Mala. P. tribulatiōes.	רַפֶּת Bouilæ. P. stabulum.
רַעִים רַעָה Pastor, pastores.	רַץ Cursor, currens.
רַעִיָּה Socius, amicus.	רַצִּים Currentes.
רַעִים Socii. (afflictio.	רַצוֹן Volūtas, beneplacitū
רַעֲיוֹן Cogitatio. P. malū. P.	רַצַּח Occisio, interfectio.
רַעִי Pastus, pascua.	רַצְפָּה. P. רַצְפָּה Pauimētū. P. cal
רַעִיָּה רַעָה. P. Amica, pxima.	culus ignis. P. pruna. P. carbo.
רַעוֹת Proximæ.	רַצְפָּים Prunæ.
Item רַעֲיוֹן vociferatio, ulula	רַצוֹף Pauimētū. P. stratum.
tio, vel iubilatio. (afflictio.	רַק Tātūmodo, solūmodo,
רַעֲיוֹן רַעוֹת. P. Cogitatio. P. af	do, quippe, nāq̄, verūtamen.
רַעוֹת רַעוֹא. P. Voluntas, be	רַקִּיק Laganū. P. placēta te
neplacitum. syrum est.	רַק. P. רַק. P. Vacuus, inanis. (nuis.
רַעֲלוֹת Crapula. sopor. P. tre	רַקִּים רַקִּיקָה Vacui, vacua.
רַעֲלוֹת Mitrae. (mor.	רַקִּב. P. רַקִּבוֹן Putredo.
רַעֲמִים Tonitruum.	רַקִּבָּה Tps capitis. Iud. 4.
רַעֲנָן Virens, viridæ, flori	רַקוֹת Macilente. (tari.
cus, vel vberrimus.	רַקִּחַ Pigmētari. P. vnguē
רַעֲשׂ Commotio.	רַקִּחָה. P. רַקִּחַ Confecta, vel cō
רַפְּאִים Medicus. ict.	ditum, vel pigmentatum.
רַפּוּאָה Sanitas, medicina.	רַקִּחוֹת Vnguentariæ.

Ve

ga, vel baculus. sceptrum.	שַׁבְרִים	Contritiones.
שְׁבָטִים Tribus plu.	שְׁבִירוֹן	Contritio.
שְׁבָכָה Cancellus, rete.	שְׁבֵר	Spes. & expectatio.
שְׁבֵר Arbor, vepres, ramus.	שְׁבֵת. i. שְׁבֵת. i.	Reges,
שְׁבָכָא Sambuca instrumē		cessatio, habitatio, vel sedes,
tum musicum. syrū est.		cathedra, vel sessio.
שְׁבֵל Humerus. i. foes	שְׁבֵת	Sabbatū. i. requies.
שְׁבֵל Semita. (mur.	שְׁבֵתוֹן	Requietio, requies.
שְׁבֵלִים Spica, spicę.	שְׁבֵתוֹת	Sabbata. i. hebdomas
שְׁבֵלֵל Vermis, testudo.	שְׁבֵת. i.	Reditus, cōuersio
שְׁבֵס Lunula ornāmētū.	שְׁנֵי. i.	Ignorātia, er
שְׁבַע Septem. foes. i. septu	שְׁנֵיוֹנוֹת	Ignorantia. (ror.
plum. foes. vel septies.	שְׁנֵיָא	Magnus, vel multum
שְׁבַעַת Septem mas. i.	שְׁנָל	Vxor, contux.
שְׁבַעַת Septimus. a.	שְׁנַעוֹן	Infania, amentia.
שְׁבַעַים Septuaginta.	שְׁנַר	Pecus, vel armētū. s.
שְׁבַעַת Septimana. i. hebdo		primitiuū. i. recens natum.
mas. (mades.	שְׁד. i.	Mamma, vber.
שְׁבַעַת Hebdo	שְׁדִים	Vbera, mammae.
שְׁבַעַת Iuramētū. i. iusurā	שְׁד. i.	Vastatio. i. deuasta
שְׁבַעַתִּים Septuplum. (dū.	שְׁדִים	Dæmō. ones. (tio
שְׁבַעַתִּים Septuplū. i. septē.	שְׁדָה	Scyphus. (musica.
שְׁבַעַת שְׁבַע Saturitas, satietas.	שְׁדוֹת	Vrceoli. i. instrumēta
fertilitas, vbertas, abūdiātia.	שְׁדִי	Opus Siluestris.
שְׁבַעַת Angustia. i. tribulatio, tremor.	שְׁדָה	Ager, cāpus.
שְׁבַר Contritio, cōfractio.	שְׁדוֹת. i.	Campi, agri.
vel frumentū, vel alimentū,	שְׁדָמָה	Campus. i. aruum.
vel interpretatio. s. somni.	שְׁדָמוֹת. i.	Suburba

na, vel vineę, vel valles ra-	מיים Allia.	שום	Alliū
mi, vel propagines.	Prepositū. f. positio.	שׁוּמָה	Prepositū. f. positio.
שׁוּדְפוֹן Aer corruptus, vel	Clamor, vlulat⁹	שׁוּעַ. f. שׁוּעָה	Clamor, vlulat⁹
ventus vrens. (bularū.	Magnific⁹. f. potens.	שׁוּעַ	Magnific⁹. f. potens.
שׁוּדַר Tabulatū. f. ordo ta-	Armus. f. crus, sura.	שׁוּק	Armus. f. crus, sura.
שׁוּדְרוֹת Idē plu. f. laquearia.	Crura, suræ.	שׁוּקִים	Crura, suræ.
Et inde verbū שׁוּדַר. f.	Callis, platea, vicus.	שׁוּק	Callis, platea, vicus.
idest laboravit, vel misit. f.	Plateæ. vici.	שׁוּקִים	Plateæ. vici.
ordinavit. syrū ē. Daniel. 6.	Mur⁹. ri.	שׁוּר. f. שׁוּרֵי	Mur⁹. ri.
שׁוּה Agn⁹, pec⁹, ouis, aries.	Muri, vel acerui.	שׁוּרֵי	Muri, vel acerui.
שׁוּהָד Testis. (grex.	Muri. syrū est.	שׁוּרֵי	Muri. syrū est.
שׁוּהָדוֹתָא Testimoniū. sy. ē.	Bos	שׁוּרֵי	Bos
שׁוּהָהם Onix, lapis p̄ciosus.	Gaudium, vel letitia.	שׁוּרֵי	Gaudium, vel letitia.
שׁוּהָהר Ornamentū, equorū.	Mun⁹. f. donū. Et in	שׁוּרֵי	Mun⁹. f. donū. Et in
שׁוּהָהרִים Bulle. f. lunę. (f. lūa	de verbū שׁוּרֵי. i. donavit,	שׁוּרֵי	de verbū שׁוּרֵי. i. donavit,
שׁוּהָהוּא Tēpestas. sonit⁹	vel munera dedit. f. accepit.	שׁוּרֵי	vel munera dedit. f. accepit.
vanū, clamor, desolatio, fremi	Curuatio, vel iterit⁹.	שׁוּחָה	Curuatio, vel iterit⁹.
שׁוּהָהוּא Vanum, frustra. (t⁹.	Iugulatio. f. occisio.	שׁוּחָה	Iugulatio. f. occisio.
שׁוּהָהוּבָה Cōuersio, redit⁹, auer	Polit⁹. f. purissimū.	שׁוּחָה	Polit⁹. f. purissimū.
שׁוּהָהוּבָה Senect⁹, seniū. (fio.	Aurū purissimū	שׁוּחָה	Aurū purissimū
שׁוּהָהוּד Calx, vel cinis.	Sagitta vulnerās. f.	שׁוּחָה	Sagitta vulnerās. f.
שׁוּהָהוּהָה Fouea.	limata. f. polita, vel acuta.	שׁוּחָה	limata. f. polita, vel acuta.
שׁוּהָהוּטָט Flagellum.	Leæna, aspis.	שׁוּחָה	Leæna, aspis.
שׁוּהָהוּטָט Flagella	Gen⁹ gūmi. f. onycha	שׁוּחָה	Gen⁹ gūmi. f. onycha
שׁוּהָהוּטָט Rami. f. sagine. f. cultri	Vlcer, vel scabies.	שׁוּחָה	Vlcer, vel scabies.
שׁוּהָהוּטָט Cōmorātes. i. Pa. 2.	Renacentia, quæ spō	שׁוּחָה	Renacentia, quæ spō
שׁוּהָהוּטָט Sinus, vel ora infe-	te nascuntur.	שׁוּחָה	te nascuntur.
rior vestimentī.	Nomē auis. f. laus.	שׁוּחָה	Nomē auis. f. laus.

Tabu

שַׁחֲף	Tabulatum, vel stratum ligneum.	שִׁטְף	Inundans.
שַׁחֲפַת	Egestas. l. febris.	שִׁטְר	Executor. l. exactor, pretor. l. p̄ceptor. fm. b. hic.
שַׁחֲף	Superbia.	שִׁטְרִים	Maḡri, executores.
שַׁחֲק	Coelū, æther, nubes, vel puluis tenuissimus.	שִׁטְר	Latus. syrū est.
שַׁחֲקִים	Coeli, nubes. in plu.	שִׁי	Munus.
שַׁהוֹק	Risus, ludus.	שִׁיא	Eleuatio. l. superbia.
שַׁחַר	Mane, aurora, diluculū. l. lux matutina ortus.	שִׁיב	Diuersoriū, negociatio
שַׁהוֹר	Niger, vel carbo.	שִׁיחַ	Virgultū, arbor, germē. l. eloquiū. l. meditatio. l.
שַׁהוֹרָה	Nigra. l. fusca.	שִׁיחִים	Arbores. (exercitatio
שַׁחַרְחָרֵת	Idem est.	שִׁיחָה	Fouea. eē.
שִׁיחֹר	Nomē fluuii egypti	שִׁיט	Remigatio.
שַׁחַרְוֹת	Pueritia. l. voluptas fm beatū hiero. l. nigredo.	שִׁילָה	Mittēdus, fm beatū
שַׁחַת	Interiorius, fouea, corruptio.	שִׁילוֹחַ	Idē ē. l. nomē fluuii.
שַׁחַתוֹת	Internitiōes. l. peccata.	שִׁין	Vrina.
שַׁחַתָּא	Deceptio. syrū est.	שִׁיר	Cāticū. l. carnē
שַׁטִּים	Genus arboris.	שִׁירִים	Cātica, car
שַׁטִּים	Præuāricationes. l. infāniæ. vel auersiones.	שִׁירָה	Armilla. æ. (mīa
שַׁטָּן	Aduersari⁹, diaboli⁹. cōtrari⁹, declinās. f. a via recta	שִׁישׁ	Marmor.
שַׁטְנָה	Inimicitia, vel aduersario, vel nomen putei.	שִׁית	Vepres, spina.
שִׁטְף	Inundatio, diluuiū.	שִׁיבַת	Cubatio. l. cōcubit⁹.
		שִׁיבוֹר	Gallus, vel vir.
		שִׁכַּחַה	Obliuio.
		שִׁכּוּל	Sterilitas. l. or
		שִׁכּוּל	Orbatus. (batio.
		שִׁכּוּלָה	Orbata.

שכל Intellectus, eruditio disciplina, scientia.	ritas. f. quies. f. abundantia.
שכלתנו Idem. syrum est.	שלות Culpa, error, delictum, vel blasphemia, negligentia.
שכם Humerus, scapula. f. pars, vel nomen proprium loci. Genesis. 33.	שלותא Idem. syrum est.
שכים Clavi, spinæ.	שלו Coturnix. ices.
שכין Culter, gladius. (n ^o)	שלוהים Emissiones, vel do nationes, vel munera.
שכן Habitator. f. vicini	שלהים Propagines. f. rami.
שכור Ebrius, temulentus.	שלהות Idem est.
שכרון Ebrietas.	שלה פ. ארמא. scilicet missilia, vel gladius. f. pugio
שכר Cicera. f. ebrietas.	שלהן מנהות Mensa mense
שכיר Mercenarius, vel conductus.	שלטון. f. דומינאס. f.
שכר Merces, precium.	שלטא Idem. syrum e. (potēs.
שקר Lacuna, vel pelagus, vel rete.	שלטם. f. Principes. f. clypei. f. arma. f. armatura.
שכירה Conducta.	שלטת Potēs. pualēs. i. gñe. f.
של Error. f. temeritas.	שלול Dolus, vel error.
שלל Spoliū, preda.	שליה Illuies secundinarū. Deu. 28
שלבים Iūcture. f. conexiōes	שלך Nomen avis. f. mergulus
שלג Nix.	שלכת Proiectio, vel missio vel nomen proprium portę
שלהבת Flamma.	שלום Pax, concordia, fa nus. pacificus, vel sospes.
שלהבתיה Flāma dñi. f. flā ma, flāma magna. f. fortis.	שלומים Idem plu.
שלו Quietus, opulētus. f. foelix	שלום Retributio. f. restitutio
שלום Abūdātes pacifici.	שלומים. f. Idem plu.
שלוחה Pacificatio, prosperitas	Per

שלם	Perfectus, vel consu-	cundum beatū Hierony:
שלמים	matus. l. cōpletus. l. pacificus.	שמאל Sinistra.
שלמות	Idem plu. (fica.	שמאל Sinister.
שלמות	Perfecta, itegra, paci-	שמאלית Sinistra.
שלמות	Perfecte. pacifice.	שמח Letus gaudens.
שלמות	Sulamitis, idest pa-	שמחה Lætitia, gaudium.
שלמה	cifica, vel perfecta.	שמחות Lætitiæ.
שלמה	Vestimentum, vel	שמירה Remissio.
שלש	vestis, vel pallium.	שמים Coeli
שלש	Tres, vel tria.	שמיה Idē. sy. ē
שלשת	Tres. mas.	שמכה Opertoriū, palliū.
שלוש	Trinitas.	שמלה Pallium, vestimētū.
שלשים	Triginta.	שמלות Idē plu. l. stollæ.
שלשי	Tertius.	שמן. l. שמן Oleū. l. vnguetū
שלשית	Tertia.	שמן Pinguis.
שלשום	Tertii.	שמן Pinguedo. crassitudo
שלשום	Mēsurā tripl. l. triū	שמיני Octo
שלשום	digitorū. l. dux. l. princeps.	שמינית Octava.
שלשום	Nudiustertius.	שמונים Octoginta.
שם	Nomen, vel fama.	שמועה. l. שמיעה Auditio, vel
שמות	Nomina.	auditus, fama, rumor.
שמה	Ibi, illic, illuc.	שמעתים Resonātes. i. Para. 2
שמה	Desolatio, stu-	שמחה. l. שמין Parum, pau-
שממות	Idē ē. (por-	שמחה. l. שמחה lulum, pauxillum, ignomi-
שממות	Desolatiōes	שמחה. l. שמחה nia, vel infamia.
שומם	Desolatus, stupefa-	שמיר Adamas, veps, spina
שומם	ctus, mærens.	שמירה Custodia.
שממית	Aranca. l. stellio. se-	שמירה Custodiæ.
		שמורים Fœces.

שמש Sol.	שנתים Duo anni. l. biennium.
שמשות Propugnacula, vel fenestrae.	שסע Diuisio, vel scissio, scilicet vngulae. Leuit. ii.
שמשא Sol. syrū est. Et inde verbum שמש idest mi nistravit. syrū est.	שעה. l. שעה Hora tps. sy. e
שן Dens, ebur, coccinū.	שעמה Calcatio, cōculcatio vel pompa, fm beatū Hie.
שנים Dentes.	שעטנד Vestis ex lana & li no contexta.
שנאה Odium.	שעל Pugillus, vel pugn?
שנאן Abūdās. l. cert? or do coelestis hierarchiae.	שעלים Pugilli.
שנה Annus.	שועל Vulpes.
שנים vel שנות Annū.	שעף Cogitatio, ramus.
שנת vel שנה Somnus, dor mitio, sopor.	שעפים Cogitatiōes, rami.
שונא Odiēs, vel inimicus.	שער Porta.
שונאים Inimici, odientes.	שערים Portę. l. extinatioēs l. cētuplū, fm beatū Hiero.
שנהבים Dētes elephātorū.	שערוה Horribile. l. turpitu do, vel nigredo.
שונים Mutantes. l. mutati.	שערוה. l. שערוריה. l. Idē ē vel horrēda, vel horribilia.
שונות Mutatę. l. diuersae.	שוער Ianitor. (stas.
שנות Mutatio.	שער. l. שער Horror. l. tēpe
שנים vel שני Coccinum, vel duplicia.	שער Capillus.
שנים. l. שני Duo. bini, vel ambo, vterque.	שערות. l. שערות Capilli.
שני Secundus, alter.	שעורה Ordeum.
שניה. l. שנית Secunda.	שעורים Ordea.
שניה Narratio. l. fabula.	שעיר Hædus, hircus, pilosus, hispidus, daemon.

Capra

שְׂעִירָה Capra.	שְׂפֵלָה Cāpeſtria, humiliora.
שְׂעִירִים Hirci, dæmones,	שְׂפִלוֹת Humilitas.
vel pilloſi, vel ſtillæ, vel	שֵׁפֶם Os, bucca.
pluuiæ. Deuterono. 32.	שֵׁפֶן Cunicul⁹, cirogryll⁹.
שְׂעִירוֹת Pilloſæ.	שְׂפָנִים Cuniculi.
שְׂעֻשׁוּעִים Delectationes.	שְׂפַעַת vel שְׂפַעַץ Inundatio,
שְׂפָאִים. 1. Colles,	globus, impetus.
vel montes excelsi.	שְׂפָק vel שְׂפָקָה Sufficientia,
שְׂפָה Labium, vel extre-	ſaturitas, comploſio, op-
mitas. (ora.	preſſio, percuſio.
שְׂפָתִים. 1. Labia. 1.	שְׂפָר. 1. Pulchritudo.
שְׂפָר Solus, arrogans, ela-	שׂוּפָר Buccina, tuba, cornea
tus, cōtrit⁹, vel velociter,	שְׂפִיר Pulcher. 1. decor⁹. ſy. ē
vel feſtinanter, ſecundum	שְׂפִירָר Solium, tentorium,
beatum Hieronymum.	papilionem. (ſyrū ē.
Num. 23. שְׂפִיפּוֹן cera/	שְׂפִרְפְּרָא Aurora, diluculū.
ſtes ſerpentis genus.	שְׂפָתִים Termini. 1. tripodes.
שְׂפֹת Pingues. ſceminā.	שְׂפָף Momentum.
vel caſci.	שֵׁק Cilicium vel ſaccus.
שְׂפָחָה Ancilla, familia, co-	שְׂקִים Sacci.
gnatio.	שְׂקָד Amigdaluſ.
שְׂפָחוֹת Ancillæ, familiæ,	שְׂקָדִים Amigdale.
cognitiones.	שְׂקָוִי Pot⁹, poculū, irrigatio
שְׂפָף Effuſio, vel locus ef-	שְׂקָט Quies, ſilētiū, ocium
fuſionis.	שְׂקָל Sicluſ, libra, genus
שְׂפָחָה Effuſorium.	ponderis, ſtatera.
שְׂפָל. 1. Humilis.	שְׂקָלִים Sicli, ſtaterę.
שְׂפָלִים Humiles.	שְׂקָם Mor⁹, ſycomor⁹, fag⁹.

שקמום Sycomori, fagi, mori.	שָׂרִיחַ Loricæ. f.
שקערוות Valliculæ, vel ni	שָׂרִיחַ Loricæ. (thorax
græ, vel palidæ.	שָׂרִיחַ Corrigia.
שקופום Obliq. f. fenestræ.	שָׂרוּן Cāpus. f. planicies.
שקוף Abominatio.	שָׂרָעָף Cogitatio. f. ramus
שקוצום Abominations.	שָׂרָף Serpens, vel absor-
שָׂקֵר Falsum. f. mēdatiū.	bens, vel regul. f. seraphus.
שָׂקֵרִים Mēdatia. f. iniqua.	שָׂרָפִים Igniti serpētes. f. cer-
שָׂקֵת Pila, vel canalīs.	tū ordinē āgelor. f. seraphim
שָׂקֵתוֹת Canales.	שָׂרִיפָה Cōbustio, incēdiū.
שָׂרָא Princeps.	שָׂרָעָן Reptile, motabile.
שָׂרִים Principes.	שָׂרִיקָה Sybilus.
שָׂרִוֹת Principes. fœmi.	שָׂרִיקוֹת Sybill. Iudi. 5.
שָׂרִירָא Umbilic. f. i. c.	שָׂרִיקָה Vinea electa. & optima
שָׂרִירוֹת Prauitas, vel cogi-	שָׂרוֹקִים Propagines, vel va-
tatio mala.	rii, scilicet coloribus.
שָׂרִב Siccū, aridū, estus.	שָׂרִיקוֹת Pexa. f. linna.
שָׂרִבִּיט Virga. f. sceptrum.	שָׂרִישׁ Radix.
שָׂרִבָּן Propago, ramus.	שָׂרִישִׁים Radices.
שָׂרִיבִּיט Propagines, rami.	שָׂרִישׁ Exilium, radicatio.
Et inde verbum שָׂרַב	שָׂרִישׁ Catena.
idest conuoluit, vel per-	שָׂרִישׁוֹת Catenæ.
plexum fuit Iob. 40.	שָׂרִית Ministerium.
שָׂרִד Ministeriū, vel run-	שָׂרִוֹת Muri. Hiere. 5.
cina, fm beatū Hiero.	שָׂרִית Nates שָׂרִיתוֹת nates. i plu.
שָׂרִיד Qui relinquitur,	שָׂרִית Fūdamētū שָׂרִיתוֹת Fūda-
vel qui remansit.	menta. f. leges. fm beatum
שָׂרִיטָא Incisura.	Hieronimum. Psal. 10. 11.

שֵׁשׁ Sex. syrū est.	תְּאֵשׁוּר Buxus, gen ⁹ ligni. l.
שֵׁשְׁתִּים Sexaginta. syrū est.	אָרְבֹּרִיס. אַרְכָּה Arca.
שֵׁשֶׁת עֵינַי. שֵׁשֶׁת עֵינַי Ebrietas. l. po	פְּרֻכְתֵּי אֶרֶץ Fructus. l. fruges.
שֵׁשֶׁת שְׁתֵּי Stamen. (tatio,	תְּבִילָה Orbis. l. scelus. l. ne
שֵׁשֶׁת עֵינַי. שֵׁשֶׁת עֵינַי Duæ. fœ.	פְּהַס, vel confusio.
שֵׁשֶׁת עֵינַי Plantatio.	אֲבֻגָּה Albugo.
שֵׁשֶׁת עֵינַי Plantationes.	פְּלֵאָה Palea. l. paleæ.
שֵׁתם Obturatus.	תְּבוּנָה Intelligentia.
שֵׁתם Obturavit.	תְּבִנִית Similitudo, exem
שֵׁתן Urina.	פְּלָר, descriptio.
Ⓔ De incipientibus	תְּבוּסָה Cōculcatio. l. cōtēptio
a littera ת Tau.	תְּבִירָא Contritum, vel cō
תָּא Cubiculum, vel tha	מִינִיטִיּוּמ. syrū est.
lamus, fm beatū Hiero.	תְּנִמּוּל Retributio.
תְּאֵימָה. תְּאֵימָה Cubiculi, tha	תְּנִינָה Contentio. l. irrita
תְּאֵימָה Orix, gen ⁹ cerui. (lami.	תִּיּוּ, vel prouocatio.
תְּאֵוָה Defiderium.	תְּתִירָא Semper, aduer
תְּאֵלָה Labor. l. fatigatio.	בִּיּוּמ. syrū est.
תְּאֵם Geminus, gemel	תְּתִירָה Vlm ⁹ , gen ⁹ arboris
lus, coniunctus.	תְּתִירוּ Inanitas, inane, vacū, ni
תְּאֵמִים Gemini, gemelli.	תְּתִילָה Laus. l. laudatio. (hil
תְּאֵן Ficus.	תְּתִילָה Prauitas.
תְּאֵנָה Ficulnea. l. ficus.	תְּתִילּוּכּוֹת Deambulatoria.
תְּאֵנִים. תְּאֵנִים Fici. l. ficeta	תְּתִימּוֹת Abyssus. yffi.
תְּאֵנָה Occasio.	תְּתִימּוֹת Peruersa תּוֹ Signū
תְּאֵנָה Occasionē, q̄siuit.	תּוֹ Orix. Esaiæ. 51.
תְּאֵנִיהָ Luctus. mœror.	תְּתִינָה Tristitia. l. mœstitia
תְּאֵרָה Forma, facies, species.	תְּתִירָה Confessio, laus.

תּוֹרָה. פ. תּוֹרָה. Inter, medium, intermediū, dolus, fraus, vsura.	תּוֹרָה. Fornicatio.
תּוֹכַחַה. Increpatio, correptio.	תּוֹכַחַה. bernacula.
תּוֹפְרִים. Pauones.	תּוֹכְמָנִי. Sapientissimus.
תּוֹלְדָה. Generatio.	תּוֹחֵלָה. vel תּוֹחֵלֶת. Principiū.
תּוֹלְדוֹת. Generationes.	תּוֹחֵלֶת. Spes, vel spectatio.
תּוֹם. פ. תּוֹם. Simplicitas, incētia, perfectio, integritas.	תּוֹחֵמָס. Noctua, gen ⁹ auis.
תּוֹמִים. Perfecti, vel veritas, vel perfectio, secundum beatum Hieronymum.	תּוֹחֵנָה. Depræcatio, clæmentia, misericordia, gratia, deprecatio, obsecratio. פ. פְּסָעִים.
תּוֹעֵבָה. Abomiatio, detestatio.	תּוֹחֵנוֹת. פ. תּוֹחֵנוֹת. Idē plu.
תּוֹעֵפָה. Fortitudo, altitudo.	תּוֹחֵנוֹת. Mansio. פ. castrametatio. 4. Regum. 6.
תּוֹעֵפוֹת. Fortitudines, altitudines.	תּוֹחֵרָא. Lorica.
תּוֹף. תּוֹף. Tympanū, tympanum.	תּוֹחֵשׁ. Hyacinthus, vel hyacinthinus, vel taxus animal.
תּוֹפְרִי. Cocturæ. (pana.	תּוֹחֵשִׁים. Idem plu.
תּוֹצְאוֹת. Exitus. in plu.	תּוֹחַת. Sub, vel subter.
תּוֹרִים. Turf, turtures.	תּוֹחַתוֹן. Inferius. פ. inferior.
תּוֹר. Tempus statutum.	תּוֹחַתוֹנָה. Idem foemininū.
תּוֹר. Bos. syrum est. Danielis quarto.	תּוֹחַתִּי. פ. תּוֹחַתִּי. Sub me.
תּוֹרָה. Lex, leges.	תּוֹחַתֵּנָה. Pro ea. Genes. 2.
תּוֹשֵׁב. Inquilinus, colonus vel peregrinus, vel aduena.	תּוֹחַתִּית. פ. תּוֹחַתִּית. Inferius.
תּוֹשִׁיָה. Sapiencia, vel prudentia, vel illud quod est.	תּוֹחַתִּים. Inferiora.
	תּוֹחַת. Sub, subter. syrū est.
	תּוֹרוֹשׁ. Vinum.
	תּוֹרֵשׁ. Aries, hyrcus.

Hyrc

Hyrci. תִּישׁוּם	Dictio composita, תִּלְפִיּוֹת
Fraus, fœnus, vsura. תִּכְרָךְ	es, idest propugnacula.
Idem plurale. תִּכְבִּיּוֹם	Tres. syrū est. תִּלְתַּת
Sedes, foliū, habitatio תִּכּוּנָה	Tertius. syrū est. תִּלְוִתְאִי
Medi9. dia. תִּיכּוּן תִּיכּוּנָה	Tertia pars. syrū est. תִּלְתִּי
Consuma- תִּכְלָה .פ. תִּכְלוֹת	Triginta. syrū est. תִּלְתִּין
tio, vel finis.	Elate9, vel acerus. תִּלְתָּלִים
Hyacinth9. פ. tinus. תִּכְלֶת	Perfectus. תִּם .פ. תִּמִּים
Similitudo, תִּכְנִית .פ. תִּכְנִית	Perfecta. תִּמָּה
exemplar, vel numerus.	Perfecti. תִּמִּימִים .פ. תִּמִּים
Pallium. תִּכְרִיךְ	Semper, vel iugiter. תִּמְד
Aceru9. cumul9. פ. tumul9 תִּלְ	Stupor. פ. admiratio. תִּמְהוֹן
Labor, fatigatio. תִּלְאָה	Mirabilia. sy. ē. (gura תִּמְהִיא
Solitudo, siccitas. תִּלְאוּבָה	Similitudo, imago, si תִּמּוּנָה
Solitudines. tates. תִּלְאוּבוֹת	Permutatio. פ. cōmu- תִּמּוּרָה
Indumētū, vestis. תִּלְבִּשָׁת	Mors. (tatio. תִּמּוּתָה
Nix. syrū est. תִּלְגָּא .פ. תִּלְגָּא	Nomen idoli. scilicet תִּמְזִן
Afflictio, vlulatio, lamentatio. תִּלְלָל	adonis . Et venit ab hoc verbo מִזָּה idest succēdit.
Eminens, vel eleua- תִּלּוּל	Heri, hesterna dies, nu- תִּמְל
tus, vel accumulatus.	Ibi. syrū est. (per תִּמְן .פ. תִּמָּה
Sulcus, sulci. תִּלְמִים	Auster, vel meridies. תִּימָן
Discipulus, doctus. תִּלְמִיד	Tabefactio. פ. tabefact9 תִּמָּס
Murmur. פ. q̄rela. תִּלוּנָה	Palma. תִּמְרָה .פ. תִּמְרָה
Vermis, ver- תִּלְעָע .פ. תִּולְעָע	palmae. פ. vapores. תִּמְרוֹת .פ. תִּמְרוֹת
micul9, coccus. פ. coccinū.	Eleuatiōes, fumi עֲשׂוֹן תִּמְרוֹת
Vermes. Et ide ver- תִּלְעִים	Mūdus muliebris. תִּמְרוֹק .פ. תִּמְרוֹק
bu מתולעִים .i. coccinati.	

Fru

תְּנוּבָה Fructus.	תְּפָאֲרָה ז. תְּפָאֲרֹת Decor, vel gloria.
תְּנוּבָה Extremū auris.	תְּפֹחַ Mal. s. arbor. l. pomū
תְּנוּמָה Dormitatio.	תְּפִלַּת Insulsum, stultitia, vel litum absque paleis.
תְּנוּפָה Eleuatio, agitatio.	תְּפִלָּה Fatuita. s. blasphemia)
תְּנוּרָה Clibanus, furnus.	תְּפִלָּה Oratio. (Iob. i.
תְּנִינָה Coluber. l. draco	תְּפִלְצֹת Idolū. l. arrogātia.
תְּנִינִים ז. תְּנִינִים Colubri, dracones.	תְּפִוצָה Dispersio, contritio dissipatio.
תְּנִין Secūdus. syrū est.	תְּפֹת ז. תְּפֹתָה Nomē ppriū loci. l. exēplum. l. tympanū, vel infernus, fm Hebræ.
תְּנִינֹת Secundo. syrū est.	תְּפִתִּיר Principes, vel perfe cti. syrū est.
תְּנִשְׁמַת Genus auis. s. cignus.	תְּקוּהָ Expectatio. l. fanicul paruuli. l. infantes. l. illusiōes.
תְּעָה Error, fraus.	תְּקוּמָה Erectio.
תְּעוּדָה Testimonium.	תְּקוּעַ Clangor.
תְּעֵלָה Sanitas, stagnum, vel aquæ ductus.	תְּקוּעַ Tuba. Ezechiel. 7.
תְּעֵלֻלִים Efœminati, vel	תְּקוּעָה vel תְּקוּעַ Nomen propriū loci.
paruuli. l. infantes. l. illusiōes.	תְּקוּעִים Thecutes. 2. Re. 14.
תְּעֵלוּמָה Abscōditū. l. occul	תְּקִי Fortitudo.
תְּעֵלָת Utilitas. (tū.	תְּקִי Fortis.
תְּעֵנוּג Delitiæ. delectatio, voluptas.	תְּקִיָּה Fortitudo. syrū est.
תְּעֵנִית Ieiuniū. l. afflictio.	תְּקִיפָה Circuitus, ambitus.
תְּעֵצוּמָה Fortitudo.	תְּרִבּוֹת Multiplicatio.
תְּעֵרָה Nouacula, scalpel lus, scilicet acutus.	תְּרִבּוֹת Idem, vel vsuram.
תְּעֵרוּבוֹת Obsides, q loco pignoris ponuntur.	
תְּעֵתוּעִים Errores. l. illusiōes	

Inter

תַּרְנוּם Interpretatio, vel lingua chaldaica.	תַּרְעָתִים Ostiarii, vel ianitores, vel canentes, secundū beatū Hiero. I. Paral. 2.
תּוֹרְגַמָּן Interpres.	תַּרְעֵלָה Crapula, sopor, vel tremor, vel consopiens.)
תַּרְדֵּמָה Sopor.	תַּרְפִּים Idola.
תַּרְוָמָה Primitia. f. separatio	תַּרְשִׁישׁ Lapis chrysolithus vel nomen proprium loci.
תַּרְוָמִיָּה Idem est.	תַּשׁוּאָה Sonitus.
תַּרְמִית Dolus.	תַּשׁוּבָה Reditus, conuersio, vel responsio.
תַּרְוָעָה Iubilatio, vel clamor. f. clangor. f. ululatio.	תַּשׁוּעָה Salus, saluatio.
תַּרְוָפָה Medicina.	תַּשׁוּקָה Desiderium. f. appetitus. f. cōuersio, fm. b. Hier.
תַּרְזָה Ilex, vel pinus.	תַּשַּׁע Nouem. fœmini.
תַּרְיָוָן Duo. syrum est.	תַּשַּׁעָה Nouem. mascul.
תַּרְתִּין Duæ. syrum est.	תַּשְׁעֵיר תַּשְׁעֵירֹת Non, nona
תַּרְיָם Exploratores.	תַּשְׁעִים Nonaginta.
תַּרְמָה Dolus, vel clam.	
תַּרְוָן Malus. f. nauis.	
תַּרְעָא Porta. f. ostiū vel fores. syrum est.	

¶ Dictionarij Hebræi. Finis.

¶ Ex hoc dictionario incipiente a vocabulis hebræis, poterit facillime quisq; alium elicere vocabularium incipiendo a vocabulis latinis. Et sequendo ordinem alphabeti latini, quemadmodum & noster Nebriffensis, ex vno simul duos fecit dictionarios, quos ideo fratres gemellos vocauit, & eorum alter a latinis alter ab Hispanis vocabulis habet exordia.

Index

TABVLA

INDEX SIVE TABVLA terminorum hebraicorum, quibus ipsi vtuntur in tradendis præceptis ac regulis grammaticæ suæ. Et diuiduntur trifariam.

In prima parte ponentur termini quidam generales ad totam artem grammaticam. In secunda termini speciales ad lecturam pertinentes, scilicet ad litteras & apices.

In tertia alii termini ad partes orationis, quæ sunt nomē & verbum, atque dictio indeclinabilis pertinentes. Et huius tabulæ duplex fuit necessitas in fine nostræ Artis, tum vt latini possint cum hebreis conferre disputantes & suis vocabulis vtentes circa præcepta grāmaticalia, tum etiam vt idem latini legentes editiones grammaticas & commentarios hebreorum possint facile eos intelligere, quod alias vix fieri posset. Siquidem in vocabulario hebraico sola nomina, & verba sacrae scripturæ, quæ sunt vocabula rerū, tradunt. Nos autē hic addidim⁹ nomina nominū, & vocabula vocabulorū, quæ vt dixim⁹ ad Artē grāmaticā pertinent. ¶ Prima pars de terminis generalibus.

לְשׁוֹן לְשׁוֹנוֹת Lingua linguæ.

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ Lingua sancta. l. lingua sanctitatis.

לְשׁוֹן יְהוּדִית. l. עִבְרִית. l. עִבְרָאן Lingua iudaica, vel iudaicæ, vel hebraica. Esaiæ. 36.

לְשׁוֹן תְּרַגּוֹם Lingua chaldaicæ.

לְשׁוֹן אַרְמִית Lingua syriaca. l. syriacæ. Esa. 36.

תְּרַגּוֹם בַּבְּלִי Chaldaicum babilonicum.

תְּרַגּוֹם יְרוּשָׁלַיִם Chaldaicū hierosolymitanum.

לְשׁוֹן רוֹמִית Lingua romana.

לְשׁוֹן יוֹנִית Lingua græca.

Lin

TERMINORVM

לשון ספרדית. i. ספרד	Lingua hispana. i. hispania.
לשון לעז	Lingua vulgaris.
לשון צרפתית	Lingua gallica.
לשון ערבית	Lingua arabica.
דקדוק מדקדק	Grammatica, grāmaticus.
מקרא. i. פסוק. i. קריאה. i. קרא	Textus. <i>Sin passus.</i>
כתוב vel כתוב	Scriptura.
ספר תהלים vel תהלים	Liber laudationū. i. psalteriū
פירוש : מפרש	Glosa. i. cōmētari⁹, glosator. i. cōmētator.
הכמה : חכם	Scientia, sapiens.
דעת : תבונה : דעת. i. סגרא	Scientia, intellectus, opinio.
מלמד	Præceptor vel magister.
תלמיד vel למד : תלמוד	Discipulus, doctrina.
ביאור	Glosa super glosam.
מבאר	Glosator super glosatorem.
חיבור	Summa vel adunatio.
מחבר	Autor libri.
מכתב	Scriptura vel editio.
כותב : קושיא	Scriptor, argumentum.
מקשה	Argumentator.
תירוץ vel תשובה	Satisfactio in responsione.
מתרץ	Satisfaciens, hoc modo.
ספר : סיפור	Liber, narratio.
סופר	Librarius vel scriba.
העתקה	Translatio.
מעתיק	Interpres vel transcriptor.
כדאי : פשט	Sufficiēs, sensus litteralis.
תועלת	Sensus moralis vel utilitas.

Sen

TABVLA

צורה	Sensus figuralis vel figura.
שֵׁכֶל הָרוּחָנִי	Sensus spiritualis.
מִדְרָשׁ	Sēsus spiritualis, in generalr
דִּרְשׁ	Sermo.
שַׁעַר vel פֶּתַח	Porta. l. pars. l. capitulum.
מֵאִמַּר vel דִּיבּוּר vel דְּבַר	Verbum. <i>Azara. arab.</i>
חִדּוּשׁ	Nouitas vel noua assertio.
כִּלְלִי	Generalitas. l. cōclusio. l. sētētia.
פֶּרֶט	Specialitas.
קָל וְחֹמֶד vel כָּל שֵׁכֶן	Leue, & graue. i. a fortiori.
הַכֹּלֵעַ vel הַבָּרֵחַ	Euidētia, alias pondus.
עַל כִּרְחֻק	Per vim vel necessario.
רְאִיָּה	Visus vel autoritas.
חֲזוּק vel חֲזָק vel כֹּחַ	Robur.
כַּוֵּנָה vel תַּכְלִית	Intentio autoris.
רְצוֹן. אֵי. הַיְכָר. אֵי. הַבְּרָה. אֵי. יְדִיעָה	Voluntas, noticia.
הַבְּדִיל vel שְׁנוּי	Differentia vel distinctio.
יְסוּד	Fundamentum.
סֶבֶה	Causa vel ratio. (ptū est.
סֵדֵר סְדָרִים : הַתְּיָב. אֵי. בְּהַתְּיָב	Ordo ordines, sicut scri
הָדָא הוּא דְהַתְּיָב	Hoc est, quod scriptū est.
קָל : חֲמוּד	Leue, graue.
מְלִיצָה vel הַלְצָה	Interpretatio vel traductio.
גֵּדֵר	Terminus vel limes.
סְכוּם vel מִנִּין	Numerus.
אַחַדוּת : שְׁלֹשׁ	Vnitas, trinitas.
צִחוּת	Claritas vel euidētia.
מְקָרָה : עֵצֶם	Accidens, substantia.

Ne

TERMINORVM

צורך vel צרכות : כדי	Necessitas, vt.
בעבור vel בשביל : הויך	Propter, ob, præter.
לפי	Propter vel secundum.
על ידי vel על שם	Propterea vel hac de causa.
בסבת : הואיל ל. כיוון : זמן ל. עת	Idem est, postquam, tēpus.
התחלה vel התחלה vel ראש	Principium.
קודם : עד יון	Ante hoc, vsque nunc.
הקדמה	Prologus vel præfatio.
אחר כך	Postea.
ראש	Principium vel princeps.
אמצע : סוף	Medium, finis.
סיום : קיצור vel קוצר	Consumatio, breuiter.
קצרה : ארוכות	Breuis, proluxe.
כבדות : הפסק	Grauiter, finis clausulæ.
זכר vel זכרון vel זכרון	Memoria.
רמז vel סימן	Signum vel iudicium.
קיסר	Imperator vel Cæsar.
קיים : קיום	Firmus, firmitas.
על דרך גרמא	Forsitan vel per viâ casus.
על דרך נוזמא	Turba vel per viam turbæ.
על דרך מיזום	Mine vel per viam minarū
כאן : מתא	Hic, locus.
מכאן : מזה	Hinc, istinc.
להלן vel התי	Illuc vel ibi.
איך	Quomodo.
איכדין	Quomodo. syrum est.
הואך vel כיצד vel היכך	Idem est.
היכן	Quo vel vbi.

TABVLA

מותר	Vnde, obligatio, licētia. f. solut ⁹ .
אסור	Obligatus, licentiatus.
חייב	Obligatus, facultas.
אלא	Econtra, nisi, nisi sic. <i>Sed, nisi, si</i>
לא	Negatiuæ, non, assertiuæ. <i>sur</i>
השנה	Cōclusio. f. victoria i disputatiōe
תפירה	Reprehēsiō vel reprobatio.
הלילה	Absit, certe vel sic.
הכי נמי	Sic etiam, ergo.
רוצה לומר	Vult dicere vel idest.
הא. הרי. הא. הנה. הלוואי	Si, ecce, utinam.
סתם	Clausim, integra. (uatio
חוזר	Reuoluit i cōcauū. f. mouet i gyrū. ele
יושר	Rectitudo vel perfectio.
לח	Potentia, opus.
משפט	Recte vel iure vel iudiciū.
דיני ממונות	Iudiciū pecuniarum.
דיני נפשות	Iudiciū animarū. i. capitalia
ענין	Sententia vel significatio.
כמות	Quātitas, qualitas, prope.
קרוב	Prope, vere, recte, certe.
טבע	Certitudo, natura, res naturalis
הרגל	Vfus vel consuetudo.
בפרסום	Manifestum est.
אנוש	Human ⁹ hō, humanū gen ⁹
אי אפשר	Possibile, impossibile.
מדה	Mensura vel conditio rei.
בשור	Perfectum, imperfectum.

Du

TERMINORVM

ספק : ודאי : ודדוי	Dubium, certum, cōfessio.
שׁמא : וא לו : שאלה	Forte, & si, interrogatio.
בקשה : תשובה	Petitio, responsio.
תנאים. vel תנאים על מנת	Cum conditione.
ודומה לו. כיוצא בו. זולתו	Et simile ei.
כגון : הכל vel כלו	Sicut, omne.
מרבבה	Multiplicatio. l. multiplicās
והנכון	Quod magis rectum.
באמת vel באמונה	Vere aduerbium iurandi.
והתכן	Et est rectum.
חלק : פחות : כך : בכך	Pars, minus, sic, in hoc.
יותר : כל כך	Plus vel magis, totum hoc
כל זה : לכך	Idem est, ad hoc.
ווי : אף vel נמי : ואילך	Ve iteriectio, etiā. & deinceps
הילכך vel לפיכך	Propterea.
אף על פי אף כי	Licet quāuis.
אף על גב : אבל. אכן	Idem est, sed vel certe.
הלא	Nonne, nunquid vel certe.
אפילו	Quanquam.
נוטריקון	Species cabale. i. lra p dictioe.
גיא ממריא	Species cabale. i. lra p nuemero.
תמורה	Species cabale. i. pmutatio.
קבלה עיונית	Cabala, studiosa.
קבלה אצטגנונית	Cabala astrologica.
קבלה מעשיות	Cabala nechromantica.
<p>¶ Secunda pars de vocabulis ad lecturam pertinentibus, hoc est de nominibus apicum & litterarum.</p>	
אות אותיות : ניקוד	Littera, litteræ, punctuatio.

X

Puns

TABVLA

נקודה	Punctus vel apex.	
תנועות גדולות. מלכים	Apices principales. Reges.	
קמץ גדול. רחב	Cameç magnū. f. amplū. f.	.a.
קמץ קטן. צריר	Cameç paruum, & est çere. f.	.e.
חולם	Holem. f.	.o.
שורק בוו	Surec cum vau. f.	.v.
חריק ביוד	Chiric cum iod. f.	.i.
תנועות קטנות. עבדים	Apices minores vel serui.	
פתח גדול	Pathach magnum. f.	.a.
פתח קטן. סגול	Pathach paruum qd̄ est çegol. .	.e.
קמץ חטף	Cameç chateph. f.	.o.
קבוץ שפתים	Cōiūctio labrorū. f. surech.	.u.
חריק בלא יוד	Chiric sine iod. f.	.i.
פתח חטף	Pathach chateph. f.	.a.
סגול חטף	çegol chateph. f.	.e.
שבא	Seua. scilicet	.e.
קמצות	Per cameç.	
פתחות	Per pathach.	
אותיות רסוף. הכפולות	Litteræ finales vel duplices.	
אותיות שרשיות	Litteræ radicales vel substantia-	
טח ספר גזע צדק	les. scilicet	
אותיות השומש. שירות	Litteræ seruitutis vel acci-	
אתבנה משלי בוו	dentales. f.	
אותיות הנשימה	Litteræ aspiratiōis. f. ociose.	.i.
אות שרשיות	Littera radicalis. f. substantialis.	
אות נוספת	Littera addita.	
אות המשך	Littera dilationis. f. ociosa.	
אות נח. נחה	Littera ociosa.	
אות נע. נעה	Littera mobilis. i. quæ profertur.	

Litte

TERMINORVM

אֲוֹתֵי הַכְּפֹלֹת בְּדָגֶשׁ וּרְפָא Litteræ duplices per
dagues & raphe. f. כְּבִדָּה כְּכַתָּה

אֲוֹתֵי הַכְּפֹשׁוּטוֹת Litteræ planæ. i. sine dagues.

מוֹצֵא מוֹצֵאוֹת Pronunciatio pronunciationes.

מְבַטֵּא Prolatio vel explanatio.

אֲוֹתֵי הַשֶּׁפֶה Litteræ labii. f.

אֲוֹתֵי הַשֵּׁנַיִם Litteræ dentium. f.

אֲוֹתֵי הַחֵיךְ Litteræ palati. f.

אֲוֹתֵי הַלְּשׁוֹן Litteræ linguæ. f.

אֲוֹתֵי הַגְּרוֹן Litteræ gutturis. f.

אֲוֹת גְּרוֹנִית Littera gutturalis.

אֲוֹתֵי הַחוֹטֶם Litteræ naris. f.

אֲוֹתֵי רִבְעוֹת. i. מְרוּבְּעוֹת Litteræ quadratæ. f.

אֲוֹתֵי עֲגוּלוֹת Litteræ rotundæ. f.

דָּגֶשׁ Dagues. i. præmens. f.

רְפָא Raphe. i. laxans. f.

מַפְיֵק Maphic. i. extractor. f.

שִׁבּוֹלֶת Siboleth. i. spica שִׁבּוֹלֶת ciboleth. i. onof. f. c

טַעַם טַעַמִּים Accentus, accentus. plu. (thmi.

קַטִּיץ קַטִּיץ קַטִּיץ Rithm, ri Catic. f. folpha. חֲרוֹזִים

נְעִימָה Cantus pulcher vel solemnis.

הַעֲמָדָה Detentio vel status in cantu.

מֵתֵן Frenum. f. accentus.

מִסּוּרָת Datio. f. commissio. f. liber cōcordātiarū.

קְרִי וּכְתָב Lectio & scriptura. f. sancta

Ⓒ Tertia pars de vocabulis pertinentibus ad partes orationis declinabiles & indeclinabiles.

שֵׁם שְׁמוֹת Nomen nomina.

מִסּוּרָת est lib. Anotationū suæ & scholion vbi X 1 Ver

varie lectiones script. adnotantur. ad Gram. pertinet.

TABVLA

פֶּעַל : מִלָּה .י. תְּיֻבָּה	Verbum, dictio.
מִלָּה זְעִירָה	Dictio parua. i. monosyllaba.
מִשְׁקָל .י. פְּלִס .י. נְזִרָה	Pōdus vel proportio. i. analogia.
מִיָּנִים : סוּג	Genera, species vel genus.
אִישִׁים	Species. in plurali.
לְשׁוֹן יְחִיד	Lingua vni⁹. i. numerus singularis
לְשׁוֹן שְׁנַיִם	Lingua duorum, idest dualis.
לְשׁוֹן רַבִּים	Lingua plurium, idest pluralis.
קְבוּץ .י. רְבוּי .י. כְּלָל	Cōiūctio. i. formatio plural. ex sin
שֵׁם נִפְרָד	Nomē separatū. i. singulare. (gulari
לְשׁוֹן זָכָר	Lingua masculi. i. genus masculinū
לְשׁוֹן נְקֵבָה	Lingua foemine. i. gen⁹ foemininū
שֵׁם פְּשוּט	Nomē planū. i. figuræ simplicis.
שֵׁם מוּרָכָב	Nomē suppositū. i. cōpositę figurę
שֵׁם נִרְדָּף	Nomen verbale.
שֵׁם מְשׁוּתָף	Nomen persequutū. i. synonymū.
שֵׁם הַפְּעֵל	Nomen cōiunctū, idest æquiuocū
שֵׁם נִגְזָר מִן הַפְּעֵל	Nomen sectum a verbo. i. derivatū
שֵׁם דְּבָר	Nomen rei. i. nō derivatū a verbo.
שֵׁם הָעֵצָם	Nomen substantiæ. i. substantiuū.
שֵׁם הַתַּאֲר	Nomen forme, adiectiuum.
שֵׁם הַמְקֹרָה	Nomen accidentis.
שֵׁם הַמְתַּנְבֵּר	Nomē sup̄cedēs. i. rei excedētis i
שֵׁם הַכְּלָל	Nomē generale. (aliquo accidēte.
שֵׁם הַמִּין	Nomen generis alicuius rei.
שֵׁם הַיְחָס	Nomen patronymicum.
שֵׁם הַמְסָפָר	Nomen numerale.
שֵׁם הַפְּרָטִי	Nomen particulare. i. proprium.

Adu

TERMINORVM

סמיכות Adunatio, scilicet vocabulorum.

שם סמוך Nomē adiūctū alteri per regimen.

שם מוכרת Nomē absolutū. f. a regimine casus

¶ De litteris accidentalibus. (obliq.

הענין אותיות השימוש המרות הענין Līe fulcii q̄ denotāt

הא הידיעה He notitię. i. q̄ est articulus. (casus

הא השאלה He interrogationis.

הא התוהמה. התימירה He admirationis.

שם הנסמך Nomen iūctū. f. genitiu⁹ qui regit

למד הנבאה Lamed adducēdi. i. articulus datiui.

בית הכלי Beth vasis. i. articulus ablatiui.

כף הדמיון Caph similitudinis. f. coniunctio.

כף השיעור Caph quantitatis. f. significatiua.

והתוספת Vau additionis. i. quæ est cōiūctio.

וההפוך Vau cōuersionis. f. tēporū verbi.

¶ De pronomine.

כנוי כנויים Pronomen pronomina.

כנויי הפועלים Pronomina agētīū. i. noiatiui. f. אנכי

כנויי הפעוליים Pronomina patiētīū. i. acti. f. אתי

כנויים המורים על הקנין Pronomina quæ denotant possessionem, idest datiui casus. f. אלי

הימנו Ablatiuo ab illo, vel cum eo.

אלה. הלו. אלו Isti vel istæ, hi vel isti.

¶ De verbo. פועל פועלים Verbum verba.

שורש שורשים. עיקר עקרים Radix radices. i. primitiuū

פא הפועל Pe verbi. i. prima littera substātia.

עין הפועל Hain verbi. i. secunda littera.

למד הפועל Lamed verbi, idest tertia littera.

X 3

La

TABVLA

- ל** **הָאֵבֶן הַרְאֵשׁה. f. פעל** Lapis principalis. i. prima ubi positio
הַנְחָצֵב. f. נְגִזֵר Decisum. f. derivatum ab eo.
- Ⓒ** **בְּנִינִים בְּנִין** Aedificiū edificatio. i. cōiugatio
הַקָּל Cōiugatio levis, q̄ est p̄ma cōiugatio actiua
בְּנִין נִפְעַל Passiua eius.
- הַדְּגוּשׁ** Cōiugatio ubi daguessati. i. secūda
בְּנִין פּוֹעֵל Passiua eius.
- בְּנִין הַפְּעִיל** Cōiugatio fecit facere. i. tertia.
בְּנִין הוֹפְעֵל. f. הפעל Passiua eius.
- בְּנִין פְּעַל מְרֻבֵּעַ** Cōiugatio verbi quadrati. f. quarta.
בְּנִין הַתְּפַעֵל Passiua eius, quæ dicitur fecit se.
- Ⓒ** **פּוֹעֵל** Vox actiua verbi.
פְּעוּל Vox passiua verbi.
- Ⓒ** **עָבַר** Præteritum. f. indicatiui.
צִוִּי Imperatiuus.
- Ⓒ** **מְקוֹר** Infinitiuus, & dicitur origo. f. fons
זְמַן Tempus. **עָבַר** Præteritum.
הוּה Præsens. **עָתִיד** Futurum.
- Ⓒ** **לְשׁוֹן יְחִיד** Lingua vni⁹. i. numer⁹ singularis
לְשׁוֹן רַבִּים Lingua plurium. i. pluralis.
- Ⓒ** **מְדַבֵּר בְּעַדוֹ** Loquens de se. i. prima p̄sona.
מְדַבֵּר לְנוֹכַח. f. נִמְצָא Inuentus vel loquens è regione,
 idest secunda persona.
- Ⓒ** **נִסְתָּר. f. מְדַבֵּר שְׁלֵא לְנוֹכַח** Occultus. f. loquēs nō è re/
 gione. i. tertia persona.
- Ⓒ** **לְשׁוֹן זָכָר** Lingua masculi. i. gen⁹ masculinum.
לְשׁוֹן נְקֵבָה Lingua foemine. i. gen⁹ foemininū
- Ⓒ** **בִּינוּנֵי הַפּוֹעֵל** Inter medium actiuum.

Ino

TERMINORVM

בִּינוּנֵי הַפְּעוּל	Inter mediū passiuū. f. participiū.
אֵיתָן	Futuro.
פְּעֻלִים שְׁלֹמִים	Verba perfecta. f. regularia.
אֲבָנִים שְׁלִימוֹת	Lapides integri. i. verba pfecta.
אֲבָנֵי צִזִּית	Lapides secti. i. verba irregularia.
פְּעַל עוֹמֵד	Verbū stās. i. absolutū à regimine.
פְּעַל יוֹצֵא	Verbum exiens, idest transitiuū
vel regens casum.	
הַפְּעֻלִים רַכְרִים	Verba defectuosa, scilicet quæ per dunt litteras in processu coniugationis.
הַפְּעֻלִים הַנְּחִים	Verba ociosa. f. in litteris.
הַפְּעֻלִים הַכְּפּוּלִים	Verba duplicata.
פְּעֻלֵי הַכְּפּוּל	Verba duplicationis. f. litterarum.
בֶּן שְׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת	Filius trium litterarum. f. verbum.
בֶּן אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת	Filius quattuor litterarum.
בֶּן חֲמֵשׁ אוֹתִיּוֹת	Filius quinque litterarum.
הַפְּעֻלִים הַפְּשוּטִים	Verba plana. f. q̄ nō sunt cōposita.
הַפְּעֻלִים הַמּוֹרְכָּבִים	Verba superposita. i. composita.
מִלָּה פְּשוּטָה	Dictio plana. i. non composita.
מִלָּה מּוֹרְכָּבָת	Dictio superposita. i. composita.
מִלָּה בֵּת שְׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת	Dictio filia trium litterarum.
בֵּת אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת	Filia quattuor litterarum.
בֵּת חֲמֵשׁ אוֹתִיּוֹת	Filia quinque litterarum.

¶ Tabulæ finis, in qua vocabula posita sunt quæ in vocabulario magno, non inueniuntur, & sunt frequentia in commentariis doctorum, alia vero vocabula ad hoc uegocium pertinentia, & hic non expressa, in nostra introductione grammatica requirenda sunt.

T Andem in calce huius nostri operis, libuit ad theologorum usum facillimum annotare hic cathalogum vel potius epilogum iudicum, & regum iudeorum, simul atque pontificum sacerdotum & prophetarum, tam maiorum, quam minorum in veteri lege nominatissimorum. Et quidem in iudicibus & regibus Israel, & Iuda notabimus tempora sui regiminis, & loca sacrae scripturae instrumenti veteris, vnde haec excerpta sunt.

NOMINA IVDICVM ISRAEL.

C Anni
guberna
tionis.

	יהושע	Iosuae. Iosuae. 1.
40	עֶתְנִיָּאל בֶּן קַנָּז	Othoniel filius Quenez. Iudic. cap. 3.
80	אֶהוּד בֶּן גֵּרָא	Aiod filius Guera. Iudic. cap. 3.
	שִׁמְגַר בֶּן עַנַּת	Samgar filius Anath. Iudic. 3.
40	דְּבוֹרָה	Debora. cap. 4. et. 6.
40	גִּדְעוֹן בֶּן יוֹאָשׁ	Gedeon filius Ioas. cap. 6. 7. 8.
3	אֲבִימֶלֶךְ	Abimelech. cap. 9. 10.
25	תּוֹלַע בֶּן פּוּאָה	Thola filius Pua. cap. 10.
22	יָאִיר הַגַּלְעָדִי	Iair galaadites. cap. 10.
6	יֵפְתָח	Iepthe. cap. 11. 12.
7	אֲבֵסָן	Abessan. cap. 12.
10	אֵיחָלֹן הַזְּבֻלוֹנִי	Aihalon zabulonites. cap. 12.
8	עַבְדֹן בֶּן הֵלֵל	Aabdon filius Hellel. cap. 12.
20	שַׁמְשׁוֹן	Samson. cap. 13. 14. 15. 16.
40	עֵלִי	Heli. 1. Regum. primo & 2.
	שַׁמּוּאֵל	Samuel. 1. Regum. 1. 2. 3.
	יֹאֵל וְאַבְיָה בְנֵי	Ioel & Abia filii sui. 1. Regum. 8.

Saul

NOMINA REGVM ISRAEL.

¶ Anni re
giminis.

	שָׂאוּל	Saul. 1.Regum. cap.10.
2	אִישׁ בֶּשֶׁת בְּנוֹ	Ifboseth filius eius.2.Regum.2.
40	דָּוִד	David. 2.Regum.2.
40	שְׁלֹמֹה בְּנוֹ	Salomon filius eius. 3.Regum.1.
22	יֵרֹבֹעַם בֶּן נָבַט	Ieroboam filius Nabath.3.Reg.12.
2	נָדָב בְּנוֹ	Nadab filius eius. 3.Regum. 15.
24	בַּעְשָׁא בֶן אַחִיָּה	Baasa filius Aachias. 3.Regū.15.16.
2	אֵלָה בֶּן בַּעְשָׁא	Ela filius Baasa. 3.Regum.16.
7.Dies.	זַמְרִי	Zamri. 3.Regum.16.
12	עַמְרִי	Aamri. 3.Regum.16.
22	אַחָב בְּנוֹ	Achab filius eius. 3.Regum.16.
2	אֲחַזְיָהוּ בְּנוֹ	Ochozias filius eius. 3.Regum.22.
& quarto, Regum primo.		
12	יֵהוֹרָם אָחִיו	Ioram frater eius. 4.Regum.1.
28	יֵהוּא בֶן יֵהוֹשָׁפָט	Iehu filius Iosaphath.
	בֶּן נַמְשִׁי	Filiū namsi.4.Reg.9.10.
17	יֵהוּאֲחָז בְּנוֹ	Ioachaz filius eius. 4.Regum.13.
16	יֹאָשׁ בְּנוֹ	Ioas filius eius. 4.Regum.13.
41	יֵרֹבֹעַם בְּנוֹ	Ieroboam filius ei⁹. 4.Regum.14.
6.Mēses.	זַכַּרְיָה בְּנוֹ	Zacharias filius eius.4.Regum.15.
1.Mēse.	שָׁלוּם בֶּן יָבֵשׁ	Salum filius Iabes, 4.Regū.15.
10	מַנַּחֵם בֶּן גַּדִּי	Manachem fili⁹ Gadi.4.Regū.15.
2	פִּיחָה בְּנוֹ	Phaqee filius eius. 4.Regum.15.
20	פִּיחָה בֶן רֹמֵלִיהוּ	Phaqee filius Romelie.4.Regū.15.
9	הוֹשֵׁעַ בֶּן אֵלָה	Hose filius Ela. 4. Regum.16.

Robo

NOMINA REGVM IVDÆ.

¶ Anni re
giminis.

- 17 רֹבּוֹאָם Roboam. 3. Regum. 12. et. 14.
 3 אַבְיָם בְּנוֹ Abiam filius eius. 3. Regum. 15.
 41 אֶסָא בְּנוֹ Afa filius eius. 3. Regum. 15.
 25 יְהוֹשָׁפָט בְּנוֹ Iosaphath filius eius. 3. Regum. 22.
 8 יְהוֹרָם בְּנוֹ Ioram filius eius. 4. Regum. 8.
 7 עֲתַלְיָה Athalias. 4. Regum. 8. et. 11.
 1 אֲחִזְיָהוּ בֶן יְהוֹרָם Ocozias filius Ioram. quarto Re-
 gum octavo.
 40 יְהוֹאָשׁ Ioas. 4. Regum. 12.
 29 אַמַּסְיָה בְּנוֹ Amasias filius eius. quarto Regum
 decimo quarto.
 52 עֲזַרְיָה בֶן עֲזַרְיָה. 1. עֲזַרְיָהוּ בְּנוֹ Azarias vel Vzias filius eius.
 4. Regum. 15. et. 2. Paralippo. 26.
 16 יוֹתָם בְּנוֹ Iotham filius eius. 4. Regum. 15.
 16 אַחָז בְּנוֹ Achaz filius eius. 4. Regum. 16.
 29 חֲזַקְיָהוּ בְּנוֹ Ezequias filius eius. 4. Regum. 18.
 55 מְנַשֶּׁה בְּנוֹ Manases filius eius. 4. Regum. 21.
 2 אַמּוֹן בְּנוֹ Amon filius eius. 4. Regum. 21.
 31 יְאֹשָׁיָהוּ בְּנוֹ Iosias filius eius. 4. Regum. 22. et
 secundo Paralippo. 34.
 3. Mēses. יְהוֹאָחָז בְּנוֹ Ioachaz filius eius. 4. Regum. 23.
 11. Annos. יְהוֹיָקִים אַחִיו Ioiaquim frater eius. quarto
 Regum. 23.
 3. Mēses. יְהוֹיָכִין בֶּן יְכִנְיָה בְּנוֹ Ioachin vel Iechonias
 filius eius. 4. Regum. 24. et. 25.
 11. Anni. צִדְקִיָּהוּ Sedequias. 4. Regum. 24.

Aha

NOMINA PONTIFICVM,

אֶהֱרֹן	Aharon Pontifex. Exodi. 28.
אֶלְעָזָר בֶּן־	Elazar filius eius Pontifex. Leuitici. 10. et Nume. 20.
אֶיֶתָמָר אָחִיו	Ithamar frater eius. Leuiti. 10.
נָדָב אָחִיו	Nadab frater eius. Leuiti. 10.
אֲבִיהוּ אָחִיו	Abihu frater eius. Leuiti. 10.
פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר	Phinees filius Elazar Pōti. Nu. 24.
אֲבִישׁוּעַ בֶּן־	Abisue filius eius Pōti. 1. Paral. 6.
בֹּקִי בֶּן־	Boqui filius eius Ponti. 1. Paral. 6.
עֹזִי בֶּן־	Ozi filius eius Pōtifex. in eodem.
עֵלִי	Heli. Pontifex. primo Regum. 1.
חֹפְנִי בֶּן־	Ophni filius eius. in eodem.
פִּינְחָס אָחִיו	Phinees frater eius. in eodem.
זַרְחִיָּה בֶּן־עֹזִי	Zaraias. Pontifex filius Ozi. primo Paralippomenon. 6.
מֵרַיֹת בֶּן־	Meraioth filius eius Ponti. in eodē.
אֲמַרְיָה בֶּן־	Amarias filius eius Ponti. in eodē.
אֲחִיטֹב בֶּן־	Achitob filius eius Ponti. in eodē.
אֲחִיטֹב בֶּן־פִּינְחָס בֶּן־עֵלִי	Achitob filius Phinees filius Heli Pontifex. Neemi. 11.
אֲחִימֶלֶךְ	Achimelech. primo Regum. 21.
אֶבְיָתָר בֶּן־	Ebiathar filius eius Pontifex. primo Regum. 30. et. 2. Regum. 15. et. 20.
יְהוֹנָתָן בֶּן־	Jonathan filius eius. 2. Regum. 15.
צְדוֹק	Sadoc. Pōti. 2. Regū. 15. 20. et. 3. Re. 1.
אֲחִימַעַץ בֶּן־	Achimaas fili⁹ eius Pōti. 2. Reg. 15. 18
עֲזַרְיָה בֶּן־	Azarias filius eius Ponti. 1. Paral. 6.
עִירָא הִיֶּאֱוָרִי	Hira hiraites. 2. Regum. 20.

Ioia

ET SACERDOTVM ISRAEL.

- יהוידע Ioiadaa. Pontifex. 4. Regum. 11.
זכריה בןו Zacharias filius eius. 2. Paralippo. 24.
יוחנן בן עזריה בן אחימעץ Iohanan Pontifex filius
Azarie filii Achimaas. 1. Paralippo. 6.
עזריה בןו Azarias filius eius Ponti. in eodem. et. 2. Para. 26.
אמריה בןו Amarias filius eius Ponti. 1. Paral. 6.
אחיטוב בןו Achitob filius eius Ponti. in eodem.
צדוק בןו Sadoc filius eius Ponti. in eodem.
שלום בןו Salum filius eius Ponti. in eodem.
חלקיה בןו Helquias filius eius Pontifex. in eodem.
עזריה בןו Azarias filius eius Pontifex. in eodem.
שריה בןו Saraias filius eius Pontifex. in eodem.
Et quarto Regum. 25.
יהוצדק בןו Iofadac filius eius Pontifex. in eodem.
et Esdre. 3. et Aggei. 2.
יהושע בןו Iosue filius eius Pontifex. Esdre. 3. et
Aggei secundo.
יורקים בןו Iotaquim filius eius Pontifi. Neemiae. 12.
עזרא בן שריה Esdras filius Saraie. Esdre. 7.
צפניהו Sophonias Ponti. 4. Regum. 25.
אלישיב Eliasib Pontifex. Neemiae. 3.
יוחנן בןו Ioanan filius eius Ponti. Neemiae. 12.
ירמיהו בן חלקיהו Hieremias filius Helquiae. Hiere. 1.
נחמיה Neemias, neemiae. 1. et. 12.
יהודה Judas Pontifex. Neemiae. 11.
יודוע Iadoaa Pontifex. Neemiae. 12.
Et alios plures sacerdotes reperies. Esdre. 2. et. 7. et
Neemiae. 11. et. 12.

Onias

De istis Pōti. in libris Maccabeorū. et in Ecclesiastico.

חַנַּנְיָהּ .י. אֲנִיָּהּ	Onias Pontifex.
שִׁמְעוֹן בֶּנוֹ	Symon Pontifex.
אֶלְעָזָר אַחִיו	Elazar frater eius Pontifex.
חַנַּנְיָהּ .י. אֲנִיָּהּ בֶּנוֹ	Onias filius eius Pontifex.
שִׁמְעוֹן בֶּנוֹ	Symon filius eius Pontifex.
אֲוִנְיָהּ בֶּנוֹ	Onias filius eius.
שִׁמְעוֹן בֶּנוֹ	Symon filius eius.
חַנַּנְיָהּ .י. אֲנִיָּהּ	Onias Ponti. Ecclesiastici. 50.
מַתְתִּיָּהּ בֶּן יוֹחָנָן	Mathathias filius Ioanan Pōtifex.
יְהוּדָה בֶּנוֹ	Iudas filius eius Pontifex.
יוֹנָתָן אַחִיו	Ionathas frater eius Pontifex.
שִׁמְעוֹן אַחִיו	Symon frater eius Pontifex.
יוֹחָנָן אַחִיו	Ioanan frater eius.
חַשְׁמוֹנָאִי	Hasmunai.

⌘ Aristobolus. Alexander. Hircanus. Antigonus.

⌘ Isti quattuor præfuerunt in templo Hierosolymitano post historiam Maccabeorum, & post editionem Ecclesiastici, sed eorum memoria sumitur ex libro Iosephi de antiquitatibus iudæorum. Et fuerunt simul Pontifices & Reges iudæorum. Post eos regnavit Herodes, sub quo natus est Christus deus noster.

⌘ NOMINA PROPHETARVM VE

eris legis, qui non scripserunt suas prophetias.

שְׁמוּאֵל Samuel. 1. Regum. 1.2. et. 3.

נָתָן Nathan. 2. Regum. 12.

גַּד Gad. 2. Regum. 24.

שִׁמְעֵיָהוּ Semeias. 3. Regum. 12.

Achias

אַחִיָּהוּ	Achias. 3. Regum. 14.
יְהוּא בֶן חַנָּנִי	Iehu filius anani. 3. Regum. 16.
אֵלִיָּהוּ	Elias. 3. Regum. 17.
מִיכָיִהוּ בֶן יִמְלָה	Micheas filius Iemla. 3. Regum. 22.
אֵלִישֶׁע	Eliseus. 4. Regum. 2.
דְּבוֹרָה	Debora. Iud. 4.
חַלְדָּה	Olda. 4. Regum. 22.

¶ NOMINA PROPHETARVM VE

teris legis , qui suas prophetias scripserunt.

מֹשֶׁה	Moyfes. Nu. 12. Deu. ultimo
יֵשַׁעְיָהוּ	Esaías.
בְּרֻךְ	Baruch.
יֵרֵמְיָהוּ	Hieremias.
יְחִזְקִיָּאל	Ezequiel.
הוֹשֶׁעַ	Hosee.
יֹאֵל	Ioel.
עָמוֹס	Amos.
עֻבְדִּיָּה	Abdias.
יוֹנָה	Jonas.
מִיכָה	Micheas.
נַחֻם	Nachum.
חַבְקֻק	Abaquq.
צְפַנְיָה	Sophonias.
דָּנִיֵּאל	Daniel.
אַגֵּיָּה	Aggeus.
זַכַּרְיָה בֶן בְּרַכְיָה	Zacharias filius Barachia.
מַלְאֲכִי	Malachias.

¶ Terminorum & pōtificum Catalogi. Finis.

❧ EIVSDEM

ALFONSI ZAMORENSIS

breuis tractatus de Orthographia hebraica, quæ potissimum versatur circa puncta vocalia, & litteras occiosas.

¶ PROLOGVS.

AD COMPLEMENTVM ARTIS grammaticæ hebraicæ necessarium duximus addere eius Orthographiæ regulas, ex vsu atque autoritate veterum hebræorum in hac re peritissimorū. Et licet hæc grammaticæ pars in omni alio idiomate sit valde accommodata, tamen in hebræo sermone censetur plurimum necessaria, eo quod hæc lingua præ aliis sit magis arida, & pauciora habens vocabula, cum sit maxime breuis & copiosa. Quare necessarium fuit in ea plurima vocabula esse æquiuoca, & plures habentia significationes sub eadem contextura litterarum. Ad explicandam ergo significatorum diuersitatem inuenta sunt puncta vocalia, nam eadē litteræ cum aliis atque aliis punctis aliam & aliam habent significationē, vt אֵלֶף aleph est docuit אֵלֶפֶת eleph vero est mille. ¶ Est præterea alia ad hoc ratio necessitatis punctorū vocaliū, quia cum eidē vocali latinæ correspōdeant plures punctorū differentia in hebræo, opus fuit per Orthographiæ regulas declarari, quādo & in quibus dictionibus

ORTHOGRAPHIAE

bus pro vocali. a. debeat poni punctus cameç hebraicus, & quando patha vel alius punctus. similiter loco vocalis. e. aliquando scribitur çere, aliquando çegol, vel seua &c. Vt superius in principio primi libri nostræ Artis declaratum est. Et per hunc etiam modū declaratur multiplex æqui-uocatio vocabulorum hebraicorū. nam לֵאלֹהִים el cum çere est deus. sed לֵאלֹהִים el cum çegol est articulus datiuī ca-sus. similiter מֵתִים methim cum çere in prima littera si-gnificat inmortuos. sed מֵתִים cum puncto seua significat viuentes mortales. Item punctus dagues in medio litteræ solet mutare significationē, & ita de aliis multis in sacræ scripturæ seriç. Discernuntur etiam per hæc puncta voca-lia diuersæ partes orationis, vt nomen, & verbum. Item accidētia partium, vt genus masculinum, & fœmininum, persona, numerus, & alia huiusmodi. ¶ Quare in hac or-thographia sequemur ordinem capitulorum grāmaticæ, scilicet de nomine, pronomine, & verbo. Quibus tamen quasdam præmittemus regulas generales quæ sequuntur.

¶ Caput primū, orthographiæ ponit quasdam regulas generales recte scripturæ hebraicæ.

H Arum regularum duo sunt genera. Quædam enim regulæ sunt de litteris, aliæ de punctis vocalibus, Ad intelligendas regulas de litteris repetimus hic in pri-mis alphabetum hebraicum, quod in principio nostræ huius Artis superius prælibauimus. אבגדהוזחטיךךלמםנןסעפףצץקרשת ¶ Sit igitur omnium hæc prima regula generalis orthographiæ nostræ, quod harum viginti & septem litterarum hæc quinque פֿןֿסֿןֿךֿ

sunt

CAP. PRIMVM.

sunt duplices, hoc est quinque binarii litterarum, & cuiuslibet binarii prior littera semper scribitur in principio vel medio dictionis, & nunquam in fine, posterior vero semper in fine, & nunquam in principio vel medio scribitur dictionis. Et ideo iste quinque posteriores dici solent litteræ finales, quæ etiam nunquam scribuntur cum punctis vocalibus, neque per seipsas faciunt syllabam, sed semper colliguntur ad syllabam litteræ præcedentis, excepta littera ך chaph, quæ nunquam venit sine apice cameç vel seua, & nunquam venit cum alio puncto vocali. similiter littera ן nun, aliquando venit cum puncto cameç, & nunquam cum alio apice. ¶ Secunda regula est, de quattuor litteris ociosis, scilicet ם ן ף ץ nam istarum nulla ponitur ociosa in principio dictionis, sed solum in medio vel fine. Differenter tamen, quia ן he littera semper fit ociosa in fine dictionis, & nunquam in medio, aliæ vero tres ם ף ץ possunt & in medio, & in fine fieri ociosæ. Insuper cum vltima littera dictionis subscribitur cum vocali puncto chiric semper debet addi iod ociosa in fine, vt Ecclesiastes secundo cap. ם אֲנִי בְּלִבִּי idest dixi ego in corde meo. & alibi sæpius in sacra scriptura. ¶ Tertia regula sit, de sex litteris, quæ recipere possunt dagues & raphe, scilicet ך ן ף ץ ן ן nam quælibet istarum semper venit scripta cum altero prædictorum punctorum, verum quando aliqua istarum litterarum existens in principio dictionis, sequitur immediate litteram ociosam, quæ erat in fine dictionis præcedentis, prope semper scribenda est cum puncto raphe vel sine dagues. Huius rationem

y

ass

ORTHOGRAPHIAE

assignant, quia litteræ ociosæ sunt litteræ nominis dei: cir-
ca quas omnis alia littera perdit suum rigorem, & humili-
atur ob reuerentiam illius nominis, ad hoc significan-
dum allegant quidam hebræi illum versum Psalmi.64.
וַיִּירָאוּ לְיֹשְׁבֵי קְצוֹת מַאֲוֹתֶיךָ idest timebunt qui
habitant terminos à signis tuis, vbi dictio אַוֹתוֹת quæ
significat signa, etiam solet accipi pro litteris, vt sit sen-
sus timebunt litteræ existentes in extremis dictionum à
litteris tuis, idest nominis tui. Et quodocunque duæ
istarum sex litterarum immediate sibiipsis iunguntur in
eadem dictione, communiter vna earum scribitur cum da-
gues, & altera cum raphe, & frequentius prior earum ha-
bet dagues, vt דִּבְק idest adhæsit. Et hoc maxime con-
tingit quando prior illa littera scribitur cum puncto se-
ua, vt בְּפֶרֶעַה idest in pharaone, ¶ Quarta regula est,
de his quinque litteris אֶהֶחֶר quæ non recipiunt da-
gues. nam omnes aliæ litteræ alphabeti hebraici possunt re-
cipere pūctum illum exceptis istis quinque, litteræ insu-
per quinque finales non recipiunt dagues præter chaph,
quæ aliquando scribitur cum dagues. Est etiam alia litte-
ra ׀ sin quæ nunquam scribitur sine puncto super eam
posito, qui ad partem dexteram dicitur siboleth, ad sini-
stram vero çiboleth hætenus de litteris.

¶ Dicamus iam de punctis vocalibus.

S Vpponamus in primis distinctionē decem pūctorū
vocaliū, nam eorū quinque sunt principales, quos he-
bræi vocāt מַלְכִים .i. reges, qui etiā, hoc versu denotātur
בִּיתוֹתֵי חֶתָם .i. sculpturæ sigilli, & sunt isti - cameç .. çere
holē

CAP. PRIMVM.

. holem ꝛ vau surec ꝛ chiric cum iod. alii quinque sunt
 minores, quos hebræi vocant עבדים .i. seruos, & sunt
 – pathach ., çegol ., cameç chateph ., surec trium pun-
 ctorū quem hebræi vocant קבוץ שפתים .i. cōiūctionē
 labiorū & chiric sine iod. alia vero duo pūcta, de quibꝫ su-
 pra in principio Artis grāmaticæ. s. ., seua & ., pathacha-
 teph apud hebræos, non dicūtur pūcta vocalia, sed mini-
 stri aliorū decē supradictorū. Et ratio est, quia nullꝫ istorū
 duorū solus scribi potest in aliqua dictione, nisi veniat
 alicui aliorū decē associatus. Vnde sit hęc prima regula ge-
 neralis de pūctis, qđ in dictione monosyllaba rarissime
 ponit̃ seua neqꝫ pathachateph. ¶ Secūda regula, qđ hęc
 tria pūcta vocalia. s. ., ., que dicūtur cōposita rarissime
 ponūtur nisi in quattuor litteris gutturalibꝫ, q̄ sunt iste.
 א ה ח ע ¶ Tertia regula de pūctis principalibꝫ sit hęc, qđ
 rarissime post pūctū principalē littera immediate sequēs
 in eadē dictione potest habere dagues, vt בָּקַד .i. visitauit
 דָּבַר .i. verbū. Excipitur ab hac regula casus ille, quo in
 littera pūcti principalis poneret̃ accētus dictionis, nā tūc
 littera sequēs bene posset habere dagues. Et hoc ratione
 illiꝫ accētus qui apte diuidit illū pūctū a dagues, vt לָמָּה
 .i. quare שָׁמָּה .i. ibi vel illic. Ratio huiꝫ tertiæ regulæ est,
 quia in quolibet puncto principali includitur vna littera
 ociosa occulta, quæ vt priꝫ diximꝫ post se nō admittit da-
 gues, vt בָּקַד .i. visitauit. nam in illo pūcto cameç includi-
 tur littera aleph ociosa. ¶ Quarta regula, qđ duę primę
 litteræ alicuiꝫ dictionis nunqꝫ ambæ veniūt cū eodē pun-
 cto seua, & si vtraqꝫ egeat puncto vocalis. e. sola vna earū

Y 2

scri

ORTHOGRAPHIAE

scribitur cū seua, altera vero cū çere. *çegol*, vt **פְּרָאֲשִׁית** idest in principio. Et quādocūq; post pūctū principale immediate sequitur seua in eadē dictione, fere semp ponitur accentus dictionis in illa littera puncti principalis, vt **פְּרָקְדוּ** idest visitauerunt **יָשְׁבוּ** idest habitauerūt **פְּרִינָחַס** idest phines. sed hoc non habet locum in punctis minoribus, vt **אֶפְקֹד** idest visitabo. ¶ Quinta regula, quod quādocūque finalis littera dictionis fuerit alterutra istarum duarum **ע** **ה** gutturalium, si debeat scribi cum puncto vocalis. a. ille debet esse pathach, & non cameç, vt **נֹחַ** idest Noe **יֵשׁוּעַ** idest Iesus **מֵשִׁיחַ** idest Christus. Econtra vero si vltima dictionis syllaba debeat scribi cum vocali. a. & post illum punctum sequatur littera ociosa **א** aleph, vel **ה** he punctus ille debet esse cameç, & non pathach, vt **גִּלְהָדָה** idest reuelauit **בָּא** idest venit **אֵמָה** idest ancilla. ¶ Sexta regula, quod punctus vocalis. u. qui dicitur surec quibus nunquā ponitur in fine dictionis, sed solum in principio vel medio. surec vero cum vau in omni loco poni potest. t. in principio medio & fine dictionis, vt **וּפְקְדוּהוּ** idest & visitabunt eum. ¶ Deniq; aduertendum, quod in cōmuni vsu præceptorum hebraicæ linguæ duo puncta vocalis. a. vocantur sic **קָמֶץ גָּדוֹל** idest cameç magnum **פְּתַח גָּדוֹל** idest pathach magnum, duo vero puncta vocalis. e. sic nominant. punctum çere, **קָמֶץ קָטָן** idest cameç paruum, çegol autem vocant **פְּתַח קָטָן**. pathach paruum. Hoc ideo dicimus ne latini hebraicam linguam discentes, ignorent vocabula hebraeorum & possint eos intelligere ad cōmunicandū cum eis.

Cap.

CAP. SECUNDUM.

¶ Cap. secundum, de Orthographia nominum, quantum ad omnes numeros eorum.

Veniendo iam ad regulas Orthographiæ speciales, a nominum recta descriptione incipiamus, & simul cum nominibus etiam pronomina declarabimus. Et pro facilitate doctrinæ huius, in primis supponendū est, quod sunt quædam analogiæ vel proportiones, ad quas reduci possunt omnia nomina, quas hebrei vocant **סָלָה** vel **מִשְׁקָל** idest pondus, **מִשְׁקָלִים** idest pondera, accipiendo, scilicet pondus methaphoricæ in vocibus pro simili sono vel prolatione quantum ad litteras & syllabas, eo modo quo metrificatores per consonantias sequuntur pondera vocabulorum. ¶ In proposito autem ponemus pondera ista ordine suo disposita, & per ea regulas Orthographiæ nominum declarabimus. Sunt autem huiusmodi pondera plurima, sed ex eis sola ea explicabimus, quæ magis difficilia sunt, & magis necessaria in usu communi sacrae scripturæ, & sunt quædam ficta vocabula a doctoribus hebræis inuenta, quæ nihil aliud significant quàm regulas Orthographiæ. In ordine vero istorum procedemus per numerum syllabarum a monosyllabis incipientes. Sit igitur omnium hoc primum pondus **לָהּ** pal, ad cuius proportionem multa nomina veniunt, vt **אָב** idest pater **רֹשׁ** idest ros **יָד** idest manus **רֹאשׁ** idest princeps, & alia multa. In quibus sit hæc regula Orthographiæ, quod huiusmodi nomina fere omnia scribenda sunt per *cameç*, tam in singulari, quàm in plurali, & in fine clausule. Sed quando aliquod istorum regit

Y 3 post

ORTHOGRAPHIAE

post se genitium cameç vertitur in pathach prope semper, vt יהוה יד idest manus domini. Et quando secunda nominis littera est gutturalis, etiam si non regat genitium potest scribi cum pathach, vt אָ אָ idest frater, אָ אָ idest laqueus, sed in fine clausulæ semp̄ huiusmodi nomina scribuntur per cameç. ¶ Secūdum pondus analogiæ, sit hoc אָ אָ pel, ad cuius proportionē veniunt, hæc nomina אָ אָ idest deus, אָ אָ idest mater, אָ אָ idest filius אָ אָ .i. peregrinus. In quibus sit hæc regula, quod fere semp̄ huiusmodi nomina scribēda sunt per çere in singulari numero, etiam in fine clausulę. Sed quādo regunt genitiuū scribuntur frequēter cum çegol, vt אָ אָ אָ אָ idest fili⁹ dei, אָ אָ אָ אָ idest fili⁹ hominis, excepto hoc nomine אָ אָ .i. nidus, quia quādo regit genitiuū mutat çere in pathach, vt אָ אָ אָ אָ idest nid⁹ auis, Duæ tamē sunt dictiones huius ponderis, quæ etiam si nō regant genitiuū semp̄ debent scribi cū çegol, scilicet אָ אָ idest articulus datiuī, & אָ אָ idest ne forte. Itē hæc dictio, אָ אָ idest mortu⁹ quando in plurali numero scribitur cū çere iuxta hanc regulā significat mortuos, quādo vero cum seua significat viuos mortales, vt etiā pri⁹ dictū est. Implurali autē numero nomina hui⁹ pōderis retinēt çere primæ litteræ, vt אָ אָ אָ אָ .i. peregrini אָ אָ אָ אָ .i. derisores. Excipiuntur tamē quedā noia sequētia, quæ mutāt pūctū çere singularis numeri in aliū pūctum in plurali, & fit ratione coincidentiæ .i. ne coincident cum aliis nominibus aliorum significatorum.

אָ אָ אָ אָ אָ אָ Deus, dii. אָ אָ אָ אָ אָ אָ Vexillū, vexilla.

אָ אָ אָ אָ אָ אָ Mater, matres. אָ אָ אָ אָ אָ אָ Capra, capræ.

Fili⁹

CAP. SECVNDVM.

בְּנֵי Fili, filii. עֵט עָטִים Calam, calami.

חֶךְ חֲכִים Palatū, palata. יַת עֲתִים Tempus, tēpora.

חֶץ חֲצִים Sagitta, sagitte. כֶּן קִנִּים Nidus, nidi.

לֵב לְבוֹת Cor, corda. קֶץ קִצִּים Finis, fines.

Ⓒ Tertium huius analo- יֶשֶׁן שֵׁנִים Dens, dentes.

gic pondus est פִּיל pil, ad cuius proportionem veniunt hæc nomina, אִישׁ idest vir, דִּין idest iudicium, סִיר idest olla, שִׁיר idest canticum, & alia plura, quæ scribenda sunt cum puncto chiric, tam in singulari numero, quam in plurali, & etiam in fine clausulæ, excepto hoc nomine, עִיר idest ciuitas, quæ in plurali numero facit,

עִירִים idest ciuitates. Ⓒ Quartum pondus est פֹּל pol, ad cuius proportionem veniunt hæc nomina, אֹר idest lux, אֹת idest signum, בּוֹר idest puteus, דּוֹר idest generatio, & alia plura. In quibus pūctus vocalis holcm nō mutatur à singulari in pluralem, nec etiam in fine clausulæ, exceptis his חֶק חֲקִים idest præceptum, præcepta, יוֹם יָמִים idest dies, dies, לוֹג לֹגִים idest mensura, mēsuræ. s. rerum liquidarū.

Ⓒ Quintū pōdus est פֹּל pul, ad cuius proportionē, hæc nomina procedūt, אֹד idest ticio, אֹר idest ignis, בּוֹר idest catulus, & alia plura. In quibus pūctus surec in nullo casu mutatur, hoc est, neq; in plurali numero, neque in fine clausulæ, neque cum regunt genitiuum. Hactenus de monosyllabis nominibus per quinque pōdera supradicta, in quibus omnibus regula generalis est, qđ pūctus vocalis primæ litteræ nominis non mutatur nisi in exceptionibus paucis iam positis.

Ⓒ Dicamus iam de nominibus duarum syllabarum.

Y 4

Vbi

Vbi aduertendum, quod in tribus vltimis ponderibus, scilicet pil. pol. pul. ponebatur littera media ociosa, idest vocalis quæ non sonat, ideo inter nomina dissyllaba incipiemus a pondere, in quo littera media est vocalis, sed non ociosa, hoc est פַּיִל pail, ad cuius proportionem veniunt, hæc nomina, אַיִל idest aries, בַּיִת idest domus, זַיִת idest oliua arbor, לַיִל idest nox. In quibus littera prima nominis subscribitur puncto pathach, & cum accentu in ea, sed in fine clausulæ pathach vertitur in cameç. Item quando nomen illud regit genitiuum post se pathach vertitur in çere, & similiter in numero plurali. Exemplum primi, בַּיִת אֱלֹהִים idest domus dei. Exemplum secundi, עֵינַיִם idest oculi. Et in his duobus mutationibus littera iod media manet ociosa. Ab hac vero regula formationis numeri pluralis excipiuntur quedam nomina, quæ aliter mutant punctum vocalem primæ litteræ, & in aliquibus eorum iod proferitur, nec manet ociosa, Qualia sunt hæc, בַּיִת בַּתִּים idest domus, domus, חַיִל חַיִלִים idest exercitus, exercitus, עֵיזֵר עֵיזֵרִים idest pullus, pulli, תִּישׁ תִּישִׁים idest hircus, hirci. ¶ Secundum pondus nominum dissyllaborum sit פַּחַל pahal, ad cuius proportionem veniunt, hæc nomina, דְּבַר idest verbum, עֲנַן idest nubes, נָחַשׁ idest serpens. In quibus vterque punctus vocalis de. a. debet esse cameç etiam in fine clausulæ, verumtamen quando tale nomen regit genitiuum primus punctus vertitur in seua, & secundus in pathach, vt דְּבַר יְהוָה idest verbum dñi, נָחַשׁ נְחָשִׁית idest serpens serpētis. Sed quando

CAP. SECVNDVM.

do littera prima nominis est gutturalis, etiam si tale nomen regat genitiuum vel formet pluralem numerum, cameç primæ litteræ vertit̃ in pathachateph, vt עֲנַן יְהוָה idest nubes domini, עֲשָׁן הָעִיר idest fumus ciuitatis, sed de hoc supra in cap. primo, in secunda regula de punctis vocalibus. Et in formatione numeri pluralis talium nominum primus cameç vertitur in seua, & secundus manet, vt חָכֵם חֲכָמִים idest sapiens, sapiētes, דְּבַר דְּבָרִים idest verbum, verba. Tria tamen ex his nominibus recipiunt dagues in vltima littera substantiali quādo formant numerum pluralem, hæc sunt גַּמְלִים גַּמְלָה idest camellus, camelli, קָטָן קְטָנִים idest paruus, parui, שֵׁפָן שֵׁפָנִים idest cuniculus, cuniculi. ¶ Hæc vero prædicta regula, de mutatione secundi cameç in pathach, quando nomen huius analogiæ regit genitiuum, etiam habet locum & obseruanda est in omnibus aliis nominibus dissyllabis quorum secundus punctus est cameç, quorum pondera hæc sunt פֶּעַל peal פֶּעַל pial פֶּעַל poal פֶּעַל pual. In numero autem plurali hæc quattuor pondera, etiam seruant cameç secundæ syllabæ, sicut alia suprædicta. primum etiam punctum pro maiore parte non mutatur in eis. Sunt & alia pondera in nominibus dissyllabis prædictis quattuor contraria, scilicet quæ habent primum punctum vocalem cameç, & secundum variant per vocales, ad hunc modum פֶּעַל pael פֶּעַל pail פֶּעַל paol פֶּעַל paul, Qualia sunt, זָקֵן idest senex, נָזִיר idest nazareus, גָּדוֹל idest magnus, בְּרוּךְ idest benedictus. In quibus sit hæc regula, quod quando regunt genitiuum
aut

ORTHOGRAPHIAE

aut formant numerū pluralem cameç vertitur in seua, vt נָזִיר אֱלֹהִים .i. nazareus dei נָזִירִים .i. nazarei. Excipiūtur tamē nomina quarti pōderis pahul, quia si habēt dagues in secūda syllaba prim⁹ pūctus cameç vertitur in pathach, vt תַּנּוּר תַּנּוּרִים .i. furnus, furni, nunq̄ tamē perditur pūctus vocalis. a. Et generaliter quādo nomē habet dagues immedia littera: nunq̄ vel raro mutāt vocalē primæ litteræ in formatione numeri pluralis vel si regit genitiuū. Secūdus vero pūctus vocalis fere semper manet, excepto pōdere pael, vt זְקֵן בֵּיתוֹ .i. senex domus suæ. ¶ Ad dīmus alia duo pondera vsitata in sacra scriptura. f. פֶּעוּל peol פֶּעוּלִים peul, Qualia sunt אֶפְרוֹד .i. suphumeralē אֶפְרוֹדִים idest termin⁹. In quorū pōderū primovocalis. e. scribitur per çere, in secūdo per seua. In quib⁹ nullus pūctus vocalis mutatur, siue regāt genitiuū, siue formēt pluralē numerū. ¶ Est deniq̄ aliud pōdus etiā frequentissimū in sacra scriptura. f. פֶּהֶל pehel, ad cuius proportionē hæc nomina procedūt, אֶבֶן lapis, אֶרֶץ idest terra, חֶרֶב idest gladius, מֶלֶךְ idest rex &c. In quibus vterq̄ pūctus vocalis est çegol, in aliquibus tamen primus pūctus est çere, vt חֶלֶב idest adeps, חֵלֶק idest pars &c. Et quādo vltima littera talis nominis fuerit gutturalis, secūdus pūctus vertitur in pathach, vt זֶבַח idest sacrificiū, סֶלֶע idest petra vel rupis &c. Sed in fine clausulę pathach efficitur cameç. Et quādo littera media est gutturalis ambę litterę primę veniunt cum pathach & accētū in prima, vt נֶעַר .i. puer. In omnibus autē aliis nominib⁹ huius proportionis cū fuerit finis clausulę prim⁹ pūctus vertitur in cameç, exce

ptis

CAP. SECVNDVM.

ptis aliquibus quæ suum punctum vocalis. e. obseruant etiam in fine clausulæ, Qualia sunt hæc. & quædam alia.

<p>בַּנֶּדֶךְ Idest pānus.</p> <p>בְּמַטָּח Idest confidentia.</p> <p>בְּפֶן Idest vitis.</p> <p>חֵלֶב Idest adeps.</p> <p>חֵלֶק Idest pars.</p> <p>מֶלֶךְ Idest rex.</p> <p>מִתְגַּבֵּר Idest frenum.</p>	<p>נֶגְדֵךְ Idest incōspectu.</p> <p>נֶדְרֵךְ Idest votum.</p> <p>נֶצַח Idest in æternum.</p> <p>סֵפֶר Idest liber.</p> <p>עֵדֶן Idest voluptas.</p> <p>עֵדֶר Idest grex.</p> <p>צֶדֶק Idest Iustitia.</p>
--	--

¶ Et licet quando huiusmodi nomina regunt gentium non mutant sua puncta vocalia, tamen in formatione numeri pluralis mutant primum punctum in seua, & secundum in cameç, vt מַלְכִים Idest panni, בְּנֵדָרִים Idest reges, נְדָרִים Idest vota, סִפְרִים Idest libri. Sed si prima nominis littera fuerit gutturalis, illa in plurali subscribitur cum pathachateph, iuxta regulam superius expositam, vt עֲבָדִים Idest serui, חֲלָבִים Idest adeps, חֲלָקִים Idest partes, & alia huiusmodi. Poterant hic alia multa pondera, & regulæ dari non solum de nominibus monosyllabis, & dissyllabis verumetiam de pollysyllabis, sed quæ positæ sunt hic, & supra in primo libro grammaticæ in capitulo de nomine, tam in regulis, quàm in exceptionibus earum, videntur sufficere ad introductionem incipientium, & ad communem vsum sacræ scripturæ. Dicimus tamen pro conclusione, quod in aliis om̄ibus pōderib⁹ vel nominibus a prædictis, & etiã in pollysyllabis nominib⁹ rarissime mutantur puncta vocalia duarū primarū syllabarum, neq; etiã in nomi-

nib⁹

ORTHOGRAPHIAE

nibus quorum prima littera est gutturalis, non mutatur
 dico in formatione numeri pluralis, in regimine genitiui
 neque in fine clausulae. Exemplum in nominibus dissyl-
 labis, זֶאֵב זְאֵבִים idest lupus, lupi. Exemplum in po-
 lyssyllabis, שׁוֹשַׁנָּה לְבָנֶיהָ idest later, lateres, שׁוֹשַׁנִּים
 idest lilium, lilia. Exemplum de prima littera
 gutturali, עֶמּוּד עֲמוּדִים idest columna, columnæ,
 חֶרֶץ חֲרוּצִים idest sollicitus, solliciti. ¶ Restat ad com-
 plementum Orthographiæ nominum, vt de vltimis syl-
 labis numeri pluralis dicamus, postquam de primis, &
 secundis in superioribus regulis diseruimus. Ad huius
 rei noticiam rememoramus terminationes plurales nomi-
 num esse duas, scilicet masculinorum in.im. foemininorū
 in.oth. ¶ Tūc sit hæc prima regula, quod terminatio plu-
 ralis in.im. scribenda est per pūctum chiric cum iod ocio-
 sa sequente, etiam si sit finis clausulae, דְּבָרִים idest verba.
 Et quando tale nomen plurale regit post se genitiuum,
 chiric mutatur in çere, & nihilominus manet iod littera
 ibi ociosa, vt דְּבָרֵי הַיָּמִים idest verba dierum. ¶ Secun-
 da regula, quod terminatio pluralis in.oth. scribenda est,
 per holem cum vau ociosa, etiam in fine clausulae pro ma-
 iore parte, vt אִשׁוֹת idest mulieres, & dato quod nomen
 illud plurale regat genitiuū punctus ille vocalis non mu-
 tatur, vt בְּנוֹת מַלְכִים idest filia regum. ¶ Tertia regu-
 la, quod numerus dualis, qui semper terminatur in.im.
 cum iod consonāte, requirit penultimā syllabam cum pū-
 cto pathach & cum accentu in eadem, vt יָדַי idest ma-
 nus, שְׁמַיִם idest coeli. Et si ante penultima syllaba ha-

bue

CAP. TERTIVM.

buerit punctum vocalis. a. ille debet esse cameç, vt patet in exēplis dictis. Et in fine clausulæ punctus ille pathach penultimæ syllabæ vertitur in cameç, vt Genesis primo, וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרִקְיעַ שָׁמַיִם idest & vocauit deus firmamentum cœlum. Hactenus de Orthographia nominum, quantum ad vtrunque numerum. ¶ Verumtamen est notandum, quod hoc nomen אֲשֶׁר asser si habeat litteram sin cum puncto çegol est relatiuum quis vel qui, vel coniunctio quod. si autem habeat sin cum çere est nomen vnius tribus israel, sed relatiuum inseparabile. scilicet וְשֶׁרֶטְוֹ habet punctum çegol, & post eum sequitur dagues, vt וְשֶׁרֶטְוֹ מִמֶּנּוּ idest lectulus qui solomoni.

¶ Cap. tertium, de casibus nominū, & de pronominibus, tam primitiuis, q̄̄ deriuatiuis.

IN capitulo quarto, secundi libri Artis grammaticæ dictum est, quod nomina hebraica per casus non variantur terminationibus, sed articulis, qui sunt duplices primi dicuntur inseparabiles, qui sunt quædam litteræ additæ nominibus per compositionem in principio dictionis designatæ in hac dictione. הַלֵּמֶךְ Oportet ergo videre quibus punctis vocalibus illæ litteræ debeant subscri. Sit ergo prima regula, quod quando prædictæ litteræ debent scribi cum puncto vocalis. a. ille pro maiore parte debet esse pathach, Cuius ratio est, quia littera prima nominis venit cum puncto dagues quem non potest præcedere punctus principalis, vt הַמֶּלֶךְ idest rex, לַמֶּלֶךְ idest regi, בַּמֶּלֶךְ idest rege, verum si prima nominis littera fuerit aliqua istarum quinque, א ה ה ע ר quæ non recipiunt

ORTHOGRAPHIAE

piunt dagues, tunc prædicti articuli possunt scribi cum cameç, vt **הָאִישׁ** idest vir, **לְאִישׁ** idest viro, **בְּאִישׁ** idest in viro. In hoc autē nomine, **אֶרֶץ** idest terra, quādo prædicti articuli veniunt cum cameç, mutatur çegol primæ litteræ in cameç, vt **הָאֶרֶץ** idest terra, **לְאֶרֶץ** idest terræ, **בְּאֶרֶץ** idest in terra. Hoc intelligitur verū nisi regat genitiuum, quia tunc non mutatur pūctus primæ litteræ, vt **בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים**. i. in terra Philistinorū.

¶ Secūda regula, qđ in nominibus duarū syllabarū, prima quādo prima littera fuerit gutturalis prædicti articuli sæpius veniunt cum pūcto çegol, **הַהָרִים** idest montes.

¶ Tertia regula, quod quando nomen regit genitiuum illi duo articuli lamed, & beth subscribuntur per seua, vt **בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים**. i. in terra Philistinorū. Eodē etiā modo pūctuat̄ istæ duę litterę in nomine pprio, vt Gen. 7. **וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ**. i. dixit deus noe. & Nume. 12. **בְּעֶבְדִי בְּמִשְׁחָה**. i. in seruo meo in Moyse. Hæc regula fallit quādo prima nominis littera scribit̄ per seua, quia tunc isti duo articuli subscribuntur per chirc, vt **לְשֹׁלֹמֹה** idest Salomoni, **בְּצִדְקָה** idest in iustitia.

¶ Quarta regula, quod articulus mem fere semper scribitur per çere, **מֵאִישׁ**. i. a viro, excepto quādo prima nominis littera venit cū seua, quia tunc mem scribitur p chirc, vt **מִצְדָּקָה**. i. de iustitia, & post litterā mem sequit̄ littera cū dagues, vt patet hic.

¶ Quinta regula, qđ littera he in principio dictionis posita, nō vt sit articulus designans casum, sed ad denotādū admirationē interrogatiōnem aut relationē si debeat scribi cū pūcto vocalis. a. ille erit

CAP. TERTIVM.

erit pathachateph. Exēplū de interrogatione, vt Exo.2. וְקָרָאתִי הָאֵלֶיךָ וְקָרָאתִי .i. si ibo & vocabo: Exēplū de admiratione, vt Gen.18. הֲשִׁפְטָה כָּל הָאָרֶץ .i. nūquid iudex omnis terre. Exēplū de relatione. Gen.46. כָּל הַנְּפֹשׁ לְבֵית .i. omnis anima de domo Iacob q̄ venit &c.

¶ Sexta regula, de his duab⁹ litteris כ caph, & ו vau q̄ solēt poni sēpi⁹ p cōpositionē in principio nominis. f. qđ istæ duæ litteræ, quādo debēt subscribi cū pūcto vocalis a. obseruāt regulā primā hui⁹ cap. quātū ad utrāq; partē ei⁹. Exēplū primū, vt כַּמֶּלֶךְ .i. sicut rex, וַיְלֵילָה .i. & nox. Exēplū secūdū, vt כְּבָאִישׁ .i. sicut vir, וַיֵּאָח .i. & frater.

¶ Variātur secūdo casus nominū p articulos separabiles qui & prepositiones dicūtur, de quorū recta pūctuatione sit hæc vnica regula, qđ לְ sel לְ el אֶת eth, veniūt cū çegol, & hoc verū est quādo, אֶת habet x̄gulā machaph alias scribit̄ p çere, sed מִן min מֵי him, veniūt cū chiric sinē iod octosa. Et hoc causa differētiae horū vocabulorū quādo sunt p̄positiones, & quādo sunt noīa aliarū rerū, quia tūc aliter pūctuātur, nā לְ sel est error לְ el est de⁹ אֶת est ligo מִן est gen⁹ מֵי est fortitudo.

¶ Dicam⁹ cōsequēter de p̄nominū Orthographia, q̄ vt superi⁹ dixim⁹ sunt duplicia. f. primitiua & deriuatiua. Primitiuū ergo p̄ nomē primę p̄sonę. f. אֲנִי .i. אֲנִי .i. ego. Primo modo scribit̄ aleph ei⁹ p pathachateph cū accētū in vltima, sed in fine clausule p cameç cū accētū in ea, vt Iu.15. וַיֹּאמֶר אֲנִי .i. & dixit: ego. Secūdo modo scribit̄ aleph p cameç, & cū accētū in vltima syllaba, sed in fine clausule cū accētū i penultima, vt Gen.25. כִּי עָרַף אֲנִי .i. q̄a lassus ego.

Geni

ORTHOGRAPHIAE

¶ Genitiuus huius pronominis, scilicet **לִּי** idest mei debet habere lamed cum dagues, vt differat ab illo nomine **לֵּי** qui est, est error vel dolus, secundi Regum tertio. In datiuo non dicimus **לִּי** eli ratione differentie ad nomē dei compositum, quod est deus meus, sed dicimus **לִּי** vel **לִּי** idest mihi, in quo venit aleph per çere, lamed per pathach, sed in fine clausulæ per cameç. Et generaliter hæc terminatio. at. in hebræo in quacunque dictione obseruat hanc regulam, quod venit cum puncto pathach & in fine clausulæ cum cameç, excepto hoc nomine dei **אֲדֹנָי** adonai quod semper scribitur cum cameç, ad differentiam eiusdem vocabuli quando est nomen pertinens ad homines qui dicuntur domini mei, & tunc obseruat dictam regulam. Alia est ratio, de hoc nomine **אֲדֹנָי** idest omnipotens quod scribitur iuxta regulam prædictam, quia non coincidit cum alio nomine ad homines pertinente. **¶** Accusatiuus huius pronominis, scilicet **אֶתִּי** habet primam litteram cum puncto holem cum deberet esse çere vel çegol, sed mutatus est punctus vocalis ratione differentie, ad hoc nomen compositum cum pronomine **אֶתִּי** quod est ligo meus. **¶** Ablatiuus, scilicet **מִמֶּנִּי** habet mem secundum cum çegol & dagues, & litteram nun cum dagues. Et similiter aliæ duæ voces eiusdem ablatiui, scilicet **מִמֶּנִּי** vel **מִמֶּנִּי** habent nun cum dagues, ad differentiam huius nominis **מִנִּי** quod numerum significat. Esaia. 65. **¶** Nominatiuus **אֲנִיחֵנוּ** idest nos habet aleph cum pathachateph & nun primum cum pathach. Eodem modo secunda vox eius, **נִיחֵנוּ** & in fine clausulæ nun venit per

per

CAP. TERTIVM.

per cameç. Tertia vox eius אָנָּךְ et genitiuus sequens, si
 militer & datiuus cum accusatiuo habent penultimã scri-
 ptam per cameç cum accētū in eadem, etiam si ponatur
 in fine clausulæ. Secunda vox datiuī אֵלֶיךָ venit cum
 puncto çere in vtraque syllaba, ad differentiam nominis
 compositi, אֵלֶיךָ idest principes vel fortes nostri quod
 habet çegol in secunda syllaba. Ablatiuus, מֵיָנֶכָּךְ idest
 nobis habet in secunda çegol cum dagues in duabus lit-
 teris. ¶ Secundæ personæ pronomē אַתָּה vel אַתְּ idest
 tu. In nominatiuo vox masculina habet aleph cum pa-
 thach, & thau cum cameç, sed in fine clausulæ vtraque
 littera habet cameç cum accentu in prima. Vox foemini-
 na habet pathach in prima littera, & seua cum dagues in
 secunda, etiam in fine clausulæ. Genitiuus, שֶׁלְּךָ idest
 tui in voce masculina habet çegol in prima littera, & seua
 cum dagues in secunda. Vox foeminina שֶׁלְּךָ habet çe-
 gol in prima littera, sed cameç cum dagues in secunda.
 Datiuī vox masculina, לְּךָ idest tibi, habet seua in prima
 littera. Vox secunda, אֵלֶיךָ prima habet çere in prima,
 & çegol in secunda cum iod ociosa. Vox foeminina, לְּךָ
 habet cameç in prima littera. Vox secunda, אֵלֶיךָ pri-
 ma habet çere in prima littera, & pathach cum accentu
 in secūda, sed in fine clausulæ pathach vertitur in cameç.
 Accusatiuī vox masculina prima, אֶתְּךָ idest te clara est.
 secunda אֶתְּךָ post primã litteram habet cameç in dua-
 bus sequentibus cum accentu in littera thau. Vox foemi-
 nina prima אֶתְּךָ habet litteram thau cum cameç, secun-
 da cum çere, & vtraque sine dagues. Ablatiuī vox masculi-

Z lina

ORTHOGRAPHIAE

lina, מִמָּךְ idest a te, habet secundā mem cum seua & dagues, vox foemina habet eandem mem cum çere & dagues. In omnibus vero casibus numeri singularis littera vltima chaph in vocibus masculinis habet punctum cameç in foemininis seua. ¶ Nominatiuus pluralis in voce masculina, אַתֶּם idest, vos venit aleph cū pathach & thau cum çegol & dagues. similiter in prima voce foemina, scilicet אַתְּ In secunda vero, scilicet אַתְּנָה venit aleph cum pathach, & thau cum çere & dagues & accentu, & finalis nun cum cameç. ¶ Genitiui vox masculina, וְשֵׁלְכֶם idest vestrum habet sin litteram cum çegol, & lamed cum cameç & dagues & caph cum çegol. Eodē modo scribitur foemina vox. ¶ Dativi prima vox masculina, לְכֶם idest vobis habet lamed cum cameç & caph cum çegol hoc verum est. In his tribus casibus .s. datiuo accusatiuo & ablatiuo, tam in voce masculina, q̄ in foemina. Secunda vox masculina, אֵלֵיכֶם habet aleph cum pathach, & lamed cum çere, & iod ociosa sequente. Eodem modo scribēda est prima vox foemina. אֵלֵיכֶן Aliaē duæ voces foeminæ .s. לְכֶן לְכֶנָה scribēde sunt sicut prima vox masculina. Et hoc differentiaē causa: nam hęc dictio לְכֶן cum puncto çere, est aduerbiū propterea. ¶ Accusatiui vtraque vox, אֶתְכֶם אֶתְכֶן idest vos habet aleph cū çegol. ¶ Ablatiui prima vox masculina, מִכֶּם idest a vobis ex dictis patet, quia chaph venit per çegol & cum dagues, secunda מִמָּכֶם habet secundam mem cum seua & dagues & chaph sine dagues. Eisdem modis scribendæ sunt duæ voces foeminæ.

Et

CAP. TERTIVM.

Et generaliter in hoc numero plurali omnes voces masculinae terminantur in littera mem, foeminae in nun per omnes casus. ¶ Tertiae personae primum pronomen, scilicet הוּ hu, idest ille scribitur in voce masculina per he cum vau surec & aleph ociosa, in voce foemina, הוּ idest illa scribitur per chiric in prima littera cum vau & aleph ociosis. Et aliquando loco vau ponitur iod ociosa. Genitiui vox masculina, הוּ idest illius habet lamed cum dagues, & in fine vau ociosa. Vox foemina scribitur eodem modo, sed cum he ociosa in fine, quae ab aliquibus scribitur cum puncto mapic, qui denotat genus foemininum. Datiui prima vox masculina, הוּ idest illi, venit cum vau ociosa in fine, & hoc ratione differentiae, nam eadem dictio cum aleph ociosa in fine, significat non. Secunda vox masculina. הוּ idest illius habet aleph cum çere, & lamed cum cameç cum iod ociosa sequente & in fine vau, quae recolligitur cum vocali praecedente. Est enim regula, quod omnis terminatio de הוּ idest illius semper scribitur cum cameç. Prima vox foemina הוּ idest illius habet lamed cum cameç, & in fine he cum mapic. Secunda vox foemina הוּ idest illius habet aleph per çere, & lamed cum çegol & accentu sequente iod ociosa, & he in fine cum cameç. Accusatiui vox masculina, הוּ idest illum clara est, nisi quae habet thau exile. Vox foemina habet he in fine cum mapic. scilicet הוּ. Ablatiui prima vox masculina, הוּ idest illius habet çegol cum dagues in secunda, mem cum accetu in eadem, & nun sequens etiam scribitur cum dagues. Secunda vox masculina הוּ idest illius in secunda littera nun, habet çere cum dagues

ORTHOGRAPHIAE

& cum accentu. Tertia vox masculina **זֶנֶהוּ** habet primā litteram cum çegol & accentu, & secundam cum seua. Vox vnica foeminina, **זֶנֶה** idest illa eodem modo scribenda est sicut prima vox masculina, excepta terminatio-
 ne. Nominatiuus pluralis in prima voce masculina, **הֵם** idest illi, habet he cum çere, secūda **הֵמָּה** similiter vt pri-
 ma habet he cū çere & accentu, & mem cū dagues. Eodē modo duæ voces foemininae **הֵנָּה** **הֵן** habent he cum çere & accentu, & in secunda voce venit nun cum dagues. In omnibus autem aliis casibus huius numeri pluralis, lit-
 tera he venit cū çegol, tam in vocibus masculinis, quā in foemininis, excepta secunda voce foeminina ablatiui **מֵהֵנָּה** quæ habet he cum çere, sicut in nominatiuo. Et similiter in isto pronomine omnes voces masculinae plu-
 rales terminantur in mem, & omnes foemininae in nun, Omnia alia clara sunt, nisi quod ille datiuus **לָמוּ** habet lamed cum cameç & accentu, ille autem datiuus **אֵלֵינוּ** habet duas primas litteras cum çere, sequente iod ociosa. In secundo pronomine tertie personæ/omnia clara sunt, exceptis nominatiuis, nam **זֶה** idest iste habet çegol in prima littera, & he ociosam in fine, **זֵאת** idest ista habet aleph ociosam in medio, **אֵלֵיהֶם** idest isti vel istæ habet aleph cum çere & accentu, & lamed cū çegol & dagues.

¶ De pronomibus deriuatiuis, quæ semper veniunt in compositione cum nominibus, dicemus secundum or-
 dinem capituli præcedentis, primo dicendo de nominibus compositis cum pronomine, quæ sunt monosyllaba, dein-
 de de aliis. Pro primis rememoranda sunt quinque pon-
 dera

CAP. TERTIVM.

dera vocabulorum prius declarata, scilicet כָּל כָּל כָּל
 כָּל כָּל כָּל In quibus omnibus fit hæc regula, quod Reg
 pro maiore parte talia nomina in sua compositione non
 mutant primum punctum vocalem, vt יָד idest manus,
 יָדַי idest manus mea, גֵּר idest peregrinus, גֵּרְךָ .i. pere/
 grinus tuus. שִׁיר idest canticum, שִׁירָו idest canticum
 eius, בּוֹר idest puteus, בּוֹרִי idest puteus meus, צוּר idest
 petra, צוּרוֹ idest petra sua. Ab ista tamen regula quæ
 dam nomina composita excipiuntur, nam בַּת idest filia,
 בַּתִּי idest filia mea mutat primum punctum in chiric,
 גֶּת idest torcular, גֶּתִי idest torcular meum, כֶּת idest
 bucella panis, כֶּתִי idest bucella mea, אִם idest mater,
 אִמִּי idest mater mea, חֵץ idest sagitta, חֵצִי idest sagitta
 mea, בֵּן idest filius, בֵּנְךָ idest filius tuus, & hoc in sola
 secunda persona, nam in aliis personis obseruat regulam,
 חֻק idest præceptum, חֻקִּי idest præceptum meum, Et
 quædam alia excipiuntur vt in sacra scriptura aparet.

¶ De nominibus autem compositis duarum syllabarum
 sit hæc regula generalis, quod omnes quinque analogiæ
 ponderum superius dictæ, & incipientes a vocali. a. qui est
 punctus cameç, in compositione cum pronominis pun
 ctus vertitur in seua, vt דְּבַר idest verbum, דְּבַרִּי idest
 verbum meum, זָקֵן idest senex, זָקֵנֶיךָ idest senes tui,
 & sic de aliis. Sed quando secundus punctus nominis fue
 rit vocalis. a. debet esse cameç in compositione, vt דְּבַרִּי
 idest verbum meum, דְּבַרְךָ idest verbum tuum, & in fi
 ne clausulæ vltima littera substantialis habet çegol, vt
 דְּבַרְךָ idest verbū tuū, דְּבַרוֹ idest verbum suū, exceptis

Z 3 his

ORTHOGRAPHIAE

his duobus quæ veniunt cum pathach. דְּבַרְכֶם דְּבַרְכֶן .
 Sed in nominibus illius ponderis פַּיִל pail in compo-
 sitionibus pronominis primus punctus pathach vertitur in
 in çere, vt בֵּית idest domus, בֵּיתִי idest domus mea,
 בֵּיתְךָ domus tua בֵּיתוֹ domus sua. In nominibus etiam
 huius ponderis פֶּהֶל pehel. pro maiore parte çegol vel
 çere primæ litteræ in compositione vertitur in punctum
 pathach, vt מֶלֶךְ idest rex, מֶלֶכְךָ מֶלֶכוֹ idest rex
 meus tuus suus. Aliquando ille punctus vertitur in chi-
 ric, vt סֵפֶר idest liber, סֵפֶרְךָ סֵפֶרוֹ .i. liber meus
 tuus suus. Aliquando ille punctus manet, & non muta-
 tur maxime, quando prima nominis littera fuerit guttu-
 ralis, vt חֵלֶק idest pars, חֵלֶקְךָ חֵלֶקוֹ idest pars
 mea tua sua. Et in quolibet horum membrorum reperiu-
 tur multa exempla in sacra scriptura. In aliis autem nomi-
 nibus non incipientibus a puncto vocalis. a. sed ab aliis,
 regula generalis est, quod pro maiore parte non mutant
 sua puncta prima in compositione cum pronomine, vt
 אֶזוֹר idest cingulum אֶזוֹרְךָ אֶזוֹרוֹ idest cingu-
 lum meum tuum suum, גּוֹרֵל idest fors, גּוֹרֵלְךָ גּוֹרֵלוֹ
 idest fors mea tua sua. גְּבוּל idest terminus גְּבוּלְךָ
 גְּבוּלוֹ idest terminus meus tuus suus. Hactenus de primo
 puncto vocali, in nominibus compositis. De secundo au-
 tem etiam dictum est, quod rarissime mutatur. De ter-
 tia vero syllaba inquam nomē compositum terminatur,
 Dicimus quod debet scribi cum illis punctis vocalibus
 in casibus obliquis quos superius notauimus in pro-
 nomine primitiuo. Exceptis quibusdam paucis in qui-
 bus

bus talis terminatio non obseruat, sed habet quandam
 aliam quæ in nullo casu pronominis primitiui in venie-
 batur, vt דְּבַרְךָ idest verbum tuum fœmininum, in
 quo nomine venit vltima littera cum çere. Eodem mo-
 do, דְּבַרְהוּ idest verbum suum masculinum. similiter
 דְּבַרָם idest verbum suum vel illorum דְּבַרָן idest ver-
 bum suum vel illarum. In quibus duobus vltima litte-
 ra venit cum puncto cameç. Alia plurima poterant hic
 adduci, quæ breuitatis gratia ommitimus putantes ista
 sufficere incipientibus, prouecti autem ex his multa alia
 intelligent. ¶ Denique addamus hic, quod hæc dictio
 כֹּל col idest omnis, quæ scribitur cum cameç & legitur
 per holem, in compositione pronominis mutat cameç
 in surec, & lamed venit cum dagues, vt כֹּלִי כֹלְךָ כֹּלֵנוּ
 כֹּלֵיכֶם כֹּלֵינוּ idest omnis ego tu, ille, nos, vos, illi.

¶ Capitulum quartum, de Orthographia
 verborum, quantum ad omnes voces &
 coniugationes. Et in primis dicemus de vo-
 ce actiua primæ coniugationis.

Procedemus circa descriptionem rectam seu Ortho-
 graphiam verborum hebraïcorum, tam regula-
 rium, quàm irregularium eo ordine quo supra in secun-
 do nostræ grammaticæ libro tradita sunt. Et quia ibi-
 dem capite septimo posuimus quattuor verborū regula-
 riū cōiugationes, quæ sunt istę פָּקַד פָּקַדְתָּ פָּקַדְתָּ
 Incipiam⁹ ergo a verbis primæ cōiugationis quorū exē-
 plar fuit, hoc ṽbū, פָּקַד .i. visitauit, de quo sit hæc prima
 regula, qđ prima positio verborū hui⁹ cōiugationis .i. ter-

ORTHOGRAPHIAE

tia persona singularis præteriti indicatiui modi, scriben-
 da est per cameç in prima littera & cum pathach & accē-
 tu in secunda, sed in fine clausulæ vterque pūctus debet
 esse cameç, vt Genesis.12. וַיְהִי וַיִּבְרַח אֶת שָׂרָה כַּאֲשֶׁר
 אָמַר idest & dominus visitauit saram sicut dixit. Verū vt
 alias diximus quando post tali verbi primam vocem se-
 quitur dictio monosyllaba vel dictio habēs accentum in
 prima syllaba, tunc & hoc verbum habet accentum in
 prima, vt Genesis primo, קָרָא לַיְלָה idest vocauit no-
 tem. & Numeri.27. וַיִּשְׁאַל לוֹ idest & interrogabit eū.
 Et quia etiam diximus, quod prima positio primæ con-
 iugationis est trifaria, in aliis duabus a prædicta, dicimus
 quod primus punctus debet esse cameç/secundus çere, vt
 חָפֵץ idest voluit, vel holem, vt יָכַל idest potuit &c. In
 aliis autem vocibus huius præteriti, tam in numero sin-
 gulari, quàm in plurali sit eadem regula generalis, quod
 quando primæ duæ litteræ debent scribi cum pūctis vo-
 calis. a. primus semper debet esse cameç, secūdus pathach,
 vt בִּקְרָתָּהּ idest visitasti, בִּקְרָתָי idest visitavi &c. verum
 in fine clausulæ, vt diximus vterque punctus debet esse ca-
 meç, vt Genesis tertio, מִפֶּנֶן אֲכַלְתָּ idest ex eo comedi-
 sti. Hæc etiam regula est vera in omnibus prædictis indi-
 catiui, tam in voce passiuā, quàm in actiuā/ & hoc in om-
 nibus coniugationibus, quando secunda littera habet pū-
 ctum vocalis. a. quia debet esse pathach, & in fine clausulæ
 cameç. Exemplum in secunda coniugatione, בִּקְרָתָּהּ idest
 visitasti. & Exodi. 34. שִׁבַּרְתָּ אֵשֶׁר idest quas fregisti.
 Vox autē fœminina tertiæ personę singularis huius præ-
teri

CAP. QVARTVM.

teriti, scilicet **בְּקִדָּה** debet habere punctum seu in secunda littera, sed in fine clausulæ eadem secunda littera debet habere cameç cum accentu, vt Iudicū. 5. **חָלַב נָתַנָּה** idest lac dedit. In secunda persona singulari masculina huius præteriti, **בְּקִדַּתְּ** idest visitaſti littera thau debet habere cameç cū dagues. In voce vero foeminina, **בְּקִדַּתְּ** eadem littera thau venit cum seua & puncto dagues. Et hæc regula secundæ personæ singularis huius præteriti in vtraque voce, est generaliter obseruanda in omnibus verborum vocibus & coniugationibus. In quibus & etiam in prima persona singulari, scilicet **בְּקִדַּתִּי** idest visitaui semper accentus venit in littera substãtiali media, nisi quãdo apponitur ei littera vau in principio, quia tunc accentus est in vltima syllaba, vt Deutero. 7. **וְאַכְלֶתְּ אֶת כָּל הָעַמִּים** idest deuorabis omnes populos. ¶ Tertia persona pluralis, scilicet **בְּקִדְּוּ** idest visitauerunt obseruat regulam tertiæ personæ singularis foemininæ prius dictã, sed eidem regulæ nūc addimus, quod quando littera media fuerit gutturalis, punctus seu vertitur in pathachateph, vt **צָעַקָה** idest clamauit, **צָעַקוּ** idest clamauerunt. ¶ Secunda persona pluralis, siue masculina, siue foeminina habet primam litteram cum pūcto seu a, & thau cum çegol, vt **בְּקִדַּתְּם** idest visitaſtis, sed si prima littera fuerit gutturalis seu vertitur in pathach, vt **אַהַבְתֶּם** idest amastis. ¶ Participii præsentis prima vox masculina singularis habet holem in prima littera cum vau ociosa sequente, quæ etiam aliquando non ponitur, & in secunda littera debet scribi cum çere & accentu in vltima, vt

ORTHOGRAPHIAE

פֹּקֵד idest visitans, vel qui visitat . Et hæc descriptio fit ratione differentiae ad quaedam nomina huius analogiae **פֹּהֵל** pohel , quæ in secunda littera habent punctum çegol & accentum in prima, vt **חֹדֶשׁ** idest mēsis , **קֹדֶשׁ** idest sanctitas , **שֹׁרֶשׁ** idest radix . In huiusmodi etiam nominibus quando littera media fuerit gutturalis ipsa scribitur per punctum pathach , vt **צֹהַר** idest fenestra , **בֹּחַן** idest arx , **דֹּחַן** idest milium . Quod in hoc participio nunquam contingit , verum si vltima eius littera fuerit hain y siue ח cheth, scribitur talis littera cum puncto pathach, vt **שׁוֹמֵעַ** idest audiens , **בּוֹרֵחַ** idest fugiens , Aliquando tamen illa littera vltima venit sine puncto, sed præcedens littera habet pathach. Psal. 95. **הַנּוֹטֵעַ אֶזְרָא** idest qui plantat aurem. ¶ Vox foemina huius participii , scilicet **פֹּקֵדֶת** idest quæ visitat habet duplex çegol in duabus vltimis eius litteris , sed in fine clausulæ littera media scribitur cum cameç cum accētū in eadem, vt prius habebat vt Iosua . 2 . **וּבַחוּמָהּ הָיָא יוֹשֶׁבֶת** . 2 . idest & in muro illa habitabat. ¶ Vox masculina pluralis, **פֹּקְדִים** idest qui visitant habet seua in secunda littera semper, nisi quādo littera media fuerit gutturalis, quia tunc loco seua scribenda est cū pathachateph, vt **אוֹהֲבִים** idest qui amant . Et in hoc puncto seua differt hoc participium a nomine plurali terminato in. im. quod pro maiore parte venit cum cameç , vt **חֳדָשִׁים** idest menses , **קֳדָשִׁים** idest sanctitates , **שִׁרְשִׁים** idest radices. ¶ Vox etiā foemina pluralis habet seua in media littera, & hoc etiam ratione differentiae dictæ ad nomina pluralia.

Futu

CAP. QVARTVM.

¶ Futuri indicatiui modi litteræ accidentales hac dictio-
 ne אָתִּיָּא memoratæ, scribendæ sunt cum puncto chirc
 in hac prima coniugatione, excepto aleph quod scri-
 bitur per çegol. Et hoc ratione differentiæ ad tertiam
 personam singularem masculinam eiusdem futuri, quia
 saltem in sono vocali coincideret cum ea, scilicet יִפְקֹד
 iphquod. **¶** Prima persona singularis huius futuri du-
 as habet voces earum prima, אָפְקֹד idest visitabo, ha-
 bet holem in media sua littera cum vau ociosa sequente,
 quæ tamen aliquando dimittitur. Secunda vox אָפְקֹדָה
 habet eandem mediam litteram cum seua. Et breui-
 tatis gratia, huius futuri omnes voces quæ sunt duo
 decim, duabus regulis Orthographiæ comprehen-
 di possunt, nam septem earum scribuntur cum holem
 in littera media, excepto si illa littera media vel vltima
 fuerit gutturalis, quia tunc scribenda est cum puncto
 pathach, vt אָשְׁמַע idest audiam, אָצַעַק idest clama-
 bo. Et in fine clausulæ pathach vertitur in cameç, vt
 Numeri decimo quarto. וְהָיָה לָא תִצְלַח idest & ipsa
 non proficiet. & Exodi vigesimo. לָא תִנְאָף idest non
 fornicaberis. Aliæ quinque voces huius futuri veniunt
 cum seua littera media, nisi fuerit littera gutturalis, quia
 tunc scribenda est cum pathach, vt אָפְקֹדָה idest cla-
 mabo, & in fine clausulæ punctus litteræ mediæ sem-
 per debet esse cameç, vt Numeri decimo sexto, וַיִּקְדְּשׁוּ
 idest & sanctificati sunt. Haftenus de toto futuro pri-
 mæ coniugationis in voce actiua, Sed pro aliis futu-
ris

ORTHOGRAPHIAE

ris & huius & aliarum coniugationum sit hæc regula generalis de litteris istis quattuor accidentalibus, scilicet quæ in prima cōiugatione, tam in voce passiva, quàm in actiua veniunt cum pūcto chiric, excepto aleph quod habet çegol, vt in voce passiva, אֶפְקַד תֶּפְקַד idest visitabor, visitaberis. ¶ In secunda autem coniugatione prædictæ litteræ in vtraque voce actiua & passiva scribuntur per seua, excepto aleph quod venit cum pathach, vt אֶפְקַד תֶּפְקַד idest visitabo, visitabis, אֶפְקַד אֶפְקַד idest visitabor, visitaberis. ¶ In tertia vero coniugatione eadem litteræ in voce actiua scribuntur cum pathach omnes. In voce passiva omnes cū furec vel cameçchateph, vt אֶפְקִיד אֶפְקִיד idest faciam visitare, אֶפְקִיד אֶפְקִיד idest visitabor. ¶ Denique in quarta cōiugatione hæ litteræ in voce actiua scribuntur, sicut in secunda coniugatione. In voce autem passiva scribuntur ad modum vocis actiuae primæ coniugationis, vt אֶתְפְקִיד אֶתְפְקִיד idest visitabo me, visitasti te. ¶ Aliæ autem mutationes pūctuationis harum litterarū futuri, quæ accidunt quando prima littera substantialis verbi fuerit gutturalis, iam declaratæ sunt in cap. septimo, secundi libri circa futurum primæ coniugationis. Solum restat futurum huius verbi, אָמַר idest dixit. nam sæpius in fine clausulæ littera eius media pūctuatatur cum çere loco pathach, vt Prouerbiorum primo, אָמַר יְהוָה תֵּאמַר idest dicta sua dicet. ¶ Imperatiui modi secunda persona singularis masculina tribus modis scribi solet, primo, פֶּקֶד idest visita, vbi prima littera pūctuatatur per cameç, & si gutturalis per pathach. Et quando illa littera fue-

fue-

fuerit aleph scribitur per çegol, vt Ezechiel. tertio, אָכַל
את המנלה הזאת idest comede volumen istud. Secun-
do modo ista persona scribitur per seua in prima littera,
& per holem in secunda, vt פָּקַד. Sed quando tertia huius
verbi littera habuerit accentum machaph, pūctus mediæ
litteræ holem vertitur in cameç proferendum vt holem,
vt Esaiæ . 38. אֲנִי יְהוָה זָכַר נָא idest obsecro domine
memento quaeso. Tertio modo hæc secunda persona scri-
bitur per seua in prima littera, & pathach in secunda, vt
פָּקַד et in fine clausulæ pathach vertitur in cameç, vt pri-
mi Regum tertio, שָׁב וְדָמָה idest reuertere & dormi.
De aliis autem vocibus huius imperatiui nihil aliud oc-
currit dicendum, quàm id quod dictum est in secundo libro
grammaticæ super imperatiuo primæ coniugationis.

¶ Infinitiuus primæ coniugationis semper est similis se-
cundæ personæ singulari masculinæ imperatiui, secundū
tres modos eius iā dictos. Ideo nihil hic amplius dicem⁹.

¶ Litteræ vero quattuor, quæ huic infinitiuo adduntur
pro gerundiis habendis, scilicet הַכֹּלֵל. In hac prima cō-
iugatione subscribuntur per chiric, & tunc prima littera
substantialis verbi scribitur cum raphe vel sine dagues,
excepta littera mem, quia post eam prima littera verbi ha-
bet dagues, & hoc ad supplendum litteram nun, quæ ibi
dimittitur, vt etiam dictum est in secundo libro gramma-
ticæ. Verum quando prima littera substantialis verbi fue-
rit gutturalis istæ quattuor litteræ perdunt chiric, & acci-
piunt quandoq; pathach, vt Psalmo nono, לְעִרְיָן אָנוּשׁ
idest ad fortificandum hominem, quandoque çegol, vt
ps.

ORTHOGRAPHIÆ

Psalmo.41. **אָמַר אֵלַי** idest in dicendo mihi . In aliis
 vero coniugationibus istæ quattuor litteræ gerundio-
 rum scribuntur per seua prope semper . ¶ Duæ autem
 litteræ denotantes subiunctiuum , scilicet **נָ** tam in ista
 quàm in aliis coniugationibus scribuntur per seua , vt
בְּפָקְדִי idest cum visitem, **בְּפָקְדֵינוּ** idest cum visitemus.
 ¶ Hæc de voce actiua primæ coniugationis. ¶ Passiuæ
 vocis primæ coniugationis præteritum in omnibus suis
 vocibus habet nun subscriptam cum chiric , deinde se-
 ptem ex illis vocibus habent pathach in littera media,
 aliæ duæ habent seua in eadem littera media. Exemplum
 primi , **נִפְקַד** idest visitatus fuit, **נִפְקַדְתָּ** idest visitatus
 fuisti. Exēplum secundi, **נִפְקְדָה** idest visitata fuit, **נִפְקְדוּ**
 idest visitati vel visitate fuerunt . Sed in fine clausulæ hoc
 præteritum mutat pathach in cameç , vt Esaiæ . 40 .
נִעְדָר idest nec vllum reliquum fuit . Quan-
 do autem prima verbi littera substantialis fuerit guttura-
 lis variantur puncta vocalia, vt in septimo capitulo secun-
 di libri, dictum est. ¶ In tempore præsentis omnes voces
 habent cameç in littera media , & hoc fit gratia differen-
 tiæ ad tempus præteritum, vt **נִפְקַד** idest qui visitatur,
נִפְקְדִים idest qui sunt visitati. ¶ In futuro iam dictum
 est, quod litteræ accidentales scribuntur per chiric/ & aleph
 per çegol, sed littera substāialis prima venit cum cameç:
 & habet dagues ad supplendum defectum litteræ nun,
 vt **אֶפְקַד** idest visitabor, **תִּפְקַד** idest visitaberis. ¶ In
 imperatiuo he littera accidētalis venit cū chiric, & prima
 verbi littera substantialis cū cameç & dagues , vt **הִפְקַד**
idest

CAP. QVARTVM.

idest visitare, vel sis visitatus. Eadē est descriptio infiniti-
 ui, vt **הִפְקִיד** idest visitari. Et in his omnib⁹ quādo prima
 verbi littera substantialis fuerit gutturalis vel res mutātur
 puncta vocalia litterarū accidentalū in çere, vt Gen. 42.
יֹאסֵר בְּבַיִת מִשְׁמֶרֶתְכֶם idest ligabitur in domo custodię
 vestræ. ¶ Participium vocis passiuae. s. **פִּקֹּד** idest visita-
 tus habet cameç in littera prima, & in aliis vocib⁹ eiusdē
 participii eadem prima littera habet seua, vt **פִּקֹּדָה** .i. vi-
 sitata, **פִּקֹּדִים** .i. visitati. ¶ De secunda cōiugatione.
 ¶ Præteriti indicatiui modi tertiã p̄sona singularis, quę &
 prima verbi positio duobus modis scribi potest, primo
 per çere in littera mediã & cum puncto dagues, vt **פִּקֵּד**
 secundo modo cum pathach & dagues in eadē littera me-
 diã, vt **פִּקֶּד** Sed quādo hæc vox venit cum accentu ma-
 chaph, tunc loco çere ponitur çegol, vt Prouerbiorū. 14.
בִּקֵּשׁ לֵץ חֵכְמָה וְאֵין .i. quærit derisor sapientiam & nō
 inuenit. Itē quando littera mediã fuerit gutturalis, vel res
 variantur puncta vocalia, vt alias in secunda coniugatio-
 ne dictum est. ¶ Tria etiam verba reperiuntur in sacra
 scriptura quæ veniunt cum çegol in littera mediã, hæc
 sunt, **דִּבֶּר** idest locutus est, **כָּבַס** idest lauit, **כָּפַר** idest pe-
 percit, quę etiã aliquando reperiuntur cum çere maxime
 in fine clausulæ, vt Iosue decimo quarto, **כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר**,
 idest sicut locutus est. Aliæ voces huius præteriti habent
 in littera mediã vocalem. a. cum pathach, & in fine clau-
 sulæ cum cameç, quando autem fuerit punctus vocalis. e.
 in littera mediã debet esse seua & in fine clausulæ çere, vt
 Deutero. 5. **אֲשֶׁר דִּבְּרוּ** idest quod locuti sunt, sed si ea-
dem

ORTHOGRAPHIAE

dem littera media vel etiam prima fuerit gutturalis mutantur puncta vocalia, vt alias dictum est. ¶ Participium actiuum praesentis, scilicet מִפְּקֹדַיִם habet mem litteram accidentalem cum seua, & primam litteram verbi substantialem cum pathach, & litteram mediam cum çere. In aliis autem tribus vocibus huius participii venit littera media cum seua, vt מִפְּקֹדֶה idest quæ visitat, מִפְּקֹדִים idest qui visitat. Sed quomodo littera media fuerit gutturalis vel res pathach vertitur in cameç, vt. 3. Regum. 19. מִפְּרֹק הַרִים idest subuertens montes, sed hæc exceptio maxime habet locum in aleph/ & res. ¶ Futuri indicatiui litteræ accidentales qualiter punctuari debeant superius dictum est in hoc capitulo, sed littera prima substantialis verbi venit cum pathach, & littera media venit cum çere, vt אֶפְקֹד idest visitabo. Sed quando littera media fuerit gutturalis vel res, tunc prima littera venit cum cameç, vt Psalmo. 15. אֲבַרֵךְ אֶת יְהוָה idest benedicam domino. Itē hoc verbum futurum, quando habet accentum macaph in fine, vel accentum dictionis in principio, tunc çere litteræ mediæ vertitur in çegol. Exemplum primi, Genesis. 44. יִדְבַר נָא עֲבָדְךָ הַבֵּר idest loquetur obsecro seruus tuus. Exemplum secundi Genesis tertio, וַיִּגְרֹשׁ אֶת הָאָדָם idest & eiecit adam, sed in fine clausulæ seua litteræ mediæ vertitur in çere/ & in ea ponitur accentus, vt תִּפְקֹדֵי idest visitabis. Et hæc eadem regula de puncto litteræ mediæ, scilicet seua seruit imperatiuo cū sua exceptione, vt פִּקְדֵי idest visita foemi. פִּקְדֵי idest visitate masculi. Secunda autem psona singularis masculina imperatiui. s. פִּקֵּד idest visita,

CAP. QVARTVM.

visita, venit cum çere in littera media, sed quando habet
 accentum macaph çere vertitur in çegol, vt Exodi. 11.
 דַּבַּרְנָא idest loquere nunc. Et quia ista eadem vox est
 infinitiuus eiusdem verbi, ideo seruat eandem regulam
 Orthographiæ, nisi quando componitur cum pronomi
 ne, quia tunc çere litteræ mediæ vertitur in çegol, vt
 Exodi. 4. נִמְאָז דַּבַּרְךָ idest etiã ex tũc de tuo loqui,
 pro quo nos habemus, postquam locutus est &c. ¶ Lit
 terę autem accidentales gerundiorum veniunt cum seua,
 sed mem cum chiric causa differentię ad participium su
 pradictum. ¶ Vocis passiuę huius secundę coniugatio
 nis Orthographia hac vnica regula comprehēdi potest,
 quod quando littera media verbi in præterito, & futuro
 habet punctum vocalis. a. debet esse pathach, sed in fine
 clausulę cameç, vt Esaiæ. 16. וְיִבְכְּרוּ מִים לֹא יִרְבֶּן idest in
 uineis non cantabitur. Sed participium vocis passiuę
 venit cum cameç in littera media. ¶ De tertia, & quar
 ta coniugatione. ¶ Præteritum vocis actiuę tertię con
 iugationis sub regulis superius dictis comprehenditur,
 scilicet quod quando littera media habet punctum voca
 lis. a. ille debet esse pathach, & in fine clausulę cameç &c.
 Omnia alia in arte declarata sunt. ¶ Participii præsentis.
 scilicet מִפְּקִידָא mem littera habet pathach, & hoc ratio
 ne seua sequentis, quod semper fere requirit punctum mi
 nus principalem ante se, & littera media scribitur cum
 puncto chiric, & littera iod ociosa, quæ in tota hac con
 iugatione nunquam deficit post punctum chiric. ¶ In
 futuro littera substantialis media venit cum chiric & iod

AA

ocio

n

ORTHOGRAPHIAE

ociosa, aliquando cum çere sine iod, sed quando vltima littera est gutturalis, littera media scribitur cum pathach, vt Genesis secundo, וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים idest & germinare fecit dominus deus. Et quodocunque punctus çere venit cum accentu machaph vertitur in çegol, & est regula generalis, vt quarti Regū quarto. וַתִּחְזַק בוֹ idest & apprehendit eum. ¶ In imperatiuo autem, & infinitiuo similiter est obseruanda regula de punctuatione litteræ mediæ, scilicet quando cum pathach, & quando cum çere &c. ¶ In voce autem passiua huius tertiae coniugationis venit littera he initialis cum surec, vel cum cameçhateph. In aliis autem omnibus sequitur suam vocem actiuam. ¶ De quarta coniugatione.

¶ In voce actiua cum habeat quattuor litteras semper post punctum vocalis. o. venit vau ociosa. In aliis autem sequitur regulas supra dictas. ¶ In voce autem passiua habet litteram medianam cum puncto dagues, & litteram præcedentem cum puncto minus principali, sed si littera media est aliqua illarum quinque, quæ non recipiunt dagues, tunc littera prima venit cum cameç, vt Deuteronomii. 29. וְהִתְבָּרַךְ בְּלִבּוֹ idest & benedicet sibi in corde suo. In aliis autem regulis, punctuationis hæc coniugatio sequitur modum præcedentium. Hæc tenus de verbis perfectis, seu regularibus.

¶ Capitulum quintum, de Orthographia compositionis verborum cum pronomibus, & de verbis irregularibus.

Se

CAP. QUINTVM.

S Equendo ordinem quem tenuimus in Artē gram-
 matica, dicamus hic etiam post quattuor coniuga-
 tiones verborum regularium, de compositione verbo-
 rum cum pronomibus. Pro quorum Orthographia
 supponamus, quod verba taliter composita habent quat-
 tuor litteras, vnde per singulas earum discurrentes nota-
 bimus punctuationes illarum. Rememorantes in primis
 exemplum primæ coniugationis, פִּקַדַּד idest visitauit,
 & quando componitur cum pronominē. In præterito
 tantum primæ coniugationis mutat cameç primæ litte-
 ræ in seua, vt פִּקַדְנִי idest visitauit me. quæ mutatio nō
 contingit in aliis temporibus primæ coniugationis, ne-
 que in præteritis vel aliis temporibus aliarum coniuga-
 tionum. ¶ De secunda littera dicimus, quod in tertiis
 personis vtriusque numeri huius præteriti, si littera me-
 dia debeat habere punctum vocalis .a. ille erit cameç,
 vt פִּקַדְנִי idest visitauit me, פִּקַדְךָ idest visitauit te,
 פִּקַדּוֹ idest visitauit illum, פִּקַדְנוּ idest visitauit nos,
 פִּקַדְכֶם idest visitauit vos, פִּקַדְדוֹם idest visitauit illos,
 פִּקַדְוֹנִי idest visitauerunt me. Excipiuntur duę composi-
 tiones, in quibus littera media venit cum pathach, ratio-
 ne puncti seua sequentis, vt פִּקַדְכֶם idest visitauit vos
 mascul. פִּקַדְכֶן idest visitauit vos foemi. Si autem pun-
 ctus litteræ medię non fuerit vocalis.a. sed alterius, ille nō
 mutatur in compositione, vt פִּקַדְנִי idest visitauit me,
 הִפְקִידְנִי idest fecit visitare me. In aliis autem sex vo-
 cibus huius præteriti punctus litteræ mediæ, scilicet
 pathach non mutatur, vt פִּקַדְתִּי idest visitasti me.

ORTHOGRAPHIAE

¶ De tertia vero littera dicimus, quod in tertiis perso-
 nis singularibus huius præteriti, scilicet פָּקַד פְּקַדָּה
 Cum ex grammatica nostra reperiantur viginti variatio-
 nes compositionis, quarum solæ quindecim habeant in
 littera tertia punctum vocalis . a. istæ sex earum פָּקַדְנִי
 פָּקַדְתֶּם פָּקַדְתִּי פָּקַדְתֶּךָ פָּקַדְתֶּנּוּ פָּקַדְתֶּן
 habent pa-
 thach in littera tertia, excepto in fine clausulæ, vt Esa. 49.
 יְהוָה מֵפֶטֶן קָרָאֵנִי idest dominus ab vtero vocauit me,
 aliæ vero nouem habent cameç, de aliis quinque nulla
 est dubitatio, quia sequuntur regulam nominis compo-
 si-
 ti cum pronomine, de quo supra. **¶** De compositione
 vero aliarum personarum omnium, huius præteriti cum
 pronomine, quantum ad pūctuationem tertiæ litteræ nul-
 la est difficultas, quia non habet in eis punctum vocalis.
 a. sed solum seua vel surec, vt פָּקַדְתִּיךָ idest visitauit te,
 פָּקַדְוּנִי idest visitauerunt me. **¶** De quarta denique lit-
 tera breuiter dicimus, quod debet scribi cum eisdem pū-
 ctis vocalibus, quæ notata sunt in Orthographia prono-
 minum deriuatiuorum, quantum ad vltimas syllabas eo-
 rum, hoc addito, quod quando quarta littera fuerit ה he
 vel ת thau & venerit cum puncto vocalis . a. ille debet esse
 cameç, vt פָּקַדְתֶּם idest visitasti illos, פָּקַדְתִּיהָ idest vi-
 sitauit illam. Verum aliqui hebræi volunt, quod quando
 littera præcedens thau habet accentum dictionis, tunc
 thau scribenda est cum pathach, vt פָּקַדְתָּם idest ipsa
 visitauit eos, excepto fine clausulæ, quia tunc debet esse ca-
 meç. **¶** In præsentis tempore participium vocis actiuæ,
 scilicet פּוֹקֵד solet habere mediam litteram cum çere, sed
in cō

CAP. QUINTVM.

in compositione quando illa media littera habet punctū vocalis.e. çere vertitur in çegol , פּוֹקֵדְךָ idest qui visitat te, פּוֹקֵדְכֶם idest qui visitat vos. In aliis omnibus debet se habere in suis terminationibus ad modū nominis cōpositi cū p̄nomine, de quo supra. ¶ Verū participiū. fœ. f. פּוֹקֵדֶת .i. quę visitat incompositione, primū çegol mutat in pathach, secundum in seua , פּוֹקֵדֶתִי idest quę visitat me , פּוֹקֵדֶתְךָ idest quę visitat te. In plurali hoc participium habet normam nominis compositi cum pronomine. ¶ In futuro denique indicatiui, in imperatiuo, & infinitiuo, modus descriptionis in Arte grammatica in capitulo de compositione verborum satis copiose declaratus est. ¶ Participium passiuę vocis, scilicet פִּקֹּד idest visitatus , incompositione mutat cameç , vt פִּקֹּדֵי idest visitatus meus. ¶ De verbis autem irregularibus sequendo ordinem tertii libri nostrę grammaticę , dicamus in primis de incipientibus a litteris / iod / nun, & lammed. Et in istis facilis est regula Orthographię, quia fere in omnibus sequuntur modum descriptionis verborum perfectorum per suas quattuor coniugationes, & si in aliquo differant ab eis in Arte grammatica declaratū est cum de talium verborum irregularitate ageremus . ¶ De verbis autem monosyllabis est aliquid speciale notandum. Et sit gratia exempli hoc verbū, בִּין idest intellexit . In cuius præterito tercię personę vtriusque numeri habent primam litteram cum cameç , vt Exodi . 4 . מִי שָׂם פֶּה לְאָדָם idest quis posuit os homini. & Genesis. 37. וַהֲיֵה קָמָה אֶלְפֵתִי idest & ecce surgebat mani

ORTHOGRAPHIAE

pulus meus . Item Iudicum quinto , בָּאוּ מְלָכִים idest
venerunt reges . In aliis autem personis , & vocibus hu-
ius præteriti prima littera venit cum pathach , & hoc pro-
pter seua sequens in eis , vt Numeri . 32 . וַהֲגִיֵּה קָמְתָם .
וַהֲגִיֵּה קָמְתָם idest & ecce surrexistis pro patribus ve-
stris . Sed in verbis monosyllabis desinunt in aleph om-
nes voces , & personæ huius præteriti habent primam lit-
terā cum cameç , vt Iudicū . 11 . וּמַדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי עַתָּה .
idest quare venistis ad me nunc . ¶ Participium præsen-
tis in istis verbis venit semper cum cameç in prima litte-
ra , vt בֵּן idest qui intelligit , vt שׁוֹב idest qui reuertitur .
Sed quia vox foemina singularis huius participii est si-
milis voci foemininæ præteriti , ideo debet distingui per
accentum , quia in præterito accētus est in prima syllaba ,
vt Gen . 29 . וַרְחֵל בָּאָה עִם הַצֹּאֵן idest & rachel venit
cum ouibus . In participio vero accentus est in vltima , vt
in eodem cap . וַהֲגִיֵּה רְחֵל בָּתּוֹ בָּאָה idest & ecce rachel
filia eius veniens . Et hæc regula sit generalis in omnib9
verbis , siue perfectis , siue imperfectis , in quibus prædictæ
duæ foemininæ sunt similes in præterito , & in præfenti .
¶ In futuro autem litteræ accidentales veniunt cum ca-
meç , vt Genesis . 6 . לֹא יָדוֹן רוּחִי idest non permanebit
spiritus meus in homine , sed in aliquibus verbis reperitū-
tur cum çere , vt Esaiæ . 49 . לֹא יִבְשׁוּ idest nō confundē-
tur . Et hoc maxime contingit quando prima littera est
gutturalis , vt secundi Regum cap . 2 . וַיֵּאֹר לָהֶם idest &
orta est lux ipsis . ¶ De imperatiuo , & infinitiuo non
opus est dare regulam , quia in illis est prima horum ver-
borū

borum positio, quæ præsupponitur. ¶ In voce passiva horum verborum vnius syllabæ, præteritum tempus habet in tertiis personis vtriusque numeri nun litterã accidentalem subscriptam per cameç, in aliis sex vocibus eiusdem præteriti eadem littera nun venit cum seua, vt Esaias decimo, וְנִחַכְמְתִי כִי נְבוֹנוֹמְתִי .i. in scientia mea quoniam intellectus fui. ¶ Participium præsentis temporis in voce masculina singulari habet nun cum cameç: in aliis tribus vocibus cum seua, vt נְבוֹן idest qui intelligitur, נְבוּנִים idest qui intelliguntur. ¶ In futuro autem, & imperatiuo ac infinitiuo, de Orthographia horum verborum nulla est difficultas, cum hæc verba careant secunda coniugatione. ¶ In tertia coniugatione istorum verborum, he, præteriti venit cum çere, vt Psal. 32. יְהוָה הִפִּיר עֲצַת נְוִים .i. dñs dissipat consilium gentium. Sed si littera vltima fuerit gutturalis, vel res tunc prima verbi littera substantialis venit cum pathach loco chiric, vt Exodi. 5. הִרַע לְעַם הַזֶּה .i. fecit malū populo huic. Verū in istis vrebis voces foemininæ, tã singulares, q̃ plurales, & in tertia p̃sona pluralis, habēt qđ venit dicta littera substãtialis prima, & he accidẽtalis cū çere, vt הִרַעַה הִפְרָה הִרְעוּ הִפְרוּ. In aliis personis venit he cum pathach, vt Exodi. 5. לִמָּה הִרְעוֹתָהּ .i. quare fecisti malum. Eadem regula seruit, quando prima littera fuerit gutturalis, vt Deute. 30. הִעִידוֹתִי בְכֶם .i. testificor in vos. ¶ Tẽpus præsens habet in singulari numero inem cum çere, & in plurali cum seua, vt Neemia. 8. וְהִלְוִים .i. & leuitæ faciebãt intelligere populū. מְבִינִים אֶת הָעָם

ORTHOGRAPHIAE

¶ In futuro litterę accidentales veniunt cum cameç & lit-
 tera prima substantialis cum chiric, & iod vel cum çere
 sine iod, vt Psalmo. 106. יָקַם סֵעֶרָה לְדַמְמָה idest statuit
 procellam eius in auram. Et quando prima littera substā-
 tialis fuerit gutturalis vel res, tunc çere vertitur in pa-
 thach, vt primi Regum. 26. לֹא אֶרְעֶ לְךָ עוֹד idest ne-
 quaquàm vltra tibi malefaciam. Eadem regula seruit im-
 peratiuo quando vltima littera fuerit gutturalis, vt Psal-
 mo. 38. רְשַׁע מִפְּנֵי וְאֶבְלִינָה idest remitte mihi, vt re-
 frigerer. Et in ipso imperatiuo venit he cum cameç, &
 prima littera substantialis per çere, vel chiric sicut in fu-
 turo, vt Danielis octauo, הִבֵּן לְהֵלֹז אֶת הַמְּרֹאָה idest
 fac intelligere istam visionem, & Prouerbiorum octauo,
 הִבִּינוּ פְתָאִים עֲרֻמָּה וְכִסְוִים הִבִּינוּ לֵב idest intelligi-
 te paruuli astutiam, & stulti animaduertite. In infinitiuo
 est eadem Orthographia, quæ in imperatiuo. **¶** Litteræ
 denotantes gerundia veniunt cum seua, excepto mem,
 quia veniunt cum çere. Et eodem modo erat dicendum
 in prima horum verborum coniugatione, excepta mem/
 quia venit cum chiric. **¶** In voce passiuā huius tertiæ
 coniugationis præteritum habet primam litteram substā-
 tialē cum pathach, vt Hieremias. 35. הוֹקֵם אֶת דְּבָרֵי יְהוֹנָדָב idest præualuerunt sermones Ionadab. Præsens
 habet eandem primam litteram cum cameç, & in futuro
 cum pathach. In quo etiam futuro si verbum desinat in
 aleph venit littera prima cum cameç, & eadem regula ob-
 seruatur in præterito, vt Ezechi. 40. כִּי לִמְעַן הִרְאֹתְךָ כִּי
 הוֹבֵאתָ הֵנָּה idest quia, vt ostendantur tibi adductus es
huc,

CAP. QUINTVM.

huc . Infinitiuus habet primam litteram cum pathach, sicut futurum. Imperatiuo vocis passiuæ prima littera venit cum cameç , sicut in præsentî . Sed in omnibus istis temporibus, quæ habent primam litteram cum pathach, in fine clausulæ ponitur cameç in eadem. ¶ Quarta cõ iugatio horum verborum habet in præterito vltimam litteram duplicatam cum çere vel pathach, vt Threnorũ primo , **אֲשֶׁר עוֹלַל לִי** idest quem vindemiauit me. In aliis temporibus, & modis sequuntur regulam verborum regularium. ¶ De voce passiuua sufficienter dictum est in arte nostra. ¶ De verbis, deinde desinentibus in he, Quale est , **נִלְה** idest reuelauit , & de terminatis in aleph, vt **קָרָא** idest vocauit, quia sufficienter dictum est, in suis capitulis tertii libri nostræ grammaticæ, nihil hic addimus de eorũ Orthographia, & si forte aliquid deest, ex dictis in hoc capite quarto præcedente cum regulis generalibus primi capituli huius tractatus haberi potest. ¶ Certum hoc verbum, **נָתַן** idest dedit in præterito & præsentî , sequitur Orthographiam verborum perfectorum , in futuro autem & imperatiuo ac infinitiuo thau littera media, quando requirit punctum vocalis. e. ille debet esse çere & cum dagues , vt Genesis primo , **וַיִּתֵּן** **אֶתְּם אֱלֹהִים בְּרִקְיעַ הַשָּׁמַיִם** idest dedit vel posuit ea deo infirmamento coeli , sed cum accentu macaph venit çergol loco çere, vt Psalmo. 17. **וַתִּתֵּן לִי מִגֶּן יְשׁוּעָה** idest dedisti mihi scutum salutis tuæ. ¶ De verbis duplicatis tandem dicamus, quod verbum duplicatum trium litterarum in præteriti habet primam litteram cum cameç, secũ

Ceter

ORTHOGRAPHIAE

secundam cum pathach ad modum primæ coniugationis verborum perfectorum, vt סָבַב idest circuiuit, sed in processu coniugationis cameç primæ litteræ vertitur in pathac ratione dagues sequentis, vt Threnorum . 4. צִיּוֹן כָּמִן בֵּית עֲוֹנֶיךָ בֵּית צִיּוֹן idest completa est iniquitas tua filia sion. Inuenitur tamen Leuitici. 25. vnum ex istis cum cameç loco pathach, vt וַיִּמָּר אֶחָיו עִמּוֹ idest & attenuatus fuerit frater tuus cum eo, sed de hoc aliqui hebræi dicunt, quod est verbum vnius syllabæ, & ideo venit cum cameç. ¶ In præsentī autē, & futuro, & in aliis modis sequentibus obseruant regulam monosyllaborum, de quibus supra. Et similiter in voce passiuā primæ coniugationis, nam secūda carent. ¶ In tertia vero coniugatione he præteriti venit cum çere. & similiter prima littera substantialis verbi, vt Genesis. 6. וַיְהִי כִּי הָחֵל הָאָדָם לָרֵב idest & fuit cum cœpissent homines multiplicari, sed in processu coniugationis he accipit pathach. ¶ In præsentī tempore littera mem vocis primæ singularis venit cū çere. & similiter prima littera substantialis, vt מַסֵּב idest qui facit circundare. In aliis vocibus mem venit per seua. ¶ In futuro & aliis sequentibus seruat regulam monosyllaborum, excepto puncto primæ litteræ substantialis, quia in istis venit per çere. ¶ De verbis autem duplicatis quattuor litterarum, sufficienter declarata est Orthographia in tertio libro nostræ grāmaticæ in suo capitulo, Ideo hætenus de Orthographia verborum sit satis.

¶ Cap. 6. & finale de Orthographia dictionum indeclinabilium, non omnium, sed notabiliorū.

Dis

CAP. SEXTVM.

Dictionum indeclinabilium, quas Hebræi *milla* vocant, Orthographia quattuor regulis fere cōprehenditur, non tamen sine exceptionibus. ¶ Prima regula, quod omnes dictiones indeclinabiles monosyllabæ, quæ veniunt ad proportionem huius ponderis, לַּל pal scribuntur per pathach, vt רַב idest multum, דַּי idest donec, vsque, sed in fine clausulæ debent scribi per cameç, vt Iudicum septimo, וְיִדְּ הָעָם רַב idest adhuc populus est multus. Ab hac regula excipiuntur dictiones sequentes, quæ in omni loco scribuntur per cameç, vt תַּנּוּ idest tunc, שָׁמָּה idest ibi, vel illic, כָּל idest omnis, quando venit cum accentu machaph, alias per holem. ¶ Secunda regula, de eisdem monosyllabis venientibus ad proportionem huius ponderis לַּל pel, quod debent scribi per çere, vt כֵּן idest ita, אֵין idest non. Ab hac regula excipiuntur dictiones sequentes, quæ scribuntur per çegol, vt לְּ idest ad, אֵת idest ad, quādo venit cum machaph, הִנֵּה idest ecce, quando cum machaph, אֵלּ idest ne forte. ¶ Tertia regula, quod omnes dictiones indeclinabiles pollysyllabæ terminatæ in vocalem. a. debent scribi cum pathach, etiam si fuerint ibi plures syllabæ eiusdem vocalis. a. & hoc nisi in fine dictionis ponatur aleph, aut he ociosa. Exemplum regulæ, vt אַחֲרַי idest post, אֲשֶׁר idest propter. Exemplum de littera ociosa / sit hoc, מִפְּתַח idest infra, אֲנִי idest obsecro. Sed si prædictas dictiones veniunt in fine clausulæ debent scribi cum cameç, etiam si fuerint plures syllabæ tales, vt Deuteronomii, 28.

ORTHOGRAPHIAE

יַעֲלֶה עֲלֶיךָ מֵעֵלָה מֵעֵלָה idest ascendet super te, eritque te sublimior. Ab hac regula excipiuntur dictiones sequentes, quæ ubique scribendæ sunt cum cameç si habeant vocalem. a. etiam si fuerint plurisyllabicae, vt מָחָר idest cras, כִּכָּה idest sic, אֱמֵן vel אֱוֵלָם idest vere vtique, יָשָׁר idest recte, אֲבָל idest sed, cuius sola vltima syllaba habet cameç & prima cum pathach, in quo non excipitur à regula. ¶ Quarta regula, quod omnes dictiones indeclinabiles incipientes ab aliqua istarum litterarum ב beth ל lamed מ mem, si habeant vocalem. e. ille debet esse seua, vt לְמַעַן idest propter, בְּעַד idest per vel pro, מְעַט idest parum. Sed duæ reperiuntur exceptiones de littera mem, vt מֵאַיִן idest vnde cum çere, מַה idest quid per çegol. ¶ Omnes autem dictiones indeclinabiles, quæ sub prædictis regulis quattuor non continentur, vario modo scribi solent, nam quædam earum referri possunt ad pondera nominum superius posita capite secundo huius tractatus, aliæ vero illa pondera non sequuntur, vt ergo tollatur omnis ambiguitas punctuationis earum, figillatim eas his notabimus.

¶ Præpositiones. לְמוֹ Ad, in, seua, holem.

אֶצֶל Prope, circa, çere, çegol. accentus in prima.

אַחֲרַי Post postea, pathach duo, çere.

בְּעִבּוֹר Propter, ob, pathach duo.

בְּגִלְגַּל Propterea, pathach tertiæ litteræ.

עֲקֹב Eo quod, çere, çegol. accentum in prima.

לְפָנַי Coram, ante, çere tertiæ litteræ.

לְבַד Solum, tantum, seua, pathach.

Con

CAP. SEXTVM.

נֹכַח	Cōtra, è regione, çegol duo. accentus in prima.
נֹכַח	Coram, contra, pathach. accentus in prima.
סָבִיב	Circum, cameç cum iod ociosa.
עֵבֶר	Trans, çere, çegol. accentus in prima.
עָלַי	Super, pathach, çere.
עַדִּי	Donec, vsque, pathach, çere.
קָרוֹב	Prope, cameç cum vau ociosa.
רְחוֹק	Longe, cameç cum vau ociosa.
Ⓜ אֲזַי	Aduerbia. Tunc, pathach duo.
הֵרִי	Heri, seua in prima.
אֲתֵמֵל	Heri, çegol in prima.
אֲמַשׁ	Heri nocte, çegol duo. accentus in prima.
עֶרֶב	Vesperis, duplex çegol. accentus in prima.
בֹּקֶר	Mane, çegol. accentus in prima.
כֵּן	Iam, seua, cameç.
מִתַּחַת	Infra, inferius. pathach duo. accentus in secūda.
מִמַּעַל	Supra, superius. pathach duo. cū dagues & accētū
אֵי	Vbi. pathach, çere, dagues in secunda. (ī secūda
אֵי	Vbi, çere cum iod ociosa.
מֵאַיִן	Vnde, çere, pathach. accentus in secunda.
לְאַיִן	Quo, qua, seua, pathach. accentus in secunda.
אֵיךְ	Quomodo, çere cum iod ociosa.
אֵיכָה	Quomodo, çere, cameç, iod ociosa.
אֵיכָה	Quomō, çere, cameç duo. iod ociosa. accēt⁹ ī se
מֵתִי	Quando, cameç, pathach. (cūda.
אֵינָה	Vbi, quo, duo cameç. accentus in prima.
אֵיפֹה	Vbi, çere, cum iod ociosa.
לְמָה	Quare, duo cameç, dagues ī secūda. accēt⁹ ī p̄ma

Qua

ORTHOGRAPHIAE

למה	Quare, cameç, çegol. accentus in prima.
מדוע	Quare, duo pathach, cū dagues, & accētū ī secū
זולתי	Nisi, præter, cameç. (da.
בלעדי	Nisi, præter, cameç, pathach.
בלעדי	Idem, cameç, çere.
אין	Ne, non, pathach, cum accentu in prima.
אפס	Sed, duo çegol. accentus in prima.
לולי	Nisi, çere in tertia.
אכן	Certe, vere, cameç, çere.
הכי	Idem, vel ita, vel bene, pathachateph.
הנה	Ecce, çere, cum dagues in secunda.
אחלי	Vtinam, tria pathach.
אחלי	Vtinam, duo pathach, çere.
אמת	Vere, duo çegol.
נכון	Certe, cameç cum vau ociosa.
כמה	Quantū, pathach, cameç cum dagues in secūda
זעיר	Parum, minus, seua, çere cum iod ociosa.
אולי	Forte, forsitan, pathach.
יחדו	Pariter, simul, pathach, cameç.
חי נפשי	Per vitā aiæ meæ, çere cū iod ociosa, pathach.
לותר	Magis. accentus in prima, cū vau ociosa, çere.
האח	Euge, çegol, pathah.
אללי	Væ, pathach, seua, pathach.
אשר	Quod, pathach, çegol.
לכן	Propterea, cameç, çere.
הלא	Nonne, nunquid, pathach.

Orthographiæ seu pūctuationis Hebraicæ. Finis.

¶ Habes igitur lector candidissime, in hoc volumi-
 ne tria ad notitiam linguæ Hebraicæ latinis Theologis
 necessariam pertinentia, videlicet. Artem grammaticam,
 Vocabulariū Primitiuorū verborū & nominū, & tandē
 Orthographiam punctorum. Quæ tria satis breuiter
 & compendiose ex doctissimis autoribus excerpta, vi-
 dentur sufficere cuilibet studioso per modum introdu-
 ctionis. quib⁹ habitis perse ipsum quilibet, alia omnia ha-
 bere poterit, si copia librorum ei non defuerit. Nemo
 igitur his nostris introductionibus aliquid addere præ-
 sumat, quia esset laboriosum & inutile, nemo etiam de-
 trahat aliquid ex eis, quia rem necessariam ad intelligen-
 tiam sacrae scripturæ veteris Testamenti tolleret procul-
 dubio.

Vale.

¶ AD LECTOREM.

ERACTIS OPTIME
 lector Arte grammatica, ac di-
 ctionario, omnibusque traditis,
 quæ ad Hebrææ linguæ plenam
 cognitionem sufficiebāt, Visum
 nobis est nō in iucūdū, neq; inu-
 tile futurū, si eam epistolā, quā
 ad Hebræos, qui Romæ degūt,
 olim ego misi, ad eorū Errores reuincendos, peruicatiāq;
 contundenā Hebræo sermone conscriptam subiungere
 mus,

PROLOGVS.

mus, Nam & multa in ea sunt scitti digna ex sacra scriptu-
ra deprompta, quæ ad doctrinam, & ad lectionis oblecta-
tionē facere possunt. Et ad huius instituti rationē, hoc est
ad linguæ hebrææ notitiam nimium conducunt, propterea
quod plerâq; argumenta, quib; hic agimus, ex Artis grā-
maticæ documētis, ac vocabulorū significationib;, (quæ
duo apud hebræos plurimum valent) petita sunt, robur q;
accipiunt, vnde huius linguę studiosis adiumenti, atq; vti-
litatis multum accedet. ac postremo vt in huius epistolæ
lectione velut in præludio incipiant iam nūc, qui his litte-
ris vacāt, periclitari, ad sanctæ scripturæ, qđ est opus gra-
uius, maius q;, intellectū. vt autem hoc nostrū munusculū
grati; foret, & magis acceptū, ac plus opis, atq; emolumē-
ti, posset afferre, curauimus cū interpretatione latīna eam
emittere, verbū verbo reddētes / dūtaxat / fidi interpretes,
ac nimis familiariter nō quęsito orationis ornatu, sed mū-
dis, ac simplicibus verbis, quib; melius potuit in alteram
linguā transferri, quo tantū intelligeretur, neq; enim vel
alia re opus nunc erat, aut aliud fieri potuisset, vt senten-
tiam sermone hebræo cōprehensam latinis auribus fide-
liter trāsmitterem;. & in summa noster animus fuit, vt stu-
diosos huius linguæ aliquantū iuuaremus, & vt christia-
næ nostrę fidei veritas, Refutatis hebręis, magis eluceret,
gloriâq;, ac decus eius ipsorum confusione clarius splen-
desceret. pro quorum vtroq; tuum candorem, atq; huma-
nitatē, fac lector optime, amice nobis impertias. Vale.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

Hispanie ex regno auctor misit qua epistola
אגרת ששלח המחבר ממלכות ספרד

Romana in vrbe q sunt Judgos ad
אל היהודים אשר במדינת רומה

in sua p̄tinatia eos ad rephēdēdū.

לתפוש אתם במשובתם :

CAP. PRIMVM.

et circuituū ei? Romana gregatio. i. pbi & tuti hoies.

אנשי חיל קהל רומה וסביבותיה.

me audite. clamito o viri ad vos

אלוכם אישים אקרא : שמעו אלי

Prover bio. viij.

audiui q̄a ad vos loqr de reb? magnis qm̄

כי נגידים אדבר אליכם כי שמעתיו את

Prover bio. viij.

et sapiētis sciētis inuētores i vobis sūt q̄ famā vram

שמעכם כי יש בכם מוצאי דעת והכמה.

nomē mihi ad p̄parādū nō. astutiā insipiētib? ad dādā

לתת לפתאים ערמה. לא לעשות לי שם

Prover bio. p̄mo.

viā vram ad dirigēdū sed ad vos hęc scribo ego

אני כותב את אלה לכם אכן לישר דרככם.

ad v̄sītādū dñi in decorē & ad vidēdū rectitudinē i semita

בנתירב ישר. ולחזות בנועם יהוה ולבקר

ps. xxvj.

suscitauerūt me idcircoq; v̄ba mea locut? sū in tēplū ei?

בהיכלו דברתי דברי. ועל כן הקיצוני

que iustitię v̄ba ad vos ad scribēdū cogitatioēs meę

רעיוני לכתוב לכם דברי צדק אשר

vt reuelarē ardēs q̄si ignis cor meū sup ascēderūt iādū

מימים עליו על לבבי כאש בוערה. לגלות

hoc q̄ audiat i vob? d̄s? legis mysteria vobis

לכם סתרי התורה : מי בכם יאזין זאת

Esa. xlj.

BB qs

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

- Esa. xli. quis retro quę venire et renūciat et audiat auscultet
 יִקְשִׁיב וְיִשְׁמַע וְיָנִיד הָאוֹתוֹת לְאַחֹר מִי
- Esa. xlii. sicut distorta via nōne Jacob i cōculcationē dicit
 נָתַן לְמִשְׁפָּה יַעֲקֹב הֲלֹא הַדֶּרֶךְ הָעֵקֶב כִּמוֹ
 et post ābulare in viis ei⁹ voluerūt et nō ibi dixit
 וְאַמַּר שֵׁם וְלֹא אָבֹו בְּדַרְכֵי הַלֹּךְ: וְאַחַר
 dicere vult cor sup posuerit et nō dixit hoc
 זֶה אָמַר וְלֹא יִשְׁמַע עַל לֵב: רוֹצֵה לֹאמַר
 et ad itelligēdū ad sciēdū cor sup q̄ ponat in eis nō ē q̄
 כִּי אֵין בְּהֵם מִשְׁמַע עַל לֵב לְדַעַת וְלִהְבִּין •
 sua nō in terra captiuati sūt quo die ex q̄
 כִּי מִן הַיּוֹם אֲשֶׁר גָּלוּ בְּאֶרֶץ לֵא לְהֵם •
 ablata est hūc in diē vsq̄ illas gētes inter
 בֵּין הַגּוֹיִם הַהֵם • עַד הַיּוֹם הַזֶּה נִטְּלָה
 et p̄ncipes eorū abūt i captiuitatē et rex eorū elatio eorū
 וְאַוֹתָם וּמַלְכָם בְּגוֹלָה הִלְךְ וְשֵׁר יְהֵם
 nō est q̄b⁹ q̄si oues oēs ipsi et facti sūt corā eis
 לְפָנֵיהֶם • וְהָיוּ כֹוֹלִים כְּצֹאן אֲשֶׁר אֵין
 et dixerūt deuorauerūt eos et inimici eorū pastor eis
 לְהֵם רֹעֶה • וְצִרְיָהֶם אֲכָלוּם וַיֹּאמְרוּ
 Mtere. i. a dō circūdedert eos multę et tribulatiōes peccauim⁹ nō
 לֹא נִאֲשָׁם • וְצָרוֹת רַבּוֹת סַבְבּוֹם עַד
 et fletū et lamētationē ieiuniū et cōuocauerūt nūer⁹ vtnō sit
 יָאֵין מִסְפָּד • וַיִּקְרְאוּ צוֹם וּמִסְפָּד וּבְכִי
 et frustū carnis simīle frīxę oleo loco puluerē et sp̄serūt
 וַיִּזְרְקוּ עֶפֶר • מִקּוֹם אֲשִׁישָׁה וַאֲשֶׁפֶר •
 q̄a auditio et nō erat q̄ respōderet neq̄ vox et nō erat
 וַאֲיֵין קוֹל וַאֲיֵין עוֹנָה וַאֲיֵין קָשֶׁב כִּי
 et spes eorū saluatoris sui dei obliti sūt
 וְשִׁכְחוּ אֵל מוֹשִׁיעֵם וְתַקּוֹתָם אֲבָדָה •
 ps. cv. et
 cvj.

CAP. PRIMVM.

edumico sub et debilitabant ambulabant et cotidie
 ותמיד הולכים ודלים תחת אדום
 in die vsq; vnq; erigent et no et Ismaelitis.
 וישמעאלים ולא יקומו לעולם עד יום
 et ipsi surgere adiciet no cecidit qd iudiciu Amos.v
 רדין כי נפלה לא תוסיף קום והם
 ante eos trāsijt ille aut Messia suū hodie sperat Genesis
 מקוים היום למשיחם והוא עבר לפניהם xxxij.
 et no prophetie oēs cōpletę sūt in ipso in quo
 אשר בו נשלמו כל הנבואות ולא
 dies eoz i vanitate et cōsumpsit mirabilib; ei; crediderūt ps.lxxvij
 האמינו בנפלאותיו ויכל בהכל ימיהם
 ablatū est et p̄pterea cū eo rectū no erat cor eoz qd
 כי לבם לא נכון עמו ועל כן נפלה
 credentibus et data sūt et decuitę eoz et decoz eoz robur eoz
 פחם והדרם ועשרם ונתנו למאמינים
 in vrbe hodie videtis vos quos et hi sūt in eū
 אליו והם אשר אתם רואים היום במדינת
 factuariū suū vnicorn; sic et edificauit mūdo et i toto Roma ps.lxxvij
 רומה ובכל העולם ויבן כמו רמים מקדשו
 in simplicitate et pauit eos i seculū q̄ fūdanit eā in terra
 בארץ יסדה לעולם וירעם בתם
 hoc et pri; duxit eos manuū suar; et i prudētis cordis sui
 לבבו ובתבונות כפיו ינהם וקודם זה
 vt reuelaref cui; glossa ē Jude tribum et elegit dixit
 אמר ויבחר את שבט יהודה שפירושו להנלות
 manuū mear; et imūditia cord; mei i simplicitate et ego i ea Gen.xx
 בו ואני בתם לבבי ובנקיון כפרי
 voluerit; si pacis vba ad vos scribere hoc feci
 עשיתי זאת לכתוב לכם דברי שלום אם תאנו
 BB 2 qd

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

quod est et omne comedetis fructus vestri optimi me audire
 לשמע אלי טוב פריכם תאכלו. וכל אשר

quod ad omne ad credendum vobis: vobis annuntiabo in corde vestro
 בלבבכם אנייד לכם להשיבכם לכל אשר

*Eccles.
septimo.*

sciatis ad verba cum ira auscultetis et non petieritis
 תשאלו: ואל תקשו בו בחמה לדברי חכמה

*Eccles.
septimo.*

in ira spiritus vestri turbetur et non argenti sicut librae sunt quae
 אשר הם כצל הכסף. ואל יבהל רוחכם בקעס

*Prover
bio. iij.*

sapientes gloriam: quam redescet stultorum in sinu quae
 אשר בחיק כסילים ינוח. כי כבוד חכמים

et videte et scitote vani facti sunt in vanitate et ambulantes possidebunt
 ינחלו. והולכי בהבל ירהלו. ודעו וראו

Esa. xxx.

quam constantem pertinaciam ventilabro dissipat deus quod
 אשר האלהים זורה ברחת משונה נצחת. כי

antorsum et non retorsum ambulastis hunc diem usque
 עד היום הזה הלכתם אהור ולא לפנים.

super vos vidēs ego quia. prioribus sicut in diebus
 כימים הראשונים. כי אני רואה עליכם

prioribus maiores et malas multas tribulationes
 צרות רבות ורעות גדולות מן הראשונות

conuersi fueritis nisi sanari poteritis non a quibus
 אשר לא תוכלו להרפא אם לא תשובו

nolite et nunc sanctae fidei nostrae ad credendum
 להאמין אמונתנו הקדושה: ועתה אל

*Esaías.
xxviiij.*

consumationem quae vincula vestra iualescant ne forte illudere
 תתלוצצו בן יחזקו מוסריכם. כי בלה

super vos audiui et abiectionem
 ונחרצה שמעתי עליכם:

CAP. SECVNDVM.

CAP. SECVNDVM.

vocē suā? dat ⁊ itellect⁹ clamitat sapiētia nūqd nō
הלא חכמה תקרא ותבונה תתן קולה •
a deo absit me audite cordati viri ideo
לכן אנשי לבב שמעו לי חלילה לאל
⁊ cōsiderate ⁊ videte ⁊ scitote inīqtas ⁊ ab oīpotēte īpietas
מרשע ושדי מעול: ודעו וראו וחקרו
sanctam fidē nostrā credētes qđ ⁊ inuenietis
ותמצאו כי למאמיני אמונתנו הקדושה
pfectionis excessū sciētūs i oīb⁹ hodie habent
יש להם היום בכל החכמות יתרון הכשר
⁊ vsq; ad a pncipio veri ordin⁹ ⁊ stabilimētū sup vos
עליכם ויסוד סדר אמיתי מתחלה ועד
libroz vřoz ⁊ maximā libroz eoz ptē cū ego viderē: nā finē
סוף כי בראותי קצת ספריהם ורוב ספריכם •
⁊ sursum grāmaticę a sciētia qđ q̄ vos testifico Deu. xxx
העידותי בכם כי מהכמת הדקדוק ומעלה
pfectiōis ordine optime didicerūt sciētias oēs vsq; ad
עד כל החכמות למדו היטב בסדר תיקון
veritas ⁊ ecce pfecte ⁊ cōsideraui ⁊ curaui rectitudin⁹
היושר: ודרשתי וחקרתני היטב והנה אמת
⁊ pfectio eoz fidelium rectitudo qđ x̄bū rectū ē Deu. xiiij •
נכון הדבר כי ישרות המאמינים ותיקונם
dño a fuit sciētia eoz cū ⁊ humilitas eoz
ושפלותם עם חכמתם היתה מאת יהוה •
dei est x̄bū i captiuitate vřa supbiā vřam ⁊ ppter
ובעבור זדונכם בגלותכם דבר אלהים
vos vt saluet a vob⁹ valde ⁊ elōgatū mirabile
נפלא את ורחוקה מאד מכם להושיע אתכם
et ppterea inferni ⁊ a iudicio inimici de manu
מיד שונא ומדינה של גיהנם: ועל כן

Prover
bio. viii.
Job. 34

BB 3 & ca/

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

et captivitas paupertas qđ sapiētes vři dixerūt
אָמְרוּ חֲכָמֵיכֶם כִּי עֲנִוּתָא וְגַלּוּתָא
Ben. xlix est fortis qm̄ furore eoz ppter in Israhel sūt pulchre
יָפוּת לְיִשְׂרָאֵל בְּעֵבֹר אַפִּים כִּי עַד

vtriusq; cū cōtritiōnē qđ est dura qđ ira eorum
וְעֵבְרֵתָם כִּי קִשְׁתָּהּ כִּי בְּפִיד שְׁנֵיהֶם
Job. 24 in habitatiōnē collocassēt eos et si torrēs sic p̄varicati sūt
בְּגֵדוֹ כִּמּוֹ נְחָל וְאִם יוֹשִׁיבוּם בְּנֹהָ

Job. iij. i eternū tributi absq; quietis et redētionib; pacis
שְׁלוֹם וּבְמִנּוּהוֹת נְשֹׂאנָנוֹת מְבֹרֵי מַסִּים לְנֶצַח
alias. מְשִׁימִים et fortes eozū nihil fierēt p̄ncipes eoz et oēs perirēt
יֹאבֵדוּ וְכָל שְׂרָיָהֶם יִהְיוּ אַפִּים וְנִבְוֵי יָהִים

Esa. 34. liberati fuerūt p̄tinatiā eozū et ad sanādū cōtererētur
יוֹכֵתוּ וְלִרְפוּאָה מִשׁוֹבֵתָם נֶצְלוּ
qđ sua nō in terra cordis timore i seruitute sua
בְּעֵבְדוּתָם בְּמִרְרָה לֵבָב בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם כִּי

Judeos conu-
tendos

cōuertētur ex eis remāserint qui oēs dierū i fine
לִקְרַן הַיָּמִים כֹּל אֲשֶׁר יִשְׁאָרוּ מֵהֶם יִשׁוּבוּ
ad Jesū et aspiciēt et miserebit̄ illoz sanctā ad fidē nr̄am
לְאִמּוֹנֵתָנוּ הַקְּדוּשָׁה וְרִוְחָמוֹ וְיִבְרִטוּ לִישׁוּעַ

Zacha. xij. domū sup et effundā scriptū est sicut Christū nr̄m
מִשִּׁיחָנוּ כִּמּוֹ שְׂפָתוֹב וְשִׂפְתֵי עַל בַּיִת
Joā. xix. gratiē spiritū Jerusalē habitatores et sup Dauid
יָדוּ וְעַל יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם רוּחַ חַן

cōfixerūt quem ad me et aspiciēt et misericordiē
וְתַחֲנוּנִים וְהַבְרִטוּ אֵלַי אֶת אֲשֶׁר דָּבָרוּ
reliq; familiē oēs dixit hoc et post
וְאַחַר זֶה אָמַר כָּל הַמְּשַׁפְּחוֹת הַנְּשֹׂארוֹת

qđ cōuertentē dicere vult scorsum familiē familiē
מִשְׁפָּחוֹת מְשַׁפְּחוֹת לְבָד רֹצָה לֹמַר שִׁשְׁוֹבוּ
ad fi

CAP. SECVNDVM.

ad fidem relique familie oēs et aspiciēt
 וְיִבְיטוּ כָּל הַמְשִׁפְחוֹת הַנְּשֹׂארוֹת לְאַמוֹנָת
 Zacharias et ecce cōfixerūt quē christi nrī Jesu
 ישוע משיחנו אשר דָּקְרוּ : וְהִנֵּה זְכַרְיָהוּ
 mysterio sup hoc in loco et testificat' ē pphauit ppha
 הַנְּבִיא נְבִיא וְהָעִיד בְּמָקוֹם הַזֶּה עַל סֵתֵר
 et dictio ad me et aspiciēt q̄a dixit ppterea trinitatis
 הַשְּׁלֹשׁ לְפִי שֶׁאָמַר וְהַבְּיטוּ אֵלַי וּמִלַּת
 et legitur elau. ad eū scripta ē libris ī aliqb' elai. ad me
 אֵלַי בְּמַקְצַת סְפָרִים כְּתוּבָה אֵלָיו וְנִקְרְאָת
 sanctus et spīrit' et fili' pater q̄a ad d̄signādū elai. ad me
 אֵלַי לְהוֹרוֹת כִּי אָב וּבֵן וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ
 scriptura testificata ē filiū ppter q̄a vnū totū est
 הַכֹּל אֶחָד כִּי עַל הַבֵּן הָעִיד הַכְּתוּב
 similis quarti et species q̄ dixit Daniel in libro
 בְּסֵפֶר דְּנִיָּאל שֶׁאָמַר וְרוּיָה דִּי רְבִיעָא דִּמָּה
 mysteriū ppter ibi scriptū ē et itē dei filio Dani. iij.
 לְבַר אֱלֹהִין : וְעוֹד כְּתוּב שֵׁם עַל הַסֵּתֵר
 et ecce noctis in visione aspiciebam hoc magnū
 הַגָּדוֹל הַזֶּה חֲזָה הָיִית בְּחִזְוֵי לַיְלָא וְאָרְו
 et vsq' ad veniebat hoīs q̄si fili' coeli nubib' cū
 עִם עַנְנֵי שָׁמַיָא כְּבַר אָנֹשׁ אֶתְהָ הוּא וְעַד
 obtulerūt eū et incōspectu ei' puenit dierū antiquū
 עֲתִיק יוֹמֵיָא מְטָא וְקַדְמוּהִי הַקְּדָבוּהִי :
 populū et oēs et regnū et honorē potestatē dedit et ei
 וְלָהּ יֵהֵב נְשִׁלְטָן וְיִקְרַ וּמַלְכוּ וְכָל עַמֵּיָא
 potestas eius seruient ipsi et linguę tribus
 אֲרַמֵּיָא וְלִישַׁנֵּיָא לָהּ וּפְלִחוֹן שְׁלִטְנָה
 nō qd et regnū ei' auferet nō q̄ eterna potestas
 שְׁלִטָן עָלַם דִּי לָא יַעֲדָא וּמַלְכוּתָהּ דִּי לָא

Trinitas asse

Dani. iij.
 Dan. vii.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

In loco et testificatus est prophetavit Daniel ecce quia corrumpet
 תַּתְּחַבֵּל: כִּי הִנֵּה דְנִיָּאל נִבֵּא וְהָעִיד בַּמָּקוֹם
 q̄ redemit viui dei filij redēptionē p̄pter hoc
 הַזֶּה עַל נְאוֹלֹת בְּנֵי אֱלֹהִים חַיִּים שְׁנֵאל
 ad regnū et duxit eos sanctos patriarchas
 אֶת הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים וְהוֹלִיכֵם לַמַּלְכוּת
 in visione sua Daniel dixit p̄pter eū quia celozū
 הַשָּׁמַיִם כִּי עָלִיו אָצַר דְּנִיָּאל בְּחִזְיוֹנוֹ
 post scriptū ē sicut corrumpet nō q̄d et regnū ei
 וּמַלְכוּתָהּ דִּי לֹא תַתְּחַבֵּל כִּמּוֹ שְׂכֵתוֹב אַחֵר
 dei altissimi sancti regnum suscipiēt aut hoc
 זֶה וְיִקְבְּלוּן מַלְכוּתָא קְדוֹשִׁי עָלֵינוּ
 sēculū et vsq̄ i sēculū vsq̄ i regnum et obtinebūt
 וְיַחֲסֵנוּן מַלְכוּתָא עַד עֲלֵמָא וְעַד עַלֵם
 mūdi regnū p̄pter hoc est rectū nō quia sēculozū
 עַלֵמִיא: כִּי לֹא יִתְּבֵן זֶה עַל מַלְכוּת הָעוֹלָם
 ira et satur dierū breuis ipse ē ecce quia huius
 הַזֶּה כִּי הִנֵּה הוּא קֶצֶר יָמִים וְשִׁבְעֵי רֵגָז:
 Gabriel angelus quā dixit alia autoritas et itē est
 וְעוֹד רְאִיָּה אַחֶרֶת שֶׁאָמַר הַמַּלְאָךְ גַּבְרִיָּאל
 Dañ. ix. sexaginta hebdomadas et post Daniēli in visione
 בְּחִזְוֹן לְדְנִיָּאל וְאַחֲרֵי הַשְּׁבוּעִים שִׁשִּׁים
 ut iterū dixit hoc et prius Christū occideēt et duas
 וּשְׁנַיִם יְכַרֵּת מִשִּׁיחַ וְקוֹדֵם זֶה אָמַר לְהִשִּׁיב
 hebdomades ducē christū vsq̄ ad Ierusalē edificet
 וְלִבְנוֹת יְרוּשָׁלַם עַד מִשִּׁיחַ נְגִיד שְׁבוּעִים
 aduētū et vsq̄ ad inde q̄d fuit sic quia septem
 שִׁבְעָה כִּי בֵּן הָיָה כִּי מָשָׁם וְעַד בִּיאַת
 quia fin numerū suū hebdomades hęc fuerūt christi
 הַשְּׁשִׁיחַ הָיוּ אֵלֶּה הַשְּׁבוּעִים בְּמִסְפָּרָם כִּי
 q̄d

Job. xiii

Dañ. ix.

Sexaginta hebdomades

CAP. SECVNDVM.

qđ dicit inuenim⁹ sicut annoz hebdomades ip̄e sūt
 הם שבועי שנים: כמו שמצאנו שאומר
 fuit lata sētētia ⁊ deiceps ⁊ inde annoz hebdomadas

Leuiti.
xxv.

שבתות שנים ומשם והלאה נגזרה
 ⁊ ciuitatē ibi scriptū ē sicut vt dstrueret de Ierusalē

ירושלם להחרב כמו שכתוב שם והעיר
 dixit ⁊ sic v̄turo cū duce ppl̄s dissipauit et sanctuariū

והקדש ישהית עם נגיד הבא וכן אמר
 aboiatiōes ⁊ erūt i tēplo ⁊ sacrificiū hostia deficiet vltra

עוד ישבית זבח ומנחה ועל כנף שקוצים
 pseuerabit ⁊ finem consumationē ⁊ vsq; ad d̄solatiōes

משומם ועד בלה ונחרצה תתך על
 nō eo quod fuit hęc ⁊ destructio desolatio

שומם: והחרבן הזה היה על אשר לא
 oia ⁊ scietis ⁊ itelligite christū nr̄m i Iesum crediderūt

האמינו לישוע משיחנו: ובינו ותדעו כל
 in pphetiis q̄ scripta sūt verbis oib⁹ ex hęc

אלה מן כל הדברים הכתובים בנבואות
 i scriptura multę alię autoritates sūt ⁊ itē his

Aduent⁹ filij

האלה: ועוד יש ראיות אחרות רבות בכתוב
 ⁊ ad redēptionē ei⁹ viui dei filij Christi ad aduētū

לביאת המשיח בן אלהים חיים ולנאותו
 loquar breuitatis p viā sed trinitatis ⁊ ad mysteriū

ולסתר השלוש אך בדרך קוצר אדבר
 ascēdit d̄s salomon qđ dicit inuenim⁹ qđ ad vos

prover
bio. xxx.

אליכם כי מצאנו שאמר שלמה מי עליה
 d̄s i manib⁹ suis spiritū cōtinuit d̄s atq; d̄scēdit i coelū

שמים וירד מי אסף רוח בהפניו מי
 terios oēs suscitauit d̄s q̄si i vestimēto aq; colligauit

צרר מים בשמלה מי הקים כל קצוי
 terre

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

nosti si filij ei⁹ nomē ⁊ qđ nomē ei⁹ qđ est terre
 אֲדָרַן מָה שְׁמוֹ וּמָה שֵׁם בְּנוֹ כִּי תִדְעֵ .
 i sciētia sua Salomon ⁊ testificat⁹ ē d filio fecit mētionē qđ
 כִּי הַזְכִּיר הַבֵּן . וְהַעִיד שְׁלֹמֹה בְּחַכְמָתוֹ
 qđ ⁊ dixit in deo qđ est trinitatis mysterio sup
 עַל סֵתֶר הַשְּׁרֵלוֹשׁ שֵׁשׁ בְּאֱלוֹהַ וְאָמַר כִּי
 sciūmus nō essentis nomē ⁊ mysteriū hoc mysteriū
 הַסֵּתֶר הַזֶּה וְסֵתֶר שֵׁם הַהוֹיָה לֹא יִדְעֵנוּ :
 qui oēs qđ ad pbādū alia autoritas ⁊ itē
 דַּעוּד רֵאִיָּה אַחֶרֶת לְנִסּוֹת כִּי כָּל אֲשֶׁר
 sanctam ad fidē nřam cōuertentē ex vobis remāserint
 דִּשְׁאַרְךָ מִכֶּם יִשׁוּבוּ לְאַמוֹנֵתְנוּ הַקְּדוֹשֶׁה .
 Jacob reliqđ cōuertētur reliqđ Esaias qđ dixit
 שְׁאֵמַר יִשְׁעִיָּהוּ שְׂאֵד יִשׁוּב שְׂאֵר יַעֲקֹב
 remanens qđ dicere vult fortē deū ad
 אֵל אֵל גְּבוּר . רֹצֵה לֹמַר כִּי הַשְּׂאֵרִית
 Jesus qđ est fortis qđ vocat ad deū cōuertetē ex eis
 מֵהֶם תִּשׁוּב לְאֵל הַנִּקְרָא גְבוּר שֶׁהוּא יִשׁוּעַ
 natiuitatis ei⁹ in pphētia scriptū est sicut Christus nř
 מְשִׁיחֵנוּ כִּמּוֹ שְׂבֵתוֹב בְּנִבּוֹאָת יְלִידָתוֹ
 ⁊ postea fortē deū cōsiliariū admirabilē nomē ei⁹ ⁊ vocauit
 וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פְּלֵא יוֹעֵץ אֵל גְּבוּר . וְאַחַר
 glossa ei⁹ est qđ pacis pncipē p̄ez ęternitatē vocauit eū
 קְרָאוּ אֲבִיעַד שֶׁר שְׁלוֹם . כִּי כִּירוֹשׁוֹ
 in ęternū pax eis esset cognouissent eū qđ postqđ
 שְׂאֵחַר שֶׁיִּזְכִּירוּהוּ יִהְיֶה לָהֶם שְׁלוֹם לְעַד :
 ⁊ testificat⁹ est pphetauit ppha Esaias ⁊ ecce
 וְהִנֵּה יִשְׁעִיָּהוּ הַנְּבִיא נְבִיא וְהַעִיד
 que nō vos verba sup hoc in loco
 בְּמָקוֹם הַזֶּה עַל הַדְּבָרִים שְׂאִינְכֶם

Esai.x.

Esai.ix.

qđ

CAP. SECVNDVM.

qđ credere in oculis vris durū est qđ creditis
 מאמינים כי יקשה בעיניכם להאמין כי
 dei filiū fuisset in lege pmissus Messias
 המשׁיח הנדור בתורה יהיה בן אלהים
 ex muliere et natus et Messias et homo et deus
 ואלהים ואדם ומשיח וילוד מאשה
 in pphā cōmemorata sūt oīa illa hęc et verba
 והדברים האלה כולם נזכרים בנבואה
 filiū nobis natū est puer qđ scriptū est sicut hac Esa. ix,
 הזאת כמו שכתוב כי ילד ילד לנו בן
 humerū ei sup imperiū et fuit nobis datū est
 נתן לנו ותהי המשׁרה על שכמו
 forte deū cōsiliariū admirabilē nomē ei et vocavit
 ויקרא שמו פלא יועץ אל גבור
 et patrē filiū qđ vocavit eū pacis pncipē p̄ez eternitatē
 אביעד שר שלום שקראו בן ואב
 ex muliere et natum et Messia et hoīem et deum
 ואלהים ואדם ומשיח וילוד מאשה
 immanuel nomē eius et vocabis dixit et prius
 וקודם אמר וקראת שמו עמנואל
 et hoc est deus nobiscū qđ erit dicere qđ vult
 שר וצׁה לומר שיהיה עמנו האל וזהו
 qđ aliud mysteriū et itē deus qđ erit ad designandū
 להורות שיהיה אלו ועוד סתר אחר כי
 inuentam foeminiā ppter denotat vecarath dictio
 מלת וקראת מורה על נקבה נמצאת
 Maria cū loq̄tur hęc pphētia qđ
 כי הנבואה הזאת מדברת עם מרים
 in ānūciatiōe angelū ei dixit sicut virgine
 הבתולה כמו שאמר לה המלאך בבשורה
Esa.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

Luce. i. *Esaie* וְכָרְאֵת שְׁמוֹ יְהוֹשֻׁעַ כִּי דְבָרֵי יִשְׁעִיהוּ
 eadem sūt nūciātis angeli et vba pphete
 הַנְּבִיא וְדְבָרֵי הַמַּלְאָךְ הַמְּבַשֵּׂר הֵם אֶחָדִים :
Ezequiam ppter dictę fuerūt hęc pphetię et si
 וְאִם הַנְּבוֹאוֹת הָאֵלֶּה נֶאֱמְרוּ עַל חֲזֻקֵיהוּ
 cōpleta fuerūt nō ecce dicitis vos sicut regem
 הַמַּלְךְ כְּמוֹ שְׂאֵתֶם אֹמְרִים הִנֵּה לֹא נִשְׁלַמוּ
 qđ dixit de⁹ fuit nō qđ vba hęc i eo
 בּוֹ אֵלֶּה הַדְּבָרִים כִּי לֹא הָיָה אֵל שְׂאֵמַר
 vice qđ vocauit eū p̄ternitatis fuit neq; nobiscū de⁹
 עִמָּנוּ אֵל . וְלֹא הָיָה אֲבִיעֵד שְׂקָרְאוּ פְעַם
 ecce pphā qđ et itē et p̄ternitatis de⁹ altera
 אַחֲרַת אֵל וְאֲבִיעֵד : וְעוֹד כִּי נְבוֹאֵת הִנֵּה
 ibi scriptū ē sicut Dauid domui dicta fuit virgo
 הָעֵלְמָה נֶאֱמָרָה לְבֵית דָּוִד כְּמוֹ שְׂכַתוֹב שֵׁם
Esa. viij. cū loq̄tur nō ipsa qđ Dauid dom⁹ nūc audite
 שָׁמְעוּ נָא בֵּית דָּוִד . כִּי אֵינָה מִדְּבַרְתַּת עִם
 locuta ē hoc et post filiū ei⁹ Ezequiā ppter rege Achaz
 אַחַז הַמַּלְךְ עַל חֲזֻקֵיהוּ בְּנוֹ . וְאַחַר זֶה דְּבָרָה
 terra dereliquet ppter pctā ei⁹ qđ et dixit Achaz cū
 עִם אַחַז וְאֵמַר כִּי בְּעוֹנוֹתָיו תַּעֲזֹב הָאֲדָמָה
 et si in lege pmissi Messie aduētū ante
 קוֹדֵם בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ הַנְּדוֹר בְּתוֹרָה : וְאִם
 declarauit sicut dicitis nob̄ nat⁹ ē puer qđ in pphā
 בְּנְבוֹאֵת כִּי יֵלֵד יֵלֵד לָנוּ תֵאֱמְרוּ כְּמוֹ שְׂפִירְשׁ
 deū ppter dicta fuerūt hęc nomina qđ Eāchi
 קָמְחִי כִּי הַשְּׁמוֹת הָאֵלֶּה נֶאֱמְרוּ עַל הָאֵל
 p̄ncipē pueri nomē vocatur⁹ esset qđ ipse qđ sūt benedict⁹
 יִתְּבַרַךְ שֵׁהוּא יִקְרָא שֵׁם הַיֵּלֵד שֵׁר

& error

CAP. SECUNDVM.

ppter ea & error magna ignorātia hoc ē ecce pacis
 שלום הנה זה שנגנה גדולה וטעות לפי
 locis in alijs sic loqui scripture vsus. & via q̄a nō ē
 שאין דבר הכתוב לדבר בן בשאר מקומות
 fortis de filiari' admirabil' & vocauit dicere et debuit
 והיה לו לומר ויקרא פלא יועץ אל גבור
 inuenimus sicut pacis p̄ncipē nomē ei' patrē ḡnitat'
 אביעד את שמו שר שלום כמו שמצאנו
 manases p̄mogeniti nomen Joseph & vocauit qd̄ dicit *Gen. xli.*
 שאומר ויקרא יוסף את שם הבכור מנשה:
 simile ip̄m ē q̄a Jacob nomē ei' & vocauit dicem' & sic
 וכן נאמר ויקרא שמו יעקב כי הוא דומה
 q̄a dicta fuerūt ē rectū ergo huius p̄phetie verbis
 לדברי הנבואה הזאת: אם בן יתכן שנאמר
 ppter hęc et noīa quas retulī p̄phetie oēs
 כל הנבואות שזכרתי והשמות האלה על
 cognosceret' noīa ei' itelligeret' qm̄ si h̄stū n̄m Jesum
 ישוע משיחנו שאם תבינו שמותיו תכירו
 p̄phetie oēs itelligeretis & etiā sic mirabilia eius
 נפלאותיו. וגם בן תבינו כל הנבואות
 Esaię i separatiōe scriptū ē sicut eo q̄ plene sūt
 המלאות ממנו. כמו שכתוב בפרשת ישעיהו
 Chaldeus & Nonothas seru' me' itelliget ecce q̄ dixit *Esai. li.*
 שאמר הנה ישכיל עבדי: ויהונתן המתרגם
 exaltabit' Christus seru' me' p̄sperabit' ecce d̄clarauit
 פירש הא יצלח עבדי משיחא יראם
 tota dicta est & sic nimis & cōfortabit' & extollet
 וינטל ויתקף לחדא: וכן נאמרה כל
 nō q̄a christū n̄m Jesū ppter q̄ est postea separatio *Esai. lii.*
 הפרשה שאחריה על ישוע משיחנו. כי לא
 &

CAP. TERTIVM.

liguā suā ad loquēdū sup ea discipulī i qua cōfidāt rectā
 ישׁר שיסמכו התלמידים עליו לדבר לשונם
 vel inuēt nō ē hodie vsq nā grāmaticę ordine
 בסדר הדקדוק כי עד היום לא נמצא אפילו
 linguā vram loq nesciet q̄ possit vnus discipul⁹
 תלמיד אחד שיוכל וידע לדבר לשונכם
 credentes hodie faciunt sicut grāmaticę ordine
 בסדר הדקדוק כמו שעושים היום הממינים
 Romanā linguā q̄ loquūtur sanctam fidē nostrā
 אמונתנו הקדושה שמדברים לשון רומיות
 autores cis dederūt q̄s grāmaticę suę reglās p
 על סדרי דקדוקם אשר נתנו להם המחברים
 vos rident ⁊ ipsi ⁊ posteriores antiqui
 הקדמונים והאחרונים והם לועגים עליכם
 nisi linguā vram loq nescitis quoniā
 בעבור שאינכם יודעים לדבר לשונכם אם לא
 ad memorādū ⁊ viginti quatuor libros ad eatis
 תלכו אל הספרים ארבעה ועשרים להזכיר
 sentētiā vram secūdū vobis loq̄tur quid versum
 הפסוק אשר ידבר אליכם לפי ענייניכם
 p viā Esaias dixit hoc ppter qd̄ dico ⁊ ego
 ואני אומר כי על זה אמר ישעיהו בדרך
 dixit hoc ⁊ prius itellectu sine ligua balbutiēs lamētatiōis
 קונה נלעג לשון אין בינה וקודם זה אמר
 autores q̄a est hui⁹ ⁊ causa labij p̄fidi pplis
 עם עמקי שפה; וסבת זה היא כי המחברים
 necessarias regulas dare nescierūt quos retuli
 שזכרתי לא ידעו לתת הסדרים הצריכים
 ordine absq̄ vba sua ⁊ inuoluerūt liguę suę ad grāmaticā
 לדקדוק לשונם ובלבלו דבריהם בלא סדר
 a dō necessaria nō supflua verba multa ⁊ scripserūt
 וכתבו הרבה דברים יתרים שלא לצורך עד
 & de

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

et defecerunt et intelligere ea legere ea homo ois ut defatigetur
 וְשִׁלְאָה כֹּל אָדָם לְקִרְאָם וְלִהְיִינָם וְחִסְרוֹ
 fuit et propterea necessarie magis regule
 הַסְּדָרִים הַזֵּאת צְרוּכִים וְעַל כֵּן הַיְתָה
 grauis sicut lapis in oculis eorum grammatice opus
 מִלֵּאכֶת הַדְּקָדוּקָה בְּעֵינֵיהֶם כְּאִבְנֵי מַעֲמָסָה
 lingua sua didicerunt et ideo oneri eis et fuit
 וַתְּהִי אֵלֵיהֶם לְמִשְׁאָל וְלִכְבֹּן לְלִמְדוֹ לְשׁוֹנֵם
 lassescat ut non eis melius est tunc quia usum per
 עַל הַהֲרַגְלָה כִּי אִז טוֹב לָהֶם שְׁלֵא וְלֹא
 fideles eos et subsanant in vanum et laborant
 וַיִּנְעוּ לְרִיב וְלַעֲגוּ עֲלֵיהֶם הַמְּאֲמִינִים
 onerosus appareat non et ut scientie sue ex defectu
 לְחִסְרוֹן דַּעְתָּם וּבַעֲבוּר שְׁלֵא לְהִרְאוֹת כְּבֵד
 locos oes vobis scripsi non lingue et grauis ore
 כִּי וְכֵד לְשׁוֹן לֹא כִתְבֵתִי לָכֶם כֹּל הַמְּקוֹמוֹת
 sed in grammatice sua autores in eis errauerunt in quibus
 אֲשֶׁר טָעוּ בָּהֶם הַמְּחַבְּרִים בְּדְקָדוּקָם אֲנִי
 ad me rescribite filijs vestris tradere eos volueritis si
 אִם תִּרְצוּ לְהוֹדִיעַם לְבְנֵיכֶם כִּתְבוּ אֵלַי
 librorum suorum molestiam omnem ad vos mittam et ego
 וְאֲנִי אֲשַׁלַּח לָכֶם כֹּל כְּבֵדוֹת דְּבַר יְהוָה
 declinauerunt in quibus et dictionis et ubi nominis via per
 עַל דְּרָךְ שֵׁם וּפְעַל וּמְלֵא אֲשֶׁר נָטוּ
 dexteram ad et non sinistram ad in intellectu suo
 בְּשִׁבְלֵם אֶל הַשְּׂמַאל וְלֹא אֶל הַיְמִין :
 et perijt resurgēt et non ceciderunt hac et propter causam
 וּבְסִבַּת זֶה נִפְלוּ וְלֹא יִקְוּמוּ וְאֲבָדָה
 super edificata domus quod omnibus notum est quia spes eorum
 תִּקְוָתָם כִּי יִדְוַע לְכֹל כִּי הַבֵּית הַנִּבְנָה עַל
 non

CAP. TERTIVM.

nō habet q̄a corruūt cito terre puluerē
 עֵפֶר הָאָרֶץ בְּמַהֲרָה יִפּוֹל כִּי אֵין לוֹ
 rectam viam adepti sūt nō si q̄a fūdamētū
 יִסוּד־כִּי אִם לֹא הִשְׁיִנּוּ הַדֶּרֶךְ הַיְשָׁרָה
 ppter defectū exigua grāmaticę in sciētia ⁊ bonam
 וְהַטּוֹבָה בְּחִכְמַת הַדִּקְדּוּק הַשְּׁפִלָה לְחֶסְרוֹן
 in glossis suis assequētur non quāto magis itellect⁹ sui
 שְׁכֵלָם כֹּל שֶׁכֵּן שְׁלֹא יִשְׁיִנּוּ בְּפִירוּשֵׁם
 ⁊ viginti quattuor verba oīa ⁊ tēgere ad itelligēdū
 לְהַבִּין וְלַנְּלוֹת כֹּל דְּבָרֵי הָאֲרַבְעָה וְעֶשְׂרִים
 q̄s sapiētes v̄ri tanq̄ saphiri illuminātes q̄ sūt librorum
 סְפָרִים • שֶׁהֵם מְאֹרִים בְּסְפָרֵיהֶם • שֶׁחֲכִמֵּיכֶם
 litteralē viā per eos ⁊ itēptati sūt itellexerūt
 הַבִּינּוּ וּפְיִרְשׁוּ אֹתָם עַל דֶּרֶךְ הַפֶּשֶׁט
 Veni rabi exposuit sicut solū moralem vel
 אִז לְתוֹעֵלָת לְבַד כְּמוֹ שֶׁפִּירַשׁ רַבִּי לֹוֹ
 magnas figuras per nō sed Buerfom fili⁹
 בֶּן גִּרְשֵׁם • אֲבָל לֹא עַל צוּרוֹת גְּדוֹלוֹת
 sapiētes ⁊ declarauerūt itellexerūt sicut ⁊ mirabiles
 וְנִפְלְאוֹת כְּמוֹ שֶׁהַבִּינּוּ וּפְיִרְשׁוּ הַחֲכָמִים
 q̄a sanctam fidē nostrā credentes ⁊ doctores
 וְהַמּוֹרִים הַמְּאֵמִינִים אֲמוּנָתָנוּ הַקְּדוּשָׁה • כִּי
 excellētia nō ē q̄d dicerem⁹ nō stulti fuisset⁹ ⁊ si
 אִם נִהְיָה סְבָלִים לֹא נֹאמַר כִּי אֵין יִתְרוֹן
 q̄ narrant libros sup sanctis in libris
 לְסְפָרִים הַקְּדוּשִׁים עַל הַסְּפָרִים הַמְּסֻפָּרִים
 ⁊ nō explicētia v̄ba q̄ sunt ociosa verba nobis
 לָנוּ דְּבָרִים בְּטָלִים שֶׁהֵם דְּבָרֵי רִשׁוֹת וְלֹא
 litteralia nisi in eis declarem⁹ vt nō de obligatiōe
 הוֹנָה שְׁלֹא נִפְרַשׁ בָּהֶם אֵלָּא פֶּשֶׁט

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

ענין לא נון
תבין פוט אפריא

exēpli viā per q̄a solī corpori ⁊ moralis
וְהוֹעֵלֵת לְנוֹף לְבַד . כִּי עַל דְּרַךְ מִשָּׁל

Leuiti .
xiii.

domus in parietib⁹ lepra q̄d erat dicem⁹ quomō
אֵיךְ נֹאמַר שֶׁהָיָה הַנֶּנֶע בְּקִירוֹת הַבַּיִת

rectum nō est hoc q̄a vitę spīrit⁹ in qua nō est
שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים כִּי זֶה לֹא יִתְבַּן :

lepra quod est peccati ppter dicitur hoc sed
אַבְל זֶה נֹאמַר עַל הָעוֹן שֶׁהוּא הַנֶּנֶע

erat hoc ⁊ ppter animę dom⁹ est ⁊ corpus
וְהַנּוֹף הוּא בֵּית הַנֶּכֶשׁ . וְעַל זֶה הָיָה

plagas has ⁊ ppter in sacrificio parcēs sacerdos
הַכֹּהֵן מְבַכֵּר בְּקִרְבָּן . וְעַל אֵלֶּה הַנֶּנֶעִים

Esai. pmo neq̄ curata neq̄ circūligata nō ē Esaias dixit
אָמַר יִשְׁעֶיהוּ לֹא זֹרֵר . וְלֹא חֲפָשׁוּ וְלֹא

cōfessionis in oleo dicere vult oleo fota
רִבְכָּה בְּשֶׁמֶן . רוּצָה לֹמַר בְּשֶׁמֶן הַיּוֹדֵר

dixit prius q̄a hui⁹ est ⁊ autoritas ⁊ absolutionis
וְהַסְּלִיחָה . וְרֹאֶיָה לְזֶה כִּי קוֹדֵם אָמַר

retrogr̄i ⁊ alienatī sūt dixit ⁊ post eū iniquitate graui ppl̄s
עִם כְּבֹד עוֹן . וְאַחֲרָיו אָמַר נִזְוָר אֲהוֹר .

ad quęrēdū q̄a reuersi sūt futurū ppter cui⁹ glossa est
שֶׁבִירוֹשׁוֹ עַל הָעֵתִיד שֶׁחֲזָרוּ לְבַקֵּשׁ

Ilhosee.v. Ilhosee dixit sicut inuenient eū ⁊ nō Messīā sūt
מִשִּׁיחַם וְלֹא יִמְצְאוּהוּ כִּמּוֹ שֶׁאָמַר הוֹשִׁיעַ

inueniēt ⁊ nō dominum ad quęrēdū vadēt ppheta
הַנְּבִיא יִלְכוּ לְבַקֵּשׁ אֶת יְהוָה וְלֹא יִמְצְאוּ

plagas q̄d alia autoritas ⁊ itē ab eis ablat⁹ ē
חֵלֶץ מֵהֶם . . . וְעוֹד רֹאֶיָה אַחֲרַת כִּי הַנֶּנֶעִים

leprosus q̄d sapiētes vri q̄a dixerūt peccata sunt
הֵם הָעוֹנוֹת שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים כִּי מְצוֹרֵעַ

proxim⁹

CAP. QVARTVM.

proximū suū cōtra malā famā q̄ excitat est hic
 זֶה הוּא שְׁמוּצִיא שֵׁם רַע עַל חֲבִירוֹ ..
 in scriptura multa verba sunt q̄ cōclusio est
 וְהַכֵּלֵל כִּי יֵשׁ דְּבָרִים הַרְבֵּה בְּכַתוּב
 figurę viā per nisi declarare ea poterim⁹ q̄ non
 שֶׁלֹּא נוּכַל לְפַרְשֵׁם אֲלֵא עַל דְּרַךְ צוּרָה
 Kinnapheç in litteris arcanum ⁊ hoc est mirabilis
 נִפְלְאָה וְזֶהוּ סֵתֵר בְּאוֹתֵיּוֹת רִסְוּף
 scripturę verba q̄ cōminuam⁹ ad denotādū duplicatis
 חֲכָפוּלוֹת לְהוֹרוֹת שְׁנַנְפִּין דְּבָרֵי הַכַּתוּב
 accipiam⁹ ⁊ nō spiritalē sensum inde ⁊ elijciamus
 וְנוּצִיא מִשֵּׁם הַשֶּׁכֶל הַרוּחָנִי וְלֹא נִכָּח
 q̄a figura absq̄ solū moralem aut litteralē
 הַפֶּשֶׁט אוֹ הַתּוֹעֵלֶת לְבַד בְּלֹא צוּרָה כִּי
 nobis meli⁹ tūc erit spiritalē sensum itellexerim⁹ si
 אִם נִבִּין הַשֶּׁכֶל הַרוּחָנִי אִז טוֹב לָנוּ
 peribim⁹ ⁊ non de nobis deus ⁊ cogitabit
 וְיִתְעַשֶׂת הָאֱלֹהִים לָנוּ וְלֹא גֹאֲבֵד ..

Yong. f.

CAP. QVARTVM.

litterarū i mysterio dicere poterim⁹ Ste
 עוֹד נוּכַל לֹאמַר בְּסֵתֵר אוֹתֵיּוֹת
 scribūtur ille q̄a sciūstis iam q̄ Kinnapheç
 רִסְוּף כִּי כִּבֵּר יִדְעֶתֶם כִּי הֵן בְּתוֹבוֹת
 q̄a sapiētes v̄ri ⁊ dixerunt dictionū in fine semper
 לְעוֹלָם בְּסוּף הַמִּלּוֹת וְאָמְרוּ חֲכָמֵיכֶם כִּי
 ⁊ nō est cētenarū ad supplemētū dixerūt cas theorici
 צוּפִים אָמְרוּ לְתִשְׁלוֹם הַמַּאוֹת וְאִינָה
 dictionū in fine hoc ppter q̄a scriptę sint sufficiēs causa
 סִבָּה מִסְפָּקָת שֶׁיִּכְתְּבוּ עַל זֶה בְּסוּף הַמִּלּוֹת

*Luce. quimma
 quorum in fine*

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

numero similis numerus earum non est quia et ite
 ועוד כי אין מספרן דומה למספר
 ceterarum supplementi et numero cognatarum suarum kinnaphes
 במנפץ חביריהן ומספר תשלום המאות
 vsi sunt non die adhuc kinnaphes in litteris
 באותיות וסוף עד היום לא נהגו
 ipse est quia pecuniarum iudicium in vllis eo
 אתו בשום דיני ממונות מפני שהוא
 scripte sunt kinnaphes littere sed ambiguus
 ספק אבל אותיות וסוף הן כתובות
 superius dixi quod ad designandum dictionum in fine
 בסוף המלות להורות מה שאמרתי למעלה
 couertentur dierum in fine quia secundo in capitulo
 בפרק השני כי לקץ הימים ישובו
 verba cominuēt tunc quia dicere vult et miserebit illos
 וירוחמו ורצה לומר כי אז ינפצו דברי
 et etiam itellerunt non quod et intelligēt scripturę
 הכתוב וירינו מה שלא הירנו ונס כן
 quia dierum in fine quod est iudicij diei secretum ille sunt
 הן סתר יום הדין שהוא לקץ הימין כי
 ad id et couertetur res oēs cominuētur tunc
 אז ינפצו כל הדברים וישובו למה
 in litteris aliud arcanum dicemus ite ante quod erat
 שהיו קודם עוד נאמר סתר אחר באותיות
 in fine scriptura in omni inuenimus eas quod kinnaphes
 וסוף כי מצאנום בכל הכתוב בסוף
 quia in Esaia locis in duobus pter quod dictionum
 המלות חוץ בשני מקומות בישעיהו כי
 clausam lram mem inuenimus antiquis in libris
 בספרים הקדמונים מצאנו המס סתומה
 concl

Esaias.
vij.et.ix.

*clausum
in medio quoyu*

CAP. QVRATVM.

eōcipiet virgo ecce in pphetia dictiōis in medio *Esa. vii.*
 בְּאֶמְצַע הַמִּלָּה בְּנִבְוֹאת הַיְהוָה הָעֵלְמָה הָרָה
 i medio et venit est clausa aalma. i. xgo lra mem da
 בְּיָמֵי מִסַּע עֵלְמָה סְתוּמָה הִיא וְנָא בְּתוֹךְ
 abscondita puella qđ esset ad designādū dictionis
 הַמִּלָּה לְהוֹרֹת שְׂתִימָה עֵלְמָה עֵלְמָה
 dicere vult aalma dictio qa est clausa ⁊ virgo
 וּבְתוֹלָה וְסְתוּמָה כִּי מִלַּת עֵלְמָה רוֹצָה לֹאמֹר
 ⁊ erit Abraz seru? dixit sicut virgo *Genesis.*
 בְּתוֹלָה כְּמוֹ שֶׁאָמַר עֶבֶד אַבְרָהָם וְהָיָה *xxiii.*
 non qđ puella ⁊ erit dixit ⁊ prius puella xgo
 הָעֵלְמָה וְקוֹדֵם אָמַר וְהָיָה הַנְּעִרָה כִּי לֹא
 testificata est sicut virgo nisi mens ei? erat
 הָיְתָה כְּוֹנֵתוֹ אֵלֶּיךָ בְּתוֹלָה כְּמוֹ שֶׁהָעֵיד
 cognouerat eā nō ⁊ vir virgo qđ dixit scriptura *Genesis.*
 הַכֶּתֹּב שֶׁאָמַר בְּתוֹלָה וְאִישׁ לֹא יִדְעָה : *xxiii.*
 ⁊ Anque loç i cōtrariū itētiō ei? qđ fuisse absit qa
 כִּי חֲלִילָה שֶׁיְהִי כְּוֹנֵתוֹ בְּהַפְּרֵי וְאֵיךְ לֹא
 puella dictiōe sup declarauit alio in loco in chaldeo *Deu. xxi.*
 בְּתִרְגוּם בְּמָקוֹם אַחֵר פִּירַשׁ עַל מִלַּת נְעִרָה
 aalma qa bethultha. i. xgo vlemtha. i. puella virgo
 בְּתוֹלָה עוֹלֵמָתָא בְּתוֹלָתָא כִּי עֵלְמָה
 multiplicabit ⁊ i dictione vni vtrūq; est ⁊ vlemtha
 וְעוֹלֵמָתָא הַכֹּל אֶחָד וְנִמְלֵת לְמַרְבָּה
 clausam lram mem libris in oib? inuenim? ei? imperiū *Esa. ix.*
 הַמְשֻׁרָה מֵאַנּוֹ בְּכָל הַסְּפָרִים מִסְתוּמָה
 aperiret nō qa ad designādū Remarbe in dictione
 בְּמִלַּת לְמַרְבָּה לְהוֹרֹת כִּי לֹא יִפְתַּח
 in sempiternum in pphetiis ⁊ sigillatum clausum
 בְּסִתוּמָה וְהַחֲתוּם בְּנִבְוֹאוֹת לְעַד לְעוֹלָם
 CC 3 qđ

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

qđ voluit rotundū sicut sine sine τ qđ esset
וְשִׁיהִי לְאִין קִמְּ כִּמוּ הָעֵגוּל שֶׁהוּזָר

qđ notū τ iā est .i. incircuitū ei⁹ in cōcauū. s. i. orbe
חֲלִילָה בְּסִיבּוּבוֹ וְכִבֵּר יְדוּעַ כִּי

hęc pphetie qđ cōpletę essent inuenietis nō
לֹא תִמְצְאוּ שֶׁנִּשְׁלְמוּ הַנְּבוּאוֹת הָאֵלֶּה

sicut Christo nro in Jesu nisi i suis particularitatib⁹
בְּפִרְטוּתָם אֲלֵא בִישׁוּעַ מְשִׁיחֵנוּ כִּמוּ

τ intelligite secūdo in capitulo superi⁹ dixi
שֶׁאֲמַרְתִּי לְמַעַלָּה בַּפָּרֶק הַשְּׁנַיִ ׀ וְכִינָה

virgo ecce dictio qđ arguatis me τ ne τ scietis
וְתִדְעוּ . וְאֵל תִּשְׁיבּוּנִי כִי מֵלֵת הִנֵּה הָעֵלְמָה

hęc qđ pphetia aparet vnde ppinquū tēp⁹ denotat
מִוֶּרָה לְזִמְן קָרוֹב כִּי יִרְאֶה שֶׁהַנְּבוּאָה הַזֹּאת

inuenim⁹ iam qđ regē Ezequīā ppter dicta fuit
נֶאֱמַרָה עַל חֲזַקְיָהוּ הַמֶּלֶךְ . כִּי כִבֵּר מִצְאָנוּ

tēpus qđ denotat ecce dictionē multis in locis
בְּמַקּוֹמוֹת רַבִּים מֵלֵת הִנֵּה שְׁמוֹרָה לְזִמְן

veritatē ppter plgrumqđ dicitur qđ lōginquū
רַחוּק לְפִי שֶׁנֶּאֱמַרָה עַל הָרֹוֹב עַל אֲמִיתוֹת

ardēs veniet dies ecce em̄ sicut certę rei
הַדֶּבֶר הַנִּבּוֹן כִּמוּ כִי הִנֵּה הַיּוֹם בָּא בּוֹעֵר

qđ parat⁹ est iudicij diē ppter qđ dictū est sicut cliban⁹
בְּתַנּוּר שֶׁנֶּאֱמַר עַל יוֹם הַדִּין הָעֵתִיד

est licet certus est quia esse
לְהִיּוֹת . לְפִי שֶׁהוּא וְדָאִי אֵף כִּי הוּא

est τ sic sapiētes vri exposuerūt sic qđ longe
רַחוּק . כִּי בֵּן פִּירְשׁוּ חֲכָמֵיכֶם וְכֵן הוּא

virgo ecce dictio qđ dicemus sic veritas
הָאֲמֵת : כֵּן נֶאֱמַר כִּי מֵלֵת הִנֵּה הָעֵלְמָה

a serē

Malach. iii.

a sermo & certus erit verus quod erit ad designandum est Gen. xlii.
הוא להורות שיהיה אמת ונכון הדבר מעם

sup dnotat ecce dictio etiam & aliquando deo
האלהים: ולפעמים גם כן מלת הנה מורה על

igni ardebat rubus & ecce dicitur sic quia mirabile rem
דבר מופת כי כן נאמר והנה רבנה בער באש

alia sunt & adhuc mundum consumebat non & rubus Exo. iij.
ורבנה איננו אבל: וכמוהו יש אחרים

virgo ecce in propheta dicere poterimus sic multa
רבים: כן נובל לומר בנבואת הנה העלמה

locutus su valde & magna mirabilis res quod est concipiet
הרה שהוא דבר נפלא ונדול מאד: דברתי

κινναφης in litteris sufficientium verborum modum
שיעור דברים מספיקים באותיות רסוף

in litteris vos admonebo & tunc duplicatis
הכפולות: ועתה אזכיר לכם באותיות

nomine scriptum est illarum in tribus quod eius otiosus
הנחות אהוי כי בשלשה מהן כחוב שם

na iehoua quod est litteris quattuor ex essentia
ההויה מן ארבע אותיות שהוא יהוה כי

trinitatis mysterium ad dnotandum & hoc est duplicata lra he
היא נכפלת והו להורות סתר השילוש

quod dixit Esaias & testificatus est prophetauit hoc propter quod
אשר על זה נבא והעיד ישעיהו שאמר

quae sunt Sabaoth Dominus Sanctus Sanctus Sanctus
קדוש קדוש קדוש יהוה צבאות שהם

zohar. i. splendor in libro sapientes vni & declaraverunt tres
שלשה ופירשו חכמים בספר הזוהר

caelorum Spiritus Sanctus Filius Sanctus Pater Sanctus
קדוש אבא קדוש ברא קדוש רוחא דשמיא

Ἰσὸς οτιοσε ρ

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

ad arbitriū v̄m nisi hoc sup respōdebitis ⁊ qđ
 ומה תשובו על זה כי אם לרצונכם
 dicere poterim? p̄terea veritatis viā per ⁊ nō
 ולא על דרך האמת עוד נוכל לומר
 iod qđ iehoua. i. dñs litterarū i sigñiōib⁹ aliud secretū
 סתר אחר בעניני אותיות יהוה כי היות
 patris potestas quę est potestatē i sua sigñione denotat
 מורה בענינה יד שהוא יכלת האב
 ex qđ deducitur p̄ncipiū i sua sigñione denotat ⁊ vau
 והו מורה בענינה ראשית שנגזר מן
 sic qđ p̄ncipiū quę est columnarū capita dictiōe
 מלת ווי העמודים שהיא ראש כי בן
 radicū in sigñionib⁹ sapiētes v̄ri dclarauerūt eā
 פירשוה חכמיכם בעניני השרשים •
 dñs in ea sicut dictū ē sapiētia est p̄ncipiū ⁊ dictio
 ומלת ראשית היא חכמה שנאמר בה יהוה
 Hierosolymitano ⁊ i chaldeo viarū suarū i initio possedit me
 קנני ראשית דרכו • ובתרגום ירושלמי
 in sapiētia deus creauit in p̄ncipio in dictiōe scriptū ē
 כתוב במלת בראשית ברא אלהים בהכמתא
 essentiā i sua sigñione denotat ⁊ lra. he. dñs creauit
 ברא יהוה • והיא מורה בענינה הויה
 sic qđ ⁊ amoris bonitatis misericordię ⁊ morē
 ומדת רחמים וחסידות ואהבה כי בן
 mod⁹. i. mēsurā est qđ iehoua. i. dñs sapiētes v̄ri dclarauerūt
 פירשו חכמיכם שיהוה הוא מדת
 sancti sp̄rit⁹ miam ad designādū ⁊ hoc ē misericordię
 רחמים וזהו להורות רחמי רוח הקדוש •
 mysteriū dclaratū iehoua in noie ecce est ergo
 אם בן הרי בשם יהוה מפורש סתר
 filiū

Prouer
 bio. viij.

CAP. QVARTVM.

filiū sapiētia patris potestas qđ est trinitatis
 הַשְׂיִלוּשׁ שֶׁהוּא יַד הָאָב וְהַכְּמַת הַבֵּן
 mūdo esse qđ dedit sancti spiritus et charitas. Lamo
 וְאַהֲבַת רוּחַ הַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּתַּן הַוַיָּה לְעוֹלָם

opa ei⁹ oīa sup et miseratiōes ei⁹ scriptū est sicut ps. cxliiij
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וְרַחֲמֵיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו
 et. cxlv.
 in scriptura scriptę fuerūt. s. litterę tres et hę

וְאֵלֶּה שְׁלֹשָׁה אוֹתוֹת הַיָּי נִכְתְּבוּ בְּכַתוּב
 essentię nomē ad designādū plerūq; dictionib⁹ in oīb⁹
 בְּכָל הַמְּלֻחוֹת בְּרוּב לְהוֹרוֹת שֵׁם הַהוֹיָה
 esse qđ dat est deus qđ et ad faciēdū scire

וְלִהְיוֹדִיעַ כִּי הָאֱלֹהִים הוּא הַנּוֹתָן הַוַיָּה
 ab eis accipiet id non et ipse rebus oīb⁹
 לְכָל הַדְּבָרִים וְהוּא אֵינוֹ מְקַבֵּלָה מֵהֶם
 denotat qđ ipsa lfa aleph cū eis et fuit iuncta
 וְנִסְמְכָה עִמָּהֶן הָאֱלֹף שֶׁהִיא מוֹרָה
 est qđ deus ad denotādū vnitatē i suo numero

בְּמִסְפָּרָה אֶחָדוֹת לְהוֹרוֹת שֶׁהָאֱלֹהִים הוּא
 doctores dicunt sic qđ et trinus vnus
 יַחִיד וּמְשׁוֹלֵשׁ כִּי בֵּן אֹמְרִים הַמּוֹרִים
 hoc et ppter sanctam fidē nostrā credentes
 הַמְּאֱמִינִים אֲמוֹנֵתָנוּ הַקְּדוֹשָׁה וְעַל זֶה

cū litteris Romana i lingua Iesus nomē scripserūt
 כָּתְבוּ שֵׁם יֵשׁוּעַ בְּלִשׁוֹן רוֹמֵיית בְּאוֹתוֹת
 litterę ipse sūt qđ ratioe hac iehu his
 הָאֱלֵּה יֵהוּ בְּזֶה הַדְּרָךְ Iehu כִּי הֵם הָאוֹתוֹת

et fili⁹ qđ pater ad dnotādū iehu in loco qđ deseruunt
 הַמְּשַׁמְשׁוֹת בְּמָקוֹם יֵהוּ לְהוֹרוֹת שֶׁאֵב וּבֵן
 sicut separati tres nō sunt sanctus et spirit⁹
 וְרוּחַ הַקְּדוֹשׁ אֵינֶם שְׁלֹשָׁה גְּפָרְדִים כְּמוֹ

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

vnū totū ē nisi separati sūt tres q̄ sūt cogitastis
 שְׁתַּשְׁבַּתֶּם שְׁהֵם שְׁלֹשָׁה אֱלֹהִים נִפְרָדִים אֲלֵא הַכֹּל אֶחָד

CAP. QVINTVM.

*Vomē Elohim
 q̄ trinitatem*

grāmaticę in ordine dicere poterim? Itē
 עוד נזכר לומר בסדר הדקדוק
 lingua est elohim. i. de? ista dictio q̄
 כי המלה הזאת אלהים הוא לשון
 ad denotādū & hoc est vnus plusq̄ aut plurimus
 רבים או יותר מאחד והוא להורות
 i. p̄portioē est elohim. i. de? quia trinitatis mysteriū
 סתר השולוש. לפי שאלהים הוא בפלס
 pluralis p̄nomē est dñs & etiam guebohim. i. excelsa
 גבוהים. וגם בן אדני הוא פנוי הרבים
 elohim. i. de? qđ arguatis me & ne vba mea i p̄portioē
 בפלס דברי. ואל תשובוני כי אלהים
 aliorum nominū viā per singularis lingua est
 הוא לשון יחיד על דרך שמות אהרים
 q̄a subsolan? p̄fect? sicut & mem in iōd q̄ terminatur
 שמשוימים ביוד ומם כמו תמים קדים. כי
 aliud singulare nomē habēt nō illa nomina
 השמות ההם אין להם שם יחיד אחר
 a quo dicem? p̄fect? sicut pluralis nomē & habent
 ויש להם שם רבים כמו תמים. שנאמר
 singulare nomē habet elohim. i. de? sed p̄fecti
 תמים. אבל אלהים יש לו שם יחיד
 & elohim. i. de? & el. i. de? eloha. i. de? qđ noiabim? aliud
 אחר שנזכיר אלוה ואל ואלהים
 habet & non & trinitas vnitas q̄a sūt ad denotādū
 להורות שהם אחדות ושולוש ואין לו
 in Israel testimoniū & hoc est aliud pluralis nomē
 שם רבים אחר. וזאת התעודה בישראל

Ruth. iij

& pro

CAP. QVINTVM.

et ppter separatiōis dū tres qđ ipsi sūt dicant vt nō
 וְעַל יֵשׁוּעַ יֵאמְרוּ שְׁהֵם שְׁלֹשָׁה אֱלֹהִים נִפְרָדִים וְעַל

scriptura qđ dixit dicere poterim⁹ trinitatis mysteriū
 סֵתֵר הַשְּׁיִלוּשׁ נֹכַח לֹאמַר שְׁאֵמַר הַכְּתוּב

et arietē triennē et caprā triennē vacā mihi sūme Gen. xv.

קָחָה לִי עֶגְלָה מְשׁוֹלֶשֶׁת וְעֵז מְשׁוֹלֶשֶׁת וְאַיִל

trib⁹ ternari⁹ numer⁹ ibi qđ inueniet⁹ annoꝝ triū

מְשׁוֹלֶשׁ שְׁתֵּמְצֵאוּ שֵׁם מִסְפָּר מְשׁוֹלֶשׁ שְׁלֹשׁ

mensū nouē fm numerū nouē qđ sūt vicibus

בְּעַמִּים שְׁהֵם תְּשַׁעָה כְּמִנְיָן תְּשַׁעָה הַדְּשִׁים

cōceptiōis mysteriū est istī et ecce parietis tēp⁹ qđ sūt

שְׁהֵם עֵת יוֹלְדָה וְהָרִי שֵׁם יֵשׁוּעַ סֵתֵר הַרְיוֹן

istud fuit dñō a qđ trinitatis et mysteriū ps. cxviii

וְסֵתֵר הַשְּׁיִלוּשׁ : כִּי פִאֵת יְהוָה הַיְתָה זֹאת

dicere vult i oculis nr̄is mirabile est et ideo

וְעַל כֵּן הָיָא נִפְלְאָת בְּעֵינֵינוּ : רוֹצָה לֹאמַר

nō qui humani captus in oculis mirabile

נִפְלְאָת בְּעֵינֵי הַשְּׁכָל הָאֲנוּשִׁי אֲשֶׁר לֹא

mirabilia sūt sicut hoc magnū mysteriū attingit

הַשִּׁיג הַסֵּתֵר הַגָּדוֹל הַזֶּה כְּמוֹ שֶׁנִּפְלְאוּ

i mysterio referem⁹ sicut multa alia vba ex eo

מִמֵּנוּ דְבָרִים אַחֲרִים הַרְבֵּה כְּמוֹ שֶׁנִּזְכָּר בְּסֵתֵר

dicat litterarū p trāsmutationē qđ iehoua. i. dñi nois

שֵׁם יְהוָה כִּי בְּצִירֹף הָאוֹתִיּוֹת יֵאמַר

isicta sūt tēpora tria qđ erit est fuit

הָיָה הוּא יְהִיָה כִּי הַשְּׁלֹשָׁה זְמַנִּים סְמוּכִים

multę ita sūt hoc attingit nō et sensus nr̄ simul

בְּאַחַד וְשֶׁכֵּלְנוּ לֹא הַשִּׁיג אֵת זֹאת כֵּן הַרְבֵּה

dixit et ppterca sanctę fidei nostrę res

דְּבָרִים מְאֻמָּנָתָנוּ הַקְּדוּשָׁה : וְעַל כֵּן אֲמַר

in ne

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

iii. Regū. in nebula vt habitaret dixit dñs i sciētia sua Salomō
viij. שלמה בהכמתו יהוה אמר לשכון בערפלי

intelligere sensus nr attingit qđ nō dicere vult
רוצה לומר שלא תשיג שכלנו להבין את

quę qđ credim⁹ fides vocata et ideo hoc
זאת : ועל כן נקראת אמונה שנאמין מה

magis qđ p̄m̄issū hoc p̄pter nob̄ et erit vidim⁹ non
שלא ראינו . ויהיה לנו על זה שכר יותר

nob̄is erit nō qđ tūc videmus qđ si crederem⁹
משנאמין מה שנראה שאז לא יהיה לנו

Exodi. ostēde mihi Moyses dixit hoc et p̄pter multū premiū
xxxiij. שכר הרבה : ועל זה אמר משה הראני

quō mihi qđ reueler̄ dicere vult gloriā tuam obsecro
נא את כבודך רוצה לומר שתגלה לי כמו

magis credam vt causarū causa tu es
שאתה סבת הסבות כדי שאמין ביותר

posteriora mea et videbis fuit et respōsio
והתשובה היתה וראית את אהורי

dicere vult posteriora mea qđ aparebūt nō et facies meę
ופני לא יראו . כי אהורי רוצה לומר

aut affirmatiuā viā per et nō negatiuā viam per
על דרך שלילה ולא על דרך חיוב . או

post me qđ sunt i opib⁹ meis cognosces me dicere vult
רוצה לומר תכירני במעשי שהם אחרי

mysteriū et p̄pter hoc p̄pter p̄m̄issū magis tibi et erit
ויהיה לך יותר שכר על זה . ועל סתם

Esaias. et erit p̄pheta Esaias dixit sanctę fidei nostrę
xxxiij. אמונתנו הקדושה אמר ישעיהו הנביא והיה

et sciētia sapiētia salutis fortitudo tēporib⁹ tuis fides
אמונת עתיב חסן ישועות הכמה ודעת

dixer

CAP. QVINTVM.

dixerunt sicut thesaur⁹ ei⁹ ipse est dñi timor
 יִרְאֵת יְהוָה הִיא אוֹצְרוֹ כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ

vestibulo assimilat⁹ hic mūdus q̄a sapiētes vñ
 חֲכָמִיכֶם כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה דוֹמָה לְפֶרֶזְדוֹר •
 in palatiū igrediaris vt in vestibulo corp⁹ tuū ⁊ dirige
 וְהִתְקַן עֲצָמְךָ בְּפֶרֶזְדוֹר כְּדִי שֶׁתִּבְנֶה לְמַרְקָלִיךָ

ad laborē dicere vult nat⁹ est ad laborē homo q̄a Job. v.

כִּי אָדָם לַעֲמַל יוֹלֵד • רוֹצֵה לֹאמַר לַעֲמַל
 post eū q̄ venit mūdū h̄reditet vt hui⁹ mūdi

הָעוֹלָם הַזֶּה כְּדִי לְנַהוֹל הָעוֹלָם הַבָּא אַחֲרָיו •
 figurē p̄ viā legis totius glossę cōclusio ⁊ hęc ē

וְזֶהוּ כִּלְלֵי כִּירוּשׁ כָּל הַתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ צוּרָה
 corpus p̄pter ⁊ nō seculū suū anima attingat vt

כְּדִי שֶׁיִּשְׁוֶיךָ הַנְּפֶשׁ עוֹלָמָה וְלֹא עַל הַגּוֹף
 breue est in ipso q̄ hui⁹ mundi vitā q̄ attingit

שֶׁיִּשְׁוֶיךָ חַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה אֲשֶׁר בּוֹ הוּא קָצֵר
 intelligat ⁊ intelligens ira ⁊ saturū dierum Job. xiii

יָמִים וְשִׁבְעֵי רִגְזֵי : וְהַמְּשַׁקֵּל יָבִין ••

In glossa multa argumēta cōtra vos habem⁹ Item
 עוֹד יֵשׁ לָנוּ עֲלֵיכֶם קוֹשִׁיּוֹת הַרְבֵּה בְּפִירוּשׁ

ad vos loquar breuitat⁹ per viā sed legis

הַתּוֹרָה • אֲךָ בְּדֶרֶךְ קוֹצֵר אֲדַבֵּר אֵלֵיכֶם ••

fuit secūde dom⁹ q̄ destructio dicitis q̄a vos

שֶׁאַתֶּם אוֹמְרִים שֶׁחָרַבְנָן בַּיִת שְׁנֵי הַיְתָה

destructio fuit sicut primę peccatī viā per
 עַל דֶּרֶךְ עוֹן הָרֵאשׁוֹן כִּמוֹ שֶׁהַיְתָה חָרַבְנָן

q̄a p̄pterea rectū nō est ⁊ hoc primę dom⁹

הַבַּיִת הָרֵאשׁוֹן וְזֶה לֹא יִתְקַן בְּעֵבֹר כִּי

alienā seruitutē fuierūt nō secūde dom⁹ i destructioe

בְּחָרְבְּנָן הַבַּיִת הַשֵּׁנִי לֹא עֲבָדוּ עֲבוּדָה זָרָה

sicut

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

sicut illarū gentiū in p̄ceptisābulauerūt neq̄

ולא הלכו בחוקות הגוים ההם כמו

Salomon q̄ edificauit primę dom⁹ i tēpore fecerūt

שעשו בזמן הבית הראשון שבנה שלמה

dom⁹ destructio fuit q̄a dicere poterim⁹ ergo

אם כן נוכל לומר כי היתה הרבן הבית

i Christū n̄m crediderūt nō eo qđ pro secūde

השני על אשר לא האמינו למשיחנו

qđ est iustum argēto qđ vēdiderūt ⁊ p̄terea Jesum

ישע ועל מכרם בכסף צדוק שהוא

Amos.ii ⁊ sup Amos dixit p̄pter ip̄m qđ quartū peccatū

העון הרביעי אשר עליו אמר עמוס ועל

voluerūt nō tūc q̄a cōuertā eū nō quartum

ארבעה לא אשיבנו כי אז לא אבו

Messias qđ ipse erat eis dīcēs q̄a erat v̄ba eius

לדבריו שהיה אומר להם שהוא המשיח

⁊ ideo crediderūt in eū ⁊ nō in lege p̄missus

הנדור בתורה ולא האמינוהו ועל כן

v̄sq̄ ad vitę suę dieb⁹ oib⁹ p̄petuā icaptiuitatē dēnati sūt

נלקו בגלות תמיד כל ימי חייהם עד

Mal.iiij pedū plātis sub cinis erūt q̄a iudicij diē

יום הדין כי יהיו אפר תחת כפות רגלי

multę glosse sunt Itē credentiū

המאמינים עוד יש פירושים הרבה

ad firmādā ⁊ fideles magnę ⁊ autoritates i scriptura

בכתוב וראיות גדולות ונאמנות לחזק

Ben.xlix. auferet nō scriptū est sicut sanctam fidē n̄ram

אמונתנו הקדושה כמו שכתוב לא יסור

veniat donec fœmore ei⁹ de ⁊ dux de Iuda sceptrū

שָׁבַט מִיְהוּדָה וּמַחֲקָק מִיַּד בְּגִלְיוֹ עַד כִּי יָבֹא

donec

CAP. QVINTVM.

donec declarauit i chaldeo ⁊ Anqloꝝ filo. i. q. mittēd⁹ est

שׁוּלָה וְאַנְקָלוֹס תְּרַגְּמוּ עַד

in posterū inde q̄a fuit sic qm̄ Christus veniat

דִּיּוּתִי מְשִׁיחָא . כִּי בֵן הָיָהוּ . כִּי מִשָּׁם וְאַתְלָךְ

sicut neqꝫ rex neqꝫ p̄ha sacerdos ultra eis fuit nō

לֹא הָיָה לָהֶם עוֹד כִּהֵן וְנָבִיא וְתַלְמִיד . כְּמוֹ

vos sicut p̄pheta ultra nō est Elaph dixit

ps. lxxiij

שֶׁאֵמַר אֶסְף אֵין עוֹד נָבִיא . כְּמוֹ שֶׁאַתֶּם

et. lxxiij.

in Esaia p̄terea scriptū ē ⁊ sic hodie videtis

רוֹאִים הַיּוֹם : וְכֵן כֶּתוּב עוֹד בְּיַשְׁעֵיהֶן

ascēdet de radice ei⁹ ⁊ flos iesse de radice x̄ga ⁊ egrediet

Esa. xi.

וְיֵצֵא הַטֵּר מִגִּזְע יִשְׂרָאֵל וְנִצַּר מִשָּׁרְשֵׁי יִפְרָה :

de filijs rex ⁊ egrediet Jonathas ⁊ declarauit i chaldeo

וְתַרְגְּמוּ יְהוֹנָתָן וְיַפּוֹק מִלְכָּא מִבְּנֵי

vingetur filioꝝ ei⁹ ⁊ filijs ⁊ Christ⁹ iesse filioꝝ

בְּנוֹהֵי דִישְׂרָאֵל וּמְשִׁיחָא מִבְּנֵי בְנוֹהֵי יִתְרָבֵי :

q̄a ad d̄signādū ⁊ Christ⁹ declarauit venecer i dictione q̄a

כִּי בְּמַלְתּוֹ וְנִצַּר תְּרַגְּמוּ וּמְשִׁיחָא לְהוֹרוֹת כִּי

p̄missus Messias ipse est vocauerūt eū sicut Nazare⁹

נַזְרֵתִי כְּמוֹ שֶׁקָּרְאוּהוּ הוּא הַמְּשִׁיחַ הַנִּדְדוֹר

sup̄ eū ⁊ redescit hoc post scriptū ē ⁊ q̄tē in lege

בַּתּוֹרָה . . . וְעוֹד כֶּתוּב אַחֲרַיִם זֶה וְנָחָה עָלֵינוּ

dona septē ibi q̄a inuenietis oñi spirit⁹

רוּחַ יְהוָה : שֶׁתִּמְצְאוּ שֵׁם שִׁבְעַת מִתְּנוּת

in Jesu p̄fecta q̄a erāt p̄pterea sancti spirit⁹

רוּחַ הַקֹּדֶשׁ לְפָרִי שְׁהֵיוּ שְׁלִימוֹת בְּיַשׁוּעַ

illa in die ⁊ crit ultra scriptū ē ⁊ sic Christo n̄ro

מְשִׁיחָנוּ : וְכֵן כֶּתוּב עוֹד וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא

ipsum populoz i signū stat qui iesse radix

שָׂרֵשׁ יִשְׂרָאֵל עֵמֶד לְגַם עַמִּים אֵלֵינוּ

Esa. xi.

ho

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

honor. & gloria reges eius et erit deprecabuntur gentes

גוים ידרשו והיתה מנוחתו כבוד.

in gaudio aquas & haurietis ultra scriptum est & sic

וכן כתוב עוד ושאבתם מים בששון

Isa. xij.

vere dicere quod poterimus saluationis a fontibus

ממעייני ה' שועה. שנוכל לומר באמת

baptismi sacramentum propter dictum est hoc quia

כי זה נאמר על קידוש הטבילה.

& accipietis prophetas Jonathas & declarauit in chaldeo

והרגם יהונתן בהתנבאו ותקבלון

iuuorum ab electis in gaudio nouam doctrinam

אולפון חדתא בחדווא מבחירי צדיקיא

Christi nostri Jesu discipulos propter quia prophetauit

שנבא על תלמידיו ישוע משיחנו

totum sanctam ad fidem nostram & conuertere fecerunt quae predicauerunt

שדרשו והשיבו לאמונתנו הקדושה כל

plena est scriptura tota & sic miraculi per uiam mundum

העולם בדרך גם. וכן כל הכתוב מלא

& vires tempore sufficit non quibus multis autoritatibus

מראיות רבות: אשר לא די זמן וכח

multa mysteria & inuenietis super eis ad loquendum

לדבר עליהם ותמצאו סתרים רבים

quae dixi verba omnia quae testificantur in lege

בתורה שמעידות כל הדברים שאמרתיו

lectabimini tunc intelligere ea voluerit quia si supra

למעלה. שאם תרצו להבינם אז תשמחו

Isa. lxxvj

quia germinabunt quasi herba & ossa vestra & gaudebitis

ותשישו ועצמותיכם כדשא תפלהנה כי

quod est & argumentum seruus eius domini manus cognoscent

יודע יד יהוה את עבדיו. והקושיא שיש

credi

CAP. QVINTVM.

quod nos cogitatis q̄a vos cōtra nos vobis
 לְכֶם כִּנְגְדֵנוּ שְׂאֵתָם הוֹשְׁבִים שֵׁאֲנַחֲנוּ
 deos & q̄d habemus in imāgines credimus
 מֵאֲמִנִים בְּצַלְמִים וְשֵׁשׁ לָנוּ אֱלֹהִים
 p̄pterea vobis est error q̄a scietis multos
 הַרְבֵּה : תִּדְעוּ כִּי שְׂנֵנָה הִיא לְכֶם בְּעֵבוֹר
 in caelis q̄ sūt sanctorū p̄pter memoriā ipsē sūt q̄a
 כִּי הֵם לְזִכְרוֹן הַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּשָׁמַיִם
 & orabim⁹ recordabimur eorū similitudinē eorū vidēdo q̄a
 כִּי בְּרֵאוֹת דְּמוֹתָם נִזְכְּרִים וְנִתְפַּלֵּל
 ad p̄sequēdū fecerūt ipsi sicut peccata & p̄fitebimur
 וְנִתְוֹדָה הָעוֹנוֹת כַּאֲשֶׁר הֵם עָשׂוּ לַהֲשִׁיב
 siquidē p̄pter hoc scādalizemini & ne caelozū regnū
 מְלָכוֹת הַשָּׁמַיִם וְאֵל תִּנְקְשׁוּ בַּזָּה אַחַר כִּי
 erāt lactātis figurę i similitudinē q̄ erāt Cherubim Exo.xxv
 הַכְּרוּבִים שֵׁהֵם דְּמוֹת פְּרָצוֹף תִּינוֹק הָיוּ
 nō apud nos sanctorū effigies sic sūt in arca
 בְּאֲרוֹן . כֵּן דְּמוֹת הַקְּדוֹשִׁים אֶצְלָנוּ לֹא
 q̄d rogam⁹ nisi saluabūt nos q̄d ipsi q̄d credamus
 שֵׁנֶאֱמִין שֵׁהֵם יוֹשִׁיעֵנוּ אֲלֵא שֵׁנִכְפְּרֵעַ
 Christi n̄m ad Jesū p̄ nobis vt orent eos
 לָהֶם שֵׁיִתְפַּלְלוּ בְּעֵדְנוּ לִישׁוּעַ מְשִׁיחֵנוּ .
 & in glossa in grāmatica sufficiētē modū locut⁹ sumi
 דְּבִרְתֵי שִׁיעוֹר מִסְפִּיק בְּדִקְדוּק וּבְפִירוּשׁ
 ei q̄ cōiūcta est legis
 הַתּוֹרָה שֵׁנִשְׁתַּתְּףָּ אֵלָיו :

CAP. SEXTVM.

DD

thal

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

Thalmul. i. doctrinā sapiētes vñ copilerūt Itē
 עוד חֲבָרוּ חֲכָמִיכֶם הַתְּלִמּוּד
 et festum legumina q̄ sunt ordines in sex
 בְּשֵׁיתָא סְדָרֵי שְׁהֵם זְרָעִים וּמוֹעֵד
 quę omnia nocumēta mūdatiōes s̄ctificatiōes et mulieres
 וְנָשִׁים קִדְשִׁים טְהָרוֹת נְזִיקִין. שְׁכֹלִים
 parū tēp̄ q̄ sunt his dictiōib⁹ i duab⁹ inclusa sūt
 נְכַלְלִים בְּשֵׁתֵי הַמְּלוֹת הָאֵלוֹ שְׁהֵם זְמַן קָטָן.
 inter ibi et sunt parū p̄ tēp̄ fuerūt sic quia
 בְּעֵבוֹר כִּי בָן הָיוּ לְזִמְן מְעַט. וַיֵּשׁ שֵׁם בְּתוֹךְ
 viā per multa verba et leges iudicia
 הַמְּשַׁפְּטִים וְהַתּוֹרוֹת דְּבָרִים רַבִּים עַל דְּרָךְ
 profunt nihil quę et vanitatū et mēdatiōz fabulaz
 חִידוֹת וּכְזָבִים וְהַבְּלִים כִּי אֹנֶם מוֹעִילִים
 sicut ea riderent fideles ea scirent quia si
 שְׂאֵם יִדְעוּ אוֹתָם הַמְּאִמִּינִים יִלְעָגוּ מֵהֶם. כְּמוֹ
 viam somniū esse q̄a dixerūt somniorum absolutio
 כְּתָרוֹן הַחֲלוּמוֹת שְׂאֵמְרוּ שְׁהַחֲלוּם אֶחָד
 et ieiunāt i eo et credunt prophetię de sexaginta ptib⁹
 מְשֻׁשִׁים בְּנִבְיָאָה וּמְאִמִּינִים בּוֹ וְצַמִּים
 et ipsum est ipsum et absoluunt et orant p̄pter illud
 עֲלֵיו וּמֵתִפְּלִלִים וּפְּוֹתֵיפּ אֲתוֹ. וְהוּא
 fabulę sunt et sic intellect⁹ et cōfusio cerebri debilitas
 חֲלִישׁוֹת הַמּוֹחַ וּבְלָבוֹל הַשֶּׁקֶל. וְכֵן יֵשׁ חִידוֹת
 rabī mēbrū ei⁹ dixerūt sicut sapiētū vñoz multę
 רַבּוֹת מִחֲכָמִיכֶם כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ אִיבָרִיָּה דְרַב
 hoc eēt q̄a si mēsuraz nouē batī erat sic lagena cuiusdā
 כְּלוֹנִי כְּחֵמֶת בַּת תְּשַׁעָה קַבִּין. שְׂאֵם הוּא
 in mēbro ei⁹ exēplificauerūt eū quare exēplī viā per
 עַל דְּרָךְ מְשַׁל לְמָה הַמְּשׁוֹל וְהוּ בְּאִיבָרוֹ
 irrissio

CAP. SEXTVM.

irrisione q̄a fecerūt manu eī⁹ aut brachio eī⁹ vel i capite eī⁹ ⁊ non
 ולא בראשו או זרועו או ידו שעשו צחוק
 regis ⁊ dictum ⁊ sic est sanctam fidē nostrā credentibus
 למאמיני אמונתנו הקדושה. וכן מאמר עוג מלך
 leucarū triū q̄d erat Israhel castrū sup Basan
 הבשן על מחנה ישראל ההוה תלתא פרסאי
 sup eos ⁊ eijciā montē ⁊ euellam ego vadam
 אידול אנא ואיעקר טורא ואשדי אנפריהו.
 ⁊ pforauerūt eū formicę ⁊ venerūt i capite suo accepit eū
 שקליוה ברשויה ואתו נמלי ונקבוהו
 dētes eī⁹ creuerūt eijcere a se voluit i humerz eī⁹ ⁊ dscēdit
 ונחת לכתפיה. בעא למרמיה רבוהו לשוניה
 cōfregisti impioz dētes scriptū ē hoc ⁊ ppter ⁊ p fracti sūt
 ותברוהו. ועל דא כתיב שני רשעים שברת.
 pudet me q̄a creuisti nisi cōfregisti legeris ne
 אל תקרי שברת אלא שרברת. כי בושתי
 mirabilia ⁊ sic sūt hęc verba ⁊ audire legere
 לקרא ולשמע הדברים האלה. וכן הנפלאות
 miraculū eī factum est q̄a dicunt q̄narrant
 המספרים שאומרים אתרחיש ליה ניסא.
 irridēt que similia his multa alia ⁊ verba
 ודברים אחרים רבים כאלה אשר מצחקים
 rex hui⁹ ⁊ ppter causā hodie credentes ea
 מהם המאמינים היום. ונסבת זה המלך
 Isabela ⁊ Dña Ferdinād⁹ Dñs q̄ iā dcellerūt ⁊ regia
 והמלכה שעברו דון פירנאנדו ודניא אלושבע
 Judęi q̄a detulerūt eū Thalmud totū pburere statuerūt
 נזרו לשדוף כל התלמוד שהלשונוהו יהודים
 ⁊ dstruētes te dissipātes te q̄a serui corū q̄erāt multi
 רבים שהיו עבדיהם. כי מהרסיך ומחריגיך
 Isa. xlix.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

cōbussisset etiā qđ si vobis dico ⁊ ego exhibūt ex te
 מִמֶּנִּי יֵצְאוּ • וְאֲנִי אֹמֵר לָכֶם שְׂאֵם יִשְׂרָפֶוּהוּ
 ad inveniēdā magnā miām vobis fecissent quod
 שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים עִמָּכֶם חֶסֶד גָּדוֹל לְמִצּוֹא
 cōmodū vobis nō ē qđ p̄pterea animę vřę requiē
 מִרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁכֶם בְּעֵבֹר כִּי אֵין לָכֶם הַוְעֵלֶת
 qđ vsq; ab illa hęc ⁊ discrepātes sūt multę opiones qđ i eo
 בּוֹ כִּי הַסְּבָרוֹת רַבּוֹת וּמְשׁוֹנוֹת זֶו מִזֶו שְׁעַד
 iudicia sua ad iudicādū veritatē scierūt nō hodie
 הַיּוֹם לֹא יָדְעוּ הָאֱמֶת לְדוֹן מִשְׁפָּטֵיהֶם •
 sūt multa ⁊ argumēta deū suum ⁊ ad querēdū
 וְלִדְרוֹשׁ לֵאלֹהֵיהֶם • וְהַקּוֹשִׁיּוֹת רַבּוֹת
 ⁊ sic respōsiōe est sine ⁊ maior ps eor; diuersis in dictiōib;
 בְּמִלּוֹת שׁוֹנוֹת וְרוֹבָם בְּלִי תְּשׁוּבָה • וְכֵן
 Maaman fili; Moyses rabi hoc sup nouitates scripsit
 כָּתַב הַחִידוּשִׁין עַל זֶה רַבִּי מֹשֶׁה בֶּר נַחֲמָן •
 Alphęę rab ⁊ etiā verum sensum pturbauit ⁊ ipse
 וְהוּא בְּלִבָּל הַשֶּׁכֶּל הָאֱמִיתִי • וְאִף רַב אֶלְפֶס
 cōsumatissim; ipse est licet multa dubia adduxit
 הָבִיא סְפָקוֹת רַבּוֹת אִף כִּי הוּא הַמּוֹבַחַר
 vobis attulī nō hęc oia ⁊ cū ego viderē qđ ē in ipsīs
 שִׁבְהֶם • וּבְרָאוֹתֵי כָּל אֱלֹהֵי לֹא הִבְאֵתִי לָכֶם
 cōfussiōis liber est quia Thalmud ex autoritates
 רְאִיּוֹת מִן הַתְּלִמוּד לְפָרִי שֶׁהוּא סֵפֶר בְּלִבּוֹל •
 sanctam fidē nřam apud credētes sic non est qđ
 מֶה שֶׁאֵין כֵּן לְמַאֲמִינִים אֲמוֹנָתָנוּ הַקְּדוּשָׁה
 qđ suis ⁊ in ordinib; ⁊ i legib; suis i p̄ceptis suis
 בְּחֻקֵיהֶם וּבְדִיתֵיהֶם וּבְעֵרְבָאוֹת שֶׁלֵיהֶם כִּי
 ⁊ sciunt ⁊ clara ⁊ recta sūt pura omnia
 כּוֹלֵם בְּרוּרִים וְנִבְוֹנִים וּמְפֹרְשִׁים וְיִוְדָעִים
 du

CAP. SEPTIMVM.

dubijs et sine sciētias suas oēs cōfusiōe absq̄
 בְּלִי בְּלִבּוֹל כָּל הַכְּמוֹתֵיהֶם וּבְלִי סִפְקוֹת
 opera intelligētis quō igitur et argumētis
 וְקוֹשִׁיּוֹת וְאִם כֵּן אֵיךְ תִּבְרְנוּ אֶל פְּעוּלוֹת
 huius et ppter causam manuū ei⁹ opus et dñi ps. xxviii
 יְהוָה וְאֵל מַעֲשֵׂה יָדָיו וּבְסֵבֶת זֶה
 qđ dicit infra qđ scriptū est i vobis cōfirmabūt
 יִתְקַיְּמוּ בְּכֶם הַכְּתוּב לְמַטָּה שְׂאוּמַר
 cōuersi fueritis nisi edificabūt eos et nō dissipabūt eos
 וְהָרַסֶם וְלֹא יִבְנֶם אִם לֹא תִשׁוּבוּ
 sanctam fidē nostrā ad credēdū
 לְהֶאֱמִין אֱמוּנָתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה :

CAP. SEPTIMVM.

q̄bbala. i. receptiōis sciētia sapiētes vri copilarūt et
 עוֹד חִבְרוּ חֻכְמֵיכֶם הַכְּמַת הַקְּבֵלָה
 et intellect⁹ vri sapiētia vra et ipsa ē .i. imaginatiue Deu. iij.
 הָעִיוֹנוֹת וְהִיא הַכְּמַתְכֶם וּבִינְתְּכֶם
 irridēt ipsi q̄a populorū ad oculos nō sed
 אֲבָל לֹא לְעֵינַי הָעַמִּים כִּי הֵם מִשְׁחַקִּים
 et gue mataria. i. nuer⁹ lraz ex notariqon. i. lra p pte q̄ vos
 עֲלֵיכֶם מִהַנּוֹטְרִיקוֹן וְנִיא מַטְרִיא
 sciētis sicut nucis ortus qđ ē et trāsmutationē. s. lraz Latī. vj.
 וְהַתְּמוּרָה שֶׁהוּא נִגַּת אֲגוֹז כְּמוֹ שֶׁיִּדְעַתֶּם
 tria illa sup denotāt et thau et nun quimal q̄a
 כִּי גִזְמַל וְנוֹן וְתָיו מוֹרוֹת עַל שְׁלֹשֶׁתָם
 pro hac in sciētia sapiētes vri locuti sūt et quia
 וּבַעֲבוּר שֶׁדִּבְרוּ חֻכְמֵיכֶם בְּהַכְּמָה הַזֹּאת לְכִי
 oēs ppterea neq̄ intellectu fundamēto sine arbitrio suo
 הַצּוֹנֶם בְּלִי יִסוּד וְתִבּוּנָה לְכֵן כָּל

DD 3 q au

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

sūt q̄a illos q̄tidie admirantē v̄ba eorū qui audiūt
 דְּשׁוֹמְעִים דְּבַר יְהוָה יִתְמַהוּ תַּמִּיד מֵהֶם כִּי הֵם
 nō v̄tū r̄ q̄ obfuat mulierū r̄ fabularū dīuīnatiōis v̄ba
 דְּבַר קָסָם וְחִידוֹת נְשִׁים וְשׁוֹמֵר רוּחַ לֹא

Eccles. xi

Moyſes recepit eā q̄bbalē sapiētīā opionēv̄rāz r̄ fm semiat
 יִזְרַע וְלִפִּי דַעְתְּכֶם הִכַּמְתָּ הַקְּבֵלָה קְבֵלָה מִשֵּׁה
 ſecreta. Arcana ī ea q̄d sūt p̄pterea ſcripſit eā r̄ nō ī cīnai

מְסִינֵי וְלֹא כִתְבָהּ בְּעִבְרֵי שֵׁשׁ בֵּה סוּדוֹת
 niſi vulgaris homo oīs itelligeret ea q̄ nō multa
 הִרְבָּה שָׁלֹא יִבְינָם כֹּל אָדָם בִּינֹנֵי אִם לֹא

relicta ſunt arcana r̄ hec magn⁹ sapiēs foret
 יְהִיָּה חֲכָם גְּדוֹל וְאֵלֶּה הַסּוּדוֹת נִשְׁאָרוּ
 vel r̄ ī notarīqon ī figura vel litterarū ī numero

בְּסִכּוּם הָאוֹתִיּוֹת אִו בַּצּוּרָה וּבְנוֹטְרִיקוֹן אִו
 litterarū ī ſiḡtiōe vel ī ſcriptura q̄ sūt ſupflua ī verbis
 בְּדַבְרִים הֵיִתְרִים בְּכַתוּב אוּ בְעֵינֵי הָאוֹתִיּוֹת

vobis adducā ecce ſi ſic eſt igitur dictionū aut
 אוּ הַמְּלוֹת וְאִם כֵּן הוּא הֵנָּה אָבִיא לְכֶם
 p̄pterea cōtra eas reſpōdere poterit ad q̄s nō autoritates

רְאִיּוֹת שָׁלֹא תִוְּכְלוּ לְהִשְׁיב בְּנִגְדָם לְפִי
 fidē noſtrā ad magnificādū r̄ validē fortes q̄a ipſe sūt
 שֵׁהֶם חֲזָקוֹת וְהִכְרַחִיּוֹת לְהַגְדִּיל אֲמוּנַתְנוּ

q̄d vos Jeſus nomē q̄a nūc r̄ dicā ſanctam
 הַקְּדוֹשָׁה וְאוֹמֵר עֲתָה כִּי שֵׁם יֵשׁוּעַ שְׁאֲתֶם
 ſolis litteris cū trib⁹ Jeſum nōnunq̄ vocatis

קוֹרְאִים לְפַעַמִּים יֵשׁוּ בְּשֵׁלֶשׁ אוֹתִיּוֹת לְבַד
 ex ichoua. i. dño Jeſus q̄d nat⁹ eſt denotat ipm ecce
 הֵנָּה הוּא מוֹרָה שְׁנוֹלֵד יֵשׁוּעַ מִיְהוָה

r̄ Maria Jeſus īngue mataria q̄a matre ei⁹ r̄ ex Maria
 וּמִמָּרִים אָמֵן כִּי בְּנִיא מְטָרִיא יֵשׁוּ וּמִרְיָם
 ſicut

CAP. SEPTIMUM.

Sicut numerus Jesus est numerus quia pollent idem et iehoua. i. dñs

וְיֵהוּוֹה הַכִּי הוּוּ כִּי סְכּוּם יִשׁוּ כְסֻכּוּם

ipm ecce Jesus legeritis eum et si iehoua Marie

מַרְיָם יֵהוּוֹה וְאִם תִּקְרְאוּהוּ יִשׁוּ הֵנָּה הוּוֹה

ex nihilo quod est quod creauit propterea esse in significatione sua denotat

מִוֶּרָה בְּעֵינֵינוּ יִשׁ לְפִי שֶׁבֵּרָא יִשׁ מֵאֵין

legeritis eum et si manu eius et sub exco sunt et oia

וְהַכֹּל יִשׁ מִפְּנֵי וְתַחַת יָדוֹ וְאִם תִּקְרְאוּהוּ

saluator quod est in significatione sua denotat ecce Jesus

יִשׁוּעַ הֵנָּה מִוֶּרָה בְּעֵינֵינוּ שֶׁהוּוֹה מוֹשִׁיעַ

rectum est et sapientia vna intellectus vni hoc est et si et redemptor

וְגוֹאֵל וְאִם זֶה בֵּינְתֶכֶם וְהַכְּמַתְכֶם יִתְּבֵן

Moyſes quod dixit dicemus Christum nram Jesum quia propter

שֶׁעָלַי יִשׁוּעַ מְשִׁיחֵנוּ נֹאמֵר שֶׁאֵמַר מִשֶּׁה

su ipse ego ego quod nunc videte mirabili in prophetia sua

בְּנִבְיֹאתוֹ נִפְלְאָה רְאֵה עֲתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּוֹה

quod sunt dictionum cum iteratione trinitatis mysterium ad denotandum

לְהוֹרֹת סֵתֵר הַשְּׁלוֹשׁ בְּכָפֵל הַמִּלּוֹת שֶׁהֵם

et hoc est idem sunt et filii eius ipse quia quod dixit patris verba

דְּבַרֵּי הָאֵב שֶׁאֹמֵר כִּי הוּוֹה וּבְנֵי אֶחָד וְזֶהוּ

quod bala per via et non scriptura ex declaratum vere

בְּאֵמַת מְפֹרָשׁ מִן הַכְּתוּב וְלֹא בְּדֶרֶךְ קַבְּלָה

quod sunt in lege magnarum litterarum in mysterio dicemus et sic

וּכְן נֹאמֵר בְּסֵתֵר אֹתִיּוֹת נְדוּלוֹת שֶׁבְּתוֹרָה

dictione ex dalet sicut trinitatis mysterium denotat quod ipse

שֶׁהֵן מוֹרֹת סֵתֵר הַשְּׁלוֹשׁ כְּמוֹ הַדְּלֵת מִן מִלַּת

ecce magna quia ipsa est Israel audi ex textu echa. i. vii

אֶחָד מִן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא נְדוּלָה הֵנָּה

ex textu pua et aleph est vno quod plus denotat ipsa

הִיא מוֹרָה שִׁיּוֹתֵר מֵאֶחָד הוּוֹה וְאֵלֶּף קַטְנָה מִן

DD 4 facri

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

Leuit. j.

sacrificia qđ denotat ipsa etiã ecce vaiqra. i. et vocauit
 וַיִּקְרָא הִנֵּה נָם הִיא מוֹרָה כִּי קַרְבָּנוֹת
 doctor veniret donec exiguo p tēpore erāt iunētor
 הַבְּהֵמוֹת הַיּוֹן לְזִמְן מַעַט עַד שֵׁיבָא מוֹרָה
 plicitatē et ppter Christū nr̄ Jesus q̄ est iustitię
 צֶדֶק שֶׁהוּא יִשׁוּעַ מְשִׁיחֵנוּ. וּבְעֵבוֹר הָאֲרִיכוֹת
 et paruas magnas litteras oēs hīc scripsi nō
 לֹא כִתְבֵתִי בְּזֶה כָּל הָאוֹתִיּוֹת גְּדוֹלוֹת וּקְטָנוֹת
 denotāt qđ ipse dicere qđ poterim⁹ in lege q̄ sunt
 שֵׁי שׁ בַּתּוֹרָה שְׁנוּבֵל לֹמַר שֶׁהֵן מוֹרוֹת
 in notariqon sic et etiã sanctę fidei nr̄ę secretū
 סֵתֵר אֲמוֹנֵתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה. וְגַם בֵּן בְּנוֹטְרִיקוֹן
 dñi nomē pater sp̄rit⁹ fili⁹ dicem⁹ beresith. i. in pncipio
 בְּרֵאשִׁית נֹאמַר בֵּן רוּחַ אָב שֵׁם יְהוָה
 et fines bara. i. creauit ex dictiōe dicem⁹ et sic inuocabis
 תִּקְרָא. וְכֵן נֹאמַר מִן בְּרֵאשִׁית. וְסוֹפֵי
 denotant deus creauit in pncipio dictionū
 תִּיבוֹת בְּרֵאשִׁית בְּרֵאשִׁית אֱלֹהִים מוֹרוֹס
 et littera veritas qđ illud ē ad designādū emeth. i. veritas
 אֱמֶת לְהוֹרוֹת שֶׁהוּא אֱמֶת. וְהָאוֹת
 et littera beresith ex dictiōe beth prima
 הַרְאשׁוֹנָה בֵּית מִן בְּרֵאשִׁית וְהָאוֹת
 ois ad oculos dictiōe ex lamed que est vltima
 הָאַחֲרוֹנָה שֶׁהִיא לָמֶד מִן מֵלֶת לְעֵינַי כָּל
 triginta ad designādū qđ ipse sūt dicem⁹ Israel
 יִשְׂרָאֵל נֹאמַר שֶׁהֵן לְהוֹרוֹת שְׁלֹשִׁים
 i mūdo Jesus saluator nr̄ qđ ābulauit ānos et duos
 וְשֵׁתִּים שָׁנָה שֶׁהֵלֵךְ מוֹשִׁיעֵנוּ יִשׁוּעַ בְּעוֹלָם
 in qñqz scriptū est qđ qđ omne ad dicēdū et hoc est hoc
 הַזֶּה. וְזֶה לֹמַר שְׁכָל מָה שֶׁכָּתוּב בַּחֲמִשָּׁה
 quæ

CAP. SEPTIMUM.

que fuit Jesu i redēptiōe cōpletū est legis libris
 סְפָרֵי הַתּוֹרָה נִשְׁלַם בְּנְאוֹלַת יֵשׁוּעַ שְׁהִיתָה
 dicere ⁊ poterim⁹ ānos ⁊ duos trīginta post
 אַחַר שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה • וְנוֹכַח לֹאמַר

beresith in capite quā inueniet⁹ aliam autoritatē etiā
 נִם כֵּן רָאִיהָ אַחֲרַת שְׁתַּמְצָאוּ בְּפַרְשֵׁת בְּרֵאשִׁית
 dictionē vsq⁹ ad beresith dictionē ex elohim bara

בְּרֵא אֱלֹהִים מִן מֵלֶת בְּרֵאשִׁית עַד מֵלֶת
 trīginta elohim nomē qd̄ noiat⁹ sextus dies
 יוֹם הַשְּׁשִׁי שְׁנַזְכָּר שֵׁם אֱלֹהִים שְׁלֹשִׁים

ad designādū magnū mysteriū ⁊ hoc est vicib⁹ ⁊ duab⁹

וּשְׁתַּיִם בְּעַמִּים וְזֶהוּ סֵתֶר גְּדוֹל לְהוֹרוֹת
 vsitata que fuit iudiciū mēsurā est elohim qd̄

כִּי אֱלֹהִים הוּא מֵדַת הַדִּין שְׁהִיתָה נְהוּנָה
 trīginta vsq⁹ ad primū hoīs pctō ex quotidie

תְּמִיד מִן עוֹן אָדָם הִרְאֵשׁוֹן עַד הַשְּׁלֹשִׁים
 Jesu manū per qd̄ redēpti sum⁹ ānos ⁊ duos

וּשְׁתַּיִם שָׁנָה שְׁנַזְכָּרְנוּ עַל יַד יֵשׁוּעַ
 poena a ⁊ saluauit nos qd̄ redemit nos Christi nr̄i

מִשִּׁיחָנוּ שְׁנַזְכָּרְנוּ וְהוֹשִׁיעָנוּ מִן עוֹנֵשׁ
 dicem⁹ hoc ppter quia primū hoīs pcti

עוֹן אָדָם הִרְאֵשׁוֹן אֲשֶׁר עַל זֶה נֹאמַר
 qd̄ peccauit primus pater tu⁹ Esaias qd̄ dixit

Esai. xliij.

שֶׁאָמַר יִשְׁעִיהוּ אֲבִיךָ הִרְאֵשׁוֹן חָטָא • כִּי
 gen⁹ om̄e natū ē huc vsq⁹ extūc hoc ppter pctm̄

בְּעוֹן הַזֶּה מֵאֵז וְעַד עֵתָה נוֹלַד כֹּל מִין
 quūis recipit nō nūc ⁊ si in eo humanū

הֵאנוּשִׁי בּוֹ • וְאִם עֵתָה לֹא יִקְבֹּל כֹּל אֶחָד
 in infernum cōdēnabitur baptisimī sacramētū

כִּי דוֹשׁ הַטְּבִילָה יַעֲנֵשׁ לְגַהִינִם בְּעַבּוֹר
 anima

anima

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

anima dānatę sūt p̄mī p̄ris n̄ri p̄pter pctm̄ q̄s
 כִּי בְעֵינַי אָבִינוּ הִרְאִינוּ נֶעְנְשׁוּ הַלְפֶשׁ
 duc q̄ sūt mozier; moziēs dictū est sicut ⁊ corpus
 וְהַגּוֹף כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מוֹת תָּמוּת שֶׁהֵן שֶׁהֵן
 nō est q̄d q̄ dixerūt sapiētū v̄roz opionē secūdū mortes
 מִיתוֹת לְפִי דַעַת חֲכָמֵיכֶם שֶׁאָמְרוּ כִּי אֵין
 dictio ⁊ q̄to magi in lege neq; supflua deficiēs l̄ra
 אֹת חֲסֵרָה וְיִתְיָרָה בְּתוֹרָה וְכֹל שֶׁכֵּן מִלָּה
 redēptiōe sua Christ̄ n̄r̄ Jesus abstulit animę ⁊ p̄cnā
 וְעוֹנֵשׁ הַלְפֶשׁ הַסּוֹר יִשׁוּעַ מִשִּׁיחָנוּ בְּגֵאוֹלָתוֹ
 quotidie remāsit corporis ⁊ p̄cna baptisimo ⁊ hoc est
 וְזֶהוּ בְּטַבִּילָה וְעוֹנֵשׁ הַגּוֹף נִשְׁאָרָה תָּמִיד
 peccati p̄cnā ad remittēdū est baptisimi sacramētū q̄a
 כִּי כִידוּשׁ הַטַּבִּילָה הוּא לְסִלּוּחַ עֲוֹנוֹת
 gn̄alr̄ ad p̄cēdū sed sigillatim animę cuiq; p̄mī
 הִרְאִינוּ לְכֹל נֶפֶשׁ בְּפֶרֶט אֲבָל לְכַפֵּר בְּכֹל
 Jesu redēptio necessaria erat humano generi toti
 לְכֹל מִיֵּן הָאֲנוּשִׁי הֵי יִתָּה צְרִיבָה נְאוֹלָת יִשׁוּעַ
 nimis graue p̄mū pctm̄ erat quia Christ̄i n̄ri
 מִשִּׁיחָנוּ לְפִי שֶׁהִיָּה עֵוֹן הִרְאִינוּ כְּבֹד מְאֹד
 v̄sitatū ē p̄riarcharū tēp̄ v̄sq; ad p̄ris n̄ri Adę ⁊ a dieb; 9
 וּמִיָּמֵי אָדָם אָבִינוּ עַד זְמַן הָאֲבוֹת נִהְגוּ
 peculiariter ad inocēdū ⁊ holocausta sacrificia offerre
 לְהַעֲלוֹת קֶרְבָּנוֹת וְעוֹלוֹת לְסִלּוּחַ בְּפֶרֶט
 Incaim scriptū est sicut peccatū hoc animę om̄i
 לְכֹל נֶפֶשׁ מִזֶּה הָעוֹן כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּקוֹן
 Messic̄ aduētū v̄sq; p̄riarcharū ⁊ a t̄p̄e ⁊ Noe ⁊ Habel
 וְהַבֵּל וְנַח וּמִזְמַן הָאֲבוֹת עַד בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ
 in loco circūcisiōis pactū fuit in lege p̄missi
 הַנְּדוּר בְּתוֹרָה הֵי יִתָּה בְּרִית מְלָה בְּמִקּוֹם
 q̄ para

Ben.ij.

CAP. SEPTIMUM.

q̄ paratę erāt gētes oēs et quia baptisimī
 הַטְּבִילָה • וּבַעֲבוּר כִּי כָּל הַגּוֹיִם הָעֲתִידִים
 ferre possent nō Ch̄risti ad fidem vt cōuerterent
 לָשׁוּב לְאִמּוֹנַת הַמַּשִּׁיחַ לֹא יוּכְלוּ לְסַבּוֹל
 τ abstulit mīa cū illis vsus ē circūcisiois pacti acerbitatē
 צָעַר בְּרִית מִלֵּה נֶהַג עִמָּהֶם רַחֲמָנוֹת וְהַסִּיר
 loco ei⁹ baptisimī sacramētū τ ordinauit circūcisiois pactū
 בְּרִית הַמִּלָּה וְסִדֵּר קִידּוּשׁ הַטְּבִילָה בְּמִקּוֹמָהּ
 sicut primī peccati p̄nā peculiariter ad remittēdū
 לְכַפֵּר בְּפֶרֶט עֲוֹנֵשׁ עוֹן הָרָאשׁוֹן כִּמּוֹ
 morte cū f̄ced⁹ v̄m τ delebit̄ in Esaia scriptū est *Esaías.*
 שְׁכַתּוֹב בְּיַשְׁעֵיהוּ וְכַפֵּר בְּרִיתְכֶם אֶת מוֹת *xxviii.*
 ipsa sūt q̄a stabit nō inferno cū τ pactū v̄m. l. visio
 וְחַזוֹתְכֶם אֶת שְׂאוֹל לֹא תִקּוּם כִּי הֵם
 circūcisiois pactū qđ q̄ dicit S̄cti Spirit⁹ v̄ba
 דִּבְרֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שְׂאוֹמֵר כִּי בְרִית הַמִּלָּה
 p̄phetię τ visio Ch̄risti nr̄i Jesu mortē post delebit̄
 וְכַפֵּר אַחֲרֵי מוֹת יֵשׁוּעַ מִשִּׁיחָנוּ וְחַזוֹת הַנְּבוֹאוֹת
 ad redimēdū ad inferos d̄scēdit̄ postq̄ ultra stabit non
 לֹא תִקּוּם עוֹד אַחַר שְׂיִרְד לְשְׂאוֹלוֹת לְנְאוֹל
 tūc q̄a coelozū ad regnū τ vt adduceret eas aīas
 הַנְּכַשׁוֹת וְלֵהוֹלִיכֵן לְמַלְכוֹת הַשָּׁמַיִם כִּי אֵז
 ultra futur⁹ esset necq̄ i eo p̄phetię oēs p̄lēde essēt
 יִשְׁלַמְן כָּל הַנְּבוֹאוֹת בּוֹ וְלֹא יִהְיֶה עוֹד
 iudās flagellū ultra dixit τ sic p̄sumatę sūt τ sic p̄pha ii. Re. xx.
 נְבִיא : וְכֵן הִתְמוֹ : וְכֵן אָמַר עוֹד שׁוֹט שׁוֹטָךְ
 qđ perituri eēt dicere vult i cōculcationē ei τ eritis trāsterit cū
 כִּי יַעֲבֹר וְהָיִיתֶם לוֹ לְמַרְמָס • רוֹצָה לוֹמַר שְׂוִיאָדוֹ
 qđ cū morte crediderūt nō qui oēs i cōculcationē τ futuri essēt
 וְיִהְיוּ לְמַרְמָס כָּל אֲשֶׁר לֹא יֶאֱמִינוּ שְׁבִמִיתָת
 & sic

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

et sic essemus redimendi et resurrectione eius Christi nostri Jesu
 ישוע משיחנו ותחיתו נגאלנו . וכן
 et cum morte cum foedus percussimus supra dixit
 אמר למעלה בריתנו ברית את מות ועם
 non transierit cum infidels flagellum pactum fecimus inferno
 שאול עשינו הזה שוט שוטף כי יעבר לא
 et in medacio spem nostram medacium posuimus quia veniet super nos
 יבואנו כי שמנו כזב מהסנו ובשקר
 illusores viros perituros esse prophavit quia percepti sumus
 נסתנו כי נבא שלימדנו אנשי לצון
 per viam nisi dei verba intelligunt quod non ipsi
 שאינם מבינים דברי אלהים אלא בדרך
 circumcisiois pactum percutere et cogitant litterale
 הפשט והושבים לברות ברית מלה
 et absque eo Jesu morte absque eternum et statuere illud
 ולהקימו לעולם בלי מות ישוע וברי
 vos sicut aias ad redimendum ad inferos ut discederet
 שיירד לשאולות לגאול הנפשות כמו שאיתם
 sicut inculcatione erunt et propterea hodie intelligitis
 מבינים היום : ועל כן יהיו למרמס כמו
 super vos istud totum quod completum est hodie videtis vos
 שאיתם רואים היום שנשלים כל זה עליכם
 ecce ego ultra dixit et sic pertinacia vestra propter
 על משובתכם : וכן אמר עוד הנני
 angularē perbatum lapidē lapidē sion mittam in fundamentis
 Esaias. xxviii. יסד בציון אבן אבן בחן פנת
 festinet ne quod crediderit fundatum in fundamentum preciosum
 יקרת מוסד מוסד המאמין לא יחיש :
 propter hanc prophetiam quod dicta fuit dicere poterimus quia
 כי נובל לומר שנאמרה הנבואה הזאת על
 Eze

CAP. SEPTIMUM.

Ezequiam ppter dicta fuit quia si Chriſtū nrm Jeſum
 ישוע משהנו . שאם נאמרה על חזקיהו
 ne q̄ crediderit dixit quomō Achī declarauit ſicut
 כמו שפירש קמחי איך אמר המאמין לא
 prope ecce q̄a longe q̄d hoc ē denotat q̄a feſtinet
 יחיש כי מורה שזהו רחוק כי הנה קרוב
 hec pphetia q̄d ppterea tēp̄ ei⁹ v̄eturū erat
 היה לבוא עתו . בעבור כי הנבואה הזאת
 lapidē q̄d dixit ⁊ itē p̄is ei⁹ Achaz i dieb⁹ fuit
 היתה בימי אחז אביו ; ועוד שאמר אבן
 ⁊ nō regnū ei⁹ i eternū q̄d futurū eē ad d̄ſignādū pbatū
 בחן להורות שתהיה לעולם מלכותו ולא
 non ⁊ filij ei⁹ Ezequię regnum ecce q̄a ita fuit
 היה בן . כי הנה מלכות חזקיהו ובניו לא
 ſcriptū ē ſicut ex eis perūt q̄a eternam fuit
 היתה עולמית כי אבדה מהם . כמו שכתוב
 pphetia fuiſſet ⁊ licet Jeremię libri in fine
 בסוף ספר ירמיהו : ואף שיהיה הנבואה
 Jere.lij.
 cuſtodierit ſi Dauid dixit ſicut cū ditiōe hec
 הזאת תנאית כמו שאמר דוד אם ישמר
 ps.cxxxj.
 et.cxxxij.
 vnquā ſcriptura dicit nō ecce pactū meū filij tui
 בליך בריתי . הנה לא יאמר הכתוב לעולם
 ipſe ē q̄a hui⁹ mundi vitā ppter eterna pphetia
 נבואה עולמית על חיי העולם הזה כי הוא
 i capitulo ſupra dixi ſicut dierū breuis
 קצר ימים כמו שאמרת ללמעלה בפירק
 negauerūt ⁊ ſapiētes v̄ri ⁊ ſcietis ⁊ itelligite ſecūdo
 השני : ובניו ותדעו : וחכמכם כחשו
 gen⁹ natū ē nō q̄a ⁊ dixerūt p̄imū hois pctm
 עון אדם הראשון ואמרו כי לא נולד מין
 pro

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

propter illud anima fuit p̄denata ⁊ qđ nō i eo humanū
 הַאֲנוּשִׁי בּוֹ וְשֵׁלָא נֶעְנְשָׁה הַנֶּפֶשׁ בְּעַבְדוּרֹו
 in iniquitate ecce Dauid dixit qđ oblitī sunt ⁊ ecce

וְהִנֵּה שִׁכְחוּ מֶה שֶׁאָמַר דָּוִד הֵן בְּעֵוֹן
 ps. l. l. j. mater mea cōcepit me. l. pepit fm. b. hic. ⁊ i pctō cōcept⁹ sū

הוֹלֵלְתִי וְנִחַטָּא יַחְמַתְנִי אָמַר

differentibus i dictionib⁹ sentētis iteratiōe qđ scriptū est

שְׂפָתַיבּ בְּכַפֵּל עֲנִין בְּמִלּוֹת שׁוֹנוֹת

sapiētes v̄ri respōdebūt ⁊ qđ sit verū qđ hoc ad d̄signādū

לְהוֹרוֹת שְׂזָה אָמַת וְכִּהּ יִשְׁיִבוּ חֲכָמֵיכֶם

dixit qđ sapiētes v̄ri oblitī sūt ⁊ sic hoc cōtra

עַל זֶה וְכִן שִׁכְחוּ חֲכָמֵיכֶם מֶה שֶׁאָמַר

Ezechiel. xviij. ecce qđ moriet̄ ipsa q̄ peccauerit anima Ezequiel

יַחְזִיקָאֵל הַנֶּפֶשׁ הַהִטָּאת הִיא תָּמוּת כִּי הִנֵּה

qđ peccatī causa q̄ ipsa est animę p̄nē mētiō facta ē ibi

שֵׁם נִזְכָּר עוֹנֵשׁ הַנֶּפֶשׁ שֶׁהִיא סִבַּת הָעוֹן כִּי

Genes. xviij. dictionē oblitī sūt ⁊ etiam ⁊ cinis puluis est corpus

הַגּוֹף הוּא עֶפֶר וְאֶפֶר וְגַם כִּן שִׁכְחוּ מִלַּת

dixi sicut mortes due sūt qđ moriet̄ moriēs

Gen. ij. מוֹת תָּמוּת כִּי הֵן שְׁתֵּי מוֹתוֹת כִּמוֹ שֶׁאָמַרְתִּי

in capitulo que dixi qabbalę ⁊ ex x̄bis supra

לְמַעַלְהָ וְיַמְדַּבְּרִי הַקַּבָּלָה שֶׁאָמַרְתִּי בְּפָרֶק

Gen. xij. ⁊ cōclusio nimis multa maris sicut arena extāt hoc

הַזֶּה יֵשׁ כְּחוֹל הַיָּם הַרְבֵּה מְאֹד וְהַכֹּלֵל

ad oia in scriptura respōsio est qđ x̄bis meis ex oib⁹

מִכֹּל דְּבָרֵי כִי יֵשׁ תְּשׁוּבָה בְּכַתוּב לְכֹל

cōtra nos vobis q̄ sunt ⁊ argumenta dubia

הַסִּפְקוֹת וְקוּשִׁיּוֹת שֶׁיֵשׁ לָכֶם כְּנִגְדֵנוּ

ps. lxxiij. vlteri⁹ vobis ⁊ nō ē perūt spes v̄ra qđ ad p̄bādū

לְנִסּוֹת כִּי תִקְוֶתְכֶם אֲבָדָה וְאִין לָכֶם עוֹד

ps. lxxiij. vlteri⁹ vobis ⁊ nō ē perūt spes v̄ra qđ ad p̄bādū

לְנִסּוֹת כִּי תִקְוֶתְכֶם אֲבָדָה וְאִין לָכֶם עוֹד

decla

CAP. SEPTIMUM.

declarauit sicut quo usq; q̄sciat vobiscū ⁊ nō est ppheta
 נְבִיא וְאִין אֶתְכֶם יוֹדֵעַ עַד מָה כִּמּוֹ שִׁפְרֵי שֵׁתִי
 cōuertat p̄ misericordias suas deus quinto in cap.
 בְּפֶרֶק הַחֲמִישִׁי : הָאֱלֹהִים בְּרַחֲמֵיו יָשִׁיב
 secūdū volūtātē ad lucē de tenebris vos ⁊ educat vos
 אֶתְכֶם וְיוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֲפֶלֶה לְאוֹרָה . כִּרְצוֹן
 Zamorensis Alfonsi
 אֶלְפֹּונְשֵׁוֹ דִי סְאֵמוֹרָה :

סוף : FINIS.

Operis peroratio ad eundem . R. D.
 Archiepiscopum Toletanum.

P Eruenim⁹ iam Archipresul excellētissime ad optatā
 curriculi nostri metā, exegim⁹ opus variū, difficile, &
 lectionis in suo genere nō mediocris, Quodq; nō modo
 vtilissimū bonarū litterarū studiosis futurū sit, verum &
 ad cognoscēda sacrae scripturae mysteria Christianae Rei
 pub. sit maxime necessariū, Quae causa fuit vt ingenioli
 nostri monumēta tuo potissimū nomini consecrata in lu
 cem emittere auderē. Tuū ergo erit Princeps clarissime,
 sudores meos, qua hoc genus omnia soles, humanitate su
 scipere, amplecti. Et nunc & in posterum tueri. Quod
 si, vt spero, feceris, ad maiora forsan aggredienda, nec
 nomini tuo, cui omnes vigiliae meae sunt nuncupandae,
 in honesta, nec verae sapientiae cultoribus, quibus prodes
 se maxime opto, inutilia, me reddes alacriorem. Vale li
 terarum praesidiū & saeculi nostri ornamentū & decus.

דברי המתבר •

ויהי בימי אדוננו הקיסר דון קארלוש
מלך ספרד ורומה • המגדיל אמונתנו
הקדושה • בשנת אחתעשרה למלכו •

וני אלפונשו די סאמורה בן החכם יואן
די סאמורה הנקרא גיבול חברתי זה ספר
הדקדוק מלשון הקדש עם שאר אמרים הכתובים
עמו • והוא שלם עם כל שרשיו • שהעתקתי אתו
בלשון רומיות כפי סדריה ועניניה ושמושיה • מכל
אשר השיג ידי ומאשר ראיתי בספרי המדקדקים
הקדמונים • וזה עשיתי ברשות ובמאמר אדוננו
הכהן הגדול של טלוטולה • כי הוא הראשון
בכהונת מלכות ספרד • ולפני גדולתו ומעלתו כל
עמו תמיד ופלא ויחרד • אשר נקרא בשמו דון
אלפונשו די פונשיקה • וחברתיו בכאן במתא
אלכאלה די אינארש בבית החכמה ובקהלת
החכמים והמורים אשר היו בה • כי כולם ידעו
אתי והם חזקוני ואמצוני לחברו • ויותר מכולם המורה
וחכם גדול פידרו סירואלו • כי הוא עזרני בכל
כחו בכונתו השלימה • אשר בחכמת אלהים תמימה •
כי בטורח גדול עשיתי זה בעבור שהיה להם חשק
גדול לדעת ולהבין הלשון הזה אשר יש צורך
גדול להאיר להם בו • להספיק ספקם ולהבין סתרי
הספרים • ארבעה ועשרים מאירים כספירים • כולם
נכוחים למבין וישרים למוצאי דעת • ובהסכמת
כולם עשיתי זאת לעבודת האל נורא ואיום • עד שיפוט
היום • ולא לעשות לו שם כי לא שמתו זהב כסליו •
ונדבס

וְנִדְפַס בְּבֵית פְּיֻכְאֵל דֵּי אֵיזְיָאָה אִישׁ יִשְׂרָאֵל
וְנִאֲמַן וְדוֹרֵשׁ טוֹב לַעֲמוּ •• וְהִיתָה הַשְּׁלֵמָתוֹ בְּיוֹם
שֶׁלִּישִׁי שֶׁהוּא יוֹם רֵאשִׁוֹן לַחֲדָשׁ לְמֵאִיו • שְׁנַת
אַלְף וְחֲמִשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ לְמִנְיָן שְׁוֹעַתָּנוּ •
עַל יַד הַמַּחֲוֻקֵּק רֹדְרִיגֹו דִּילָה לְטוֹרֵי אֹמְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְנִאֲמַן וּמִבֵּין בְּאוֹמְנֵי תִיקוֹן הָאוֹתִיּוֹת וּדְפִיסַתָּן
יֹוֹתֵר מִכָּל אֲשֶׁר נִמְצְאוּ בְּמַלְכוּת סַפְרָד •• בְּיָמֵי
הַמּוֹרָה וְחֲסִיד דּוֹן יוֹאֵן דֵּי פִיֶּדְרָאֶסָה מִתְקַן
וְשׁוֹפֵט בְּבֵית הַחֲכָמָה הַזֶּה •• תְּהִלָּה לְאֵל ••

בְּנֵלֶךְ וְאֵעִי ••

בְּרוּךְ נוֹתֵן לִיעֶף כַּח וְלֵאִין אֹנִים עֲצֵמָה יִרְבֵּה ••
לְשִׁמְעַ חֲכָם וְיוֹסֵף לִקַּח וְנִבּוֹן תַּחְבּוּלוֹת יִקְנֵה ••
תֵּן לַחֲכָם וְיַחֲכָם עוֹד וְהוֹדַע לְצַדִּיק וְיוֹסֵף לִקַּח •
אֲשֶׁרֵי אָדָם מִצֵּא חֲכָמָה וְאָדָם יִפִּיק תְּבוּנָה ••
כִּי טוֹב סַחְרָה מִסַּחַר כֶּסֶף וּמַחְרוֹץ תְּבוּאָתָה ••
בִּילָאוּ •• בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן ••

EE

NOMINA MENSIVM.

¶ Nomina mensium Hebræorum partim ex sacra scriptura, partim vero ex usu eorum accepta. Et sunt menses lunares, A neomenia nostri Martii incipientes.

- 1 נִסָּן Niçan .i. vexillū, probatio, miraculū, Esther. 3.
- 2 אֵילּוּל Iiar, idest lux, vel visio, vel doctrina, זֵיו ziu, splendor, tertii Regum. 6.
- 3 אֶבֶן çtuan, velamen, vel rubus, vel spinosus, Esther. 8.
- 4 תַּמּוּז Thammuz, idest idolū, vel incendiū. syrū est.
- 5 אָב Ab, idest pater.
- 6 אֵלוּל Elul, idest ululatus, vel pernoctatio, Nec. 6.
- 7 תִּשְׂרִי Thisri, idest remanens, vel habitatio, vel principium. syrum est, vel canticum.
- 8 מַרְחֶשְׁוֹן Marchesuan, idest eruditio, vel cogitatio, בּוּל bul, idest germen, tertii Regum. 6.
- 9 כִּסְלֵיו kiçleu, idest fiducia, vel spes, Nec. 1.
- 10 טֵוֶת Teueth, idest bonus, vel bonitas, Esther. 2.
- 11 שֵׁוֶת Seuath, idest virga, tribus, familia, baculus, שֵׁבֶת sessio, vel requies, vel habitatio.
- 12 אָדָר Adar, idest decor, Esther. 3. et. 9.

Hæc

¶ Hæc vocabula prætermiffa funt in dictionario Hebraeo huius libri, כִּי אֵין אָדָם לֹא יִחַטָּא idest non est enim homo qui nō peccet, וְסִבּוֹתַי אָנִי לִי־אֵשׁ idest conuerfus sum ego renunciare corde meo in omni labore quem laboraui, Et procedunt per ordinem alphabeti hebraici.

¶ De littera א Aleph.

אָבִי Poma, secundum beatum Hieronymum, vel rami, secundum hebræum. Canti. 6.

אָבַל Luxit, Exodi. 33.

אָבַס Impingauit. P. incrassauit. Prouerb. 15.

אָגוּרָה. P. אָגוּרָה Pecunia, vel nūmus, primi Regum. 2.

אָדָר Decor. P. nomē duodecimi mēsis. Esther. 3. et. 9.

אָוֹן Iniquitas, dolor, vanitas. ps. 35. et. 36. fm. b. Hie.

אָוֵרוֹת Herbe virides, quarti Regum. 4.

אָזַן. P. אָזַן Auscultauit. P. pōderauit. P. exquisiuit. Eccles. 12.

אָח Arula. Hieremiae. 36. P. alter. P. heu. Ezechiel. 6.

אָיִב Inimicus fuit. Exodi. 23.

אָיִבָה Inimicitia. Gen. 3. אָיִבָה terribilis. fœ. Cāti. 6.

אֵישׁוֹן Pupilla. scilicet oculi, vel tenebræ. Prouer. 7.

אָכֵל. P. אָכֵל Cibus, esca, vel frumentum, Genesis 41. Et tertii Regum. 19.

אָלָה Iuramentum, maledictio, Genesis. 26. Et psal. 9. vel. 10. secundum beatum Hieronymum.

אָלָה Quercus, vel terebinthus, Genesis. 35.

אָנָה Casu accidit. Exodi. 21.

אָפַר pro אָפַר in aliquibus libris.

אָפַס Defecit, consumpsit, finiuit. Genesis. 47.

אֶצְלוּ Separati. Exodi . 24.
אֶרְיָא אֶרְיוֹתָא Leo, leones. syrum est. Daniel. 6.
אֶרְאֵל Fortis. & altare. Ezechi. 43. אֶתִּי accusatiuo me.
אֶתְּךָ Accusatiuo te. אֶתּוֹ illum, אֶתְּם illos, אֶתְּכֶם
accusatiuo vos.

אֶתְּם Vos mascul. אֶתְּנוּ accusatiuo nos.
אֶתְּנָה Vos foemi. &c.

De littera ב Beth.

בֵּה In illa, vel in ea, בֵּן בְּתוּךְ in illis foemi.
בִּזְק Fulgur, Ezechiel. 1.
בִּיה In ipso, vel in eo. Daniel. 4.
בִּינָה Intelligentia. Prouerbiorum. 1.
בִּכָּא Pirus. Psal. 83.
בִּכְאִים Piri, secundi Regum. 5.
בִּוֹכָה Plorans, foemi. Threno. 1.
בִּבְנֵי In vobis, foemi.
בִּבְוֹרָה Primum pomum ficulneæ, Hosee. 9.
בִּעֵר Ardor, succensio, focus. Esa. 4.
בִּעֵרָה Incendium, vel incensio. Exodi. 22.
בִּצֵר pro בִּצֵר in aliquibus libris.
בִּקָּר Armentarius. Amos. 7.
בִּקְשָׁה Petitio, vel deprecatio. Esther. 5.
בִּר Puritas. Esaia. 1.
בִּרִי Frumētū, pastus, electū. Iob. 37. et. 39. Prouer. 31.
בֵּיתֵי הַלֶּבֶשׂ Aedes animæ, idest olfactoriola. Esaia. 5.

De littera ג Guimal.

גִּבְרִיעַ Calix, vel scyphus. Genesis. 44.
גִּוֹפֵת Corpus, vel cadauer, primi Paralippo. 10.

Catub

- נֹר Catulus. Genesis. 49.
 נְלוּמִי Inuolutiones, vel vestes inuolutæ. Ezechiel. 27.
 נְמוּלָה Retributio, secundi Regum. 19.
 נָרַז Scidit. Psal. 30.

¶ De littera ד Daleth.

- דָּבַר Caula, scilicet ouium. Micheas. 2.
 דָּבַר Interfecit, vel subiecit, secundi Paralippo. 22.
 et Psal. 46. et. 47. secundum beatum Hieronymum.
 דָּבַר Duxit. syrum est. Genesis. 24. vbi dicitur.
 דָּדַבְרָנִי Idest qui duxit me. Et inde
 דְּבָרוֹת Idest ductæ, vel rates, tertii Regum. 5.

¶ De littera ה He.

- הַדְּבָרוֹ Caula, vel consuetudo. Micheas. 2.
 הוֹה Calamitas, vanitas, insidiæ. Iob. 6.
 הוּן Velle, vel paratum esse, Deutero. 1.
 הוּן Mensura. Exodi. 29.
 הוּן ipse הִנֵּעַ mouit, vel nomen proprium loci, se-
 cundum beatum Hieronymum. 4. Regum. 18.
 הִם Siluit, tacuit, Abacuc. 2.
 הוֹסַד Confiliatus est, secundi Paralippo. 3.
 הוֹרִים Progenitores, vel patres, Genesis. 49.
 הָרָאֵל Altare. Ezechiel. 43.
 הַשְּׂכֵל Intellectus, disciplina, Prouerb. 1.
 הַשְּׂמִיֵל Sinistruit, Genesis. 13.

¶ De littera ו Vau.

- וּ Paxillus, vel clauus, Exodi. 26.
 וְשֵׁתִי Nomen proprium reginæ, Esther. 1.

¶ De littera ז Zain.

EE 3

Vē

זָבַן Vendidit . syrum est, Daniel. 2.

זָהַם Inquinavit, abominabilem fecit. Iob. 33.

זָוַר Oscitavit , quarti Regum. 4.

זָנַב Cauda. Exodi . 4.

זָנַב Caudam abscidit, vel cecidit . Deutero. 25.

☩ De littera ח Cheth.

חֲבוּרָה Lluor , tumor carnis. Exodi . 21.

חֲנֻיִּי Foramina, scissuræ. Cantí. 2.

חָוַר Erubuit , Esaia. 29.

חֲמָה Socer, focrus, Genesis. 38.

חֲצִיץ Turma, vel acies, vel sagittarius, Prouerb. 30.

חָרַחַר Incendit, vel succendit, Prouerb. 26.

חֲרָחוּר Ardor, vel morbus ardens. Deutero. 28.

חֲשֵׁה Oportuit . syrum est, Daniel. 3.

חֲתָתָיִם Formidantes. Eccí. 12.

☩ De littera ט Teth.

טָפַח Mensus est . Esaia. 48.

☩ De littera י Iod.

יָהַב Cura, vel onus. Psaí. 54.

יָזַע Sudor, vel sudarium. Ezechiel. 44.

יָיִן Vinum, Genesis. 9.

יָלַל Vasta solitudo, ululatus, clamor. Deutero. 32.

יָמִנִי Vir de tribu beniamin. Esther. 2.

יָרָאָה Timor. Psaí. 2.

יָוֵרָה Pluuia temporanea, vel matutina. Deutero. 11.

יָרְשָׁה Hæreditas, possessio. Nume. 24.

יָתַב Habitauit , vel sedit. syrum est. Daniel. 7.

יָתָרִים Funes. Iudí. 16.

De lit

¶ De littera כ Caph.

- כַּרְבֵּל Calciamentū, vel genus vestimenti. Daniel. 3.
כַּרְתֹּת Caula ouium. Sopho. 2.
כַּרְתִּים Interfectores. Ezechiel. 25.

¶ De littera ל Lamed.

- לִבְנֵי Nomē propriū viri, vel filio, datiu casus. ps. 9.
לָהֶן Illis, vel sibi, fœmi.
לַחַה Maxilla. Deutero. 34.
לַהֹתִים Tabulæ duæ, vel tabulata maris, secundum
beatum Hieronymum, Ezechiel. 27.
לָפֶת Apprehendit. Iudi. 16.

¶ De littera מ Mem.

- מֵאֵלֵי Gladius, culter. Genesis. 22.
מִטָּה Infra, inferius. Deutero. 28.
מֵלֵא Plenus. Iosua. 3.
מֵנִי Numerus, vel constellatio. Esaiæ. 65.
מִגֹּרֵי Peregrinatio peregrinationes. Gen. 47.
מִגִּזְרוֹת Cultri, vel ferre, secundū Regum. 12.
מִוֶּטָה Auersio, vel declinatio. s. a via recta. Ezechiel. 9.
מִוֶּסְרִים Disciplina disciplinæ. Prouerb. 1.
מִוֶּסְרוֹת Ligatura ligaturæ. Iob. 39.
מִוֶּעֵף Volatio, vel volans. Esa. 8.
מִוֶּעֲצוֹת Cōsilia, vel cogitationes. & adinuationes. ps. 5.
מִוֶּצֵק Tribulatio, angustia, fusile, fundamentum.
Esaias. 8. Et Iob. 5. et. 36.
מִחֲגֹרֵת. 1. מִחֲגֹרֶה Cingulum. Esaiæ. 3.
מִחֲלוּיִם Infirmitates, languores, secundū Paralippo. 24.
מִחֲצֵץ Turma, vel acies, vel sagittarius. Iudi. 5.

מִנָּא Numerare . syrum est. Daniel. 5.
מְסִיב Qui circuit . Psal. 139.
מְעוֹנָה Habitaculum. Deutero. 33.
מְעִטְוֵרָה Coronata . Esaia. 23.
מְצוּקִים . i. מְצוּקִים Tribulati , vel cardines , secundum
beatum Hieronymum, primi Regum. 2.

מְשַׁבֵּר Contritio. Hosee . 13.
מְשֻׁתָּה Conuiuium. Genesis. 19.
מִיתְרִים Funes tabernaculi . Exodi . 39.

¶ De littera נ Nun.

נָא Nomen proprium loci , scilicet Alexandria, se-
cundum beatum Hieronymum. Ezechiel. 30.
נִהְלָאָה Remota , eiecta , repulsa, vel ea quæ laborauerat ,
secundum beatum Hieronymum. Micheas. 4.
נִהְלָלוּם pro נִהְלוּם Esaia. 7.
נִוְחָם Consolatio. Hosee. 13.
נִיחוּמִים Consolationes. Esaia. 57.
נְחוּשָׁה Aereum, æneum. Psal. 17. et. 18.
נִעְלָסָה Gaudens, vel gloriosa. Iob. 39.
נִתָּם pro נִתָּם In aliquibus libris.
נִפְתּוּלוֹ Comparationes, vel additiones, vel orationes,
secundum Hebræos. Genesis. 30.

נִקַּב Declarauit . Genesis. 30.

¶ In littera ס camach, nullus defectus est.

נִעַבֵּר Concepit . Iob. 21. ¶ De littera י Hain.

נִעַבְתָּ Peruertit , conturbauit. Micheas. 7.

נִעְדִים Maculæ . s. panni mestruati. Esaia. 64.

נִעוּג Coxit. s. panes subter prunas. Ezechiel. 4.

Dura

עֲזוֹת Dura, vel rigide, secundum beatum Hieronymum. Prouerbiorum. 18.

עֲרַז Congregauit, confugit. Exodi. 19.

עֲרַף Defecit, lassus fuit. Esaia. 40.

עֲרִיף Lassus, deficiens. Deutero. 25.

עֲרִיק Stridit. Amos. 2.

עֲלֻטָה Caligo, obscuritas. Genesis. 15.

עֲקָה. ז. עֲקָה Angustia, tribulatio. Psal. 54.

עֲקָם pro עֲרָם In aliquibus libris.

¶ De littera פ Pe.

פְּקוּדָה Visitatio. Nume. 19.

פְּקוּדוֹת Visitationes. Ezechiel. 9.

פְּקַח pro פְּקַח In aliquibus libris. Esaia. 16.

פְּרָסוּן Diuidere. syrum est, Daniel. 5.

¶ De littera צ cadic.

צִאֲצָאִים. ז. צִאֲצָאִים Germen filii, vel progenies. Iob. 5.

צִבְאוֹת. ז. צִבְאוֹת Hinnuli. primi Paralippo. 12. Cāti. 2.

צִבְיָה Caprea, vel dama. Cāti. 4.

Ab his nominibus, צִהְרִים idest meridiēs, יִצְהַר idest oleum, deriuatur hoc verbum, יִצְהִירוּ idest fecerunt oleū, vel meridiati sunt, secundū beatū Hiero. Iob. 24.

צִלַּל Tinuit, vel tremuit, quarti Regum. 21.

צִפְיָעוֹת Nepotes, progenies, vel diuersa genera, secundum beatum Hieronymum, Esaia. 22.

¶ De littera ק Quoph.

קוֹפִים Simia, tertii Regum. 10.

קוֹרָא Perdix, Ieremia. 17.

קָפָא Congelauit, vel coagulauit, Iob. 10.

Calui

קָלַחַת Caluitium , Leuiti. 13.

קָרַע Accufauit . syrum est, Daniel. 3.

¶ De littera ר Res.

רוֹק Saliua , vel sputum , Iob. 7.

רָעָדָה Tremor. Pfał. 42.

¶ De littera ש Sin.

שָׁשָׂה Sextauit , idest sextam partē tulit. Ezechiel. 45.

שָׁבַח Mittigauit. ps. 64. et. 65. et. 88. et. 89. Prouer. 29.

שָׁל Præpositio genitiui casus.

שָׁלַשׁ Triplicauit, vel in tres partes diuifit. Deute. 19.

שָׁמַנִּים Pinguis . Esaiaë . 25.

שָׁנָה Secundauit, vel binauit , tertii Regum. 18.

¶ De littera ת Thau.

תַּבְּעָרָה Incendium, vel nomen propriū loci. Nume. 11.

תּוֹר Lex, vel spectabilis, vel considerabilis , secundū
beatum Hieronymum, primi Paralippo. 17.

תּוֹתַח Malleus, vel instrumentum bellicum quo lapides magni procul proiiciuntur , Et Hispanæ dicitur
trabuco. Iob. 41.

תַּחֲלוּאִים . I. תַּחֲלוּאִי Infirmities, vel lāgores. Deut. 29.

תַּנְחֻם Consolatio.

תַּנְחֻמוֹת . I. תַּנְחֻמִּים Consolationes . Pfał. 93 . et. 94.
secundum beatum Hieronymum. & Iob. 15.

תָּקַל Appendere . syrum est. Daniel. 5.

תְּשֻׁבָן Stricta , Et Hispanæ dicitur listadura, vel bordadura. Exodi . 28.

תְּשׁוּרָה Munus, donum, oblatio, primi Regum. 9.

In fol. b. 3. deficit figura accenti , צְנוּרָת et מְקַלּוֹ

In fo.

In fol. d. dicitur **וְאֶכְרַעֵם** p. **וְאֶרְבַּעֵם** in aliquibus libris.

In fol. f. 4. dicitur **פּוֹסִיּוֹנָה** pro **פּוֹסִיּוֹנָה**.

In tertio Libri, cap. 2. dicitur **יְקָחוּ** pro **יְקָחוּ** in aliquibus libris.

In eiusdem libri cap. 7. **הָעֵץ** pro **אֶרְבֶּהֶעֱץ**.

In fol. DD. Thalmul pro Thalmud.

In fol. DD. 4. **יִשְׂרָאֵל** pro **יִשְׂרָאֵל**.

Symbolum Apostolorum.

creatorē omnipotentē patrē in deum credo
בּוֹרֵא שְׂדֵי אָב **נִי מֵאֲמִין בְּאֱלֹהִים**
unicū filiū eius Christū et Jesum et terrę coeli
וְיֵשׁוּעַ וְהָאֲרֶץ וְהַשָּׁמַיִם
natus sancto spiritu de q̄ cōceptus est Dñm nostrū
אֲדוֹנָנוּ שֶׁנֶּהְרָה מִן רוּחַ הַקֹּדֶשׁ נוֹלַד
Pontio sub passus virgine Maria ex
מִן מַרְיָם הַבְּתוּלָה נֶעְנָה תַּחַת יַד פּוֹנְטִיּוֹ
ad inferos descēdit et sepultus et mortu⁹ crucifixus pilato
פִּילָטוֹ הוּקַע וּמַת וְנִקְבַר יָרַד לְשָׂאוֹלוֹת
ad celos ascendit mortu⁹ a resurrexit tertiā et in die
וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי קָם מִן הַמַּתִּים עָלָה לְשָׁמַיִם
veter⁹ est et inde omnipotentis patris dei ad dexterā et sedet
וְיּוֹשֵׁב לְיְמִין הָאֱלֹהִים אָב שְׂדֵי וּמְשִׁם יֵבֵא
credo mortuos et viuos iudicare
לְשִׁפְטֵי אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַמֵּתִים אֲנִי מֵאֲמִין
Catho

catholicam sanctam ⁊ ecclesiam sanctum in spiritu
 כְּלִלִית הַקְּדוּשָׁה וְקִהְלָה בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ
 ⁊ resurrectionē peccatorū ⁊ remissionē sanctorum ⁊ cōmunionē
 וְחֵבֶרֶת הַקְּדוֹשִׁים וּפְדִיּוֹן הָעוֹנֹת וְתַחֲיִית
 Amen eternam ⁊ vitam carnis
 הַבָּשָׂר וְחַיֵּי עוֹלָמִים אָמֵן

Salutatio Virginis Mariæ.

⁊ dulcedo vita misericordie mater regina Salve
 חַיִּים וּמְתִיקוֹת הַחֶסֶד הַלֵּוָם לַךְ מַלְכָּה אֵם
 clamamus ad te salve ⁊ spes nostra
 וְתַקְוֹתֵנוּ שְׁלוֹם לַךְ אֱלֹהֵי אֲנַחְנוּ צוֹעְקִים
 gementes suspiramus ad te eue filii exules
 הַגֵּירוֹשִׁים בְּנֵי חוּהָ אֱלֹהֵי אֲנַחְנוּ נְאֻחִים נוֹאֲקִים
 ergo cia hac lachrymarū in valle ⁊ flentes
 וּבְכִים בְּעַמְּקֵי הַדְּמְעוֹת הַזֶּה אֲהֶה אִם כֵּן שְׂאֵת
 conuerte ad nos illos misericordes oculos tuos aduocata nra
 מְלִיצַתֵנוּ עֵינֶיךָ הַרְחַמְנִיּוֹת הֵהֱם לָנוּ הַשִּׁיבֵנוּ
 exilium post nobis vētris tui fructū benedictū Jesum et
 וְאֵת יֵשׁוּעַ בְּרוּךְ כְּרִי בְּטַנְךָ לָנוּ אַחַר הַגֵּירוֹשׁ
 o pia o clemens o ostende hoc
 הַזֶּה הֲרָאִי אֲנִי חַנוּנִית אֲנִי רַחֲמָנִית אֲנִי
 p nobis ora semper virgo Maria dulcis
 מְתוּקָה מְרִים הַבְּתוּלָה לְעוֹלָם הַתְּפִלָּה בְּעֵדְנוּ
 digni efficiamur vt dei genitrix sancta
 קְדוּשָׁה יוֹלְדַת הָאֱלֹהִים בְּעֵבֹר שְׂנֵזֶבֶה
 Christi promissionibus
 לְגַדְרֵי הַמְּשִׁיחַ

ישוע משיחי • שמע שיחי • הצל רוחי • מאפך •
שחר קמתי • צור משענתי • לא ישנתי • מפחדך •
זכרתי יום • נורא ואיום • למצוא פדיום • מנגדך •
אנא אל נא • הושיעה נא • עת לחננה • בישועתך •
זכור עמלי • אל חי גואלי • רפא חבלי • ברוחך •
ומעמים • ושאון לאומים • אשר קמים • על עבדך •
הצילני • כי חרפוני • בראות עני • בעברתך •
על קנאתם • ושנאתם • ונאצותם • אורחותיך •
הניעמו • הורידמו • תביאמו • במשפטיך •
כי כל כסלם • זהב תבלם • ובלב כולם • שכחוך •
שנאו חכמה • אהבו מרמה • הלכו רומה • בלי יראתך •
ולוי אני • הושיעני • כי מגני • בתורתך •
הסר מעלי • בוז מעללי • ושלח אלי • תשוועתך •
רב פעלים • ואל אלים • במקהלים • אודה שמך •

¶ Quæ in hoc volumine continentur, hæc sunt.

¶ Grammatica hebræa, in tres libros diuisa.

¶ Nominū ac verborū hebræorū dictionariū copiosum.

¶ Declarationes vocabulorum Artis grammaticæ & commentatorum Bibliæ.

¶ Cathalogus Iudicum/ Regum/ & Sacerdotum/ atque Prophetarum veteris legis.

¶ Tractat⁹ de vera Orthographia hebraicę descriptiōis.

¶ Epistola autoris ad infideles Hebræos vrbis Romæ, qua manifeste redarguit eorum perfidiam.

¶ Registrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z.

AA BB CC DD EE.

¶ Excussum est atq; absolutum præfens opus in Academia Cōplutensi expensis Egregii viri Michaelis de Eguia Typicę Artis solertissimi. Anno. 1526.

kalēdis Maii,

die Mar

tis.

τέλος.

1848

1. Grammatica Latina
 2. Grammatica Graeca
 3. Grammatica Latina
 4. Grammatica Latina
 5. Grammatica Latina
 6. Grammatica Latina
 7. Grammatica Latina
 8. Grammatica Latina
 9. Grammatica Latina
 10. Grammatica Latina

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v x y z
 AA BB CC DD EE

1. Grammatica Latina
 2. Grammatica Latina
 3. Grammatica Latina
 4. Grammatica Latina
 5. Grammatica Latina
 6. Grammatica Latina
 7. Grammatica Latina
 8. Grammatica Latina
 9. Grammatica Latina
 10. Grammatica Latina

Kalēdis Maij,
 die Mar
 tis.

4C

ALPHON

si

Zamore

nfi

Grammat

Hebrea

R.

5075